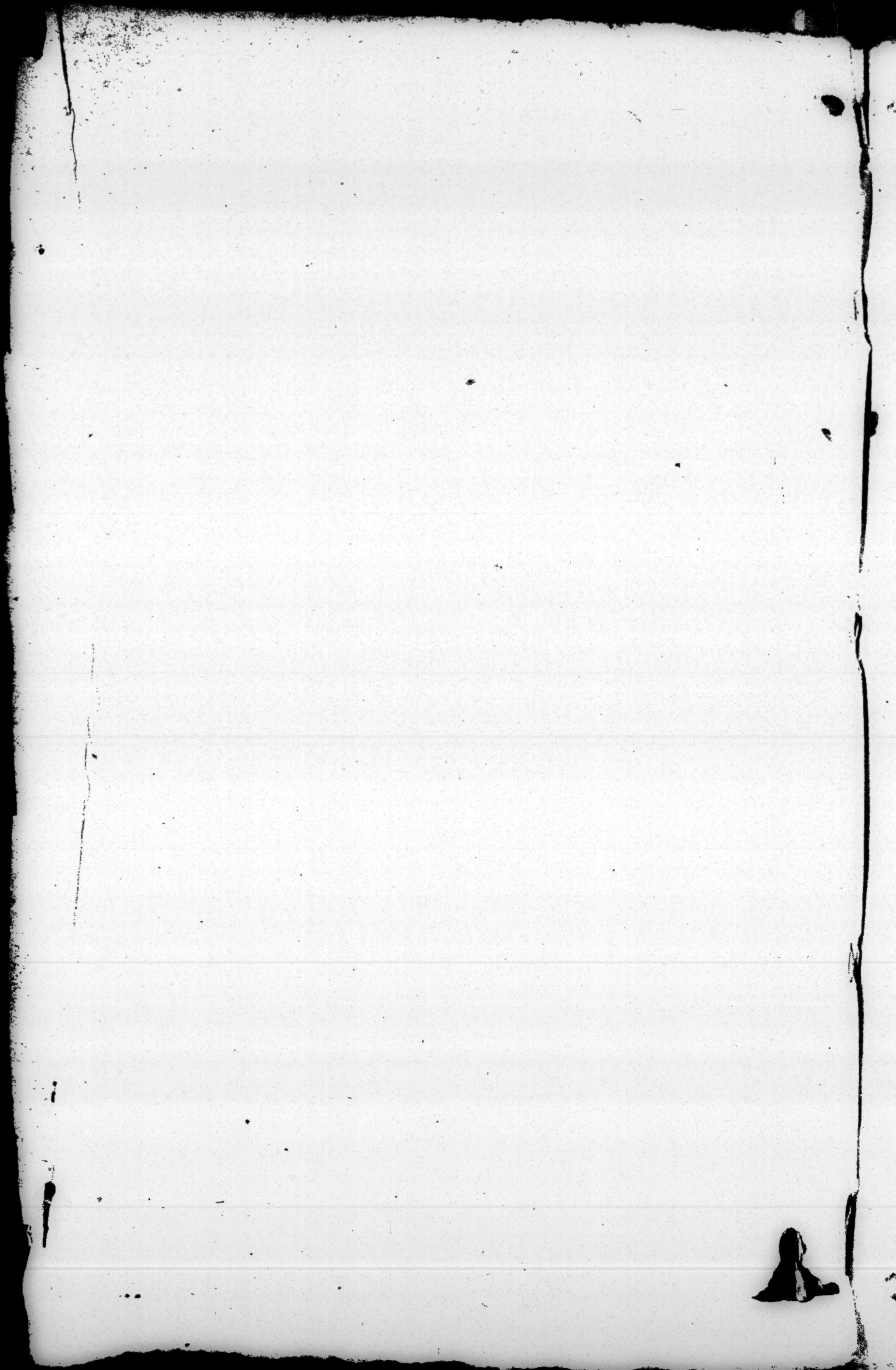

Sacrarum Profanarumq́;

PHRASIUM POETICARUM

THESAURUS.

RECENS PERPOLITUS & numerosior factus.

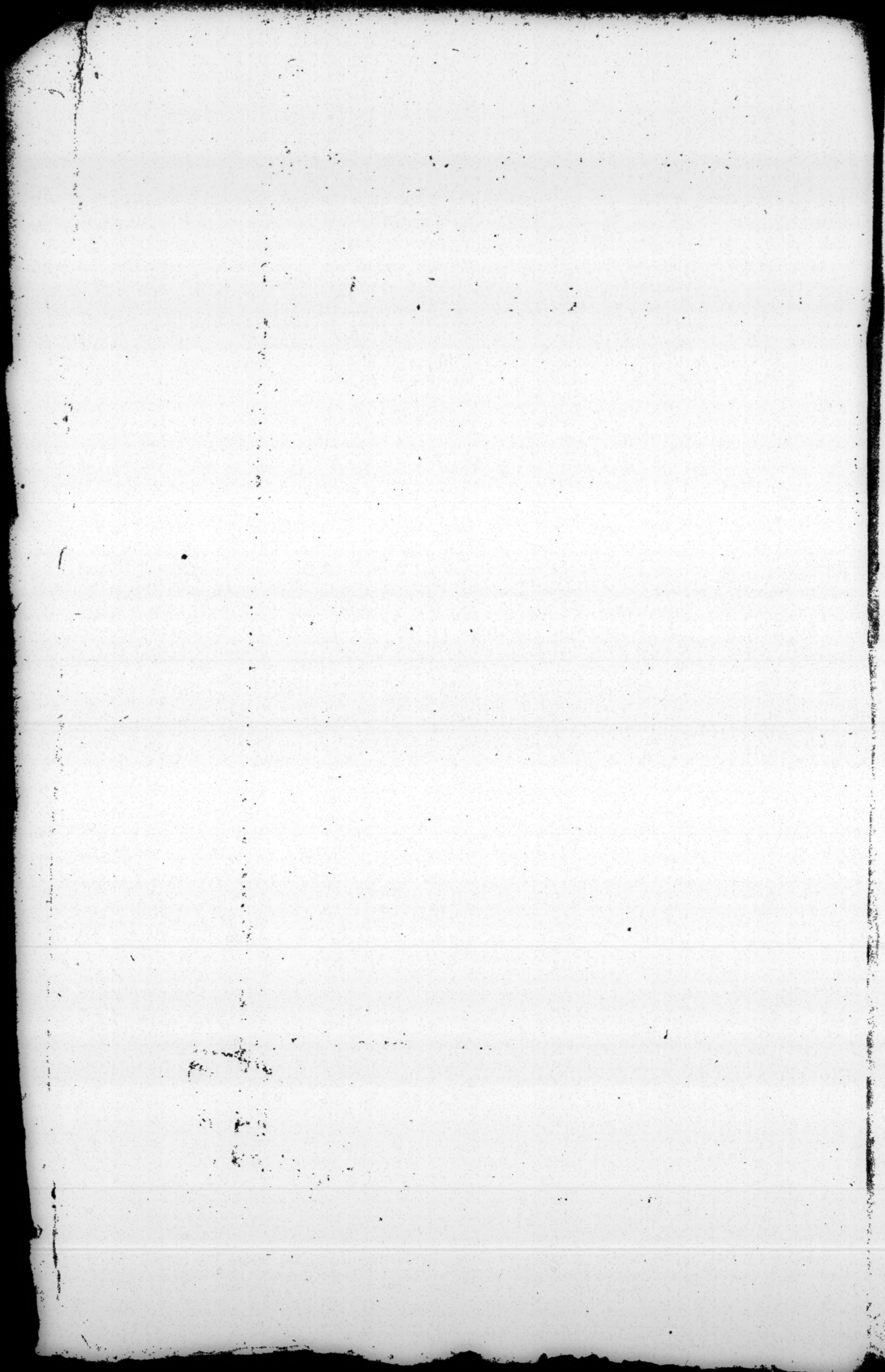
OPERA
Mr JOANNIS BUCHLERI, in *Wicradt Præfecti*.

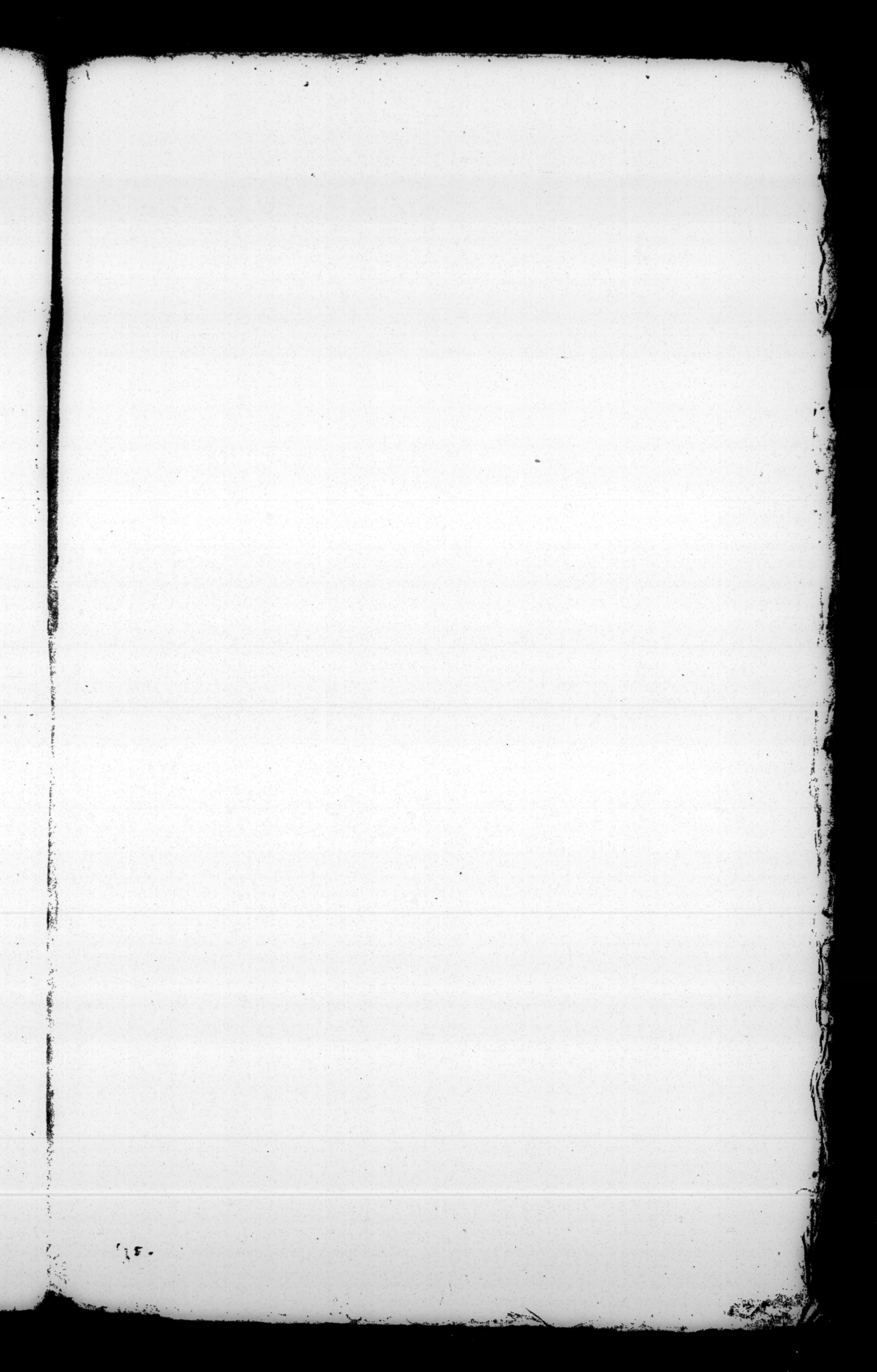
Auctus signatis locis à *P. Nicasio Baxio*, cui *Virgilii* nomina *Synonima* separatim à D. *Buchlero* addita sunt.

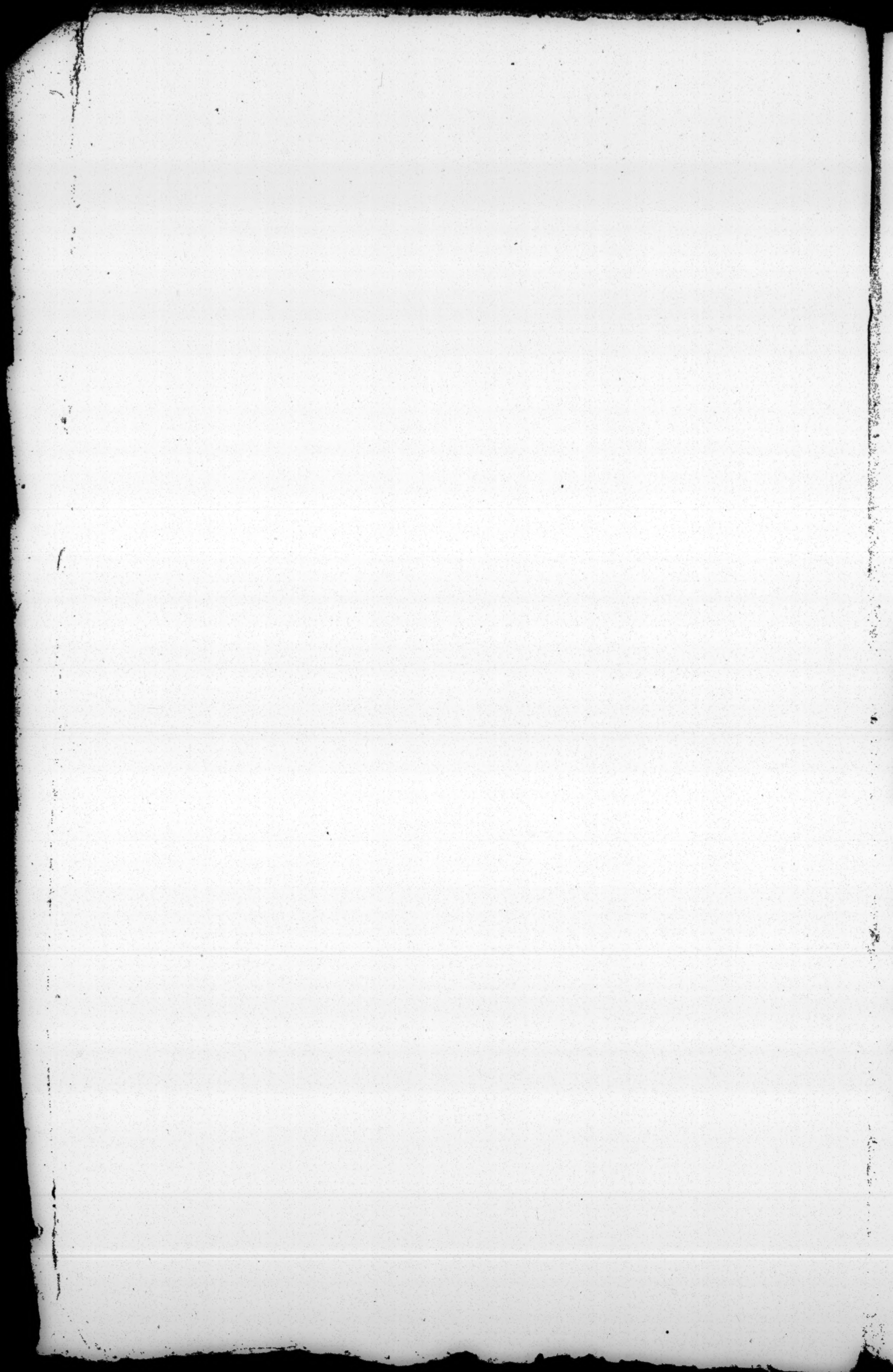
Adjacent præterea *Buchanani* Phrases, simul cum reformata *Poëseos* institutione Musarum candidatis cognitu perquam necessaria.

Editio decima tertia prioribus emendatior & locupletior.

LONDINI,
In officina JO. NORTONI, sumptibus *Joannis Rothwelli*, sub signo Solis in *Cæmiterio Paulino*. 1637.

Joannes Buchlerus

SPECTATÆ INTEGRITATIS VIRO *BERNARDO GVALTERIO*,

S. P. D.

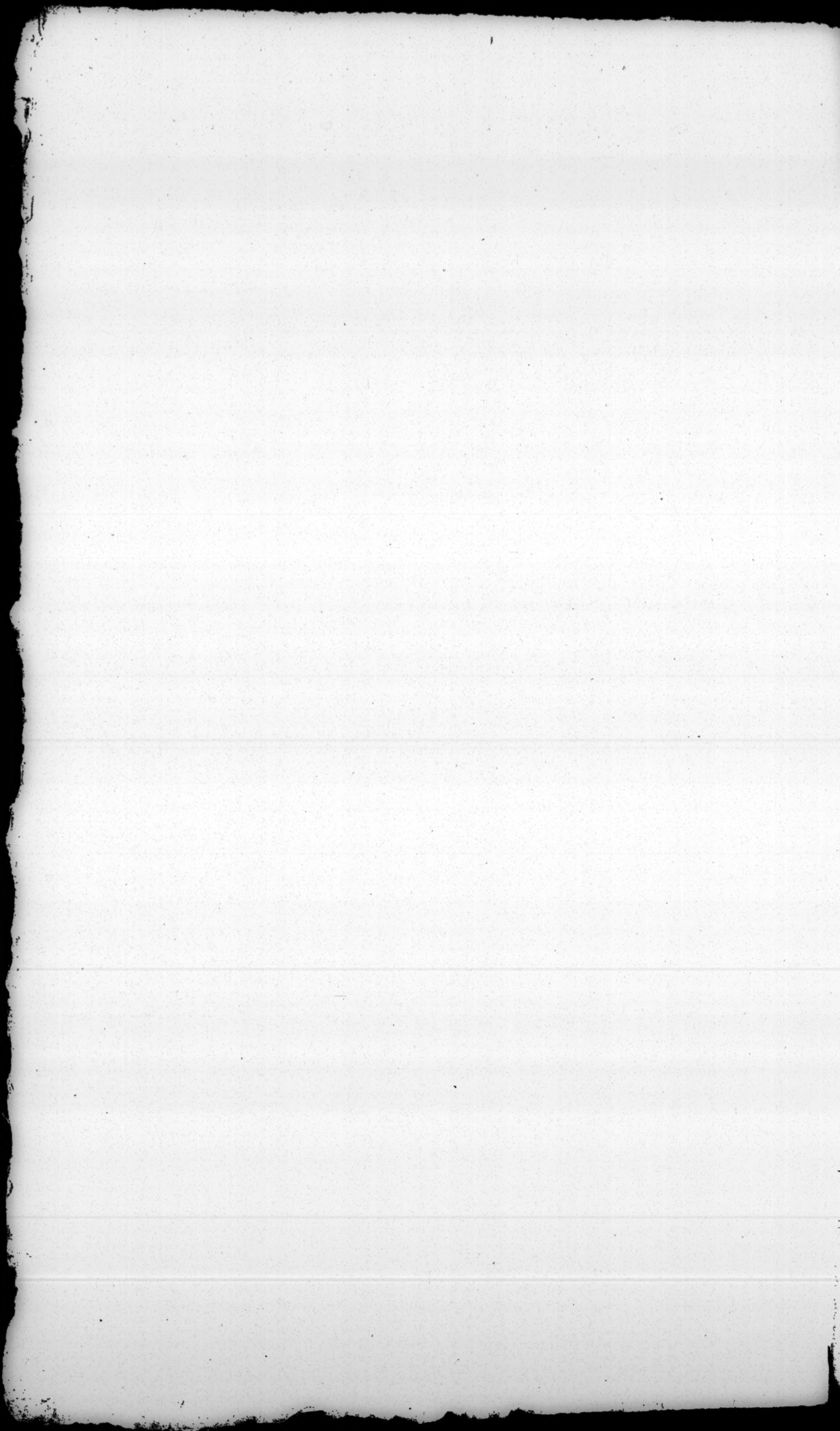
EGo vero, Bernarde, *partim ut tuæ ſatisfacerem petitioni, partim ut puerilium ſtudiorum commodis inſervirem*, Theſaurum *noſtrum* Poëticum *cum adjuncta inſtitutione, ſic ad incudem & limam jam octavum revocavi, ut facile à lectore vel parum attento mihi ea in re nec ſtudium, nec diligentiam defuiſſe, perſpici poſſit. Mendas, quæ inter excudendum irrepſerant,*

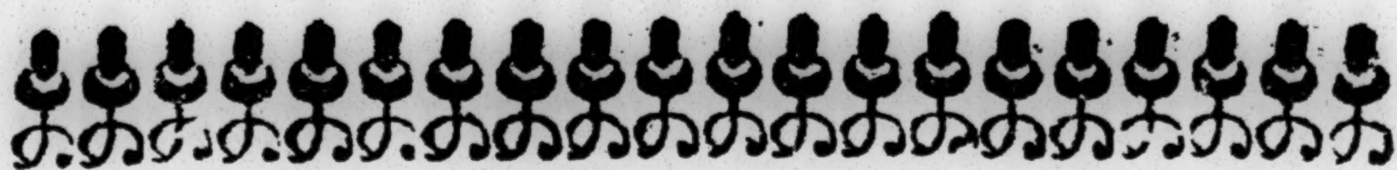
 ſuſtu-

ſuſtuli Non pauca addidi. Cæterum in omnibus præcipuam hanc operam dedi, ne querimoniam brevitas, neve nauſeam copia poëticæ candidatis moveat. Quam meam operam tibi rurſus inſcriptam & dedicatum offero, ut hi duo libelli familiaritatis noſtræ pignus & Monumentum ſempiternum exiſtant. Tu uelim in hanc curam incumbas, ut elegantibus typis accuratè excuſos in eorundem manus propediem redire ſinas. Auctionem à P. Baxio factam, eodem quo inſerta eſt ordine inter excudendum, ſi à re tuà videbitur; ſervare poteris. Vale quam diutiſſimè, & Buchlerum, *tui ſtudioſum, amare perge.*

in
edi,
iam
am
&
mi-
en-
in
bus
na-
em
rta
tuà
am
lio-

I-

LIBELLVS DE SIBI INDITO NOMINE AD POESEOS CANDIDATVM.

THesaurus dicor, pleno seu copia cornu,
Omnes quod ditem de locuplete penu.
Largus opum, cuivis promptus dare dona petēti:
Hinc nisi sublato munere nullus abit,
Mille ferant, unusvè, mihi par copia restat:
Sumendo nostræ non minuuntur opes.
Post sunt Thesauri Cræsi, Crassique ferendi
Nostro, cum Dominis nam periere suis.
Perpes at est noster, seros ditatque Nepotes,
Et claros ex his reddit honore viros (cebit
Quisquis es accelera, cape quod tibi cumque pla-
Ut dives nostris efficiare bonis.
At sine judicio quidvis auferre caveto:
Optio cum detur, quæ magis apta cape.
Nec tua, nec me cujusquam fastidia pungunt;
Auferet hinc alius lætus inepta tibi.
Diversis diversa placent, sordentq; vicissim:
Quod non est modo, cras utile forsan erit.

M. Ioannes Buchlerus a Gladbach, Præfectus in Wicradt lusit.

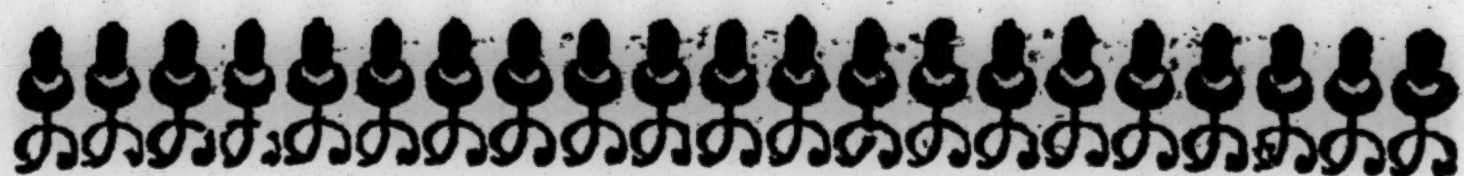
AD EVNDEM.

DECASTICHON PROTREPTICON

DIETRICHI OFFENBECII.

Qui cum fruge ſtudes vatum noviſſe labores,
Illorumque manu reddere & ore phraſes:
Nec vis incertis procedere ut Icarus *alis,*
Labi nec ſimili cum Phaëthonte *modo:*
Hunc Theſauron adi, reſera, multumque revolve:
Magna ſub exiguo corpore gaza latet.
Qua ſi utaris, ubi rerum te affligit egeſtas,
Exiguo magnas tempore pandet opes.
Vendicat ut ſummus ſibi parva exordia ſplendor,
Fluminaque ut minimis magna replentur aquis:
Sic quoque cognitio vires acquirit eundo,
Atque hinc theſauros cogit & inde novos.
Qui properat temerè temptis ad ſumma puſillis,
Aſſequier ſummo ſumma labore nequit.
Non eſt parva rudi primum ſpernenda phaſelus,
Ingenti donec nare trireme ſciat.
Hoc duce carpe viam, portu ne forſan aberres,
Copia dives ineſt, aptaque verba metro.
Quod deſit longo tibi poſt capietur ab uſu,
Rimando, quibus hæc gaza coacta, locos.

DE

DE HVIVS, ET HVIC sub finem adjuncta reformata Poëseos institutione conjuncta *lectione carmen paræneticum.*

HI duo si libri multumque diuque legantur,
Efficient tandem Musis & Apolline dignum,
Ex docili cupidoque suo lectore *Poëtam.*
Primus habet docta congestos arte loquendi
Scribendique modos, illis docet utier alter:
Præceptis omnem exemplis *Poëseos* artem,
Vt decet illustrans, fugienda, sequendaque quovis
Carminis in genere integre simul omnia ponens.
Cum sit plen⁹ uterque, brevis tamen: ut cito dicta
Percipiant animi dociles, teneantque fideles.
Fontibus ex puris tenet & purissima uterque
Labris, ô Philomuse, tuis sitientibus apta:
Si libes non ante tibi hinc haurire pigebit,
Hoc tua tempora quam fuerint perfusa liquore.

Petrus Meyvius Gladbecus poni fecit.

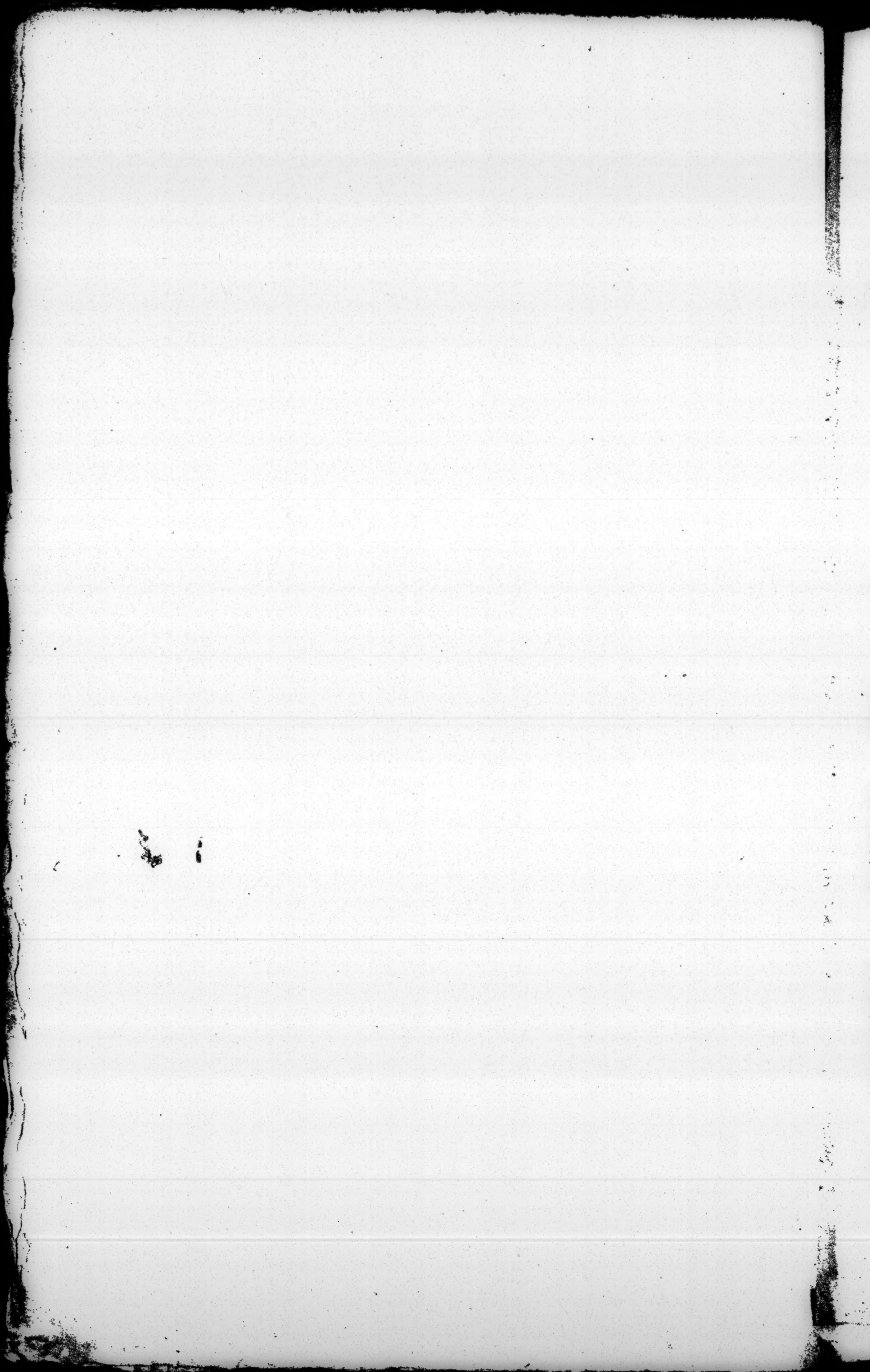
AD LECTOREM.

Lector Amice,

Commodo tuo consulere volentes, in hac nostra Editione fideliter correximus istos errores, quibus priores scatebant. Adjecimus præterea ex Buchanano quam plurima Synonyma; ita ut Phrases jam sint locupletiores. Rursum, in posteriore parte, quæ impertinentia & obscœna videbantur Exempla, omisimus; & quæ longiora, contraximus: Ea tantum assignantes, quæ vim & naturam Regularum maxime illustrant. Cætera autem ad ipsum authorem, unde desumpta sunt, relegavimus.

Hoc te monere visum est. Vale, & conatibus nostris fave.

Vale.

THESAURUS M. IOANNIS BUCHLERI, à P. F. N.

Baxio auctus inque capita distributus, juxta seriem Alphabeticam.

A.

ABBAS, VOX SYRA PATREM significans.

*VEnerandus, venerabilis, vittatus, sacer, infulatus, Antistes mitra lituoque decorus, Archimandrita: velut ovium μάνδρας, id est, stabuli, seu caulæ pastor, Cœnobiarcha. Ordinibus pernustus, ut rem tueatur publicam. Præfectus, Antistes Cœnobii.

ABDERE, seu ABSCONDERE.

*Occultare, retrudere, obtegere. Latebris committere. *Virg.* Abde domo, *subauditur* in. Quolibet abde loco. Tenebris mandare. Oculis ne subtrahe nostris tam gratam speciem. Principi sensuum aliquid eripere. Speluncis abdidit atris. Vide *Abscondere, Occulere.*

ABDOMEN, seu PINGUEDO.

*Abdomen crassum, pingue, nitidum, distentum, opimum. Venter multo abdomine tardus. Abdomen non saturabile. Abdomen suum curat. Fecit abdomen Deum, in lucronem, seu helluonem. Multo gravis est abdomine venter. Animus ceu carcere pingui conclusus marcet. Grande saginati nil nisi ventris onus.

ABEL.

*Justus, innocuus. Telo fratris peremptus. Qui sanguine primus tinxit humum moriens. Quem primum afflavit

 invidia

invidia Adamidûm. Abel primitiali ovium grege lato convertit Domini sincera in munera vultum. Qui primus mortem subiit. Telo fraterno cæsus Abelus.

ABERRARE A VIA.

Innumeras errore vias implere. Ferri dubia ambage viarum. Decipi errore locorum. Ire vagus incertas vias. Nunc huc, nunc devius illuc errare. Hinc inde errare. Incertis, dubiis passibus errare, agi, rapi, ferri. Per devia ferri, rapi. Passibus ambiguis fortuna volubilis errat.

*Agi velut ratis orba clavo fluctibus in mediis. In triviis perplexus hæret, pede & mente parum constante. Fertur ut nervo excussa sagitta, validus quem turbo coëgit declinare scopum. Planeta, erro, vagabundus, ambiguus. Aversari, refugere eminus hoste viso. Horret ut agna lupum, ubi vidit pernice cursu ad se contendere. Ut lanienam corpore toto passurus reus, cui gelidâ formidine sanguis coit, & falsæ manant per tempora guttæ. Fati recordatio mentem animi expectorat.

ABERRANS.

Sinuosis flexibus errans. Variis tractibus errans. Variis, dubiis erroribus actus. Variis hinc inde erroribus actus. Dubiis passibus, gressibus errans. Qui vagus itque reditque vias. Quem devius error ducit in ambiguum. Recto de tramite flectens. Tenens, sectans, sequens erroris iter.

ABIGERE.

Detrudere à statione, vel finibus hostem. Fugare aliquem oculis suis. Dare terga coëgit. In fugam agere hostes. Aliquem à se disjungere longè. Hostes bello fugare. Pellere regno. Disjicere, vel distrahere fugâ. Clara dies stellas sole oriente fugat. Matura dies noctem fugârat.

ABLUERE MANUS.

* Fontanâ manus undâ lavare. Manus fluviali spargere lymphâ. Stillante gutto, seu gutturnio depurgare manus. Concretas pariter fluviali aspergine sordes abluere. V. *Lavare*.

ABO-

ABOMINARI, vide Execrari.

ABRAHAM.

Oleæ auctor Abramus. Innumeræ gentis pater Abras. Semen Abrahami multis in gentibus olim Florebit. Thariades, id est, Thariæ filius. Thariades Sodomã per vernas liberat urbem. * Pius. Numinis unius observantissimus. Integer vitæ. Deo fidissimus Abram. Assertor urbis Sodomæ. Cujus semen arenas æquoris, & numero superavit sidera cœli. Miraculum fidei. Abram parenti dictus, Abraham Deo. Nati immalator unici. Qui pignus unicum senile dicavit victimæ. Plebs Abramæâ quæ sata stirpe fuit.

ABSALON.

Maachides, à matre Maacha. Maachides infert arma infœlicia patri, Et stultâ populum comparat arte sibi. Furit Absalon amens, Quærit & invito sceptra tenere Deo. Qui fratri ante, movet nunc impius arma parenti; Quo salvo, salvum se putat esse minus. * Impius, sceleratus, nefarius. Qui non est veritus thalamum violare paternum. Tyrannus inglorius, qui regno patrem expulit æques. Impia intulit arma. Vita regnoque Absalon exul iniquo Jessæi Regis natus. [Cæsarie patulâ dependens Absolo quercu.

ABSCONDERE.

* Oculis subtrahere, vel subducere, Rapere ex luminis oris. *V. Occulere, vel abdere.*

Aliquem de crimine tollere. Abluto crimine remittere. Indignum crimine ducere. An commotæ crimine mentis absolves hominem, & sceleris damnabis eundem? * Absolvit crimina Mystæ. Præses Romanus illegatos expedit. Paucis, at validis entheisque verbis orco subtrahit, reasque animas transmittit in astra.

ABSTEMIUS.

* Fugitans Bacchi. Osor temeti gaudet puris abstemius undis. Merum abhorret. Fontanos potat latices: at pocula Bacchi aversatur. Pellit aquâ sitim aridam, quãvis meri copia fiat. In unda sentit Iacchum, In Jaccho undam, tanta ceperunt hominem fastidia vini.

ABSUR-

ABSVRDA AGERE.

* Ordine converso facere omnia. Facere contra decorum. Orco cœlum confundere. Delphinum silvis appingere, fluctibus aprum. Humano capiti cervicem jungere equinam. Liquidas concludere vestibus undas. In tribulis ficus, in sentibus uvas quærere. In flammam flammas, in mare fundere aquas. V. *Frustra.*

ABVNDANTIA.

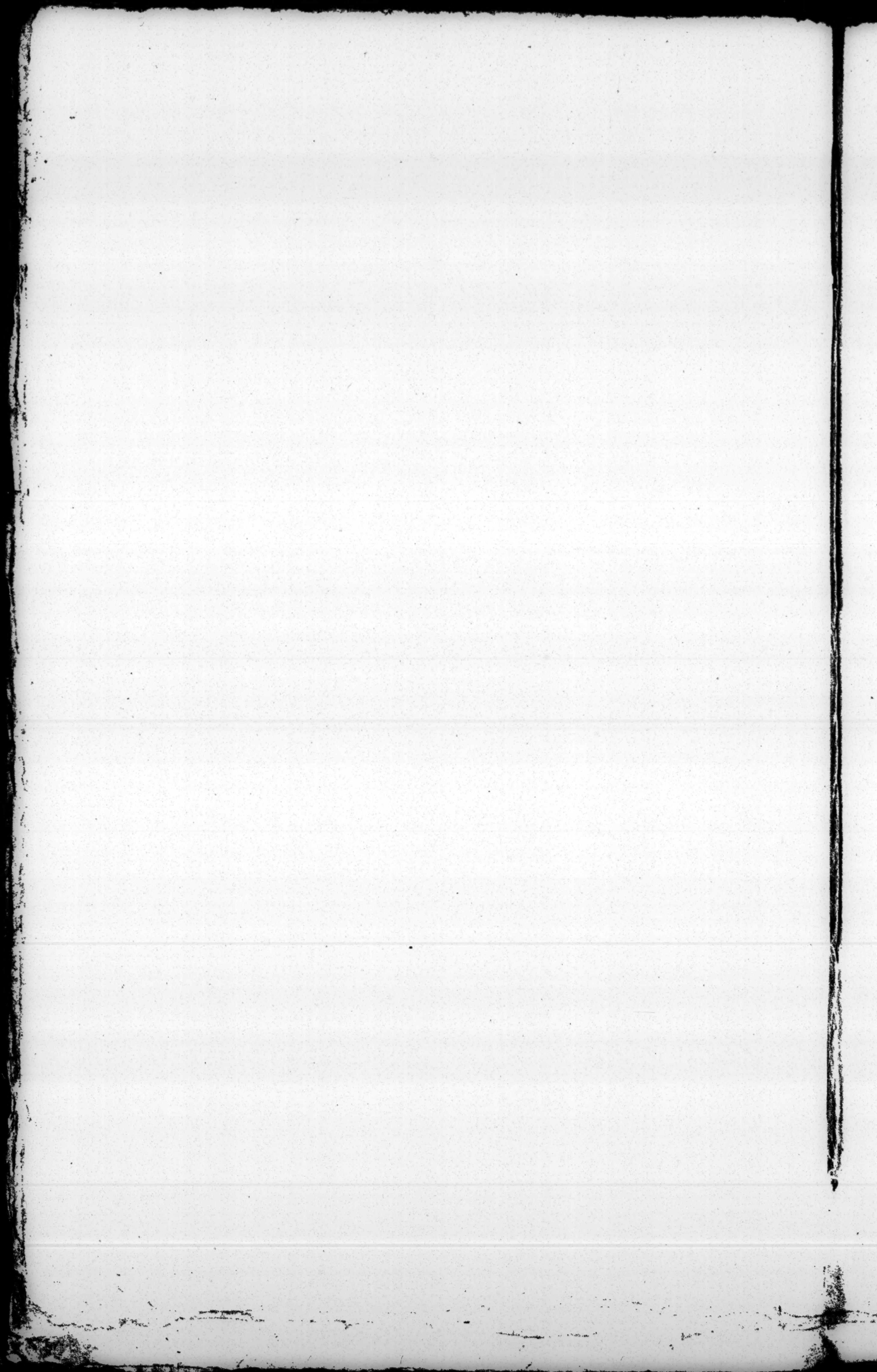
* Copia, fertilitas, ubertas, dives affluentia rerum, fertilis uber agri. ἀνάριθμοι μήλων χιλιάδες, innumera ovium millia. Pomis exuberat annus. Ager morientibus æstuat herbis. Quot flores Sicula nascuntur in Hybla. Quotq; ferat dicam terra Cilissa crocos. Quam multâ fiat grandine canus Athos. Ipsæ lacte domum referunt distenta capellæ ubera. Assyrium vulgo nascetur amomum. Incultisque rubens pendebit sentibus uva. Et duræ quercus sudabunt roscida mella. Blandos fundent cunabula flores. Seráque revertens Nocte domum, dapibus mensas onerabit inemptis. Mella fluant illi, ferat & rubus asper amomum. Quotque in flore novo pomis se fertilis arbos induerat, totidem autumno matura tenebat.

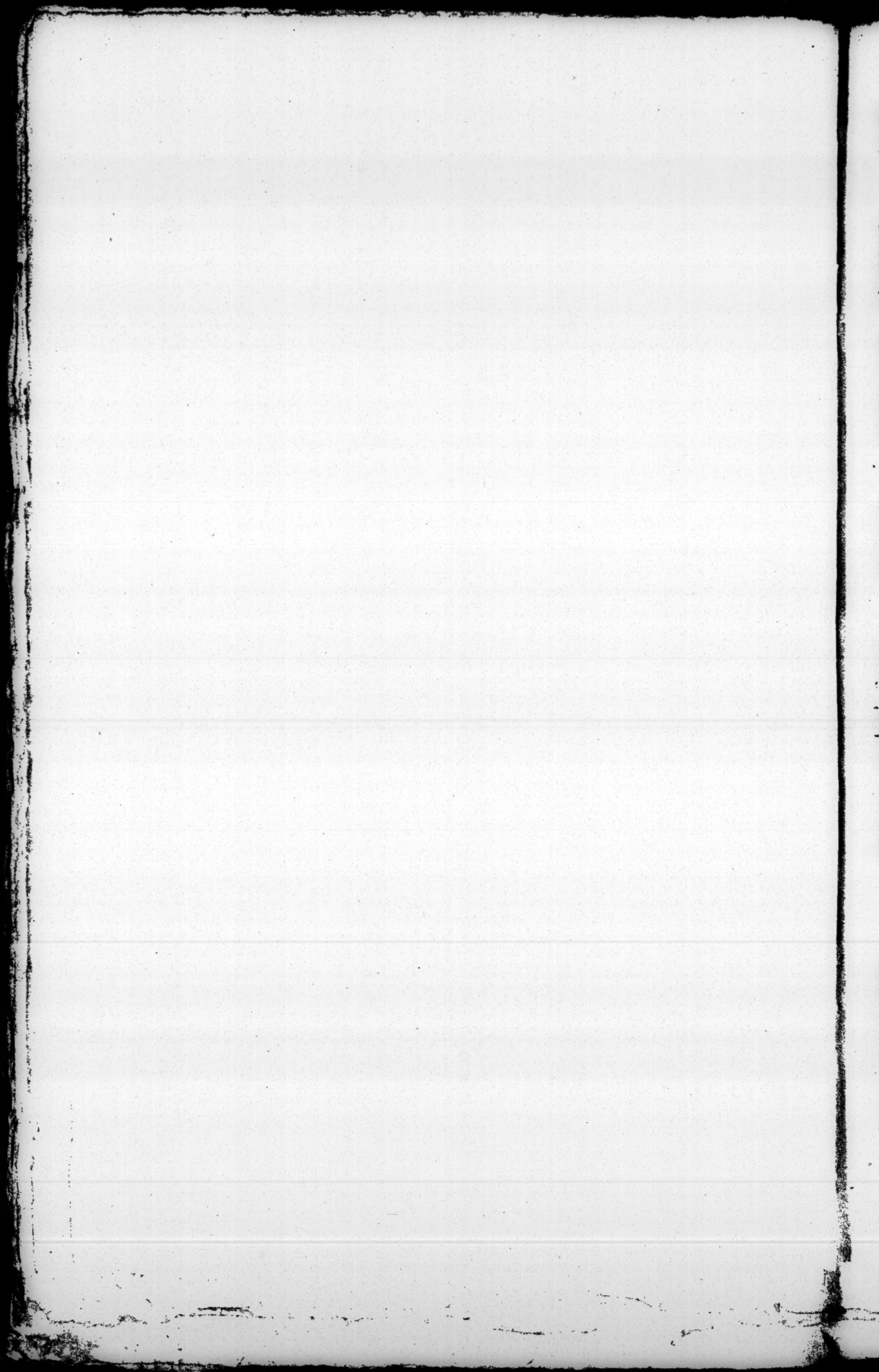
ACCELERARE OCYVS.

* Maturare, festinare, ocyus exequi, impete ferri. Ocyus & jaculis, & ventis fugere. Fulminis ruere velocius alis. Rumpere moras. Maturare fugam. Celerare fugam. Haud multa morari, pro multum. Accelerare gradum. Nec mora, nec requies. Rapidis ferri passibus. Præcipitare moras omnes. Ferri properante pede. Concitare celerem gradum.

ACCIPITER.

β * Rapax, ferus, velox prædo. Cui nomen à præda contigit τανυσίπτερος ὄρνις, lativolus ales, quia late patentibus alis volat. α) Volucris rapto quæ vivit, & omnes terret aves. Nulli satis æquus, in omnes sævit aves. Venans in aëre. Vivens semper in armis. Vrgens trepidas columbas. Consequens Pennis sublimem in urbe columbam, comprensamque tenens pedibus uncis. Colum-

Columbam apprensam auferens, & voraci rostro evisce-rans.

ACCUSARE.

Falsis ne perge querelis Incusare tuos. Crimine agere reum, incusare aliquem acri ore. Scelus retexere. Crimen alicui apparare. Crimine aliquem premere Maculare nomen alicujus crimine. Lædere aliquem crimine. * Criminibus falsis insimulare virum. Intentare reo crimen. Impegisse mihi crimen diceris innocuo. Cur mihi dicta dies qui sum sine crimine? Grande horrendumque tribunal cogis adire reum, nullo qui crimine vitam infecit.

ACHAB.

* Impius, scelestus. Dirus Achabus erat sanctos qui cæde Prophetas sustulit. Tectus centone vili cernuus it pœna sceleris exterritus Amriades, erat enim Achab Amri filius.

ACHILLES.

Æacides, ab avo. Pelides, à patre. Nerios heros, à matre satus Nereide. Jovis Æginæque nepos. Thessalus, Æmonius, Pellæus, Phthius, à patria. Timor Phrygum. Trojæ populator, Fatum Trojæ, Exitium Trojæ. Decus & tutela Pelasgi Nominis. Caput insuperabile bello. Juvenis qui fortibus armis acta patris vicit. Qui dedit Hectora leto. Hector, Alcides, & sanguinolentus Achilles. Thetidis proles. Thetidis filius, Chironis alumnus. πρῦκιδε μάχης, Fulmen pugnæ.

ACHITOPHEL, DAVIDIS & Absolonis consiliarius.

Consilium magnis regni de rebus initur: Præ reliquis princeps Achitophelus erat: Gilonites, à patria. Cumque Gilonitem (quo non præstantior alter consilio, aut ullo major honore fuit) Audiret violasse fidem, partesque fovere Adversas, subito concidet ipse metu. Ingressus patriæ natalia tecta Gilonis, colla sibi innectit torto fallacia fune, Fœdum infœlici de trabe pendet onus.

ACTÆON.

Autoneius heros, Cadmi nepos. Speculatus membra

Dianæ,

Dianæ. Præda suis canibus. Actæon canibus præda fit ipse suis.

ADAM.

ß Primus in orbe reus, sons Grandævus, Protoplastus, primævus. Tellure rubrâ formatus, γηγενής. Princeps gentis humanæ α) Terrigena. Primus pater. Primævus parens. Primus in orbe parens hominum. Primus Adam captus mendacis fraude colubri. Evolve Annales, luteus tibi primus & unus Auctor cunctorum cōperietur Adam.

ADJUNGERE.

Adsciscere suis precibus. Asciscere generum urbi. Adjungere animum. Quæ vis immanis nostris vos applicat oris * Terræ applicare.

ADMIRARI.

* Mens stupefacta fuit. Admiror, stupeoque. Attonitis hæsere animis. Stupet inscia turba. Attonitis inhians animis. Olli obstupuere silentes, Conversique oculos inter se atque ora tenebant. Obtutu tacito stetit. Aspectu obmutuit amens.

ADOLESCENTIA.

* Verna, florida, vivida, lubrica, in vitium flecti cerea, ætas mollis & apta capi, flosculus ætatis primæ, pars optima vitæ, ætas viridis, quæ nondum pervenit ad acumen. O nec adhuc juvenis, nec jam puer, utilis ætas. O decus atque ævi gloria magna tui. Dum nova lanugo est. Me primæ lanuginis ætas abstulit, atque anni. Barba resecta mihi bisve, semelve fuit, Et suberat flavæ jam nova barba comæ. Dum vernat sanguis, dum rugis integer annus. Primæ lanuginis anni.

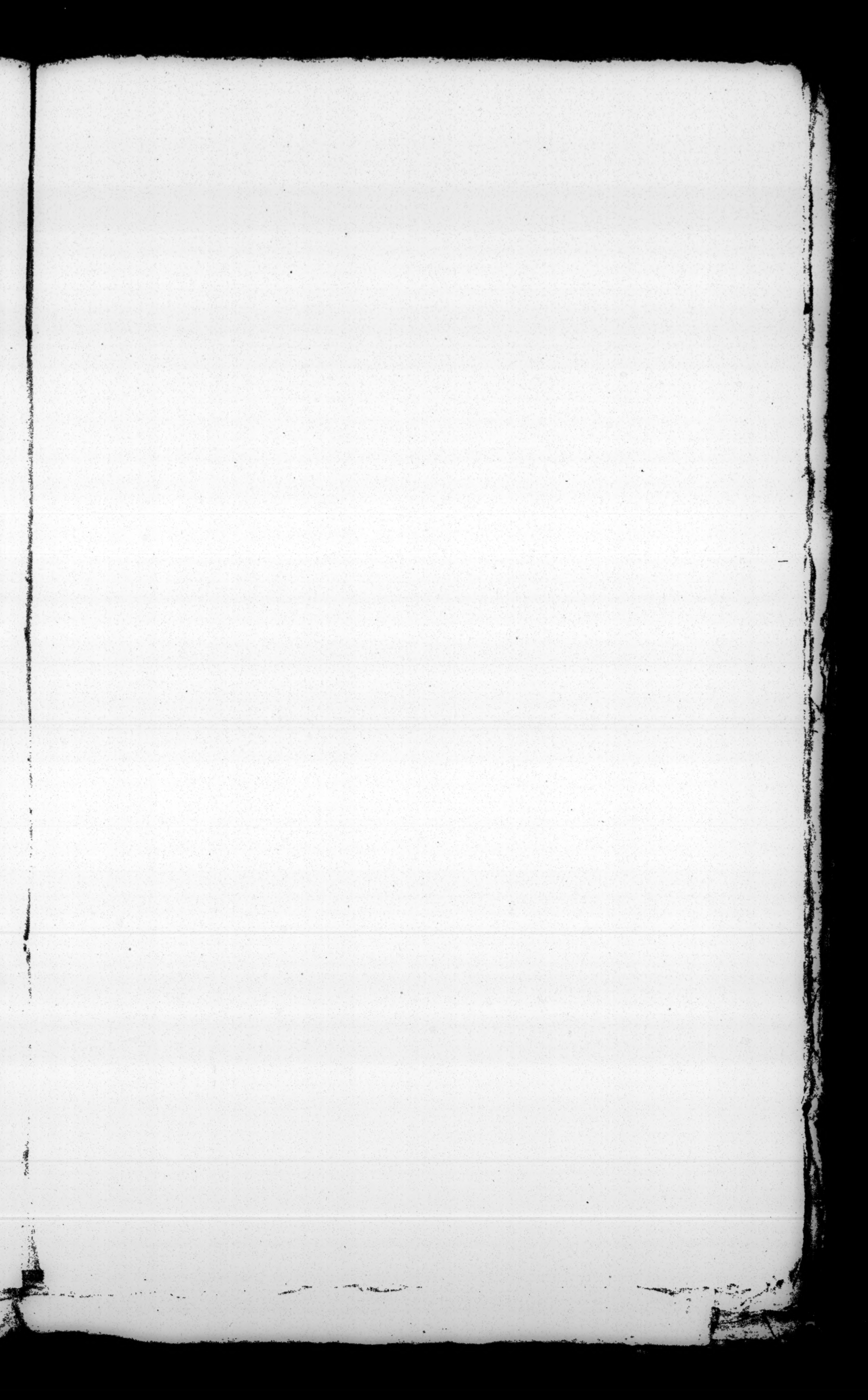
ADONIS.

Myrrhæ filius. Cynarâ creatus. Cythereïus juvenis, heros. Avo genitore creatus. Per facinus soror cui sua facta parens.

ADORARE.

* Supplicibus votis sollicitare Deum. Animo cum corpore flexo Numen adorabat. Numen cœleste precari. Cervicem curvare Deo, Αὐχένα κάμπτειν) Numina sancta precari. Solennia vota reddere alicui.

Sup-

Supplex aris imponit honorem. Divûm templis indicere honorem. Supplicibus venerari numina votis. Numina sancta poscere. Deum in vota vocare. Mœstis Dominum implorare querelis. Precibus Dominum votisque vocare. Tendere ad sidera manus supplices. Duplices ad sidera palmas tendere. Genu terram, manibus petere supera astra.

ADVENTARE.

* Propius succedere. Vicinum fieri (Floribusque propinquant. Terrasque cita ratis attigit aura. Tangere vel premere locum aliquem. Venire in portus. Portum tenere. Portum subire. Considere ad portum. Portus delati intramus amicos. Condere se alto portu. Tangit carina solum. Ad littora tendere cursu. Tellure potiri. Tellurem velis arripere. Clavum ad littora torquere. Carinæ littora tangunt.

ADVERSÆ RES.

* Sors inimica premit res nostras. In me conspirasse videntur cuncta elementa simul. Fortuna noverca fit mihi. Aspero mea fata tenore procedunt. Tempestas fera. Tempora nubila. Fata aspera. Obrui ingenti procellâ, fortuna intonuit. Me profugum comites deseruere mei. Fatis adversis ferri. Casu concussus acerbo. Casu perculsus iniquo. Frangimur fatis, ferimurque procellâ. In adversum rapit Deus. Fatis urgetur acerbis. Non agitur vento prospero nostra carina. In pejus ruere, ac retro referri. Si mens non læva fuisset. Fata retrahunt. Fata obstant. Fortuna invidet. Fortuna fatigat. Fortuna inimica agitat, mergit. O sola infandos Trojæ miserata labores.

ADULATOR.

* Blandus, melleus, perniciosus, blandiloquus. Byssina verba loquens, in ore nata, non pectore. Hyblæo potiora melle verba propinans. Insincerus amicus, qui se componit ad omnem majoris nutum, vitiisque impertit honesta nomina virtutum, νόσος φιλίας, morbus amicitiæ adulatio, γαστρὶ δοῦλος, ventris mancipium est adulator.) Blanda loquens fallaciter ore. Dans blanda

blanda verba. Dulcibus utens verbis. Fallere doctus verborum lenociniis. Blandas linguas, & pectora prava gerens. Fallaci ore blanda loquens. Subdola verba fundens blandâ linguâ. Vanos vendens fumos.

ADULTER.

* Mollis, turpis, spurcus, obscenus, nocturnus, cincinnatus, calamistratus, nitidus. Crimen adulterii committens, ausus vetitos attentare hymenæos. Veneris qui furta nefandæ sectatur, thalamosque alienos incesto polluit ausu. Concubitu indulgens vetito. Tori sociam alieni invadens. φώρ σύλησις λέκτρων, Furtivus prædo thalami. Turpiter illa virum cognovit adultera virgo. Ausus es hospitii temeratis advena sacris, Legitimam nuptæ sollicitare fidem.

ADULTERIUM.

Furta tori. Furtiva voluptas. Furtum Veneris. Turpe spolium pudoris. Injuria thalami. Furtivi fœdera lecti.

ADULTERIUM COMMITTERE.

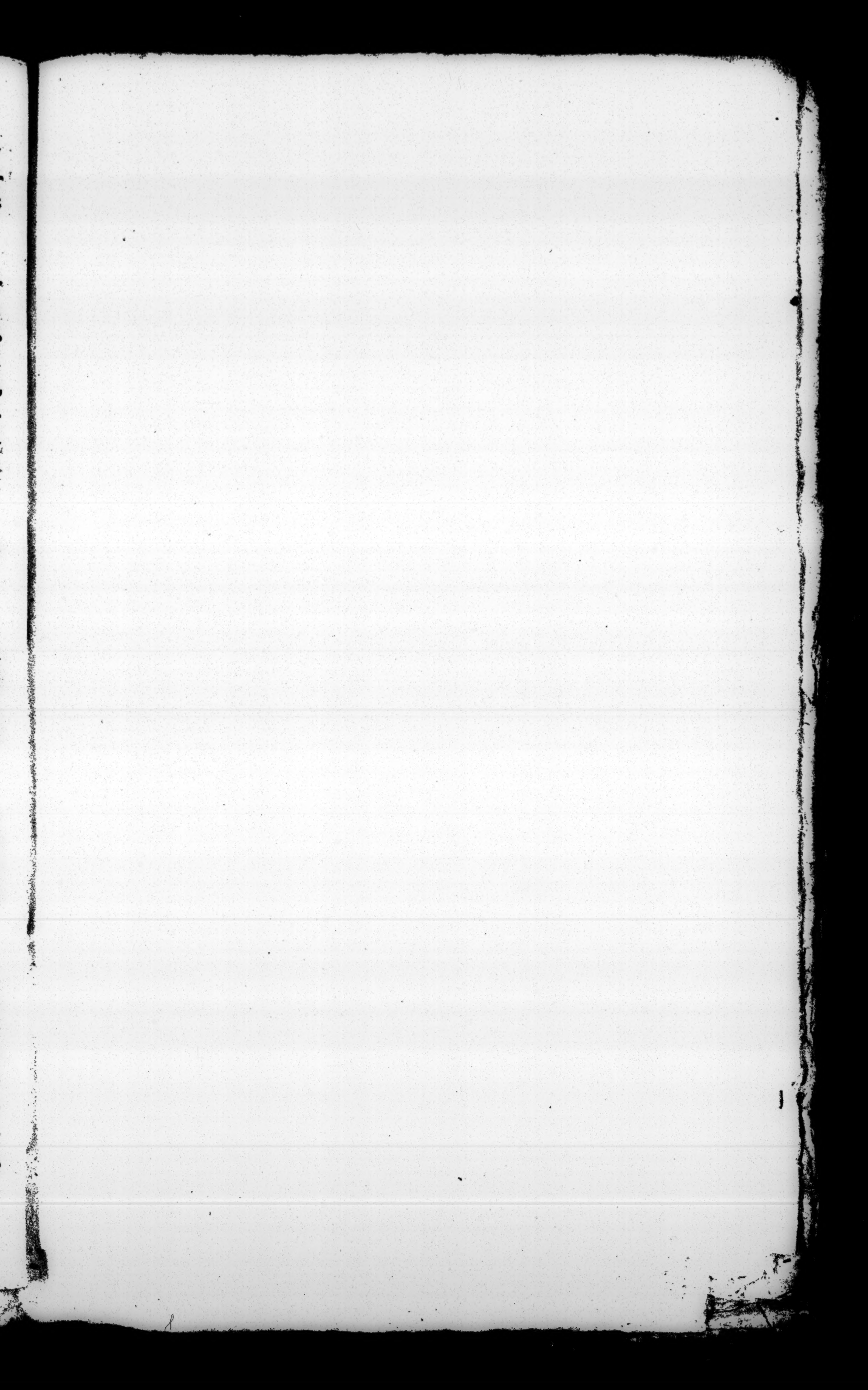
Temerare fœdera lecti. Sociale rumpere fœdus. Lædere, deserere fœdera socialia. Violare jura mariti. Jura jugalia non servare. Fallere jura tori. Rumpere vincula tori. Destruere toros legitimos. Non servare fœdera lecti, vel socii tori. Conjugale solvere fœdus.

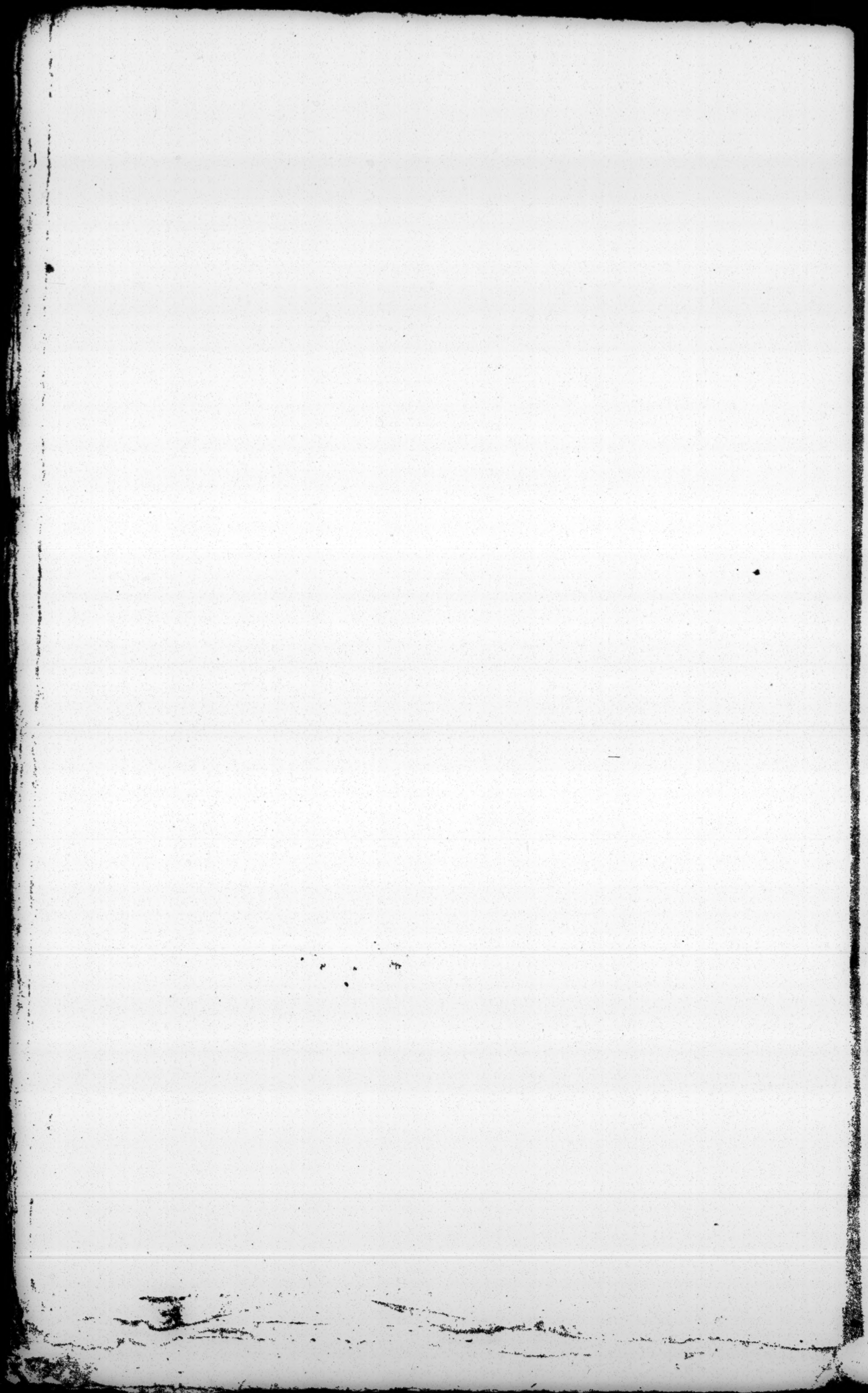
ÆACUS.

* Incorruptus, severus, juridicus, non exorabilis ulli. Unus triumvirûm infernorum, Διὸς βλάστημα, Germen Jovis) Asopiades: Qui reddidit jura silentibus, In pœnas ingeniosus. Continuo ad pœnam justus vocat Æacus umbram.

ÆDIFICARE.

* Substruere. Moliri fundamina templi, domus, turris. Ponere, jacere fundamina urbis. Tecta locare, molirique aggere muros. Ædificare, fabricare, statuere, figere, condere, extruere mœnia. Mœnia prima locare. Ponere in montibus urbem. Murorum attollere moles. Mœnia constituere alicui; Congregare oppidum saxis. Cingere muris oppida. Æternam condere sedem. Ducere muros urbis,

bis. Gratissima condere tecta. Urbem componere terra. Cœptæ assurgunt turres.

ÆDIFICIUM.

Opus. Operis fastidia summi. Vasta mole domus condita. Nobilium regalia tecta virorum. Artificis decorata manu. Congestum cespite culmen. Fabrica parvæ domus.

ÆGROTARE.

Tristes incessunt corpora morbi. Exangui squalent pallida corpora morbo. Tentari gravibus morbis, exerceri, confici, affici pallenti morbo. Conflictari tenacibus morbis. Gravi decumbere morbo. Trahere ossa collapsa morbo. Atroci pressum decumbere morbo. Ima laborant continuis cruciatibus ossa. Gravibus morbi cruciatibus uri. Languor tabificus habet corpora. Totum corpus ingenti languore jacet sine viribus ægrum. Dira lues morbi acerbi invasit corpus. Artus depascitur arida febris. Tristi languebant corpora morbo.

ÆGROTUS.

Invalidus. Artus invalidi. Invalidum corpus. Ægra, vel languida membra. Morbo languens, decumbens, squalens. Quem languor habet. Affectus, afflictus morbo. Morbo gravis. *Ægritudo me deartuavit, mihique hospitem me fecit. γείτων ᾅδη, Proximus orco.

ÆGYPTUS.

*Dives, fertilis, hiulca. Nilo fœcunda regio. Nilotica tellus: Oræ Niliacæ. Tractus Pharii. Ora mareotica. Regio quam Nilus inundat, quam fugiunt imbres) Ægyptica tellus. Carens imbribus. Genitalia arvi Canopi. Arva Mareotica. Ægyptus cœli studiosa. Deorum prodigiosa parens. Pluviæ inscia regna.

ÆNEAS.

*Tros Anchisiades. Anchisæ soboles. Dardanius, magnanimus, Laomedontius, Dardanides, Phrygius, pius) Æneia virtus. Æneia pietas, nulli pietate secundus. Vir magnus bello. Pietatis idoneus auctor. Anchisa generatus. Cythereius heros. Danaûm ductor. Teucrum dux inclytus. Rex Dardanius. Rex Phrygius. Trojus heros. Laomedontius heros. Laomedontiades. Dardanius

Æneas. Troïus Æneas. Maximus Teucrorum ductor. Natus Dea. Romanæ stirpis origo. Mavortius heros. Lux Trojanæ clarissima gentis.

ÆOLIA.

Domus Hippotadæ regis. Hippotadæ regnum. Æolius carcer. Nimborum patria, loca fœta furentibus austris. Ventorum domus.

ÆOLVS.

* Ventipotens. Rex tempestatum. ταμίας ἀνέμων, Promus, & condus ventorum.) Hippotades suis truculentior Euris. Princeps ventorum. Frænans, tenens, cohibens, compescens carcere ventos. Qui cum velit, æquora placet. Ingenio populi convenit ille sui. Qui vasto antro luctantes ventos tempestatesque sonoras Imperio premit, & vinclis, & carcere frænat. Qui mulcere potest fluctus, & tollere ventos. Qui incutit vim ventis. Qui tenet immania saxa, ventorumque domos.

ÆQVALES.

Pares annis. Parilis ætas. Et nunc æquali tecum pubesceret ævo. Fuit hic animis æqualis & annis. Vide *Parnassum*.

ÆQVALITER.

Nullo discrimine habere. Quatuor in partes divisum mensibus æquis. Justa pari premitur veluti cum pondere libra; Prona nec hac plus parte sedet, nec surget ab illa.

ÆQVINOCTIVM.

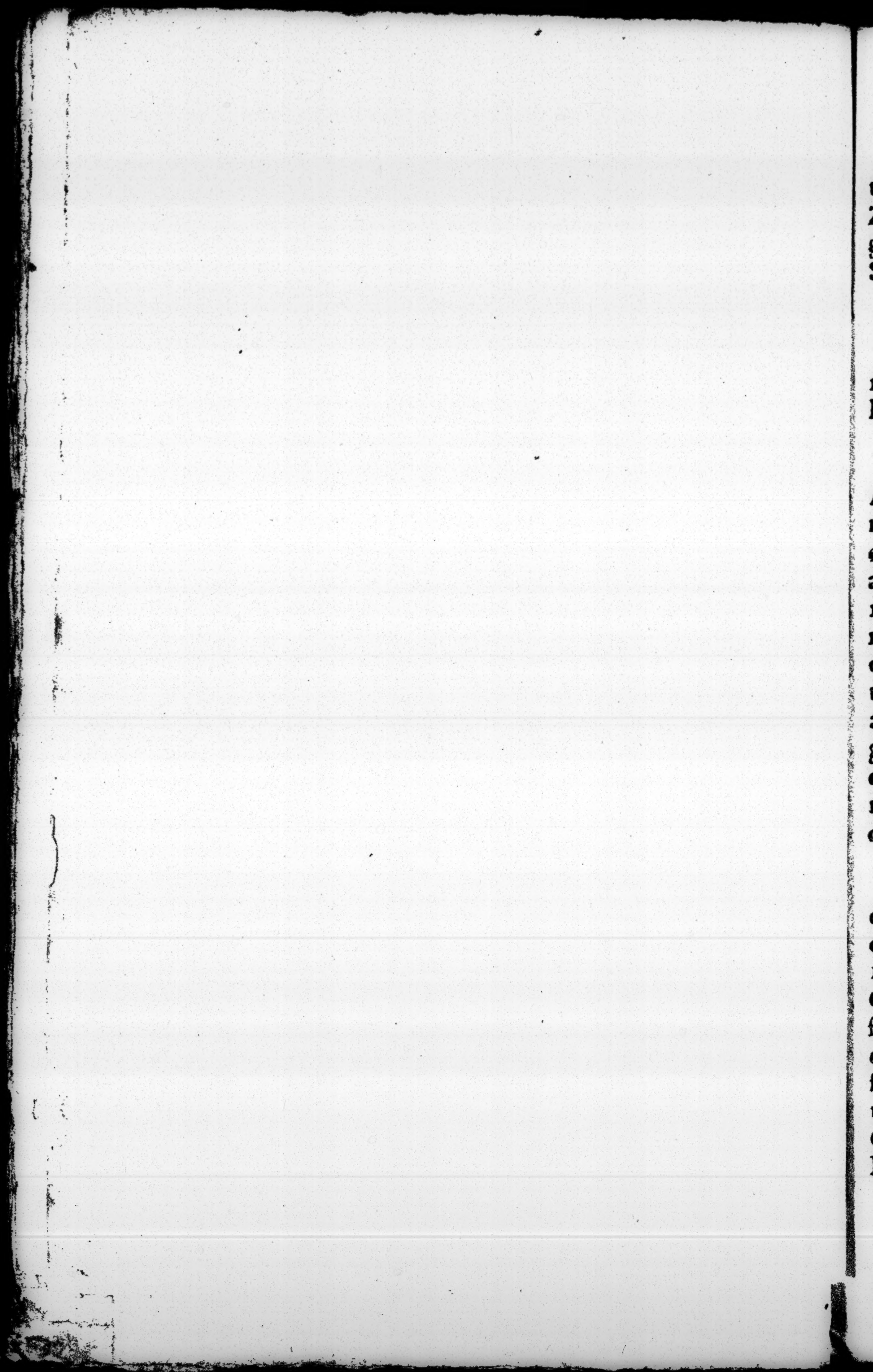
Tempora nocturnis æqua diurna. Componens paribus numeris noctemque diemque. Æquato tum Libra die cum tempore noctis.

AER.

* Mollis, cedens, liquidus, tenuis, rarus, mobilis, agitabilis, circumfusus.

* Sola liquentia quæ volucres secant, magnum inane. Elementum humidissimum. Πόρος οἰωνῶν, Semita volucrum.) Aëriæ plagæ, domus, oræ. Ætheriæ oræ, auræ. Aërii tractus, campi. Volucres auræ, revolubilis, agitabilis aër. Liquidus æther. Jupiter.

AER

AER LENIS.

Grata,mollis,placida,tepida,serena aura.Grata Aëris temperies. Mollior aura spirans, volitans exiguo sono. Zephyri spirantes mollibus auris. Leniter susurrantes gelidis afflatibus auræ. Mitior aura temperans solum. Serenior aër blandum aridens.Aura sibilans tenui sono.

ÆSCULAPIUS.

Phæbeius. Coronides. Phæbo nymphaque Coronide natus.Proles Apollinis.Proles Apollinea. Natus Apolline. Epidaurius.

ÆSTAS.

* Fervida, torrida, pulverulenta, frugifera, spicea. Anni pars aurea, quum ager messes fert pinguis opimas. Æstas Phœbeis ignibus ardens, quæ vestit agros culmis cerealibus. Spicea serta gerit calidissima solibus æstas. Θαλυσίας ὥρα. Cereale tempus. Robustior annus.Formosa messibus. Curva falce legens matura semina, Coronans se maturis spicis. Cum calet & medio sol est altissimus orbe.Cum pecudes umbras, & frigora captant. Cum findit Canis æstifer arva. Cum media tostas æstu terit area fruges. Cum sitiunt herbæ, & pecori jam gratior umbra est. Tempora aspera siti, atque extorrida æstu. Cum terræ ardore dehiscunt. Ubi pulsam hiemen sol aureus egit sub terras, cœlumque æstivâ luce reclusit.

ÆSTATIS TEMPORE.

Ubi ardens æstas scindit Phœbeis ignibus agros. Cum culmis agros vestit cerealibus æstas. Ubi flavet dulcibus campus aristis. Quando seges passim maturis flavet aristis, & falciferas poscit adulata manus. Cum seges vel Ceres incurvâ falce resecta cadit. Cum æstas urit atrox fervida brachia cancri. Cum densa ceres campo multicolore nitet. Cum torrida æstas rapidis solibus ardet, flavaque sunt maturis frugibus arva. Herculei cum sol terga leonis adit. Cum spicea messis campis inhorruit. Cernitur æstivis campus cum plenus aristis. Cum Phœbus sicci terga leonis adit Concava littorei cum fer-

fervent brachia Cancri. Tempore quo ſiccos Cancer adurit agros. Cum menſis adeſt quem pulchra Jovis ſibi vindicat uxor, quo peragrant cancri ſidera ſolis equi. Quando viget campis ridentibus æſtas. Quando æſtas coronat ſe frugiferis ſpicis. Quando blanda Ceres viget lætis agris. Ubi campus viget æſtivis hirſutus ariſtis.

ÆSTUS.

* Rapidus, anhelus, gravis, fervidus. Sole ſub ardenti ſævit dum maximus æſtus. Phœbus altiſſimus ignes ſpargit, æſtuantque hiulca arva calore. Sirius ardentes radios jacit) Flammæ, vapores, pro æſtu. Sicci fervores. Soles rapidi. Medios cum ſol accederit æſtus. Rapido feſſis meſſoribus æſtu. Æſtus erat, magnuſque labor geminaverat æſtum. Solibus ætheriis, altoque recanduit æſtu.

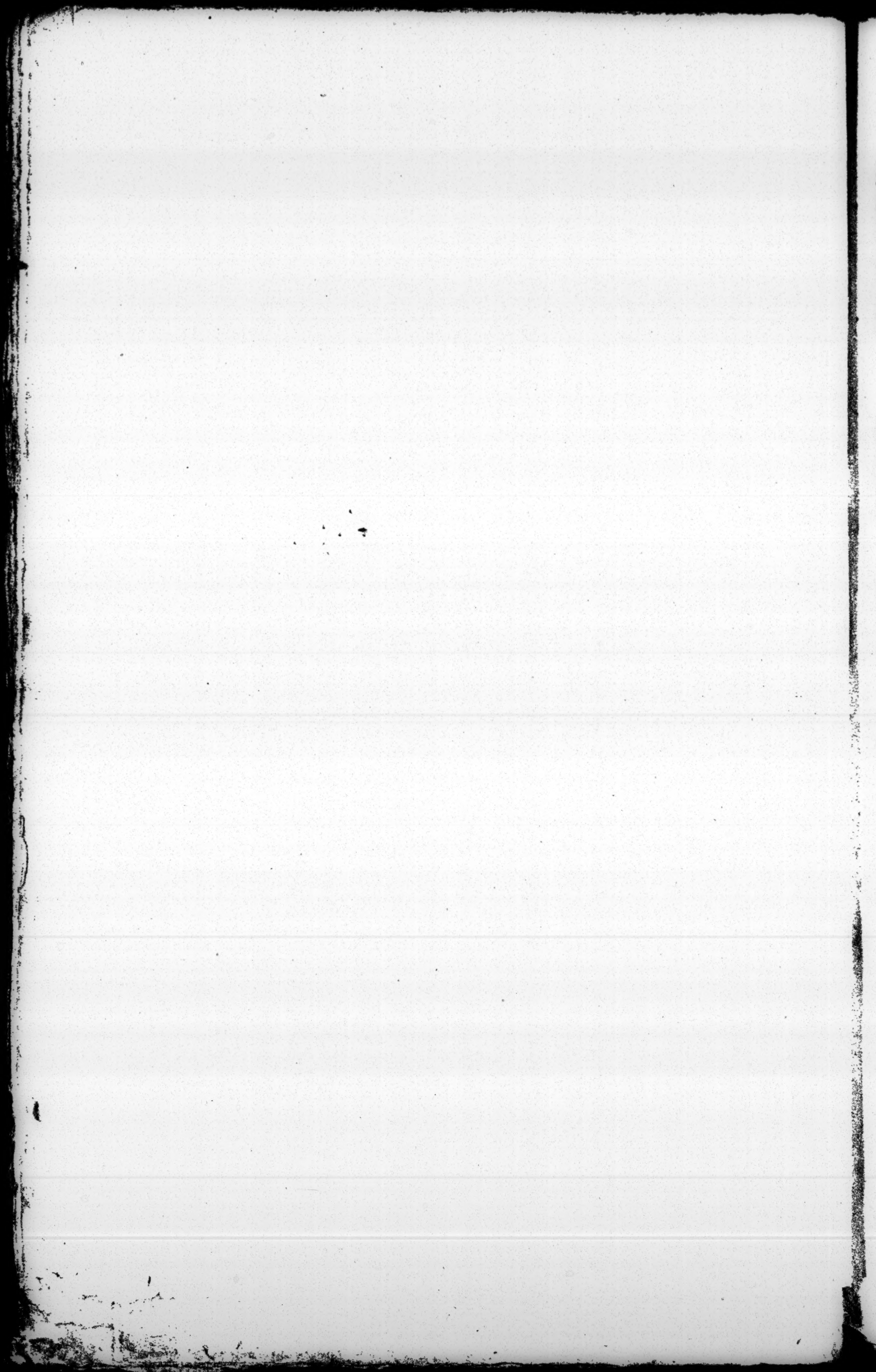
ÆTAS.

* Rapida, fugitiva, nulla revocabilis arte, lubrica. Cedere nata ſimul vitai luminis auras Intramus. Ætas aurea, argentea, ærea, ferrea, chalybea. (Ætas moribus apta. Apti moribus anni. Ætas inter juvenemque ſenemque. Primi ſanguinis ætas. Omnia fert ætas. Utendum eſt ætate, cito pede labitur ætas. Dum faciles anni juvenum, dum mobilis ætas. Veniet luſtris labentibus ætas. Ubi jam firmata virum te fecerit ætas. Deterior donec paulatim ac decolor ætas Succeſſit. Cum matura adoleverit ætas. V. *Adoleſcentia. Juventus. Pueritia. Senectus.*

ÆTERNITAS; ÆTERNUS.

Æternumque tenet per ſecula nomen: cui neque principium eſt uſquam neque finis. Lux æterna, cariturаq; fine. Imperium ſine fine. His ego nec metas rerum nec tempora pono. In æternam clauduntur lumina noctem. Mortis adempta eſt conditio. * Fluit inſtar mobilis undæ vita brevis; quam neſcia finis excipit æternitas. Punctum vita brevis quam perpetuitas ſubit, ſpatio quæ non clauditur ullo. Hæc momentanea vita eſt, ac ſi immenſo comparetur guttula Ponto.

ÆTHER

ÆTHER.

* Sublimis, levis, liquidus, igneus, aureus, rutilus. κόσμου στοιχεῖον ἄειστον, mundi elementum optimum. σοφὸς ἁρμονίας πατὴρ, Sapiens compositionis pater. Igni namque componuntur optima hæc infera corpora. ἀστροχίτων, stelliferam indutus tunicam) Ætherius vertex, Ignea via cœli. Levem fugiens secat æthera pennis. Ætherias aquilâ puerum portante per auras. V. Aër.

ÆTNA.

Trinacria. Sicanis. Typhois. Rupes Ætnæ. Ætneus ignis. Sulphureis ardens fornacibus. In immensum geminatis ignibus ardens. Gigantis injecta faucibus, cratere ardenti terribilis. * Ἐγκελάδοιο σκέπας, Enceladi tegmen. ὑψίλεφος, alticollis.

AFFLICTUS.

Agitatus, jactatus, obrutus rapidis curarum fluctibus. Ingenti prostratus mole. Omnibus mersus malis. Agitatus multis terraque marique periclis. Terris Jactatus & alto.

AGAMEMNON.

Tantalides, ab avo, Atrides; à patre. Atrides major, propter fratrem. Mycenæus ductor. Conjugis victima. Tyndarei gener. Plisthenius vir, Trojæ populator. Conclamant Danai, stimulatque Agamemnon volentes.

AGANIPPE.

Signa Medusæi equi. Fontes Aganippidas, Hianthea Aganippe. Fons Aganippæa. Permissidis educat unda. Par Aganippææ ludere docta lyræ. Dicite fontes Aganippidas Hippocrenes, Graia Medusæi signa tenetis equi.

AGER.

* Pinguis, latus, lætus, almus, dives, frugifer, ferax, fertilis, amœnus, luxuriosus, fœcundus.) Renovatus aratro. Oneratus messibus. Vestitus messibus. Humectat flaventia culta Galesus. Pinguia culta. Rus ferax. Et teneat culti Jugera magna soli. Imus in extremo margine fundus habet. Eheu, quam pingui macer est mihi taurus in arvo.

AGNUS.

Agnoſcens matrem multis è millibus. Balans ad innumeras oves. Depulſus à lacte. Balatum exercens. Luxurians lætis agris. Subſiliens molique in gramine ludens. Balatus matris per juga longa ſequens. Fœtus ovium. Laſcivi ſoboles gregis.

AGNUS DEI.

Agnus ſanctus, ſacer, innocens, innoxius, qui ſignavit iter ad aſtra ſuo cruore. Cujus ſanguis delevit crimina noſtra in alto jugo collis oliviferi. Hoſtia, victima data ſceleri hominum piando. Qui volens cecidit hoſtia ſupero parenti, mactandus ad aram ſacram crucis.

AGRICOLA.

Villicus. Colonus. Ruricola. Agreſtis. Moderator aratri. Cultor agelli. Arva colens. Curvus, triſtis, durus arator. Dura lacertoſi fodiebant arva coloni Cum duro parca colona viro. Ruſtica pubes. Pauper ruris colonus. Ruſticorum maſcula proles, Sabellis docta ligonibus verſare glebas. *Horat.* Gravem duro terram qui ſcindit aratro. Vilis, at utilis colonus.

AJAX.

Telamonius, Telamone ſatus, creatus. Telamoniades. Clypei dominus ſeptemplicis Ajax. Salaminius Ajax.

ALAUDA.

Gaudens operis ruris adeſſe comes. Rediens nuntia laboriferi veris. Quæ ſatura vago gyros ducit in aëre, & grates agit munifico Deo. Solans amico cantu curas, & ſtudia in agro agentium. Galeata caput. Blandiſona.

ALBUS.

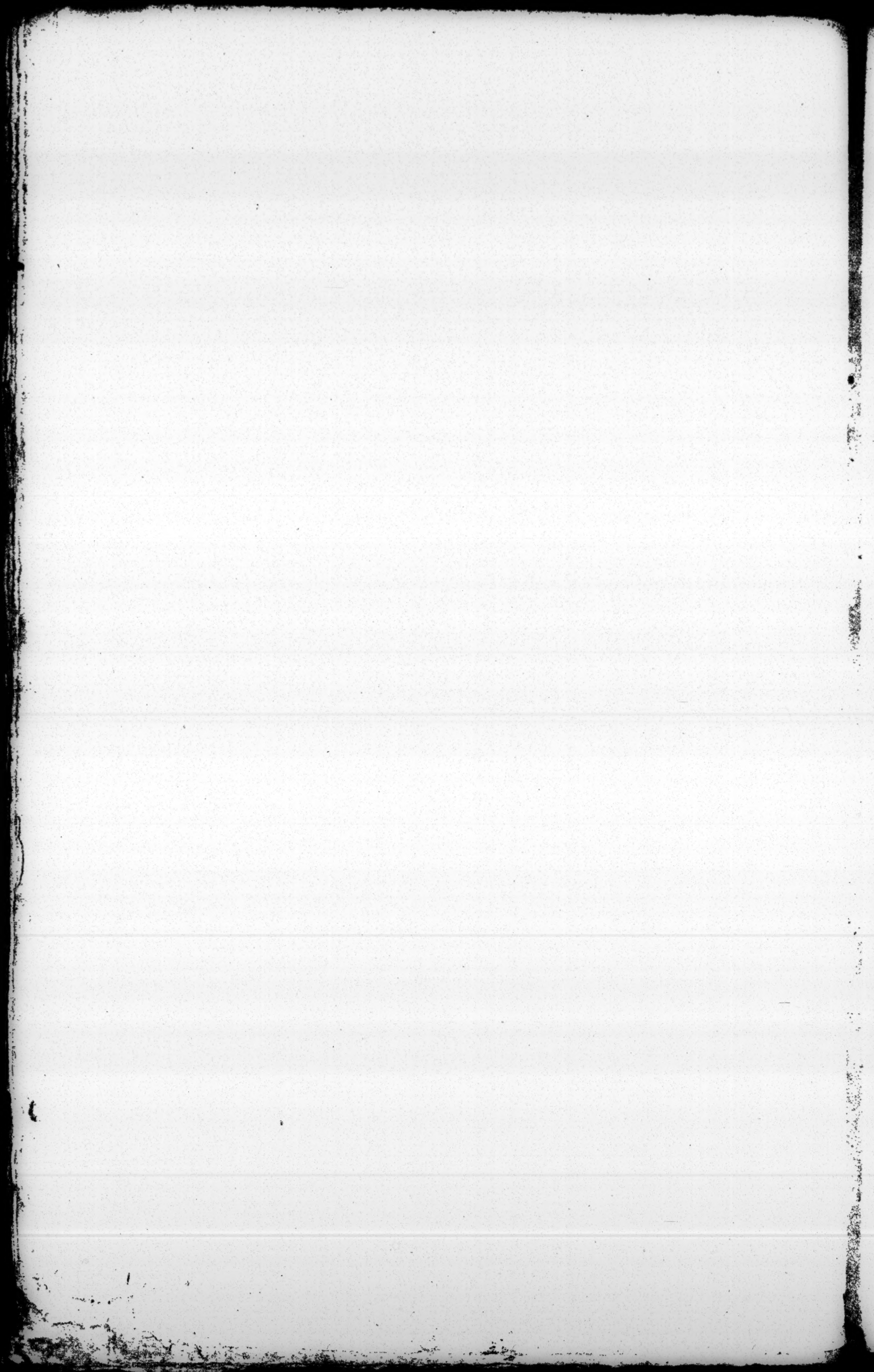
Candidior nive. Qui candore nives anteirent. Candidior cygno, argento, lilio, liguſtro. Superatque nives & lilia candor. Par nitor intactis nivibus.

ALCEDO.

Cui notiſſima eſt ſors pelagi. Excludens in *æquore* pullos. Incubans hiberno tempore pendentibus *æquore* nidis. Memores Ceycis amati. Dulce querentes.

ALEXANDER.

Dux Æmathius. Unus pellæo juveni non ſufficit orbis.

orbis. * Æstuat infelix angusto limite mundi. Dux Macedo totius mundi tremor. Proles generosa Philippi, cujus spes ac vota fuere orbe toto majora. Frenator orbis. Ad nutus qui fortunam habuisse videtur. Δρακοντιάδης. Draconigena. Draconides. Eversor superbæ Babylonis.

ALLOQVI.

Compellare ore, voce. Affari dictis. Accedere dictis. Adire sonis. Aggredi aliquem dictis. Ad quem sic roseo Thaumanseas ore locuta est. Ad quem tum Juno supplex his vocibus usa est. * Hac affatus voce parentem. Compellare virum, & mœstas expromere voces. His vatem aggredior dictis, ac talia quæro. Ita turbidus infit. Fidam sic fatur ad aurem. Ad Superos talia dicta dedit. Catullus.

ALTARE.

* Ara, fumida, pinguis, fessa, vaporata, thurea. Incensa altaria circum. Divûm fumantibus aris. Inde coronatas ubi thure piaveris aras. Lucent altaria flammis. Quum faceres altaria pinguia thure. Thure vaporatis lucent altaribus ignes. Non ad aram velut ad haram mysta venito.

ALTVS.

* Sublimis, excelsus, celsus, elatus, procerus, editus, arduus, aërius, eminens, Aërias intrant fastigia nubes. Nubibus æquus. Sublime minansque in æthera tectum. Nubibus insertans altis caput. Turris Antverpiana consurgit in æthera. Turris Antverpiana vasto aspectu contendit Olympo. Pyramis advatica longissima visu, cujus vix corda decorem percipiunt. Propinqua moles nubibus arduis. Scaldigenum Pharos aëria.) Summo sedet altus Olympo. Sublime ad sidera. Dum petit infirmis nimium sublimia pennis. Actus ad sidera. Vertice ad auras Ætherias tendit. Geminique minantur in cœlum scopuli. Regia solis erat sublimibus alta columnis.

ALVEARE.

Alvearium. Alveus. Cerea castra. Apes consortia

tecta

tecta Urbis habent, magnisque agitant sub legibus ævum. Ipsæ ad prætoria densæ miscentur. Sese in cunabula cerea recondunt: Aulas, & cerea regna refigunt. Alvearia vimine texta. Apum respublica mira exleges terrigenas suffundit.

AMARE.

Ardere cupidine alicujus. Capi amore alicujus. Fovere amorem. Amor tui regnat in meo pectore. Tacitum nutrire sub pectore vulnus. Mea pectora mordet amor. Cœco carpitur igni. Æterno devinctus amore. Animus toto percepit pectore flammam. Tenere medio in pectore vulnus, percipere totis ossibus ignes. Ferus amor flagrat in molli pectore. Flammis tacitis, ardentibus uri. Torquere, flagrare, uri, exardescere, inardescere amore. Amori indulgere. Sentire ignes. Amori gerere morem. Blandus amor stimulat præcordia. Sollicito amore implicitum esse. Succumbere fallaci amori. Rapido igne coqui. γλυκύπικρον ἐδέξατο θεσμὸν ἐρώτων. Dulci-amaram admisit legem amorum.

AMARE DEUM.

* Dei amore flagrare. Divino incensum pectus amore. In Deum ruere totis animi affectibus. In te mens abiit Christe. Langueo amore tui. Acrius ætheriis flammis mens uritur. Deficere ipse mihi atque omnis in Deum transfundier opto. Suprema ô meta bonorum, animique centrum, quin feror in te ocyus? Sim quidvis, sim ubi vis, ut prope te sim. Te sine vel cœlum misero reputabitur orcus: Tecum vel cœlo gratior orcus erit.

AMATOR.

Sibi somnia fingens. Concipiens aspectu dolorem. Sentiens gratam sub pectore flammam. Quem furor exercet noctesque diesque. Cui sunt gaudia rara, cura dolorque frequens. Cujus ossibus tacitus ignis gliscit. Quem molliter urit amor. Dulcibus, mellitis, placidis, blandiloquis verbis mulcere doctus. Miles modo factus amori. Amator est sibi cadaver, alteri vivit. Sibi abest præsens. Plus fellis quàm mellis habet.

AMASONES.

Securigeræ puellæ: *a securi cujus fuerunt inventrices, quaque in bellis utebantur*-Threiciæ, *à Thracia.*

AMBIGERE. V. *Dubitare.*

AMBULARE. V. *Ire, iter facere.*

AMICA.

Quæ didicit fallere incautos amantes. Admotis repetens basia lasciva labellis. Ludens arbitrio suo. Quæ movet ardores. Levior foliis, auraque incertior. Docta movere blandiloquis verbis. Blandis, flexanimis, suavibus verbis animos mulcens.

AMICITIA.

Usus amicitiæ. Unus amicitiæ tenor. Fœdus amicitiæ non vis, carissime, nostræ: Nec si forte velis, dissimulare potes. Donec enim licuit, nec te mihi carior alter. Movit amicitiæ tum te constantia longæ. Ante tuos ortus quæ mihi cœpta fuit. Qui duo corporibus, mentibus unus erant. Hic tenor hac viridi concordia cœpta juventa: Venit ad albentes illabefacta comas. Pœne mihi puero cognite pœne puer: perque tot annorum seriem quot habemus uterque, Non mihi quam fratri frater amore minus.

AMICUS.

* Alter ego. Te non superat mihi carior alter. Omnibus è meis amicis, vel millibus trecentis es antistes. Vita dulcior atque anima. O meis mihi carior medullis. Ipse Menœtiades non sic dilectus Achilli, aut Niso Euryalus. Quod Pyladi Orestes, id mihi tu. Pars animæ meæ, Damon & Pythias.) Pars animi. Pars desiderii. Fidissima pectora. Junctus amicitia. Hærens pectoribus. Longo cognitus usu. Manens in adversis. Thesea fide pectora juncta gerens. Longo devinctus amore. Tu duris remanebas rebus amicus. Trepidæ duxque comesque fugæ. Æternum conversans amorem. Quem virtutis nomine junxit amor. Cujus fida pectora junxit amor. Tu comes antiquus, tu primis junctus ab annis. Et comes & veri non dissimulator amoris. O penitus toto corde recepte mihi. Magnaque pars animi mecum vixistis amici.

 Dulcia

Dulcia convictus membra fuere mei. Jura sodalitij qui mihi junctus erat.

AMNIS.

Nimbis hyemalibus auctus. Vastis spatiosus in undis. Pecori damnosus & agris. Uberibus fœcundus aquis. Diversis lapsi de partibus amnes.

AMOR LEGITIMVS.

Legitimo fœdere junctus amor, jungens duo corda. Flagrans in pectore. Favor mutuus, pius, amicus sincerus. His amor unus erat. Par fuit his ætas & amor. Sinceri amoris ardor. Pectora bina pari nodo arctans.

AMOR ILLEGITIMVS.

Illecebris urgens pectora stulta suis. Levibus tangens præcordia flammis. Tristia corda fatigans. Urens igne medullas. Ignis lumine qui semper proditur ipse suo. Non ullis medicabilis herbis. Flamma. Ardor. Ignis. Faces. Fax pectoris, Calor, incendia, Æstus. Pectoris æstus. Vulnus. Vis. Vires amoris. Furor. Res est solliciti plena timoris amor. Credula res amor est. *μανία*, insania.

AMOR DEVS, POETICVS.

Pharetratus puer. Filius Veneris. Toto qui volat orbe, incerta Cupidinis aura. Res immoderata Cupido. Puer ignifer, insuperabilis. Idalius. Dulce genus Cypriginæ. Telis & flammis instructus. Inflammans animos. Tacitis saucians præcordia telis. Succendens pectora flammis. Versans hominum mentes amore.

AMORE INCENDERE.

Dare ignes. Incendia præbere. Amore torquere. Allicere, facere, dare amorem. Subdere calcar. Addere stimulos amoris. Animum inflammare amore. Dictis divinum inspirat amorem.

AMORE INCENDI.

Trahere per ossa furorem. Animus toto percepit pectore flammam. Novo igne carpi. Ignes in pectore crescunt. Accepit solitam flammam. Cæco carpitur igni. Concipere, haurire ignes. Colligere, rapere ignes, flammam. Accipere ignes sub ossibus. Concipere pectore flammas.

flammas. Assumere novas flammas. Incalescere igne. Succendi cupidine. Inardescere specie. Corripi imagine formæ.

AMPLECTI.

Cum dabit amplexus, atque oscula dulcia figet. Ter conatus ibi collo dare brachia circum. Inque patris blandis hærens cervice lacertis. Conjugis ille suæ amplexus colla lacertis. Deq; viri collo dulce pepēdit onus. Ire in amplexus. Complexu se non subtrahere alicujus. Tua sūt collo brachia nexa meo. Captare colla lacertis. Amplecti lacertis. Collo infusus. Dare complexus, amplexus nati petere. Optatos dedit amplexus, placidosque petivit. Amplexæque tenent postes, atque oscula figunt. Dare brachia collo. Amplexu alicujus perfrui. Ambire amplexibus. Hærere amplexibus. Colla lacertis premere, innectere, tenere, tāgere, adducere colla lacertis. Imponere lacertos humeris. Hærere collo, cōplexu cingere. Fovere in ulnis. Implicare se collo alicujus. Ferre ad colla manus. V. *Parnassum*.

ANCHISES.

Senex Phryx. Sarcina nati. Cum quo commune parentis Non dedignata est nomen habere Venus. Volucrum cui mater amorum, Gaudet in Idæis concubuisse jugis.

S. ANDREAS.

Andrea germane Petri, sanctissima Jonæ Progenies qui Baptistæ documenta viamque ante sequebaris, quam te cum fratre vacantem Retibus acciperet soboles divina. Nobilis Andream mittit Achaia suum.

ANDROMACHE.

Thebais. Duri militis uxor. Hectoris uxor.

ANGELVS.

Angelus æthereus, aliger, alipes. Genius cœlestis. Cœlestis nuntius aulæ. Missus ab ætherea sede minister Ales juvenis delapsus ab alto Olympo. Siderea missus tibi nuntius arce. Aliger cœli vernantis alumnus. Lacero puer actus ab æthere præpes. Aulæ stellantis alūnus. *Nūtius æthereus, leviter suspēsus in alas restitit.

Assumpta membra librant alites cœlestes. Qui animos nostros pernicitate mira antevolant. Tutores hominum ab ortu. Gens ætheris alti, velox ad Dei jussa. Naturæ sublimis apex. Æviterni oræ cœlestls indigenæ, rerum intima simul percipientes, non velut Adamidæ, qui res deducere rebus, Perspectisque solent effectis discere causam. Σϛατιὴ πτερόεσσα, militia volatilis, alata, pennata. Κοσμαγοὶ, mundi rotatores, movent enim corpora cœlestia.

ANGELICVS coetus.

Cœli chorus aliger. Angelicæ, aligeræ, æthereæ mentes. Æthereæ acies. Militia ætheris alti. Agmina casta, sancta. Flammans acies superûm. Aligeri juvenes comites genti piorum. Volucres sine corpore mentes. Æthereî gens incola cœli. Volucres ministri missi siderea ab arce. Sine pondere turba. Alituum sacrorum agmina mille. Chorus angelicus qui laude perenni celebrat Deum. Cætus aliger servans justos inter discrimina mundi. Pura acies, assimilis flammæ per inane volanti. Mentes supernæ nullius rei nesciæ. Angelici chori. Ignea castra. Cohors spirituum plena casto numine. Cœlituum turmæ. Aligerum genus. Alituum cœlestium acies.

ANGLI.

Britanni æquorei, cærulei, occidui, Brutiginæ, Neptunicolæ. Albiones. Minima nocte contenti. Colentes regna præcincta Oceano.

ANGLIA.

Dives agri. Dives pecorum, ditissima nummûm. Ignara luporum. Qua sua semotus regna Britannus habet.

ANGVIS. V. Serpens.

ANIMA.

Anima immortalis, divina, vivax, motrix membrorum. Corporis rectrix. Nescia fati. Morte carens. Post fata, busta superstes. Quam funera non capiunt. Quæ manet non peritura immiti morte. Mens divinitus orta, quæ nequit extingui corporis è vinclis quando soluta fugit. Aura regens artus. * Mens orta & cognata cœlo, flamen auræ, Numinis. Pars illa nostra ignea, perspi-

perſpicax, intelligens, quæ nil debet mortalibus parentibus. Ætheris ſoboles. Divinæ particula auræ : *loquendo poetice, ut in multis aliis quæ hoc libello continentur.* Θεότητος ἀπόρροιξ, ſtilla divinitatis, Κρείσσονα μοίρη, pars melior Σπέρμα Θεοῦ, Dei ſemen.

ANIMÆ, Manes.

Triſtes, taciti, ſilentes, mœſti manes. Inanis imago. Corpora functa ſepulchris. Umbræ.

ANIMUS, animare.

Vigor animi. Conſtantia animi. Telo præſtantior omni. Mala ferrugine purus. Regens imperio motus in corde vagantes. Dirigens nervis flectentibus artus, ne errantes temere, & ſine lege ruant. Dare animum, revocare animum, mæſtumque timorem mittere. Vires animumque miniſtrare alicui. Animis audacibus aliquem implere. Idem omnes ſimul ardor habet. Incendere vires. Suſcitare vim, virtutem accendere. Redit in præcordia virtus. Ipſe pater Danais animos, vireſque ſecundas ſuſſicit. Ingentes animos anguſto corpore verſant.

S. ANNA.

Anna diu ſine prole fuit.

ANNIVERSARIA

Lux qua poſitis juſta feruntur avis. Repetita mortis imago. Annua plangoris repetit ſimulamina. * *Virgil.* Annuus exactis completur menſibus orbis, ex quo reliquias divinique oſſa parentis Condidimus terra, mæſtaſque ſacravimus aras. Jamque dies, ni fallor, adeſt, quem ſemper acerbum, ſemper honoratum (ſic dii voluiſtis) habebo. Annua vota exequi, & ſolennes ordine pompas. Sacra ferre quotannis. Anchiſæ genitori inſtaurat honores. Annua die facere pro defunctis. Die in orbem redeunte parentat.

ANNUS.

Annua mora. Spatium longius anno. Annus volubilis, revolubilis, variabilis, quadrifidus. Juvenilior annis. Maturior annis. Veniet luſtris labentibus ætas. In ſe ſua per veſtigia volvitur annus. Creſcendo perit an-

nus, & pereundo crescit. Mensura rerum, mensium bis sex pater, qui mille ambitibus eodem redire solet.

VNIVS ANNI Periphrasis.

Annua nos illic tenuit mora. Signa Deus bis sex acto lustraverat anno. Cum sol duodena peregit Signa. Hic mihi labentis pars anni magna peracta est. Annuus exactis completur mensibus orbis.

ANNORVM DVORVM.

Ut patria careo, bis frugibus area trita est. Dissiliit duplo pressa bis uva pede. Hic tibi bisque æstas, bisque cucurrit hyems.

TRIVM ANNORVM.

Ut sumus in ponto, ter frigore constitit Ister. Facta est Euxini dura ter unda maris. Tertius haud multo minus est cum dicitur annus.

QVATVOR ANNORVM.

Ut careo vobis Scythicas detrusus in oras, quatuor autumnos Pleïas orta facit.

QVINQVE ANNORVM.

In Scythia nobis quinquennis Olympias acta est. Jam tempus lustri transit in alterius.

SEX ANNORVM.

Sex mihi natales ierant, cum lecta parentis ante diem lachrymas ossa bibêre meas. Hæc mihi in Euxino bis tertia ducitur æstas Littore, pellitos inter agenda Getas.

SEPTEM ANNORVM.

Per mare, per terras septima jactat hyems. Septima jam vertitur æstas.

DECEM ANNORVM.

Bis quino fœmina mense parit. Jamque fere tracto duo per quinquennia bello. Ulysses jactatus dubio per duo lustra mari.

VNDECIM ANNORVM.

Alter ab undecimo me jam ceperat annus.

DVODECIM ANNORVM.

Addiderat annos ad duo lustra duos.

SEX-

SEXDECIM ANNORUM.

Namque ter ad quinos unum Cephisius annos Addiderat. Bis adhuc octonis integer annis.

NOVEMDECIM ANNORUM.

Quarta tribus lustris addita messis erat.

VIGINTI ANNORUM.

Jamque decem vitæ frater geminaverat annos. Occidit,& misero steterat vigesimus annus.

QUINQUAGINTA ANNORUM.

Tempus ad hoc lustris mihi jam bis quinque peractis.

NONAGINTA ANNORUM.

Et jam complêrat genitor sua fata,novemque Addiderat lustris altera lustra novem.

TRECENTORUM ANNORUM.

Annos ter centum. Nunc tertia vivitur ætas.

QUINGENTORUM ANNORUM.

Post ubi Roma potens opibus,jam secula quinque vidit,& edomito sustulit orbe caput. Vide *Parnassum.*

ANTRUM.

Antrum obscurum, opacum, muscosum, lucis expers, lapidosis præcinctum rupibus. Specus latebrosus, horrendus,virgis ac vimine densus. Latibula. Lustra invia, avia,devia,inhospita,monstris horrenda, immania vasto hiatu. Spelunca. Caverna. Cubilia ferarum. Spelæa ferarum. Pendentia pumice tecta. Est specus ingens Exesi latere in montis. Scopulis pendentibus antrum. Nympharum domus. Scyllam cæcis cohibet spelunca latebris. Spelunca alta fuit vasto submota recessu. Solis inaccessa radiis. Spelunca altissima visu. Umbrosa caverna quæ Phœbi nescit radios,& in avia descendit Tartara.

ANTVERPIA.

* Urbs Advatica quam reciproco flumine Scaldis alluit. Urbium ocellus. Belgiaci regina soli exposita eöis & occiduis gentibus. Princeps urbium inclytarum,quascunque Sol lustrat Belgicus. Domus lepôrum ac elegantiæ sedes, quæ habet invidendas ædium moles nubiumque rivales : qua in urbe mercuriale genus hominum & ordo non plebeius eruditorum. Reflui inconstantia.

Scaldis quam constare facit. *Claudianus.* Portusque relinquit Scaldifluos,certis ubi legibus advena Nereus æstuat, & pronas puppes nunc amne secundo, nunc redeunte vehit,nudataque littora fluctu, Deserit Oceani lunaribus æmula damnis. Prosactia.

ANVS.

Anile caput. Jam vitæ satura,& proxima leto, Rugosa facta senilibus annis. Vetula,edentula.Cui durior annis est cutis.

APER.

Sus vulnificus,setiger,frendens. Fera Mœnalia. Media sævus in ira. Obliquo dente timendus. *Fulmineus aper, cujus sanguine & igne micant oculi, & horrida riget cervix,ac setæ hastalibus similes insurgunt. Torvos cuspide fixit apros .Adacto in ilia ferro sævit aper atque per ipsum venabulum obnisus in altum tendit in auctorem cædis : pallet ilicet palpitatque metu cruentus latro,& à victo tantum non vincitur hoste.

APERIRE,APERIRI.

Cardine tacito vertere fores Hiatu patulo janua verso cardine aperta sonat. Panditur foribus domus.Laxare,aperire,adaperire fores. Rimisque fatiscunt.Panduntur portæ. Dividimus muros,& mœnia pandimus urbis . Apparet domus intus, & atria longa patescunt. Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat. Reserat stridentia limina consul. Tristesque recludere portas. Pandite defessis hospita tecta viris.

APIS.

35

Sedula,operosa,Hyblæa,Cecropia,Attica,Dædala, florilega.Insigne laborum exemplar. Volitans per amæna vireta ruris odoriferi. Saltus silvasque peragrans. Tenens redolentia regna aërii mellis. * Apes examina grata frequentant. Juventus Hyblæa favis emissa, per florida prata incerto cursu rapitur. Cerca castra movent subito variisque insidunt floribus, strepit omnis murmure campus. Apes per flores & thyma summa volant. Respublica florilega, mellifer exercitus per inane vagans. Castæ volucres, quæ dulcis Hymetti arva habitant,

tant,quæ de purpureis rosis violisque amarocoque suave legunt nectar.Hortorum redolentium mellifici coloni.Rorilegæ puellæ.Ταυροπάτορες,Tauri filiæ, *quia ex eo corrupto nascuntur.*

APHRICA, vel potius AFRICA.

* Fertilis,monstri parens, ardens, siticulosa. Terra Lybissa. Jubæ tellus,leonum arida nutrix. Afra tellus monstrorum genitrix.Lybiæ vertuntur ad oras.

APOLLO.

Proles Latonæ.Stirps Latonæ.Latonia proles. Latonigena. Latoius. Phœbus. Pœan. Delphicus. Delius. Cynthius. Smintheos.Actiacus. Clarius.Pythius.Palatinus.Leucadius.Lycius.Fatiloquus. Fatidicus. Veridicus,Divinus. Oracula reddens.Pulsans, impellens plectra Lyræ.Carminis auctor.Musarum Aonidum, Castalidum dux,vatum Deus. Lauriger.Parnasseus. Stans pro Troja.Pius arcitenens. Grynœus. Apollo. Thymbræus Apollo.Crinitus Apollo.Deus intonsus,longa veste.Augur Apollo.Soractis Apollo.Cui Delphica tellus,Et claros,& Tenedos, Pataræaque regia servit. Delphos, Delonque tenens. Fata canens. Qui citharam nervis, qui nervis temperat arcum. Per quem concordant carmina nervis. Movens Aoniam lyram. Ad citharam non segnis & arcum. * Πιερίδων μεδέων. Musarum rex, vel imperator.

APOLLONIA.

* Alexandrina.Nilotica Virgo,quæ fœlicius Apollineo grege solet insanos oris fugare dolores. Phariæ telluris alumna, sacra,pudica, alexicaca. Diva,quæ mortalium precibus sollicitata fugat odontalgiam, acuta dentium tormina doloresque infandos. Virgo virilis, quæ licet tardante senecta, morteque proposita, & lacero crudeliter ore excussione dentium, ludificata carnifices, flammas ruit in medias, atque divinis ignibus usta superavit ignes evanidos. Virgo inclyta, quæ sacri corporis exuviis Augustiniana delubra condecorat,qua levi flumine Zenna labitur, quaque Scaldis refluus inundat. Quæ capit antiquo veniens ab Apolline nomen.

APOSTOLI.

Bis sena virum vis. Duodena turba. Bis senos sibimet Christus delegerat omni ex numero. Bis senos inter proceres lectissimus ibat. Numero ex omni deleg t amicos) Bis senos, queis cum curas durumque laborem partiri, & casus posset deducere in omnes. Quibus ars erat insidias piscosa, secundum Flumina squammigerûm generi hamo tendere adunco, atq; innare salum, fœcundaque piscibus arva. *Juris Apostolici proceres. Apostolicus senatus propiore Numine factus. Bis seni Heroes laborum Christi testes, stemmate vix ulli, summi sed viribus, quorum jussu stellantis regia cœli clauditur illico, illicoque patet, κόσμου πύλοι, Mundi columnæ. Antistites Sacrorum.

* *Appellere*, quære, *Navem appellere.*

APPROPINQVARE.

Cominus ire. Concursu accedere magno. Adventare ad urbem. Foribus propinquare. Succedere urbi. Gressum ad mœnia tendere. Cyclopum allabimur oris. Ad littora tendere. Foribus sese intulit altis. Fit proprior, terrasque cita ratis attigit aura.

AQVA.

Terræ circumfluus humor. Simplicis humor aquæ. Contrarius ignibus humor. Liquor. Liquores. Lympha. Decursus aquarum. Cumulus aquarũ. Aqua cursibus obliquis fluens. Ceruleæ guttæ. Aqua riparum margine clausa. Murmur aquæ. Vena perennis aquæ. Unda fluctus. * Pocula Acheloïa: aëre quod minus est elementum, ast undique terram concludit gremio.

AQVA lustralis.

Aspergo lustralis lymphæ. Atque salutari permulcere unguine frontem.

AQVA Suffocari.

Fata novissima claudere in æquore. Rapidis involvi, & submergier undis. Tumidis obrui, & miserè extinguier undis. Inter tumidos fluctus sua claudere fata. Mergi sub æquoreis undis. In rapidis submergier undis

AQVILA.

Ales Jovis. Armiger Jovis. Magni præpes adunca Jovis. Divûm gratissima regi. Avis quæ fulmina curvis Ferre solet pedibus. Avis quæ sua fulmina portat terræ. * Præpes avis, & sublime volans, quæ probat ad solem pullos, quæ fulmine nescit Contingi. Pedibus prædator aduncis. πτηνοκεράτωρ, volucrum regina.

ARABES.

Palmiferi. Thurilegi. Panchæi. Panchæa rura. Gens odorifera Eöi. Multi pastor odoris Arabs.

ARACHNE.

Pater cui Colophronius. Idmon. Idmonia. Idmonis. Mæonis. Mæonia virgo. Lydia. Orta domo parva. Habitans Hypæpis.

Invisa Minervæ. Texens, suspendens laxos & tenues casses in foribus. Deducens gracili pede filum, cum leve opus nectit sub deserta trabe. Nectens operosa retia de trabe. Aranea pendula. * Arida, sublimis, textorum ingeniosa magistra, de ventre remittens stamen. Quæ laquearibus altis retia suspendit, & per inane volantes illaqueat muscas, ac circumagens, lento sub tegmine implicat alas.

ARCTOPHYLAX.

Ursæ custôs. Formam terga sequentis habet. Boötes, Arcturus.

ARARE.

Sulcare, subigere, fodere, rumpere, sauciare, versare, premere, scindere, proscindere terram, arva, vomere, aratro, ferro. Campum fractis invertere glebis. Exercere, vertere, evertere, colere solum, humum, terram, agros, vomere. Dente adunco recludere terram. Versare solum. Validis terram proscindere jumentis. Frangere humum rastris. Convertere semina sulcis. Glebam convellere. Vomere, succumbere aratro. Confringere ferro tellurem. Sollicitare humum. Terram domare aratro. Novercare, novare terram. Aratro sulcum patefacere. Eruere, movere, dimovere terram aratro.

ARA.

ARATRUM.

Curvi pondus aratri. Vertens glebas. Renovans terram. Aratrum uncum, aduncum, depressum, impressum.

ARATRO, *adjungere*.

Collum premere aratro. Ducere, vocare, trahere sub juga. Imponere jugum. Supponere oneri. V. *Jugum*.

ARBOR.

Pondus arboreum. Robur, stipes, silva, trabs. Foliis nudata cacumina. Arbor niveis uberrima pomis. In immensum viribus aucta suis. Solido stant robore trunci. Nubila celsa petens crescendo. Grata colono. Prodiga blandis fœtibus. Ferens præstantia munera dulcis fætus. Decora lætis fructibus. Onerata largis frugibus. Luxurians ripa prætereuntis aquæ. Inumbrans fluvium frondosis comis. Infixis altè radicibus hærens. Excelsos tendens ad æthera ramos. Tollens cacumina in auras. Latè tendens, extendens, spargens, jactans suos ramos seu brachia. Gelido contermina fonti.

ARCADIA.

A magno Arcade nomen habens. Tellus proxima sideribus. Mænalis ora. Tellus Erymanthidos ursæ.

ARCANUM *prodere*.

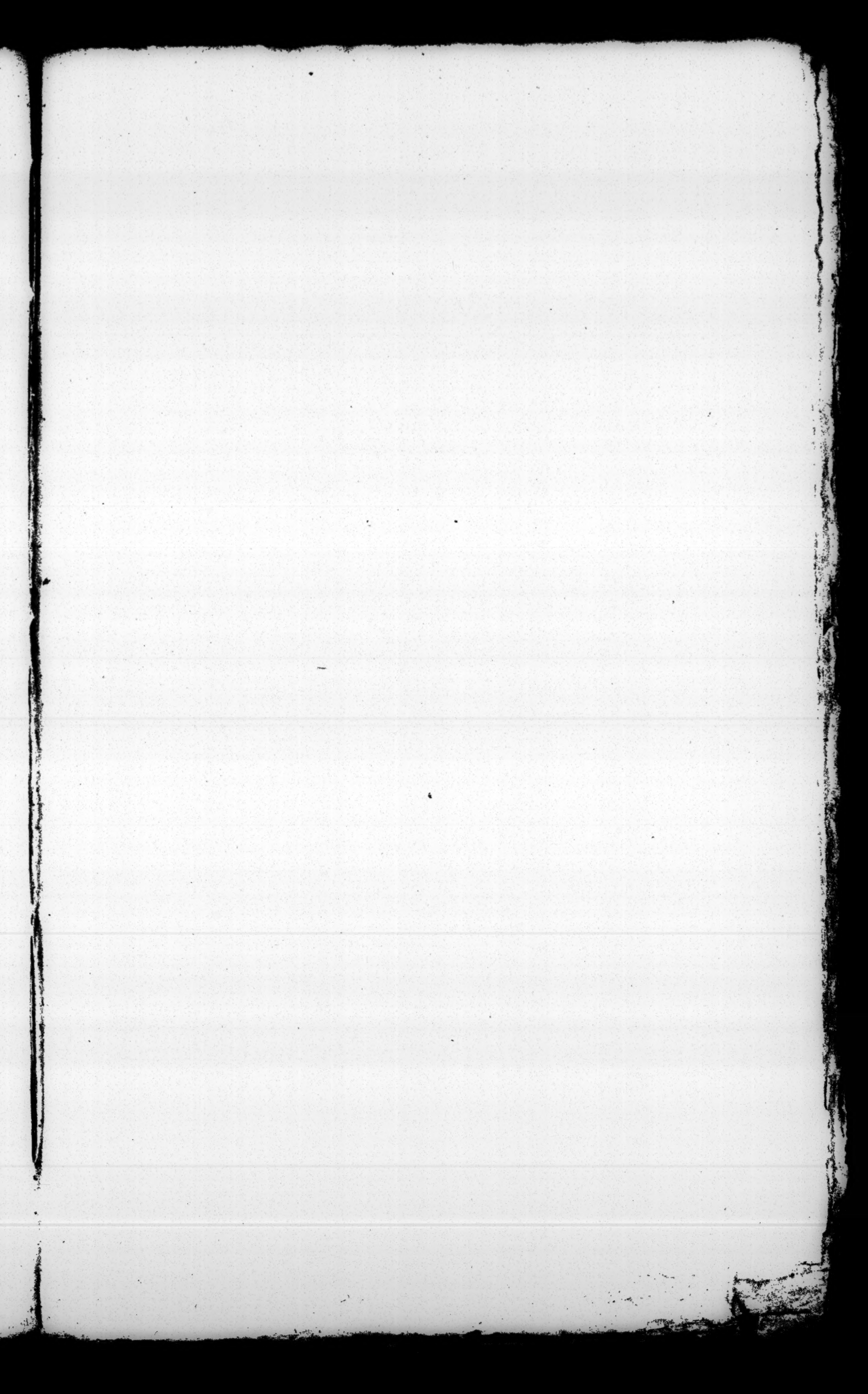
Arcanos alicui credere sensus. * Mentis penitos aperire recessus. Imi penetralia cordis amico prodere. Admittere aliquem in pectoris adyta, spectandumque semet dare.

ARCTOS, *id est*, URSA.

* Arctos alta parte glacialis poli sublime classes sidus Argolicas agit. Septemtrio Polus Arcticus. Helice. Arctos gelida. Parthasis pruinosa, glacialis. V. *Ursa major, & ursa minor*.

ARCUS.

Arma Dianæ. Ferrum aduncum. Cornu flexile. Intentus nervo. Flexibilis. Sagittifer. Vulnificus. Non semper feriens quodcunque minatur. Adducto curvans se in cornua nervo, & subito remisso nervo flectens se in faciem priorem. * Arcum contendere novit adductis utrimque cornibus. Ævi mortifera tela prioris, quæ sclopus

sclopus & pulvis fulmineus cessare coëgit. *Ovid.* Lunavitque genu sinuosum fortiter arcum. Flectere arcum, curvare, intendere.

ARCUS cœlestis.

Ab imbre percussus solibus arcus. Qui infecit ingenti, longo curvamine cœlum. Arcus pictus, varii coloris. Discolor Iris. Thaumantias. Vario decorata colore. Nuntia Junonis, varios induta colores. Nimborum genitrix. Thaumantia proles devolans per nubila picto arcu. Accrescens e mille coloribus. Roscida croceis pennis. * Roseo Thaumantias ore. Iris decus cœli. Arcus pluvius, qui ingenti curvamine tenditur. Iris curvata picto nuntiat nimbos sinu. Nubes radiis tetigit fulgentibus atras Phœbus, & adverso lumen resplenduit imbri.

ARDERE.

* Considere in ignes. Flammis crepitantibus uri. Ignibus ardet Neptunia Troja. Ignes ad tecta feruntur. Sævit effusis Vulcanus habenis. Ignis robora comprendit, frondesque elapsus in altas, ingentem cœlo sonitum dedit, & totum involvit flammis nemus. Picea caligine fertur in cœlum flamma. Furit æstus ad auras, glomeratque vehemens incendia ventus. Æstuat inclusus fornacibus ignis. Incedit in segetem flamma furentibus Austris. Flammæ atque incendia vires indomitas nequeunt ponere. Lentus carinas est vapor. Admotas rapiunt fœtentia sulphura flammas. Urere.

ARGENTUM.

Levis argenti lamina. Argenti vascula puri. Argenti pondus & auri. Cœlatum argentum.

ARGONAUTA.

Turba Graia. Corpora Graia. Juvenes Pelasgi. Minyæ. Æmonii nautæ. Jasonii heroes. Semidei reges. θεῖον ἄωτον ἡρώων, Divinus flos Heroum.

ARGUERE, vide *Reprehendere.*

ARGUS.

Custos Junonius. Custos virginis. Centum luminibus cinctum caput Argus habebat. Aristotides. Custos virginis Argus, habens stellatum caput. μυριωπὸς βώτας, Milleoculus pastor.

ARI-

ARIDUS.

* Siccus, exiccus, torridus, humoris egenus, vel expers. Ager exustus æstuat morientibus herbis. Terra ardore dehiscit. Arent herbæ, & victum seges ægra negat, dissiliunt atque hiulca sola sunt solis ardore. Sicco terram spuit ore viator aridus. Omni sicciora cornu, aut si quid magis aridum est. Invidit cœlum terræ pluviam. Bibula fœdantur arena omnia. Non Libyca tellus siccior est, ubi cumulis densantur arenæ, involvuntque viatorem Syrtes. Terra fissa agit rimas, & succis aret ademptis. Sitis usserat herbas.

ARIES.

* Corniger, petulcus, bellator. Bellator cornuque ferox defertur in hostem. Aries villosus, & hirtis cornibus. Aries villo spectabilis aureo. Dux aries saturas ipse reduxit oves. Dux gregis. Cornu per tempora dura recurvo. Dux lanigeri pecoris. Impositamque sibi qui non bene pertulit Hellen, Tempora nocturnis æqua diurna facit.

ARISTOTELES.

* Vertex, ac princeps Philosophorum. Dux Stagirita *prima brevi, secunda longa, tertia communi.* Quo minor est quisquis maximus est hominum. πρόμος, sive πρόμαχος σοφίας, antesignanus sapientiæ.

ARMA.

Ferrum, telum. Vires armorum. Arma fulgentia, radiantia, crepitantia, hostilia, letalia, truculenta, Mavortia, victricia, minacia. Horrentia Martis arma. Flagrans clypeo, & cœlestibus armis.

40

ARMA CAPERE.

Arma crepitantia concutere. Martem acuere. Martem fatigare. Ruere ad ferrum, ad arma. Paribus assidere in armis. Certare cominus armis. Ferri in arma. Paribus ornare armis. Arma properare viro. Se colligere in arma.

H. 18

ARMA DEPONERE.

Positis succedere ab armis. Prælia relinquere. Ponere arma. Humeris deponere scuta. Stant terræ defixæ hastæ. Defigunt tellure hastas, & scuta reponunt. Claudere

dere belli portas. Dextras tendere inermes.

ARMARE, ARMARI.

Arma capessere. Armis se circundare. Armis se instruere. Disponere enses & scuta. Palmas innectere armis. Armare in prælia. Circundat loricam humeris, simul aptat habenas. Lateri subligat ensem Clypeoque sinistram aptat. Arma circundat humeris, & inutile ferrum cingitur. Resides movere in arma viros. In arma citos viros suscitare, in prælia cogere. Cingi fulgentibus armis: accingi ferro.

ARMATVS.

Septus armis, accinctus armis, instructus ferro, arma tenens. Cinctus fulgentibus armis. Armis circundatus. Thoraca indutus, ahenis horrebat squamis, surasque incluserat auro, tempora nudus adhuc, laterique accinxerat ensem.

ARMIS Præstans.

Bello magnus & armis. Egregius, potens, insignis armis. Promptus ad arma. Bellis acer. Bello præclarus. Acerrimus armis. Fortia bello pectora. Genus insuperabile bello. Studiis asperrima belli. Optimus armis Æneas. Inclytus, idoneus armis. Marte ferox & vinci nescius armis. V. *Miles*.

ARS.

Artis opus. Ministerium artis. Elementa ætatis.

ARTES LIBERALES.

* Ingenuæ, præclaræ, doctisonæ, sollertes. In quibus gloria sparsa Dei. Unde vita capit cultus, & omne decus. Artes novem sororum. Artes Musarum & Apollinis: quibus regitur curia, templa, domus. Nervi vitæ, fontesque bonorum. Vitæ profluit unde decus: quæ dare quod possint nobile nomen habent. Eloquii Sophiæque dona, in quæ vis ævi nil potest. Pieriis artibus inclytus: artes quæ poliunt animos hominum, distinguuntq; rudi popello. Ingenium excultum geminæ Palladis artibus: artes humaniores si nimium colas, humanitatem exues.

ARTIVM LIBERALIVM DEÆ.

Vide

Vide *Dea*.

ARTES, *contemnuntur*.

Cum cithara passim spretus Apollo jacet. Fastiditæ jacent sine laude Camœnæ. Nemo favet studiis. Musa jam vilior alga est. Docta Thalia jacet. Hæc sæcula sunt ingrata & dura Camœnis. Hederæ nunc sine honore jacent.

ARVNDO, V. *Canna*.

ARX.

Penates regis. Regalia tecta. Quam circundat inexpugnabile vallum, quod Martia tela frangere non possunt. Magnificis ædibus splendida, & ampla loco. Præcincta undique fossis, & turribus altis.

ASCENDERE.

Summi fastidia tecti ascensu superare. Evadere ad summi fastigia culminis. Conscendere. Ascendere. Niti gradibus. Summa sequi fastigia rerum. * Cursu petit ardua montis. Corpora saltu subjiciunt in equos. Exuperare jugum. Attollere sese in auras. Montis in ardua niti. Emergere ad astra. Evadere ad superos. Scandere in domos superas. Ascensu vincere montem.

ASIA.

Finibus immensis. Viris dives, dives abundat equis. Qua nulla beatior ora. * Pars orbis aurea.

ASINVS.

Tardus. Miserandæ sortis asellus. Assiduo verbere domitus. Tarde gradiens. Lento procedens passu. Inter qui stertit eundum. Carens omni mentis ope. Edens ingratos rauco ore sonos. Sileni vector. Qui pando non fortiter hæret asello. υἱὸς τῆς βραδύτητος, Filius tarditatis.

ASPICERE, Vide *Respicere*.

ASSARE.

* Pinguia in veribus exta torrere. Subjicere veribus prunas & torrere viscera. Inserto conversoque frequens ferro torrere exanguia viscera. Turdos versare ad ignem Subjectis ignibus assare.

ASSIMILARE. vide *Similem esse*.

ASSUESCERE.

* Assuetum fieri. A teneris assuescere musis. Parvo assueta juventus. Humeros ad vulnera durare. Durata multo sole geluque cutis. Nate Iliacis exercite fatis. Usus magister optimus, quodcunque durum emolliet. Natura assuescere duris est potis.

ASTRA, vide *Stella*.

ASTROLOGUS.

Qui cœli meatus describit radio, & surgentia sidera dicit. Describit radio totum qui gentibus orbem. Sidera cuncta notare tacito labantia cœlo. Certis discere signis æstusque pluviasque. Qui cursum astrorum observat. Cœli menses & sidera servare. Canere errantem lunam, solisque labores.

ASTUTUS. vide *Decipere*.

ATHENÆ.

Arx Tritonidis. Arx Mineruæ. Palladis arces. Palladiæ arces. Dictæ a Pallade terræ. Urbs Mopsopia. Cecropia urbs. Muri Cecropii. Erechteæ arces, Erechtea domus. Actææ arces. Pandioniæ. Terra. Attica. Actæa arva. Thesea urbs. Quam Thesiadæ posuêre. μήτηρ μύθων, mater eloquentiæ.

ATHENIENSES.

Cecropidæ. Mopsopii. Erechtidæ. Actæi. Thesidæ.

ATLAS.

Cœlifer. Humeros oneratus Olympo. Japetionides. Æthereum qui fert cervicibus axem. Cervicem cœlo suppositurus Atlas. Qui solis anhelis Æquora subdit equis, & fessos accipit axes. Vide *Parnassum*.

ATTENDERE, *Attentus*.

Animos adhibere, advertere. Animis advertere. Attentam advertere mentem. Accipere docili mente. Animum arrigere. Arrectis auribus astare. Figere animo. Accommodare aures. Aures offerre dictis. Præbere vocibus aurem. Adhibere sermonibus aurem. Accipere aure. Notare aure. Infigere sensibus animi. Voces percipere mente. Sensibus imis reponere. Pendere narrantis

rantis ab ore. Suſpenſis animis verba alicujus bibere.

ATTOLLERE.

Caput efferre. Vix attollens Palinurus lumina fatur. Ora modis tollens pallida miris. Extollere cœlo.

AVARITIA.

Auri cupido. Sitis vel amor habendi. Auri ſacra fames. Amor ſceleratus habendi. Amor ſummus habendi. Opum furioſa cupido. Habendi ſæva libido. Auri imperioſa fames. Turpis amor nummi. Furor exitialis habendi. Nummi fœda cupido. Amor immoderatus habendi. * μητρόπολις τῆς κακίας, metropolis vitiorum.

AVARUS.

Auri cœcus amore. Congeſto pauper in auro. Inter opes mendicus opum. Lucra ingentia captans. Inhians opibus. Nummos magni numinis inſtar habens. Pallens amore accumulandi auri. Quem veſana cupido auri ſtimulat. Plura petens cum poſſideat plurima. * Defoſſo incubat auro. Partis timet uti. Creſcentem ſequitur cura pecuniam. Immodicæ fœdo crimine avaritiæ laborat. Eſt Scylla, eſt Charybdis, eſt orcus inſatiabilis. Auri neſcit amor ſatiem. Auro incubat ceu vigil Heſperidum Draco. Avarus nihil habet, nil poteſt habere. Inter opes inops. μεθύων φιλοκέρδει λύσσῃ. Ebrius lucripeta rabie.

AUCUPARI.

* Illaqueare aves. Inſidias avibus moliri. Pedicas & retia ponere alituum gregi. Laqueis captare feras, & fallere viſco. Amite levi rara tendere retia. Stricto figere avem calamo. Implicare viſco alas. Ætheris pennatos inquilinos libertate multare. Volucres viſcata fallere virga. V. *Auceps.*

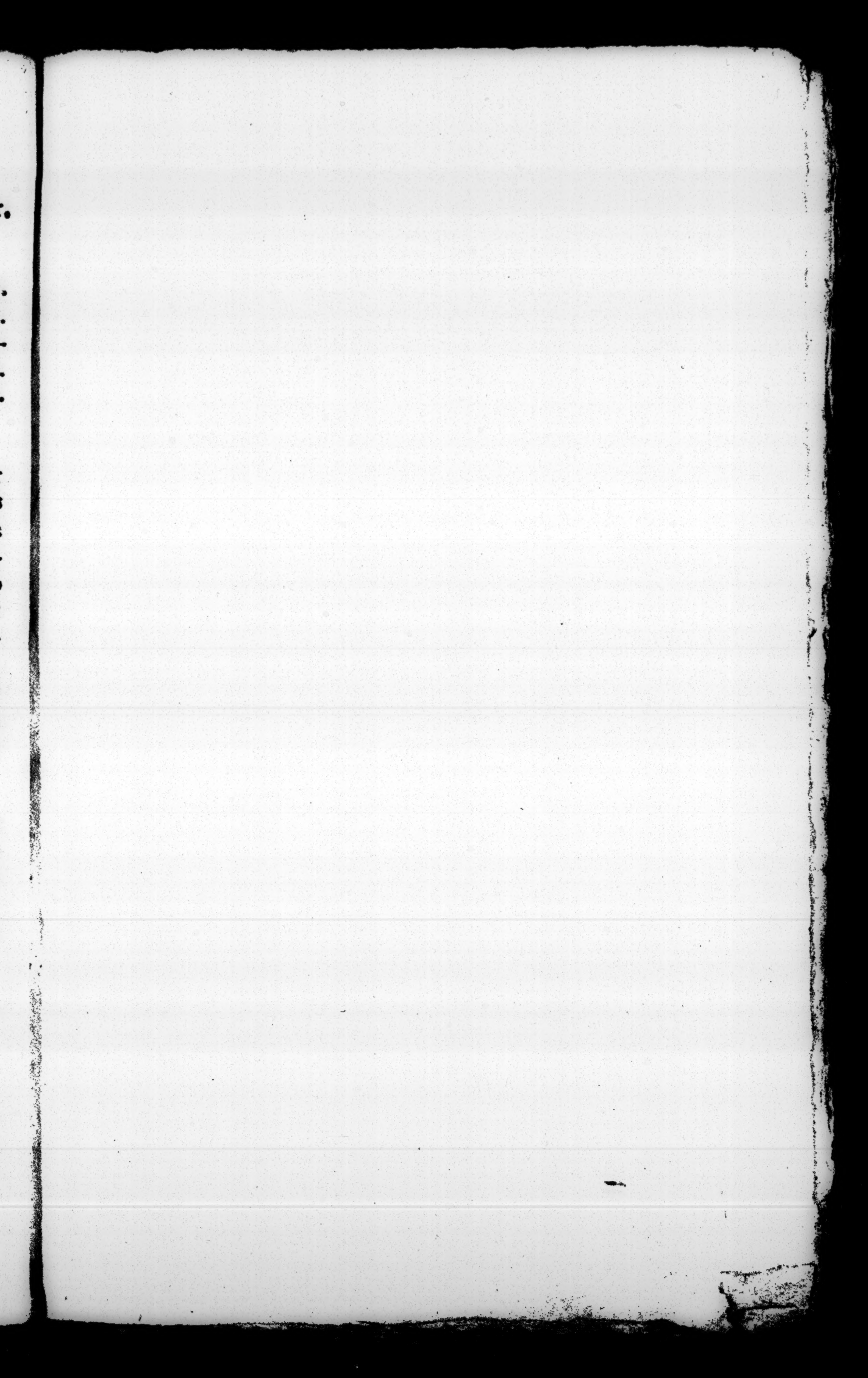
AUDACIA.

Audacia præceps, ruens cœco impete. Temeritas cœca. Temerarius auſus. Aggrediens ardua.

AUDAX.

Audax omnia perpeti. Minime anxius tremenſque. Audaciſſimus omni de numero. Expers terroris Achilles. Hoſtibus haud tergo, ſed forti pectore notus. Quem

leti

le
ad
di
In
&
p

A
V

d
p
B
ft
t
d

n
l
N
l
n
I
n
f
C
n
f
v
f
f
I

i

leti metus non urget. Mortis terrore carens. Impiger ad letum. Prodigus vitæ. Cujus corda languentem dedidicêre metum. * Confidentissimus omni de numero. Interritus. Animæ capaces mortis. Impiger ad lethum, & fortis virtute coacta. Vitæ sic prodigus, ac si uno corpore cæso terna haberet.

AUDACEM reddere.

Animum ministrare, animum addere. Dare animum. Ardorem mentibus accendere. Jubere animum sumere. V. *Animare*.

AUDIRE.

Voces auribus captare. Memori corde recondere dicta. Fida mente notare dicta. Haurire, accipere, auribus percipere, recipere, audire, exaudire aure, vel auribus. Bibere dicta avida, cupida aure. Ire per aures. Si vestras forte per aures Nomen iit. Animis haurire. Captare per aures. Accipe cum vera dicta relata fide. Condere aure. Intendere aures. Dimittere in aures.

S. AUGUSTINUS.

* Patritiades, *a Patritio, cujus erat filius*. Patritio generatus. Præcipuus Monicæ natus Aurelius, *secunda longa*. Vis Aurelia. Stupor eruditorum. Sol Ecclesiæ. Novus Africanus, qui monstra hæreseon scriptis jugulavit, & ore, qui fulmine mentis antevolat reliquis mortalibus, qui linguæ Ambrosiæ flumine tractus fuit. Decus immortale Tagastæ, Antistes Hipponensis, Doctorum princeps: quem si vel solum tellus Afra dedisset, sublimibus insereret caput astris: religiosæ gentis pater Cujus scripta enthea, acuta, pia, divinis animata flammis. Antistes incomparabilis, qui tantopere Deum arsit, ut sapienter quasi desipuerit (amare enim & sapere vix conceditur) sic Deum affatus aliquando. Si Deus ipse forem, tuque Augustinus, amore tu fierem, posses ut fieri ipse Deus. Augustine pater, quo nil divinius orbi Post homines natos terra Libyssa tulit.

AVIS.

Volucris. Ales. Omne genus avium. Assuetum silvis innocuumque genus. Proles volucrum. Quæ librat in

aëre

aëre pennas. Solatia ruris. Variam plumæ versicoloris avem. Cantu nascentem lucemque diemque salutans. Dulce canens tenui gutture carmen. Iterans dulces sonos. Concentum suavem resonis è frondibus edens. Volans stridentibus alis. Mulcens tristia pectora modulamine cantus. Credens se aperto cælo remigio alarum. Genus alti volantum. Turba sonans agminis aligeri. Ποταμαὶ ἀγέλαι, greges volatiles.

AVIBUS insidiari.

Aves viscata fallere virga. Insidias avibus moliri. Pedicas avibus ponere. Aves fallere visco.

AUCEPS.

Volucres viscata fallens virga. Tendens fallaces laqueos. Pelliciens, trahens in laqueos volucres. Fallens volucres laqueis, & visco. Deludens volucrem imagine fictæ vocis.

AURIGA, aurigare.

Rector equorum. Cœloque invectus aperto, flectit equos, curruque volans dat lora secundo. Currus gubernat, ora nunc pressis trahit constricta frænis, terga nunc toto frequens verbere coercet. Manibusque undantes flectit habenas. Primus Erichthonius currus, & quatuor ausus Jungere equos, rapidisque rotis insistere victor. * Jungere equos. Jungere juvencos, & cogere gradum conferre. Currus agitare volantes. Cogere equos ad stridentia plaustra, utque fræna jugo concordia ferant. Curru dare lora volanti. Ora nunc pressis trahere constricta frænis, terga nunc toto frequens verbere coercere.

AURIS.

Auris surda, acuta, patula, sensilis. Fideliter commissa retinens. Ad quam vox penetrat.

ff. 24.

AURORA.

Eos. Auroræ lumina. Pallantias. Prævia lucis. Pallantidos ortus. Tithoni conjux. Conjux Tithonia. Nurus Laomedontis. Extremum noctis quæ Dea finit iter. Memnonis in roseis lutea mater equis. Roseo spectabilis ore. Croceis invecta rotis. Quæ diem croceis portat

tat equis. Fugans vaga sidera cœlo. Linquens torum Oceani. Croceo velamine fulgens. Musis semper amica. Invitans sacras Camœnas. Prima vocans tardos ad juga panda boves. Monitrix operum. Diei infantia. ἔργων ἡγήτειρα, Dux operum.

H. 25.

AVRVM.

Metallum generosum. Magni ponderis aurum. Congestum pondus auri. Lamina fulva. Massa, semen, vena, vis auri. Spectatum in ignibus. Quod censetur ignibus appositis. Quod subactum terque quaterque probum reddidit caminus. Quod ab igne probatum septima testa coquit auri fabri foco. * Telluris viscera fulva. Sunt auri pondera facti, infectique mihi. Quid non mortalia pectora cogis auri sacra fames? Aurum nequitiæ parens, Rex atque imperator mortalium: auro siquidem omnia parent.

AVRATVS.

Circundatus auro. Nitidissimus auro. Multo spectabilis auro. Armatus auro. Effingere in auro. Oras ambire auro. Auro plurimo fulgere. Aurataſque trabes, veterum decora ampla parentum. Auratis circumdata colla catenis.

AVSCVLTARE. Vide *Audire. Attentus.*

AVTVMNVS.

Autumnus frugifer, promifer, vinifer. Calcatis sordidus uvis. Temperie medius. Tenero dans palmite fructum. Gravidus versicoloribus pomis. Extremas mittens in horrea fruges. Detrahens, auferens turgentes vitibus uvas. Cingens, ornans tempora Bacchi racemis. Exonerans uvis pendentibus ulmos. Pampineas Autumnus porrigit uvas.

AVTVMNI tempore.

Cum dat hyems mistum vicina teporem. Cum fœcundi lacus de vitibus implentur. Cum vitibus autumnus turgentes detrahit uvas. Cum pomifer autumnus tenero dat palmite fructum. Cum labra musto spumantia fervent. Cum autumnali redolet vindemia fœtu. Cum autumnus gravidas musto dat promifer uvas. Cum

vitæ

vitis coronatas. autumnus degravat ulmos. Cum jam turgescunt maturæ vitibus uvæ. Cum munera autumni præbet amœnus ager. Cum purpureo subrubet uva mero. Cum candida celeri sub pede musta fluunt. Ebria calcatis spumant cum prœla racemis. Cum vinosa madet plenis vindemia labris. Cum piger autumnus sectis succedit aristis. Quando silva comas amittit, & terra suum decus. Cum riget ancipiti tristatum frigore cœlum.

11.22

AUXILIARI.

Auxiliatricem porrigere, dare manum. Auxilium, opem ferre, adferre. Succurrere, subvenire dextra non remorante. Asserere auxilio. Sublevare porrecta, exhibita manu. Tueri constanti fide amicum. Tendere dexteram jacenti. Ire subsidio. Venire in subsidium. Auxilio levare virum. Auxilio subire. Fer cœlo auxilium, & fessis da surgere rebus. Audacibus annue cæptis.

AUXILIUM.

Auxilium cœleste. Ope salutifera. auxilio vocat, & duros conclamat agrestes.

B

BAAL.

Leto multare Baalis alumnos. Baali dedita turba. Nomen celebrare Baalis. Immunda templa Baalis

BACCHUS.

Semeleia proles. Progenies *Jovis*. Insutus patrio femori. Bis genitus. Iterum satus. Ortus in igne. Raptus ab igne. Ignigena. Bimater. De pellice natus. Pampineis ornatus tempora vittis. Puer Semeles. Vitisator. Racemiferis frontem circundatus uvis. Corymbifer. Racemifer. Corniger. Bicorniger. Insignis cornu. Bromius. Lyæus. Nysæus. Thyoneus, Lenæus. Jacchus. Nyctelius. Evan. Eleleus. Euhyus. Ogygius. Genialis consitor uvæ. Liber. εὐφροσύνης κήρυξ, lætitiæ præco.

BACCHANALIA.

Festa Bacchi. Orgia. Thyrsigeri convivia patris. Ebria convivia Bacchi. Ebria festa bicornis Bacchi.

BAP-

am
n-
va
ria
na-
ſe-
er-
ore

n,
on
ni-
x-
xi-
n,

u-

a.
is

e-
us
is
e-
e-
s.
s.
e.

E-

P-

BAPTISMA.

Unda salutiferi fluminis. Sanctum lavacrum. Fons aquæ sacræ. Sacra baptismatis unda. Sacer fons. Unda sacri fontis. Et cuncti accipiant undamque, auramque salubrem. Omnesque jubet de fonte renasci.

BAPTIZARE.

Sacro baptismate lavare. Fonte sacro corpus tingere. Abluere sacra baptismatis unda. Mergere sacro flumine. * Perfundere flumine sacro. Ter liquido infantem perfudit flumine Mysta. Fluvio mersare salubri. Diluere exiguo latice Adami de traduce sordes. Capiti infantis divinos infundere rores. Rore puro spargere corpus mentemque piare. Sacri fluminis unda abluit artus, emundatque animam. Exiguos pueri artus dio perfundere rore. Pueri mystes sacer abluit artus. Crimina sontis Adæ baptismatis abluit unda. Christicolis baptisma est sacrum ordine primum.

BARBA.

Cæsaries barbæ. Dubia lanugo. Flavæ nova barba comæ. Barba hirsuta, hispida, impexa, promissa, tegens genas, maxillas. Ornans genas. Increscens. Viros decens. * Vernant dubia lanugine malæ. Nulla adhuc teneri sparguntur lanugine vultus. In pectus barba sordida cadebat. Adolescens prima tegitur lanugine malas. Vidi genis increscere barbam. Mollem malis demittere barbam. Mulcere propensam ad pectora barbam. Adolescens placidè umbratus genas. In roseas venit umbra genas.

BARBAM RESECARE.

Resecare, rescindere, recidere barbam. Barba resecta jacet.

BELLEROPHON.

Chimæræ domitor. Exitio facies cui sua pœne fuit. Qui ab equo præceps in campis Aleiis decidit. Isthmiaco juveni prœda Chimæra fuit.

BELLICOSUS.

* Belli fulmen. Assimilis Marti. Qualis ipse Marspiter impetu tremendo ruit in hostem. Sternit adversas

acies

acies qualis cum montibus altis volvitur amnis humi. Adversos cuneos rotat impete fulmineo. Urbs studiis asperrima belli. Idoneus horrida miscere prælia. Aptus glomerare manum bello.

BENE vertat. V. Deus fortunet.

BELLUM.

Rigidi certamina Martis. Martis opus. Munera Martis. Belli tempora, tumultus, labor. Mars dubius. Mars civilis. Bellum exitiale, furiale, lachrymabile, hostile, sanguineum, armisonum. Militiæ labor. Trepidantia bello corda vulgi. Belli rabies. Belli terreri minis. Teneant rigidæ condita bella feræ. * Ferrea jura manus, ὅπλων χείμων, armorum tempestas.

BELLUM ciere.

Concitare, suscitare viros in arma. Lacessere bella. Cogere ad arma. Ire, venire, ruere in arma. Arma ciere, movere. Otia rumpere, residesque movere in arma viros: Incendere animos insano Martis amore. Facta ad Mavortia inflammare. Jampridem resides populos, dissuetaque bello Agmina in arma vocat subito ferrumque retractat. Aliquem in prælia poscere. In ferrum pro libertate ruere. Ultro invitare mœnibus hostem. Finitimas in bella ferre rumoribus urbes. Serere semina belli. Immiscere manus manibus, pugnamque lacessere. Bella manus poscunt. Reserare stridentia limina belli. Tristes belli recludere portas. Impulit ipsa manu portas, & cardine verso Belli ferratos rupit Saturnia postes. In litem studio certaminis ire, Sævit amor ferri, & scelerata insania belli, μάχεσθαι πυρὸς δέμας αἰθομένοιο, pugnare instar ignis ardentis.

BELLUM Gerere.

Sæva bella gerere. Decernere ferro. Bella agitare. Exercere arma. Conserere manus. Concurrere ferro. Committere pugnam. Contendere bello. Cæco Marte pugnare. Conferre manum. Credere se Marti. Bello vexare & armis. Illi inter sese duri certamina Martis contulerant. Manu tentare pericula belli. Acies inferre pedestres. Horrida castra sequi, κρίνεσθαι Ἄρηι, cernere Marte seu bello.

ABEL-

A Bello CESSARE.

Condere, recondere, seponere, reponere arma. Desistere bello. Finem imponere bello. Recedere, secedere ab armis. Aspera tum positis mitescent sæcula bellis. Motus animorum, & certamina tanta quiescunt. Casus evadere belli. Extremam bello imponere manum. Bello digredi.

Beneficium CONFERRE.

* Sui memores alios facere merendo. Animum firmare munere. Aliquem donare munere. Muneribus cumulare. Si bene quid de te merui. Apud memores veteris stat gratia facti. Si me juverit officiis, animo nunquam excidet. Hoc tibi confectum carmine munus pro multis officiis donisque tuis rependitur. Hic alium fecit suum munere. In me extant benefacta tua. Fallacis muneris hamo inescasti libertatem meam.

BENIGNUS.

Excipere aliquem animoque & mente benigna. Lætos oculos per singula volvere. Oculis aspicere æquis. Mitis, & acri asperitate carens. Facilis vultuque serenus. Majestas adeo comis ubique tua est. Cæsare nil ingens mitius orbis habet. * Longe ante alios mitissimus omnes. Non est eo alter amabilior. Te nemo blandior alter. Lenem te miseris genuit natura. Comis, & urbanus. Urbanitate urbanior. Gratiarum filius. Cor Charitum. Omnibus venustior facetiis.

S. BERNARDUS.

Belga fuit. Sex decies fundasse decem Cistertia tecta
Dicitur. Qui mundo æthereos afflat Bernardus odores,
Quam vere à nardi nomine nomen habet?

BESTIA.

Bruta, cornigera, montivaga. Quadrupedum omne genus. Errantia per incultos campos. Silvas habitantia densas. Prona & spectantia terram. Indomitæ horribilesque feræ. Errantes vallibus imis. Canum latratibus actæ. Peragrantes devia lustra. Grex mutorum.

BETHLEHEM.

Mænia Bethles. Antiquæ Jessæia mænia Bethles.

 Exiguo

Exiguo tugurio sub culmine Bethles. Bethlemiæ turres. Jessææ in mœnibus urbis. * Urbs parvula Jessidæ. Davidis natale solum. Urbs est Judææ Bethlem Davida canorum quæ genuit. Urbecula Bethlem, clara Christi natali. Romulea ducet urbe major. Tenuia Bethles tecta.

BIBERE.

Restinguere sitim. Haurire pocula. Siccare, vel exiccare pocula. Sumere haustus pleno gutture. Rigare pectora sicca mero. Ori pocula admovere. Haustibus exiguis bibere. Pateras, vel flumina libare. * Terra bibit humores arefacta Phœbo ardente. Currentem angustis potare canalibus undam. Pauperum pocula sunt fontes liquidi. Impiger hausit spumantem pateram. Libantur pocula Bacchi. Rhenanum potare Lyæum. Arente fauce trahere pocula. Amnem libet quadrupes. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. Ducere pocula sub umbra. Se reclinatum sub arbore beare interiore nota Falerni. Vino levant curasque sitimque. Non auro myrrhaque bibunt agricolæ, sed gurgite puro: at tutius ipsis regibus. Sollicito bibant auro superbi. Quam juvat nuda manu captasse fontem.

H. 17.

BIBERE LARGIUS.

Toto urgere die pocula plena mero. Urgere alios scyphis. Vacuare vasa referta mero. Evacuare spumantia pocula. Totos evacuare cados. Indulgere vino. Impleri veteris Bacchi. Patera plena se proluere, τέγγειν πνεύμονας οἴνῳ, irrigare pulmones vino.

H. 18.

BLANDIRI.

Blanda loqui. Dicere blanditias. Adhibere blanditias. Agere blanditiis. Ore mellito fallere. V. *Adulari.*

BLANDITIÆ.

Voces blandæ. Verba, seu dicta blanda. Verba dulcia, verba mitissima. Blandimenta. Blandiloquentia. Lenocinia. Irritamenta. Illecebræ molles.

BLASIUS.

Cappadocum pastor Blasi. Reddens nutui circuem, hoc est, porcum, Mant.

BOM-

BOMBARDA.

Bombarda ſtrepens,ſtrepitans,dans,edens ſonos triſtes.Fulminans terrifico bombo. Æmula fulminis : faciens rapidos globos ſulphureo igne. Machina bellica reſonans ex mœnibus altis. Ejaculans fulmineos globos. Vomens letales glandes. Referens, imitans horribilem, horrificum ſonum concuſſi Olympi. V. *Sphæra plumbea.*

BONITAS.BONVS.

Vir bonus,linguaque & pectore verus.Vera ſimplicitate bonus.Haud ulli virtute ſecundus.Sine crimine vivens. Juſtitiæ cultor, rigidi ſervator honeſti.Vitæ labe carens.Inſignis pietate vir.Rex erat Æneas nobis, quo juſtior alter, Nec pietate fuit, nec bello major & armis.Integer vitæ,ſceleriſque purus. Juſtiſſimus unus. Servantiſſimus æqui.Non illo melior quiſquam,nec amantior æqui Vir fuit.V. *Juſtus.*

BOS.

Cultor agri.Boves ruricolæ.Boves coloni. Nati tolerare labores.Quid meruere boves animal ſine fraude, doliſque innocuum, ſimplex, natum tolerare labores? * Juvencus toroſus, aptus juga ferre. Fortia armenta boum.Fortes ad aratra juvenci. Optima torvæ forma bovis,cui turpe caput,cui plurima cervix,& crurum tenus à mento palearia pendent.

BRASSICA.

Humanos quæ ſurgit in uſus. Officiens, nocens oculis,luminibus.Reſolvens, laxans ventris onus. Olus agreſte,vile.Ruſticorum theriaca. Crambe. Crambe bis poſita mors.

BREVIS.

Conciſus,præciſus,ſuccinctus,curtus.Brevibus,paucis agere,docere. Paucis expedire. Pauca è multis expedire dictis.Brevis eſſe laboro,Obſcurus fio. Quidquid præcipies eſto brevis, ut cito dicta Percipiant animi dociles teneantque fideles.

BRVGÆ,vel BRVGE.

* Amœna, rotunda, aquoſa, oceano vicina, magna virum genitrix. Montium regina,urbs toga ſagoq; potens,

tens celeberrima mercibus. Hesperiæ portus gentis.

BUBO.

Avis devia, rauca, mœsta. Ore funereo graves sonos edens. Ignavus bubo. Noctis avis. Palladis ales. Ales noctivaga. Dirum, triste canes carmen. Tristia damna canens. Seros exercet noctua cantus. Noctua nocte gemens.

C

CACUS.

HOrrendum Tyberino in gurgite monstrum. Aventinæ timor atque infamia sylvæ. Pater monstri Mulciber hujus erat. Ipse suo mactatus in antro, Proditus inclusæ Cacus ab ore bovis.

CADAVER.

Funus, *pro cadavere.* Mutum & sine sanguine corpus. Corpus inane animæ. Exanime corpus. Vita defunctum corpus. Lumine cassum. Membra frigida, surida. Pascens cœlivagas volucres. Laniatum dentibus omnigenûm ferarum. *Plaut.* Animæ ergastulum. Insensa membra. Cadaver naribus abominandum, putris esca vermium. Pars hominis altera destinata vermibus.

CADERE. Vide *Decidere.*

S. CÆCILIA.

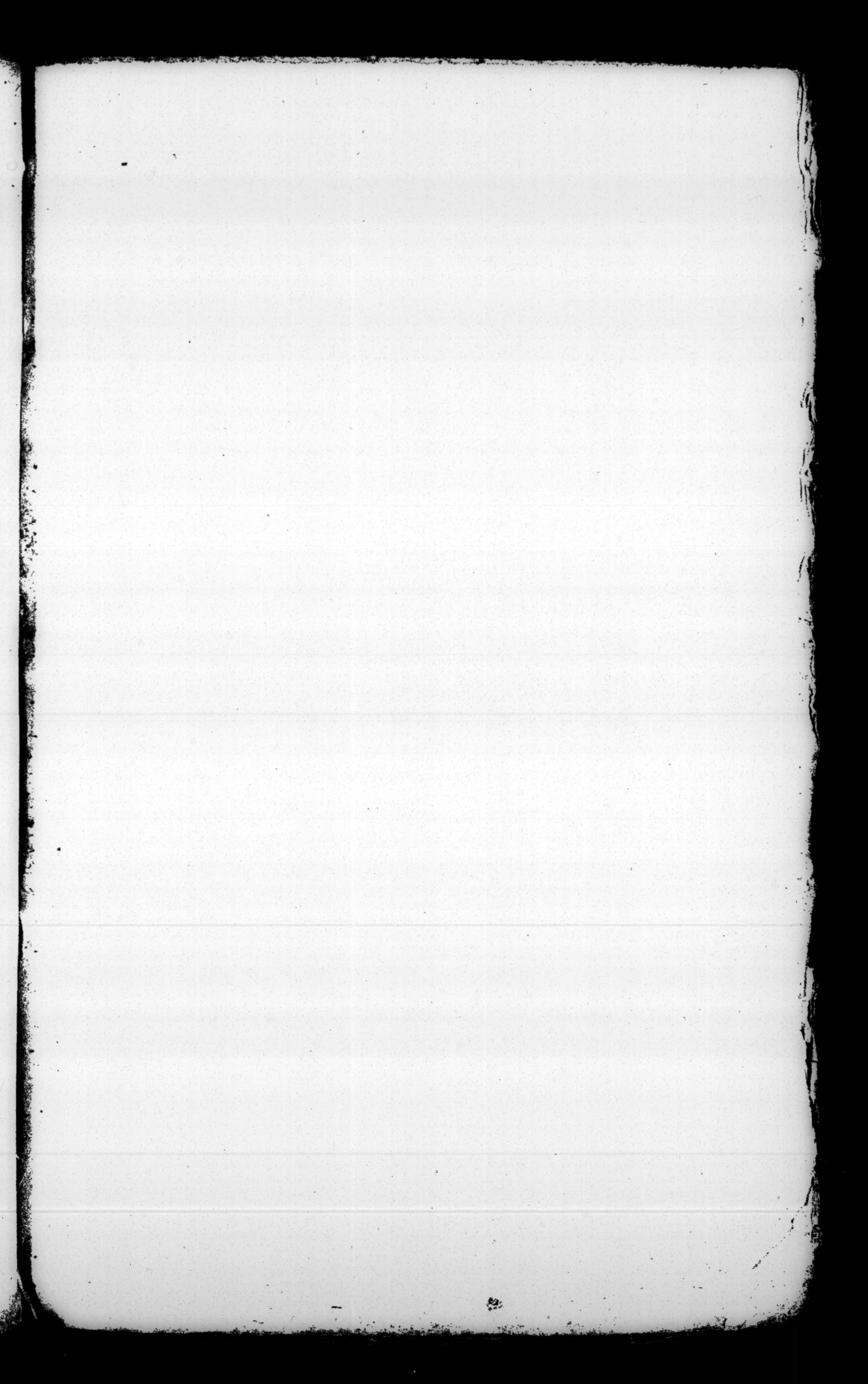
Corpus erat tenerum, sed mens adamantina, membra mollia, sed constans & inexpugnabile pectus. Clara atavis, opibusque potens, pulcherrima virgo.

CÆCUS.

Jucundo lumine cassus. Luminis expers. Lumine captus. Nil lumine cernens. Usura lucis egens. Luminibus caris viduatus. Habens oculos luminis inanes. Cujus oculi lucis egent. * Orbus luminibus. Patiar fossis lumen abire genis, id est, patiar me excæcari. Inanes luminis orbiculi. Orbus erat visu. Viduatur principe sensu, ac colorum judice. Monstrum cui lumen ademptum. Cavis extraxit sedibus orbes, exoculatus.

CÆDERE.

Verberibus terga notare. Fatigare humeros pulsataque tergora fuste. Verbere insonare. Quatere fuste terga. Verbera dira sonant. Instare verbere torto, Ora fœdare

fœdare unguibus, & pectora pugnis. Terga secta sunt flagellis,& variegata,ut tapetia belluata,& peristromata campanica. Nunc dextra ingeminat ictus, nunc sinistra. Densis ictibus Heros creber utraque manu pulsat versatque Dareta. Tundere mollissima pectora palmis. Crudeli lacerare verbere terga. Intorto verbere terga secare. Duris onerare pectora plagis. Nusquam in toto corpore corpus erat undique plagis dissecto. V. *Pugnare*.

COELUM.

Astra. Olympus. Æther. Axis æthereus. Regia cœli. Arx cœli. Regia magna Dei. Siderea mundi arx. Domus superæ. Tecta Dei. Tecta Tonantis. Ingentia mœnia cœli. Magni palatia cœli. Regna cœli, vel cœlituum. Cœlestis aula. Cœleste solum. Sedes, ædes, superæ, sidereæ. Regia cœli. Fores cœli. Cœlestes oræ, vel plagæ. Æthereus vertex. Et quod tegit omnia cœlum. Cœli convexa domus. Ætherei cœli domus inclyta. Fastigia astrigeri cœli. Culmina cœli. Pulchra theatra poli. Climata cœli. Sinuoso volumina cœli. Templa poli sideribus picti. Superorum lumina. Locus ubi gaudia perpetuo flore vigent. Regna beata poli. Æternæ regna salutis. Divorum mansio. Elysius hortus, campus amœnus. Locus ubi piis erunt gaudia, qualia non percepta cuiquam, oculo nec aure. Ubi requies & æterna voluptas. Ubi gaudia, risus, amor. Promissa arva piorum. ἀστερόεις δόμος, siderea domus.

COELOS ascendere.

Conscendere, scandere ad æthereas sedes. Flammigerum conscendere Olympum. Ascendere super ardua sidera cœli. Poli arcem per inane petere. Adire superna regna poli. Ire in regna beata. V. *Vita æterna*.

COELI cursum inquirere.

Scrutari lucida tecta poli. Perlustrare animo astra. Æthereas tentare domus, & percurrere mente polum. Admovere oculis longe distantia sidera. Supponere ingenio suo æthera.

COELUM Serenum

Aura serena. Placidi indulgentia cœli. Jucundi facilis

cilis clementia cœli. Temperies puri placidissima cœli. Dies innubis.

CÆSAR.

Induperator, superbus, stipatus milite multo. Tenens summas imperii habenas. Tenens, habens populos multos sub ditione sua. Ausonius rex. * Romani columen imperii. Cæsareas aquilas sequi. Hesperii valida arma ducis, quem Turca dirus Romani memor nominis non potest non metuisse. Cæsaris arma superbi. Virtutis horror Scythicæ, qui Threicias sarissas arcet orbe Christiano.

CAIN.

Fraterni funeris auctor. Acer ad arma cruenta puer. Notus feritate Cainus.

CALCEUS.

Vincla pedum. Pellis. Aluta : cingit aluta pedem. Nympha nuda vistigia. Nuda pedem. Non soleas fecit sutor. Taurea nudatis circumdat tegmina plantis.

CALIDUS valde.

Dum calet, & medio sol est altissimus orbe. Tantos non sustinet æstus. Infensos avertere æstus. Æstus gravis. * Radiis solaribus ustus. Hyperione tostus. Phœbea lampade adustus. Flamma incensus Titaniâ: calorificæ torrida signa canis me gravant. Ætnei vapores.

CALIX.

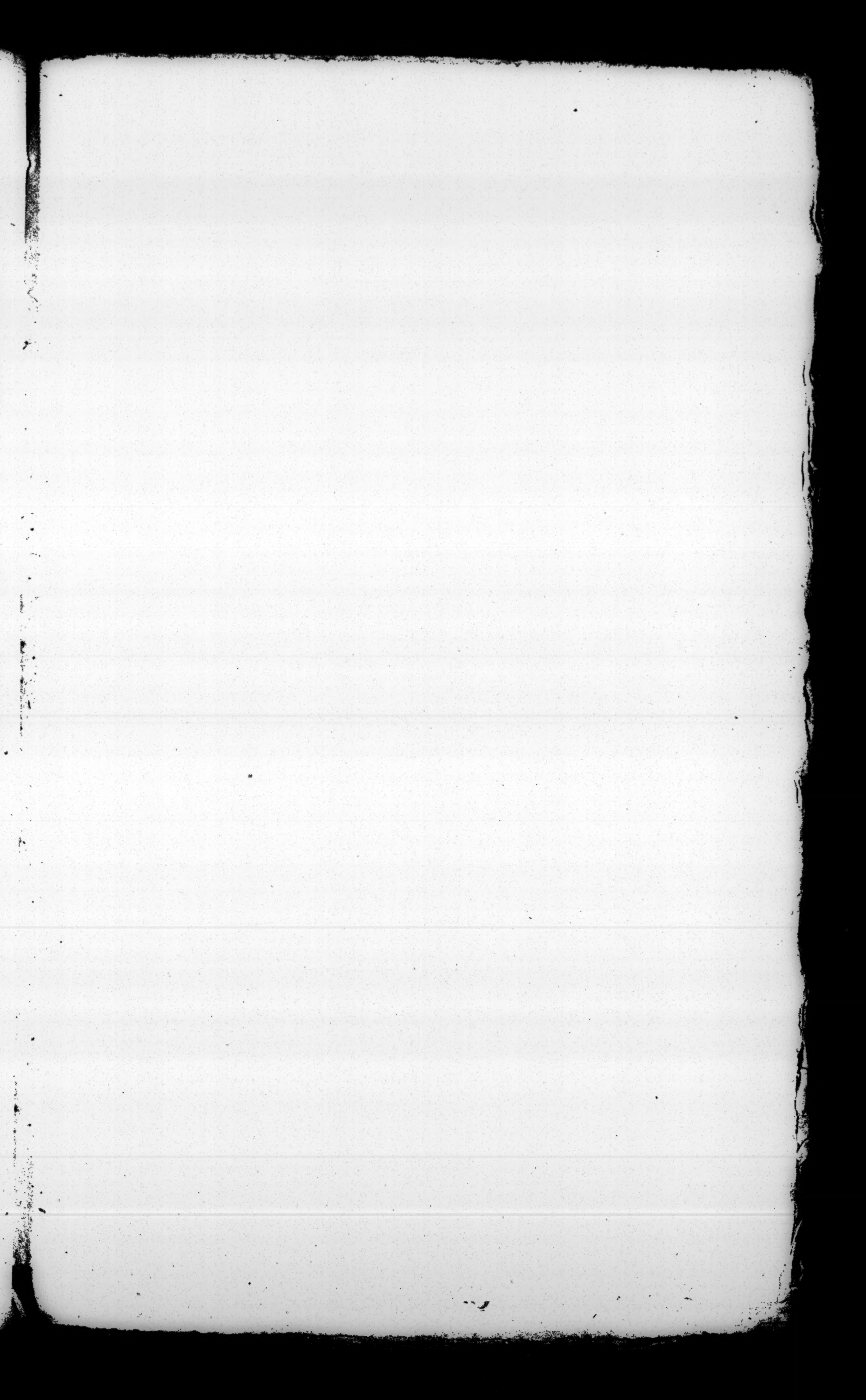
* Carchesia Bacchi. Patera gemmis auroque gravis. Crateres auro solidi, spumantia cymbia lacte. Capaciores affer huc puer scyphos. Pocula fagina, cælatum divini opus Alcimedontis. Nati in usum lætitiæ scyphi. VV. Poculum.

CALOR.

Rabidi potentia solis. Cum ager exustus morientibus æstuat herbis. Sole sub ardenti. Cum terræ ardore dehiscunt. V. Æstas.

CALUMNIARI.

Dicere, facere convicia alicui. Mordere dictis, dente. fundere convicia. Dicere crimina, verba proterva. Ingerere maledicta alicui. Incessere, vexare dictis. Lædere linguæ

linguæ petulantia. Jactare crimina, convicia. Proſcindere carmine aliquem. Dira precari. Canere dira capiti. Facere crimina ficta. Dicere verba aſpera, impia. Solvere in Deos ora.

CANCER.

Octipes. Concava littorei brachia cancri. Cancer curvans brachia concava. Octipedis cancri terga ſiniſtra time. Concava littorei fervebant brachia cancri.

CANERE.

Dulces cantare modos. Concentibus aëra, æthera mulcere. Edere ore modos. Carmen ſonare, reſonare. Modulari voces avena. Dicere carmina. Reddere verba carmine. Dare cantus. Preſſo gutture voces ingeminare. Obloquitur numeris ſeptem diſcrimina vocum. Canoros dare per colla modos. Inflare calamos. Cithara perſonare. Numeros intendere nervis. * Ferit aurea ſidera cantus. Gutture blandiſono fundere dulce melos. Sirena canendo vincere. Non doctius Orpheus, aut canat Amphion. Cantu rapere animos. Me mihi ſuſtulerant carmina blanda lyræ. Argute ferire citharæ fides. Condimentum inferre ſeptem artium liberalium. **λιγυρῶς κλάζειν. ξουθὸν μέλος.** Minurizare.

CANIS.

Turba canum. Aſpera turba canum. Turba Diania. Tutela Dianæ. Comites ſedula turba canes. Vigiles provida turba canes. Turba canum circumſona. Canes quibus eſt audacia præceps. Ora proterva canum. Ora canum hoſtilia. Venandi ſagax virtus, vireſque ſequendi. Naribus acres. Velocis Spartæ catuli grandeſque moloſſi. Fulvus Lacon amica vis paſtoribus. Latratores Moloſſi. Reſonant canum latratibus auræ, & aures. Odora canum vis. Ichnobates, Melampus, Pamphagus, Dorceus, &c. *canum nomina 3 Metamorphoſeon.*

CANITIES.

* Cani, cani capilli, nives capitis. Tempora triſtibus obſita canis. Turpes in vertice cani. Velant cava tempora cani. Cani capilli haud afferunt prudentiam. Flores ſenectæ. Plurima mento canities inculta jacet. Canities veneranda.

CANNA, ARVNDO.

Quam ſtridentes agitant crebris flatibus Euri. Mota, quaſſa, concuſſa, agitata, vibrata ventorum flabris. Quæ ventis agitata tremit. Prætexens virides ripas. Calamus agreſtis, tenuis, paluſtris. Creſcens paludibus. Quam alta palus habet.

CANTVS.

Carmina vocum. Dulce melos. Carmen vocale Mulcendas aptus ad aures. Concenſus vocis. Moduli dulces, blandiduli, dulciſoni, tremuli, harmonici, flexanimi, melliflui. Canor dulcis.

CAPELLA.

Hædorum mater. Inter greges conſpicienda. Capellæ hirtæ. Barbigera. Cornigera.

CAPER.

Virque paterque gregis. Vir gregis ipſe caper. Capri terga bicornis. Caper trux. Πόσις αἰγῶν, maritus caprarum.

CAPILLVS.

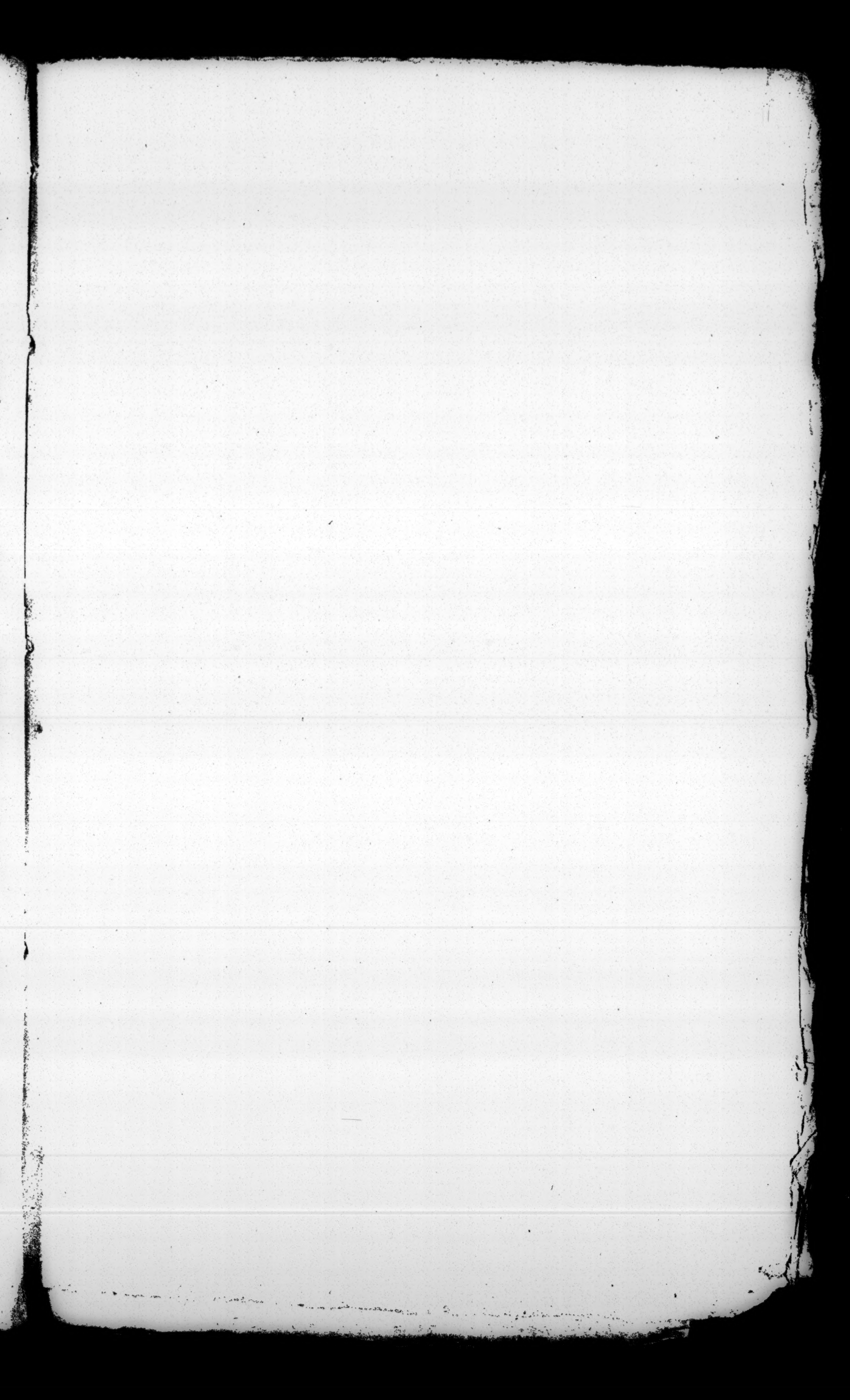
* Cæſaries. Coma. Crinis. Capillitium. Pili. Flavo crine decorus. Odorati capilli in humerum utrumque fluentes. Molles flagellant colla comæ. Myrrha cæſaries madens. Collo ſparſi ſine lege capilli. Non arabo noſter rore capillus olet. Lenit albeſcens animos capillus. Capilli in cirrhos aptè torti. Pulchrior auro cæſaries. ἄνθεα κόμης, Flores capitis.) Crines flavicomi, auricomi, decentes, graciles & lanuginis inſtar. Dociles, & centum flexibus apti. Coma nitida, prolixa, culta, pendula, flagrans, ſpirans odorem.

CAPILLI DEMISSI.

Perfuſa humeros capillis. Cæſariem effuſæ nitidam per candida colla. Spectat inornatos collo pendere capillos. Dare comam, diffundere ventis. Ire crinibus paſſis. Mœſtas ſoluta comas. Crines fluentes.

CAPILLOS PECTERE.

Comere, exornare caput. Diſponere, colere, formare capillos. Componere comas. Comere crines. Deducere crines pectine. Colligere crines incertos. Fovere comas

mas arte. Ponere crines in ordine, in statione. Restituere turbatas comas.

CAPRICORNUS.

Capricornus aquosus, imbrifer, tropicus, cauda cornuque minax. Sidus capricorni. Corniger hircus. Cornua Capri. Salsi gurgitis hircus. Æquoris hircus. Corniger alti æquoris,

CAPTIVUS.

Corpora capta. Vincula gerens cervice. Sub juga missus. Captus ab hoste. Vincla pati. Gemere plagas superbi victoris. Indutus laqueo, in plagas lapsus. Cui livent colla catenis. In casses præcipitatus, tentus laqueis, vel compedibus, vel boiis. Carcere pressus. Vinctus colla catenis. Arctissima custodia claudi, in qua non juvat multo stipari milite circum, & custodes habere corporis.

CAPUT.

* Vertex, apex, calvæ summa arx hominis, luminibus decora, instructa sensibus. Secuit simul utraque tempora ferro.) Capitis discrimina puri. Cæsarie densum Caput intonsum, canum.

CAPUT *amputare.*

Auferre caput ense. Jugulum mucrone resolvere. Avellere caput humeris. Obtruncare, detruncare caput. Avellere, revellere caput. Abrumpere, resecare cervicem. Incidere gulam. Caput cervicibus abscindere. Colla secare gladio. Caput à cervice revellere. Pœnas cum sanguine poscere. Ferire cervicem ancipiti ferro.

CARCER.

Sollicitus, mœstus, squalidus, tenebrosus, abstrusus, horrendus. Tristi squalore, fœtore repletus. Altæ fauces rigidi carceris.

CARCERE *multare, & ri.*

Vinclis & carcere frænare, cohibere. Clausus tenebris & carcere cæco. Solidis includere tectis. In vincla conjicere. addere captivis vincula. Innectere, impedire vinculis. Domare, coërcere vinculis. Vincire, religare, compescere catenis. Onerare colla catenis. Vincula

dura pati, subire, ferre. Vincire compedibus. Subjicere colla catenis. Tenere, adstringere, circumdare catenis colla. V. *Captivus.*

CARDINALIS.

* Purpurei decus illustre Senatûs. Ordinis cardinei lumen. Romani Proceres petasato vertice, rubeaque toga conspicui. Atlantes Ecclesiæ.

CARERE.

* Egere, inopem esse. Cui aliquid desit. Qui re aliqua viduatur, privatur, orbatur. Hoste carens regio, bellique immunis. Agri pastoribus orbi. Æris egens nullo est in pretio. Alterius qui spectat opem, quem turpis egestas sprevit. Lite caret, quisquis uxorem non habet.

CARMEN.

Verba clausa modis. Verba condita numeris. Verba coacta in pedes. Modi impares. Numeri dispares. Numerus gravis. Mæonius; pro Heroico. Modi teneri vel impares. Elegi leves, undeni pedes pro Elegiaco. Sophocleus cothurnus; pro Tragico; Lyra pro Lyrico. Lyra culta, Aonia. Pecten pro eodem. Carmen arundineum; pro fistula. Carmen Euboicum pro vaticinio. Verba metricis modis juncta, ligata. Heroö pede structum, gracili, vel tenui vena vinctum. Ab ipsis dictatum Musis, Ex Hellicone natum. Pectora mœsta levans suavibus numeris. Securæ mentis opus. Metrica verba. Carmina arata disparibus modis. Carmina vacuæ mentis opus. * Metrum, epos, oratio metrica, ligata, vincta, mentis opus motæ, quam vis enthusiasmi concitat. Sanus furor. Carmen pauci faciunt, pauciores intelligunt. Pind. Μεμιγμένον μέλι λευκῷ σὺν γάλακτι. Mixtum mel cum lacte candido.

CARNIFEX.

* Tortor cruentus. Qui torquet membra reorum, & verum prodere cogit. Lictor horrendus, in pœnas ingeniosus. Ferro tremendus, administer judicis. Qui membra fidiculis torquet. (Vel solo horrendus nomine carnifex, fas atque rectum rebus humanis interesse suppliciis cogit.) Truculentus, horrendus, crucians, discrucians

cians corpora. Quem metuit sceleratorum mala turba nepotum. Plectens sæva facta scelesta manu. Cujus ad aspectum facies funusta latronis pallet. Dans multos gladio nigras Acherontis ad umbras.

CASA.

* Tigurium. Vilis casula. Congestum cespite culmen. Aggestum stramine tectum, humile, obscurumque aspectu, luto paleaque maceriâ structâ. Parietes lento vimine texti. Magalia, vel mapalia sordida, rusticana. E ramis frondea facta casa. Stramine tecta casa, fores humiles, tectumque pusillum. Domus sterili junco cannaque intexta palustri. Lares agrestes. De cannis straminibusque domus, quam fastus & ambitio subire non solent, regum tutior basilicis.

CARTHAGO.

Urbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni, Carthago Agenoris urbs. Tyrias olim quæ verteret arces. Ad urbem Sidoniam puer ire parat.

CASEUS.

Lactis massa coacti. Pressi copia lactis. Meta ultima cœnæ. Lac mihi semper adest niveum, pars inde bibenda Servatur, partem liquefacta coagula durant.

CASSES. V. *Retia*.

CASTOR & POLLUX.

Fratres gemelli. Leda nati. Fratres Helenæ. Amiclæi Tyndaridæ fratres: hic eques, ille pugil. Facundæ sidera Ledæ. Gemini cœlestia sidera fratres. Ledæi fratres. Ledæi concordia sidera fratres.

CASTRA.

Hostilia, horrida, hostica, Martia, sæva. In tuto locata loco. Multo referta milite. Tentoria erecta, posita. Fixa mediis campis. * Longa cohortes explicuit legio. Miles se campo arduus infert. Campo micat agmen aperto. Castra latè locata milite complent. Castra premunt muros.

CASTRA LOCARE.

Ponere castra loco. Metiri, figere castra. Considere castris. Extruere castra. Credere castra campo.

CASTRA

CASTRA SEQUI.

Arma vel castra sequi. Acies, agmina sequi. Horrentia Martis arma sequi. Militiam tolerare sub aliquo magistro.

CASTUS.

Laude pudicitiæ celebris. Castum servare cubile. Se purum conservare. Animo & corpore castus. Non tactus blanda libidine. Quem vana libido non agit. Turpia lascivi fugiens consortia cœtus. Non succumbens libidini. Nulla Veneris præmia nosse. Rudis ad Veneris furtum. Me natura pudicum fecerat, & casto pectore durus eram. Apes nec concubitu indulgent, nec corpora segnes, In Venerem solvunt. Thalami expertem vitam degere. Servans illibatam pudicitiam. Nec oculo quidem de corporibus speciosis quidquam delibans. Cœlesti assimilis genio, quem nulla libido titillat. Altera Penelope, atque Hippolytus alter.

CASTA PUELLA.

Virgineo nunquam corpore passa virum. Casta anima & corpore casta suo. Rudis conjugii. Venerem jocosque calcans. Sine vulnere famæ vivens: Rustica sim sane dum non oblita pudoris, Dumque tenor vitæ sit sine labe meæ.

CATENAS INJICERE.

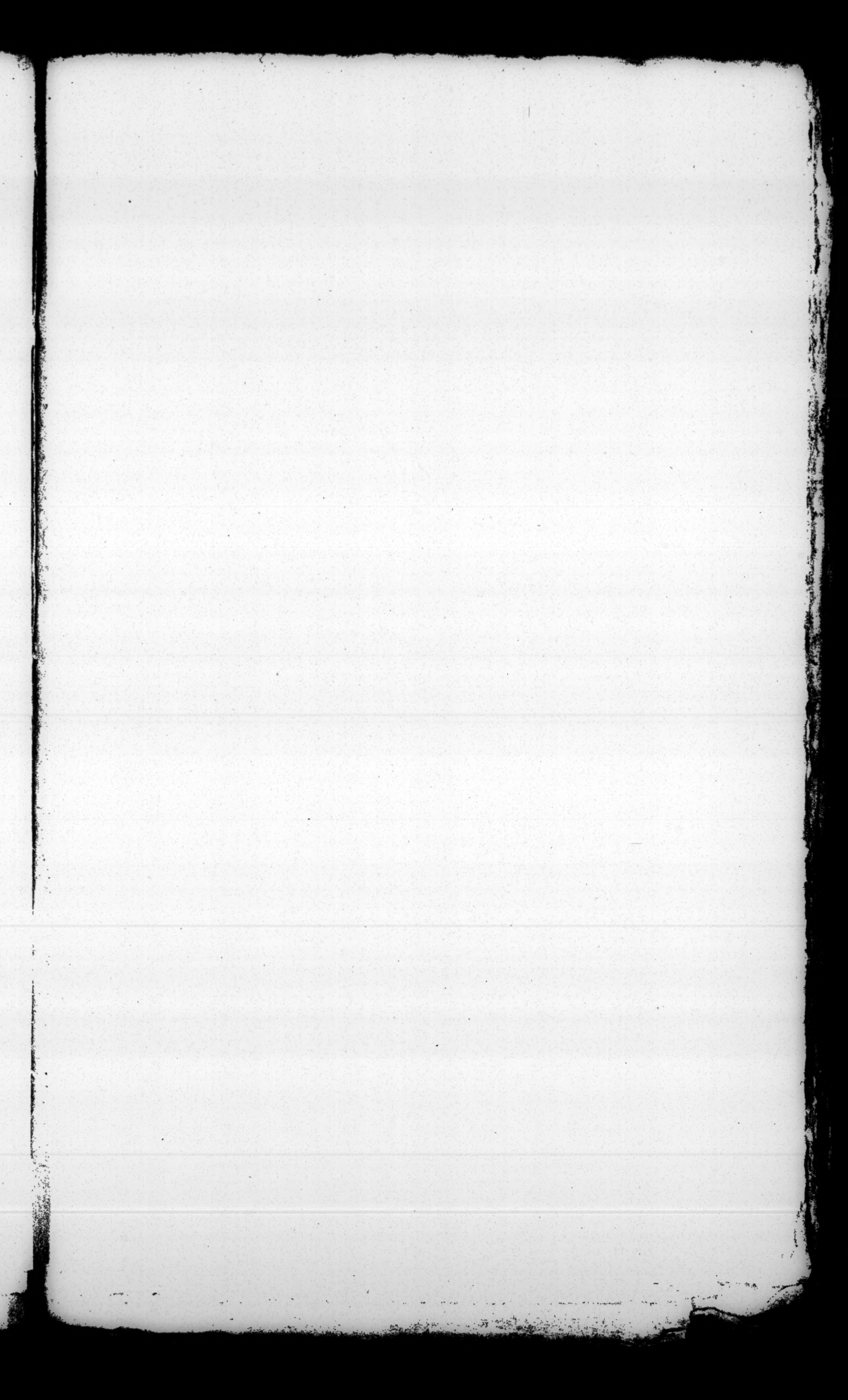
Circumdare vincula plantis. Vincire æneis, ferreis nodis. Vincire, ligare ferreis vinculis. Teneri, coërceri, domari, vinciri, onerari catenis. Capi catenis.

S. CATHARINA.

Eximium Catharina decus. Regia progenies. Costo sata rege. Nata unica Costi. Rhetoras orantes pro religione Deorum, Quæ vicit. Floruit ingenio, forma, facundia, in annis pubertatis adhuc, majorque evasit in horas.

CAUSA, MATERIA, & FINIS.

* Rerum origo, rerum semina prima. Prima mali labes. Cujus ergo fit aliquid, *id est*, finis. Quæ causa subegit hoc patrare nefas. Causa caputque mali. Quod movet ut facias.) Sufficiens, honesta, probanda, certa, vera, pia, indubitata, latens, non apparens, non satis liquido cognita. Ex difficili

difficili cognita. Tristis, miserrima, dolenda, silenda, pudenda, invidiosa. Causas innectere. Causas nequidquam nectit inanes.

CAUSIDICUS, & CAUSAS AGERE.

* Causam clientis agere. Agere patronum. Raucos causidicos exercet. Patronus causidicusque rei. Qui linguam causis acuunt, qui civica jura respondere parant. Rixosi natus ad arma fori. Actitare causas. Qui regit ore forum. Rabula, *pro* inepto, & rixoso causidico, qui vendit, vel locat improbus iras. Causas agit Cicerone disertius ipso. Causidicus optimus componere leges.

CELEBRARE.

Celebrare dictis. Celebrare per orbem. Cantare nomen alicujus in orbe. Virtutem extendere factis. Celebrare multo sermone. Ire per laudes alicujus. Egregiam laudem referre. Ad cœlos evehere. Aliquem insigni laude ferre. Tollere in astra. Insurgere in laudem alicujus. Indulgere laudibus alicujus. Dare munera laudum. Dicere præconia laudum. Carminibus vives tempus in omne meis, Carminibus semper celebrabere nostris.

CELEBRIS.

Magnum & memorabile nomen. Hinc usque ad sidera notus. Fama super æthera notus. Clarum nomen gerens merito honore. Tituli magnus honore sui. Clarum nomen adeptus. Perpetuo honore vigens. Insigni clarum nomen honore ferens. Hesperiis notus & Eois, cujus nomen honosque decusque manebunt. Nobilis, & fama multis memoratus in oris. Quo non præclarior alter. Cujus fama, facta mori nescia. Cujus fama celeberrima totum pervolat orbem. Quem fama facti effert. Celebri cantatus fama per orbem. Vide *Vir excellens.*

CELERARE. V. *Accelerare.*

CENTUM.

Decem decies. Seculum, annorum centuria. Bis lustra decem. * Vigesima Olympias.

CERBERUS.

Canis trifaux, triceps, trilinguis, triformis. Canis vipereus.

reus. Canis tergeminus. Medusæus. Cerberus ore stridet. Canis anguinea redimitus terga caterva, Cui tres sunt linguæ,tergeminumque caput. Qui tribus infernum custodit faucibus antrum. Janitor orci. Infernæ janitor, portitor aulæ.

CERES.

Frugum mater,genitrix. Diva potens frugum. Cincta tempora spicis. Præbens plena spicea serta manu. Quæ prima instituit mortales vertere terram ferro. Spicis tenues redimita capillos. Quæ prima coëgit colla jugis Supponere tauros. Quæ prima solum unco movit aratro. Fertilibus quæ vestit frugibus arva.

CEREVISIA. V. *Zythus*.

CERVUS.

Velox, vivax. Pavidus formidine. Corniger. Celsus in cornua. Cervi currum subiere jugales. Cervus erat forma præstanti,& cornibus ingens.

CESSARE.

Intermittere. Absistere. Claudere rivos. Hoc sat erit. Quo musa tendis? Desine pervicax. Sed tu desine plura puer. Suos requierunt flumina cursus. Pendent opera interrupta. Brachia remittere. Equûm fumantia solvere colla. Cœpta quies operum est. Finem imponere labori. Sistere opus. Intermittere laborem. Cessat opus. Desine laboris.

CHAOS.

Massa. Congeries. Rudis indigestaque moles. Confusa sine ordine moles. Globus,sine imagine moles. Pondus iners. Cæcus acervus. Chaos antiquum,ingens.

CHARITES. V. *Gratiæ*.

CHARON.

Portitor inferorum. Stygiæ navita turpis aquæ. Hominum qui trajicit umbras. Cui plurima mento Canicies inculta jacet.

CHARYBDIS.

*Irrequieta. Navibus inimica. Navibus saturata. Panchæa,Zanclæa. Vomens epotas aquas. Metuenda. *Implacata.

CHIRON.

Biformis. Semivir. Semifer. Flavi corpore mistus equi. Phillyrides. Phillyrius heros. Armatus arcu. Æacidæ præceptor. Qui cithara perfecit Achillem. Bis septem stellis cinctus corpora.

CHRISTIANI.

Christicolæ. christiadæ, Christiadum populus. Christi cultores. Soli jurata Ecclesia Christo, *vide* Deum timens. * Gens sacra Christo. Fortunata piorum agmina, quæ duce & auspice Christo vincunt Tartareos hostes. Electa cohors, quæ Christi militat armis. Gens, quæ reliquis collata gentibus orbis constat in antithesi, dum sequitur, quæ fugienda putant cæteri : fugitque quæ reliqui studio magno affectuque sequuntur. Nos genus electum Christi.

CHRISTVS

* Virginis intactæ natus. Æterno proles æquæva parenti. Verum de numine numen. Omnigenum meta ultima rerum. O flumen amoris! O fons æternæque spei pelagusque salutis. Dei indubitata propago. Omnipotens. Verbum, finisque & originis expers. Virgineus partus magnoque æquæva parenti progenies, obstructi quæ portas reseravit Olympi. Æterni patris unica proles. Sospitator humanæ gentis. V. *Deus filius.*

CHRYSOSTOMVS.

Nomen ab aurato traxit Chrysostomus ore. Aurea magnus habet verè Chrysostomus ora. Os sacrum ex auro scilicet ille gerit.

CIBVS.

Epulæ, dapes, esca. Ora juvans. Minimum sumunt ora coacta cibum. Cibus utilis ægro. Parant epulas potandaque vina ministrant.

CICATRIX.

Vetus, malesana. Veteris vestigia pugnæ. Signa pugnæ.

CICERO

Romani maximus auctor Tullius eloquii. Eloquii pater. Disertissimus Romuli Nepotum. Roma patrem patriæ

patriæ Ciceronem libera dixit. Unica sollicitis quondam tutela salusque. Ille senatus Vindex, ille fori, legum, ritusque togæque patronus

CIRCUMCIDERE, V. *Præputium*.

CIRCUMDARE.

Cœtu cingere locum aliquem. Obscuro aëre septus. Cinctus amictu. Terram amplectitur orbis. Circuit omnem Italiam. Concludere sulco. Limbus obibat aureus. * Claudere circum. Indagine cingere saltus. Undique circumfundi. Circumdant æquora terram. Undique colles inclusere cavi. Undique densa urbem cingere corona. Silva coronat aquas cingens latus omne. Oceanus totum amplectitur orbem. Inane cingit orbem.

CITO.

H. 10 .* Haud mora, continuè, mox. Confestim, illico. Repentè, extemplo. Protinus. Nec tempora distulit ira. Vox subito audita est. Haud segniter ille moratus.

CIVIS.

Consors urbis. Consors patriæ. Pars populi.

CLAMARE.

Intempestivos edere ore sonos. Onerare clamoribus aëra, æthera. Incendere cœlum clamoribus. Voces tollere ad astra. Clamorem ad sidera tollere. Implere auras clamore. Ingenti se clamore ferebat. Dare, tollere clamorem. It clamor cælo. Sublatus ad æthera clamor. Fertur ad astra sonus. Clamor saxa ferit. Ferit ardua sidera clamor. Implere clamore vias. Exoritur vario certamine clamor. Magno clamore fremebant. Clamore incumbere magno. Resonat clamoribus æther.

CLAUDERE.

* Compagibus actis tenere. Claudere septis. Ædibus includere. Horrentibus umbris occulere. Corpora furtim includunt cæco lateri. Aditum facti præstruxerat obice montis. Obdere fores. Obice firmo claudere portas. Soli desiderio relicta res est, impervia, inaccessa.

COCLES.

Lumine captus altero. Luscus. Dessoculus. Monophthalmus.

COENA.

Multis cibis,lautis epulis opulenta. Magnæ convivia cœnæ. Dubia convivia cœnæ. Vide *Convivium*.

COENA DOMINICA.

Bis ſex cum ſociis epulatus nocte ſuprema,Inſolitaſque dapes, inſuetaque pocula menſis intulit. Hoc eſt corpus, ait, meus hic de vulnere ſanguis Fundendus. Vita piis erit,atque eadem mors ſontibus eſca. Supremæ inter ſolennia cœnæ. Ante aram luſtrati animis libamina ſacra Accipimus.

COETVS.

Turba frequens, numeroſa,tumultuoſa,multa crepans. Turba virûm,denſiſſima Corona.

COGITARE.

Animo verſare. In pectore verſare. Secum corde volutare. Animo ſecum peragere. Multa ſuo cum corde putare. Multa movere animo. Exigere, agitare animo. Repetere. Reputare. Revolvere ſecum. Exigere, requirere,trutinare ſecum. Animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc, In parteſque rapit varias, perque omnia verſat. Animum nunc hûc, nunc illuc volvere. Animo nunc hûc, nunc fluctuat illuc. Aliquid ſecum referre. Volvere ſub pectore. Diverſæ vocant animum in contraria curæ. *Per noctem plurima volvere animo. Tacitus ſecum ipſe volutat. Animus mihi fulminis inſtar præceps agitur, perque omnia verſatur; mox petit Eoum, mox qua ſol vergit in undas. Ὠκύτεραν λελίζειν φρένα. Velocem circumagere mentem.

COGNOSCERE. V. *Intelligere*.

COLLIGERE *flores*. V. *Legere*.

COLLVM.

Spumantia ſolvere colla. Colla reflectere. Dejicere ſibila colla. Cæſariem effuſæ per candida colla. Qua cervix humeros continuata tegit. Superare capite,& altus cervicibus. Fulva cervice Leæna. Spatium colli.

COLONIA.

Agrippina vagi Regina Colonia Rheni. Nobilis & priſcis tota referta Deis. Conveniens urbi nomen Agrippina

grippina dedit. Quæ tres oſtentat clypeo coronas.

COLUMBA.

Dilecta Veneri. Expers fellis. Chaonia volucris. Ales Chaonis. Oſcula dans cupido mari. Accipitrem metuens trepidantibus alis. Cythereia ales. Idalia volucris. Hanc ſedem primo cythereia condidit ales.

COMEDERE. V. *Edere.*

COMETES.

Stella comans. Flammiferum trahens ſpatioſo limite crinem. Horrens crine ſanguineo. Stella micans, fulgens, radians igne diro. Conſcius ingentis mali. Arguens è cœlo funera, bella, necem, plurima mala, triſtes clades. Nuntians ſummi numinis iram.

COMITARI.

Lateri alicujus adhærere. Cingere. Magna ſtipare caterva. Sectari. Comitari greſſu. Comes ire. Comitem ſe addere. Sit comes, & longe ſervet veſtigia conjunx. Pone ſubire. Sequi aliquem non paſſibus æquis. Obſervata alicujus veſtigia ſequi.

COMPARARE.

Aſſimilare grandia parvis. Parvis componere magna. Grandibus uti exemplis in parvis. Noctis avem conferre cum Jovis armigero. Componere canibus catulos, & matribus hædos. * Quis hunc Deo compararier auſit? Æquare jacentia ſummis. Superis hominum conferre labores ſi licet. Aptari magnis inferiora queant.

29 COMPARANDI FORMULÆ.

* Qualis Apes, vel apis. Quale manus addunt ebori decus. Lupi ceu raptores. Veluti qui ſentibus anguem preſſit. Haud ſecus Androgeos. Rupto ceu quondam turbine venti confligunt. Ac veluti ingentem formicæ farris acervum cum populant, &c. Haud ſecus, &c. Utque leves ſtipulæ, &c. Non aliter quam qui &c. Haud ſecus ac moles. Ut cum latebroſo in pumice paſtor. Non ſecus atque olim tonitru. *In his* Olim & Quondam *ornatus cauſa adjiciuntur.*

ju
ex
m
m
re
jo
vu
vi
Al
de
tu

o

te
co
ta
ne
in
C
ve
id

or
ve
my
ſal
fa
cis
du
nu
tu.

COMPONERE CARMEN, *& carmine laudare.*

* Erigere, corrigere carmen. Premere, ſtylum vertere, jugulare, reponere, farcire, expungere. Juvare carmen, explere carmen hians, ſupinum, languidum, fluens. Numen ſupremum canere. Deum carmine dicere. Deum magno ore ſonare. Verſu Deum proſequi. Deum dicere. Syracoſio ludere verſu, *id eſt*, carmine bucolico. Majores majora ſonent, nos parva canemus. Operoſa parvus carmina fingo. Chartis tradere victuris legenda virûm clarorum acta. Te alii concinant majori plectro. Aliquem gracili laudare camœna. Pindaricis contendere plectris, *id eſt*, carmen grandiſonũ facere. Vix mea tuas decorant carmina laudes. V. *Laudare*. V. *Canere*.

COMPREHENDERE.

Complecti animo, mente. Mente aſſequi, complector omnia verbis. concipere. Percipere.

CONARI.

Captivus patrios tentat adire focos. Tentat prævertere Amore. Affectare aliquid. Viribus eniti. Omnia conando docilis ſolertia vincit. Magno molimine tentat. Stupuêre patres conamina tanta. * Inſtare atq; omnes impendere curas. Obnitendo haud cedere. Acrius incumbere. Majore nixu aggredi. Toto corpore niti. Contentoque animo ſimul, ac corpore niti Huc omnes vertite vires. Incontenta mens nihil præclarum efficit, *id eſt*, non contenta inſtar nervi.

CONCIONARI.

Commemorare juſſa verenda ſummi Dei. Docere oracula ſancta legis. Cœleſtia juſſa docere. Fidei pia verba ſonare. Monſtrare iter ad ſidera cœli. Proponere myſteria ſacri verbi. Illuſtrare dogmata Chriſti. Sacra ſalutiferi Chriſti dogmata ſpargere per orbem, munere facundæ linguæ.) Quantus ab ore lepos, quam dulcis plena Suadæ copia flexanimæ, qualis ab ore ſonus, dum nunc horrendo fulmine verbi reddit attonitos, nunc dejectos blandis erigit alloquiis. Hiberno rapitur torrentius imbre. Quod flumen divitis ingenii. Ora

divinis

divinis calefacta flammis accendunt turbam.

CONCIONATOR.

Tractans mysteria sacra. Faciens negotia rerum divinarum. Præco verbi Dei. V. *Parochus*.

CONCITARE *ad laudem*.

Laudum spe pellicere aliquem. Simulare, incitare ad laudem. Acuere stimulis aliquem. Agere aliquem in altum. Concitare, impellere stimulis. Accendere, incendere, inflammare.

CONCORDIA.

Placidi numen opusque Dei. Lauro nexa comas. Connectens, ligans pectora, corda. Socians, consocians, jungens, uniens, concilians mentes. Tenens & regens cœli, & soli machinam. Vide *Pax*.

CONCVLCARE.

Pede premere, terere, subigere. Pede ferire sola. Ungula quem proculcat equi. Sparsas pedibus proterit escas. Sub pede colla superbus victor premit. Cæsos calcare duces. Pedibus superbi pressabat colla tyranni.

CONDEMNARE.

Agere reum criminis. Damnare crimine. Peragere reum. Addicere morti. Facta alicujus decreto senatus damnare. Demittere neci infando judicio.

CONFABVLARI.

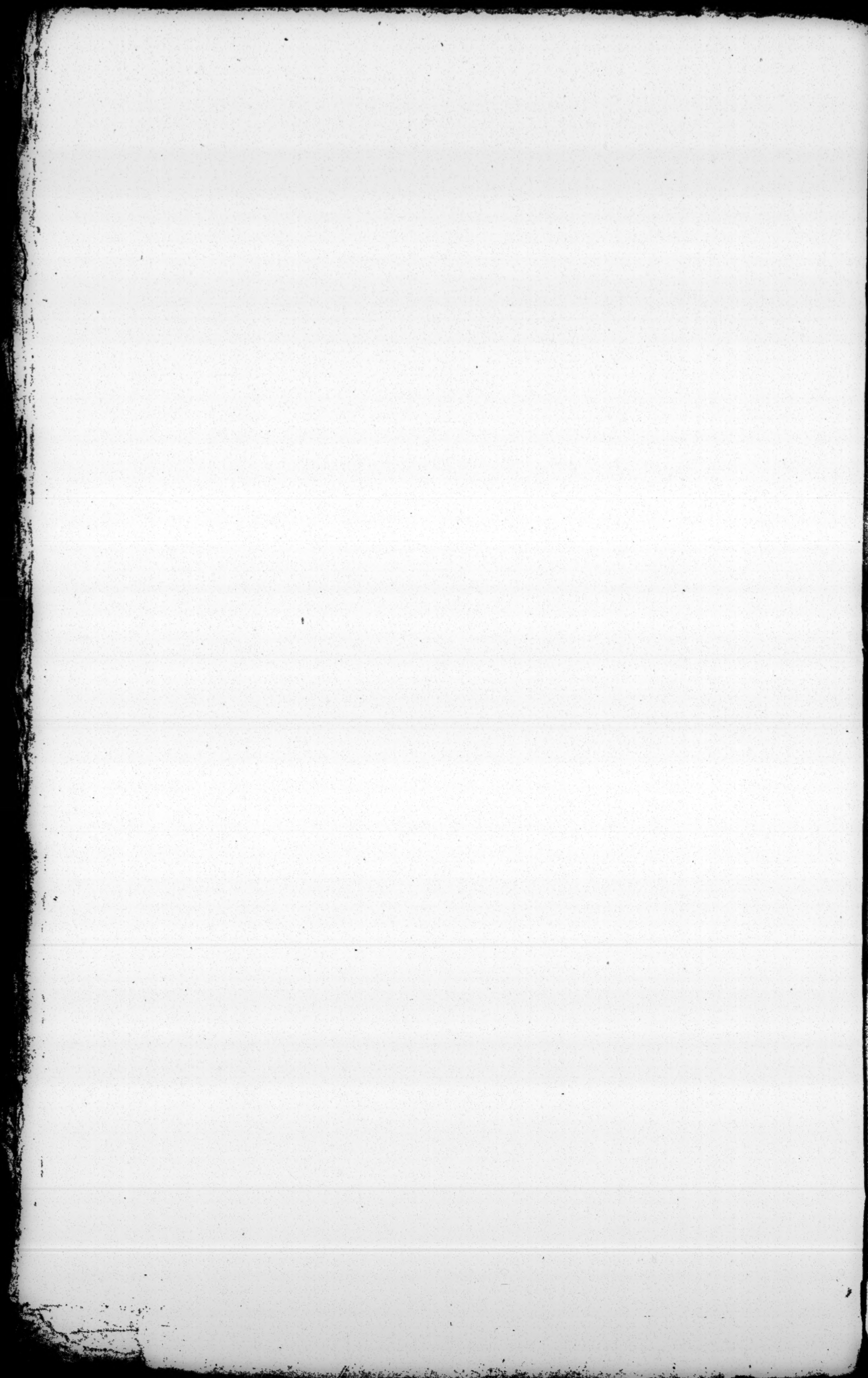
* Fallere blandis sermonibus horas. Dare jucundis tempora pauca jocis. Animum remittere dulcibus lepidisque colloquiis: ad se per multa vagando joca redire, quum nimis intentus animus, ac distractus curis fuit. Se sibi reddere blandis colloquiis.

CONFIDERE.

Suis fidere regnis. Desinat claris quisquam confidere rebus. O formose puer nimium ne crede colori. Fidens animi, atque in utrumque paratus. Ingenium vultu statque caditque tuo. Niti Thesea fide. Humanis nulla est fiducia rebus. Nulla est fiducia capto. Cernis quæ Rutilos habeat fiducia rerum.

CONFLIGERE.

* Concurrere. Audetque viris concurrere virgo. Confertos

fertos audere in prælia vidi. Confligunt venti pariter. Frontibus adversis concurrere. Congrediturque ferox. Pede pes junctus erat. Pro cursu rapido conjectis eminus hastis invadere Martem. Concurrere cominus hosti. Vi geritur res. Mutuis semet vulneribus conficiunt. Alternis sæviunt plagis.

CONGRATULARI.

* Bene vel faustum precari. Gratulor auspiciis felicibus uso. Gratantum resonabat vocibus æthra. Gaudere cujuspiam gaudium.

CONGREGARE.

Cogere viros. Cogere pecus. Glomerare manum virorum. * Contrahimusque viros. Socios in cœtum advocare. Læto complêrant littora cursu visuri Æneadæ: Undique conveniunt Teucri mistique Sicani Complere agmine ripas Undique collecti coëunt. Olli convenêre, fluuntque ad regia plenis tecta viis. Compellere greges in unum. Magnum mistæ glomerantur in orbem. Densum misceri. Concursu accedere magno.

CONJICERE. V. *Jaculari.*

CONJUNGERE.

Calamos cera conjungere plures. Coire in unum. Inter se coiisse viros.

CONJUGIUM.

Torus. Debita jura tori. Tædæ jugales. Tædæ pudicæ. Thalami fœdus. Conjugale fœdus. Sociale fœdus. Fœdera lecti. Sacra jugalia, marita, socialia. Jura jugalia, conjugalia, socialia. Jura sacerrima lecti. Hymenæus promissus. Lecti socialia jura. Socii consortia lecti. Connubiale jugum. Casti jura marita tori. Faces maritæ.

CONJUGII *fidem servare.*

Connubia servare. Matrimonii fidem non fallere. Servare fœdera lecti.

CONJUGIUM *violare.*

Juncti rumpere vincla tori. Jugale solvere fœdus. Lædere fœdera socialia. Violare jura mariti. Fidem temerare maritam. Fallere jura tori. Thalamos violare.

Cubile

Cubile temerare. Sacra mariti polluere. Tendere retia lecto. Conjugii gratia sumpta perit. Conjugii vincula nulla pati. Deserere fœdera lecti.

CONJUGIUM Promittere.

Promittere torum, connubia. Dare jura tori. Facere conjugii spem. Dare spem tori. Jungere toro. Thalami fœdere jungere. Connubio jungere. Dignari tæda. Invitare ad tædas. Parare socialia jura. Dare nuptui.

CONJUGIUM inire.

Connubium, thalamum inire. Coire jure tædæ. Coire toro sacro. Jugali tæda accipere. Recipere thalamo. Recipere in tori partem.

CONJUGIUM odisse.

Connubia fugere. Tædas exosa jugales. Negligere conjugis usum. Accessus viriles refugere. Refugere contactus viriles. Concubitus fugere.

CONQUERI. V. Queri.

CONSANGUINEUS.

Consanguinitate propinquus. Sanguine conjunctus. Turba consanguinea consors generis. Genitus de sanguine. A sanguine primus, tertius. Gradu sanguinis proprior. Et consanguineo toties data dextera Turno. * Cognato sanguine vinctus. A stirpe fuit geminis conjunctus Atridis. Sunt affinia vincula nobis. Sanguine cognato juvenis tibi. Proximitas est inter nos.

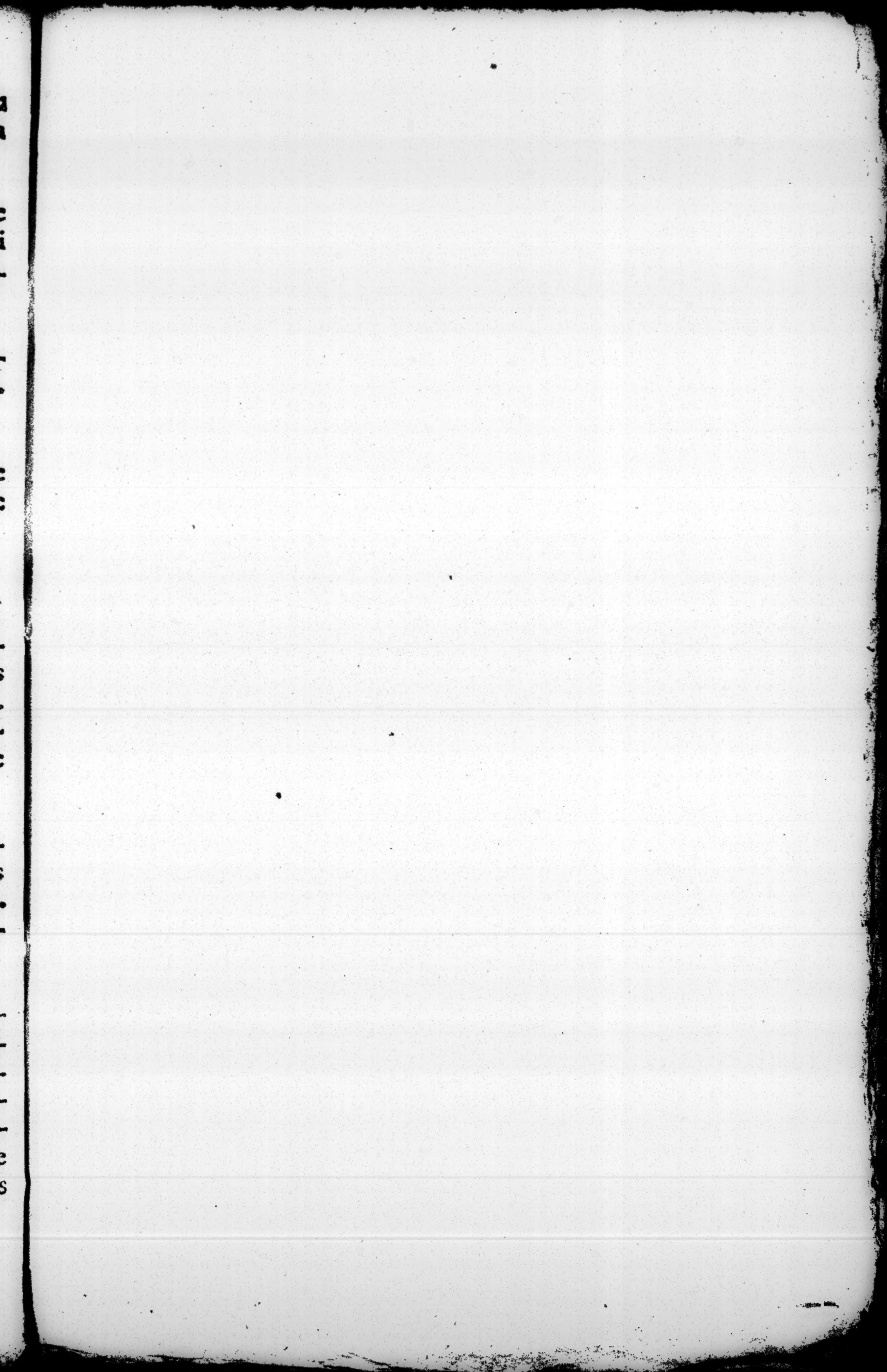
CONSENTIRE.

Congruere, esse unanimem. Idem omnes simul ardor habet, Mens omnibus una sequendi. Uno omnes simul ore fremebant. Assensere omnes. Non adversari. Annuere. Dicta alicujus voce probare. Deus ore sereno annuerat. Consonat assensu populi regia.

CONSERVARE.

Luce sedet custos, aut summi culmine tecti, Turribus aut altis. Dii patrii servate domum, servate nepotem. Portum statione tenere. Me penes hujus rei tutela manet. Aditum custode coronat. Patriæ curam gerere. Late fines custode tueri. Sunt quibus ad portas cecidit custodia sorte. Tutos servare aggere muros. Servare

vices

vices ſtatione relicta. Fiduſque ad limina cuſtos Veſtibulum inſomnis ſervat noctesque dieſque.

CONSIDERARE.

Supponere ingenio quod ante oculos eſt. Perpendere, ponderare, trutinare. Animo volvere, verſare, agitare, revolvere. Animo tractare, examinare. V. *Cogitare*.

CONSILIUM.

Forte piumque. Sapiens, mite, multæ calliditatis, fidele, ſalubre. Succurrere ſalubri conſilio. Conſilium magnum cogere inter alta mœnia. Conſilium vocat divûm pater, atque hominum Rex. V. *Conſulere*.

CONSOLARI.

Dare, præſtare, præbere, ferre ſolatia. Adhibere ſolatia. Dicere ſolantia verba. Reddere ſolatia menti. Verbis conſolantibus levare. Relevare triſtem dulci ſermone dolorem. Solando lenire dolorem, & dictis avertere curas. Demulcere mentem ægram ſolatiis. Solari jacentem. Curas demere dictis. Lenire dictis animum. Permulcere pectora dictis.

CONSTANTIA.

Conſtans & firmus animus. Conſtantia firma, immota, immobilis, ſtabilis. Moveri neſcia. Cui vultu comes eſt gravitas immota ſereno. Sors tantum conſtans in levitate ſua eſt. * Mens neſcia flecti. Juſtus & tenax propoſiti. Qui metus omnes ſubjecit pedibus. Quem non ſententia vertit. Qui perſtat fixuſque manet. Eſt animo fixum immotumque. Qui nullo flectitur. Immotum potis eſt tenere vultum, terga fortunæ dare neſcit, & ullis frangitur haud minis.

CONSUETUDO.

Longa aſſuetudo. Venit in hos animos aliquid de more vetuſto. Mactant lectas de more bidentes. Has ex more dapes impoſuit. Virginibus Tyriis mos eſt geſtare pharetram. Ritus ut a priſco traditus exſtat avo. * Suetus erat.

CONSUL.

Cujus conſilio Reſp. creſcit. Summum in urbe decus.

Quem

Quem penes urbanarum sunt fastigia rerum. Quem prima tenet communis cura salutis. Laudata cives ratione gubernans. Quo non gratior, quo non prudentior alter, Dignum consule nomen habens. Urbis sortitus habenas. Gerens impositum urbis onus. Regens, moderans populosam legibus urbem.

CONSULERE.

Succurrere salubri consilio. Opem ferre consilio. Cõsilium dare. Nec responsa potest consultus reddere vates. Consilium summis Regni de rebus habebant. Hunc cape consiliis socium. * Consiliis est habitus non futilis autor. Vatum legumque peritos consulere. Suspensi Euryalum scitatum oracula Phœbi mittimus. Dei oracula supplex consulit. In dubiis responsa petere, Consulere in medium, & rebus succurrere fessis.

CONTEMNERE.

Hoc tibi pro vili, sub pedibusque jacet. Tu cave nostra tuo contemnas carmina fastu. Despicis ergo tuum (si fas est credere) vatem. Nec munera parva respueris. Invenies alium, si te hic fastidit Alexis. Munera non sperno. Discite justitiam moniti, & non temnere Divos. Superba pati fastidia. *Sordent tibi munera nostra. Sardoniis videor tibi amarior herbis. Horridior rusco, projecta vilior alga. Subjicere pedibus. Fastidire. Spernere ac putare parvi. Tristes alicujus iras atque superba pati fastidia.

CONTENDERE. V. Pugnare.

CONTENTUS paucis.

* Contentus qui sorte sua, vel Philippeas opes æquat animis. Assuetus parvo, contentus modico. Me focus exiguus, & tecta haud candida juvant, & fons vivus & herba rudis. Auream quisquis mediocritatem diligit, tutus caret obsoleti sordibus tecti, caret invidenda sobrius aula. Vivitur parvo bene. Contentus tenui salino.

CONTRARIUS.

Infestus alicui. Si mens non leva fuisset. Adversa mente esse alicui. Fatis iniquis. Contraria flammis. Ex adverso pugnare. constat ex antithesi natura rerum.

Sunt

Sunt discordia semina rerum. Infera sic superis, sic discimus humida siccis, Alba nigris, æstum frigore, nocte diem.

CONTURBARE AQUAS.

* Lacrymis turbavit aquas, obscuraque moto reddita forma lacu est. Mare volvit turbidus Auster, miscetque æstum. Sordet aquis egestus ab imo alveus. Crassus cœno & pulvere torrens.

CONVITIARI.

Fundere convitia in aliquem. Facere convitia alicui. Addere convitia dictis. Addere maledicta culpæ. Dicere mala alicui. Lædere lingua. Jacere crimina ficta. Dira precari. V. *Calumniari.*

CONVITIATOR.

Momus, procax, acer, Zoilus, invidus, turpis. Cane pejor & angue. Blattis tineisque nocentior. Dente Theonino rodens. Allatrans præconia famæ alterius. Vomens ore rapido venenum. Famæ violator aliûs.

CONVITIUM.

Linguæ tela. Convitia culpæ. Opprobrium. Aspera verba. Verba superba. Voces molestæ. Lingua suffusa veneno. Calumnia, invida, subdola. Semper in innocuos mores violenta. Ardescens odio pulchræ virtutis. Labe notare solens dignos laude viros. Qua pestis non ulla nocentior extat. Sævissima pestis. Rodere sueta bonum nomen. Obtrectatio.

CONVIVIUM.

* Læti convivia curant. Convivia curas resolvunt. Dapibus mensas onerabat inemptis. Epulis accumbere Divûm. Accingere se dapibus. Domus interior regali splendida luxu instruitur. Strato super discumbitur ostro. Dapibus mensas onerant & pocula ponunt. Toris gaudent discumbere pictis. Fit strepitus tectis, vocemque per ampla volutant atria. Extruere toros, & dapibus epulari opimis. Gens epulata toris Lenæum libat honorem. Magnifico instructa paratu convivia inire. Rustica marito ex agro reduci dapes inemptas apparat. Rustici inter se læti convivia curant. Hilarare

convivia. Convivium Persico apparatu, *hoc est*, splendidum. Instituere dapes. Viscera tosta ferunt taurorum, onerantq; canistris dona laboratæ Cereris, Bacchumque ministrant. Mensæ grata secundæ dona. τϱάπεζα ἔυπνυς, mensa suaviter halans.

COOPERTUS.

Tectus, velatus. Velat amictu ora. Vultum velamine celat, nube cava amictus. Tegmen habet capiti. Purpureo velare comas, adopertus amictu. Purpurea velatus veste sedebat. Sidoniam picto chlamydem circundata limbo.

COPIA. V. *Abundantia.*

COQUERE, & COQUUS.

Torrere ignibus, carbonibus. Suppositum cineri panem sociis parat. Pars in frusta secant, verubusque trementia figunt, Atque ita semineces, partim ferventibus artus Mollit aquis, partim subjecto torruit igne. Cui sua sordentem pinxerunt arma colorem. Frixuræ, cucumæ, spurca patella, lebes.

COR.

Pectus. Præcordia. Inexpugnabile, levibus violabile telis. Fons vitæ. Fons caloris vitalis. Fons vitalis in medio pectore positus. Vires animo præstans. Media regione locatum. * Arx animi.

COR SPIRITU SANCTO ILLUSTRARE.

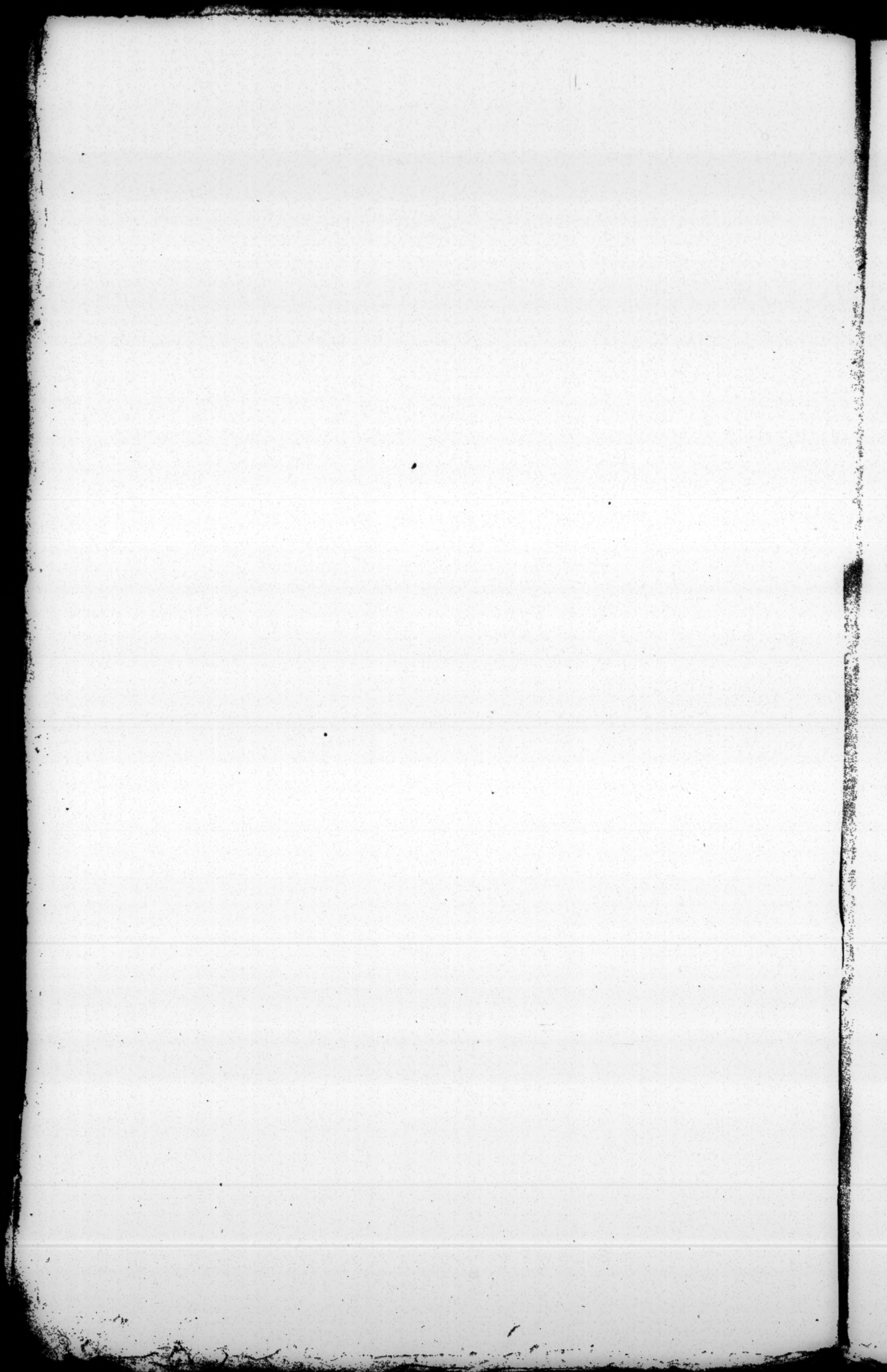
Afflare pectora ætheria aura. Lustrare mentes lumine divini flatus. Collustrare corda sacrato lumine. Contingere pectora cœlesti flamma. Accendere pectora cœlesti flamma. Abstergere mentibus nefandas tenebras, & illustrare pectora dio lumine. Implere, movere mentes, seu corda sacro numine.

CORNIX.

Invisa Minervæ. Garrula cornix. Novem secula passa. Seclis vix moritura novem.

CORNU.

Arma quæ bos gerit. In cornua celsus. Cornu natum fronti. Cornu aduncum, in sua terga recurvum.

CORONA.

Honor frontis. Juncea vincla roſæ. Verno de flore corona. Plectilis, nexilis, odora, odorata. Splendens, fulgens auro irradiante. Caput exornans, decorans. Tempora cingens. Sertum. Corolla. Stemma.

CORONAM Texere.

Nectere, connectere tenero pollice ſertum. Texere mollia ſerta facili manu. Fingere, parare coronam. Flores intexere ſertis. Jungere varios flores in ſerta. Floribus è variis contexere ſertum.

CORONARE.

Caput cingere, veſtire corona. Imponere coronam. Serta dare capiti. Imponere ſerta comæ. Innectere ſertis tempora. Cingere flore caput. Præcingere flore capillos. Redimire, devincire tempora ſerto. Frondenti tempora lauro implicat. Feſta fronde revinctus. Velare tempora myrto. Populea velatur fronde juventus. Molli fluentem crinem fronde premit. Viridi advelat tempora lauro. Mollibus intexere caput ſertis.

CORPUS.

Corporis artus. Pondus corporis. Corpus venerabile, ingenuum, patiens laborum. * Mortale lutum. Vide *Cadaver.*

CORRIGERE.

Lima mordacius uti. Pungere errata doctis lituris. Reddere, tradere incudi. Vocare ad judicium limæ. Deſuit & ſcriptis ultima lima meis. Manus ultima cœpto deſuit. * Emendare jocos una litura poteſt. Carmen debet multa dies & litura coërcere, atque decies caſtigare ad unguem perfectè. Oportet verſus male tornatos incudi reddere. Sub judicium ſingula verba vocare.

CORRIGERE Se.

Vivendi mores ꝑverſos linquere, exuere. Melioris vitæ modum agere. Convertere vitam in melius. Delicti agnoſcere culpam. Tranſactæ vitæ crimina, delicta, peccata dolens.

CRAS.

ubi crastina aurora referet lucem solitam. Crastino sole oriente. Crastina die veniente. Luce crastina reddente vicissim rebus colores. Cum crastina dies lustrabit lampade terras. Cum sol crastinus orietur. Cras ubi sol radiis adduxerit horam primam. Ubi crastinus Phosphorus rursus ibit ab Eois aquis. Ubi Titan crastinus ortus extulerit lucem. Lux cum primum terris se crastina reddet. Cum primum crastina cœlo lux aderit demissa.

CREARE.

* Ex nihilo facere. *Virg.* Canebat uti magnum per inane coacta Semina, terrarumque animæque marisque fuissent. Qua ratione tener mundi concreverit orbis. *Ovid.* hominem divino semine fecit ille opifex rerum mundi melioris origo. Inde retinet cognati semina cœli. Nil semine eget apud Deum. Non tantæ operum moles sine Numine creari potuere. Ipse dixit & creata, jussit ipse & facta sunt terra, cœlum, fossa ponti, trina rerũ machina.

CREDERE.

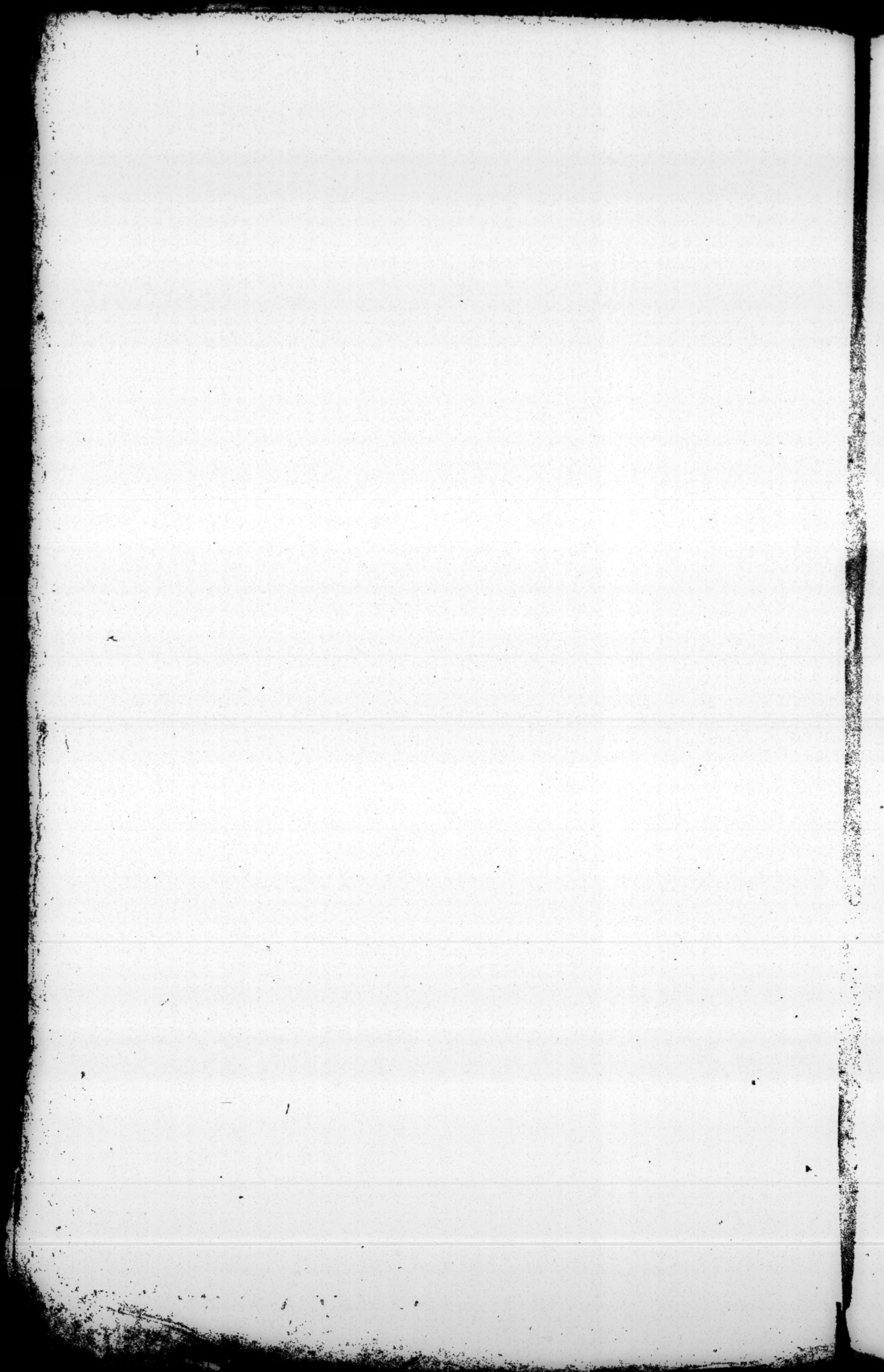
Habere fidem alicui. Dare rei fidem. Addere fidem dictis. Pollicitam dictis Jupiter adde fidem. Illa fidem dictis addere sola potest. Tarda venit dictis difficilisque fides. * Si qua fides vatibus esse potest. Omnia credit dicenti. Sermones esse fideles non reor, *id est*, non credo. Dictis addere fidem. Credite dicenti mira, sed acta loquar. An vatibus omnis eripienda fides? Fides rebus est addenda probatis. Fides circa id quod non vides. Experto si quicquam credis amico.

CREPUSCULUM.

Prima nox. Dubiæ crepuscula lucis. Ultima pars lucis, primaque noctis. Tempus quod tu nec tenebras, nec possis dicere lucem: Sed cum luce tamen dubiæ confinia noctis. Inhospita tecta Tyranni ingredior, traherent cum sera crepuscula noctem. Inde domum redeunt sub prima crepuscula mœsti.

CREMARE. V. *Urere.*

CRES-

CRESCERE.

Sese attollere in auras. Caput inter nubila condere. Quantũ vertice ad auras, tantum radice in tartara tendit. Prodit in summum seminis herba solum. Ingens exit ad cœlum ramus. Ad sidera raptim vi propria niti. Assurgere in auras. Emittere ad sidera ramos. Uno nitens tollitur de cespite sylva. De semine surgere. Sylva pullulat à radice. Stirpibus exire ab imis. Quæ seminibus jactis se sustulit arbos. Exiit ad cælum ramis felicibus arbor. Quædam arbores sponte sua veniunt: quædam posito surgunt de semine. Crescit occulto velut arbor ævo Fama Marcelli. Herba se tollit in luminis auras. Se lætus ad auras palmes agit.

CRIMINA.

Labes, culpa. Admissum. Delictum. Vitium. Crimen facti. Criminibus novis aliquem terrere. Domus scelus omne retexit. & mihi jam multi crudele canebant Artificis scelus. Scelus exitiale his mersit malis. * Infandum crimen nefasque grave.

CROESVS.

Dives. Lydus. Opulentia Crœsi. Qui vitam captus ab hoste tulit. Divitis audita est cui non opulentia Crœsi?

CROCODILVS.

Niliacus. Nilicola, horrendus, immanis, horridus, monstrosus lethifer, exitiosus. Fictas, falsas, mentitas, non veras lachrymas fundens. Ore cruento. Corpore vasto. Parat ore cruento Perdere te lacrymas dum crocodilus agit.

CROCVS.

Ruber. Natus prope cydnum. Rubri fila croci. Fila croci punicea.

CRVCIFIGERE.

Affigere, suffigere membra infami cruci. Sublimi trabe figere corpora. Sublimem tollere in celsam crucem. Distendere erecto ligno affixum, & perdere paulatim lenta morte. * Infami ligno suspendere corpus. Horrenda gravius an quicquam cruce? Decussatæ ar-

bori reos suffigere. Crudele servorum supplicium. In cruce figere. In cruce fixus erat. Cujus in excelsa stat cruce nostra salus. Supplicium quod manus pedesque nequissæ instrumenta ligat, cœloque videndos educit miseros. Membra pependerunt curvato exanguia ramo.

CRUCIFIGI.

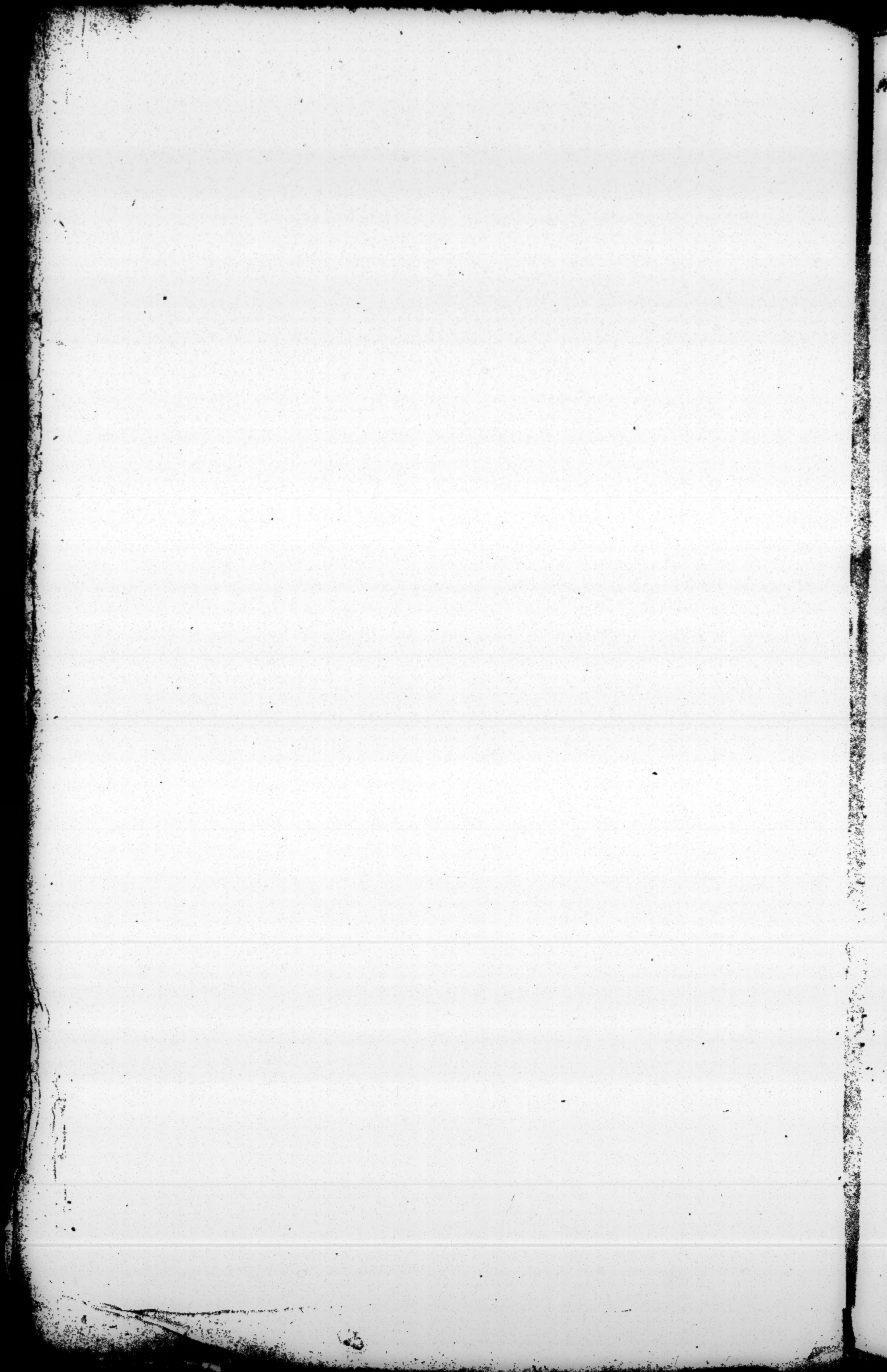
Suspendi in *vel* ab arbore. Ferre pœnam infanda crucis morte. Distendi trabe dira. Morte subire supplicium trabis infandæ. Luere crudele supplicium trunco infando. Super trabe erecta, ac robore iniquo linquere mortales auras. Infando supplicio, & morte duros finire labores. Arboris affigi plantas & brachia trunco.

CRUDELIS.

Efferus, ferus, truculentus, immanis. Omni barbarie horridior. Nerone crudelior. Cum hoc Nero collatus mitis & clemens esse videtur. Quæ te lea, quæ te lupa, quæ te peperit tigris, immitis, implacate, omni durior ferro! An te æstuantis ponti vis effert, & sævus horror expuit? Κακᾶς ἀνάθρεμμα λεαίνας: Improbæ alumnus leænæ. Σιδηρόφρων, ferreo animo præditus.) multa cæde cruentus. Cupidus cruoris. Gens sævæ avidissima cædis. Sanguine gaudens. Tua sunt duro præcordia ferro vincta. In tenero stat tibi corde silex. Gaudent perfusi sanguine fratrum. Nec visu facilis, nec dictu affabilis ulli. Fas omne abrumpens. Durum à stirpe genus. Quem nec longa dies, pietas nec mitigat ulla. Auctores saxa fretumque tui. Asperior quovis æquore. Sævior est tristi Busiride, sævior illo, Qui falsum lento torruit igne bovem, Quique bovem Siculo fertur donasse tyranno. Te lapis & montes, innataque rupibus altis Robora, te sævæ progenuêre feræ. Natus es è scopulis, nutritus lacte ferino, Et dicam silices pectus habere tuum.

CRUX.

Trabs funesta, infamis, probrosa, cruenta, funerea, lignum, stipes, trabs crucis. Celsa, dira, alta arbor crucis. Transversum lignum. Fatale robur. Salus hominum infanda trabe nexa pependit. Infami nunc liber ab orno

no Desiliat, si numen habet, vincla omnia rumpat. V. *Crucifigere.*

CUDERE FERRUM.

* Ferrum exercere. Ingentem clypeum informare. Excudere æra spirantia. Ardentibus coquere fornacibus æra. Gladios excudere. Ferrum in igne mollire, variasque dein ducere formas. Duris crepitant incudibus æra. Cyclopes properant fulmina lentis massis. Taurinis alii follibus auras accipiunt redduntque: alii tingunt lacu æra stridentia. Inter sese fabri tollunt brachia in numerum vi magna, & versant ferrum tenaci forcipe. Ferrum retusum diffingere, *id est*, reformare. Ferrum adhuc candens à fornace sibilat in unda gelida. Ignipotens faber opera ad fabrilia surgit.

CULINA.

Fumida, fumifera, nigra. Parans epulas, Calens crebris ignibus. Ipsa dabit lautas uncta culina dapes. Alget adhuc nudo clausa culina foco.

CULPA.

Gravis, silenda, morte minor, non carens pudore. Nefas morte piandum. Culpam morte piare. Vacare culpa. Esse in culpa. Hoc nomine prætexit culpam. * Conscia mens mota solet exhorrescere fronde. Mens labe coinquinata. Haud culpæ obnoxius ulli. Supplicio culpa reciditur. Triste piare nefas. V. *Crimen.*

CUNICULUS.

Fœcundus, tener, hirtis pedibus. Omni mense pariens. Gaudens habitare effossis in antris. Antra colens latebrosa.

CUPERE.

Capi cupidine alicujus rei. Fame vel siti opum teneri. Quod si tantus amor menti, si tanta cupido est. Unde hæc, ô Palinure, tibi tam dira cupido est? Quod si tantus amor casus cognoscere nostros. Turpi cupidine captus. Ferri nimia cupidine. Cupere atque ambire refugi. Non est mortale quod optas. Creverunt & opes, & opum furiosa cupido: Et cum possideant plurima, plura petunt.

CUPIDO.

Inexplebilis, insatiabilis, furiosa, vesana, avara, lucri studiosa, malesana. Desiderium ingens, vehemens, ardens. Ardor habendi. Sitis ardens. Tantus amor laudum. Opes amor urget habendi.

CUPIDO ILLICITA.

Libidinosa, noxia, virtuti inimica. Pertentans pectora. Impatiens moræ. Ardens, Cæca, res immoderata cupido.

CUPIDO DEUS FICTUS.

Volatilis, aliger, volucer, lascivus, ambitiosus, blandus, præpes. Vasto profugus orbe. Puer improbus. Natus patris summi qui tela Typhoea temnit. Idalius puer. V. *Amor*.

CUPIO.

* Ingenti cupidine flagro. Me dulcis raptat amor. Sum avidus conjungere dextram. Ardeo nosse. Ardet animus. Ardenti mens impete fertur. Exarsêre ignes animo. Miro est incensum pectus amore. Me gravis ardor habet. Sitis ardescit habendi. Est mihi mens incensa. Mens agitat hoc facere.

CURA.

Durum curæ genus. Cura insomnis, molesta, vigil, vigilans, anxia, irrequieta. Sollicitans animum. Coquens animum. Turbans mentem. Stimulans præcordia. Vexans, crucians, saucians pectora. Corda fatigans. Vetans lumina dulcem carpere somnum. Latitans in sollicito pectore. Pulsans mordaci verbere mentem. Abrumpens somnos salubres. Quæ fugit, multo diluiturque mero. Asper curarum morsus. Stimuli curarum.

CURIS ANGI.

Tabescere curis. Volvere, volutare pectore curas. Curarum stimulis exerceri. Curis mordacibus angi. Macerare pectora curis. Male saucia habere pectora curis. Confici animum curis. Arrodit pectora cura. Cura alta mente reposta manet. Varia curarum mole gravari. Tristes agitat mens anxia curas. Anxia sunt nimiis pectora curis. Ingentes curas pectore versans. Curarum ingenti

ingenti mole gravatus. Pectora habens variis obnoxia curis. Cura turbidus acri. Versare graves mœsto sub pectore curas, Curarum mens fluctuat undis. Premere curam sub pectore. Hæc me cura remordet. Curarum me pondera multa fatigant. Fœmineæ ardenter curæque, iræque coquebant. Hinc me sollicitum torquent super omnia curæ. Hinc requies animo non datur ulla meo. Cura tenuat, vitiat, conficit corpus. At pater Æneas casu concussus acerbo, Nunc huc ingentes, nunc illuc pectore curas mutabat. In curas animus deducitur omnes.

CVRIS se exuere.

Ponere, deponere, dimittere, abjicere, resolvere, depellere, fallere curas. Levare, supponere curas. Exuere, propellere animo curas. Solvere animum curis. Sepositis mentem componere curis. Fessam curis abducere mentem. Tristes secludere curas. Procul ejicere carnifices curas pectore. Tristes animo deponere curas. Finem imponere curis. Omnis ab hac cura mens relevata mea est. Dictis avertere curas. Maneat nostros ea cura nepotes.

CVRRERE.

Tendere cursu. Rapido contendere cursu. Cursus conficere. Inire cursus. Celeri pede pulsare humum. Cursu ferri, rapi, tolli. Rapidis cursibus petere locum. Trajicere membra gradu celeri. Cursu rapido ire. Rapidis ferri passibus. Cursu pedum prævertere auras. Fugit ocyor aura. Volucrem cursu prævertitur Hebrum. Sic fatur virgo, & pernicibus ignea plantis Transit equum cursu. * Vix sola contingit pedibus. Volat vi fervidus axis. Vix summa vestigia ponit arena. Fertur alite cursu. Campos transmittere cursu. τρέχει σύνδρομ@ αὔραις, currit par auris.

CVRRERE retro.

Cursu tendere retro. Revocare cursus. Cursus circumflectere. Converso cursu relegere vestigia. Retro ferri, referri, abire. Se retro dare. Flectere retro iter.

CURRUS.

Quadrijugus. Opus prætereuntis rotæ. Prætervolans axe levi. Plaustrum grave, stridens, stridulum. Bigæ, quadrigæ. * Hunc portat niveis currus eburnus equis. Axis pro curru. Spoliis onerari Cæsaris axes. Admissâ rotâ ferri, & atterere metam. Admissâ, id est, incitatâ. Aureus axis erat, temo aureus, aurea summæ Curvatura rotæ, radiorum argenteus ordo. Ducunt Sarmatici barbara plaustra boves.

CURVARI.

* Magna vi flexa domare. Curvi formam accipit ulmus aratri. Ramos curvabit olentes. Curvamine magno flectitur. Adductis cornibus utrimque arcum curvare.

CUSTOS.

Quem penes est cura servandi. Lumina custodis succumbere nescia somno. Vigil fidus. * Fines lato custode tueri. Obsidere fores, & agmine denso servare. Summo culmine tecti excubare. Constet ante fores fidissima custos. Lecti custodes portarum. Vigil servet custodia muros. Vigiles succedunt servantque vices. Fidus constat ad limina custos. Vestibulum servare noctesque diesque. Omnis legio excubat, & vices exercet quod cuique tuendum est. Portam statione tenere. Fugam custodia claudit. Tutela rerum Deus.

CYBELE.

Cybeleia mater. Idæa parens. Cœlestis mater. Magna parens. Genitrix secunda Deorum. Turrigeram frontem Cybele redimita coronis. Turrigera caput onerata corona. Berecynthia.

CYGNUS.

Olor innocuus, albus. Avis fluminea. Mæonias celebrantes carmine ripas. Caystrius ales. Albus ales. Canorus ales. Flumina cygnus amans. Deflens suam necem. Modulans dulcia carmina. Qui jam moriens canit carmina exequialia. Cantator cygnus funeris ipse sui. Cantans, resonans moribundo gutture dulce melos.

D

35

DÆMON.

MAlignus, ater, fallax, horrendus. Dolos nobis nocte dieq; struens. Dei & hominum infestissimus hostis. Circumiens & quærens rapido quem devoret ore. Cui artes mille nocendi. Struens mille pericula variis modis. Hostis teterrimus instans infestis armis. Humani nominis hostis. Sceleris inventor. Stygius incola. Phlegetontius hostis. Inferni tyrannus. Tartara nigra colens. Stygiis qui præsidet undis. * Tartareus princeps. Genius cœlo turbatus ad orcum, pernicies nostri generis. Adversarius irrequietus. Veterator stygius, πλάνος, planus, *id est*, decipiens, Πτηνὸς ὄφις, alatus serpens.

DAMNATUS.

Stygio damnatus averno. Addictus flammæ, Stygiis data præda cavernis, caminis. Traditus æternis pœnis. Præda cremanda rogis Stygiis. Præda voranda, dilaceranda, discerpenda focis, rogis stygiis. Stygium damnatus ad orcum. Quem manet inferno pœna luenda loco. Qui fiet stygiis grata rapina focis. Quem peragit æternæ mortis culpa reum. Æternùm tristes damnatus ad ignes. Qui infœlix æterno uritur igne. A regno Christi spretus & exul agens. Victima nil miserantis orci.

DAMNUM.

Grande, triste, reparabile, mistum cum pudore turpi. Tristia damna pati. Esse fraudi. Ferre fraudem. Pernicies. Dispendium. * Creare damnum alicui. Officére. Ingenti affligere damno. Tempestas perniciem meditatur agris. Sata læta boumque labores perdunt damnosa bella. Tulit exitium fœmina Trojæ. V. *Nocere.*

DANIEL PROPHETA.

In foveam Daniel projectus ad ora leonum. Fati conscius arcani Daniel. Hebræum decus Daniel.

DANUBIUS

Profundus, rapidus, ferox. Terga vasti Danubii. Ister vagans, turbidus, Scythicus, septifidus. Flaventes volvens arenas. Qui petit Euxinas aquas. Ripa semper metuendus utraque. Longo sinuatus orbe. Danubii, Istri aquæ, Flumina Danubii.

DARE.

Munera donare. Accumulare donis. Ornare dotibus amplis. Præmia digna ferre. Dona ferre pelago. Quæ tibi pro tali reddam, persolvam carmine dona? * Donis augere. Munifica se insinuare manu. Ingentibus undique donis stipabant. Ingenti munere donas. Afficere donis immensis. Quamvis nullo munuscula cultu, haud contemne tamen: affectum res data dantis habet. Animum hunc largior omnem, quo non præstantius ullum munus. V. *Munus*.

DARE VENIAM.

Concedere alicui veniam. Remittere, condonare noxam, culpam. Misereri non digna ferentis, Aversam exuere mentem. Prohibere minas. Flecti precibus. Nec veniam læso numine casus habet. * Sine hanc animam, & miserere precantis. Sit mea lenito Cæsare pœna levis. Si me meus abstulit error, da veniam. Nisi peccassent, quid tu concedere posses? Materiam veniæ sors tibi nostra dedit.

DAVID.

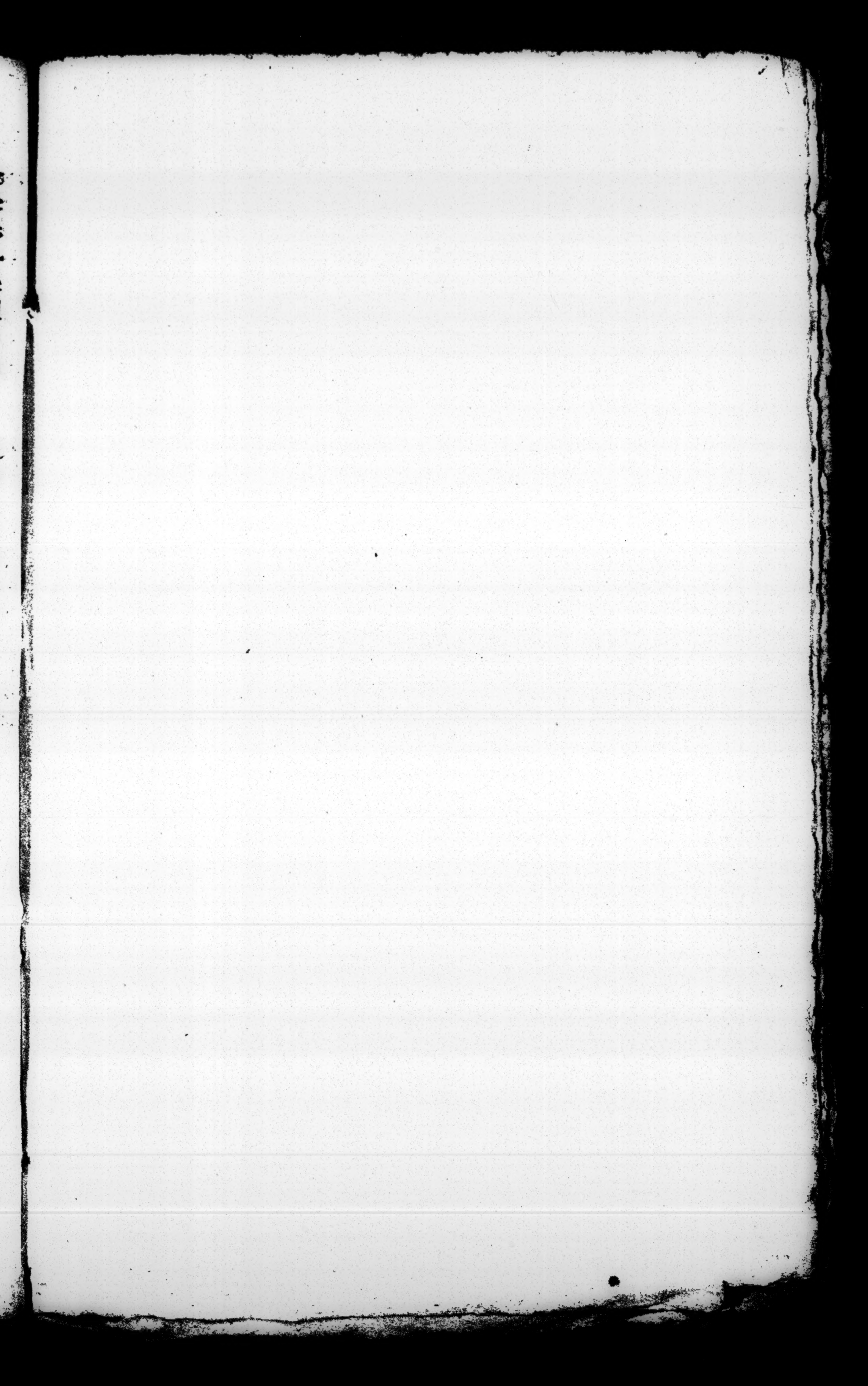
Isaides, Jessides, *id est*, Isai vel Jessæ filius. Isaides vasta dejecit mole gigantem. Qui verbere fundæ Præcipitem immani prostravit mole Cyclopem. Lyræ, fundæque peritus. Obedi nepos. Psaltes sanctissimus. Jessæus vates. A patre qui sanctum ducit Jesse genus. Jessiades cantor, Rex atque Propheta.

DEA ELOQVENTIÆ, *Suada, vel suadela. Dea ficta.*

Pitho flexanima, blandiloqua, mellita. Præstans dulcedine linguæ. Docta movere, demulcere animos. Cui est dulcis copia fandi. Cujus lingua dulcior est Hyblæis rosis. Compta coloratis formis.

DEÆ FICTÆ *Liberalium Artium.*

Musæ. Pierides. Chorus Pierius. Camœnæ. Aonides. Aoniæ. Pegasides. Thespiades. Heliconiades. Helicona colentes. Heliconis alumnæ. Castaliæ. Mæoniæ. Sicelides. Palæstinæ. Ascrææ. Castalides. Libethrides. Novem

vem comites. Novem sorores. Quæ fontes tenent Aganippidos. Quæ tenent signa equi Medusæi. Doctique cohors Heliconia Phœbi. Carminis auctores. Novena turba Aonidum sororum suggerens carmina vatibus. Habitans, colens juga celsa montis Parnassi. Cinctæ Parnasside lauro. Habitantes in vertice montis Aonii. Laude Deum celebrantes, & pia facta canentes. Ter trinæ sorores. Ter tres alumnæ Phœbi. Sorores diæ juga sacra colentes Parnassi. Mulcentes, moventes, oblectantes animos dulcibus sonis. Flectentes modulamine cantus. Doctæ animos blandisono, dulcisono flectere cantu. *Nomina novem Musarum sunt*, Calliope: Clio: Erato: Thalia: Melpomene: Terpsichore: Euterpe: Polymnia, vel Polyhymnia.

DEÆ TARTARI fictæ.

Furiæ. Erinnyes. Eumenides. Diræ. *Quarum numerantur tres.* Alecto: Tisiphone & Megæra. Pœnarum triplices Deæ. Vipereæ sorores. Anguicomæ. Colubriferæ. Noctigenæ. Crinitæ anguibus. Erebi, Ditisque ministræ. Noctis alumnæ. Torto vittatis angue capillis. Atros plectentes crinibus angues. Quæ sedent obscuras carceris ante fores, Turba impia. Implexa feros pro crinibus angues.

DEÆ VITÆ.

Parcæ, *quarum tres.* Fert Clotho ipsa colum, Lachesis net, at Atropos occat. Lanificæ, immotæ, fatales, Clothoque duæque sorores. Ferrea decreta sororum. Fila sororum. Quæ dispensant mortalia fata sorores. Stamina impresso fatalia pollice nentes. Pollice quæ certo pensa severa trahunt. Stamina quæ ducunt, quæque futura nent. Rumpentes, abrumpentes stamina vitæ. Pendentia fila trahentes. Observantes quam statuere diem. Fatorum numina parcæ.

DEBILITARE.

* Enervare vires. Invalidum reddere. Viribus defecta membra. Circæis herbis acrius effeminare. Tarda senectus debilitat vires, animi mutatque vigorem. Debile fit corpus, languescunt omnia membra. Et Venus imminuit

imminuit vires. Infregit sua fortia facta metus. Frigent effœtæ in corpore vires. Cui sunt fractæ vires. Torpent infractæ ad prælia vires. Effæminare, enervare.

DECALOGVS. V. Dei Lex.

DECERPERE.

Decerpere ab arbore poma. Carpent tua poma nepotes. Qui legitis flores, & humi nascentia fraga. Del a selectis detrahet arboribus.

DECIDERE.

* Ad terram fluere devexo pondere. Domus lapsa repente ruinam cum sonitu trahit. Toto præceps se corpore ad undas misit avi similis. Celsæ graviore casu decidunt turres. Decidere in præceps, ferri in abruptum magno impete. Turris subito pondere succubuit. Ad terram pondere vasto graviter concidere. Ad terram cecidit duplicato poplite. In latus à dextro armo paulatim defluit moribundus. Volvi ex monte præcipiti.) Graviter ad terram pondere vasto concidit. Pronusque magister volvitur in caput. Collapsa ruunt membra. Pedes vestis defluxit ad imos. Sæpe etiam stellas vento impendente videbis Præcipites cœlo labi.

DECIPERE, & DECIPI.

Verba dare alicui. Fallere. Versare pectore dolos. Aliquem falsis ludere imaginibus. Agere in fraudes. Fallere, prodere dolo. Fraude petere. Fraudem innectere, Capere dolo. Vincere dolo. Te sententia fallit. Ventis & verba & vela dedisti. Dolos meditari, fabricare. Capi dolo. Deceptus fraude. Ficto pectore fari. Dolis instructus & arte Pelasga. Simulata mente loqui. * Odi Sinones. Dædalus ad fraudes, ἀλόπηξ, vulpes, ψευδῶν ἄναξ, rex mendaciorum.

DECOLLARE.

* Revellere caput à cervice, truncare capite. Jacet avulsum humeris caput. Uno dejectum cominus ictu cum galea longe jacuit caput. Decutere ense caput. Ense caput messuit. Ferro secare pendentia colla. Caput auferre truncumque relinquere corpus. Abstulit ense caput. Feriendum tendere collum. Gladio rescindere caput. Trunco

cervix

cervix abscissa recessit. Baptistæ diro sacrum ense caput recidit. Cervice cæsa collum amputat, truncus in pronum ruit, querulum cucurrit incerto murmure caput.

DEDICARE Opus alicui.

* Mæcenati inscribere carmen. Commendare. Assertorem quærere. Fieri munus alicujus. Vindicem sibi parare contra dentes Theoninos. Fugere in sinum patroni. Tutorem quærere musis, pupillis. Sub nomine cujuspiam famoso prodire in luminis oras. Herois titulos prima libri regione locare.

DEFATIGARI.

* Viribus exhauriri. Fessus bellique viæque. Labor insolitus me lassavit. Enervia duro membra labore subsidunt. Fessa labat mihi pondere cervix. Plurimus est in lasso corpore languor. Corpora multo confecta labore. Humeri ingenti pondere fessi deficiunt. Sole ardente viaque sunt vires affectæ. Æstu & pulvere denso membra labant, salsæque fluunt per tempora guttæ, ac subeunt animo gelidæ umbræ fontesque irrigui. Lassus maris, ac periculorum.

DEFENDERE.

Stare pro aliquo. Pro Troja stabat Apollo. Populum antiqua sub religione tueri. Si Pergama dextra Defendi possent, etiam hac defensa fuissent. * Acriter obniti, ac se defendere telis. Insigne mœstis præsidium reis. Tutela præsens Italiæ dominæque Romæ. Sospites ope gentem. Densa militum vallare corona. Pro patria extrema quæque pati, & nullos horrere labores. Obnisu totius corporis defendere. V. *Custodire.*

DEFORMIS.

* Thersites verus. Quo non est turpior alter, macie confecta suprema ignoti nova forma viri miserandaque cultu procedit; dira illuvies promissaque barba. Monstrum horrendum, informe. Notat ingratus lurida membra color. Teterrima longe corpora, quæ lumina coram aspicere exhorrent. Aspectu fœda ridendaque facies. Deformis, & teter ante omnia vultus. Pendentes turpiter malæ, & frons arata rugis, tergaque collo tumido surgentia.

surgentia. Cultu & aspectu horridus. Squalidus immissis per ora comis, impexa pendit barba, stiriæque fœdæ à sumis propendent naribus. Est antidotum amoris

DEGENERARE.

* Desciscere ab avita nobilitate. In pejus ruere, ac retro sublapsum referri. Degeneres animos timor arguit, *id est*, ostendit. Nominis haud memor patrii. Nothum spuriumque genus, germen.

DELECTARI *aliqua re.*

* Voluptate trahi. Arrident ante omnia. Ista juvant. Non est mihi res jucundior ulla. Musæ noster amor, grata & sincera voluptas. Rura mihi riguique placent in vallibus amnes. Hæc mentem retinent demulcentq;. Me dulcis per Helicona raptat amor, juvat ire jugis. Hæc est mihi sola voluptas. *V. Amare, cupere.*

DELIBERARE, & DELIBERATUM *habere.*

Consilium summis regni de rebus habebant. Fert animus mutatas dicere formas. Est animus hoc facere. Consilia in aliquid referre. Animo sententia surgit. Sic constat. Sedet hoc animo. Hæc mihi mens est. Mens eadem perstat mihi. Hoc animo fixum, immotumque sedet. Neque me sententia vertit. V. *Considerare.*

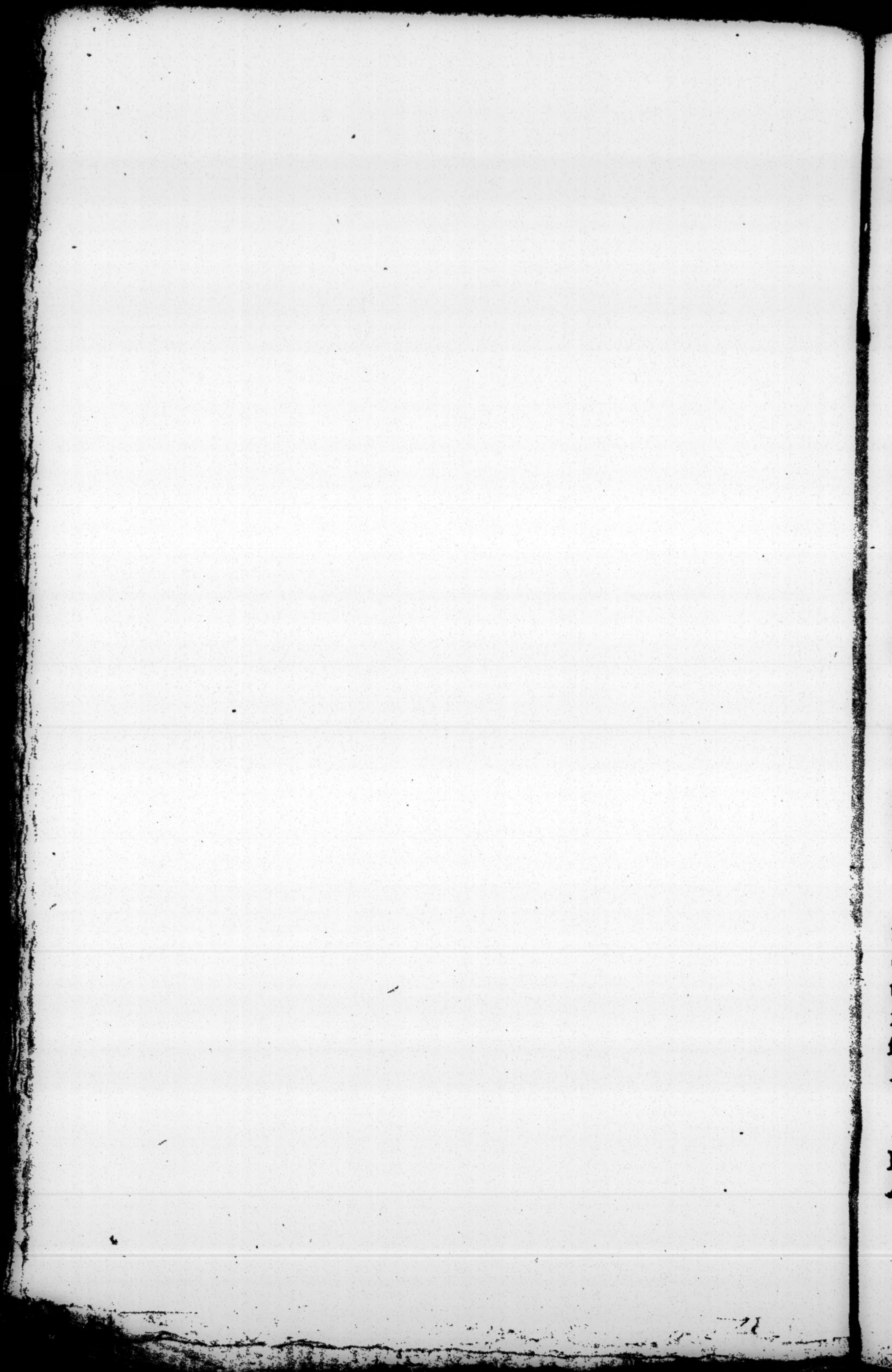
DELPHINUS.

Curvus, pandus, lascivus. Ludens tranquillo mari. Consuetus surgere in auras. Natans ventosas per undas. Harmonia gaudens. Musicam amans. Vadens per æquora cauda, æstumque secans. Ludens inter arantes rates.

DENEGARE.

Detrectare aliquid. Quis talia demens abnuat. Abneget excisa vitam producere Troja. Jussusq; Deo parere recusat. Nunquam patiere repulsam. * Mordicus obsistere, Nec prece, nec pretio flecti. Tanquam marpesia cautes, immotusq; perstat scopulus. Animus ei quovis ferro, & adamante durior inflecti recusat.

DERIDERE. V. *Irridere.*

DESCENDERE.

* Descendere in ima. De cœlo labi. Demissum labi per funem. Labi summa super culmina tecti. Horrifico lapsu de montibus adsunt Harpyæ. Ferri quo sponte suapte feruntur corpora gravia. Magis atque magis accedere soli centro. Ad manes imos descendere. Summo delapsus Olympo. Supera descendit ab ora. Leves cœli demitti per auras. Celeri ad terram turbine ferri. Fertur velut acta deorsum martialis pila tormenti.

DESERTUM.

* Eremus. Solitudo. Secessus avius. Inter deserta ferarum. Procul ab urbis fastu & astu. Deserta vivere terra. Deserta tellure quiesse dicitur. *Virg.* Solis exegi montibus ævum. Secretis vivere silvis. Quâ nulla humano est via trita pede. Deserta & taciturna loca petere. Relictis mœnibus amœnas silvas amare. Rure vacuo potiri, & aperto æthere. Ubi aves querulæ fremunt, ramique ventis lene percussi tremunt. Avia loca & inhospita tesqua.

DESIDERARE.

Suspirare aliquem. Longo socios sermone requirunt. Nimios optabat honores. Ambire opes, honores. Tum vero ardemus scitari. * Avere vehementer. Ardente cupidine ferri. Magnus amor mentem, magna cupido trahit. Miro est incensum pectus amore. Te abeunte, mi desiderium mei relictum est.

DESPERARE.

* Spem omnem abjicere. Spes nulla superest, vel restat. Incisa spes est, occidi funditus. Ad restim ventum est. Nullam sperare salutem. Haud spes opis ulla dabatur. Penitus diffidere rebus. Non habet fortuna regressum. Salutis spes abiit. Ad laqueum tendere. Spes mea fracta jacet. Anchora jam periit sacra. Evasio nulla relinquitur.

DESTINARE.

* Proprium dicare. Addicere. Devovere, devotus. Non me tibi quis devinctior alter. Me destinat aræ. Æternos tibi laurus destinat honores.

DE-

DESTRUERE.

Labefactare opus. Dum mœnia frater destruat. Emoti procumbunt cardine postes. Labat ariete crebro janua. Tyrias olim quæ verteret arces. Has evertit opes, totamque a sedibus urbem eruit. Suis & ipsa Roma viribus ruit. Quam neque finitimi valuerunt perdere Marsi, Minacis aut Etrusca Porsenæ manus. Trojanam excindere gentem. * Perdere, vertere, evertere.

DETRAHERE.

* Lancinare nomen. Virus in aliquem effundere. Proscindere dictis absentem. Inurere notam Invadere famam absentis ore venenato. Bonum præstantius omni gaza diripere. Denigrare absentem, & lædere non sentientem.

DEVIUS.

* Ignarus loci. Avia cursu sequi. Nota regione viarum excedere. Erravitne viâ? Decipi errore locorum. Errore viæ & tempestatibus actus. Quæ me via fallit euntem. Fallitque timor regione viarum. Perplexam iter omne revolvere. Vestigia retro observata legit.

36 Ihr: 2.

DEUS.

Immortalis, benignus, omnipotens, cunctipotens, cœlipotens, astripotens, omnisator. Perspiciens intima cordis. Æternus fons vitæ, & omnis origo boni. Immenso robore pollens. E cujus pendet nostra favore salus. Acuto lumine renes, & corda cœca notans. Scrutator cordium. Magni regnator Olympi. Cœli sceptra tenens Deus. Qui regit ætherei radiantia sidera cœli. Cuncta suo qui numine torquet. Qui temperat orbem. Qui res hominum æternis regit imperiis, & fulmine terret. Torquet qui sidera mundi : Deus unus in ordine trino. Scelerum vindex, dans præmia rectis. Sceptra tenens radiantis Olympi. Qui motus animi, sensusque latentes perspicit, & taciti pectoris ima videt. Cœli terræque creator. Non enarrabile numen. Magnus consilio, & magnus præstantibus actis : Quem tergeminum & unum veneramur. Æterno numine cuncta movens. Quo nihil est majus, quo nil sublimius uno. Venerabile, exora-

exorabile numen. Cujus ab obtutu tellus commota tremiſcit. Rerum ſpes, via, vita, ſalus. Omnia paſcens. Qui cœlum & terras numine complet. Deus maris & terræ, tempeſtatumque potens. Qui totum nutu tremefacit Olympum. Hominum, rerumque repertor. Fine carens, & primordia neſciens. Qui mare & terras variiſque mundum temperat horis. Numen venerandum, cœleſte, auxiliare, ſanctum, ſacrum, immortale. Vivax ille Deus nullo non tempore ſummus.

DEUS PATER.

Hoc pater ipſe velit ſummi regnator Olympi. O pater, ô hominum, divûmque æterna poteſtas. Tum pater omnipotens, cui rerum ſumma poteſtas. Ille opifex rerum, mundi melioris origo. Divûm pater, atque hominum rex. Summus genitor. Qui ſolus habet nomen ſummi Patris. Qui mare, qui terras, qui cœlum numine complet. Cuncta movens, mota amplectens, amplexa gubernans. Principium ſine principio. Et ſibi principium, & ſibi terminus ipſe. Cui non heri aut cras, non quod fuit, aut erit olim. Sator atque opifex rerum, & naturæ ipſius origo. O qui perpetua mundum ratione gubernas. Terrarum, cœlique ſator, qui tempus ab ævo Ire jubes, ſtabiliſque manens das cuncta moveri: Principium, rector, dux, ſemita, terminus idem.

DEUS FILIUS.

Æterni patris imago. Natus ſuperi parentis. Superi patris unica imago. Soboles æterni Dei. Stirps vera Dei. Stirps edita virginis alvo. Dei indubitata propago. Progenies vera Dei. Fons, origo ſalutis, vitæ, juſtitiæ, lucis ægris mortalibus. Æternum, immortale Verbum, Mirabile Verbum, quod cœlo delapſum induit moribundos artus. Æterni ſapientia patris. Factus homo Deus, & noſtris qui habitavit in oris. Qui noſtra piacula demit. Ante omnia ſecula natus. Qui victima cæſa fuit pro crimine mundi. Qui tergo impoſuit crimina noſtra ſuo. Qui paſſus eſt ſe perimi funere acerbo propter nos. Qui crimina noſtra piavit affixus trabi. Matre homo, Patre Deus. Sol juſtitiæ. Spes miſeris. Hominibus ſolamen

lamen rebus in arctis. Qui fecit iter remeabile ad placandum patrem. Cujus in horribili stat cruce nostra salus. Æternam ad vitam quo sine nulla via est. O Deus æterni soboles æterna parentis. Christe Dei verbum non enarrabile patris. Quem meritò mundi machina tota stupet. Unica spes mundi, Cœlestis janua vitæ, O & ad ætherias quæ via ducis opes. Errantis propter commissa piacula mundi, qui passus duram es, maxime Christe, necem.

DEUS SPIRITUS.

Spirabile numen. Sacrum flamen. Amborum mutuus ardor. Divini fomes amoris. Sacer spiritus divinæ auræ. Vivida flamma. Sacer halitus. Æthereus flatus. Succendens, accendens corda nostra dio igne. Aureus imber qui cælo veniens sitientia corda nostra rigat. Mentes nostras pulsa caligine lustrans. Sancta numinis aura. Solator noster, ubi tristis mœror corda premit. Qui cũ patre & nato est simplex unus & idem. Personam, junctus cum tribus unus, habet. Cujus afflatu rerum primordia sunt condita. Afflans occultos nostris sensibus ignes. Qui vires animis, & robora sufficit ægris. Tertius in ordine trino. Spiritus ille sacer cœlo demissus ab alto. Qui visus flammantis imagine linguæ, De patrio sacra pectore flamma. Spiritus almus, qui e fæcibus hujus mundi semper sibi colligit agmen, Collectumque regit, longosque propagat in annos.

DEUS fortunet.

Deus bene cœpta secundet. Adsit pede Diva secundo. Dominus tua cæpta secundet. Aspiret primo fortuna labori. Aspirent votis prospera fata tuis. Fortuna laboribus adsit. Mollior aura incæptis veniat. Deus adsit suo numine, proposito faveat, & det vela secunda.

DEUM laudare.

Usque sonare Deo meritarum encomia laudum. Dicere, canere, referre, dare Deo cantica, munera laudum. Ore sonante referre Dei laudes. Dicere Deo grata præconia memori versu. Ferre festivo plausu nomen ad astra Dei. Canere Deum læto carmine. Dicere læ-

tum

rum pæana Deo. Divinas laudes canere toto pectore. Dare Deo laudis honorem. Celebrare laudibus æternis nomina magna Dei. Tollere geminis honoribus Tonantem.

DEVM precari.

Supplex poscere numina sancta. Tendere suppliciter junctas ad sidera palmas. Mœstis Dominum implorare querelis. Sollicitare Deum voce sua. Lacrymis lenire Tonantem. Multo cum gemitu fundere verba precantia. Supplicibus votis venerari numina. Numen precibus reverenter adorare. Vota precesque ad sidera volvere. Deum in vota vocare. Onerare æthera votis. Tollere ad astra manus. Precibus votisque vocare numina Divûm.

DEI cultus, Religio.

Religio gratissima cœlo. Soli officiosa Deo. Monstrans iter ex sordibus hujus vitæ ad sidera cœli. Cultori dona rependens. Accepta polo, & venerabilis orbi.

DEI LEX, DECEM PRÆCEPTA.

Dei lex sancta, sacrosancta. Immota manens. Debita repetens vultu minaci. Terrens trepida corda pavore. Summi cœlestia jussa Tonantis. Præscripta verenda Dei. Cœlestia, veneranda, observanda, dia, sancta, statuta legis divinæ.

DEI timore carens.

Improba sacrilegæ contagia turbæ. Impia, improba turba, Scelesta caterva. Maligna cohors. Nil superos curans. Divûm contemptor. Grex impius. Colluvies perversa malorum. Perversi fax improba cœtus. Quorum corda profana tenet impietas. Legis violans jura tremenda sacræ. Despiciens veneranda Dei sceptra. Quem abstulit impius error. Cui pectora cæca impietas trahit. Cui non sunt cordi sacra jura Tonantis. Non servans leges, sacra statuta Dei. Degener existens pollutæ crimine vitæ. * Juris osor ac æqui.

DEVM timens.

Colens sacra statuta Dei. Veræ pietatis amans. Justitiæ cultor. Jussa Dei sequens. Pia corda gerens, Superi regis

regis sacra oracula servans. Cui solus Christus firmissima rupes. A duce quem Christo nomen habere juvat. Pendens à solo speque fideque Deo. A Christo duce symbola sumpta gerens. Fidei quem pia cura tenet. Deum pura simplicitate colens. Celebrans facta stupenda Dei. Negligens assuetos improba facta sequi. Cui lex Domini est infinita voluptas.

DEOS alienos habere.

Colere frigida saxa, simulacra deorum. Venerari numina inania votis Numina ficta colere. Colere simulacra, falsa numina, signa Diis condita. Servire ludicris Diis. Colere pro Deo vesana ludibria.

DEITAS, Divinitas.

Venerabile numen. Omnipotens, cœleste, æternum, immortale numen. Augusta majestas.

DEI Verbum.

Jussa verenda Dei: divini sententia juris. Cœlica dogmata sacri verbi. Sacra pagina salvifici verbi. Sacra jura Tonantis. Summi oracula regis. Dogmata cœlestia, sacra, sacrosancta, verenda, veneranda, nullum peritura per ævum,

DEO favente.

Propitio Deo. Marte favente. Cœlitibus æquis. Deo secundo. Superis faventibus.

DEO irato.

Deo offenso, adversante, adverso, vetante. Non comitante Deo.

DIANA.

Pharetrata, Jaculatrix, armigera, gemellipara. Latois, Latonia. Latonigena. Stirps Latois. Soror Phœbi. Delia. Trivia. Cynthia. Titania. Dictynna. Scythica. Thoantea. Orestea. Dea sylvarum. Feri animosæ virginis arcus. Qua nihil est violentius, Cum sua quæ nolit numina læsa videt. Lucina. Montium custos, nemorumque virgo. Diva triformis Phœbe.

DICARE. V. Vovere.

DIDO.

Elissa. Sidonis. Sichæi uxor. Misera, miserabilis, sanguinolenta.

guinolenta. Fraude coacta mori. Cui causam mortis & ensem Præbuit Æneas. Phœnissa. Phrygia. Tyria. Sidonia. Æneæ cognita nunquam.

DIES.

Lucifer. Tempus diurnum. Lux alma. Nitor diurn'. Blandi soles. Lucifero præveniente dies. Innubis. Inductis nubibus atra. Obscura condita nube. Hæc lux toto jam longior anno est. Involvêre diem nimbi. Quartus ab extremo mense bis ille dies. Sex luces de mense supersunt. Tot restant de mense dies, quot nomina Parcis. Lux tertia post decimam. Luce bis undecima.

DIEI ORIENTIS Descriptio.

Cum se Titan ostendit, & omnia secum, Ortus erat summo tantummodo margine Titan. Jubar aureus extulerat Sol. Totum jam Sol emoverat orbem. Protulerit cum totum crastinus orbem Cynthius. Protulerit terris totum cum Cynthius orbem. Sole fere radiis feriente cacumina primis. Candidior liquidis cum Sol caput extulit undis. Jamque jugis summæ surgebat Lucifer Idæ, Ducebatque diem. Revoluta ruebat Matura jam luce dies, noctemque fugârat. Postera Phœbea lustrabat lampade terras, Humentemque Aurora Polo dimoverat umbram. Et jam prima novo spargebat lumine terras, Tithoni croceum linquens Aurora cubile. Jam clarum manè fenestras intrat, & angustas extendit lumine rimas. Ubi primos crastinus ortus Extulerit Titan, radiisque retexerit orbem. Te veniente die, te decedente canebat.

DIEI UNIUS.

Ad finem lucis ab ortu. Lucifer amborum natalibus affuit idem.

DIERUM TRIUM.

Tres adeo incertos cæca caligine soles Erramus. Tres ubi Luciferos veniens præmiserit Eos. Ter juga Phœbus equis in Ibero flumine mersis Dempserat, & quarta radiantia nocte micabant Sidera. Ter jungat Titan, terque resolvat equos.

QUA-

QVATVOR DIERVM.

Inde quater pastor saturos ubi clauserit hœdos,
Canuerint herbæ rore recente quater.

QVINQVE DIERVM.

Quintus ab æquoreis nitidum jubar extulit undis
Lucifer, & primi tempora veris erant.

SEX DIERVM.

Sextus ubi è terra clivosum scandet Olympum
Phœbus, & alatis æthera carpet equis.
Sex ubi sustulerit, totidem quoque deseret ortus,
Purpureo rapidum qui vehit axe diem.

SEPTEM DIERVM.

Septima lux venit non exhibitura sequentem.

DECEM DIERVM.

Proxima post nonam cum sese aurora moveret:
Per bis quinque dies, & junctas ordine noctes.

DIES CANICVLARIS.

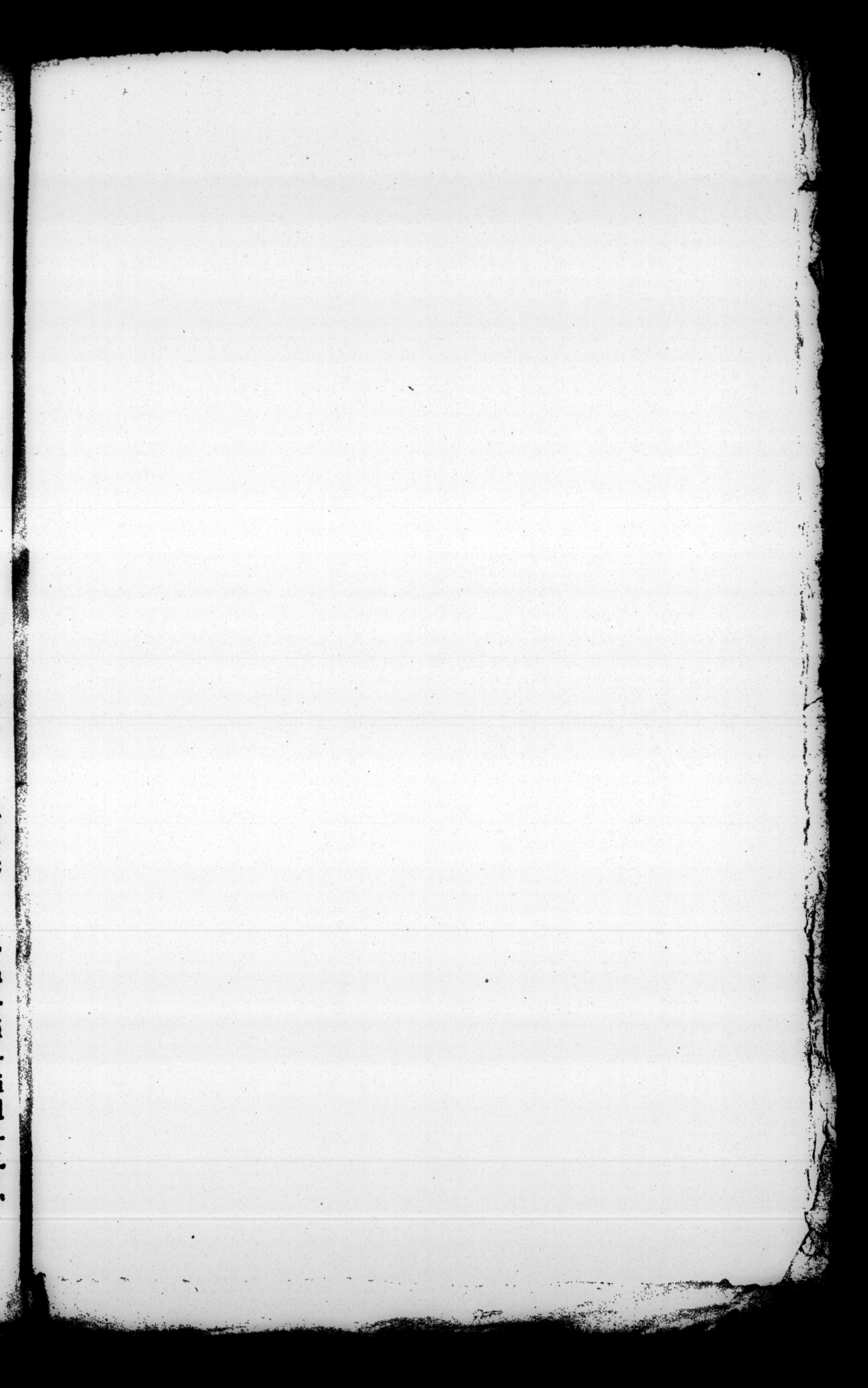
Ubi spiritus fervidus urit agros. Tempora, sive dies canis Icarii. Cum canis æstifer arva scindit hiulca siti. Æstivi tempora sicca canis. Venit enim tempus quo torridus æstuat aër, Incipit & sicco fervere terra cane. Calidi cum sideris æstu Deponit flavas annua terra comas. V. *Stella canis.*

DIES DOMINICVS.

Septima lux qua divini sparguntur semina verbi. Sacra dies tenens Domini sanctum de nomine nomen. Septima lux docens exempla quietis, quam cœlesti omnes sperare jubemur in aula.

DIES EXTREMI JVDICII.

Cum suprema dies perituro illuxerit orbi. Cum omnia noctescent tenebris caliginis atræ. Cum cœlum signa dabit, & rupto cardine absiliet axis uterque loco, stellæque ferentur præcipites æthere. Cum ultima tremendi judicii venerit hora. Cum jussu supremi judicis, mortales omnes rupta tellure resurgent. Cum omnia præcipiti lapsu concussa peribunt, & in nihilum recidet quod fuit ante nihil. Cum clangentes tubæ resonabunt nubibus altis. Cum summa dies componet tempora mundi.

di.
&
on

ag

br
pa
po
cf
sa
fo

tu
se
v
le
p
Il
d
S
P
v
c

g
c
f
u
t
c
a

di. Atque ingens mundi dissolvetur opus. Summa dies, & ineluctabile fatum. Lux ultima, qua rapidis flagrabunt omnia flammis.

DIES FASTUS.

Dies judicii, sive judicialis. Per quem lege licebat agi.

DIES NEFASTUS.

Ille nefastus erit per quem tria verba silentur.

DIES NATALIS CHRISTI.

Annua festa salutiferi Christi. Festa dies cunctis celebranda diebus. Festum quo nostras subiit Dei vera propago vices, & infans vagiit in sinu castæ parentis. Tempora festa lucis qua Deus assumpto corpore natus homo est. Annua lux redeunte festo referens cunabula dulcia salutiferi Christi. Festa dies, qua Christus sub paupere forma natus homo est castæ genetricis ab alvo.

DIES & NOCTES.

Noctibus atque die. Noctesque diesque. Sive die laxatur humus, seu frigida lucent Sidera. Sive latet Phœbus, seu terris altior extat. Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte venis. Sive dies seu nox venerit, illa mea est. Quam vellem longas tecum requiescere noctes, Et tecum longos pervigilare dies. Nulla venit sine te nox mihi, nulla dies. Illum non nudis veniens Aurora capillis Cessantem vidit, non Hesperus. Seu lux, sive atræ tempora noctis eunt. Sive soporiferis terræ nox incubat umbris: Seu nitido Phœbus lumine lustrat humum. Sive diem ducit sol, seu vaga Cynthia noctem. Seu sol luce umbram, seu nox lucem inficit umbra.

DIES TERTIUS.

Lucidum ubi repetit sol tertius ortum. Cum tertia lux gelidam cœlo dimoverit umbram. Tertius illuxit mundo cum lumine Phœbus. Ubi lux tertia cœlo refulget. Cum sol aureus orbi reddiderit ter luce nitente diem. Tertio ubi Titan emerserit ortu. Cum lux tertia effulserit. Ubi tertius Lucifer consurgens ab Eois undis protulerit diem cum Phœbo redeunte. Ubi lux tertia properat Eois ab oris. Cum sol tertio ortu extulerit jubar.

DIFFICILE.

* Ardua res. Ex facili haud possim. Haud mollia jussa. Magnus erit ista facessere labor. Magnæ molis erat. Hoc opus, hic labor est. Non facilis nobis aditus. Sunt operosa quidem, sed non operosa volenti. Non hæc viribus istis onera conveniunt. Sors tua mortalis, non est mortale quod optas.

DIGITUS.

Artus. Articulus. Digitus tener, teres. Digiti medio cum pollice juncti. Dulce melos digitis Leonora nivalibus urges.

DILIGENS.

Impiger. Sedulus. Studiosus. Gnavus. Industrius. Sollers. Vigilans. Assiduus. Multæ sedulitatis homo.

DILIGENTIA.

Sedulitatis provida, officiosa. Non sinens esse pigrum. Studium indefessum, vigil, infractum, industria sollers, sedula, superans, vincens omnia. Aspirans, tendens ad ardua. Excitans ingenuam mentem. Omnia quæque conando vincens. Sollertia docilis. * Impiger extremos currit mercator ad Indos. Nulla dies abeat quin linea ducta supersit. V. *Discere.*

DILUCULUM.

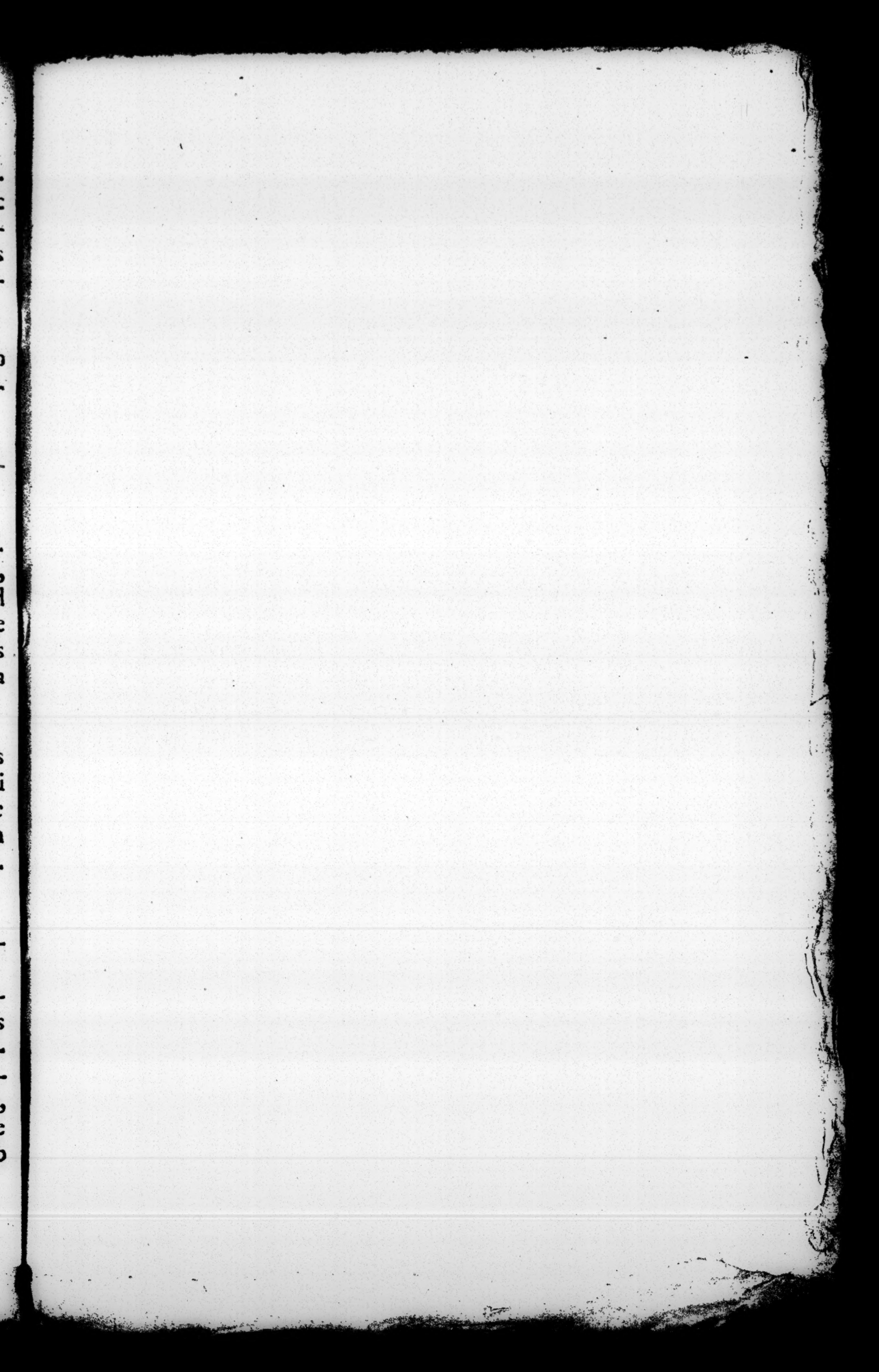
Ultima pars noctis, primaque lucis. Extremum noctis iter. Quod teneat lucis, teneat confinia noctis. Nox ubi transierit, cœlumque rubescere primo Cœperit, & tactæ rore querentur aves. Tempus erat, vitrea quo primum terra pruina Spargitur, & tectæ fronde queruntur aves. V. *Crepusculum.* V. *Aurora.*

DILUVIUM.

Deucalioneæ undæ. Deucalionis aquæ. Infuso stagnantes æquore campi.

* Cum densi ab æthere nimbi tenuere omnia, & undique pontus terris incubuit, & placuit numini genus mortale sub undis Perdere, sternuntur segetes & deplorata colonis arva jacent. Quum Deus pluviæ totas immisit habenas Orbe toto. Quum omnia pontus erant, deerant quoque littora ponto. Quum tota superfluente

sub

ſub æquore tellus delituit rapuitque ſceleroſos Adamidas vis ingens aquarum. *Ovid.* V. *Metamorph.*

Quum ſuperjecto pavidæ natarunt æquore damæ. χύσις ὄμβρου: Effuſio imbris. V. *Pluvia.*

S. DIONYSIUS AREOPAGITA.

Cecropides Dionyſius. Rariſſima gentis gloria Cecropiæ. Gallorum ſublime decus. E magnis ſuperûm primatibus unus.

DISCEDERE.

* Abire. Se ſubducere. Excedere. Regnis exceſſit avitis. Decedere. Decedere campis maturant. Proficiſci. Troja fuit urbe profecta. Linquere pollutum hoſpitium; Provehimur portu, pelagoque volamus. Sicco ſubductæ littore puppes. Ardet abire fuga dulceſque relinquere terras. Tacitus decedere terra. Feſtinare fugam.

DISCERE.

Colere, diſcere artes. Pectus, animum colere per artes. Vacare artibus. Exercere, tractare artes. Eſſe in ſtudiis. Invigilare Aoniis Camœnis. Teneri ſtudio Pieridum. Studiis dare tempora. Colere Muſas. Militare in caſtris Muſarum. Dare otia ſacris Aoniis. Sub quo litterulas diſcere miſſus erat. Sub aliquo tolerare Magiſtro. V. *Litteris operam dare.*

DISCORDIA.

Diſcordia exitioſa, pernicioſa, effera, præceps, amens, demens. Sitibunda cruoris. Parens, nutrix belli. Parans exitium. Diſſenſio. Diſſidium. Afferens ſævas cædes. *Animis diſcordibus ardere. Coire, armari in mutua vulnera &c. Diſcordia fratres aſperat. Coorta eſt ſeditio, animiſque ſævit vulgus ignobile. Populus in ſua viſcera convertit dextras. Quis furor, ô cives, quæ tanta licentia ferri? Terrigenæ pereunt per mutua vulnera fratres.

DISPERSUS.

Diſperſi jactantur æquore vaſto. Diſperſa immittit ſilvis incendia paſtor. Diſperſi montibus altis. Diſperſus in auras.

DISPLICERE.

Non habet ingratos fabula nostra modos. Haud placere. Minimè libere vel collibere. * Non facere ad salivam. Non facit ad tenerum palatum tam crudus cibus. Nauseam movere. Ingratum esse. Est insuave quantum non satis explicare possim. Occidis me rogando. Refert saporem Ponticum.

DISTARE.

* Abesse. Esse remotum. Dividi. Refugere. Refugitque à limine templum. Separari. Nec vos mare separat ingens. Semoveri. Semotus Eoo cardine Parnassus. Nec longius absuit inde. Recedere. Quantum à terris atque æquore signa recedunt. Quantum distat ortus, & occasus. Quantum intercapedinis inter adversa latera cœli empyrii.

DIVERTERE.

Adire larem. Per patris hospitium, & mensas quas hospes adisti. Nostris succede penatibus hospes. Indulgere hospitio. Hospitibus janua nostra patet. Hospitio excipere. Hospitium dare.

DIU VIVAS.

* Te rex cœlipotens incolumem servet, te publica faustitas diu terris reservet, atque serò domum repetas Olympi. Superes ætate Nestorem triseclem. Vivas Pylii tempora longa senis.

DIU DURARE.

* Constare diu. Incolumem remanere diu. Troja multos dominata per annos. Multos servata per annos. Per tot ducta viros antiquæ ab origine gentis. Pylio duravit prolixus ævo. In hoc ævi vis nulla valet. Stabit prolixus omni tempore. Donec suprema dies illuxerit.

DIVES.

Dives opum. Divitiis & honoribus auctus. Tenens, habens, possidens, numerans, jactans opes, jugera mille. Quem multæ comitantur opes. Cui multos nummos domi possidet arca. Habens rutuli æris congestos acervos: Abundans rebus opimis. Cui dives est copia rerum.

rum. Divitiis, & multo splendidus auro. Cui copia dives opum divino munere parta est. Dives congesto pondere auri. Dives positis in fœnere nummis. Cui ipsa copia fundit benignas opes de divite cornu. Dives agri. Dives equûm. Divitiis notanda domus. Tercentum vertit aratris agrum. Cui magna manent rura. Opibus potens. * Est Crassus alter. Tantum possidet quantum non alluit unda Rhenus. Beatis Arabum gazis opulentior est. Pecore, & multa dives tellure. Philippæas possidet gazas. Est illi domus Phrygiis innixa columnis, aurataque trabes, marmoreumque solum: Non tantum milvus oberret æstiva die, quantum hic possidet agrorum.

DIVIDERE.

Insula discretas perrumpit aquas. Si qua possent rectam aciem perrumpere. Litem natura diremit. Operumque laborem partibus æquabat justis. Partiri. Secernere. Abscindere. Secare. Distinguere.

DIVINUS.

Divina strips. Cælesti stirpe creatus, Satus sanguine Divûm. Cui haud sunt vultus mortales. Qui genus ducit Olympo. Quibus igneus est vigor, & cœlestis origo. Clara Dei soboles, magnum Jovis Incrementum. Satus gente Deûm. Deûm gens. Diis genitus. Deûm certissima proles.

DIVINITAS.

Cœleste numen. Numen venerabile, sanctum, æternum. Omnipotens. Deitas sancta. Æterna, augusta majestas.

DIVITIÆ.

Opes magnificæ, opimæ. Irritamenta malorum. Reddentes animos plerumque feroces. Opulentia. Congeries vasta fulvi metalli. Magnarum copia dives opum Pondus divitis auri. Acervi magnarum opum. Thesaurus conditus plena arca, & multo congestus acervo. Da census honores.

DIVITIAS COMPARARE.

Multas componere, congerere, condere opes. Divi-

tias cumulare caducas. Per fasque nefasque componere opes. Colligere divitias, quas malefida cohors nocte dieque petit.

DOCERE.

Artibus erudire, instruere, imbuere. Erudire in arte. Profiteri Musas, & artes. Imbuere castam juventutem liquidis aquis Pierii fontis. Propinare Aoniam aquam teneris alumnis è Phœbi fonte.

* Ad studium atque usum formare agrestem. Dum faciles animi juvenum, viam insiste domandi. Docere qua ratione res possit confiteri. Documenta dare. Iste Deus qui sit da Tytere nobis. Da, doce, feros cultus hominum recentum voce formare. Puerum mollibus annis in patrias artes erudire. Mentes teneras formare studiis. Aliquem instruere voce, & sonanti cithara. εἰς μουσῶν λειμῶνα ἄγειν, in Musarum prata ducere.

DOCTUS.

Multa insignis arte. Qui coluit, didicit artes. Aonias qui bene novit artes. Qui pectus, animum coluit per artes. Qui Aoniis Camœnis invigilavit. Qui sectatus, vel secutus est Musarum castra. Quem Musæ studiis excoluere suis. Quem Musæ docuerunt artes vernanti sub ævo. Quem novem Mymphæ potarunt nectare dulci. Doctorum non ultima fama virorum. Celebratus artibus novem sororum. Cui artes suas docta Minerva dedit. Efferens doctum caput per ingenuas artes. Claros inter habens nomina clara viros. Qui didicit Musarum & Apollinis artes.

DOCTUS GRÆCE, & LATINE.

* Doctus utriusque Linguæ sermones. Novit Latios lepores & transmarinas sales. Non eum Quiris venustas, non Pelasga latet elegantia. Habet ingenium excultum utriusque Palladis artibus. Græcis Latinisque literis eruditus. Palladis omnigenis disciplinis imbutum pectus.

DOLERE.

Incumbere dolori. Graves haurire dolores. Alto indulgere dolori. Agitare tristia multa animo. Sollicito pressum

pressum esse dolore. Nimio coquere corda dolore. Anxietas miserum conturbat plurima pectus. Ossibus exarsit dolor ingens. Mens ægra exanimat se miseram sollicitis doloribus. Anxius animus mœret & macerat se sollicito pectore. Dolor ossibus ardet. Tacitis doloribus uri.

* Est curis ingentibus æger. Premere altum corde dolorem. Gravi sunt saucia corda dolore. Mens est furiis agitata dolorum. Habeo mentis inconsolabile vulnus. Fugavi de mente omnes delicias atque gaudia. δῆγμα λύπης ἔχειν, habere morsum doloris.

DOLOR.

Longi tormenta doloris. Dolor immensus, querulus, assiduus, vigilans, tangens pectus. Juno longum miserata dolorem. Premit alto corde dolorem. Et via vix tandem voci laxata dolore est. V. *Tristitia.*

DOLUS. V. Decipere.

DOMARE.

Sua sub juga mittere. Debellare superbos. Populos feroces contundere. Sub juga trahere. Subjicere. Subdere vi. * Armis compescere. Frænare bello. In servitutem redigere. Legum compescere frænis. Vi sub sua jura coëgit. Furentes Centauros letho domuit. Gentes triumphatæ, de quibus triumphus est habitus. Populos feroces contundere, moresque viris & leges ponere. Servitio premere, ac victis dominari. Frangere bello. Agmina ferrata diruere vasto impetu.

DOMINARI.

Imperii fræna tenere. Urbes frænare superbas. Regere imperio. Moderari imperii fræna. Regna tenere. Habere imperium. Potiri rerum. Potiri sceptro. Sedere solio. Regere Populos in pace placida. Exercere imperium sceptris. * Per populos dare jura. Populum latè regem, &c. Imperio premere. Maria et terras omnes ditione tenere. Romani rerum Domini. Premere, ac victis dominari. V. *Imperare.* V. *Regere.*

DOMINICUS.

Qui nomina traxit à Domino, genus Hesperiis

qui duxit ab oris. Aspirabat adhuc puer ad cœlestia toto Regna animo.

DOMVS.

Tecta. Fastigia summa. Tecti culmen. Tectum superbum, excelsum, de canna straminibusque penates. Ædes. Sedes. Domus sublimibus alta columnis. Domus continuata foro. Nullius nobilitate minor. Lares. Limen. Insignis clara conspicuusque domo. Penetrale. Aræ focique. * Septa domorum.

DOMVS REGIA.

Nobilium regalia tecta virorum. Domus superba, alta. Ardua tecta magnificæ domus. Domus extructa manu clarorum artificum. Domus fabricata. Dædalea arte tecta superba. Foribus domus alta superbis. Tectum augustum & ingens. Moles superba ædium. Magnifica domus, vasta mole condita.

DOMVS RVSTICA.

Tugurium. Mapalia. Magalia. Casa humilis, exilis, parva, sordida, immunda, agrestis, straminea. Horrens fimo & stramine. Cujus culmen congestum est cespite, pervia vento. Horrens musco, & canna palustri. Humilis vilia tecta casæ. V. *Casa*.

DOMVS SENATORIA.

Curia litigiosa, rigida, legifera. Splendens divite cultu. Augusti laude celebrata senatus.

DONVM. V. *Munus*.

DORMIRE.

Dare corpora somno. Placidi carpere munera somni. Dulci declinare lumina somno. Carpere somnos. Captare somnos. Perflare pectore somnos. Agere, ducere quietem. Laxare membra placida quiete. Captare soporem. Carpere nocte quietem. Succumbere somno. Sopore solvi. Premi gravitate soporis. Adoperta lumina somno. Somnus in artus labitur. Quies subrepit. Somnus habet, tenet, capit, excipit. Somno frui. Requiescere lecto. Somno laxare curas, & corda oblita laborum. Artus reficere somno. Sopor occupat artus. Premit lumina quies. Somno esse sepultum. Oculis dulcem indulgere

indulgere soporem. In dulcem solvuntur lumina somnum. Placidæ demittere membra quieti. Fessis oculis mulcentem admittere somnum. Somnus nutantia lumina condit. Corpora fessa soporem placidum carpunt. Dare placidam per membra quietem. Inire somnos. Accipere noctem oculis. Somno jacere. Somnus complectitur artus. Pectore noctem arripere. Lumina cum placido victa sapore jacent.

DOS.

Dotis opes. Dotalis regia. Dotale regnum. Munera quibus genitor connubia donat. Dote patris filia dives. Rex tibi conjugium, & quæsitas sanguine dotes Abnegat.

DRACO. V. *Serpens annosus.*

DUBITARE.

Ambigere. Sæpe mihi dubiam traxit sententia mentem. Mentem ferre in contraria. Spemque metumque inter dubius. Alternant spesque timorque fidem. Et libet & timeo, nec adhuc exacta voluntas Est satis, in dubio pectora nostra labant. Et modo desperat, modo vult tentare, pudetque. Et cupit, & quod agat non invenit. Scinditur incertum studia in contraria vulgus. Nec sum animi dubius. Fluctuo. Incertus quò fata ferant.

DUELLUM. V. *confligere.*

DUBIUM.

Non est dubitabile verum. Spes in dubio est. In ambiguo est. Mens stetit in dubio. Exitus in dubio est. Vulgi variant labentia corda. Dubium mentis nec habet. Suspensum aliquem tenere.

DURARE DIU.

* Multos durare per annos. Perennare. Constare diu. Multos servata per annos. Per tot ducta viros antiquæ ab origine gentis. Pylio duravit longius ævo. Mathusalæ superat secula. Annosa res est, in quam nil caries, nil vetustas potest. Nihil in te mordaci dente vetustas poterit.

DVRVS.

Genitus in scopulis, ferreus. Et tua sunt silicis circum præcordia venæ, Et rigidum ferri semina pectus habet. Quis aut Eurysthea durum, aut illaudati nescit Busiridis aras? Tua sunt duro præcordia ferro vincta. In immiti stat tibi corde silex. Durum à stirpe genus. Silices circum præcordia gestans. Superans asperitate feras. Quem duri scopuli genuere. Plus feritatis habens quam sævi lupi. Quem Caucasus genuit duris cautibus, Hircanæque tigres admôrunt ubera. In truci pectore durum marmor habens. Ille habet & silices, & durum in pectore ferrum, Qui tenero lacrymas lætus in ore videt.

E.

EBRIETAS.

ARcana revelans. Operta recludens. Spes quæ jubet esse ratas. In prælia quæ trudit inermem. Corporis enervans robur. Lætis diuturna parans convivia mensis. Unde manus tremulæ pallor, & nunquam tuta animi requies. Illecebris exitiosa, insidiosa suis. Exhauriens vires ingenii, animique vigorem. Unde aquosus hydrops, & tristis anhelitus oris. Unde paupertatis onus grave.

EBRIVS.

* Præ nimio vino jam ratione carens. Uvidus omnino. Demersit in pocula mentem. μέθης οἶστρος, ebrietatis œstrum. Præsens & absens multo vacillantia mero Verba blattit.) Multo persusus Iaccho. Ebria turba. Sumpto madefactus membra Lyæo. Somno, vinoque solutus, sepultus. Male sobrius. Bibax imprudens vertitur arte meri. Illius oculi animique natant vino. Valido titubantia vino Membra movent. Dubii stantque labantque pedes. Et fervet multo linguaque mensque mero. Multo tempora quassa mero. Et linguam nimio non tenuisse mero. Ebria cum multo traherem vestigia Baccho. Ille mero somnoque gravis titubare videtur. Ebrius ecce senex pando Silenus asello Vix sedet, & pressas continet arte jubas.

ECCLESIA.

Sancta, sacrosancta, pia, vera. Inter spinas ut rosa verna vigens. Sustinens crebras procellas. Fida ministra amplexu Christi hærens. A rabidis pressa tyrannis. Infandis mundi crebro jactata procellis. Quam protervis calcibus hæretici impetunt. Sponsa Christi, Catholica mater. * Quæ sparsa per omnes gentes Fluctuat & nunquam mergitur ista ratis.

ECHO.

Garrula, vocalis, resonabilis, sonora. Gaudens antris, collibus. Sonans repercussis vocibus. Alternæ vocis imago. Quæ nec reticere loquenti, Nec prius ipsa loqui didicit. Quæ in fine loquendi ingeminat voces, auditaque verba reportat. Vox adversis collibus icta & rediens. Resona vox. Pulsati colles clamore resultant. Offensa ad saxa resultat imago vocis. Respondent omnia silvæ. Cantantibus assonat Echo. Hic dea quæ residet non est dictura salutem, Ni tu qui transis dixeris ante, FAVE. Semigarrula, seminuta Nympha quæ sequi valet, at nequit præire, ῥήματος οὐρὰ, cauda verbi.

ECLIPSIS SOLIS, vel LUNÆ.

* Phœbe terrarum subita expalluit umbra. Titan condidit ardentes atra caligine currus, involvitque orbem tenebris, gentesque coëgit desperare diem. Sol obtexit rutilum caput tristi ferrugine. Flammeus nitor Solis obscuratur. Sol defectus lumine jungit pallentes equos. Luna patitur raptæ labores lucis. Sol condidit vultus. Sol mœstus curvatur in arcum luce debili, ac maligna. Sol officium negat mundo, & ipse promus-condus lucis jam lucis egere videtur. Sparsi sunt lunares caligine currus.

EDERE.

Membra fovere cibo. Victu revocare vires. Curare corpora. Premere dente dapes, cibos. Explere se dapibus. Eximere famem epulis. Avido convellere dente dapes. Ore capere alimenta. Carpere cerealia munera, Sedare jejunia cibis. Dapes avidam demergere in alvum. Ore cibos contingere. Levare famem. Venit in ora cibus.

cibus. Dare palato cibos. Accipere epulas. Dapibus epulari opimis. Dapibus fungi, pasci. Appositis cibis non abstinere ora. Sumere cibos.

EDERE in Lucem.

* Edere populo librum. Vulgare. Juris publici facere. Permittere carmina famæ. Emittis Sosibiane nihil. Edere carmina. Effugere avidum rogum missis in luminis oras entheis librorum monumentis.

EGERE.

* Carere. Inopem esse. Nil indiga nostri. Penuria summa undique circumstat. Defensoribus istis tempus eget. Non mihi ter centum tondent dumeta juvenci. Rerum his indiget usus.

ELEEMOSYNA.

* Exiguæ quis stipis æra neget Christo? Si quis egens poscet, vel se simulabit egentem, Ex animo miserans largire. Operire nudos, & famelicos pascere. In pauperem munificas, seu prolixas tendere manus; Vilique numismate cœlum mercari potes. Ut lymphæ flammam, sic in egenos dona effusa queunt mentis tollere sordes. V. *Manus.*

ELEGI.

Leves. Faciles. Flebile carmen. Alterna carmina. * Alterno clauda elegia pede.

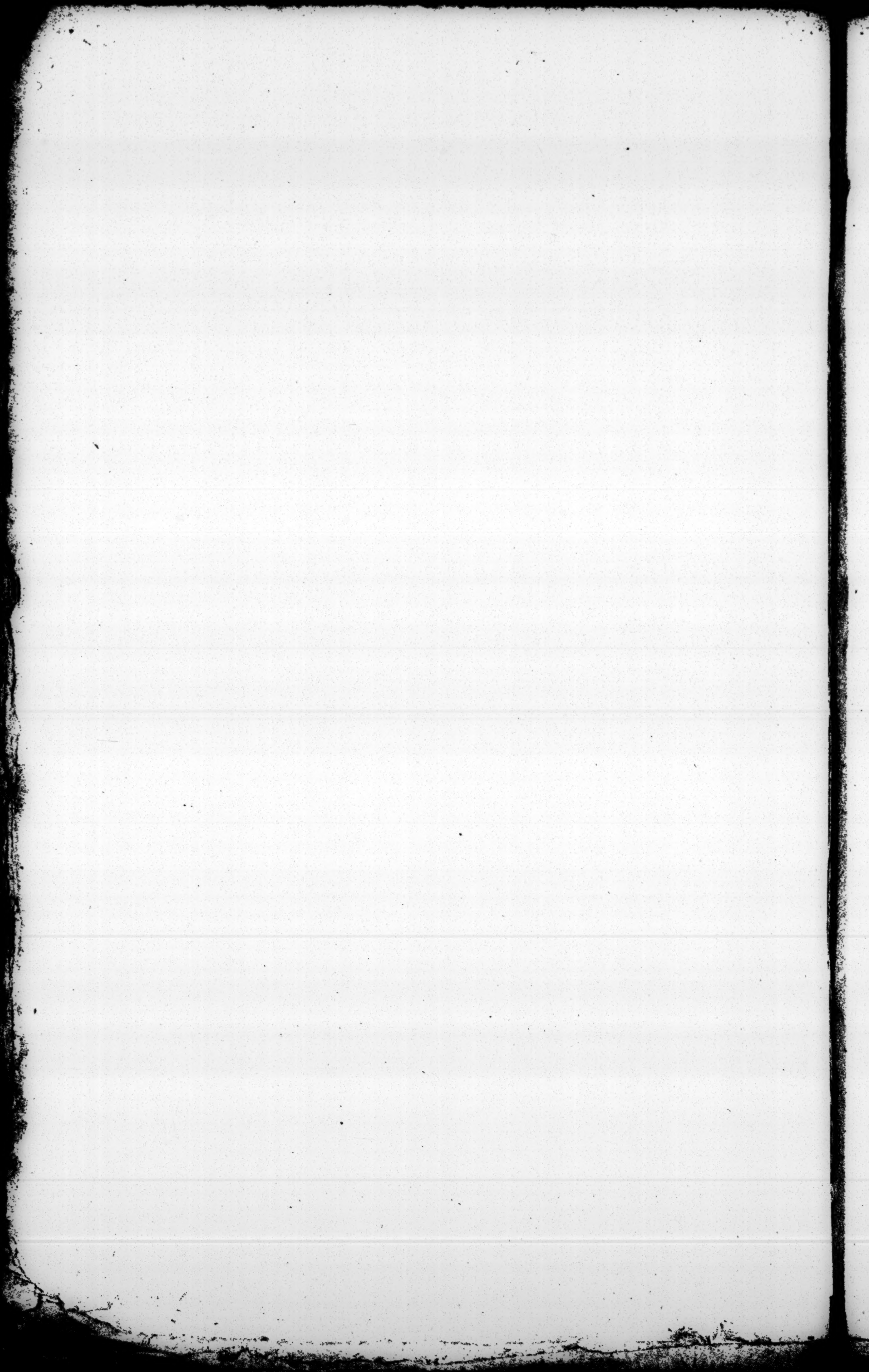
ELEMENTA.

* Genitalia semina rerum. Principium atque ortus animantûm. Ex illis duo sunt onerosa, suoque pondere feruntur in imum: Et totidem gravitate carent, nulloque premente alta petunt. Resoluta tellus in liquidas rarescit aquas: tenuatur in auras. Quatuor discordia semina rerum. Frigida decertant calidis, humentia siccis. Concors discordia elementorum.

ELEPHAS.

* Libycæ vastissima bellua terræ. Aptissima bellua bellis; quæ dorso immania gestat pondera, Martemque Gradivum turribus impositis animat. Elephas turritus: Bellua turrito dorso. Vis elephantorum turrito concita dorso. Turritas moles, ac propugnacula dorso gestans.

ELE-

ELEVARE.

Membra de dura tollere humo. Gelida membra levare humo. Stratis corripere corpus. Solio se tollere ab alto. V. *Surgere.*

ELIAS.

Thesbites. Numine plenus Elias. Ausus letho multare Baalis alumnos. Quem vivum cœli regio excipit. Flammifero transvectus ad æthera curru Elias, qui vivit adhuc ubi nascitur Eurus.

ELIGERE.

* Legere. Delectum facere. Precoris delectus equini. Delecta virum sortiri corpora. Equos numero pater eligit omni. Optima quæque seligit ex omni numero.

ELOQVENS.

Facundæ celebris munere linguæ. Sermone potens, præstans cultæ munere linguæ. Quælibet ore trahens pectora. Flexanimi ore loquens. Cujus ab ore fluit dulcis sonus eloquii. Arguto faciens verba diserta sono. Decus eloquii. Cui dulce fluit suavi nectar ab ore. Eloquio populos supereminet omnes. * Est medulla Suadæ. Tullius redivivus. Demosthenem vicit. Illi Pitho illevit labra, atque apes Hymettiæ. Arpino eloquio & sale scatet. Suadela in labris ejus regnat. πειθοῦς ἄωτος, flos Suadæ. Est Romula Siren.

ELOQVENTEM *esse.*

Facere verba diserta. Eloquio pollere, valere, præstare. Celebrem esse munere facundæ linguæ. Vi vocis pollere, & doctæ flumine linguæ. Verba sonare ferrea, quæ motu flectere corda queunt. Facundo maximus ore. Vario flore verba pingere posse. V. *Loqui blandè.*

ELOQVENTIA.

Facundia dulcis. Nestorea, opima, præstans. Mulcens, movens animos. Mel Nestoreum. Oris facundia culti. Larga copia fandi. Liquido verba fluentia cursu. Facundia melle dulcior. Hyblæo fluitans gratia ab ore. Docta, sciens movere incautos animos. Eloquium facundum, politum, flexanime. Eloquii copia magna. Mellifluæ gratia linguæ. Verba diserta. Decor eloquii. Facundæ suavissima

vissima gratia linguæ. Prompta copia linguæ. Nitor eloquii. Demosthenis arma.

EMBRIO.

Rudis, tenuis. Clausus in utero materno. Rudis materno viscere massa. Rude pondus gravidæ matris. Inclusus infans alvo matris. Ventris onus, pondus. Nova matris adhuc sub pectore forma. Matri sarcina grata suæ. Vteri dulce tumentis onus.

EMOLVMENTVM.

Utilitas. Lucrum. Quæstus. Commoditas. Habent parvæ commoda magna moræ. *Hoc est*, in lucro.

ENOCH.

Iarides, *filius Iared*. Iaridesque pius, Lamechidesque pius. Enochus. Raptus ad æthereas Enoch cum corpore sedes, Præcessit vitæ nos melioris iter.

ENNIVS.

Calabris in montibus ortus. Ore gravis, maximus ingenio, Arte rudis. Qui Lybicas arces, Romanaque prælia dixit. Meruit contiguus poni Scipio magne tibi.

ENSIS.

Mucro strictus. Ferrum nudum. Ensis nudus, districtus, vulnificus, belliger, sanguineus. Transadigens costas, & pectora rumpens. Gladius acutæ cuspidis. Abrumpens vitam. *Strictis mucronibus hostes irruunt. Stat ferri acies mucrone corusco. Stat, *id est*, horrorem videntibus incutit. Stellatus iaspide fulva ensis erat. Falcato vulnerat ense.

ENSE CINGI.

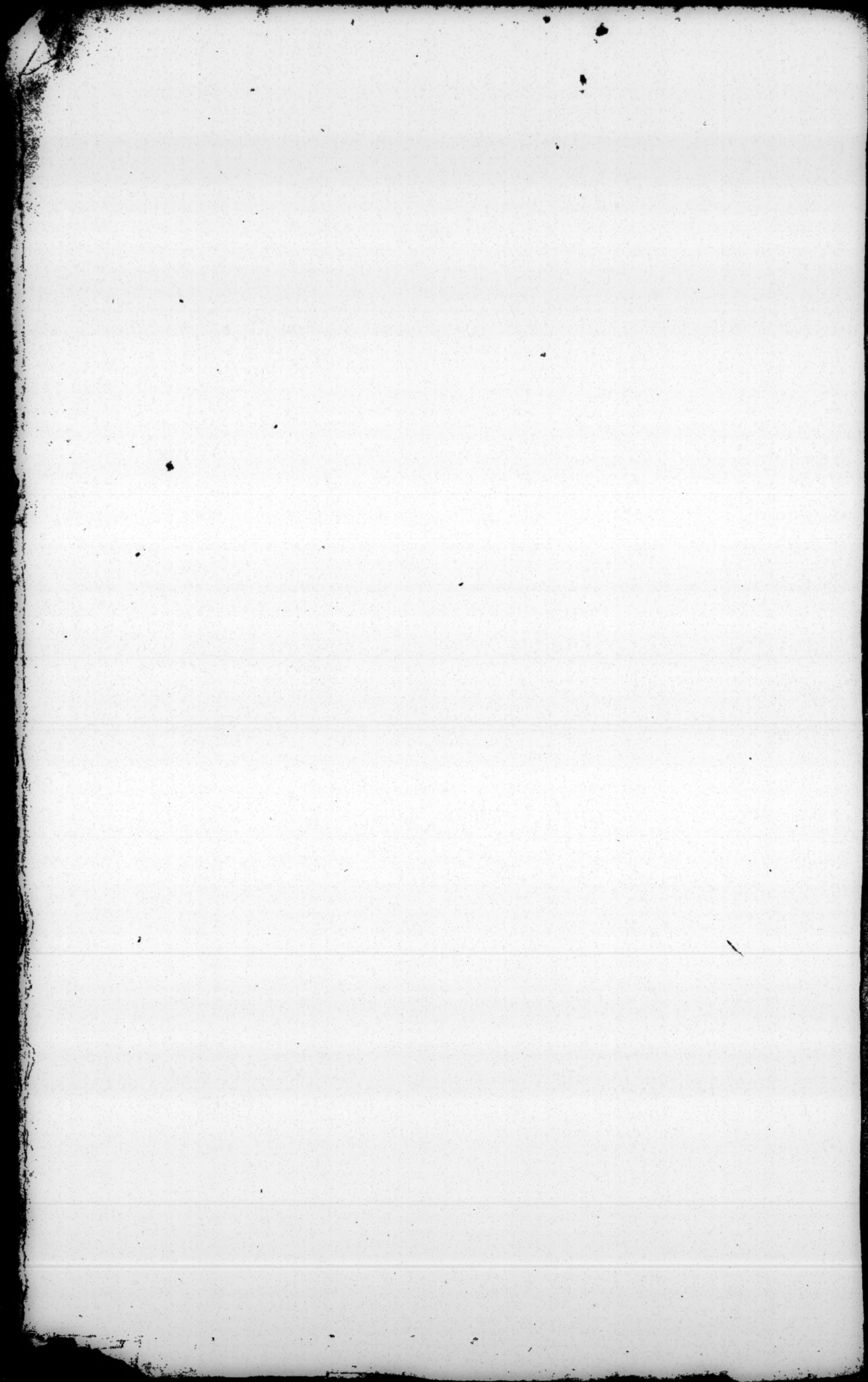
Ense latus cingere. Præcingitur ense viator. Ensem lateri accommodare, aptare. Subligare ensem lateri.

ENSEM EDVCERE.

Stringere, exerere, nudare ensem. Vagina liberare, eripere ensem. Exuere, recludere ensem. Vagina educere ferrum. Vagina fulgentem diripit ensem. Distringere ensem. Eductumque tenet vagina interritus ensem.

ENSE TRANSFIGERE.

Ensem cominus in adverso condere pectore. Ensem tumido

tumido in pulmone recondit. Gladio latus haurire apertum. Adversum cuspide figit. Crudum per pectus exigit ensem. Metere quæque proxima ense. Capulo tenus abdidit ensem. Pectora trajectus ense non expectato.

EPISCOPVS.

Sedet ipse sacerdos, Infula cui nitidos advelat candida crines, Imbuat ut sacris animas, & muniat armis. * Antistes. Rector cleri. Præsul venerandus. Princeps sacerdotum. Rex sacrorum. Pontifex. Quem pontificalis infula vestit. Pastor gregis Christiani. Gloria decusque pontificum. V. *Abbas*,

EPISTOLA.

Litera scripta manu. Orba numeris. Nuntia luctus. Humida facta lacrymis. Nuntia sermonis. Sermonis fida ministra. Sermonis vice fungens. Optatam ferens salutem. Calamo descripta veloce. Scheda, schedula blandis perarata verbis. Missa salutatum longis quæ venit ab oris. * γλώσσης ἀμοιβαῖα vicaria linguæ.

EPITAPHIVM.

Signatum carmine saxum. Signata sepulchro nomina. In marmore nomen. Lapis inscriptis stat super ossa notis. Tumulo superaddere carmen. Defuncti insculpere nomen. Tumulus nomina scripta tenet.

EPITHALAMIVM.

Hymenæus. Hymen cantatus. Carmen sociale. Nuptiale carmen.

EPVLARI.

Turpi dare fræna gulæ. Ingluviem dapibus vinoque replere. Omnia multo labore parta vorare. Bacchanalia vivere. Multivori ventris numina luxuriosa colere. Pocula plena mero vacuans noctesque diesque. Mutua inter se convivia celebrare. Multo hilarans convivia Baccho. Certatim instaurare epulas. * Quicquid ponitur hinc & inde verris, mammas suminis imbricemque porci. Regales epulæ mensis, & Bacchus in auro ponitur. Eximere famem epulis. Vesci nectare & ambrosia. Venas distendere Baccho. Gulæ morigerari.

E-

EQVES.

Agitator equorum. Qui cursus traducit equestres. Regens terga equi. Torquens frænis ora fugacis equi. Regens indomitum equum calcibus ferratis. Luctantia colla ferocis equi retorquens. Sublimi portatus equo. Vectus tergo velocis equi. Duris equi ora capistris frænans. Alite, spumante vectus equo. Rapidis invectus equis. Qui fertur equo. Qui audet se committere equo. Equos qui flectit habenis. Equo sidens. Equo insignis.

EQVITARE.

Terga equi premere. Vehi, invehi, ferri equo, vel dorso equi. Provehi equo. Quadrupede vehi. Insidere equo. Quassare campos alite equo. Vehi tergore equi. Equo ibat in armis. Spumantem agitare equum. Equis furere. Spumantis equi fodere calcaribus armos.

EQVVS.

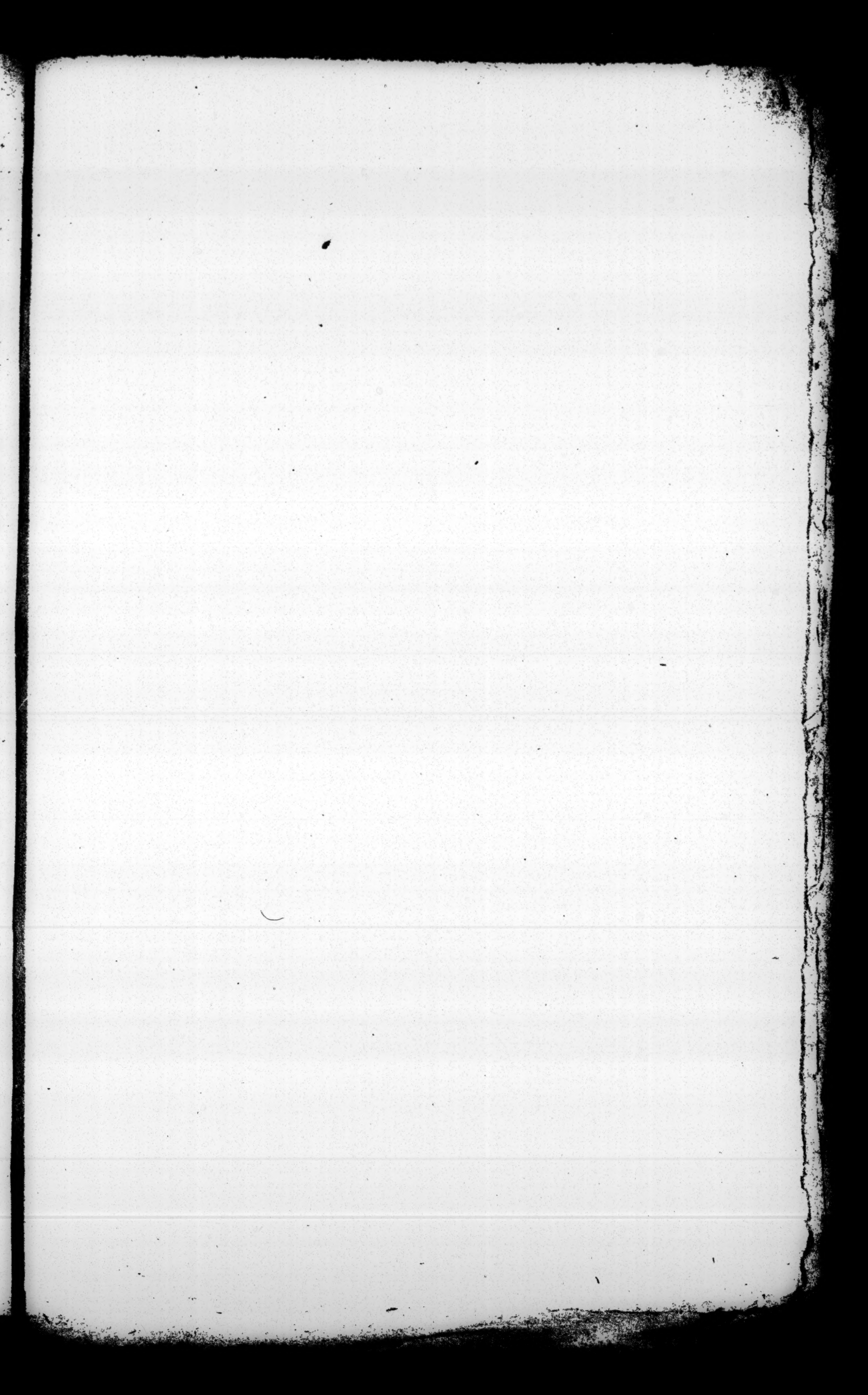
Cornipes. Alipes. Ignipes. Quadrupes. Sonipes. Quadrijuges. Jugales. Cursus equi. Ope equina. Pecus equinum. Equi spumantia terga. Colla luctantia equi. Campo se arduus inferens. Spirans naribus ignes. Contra sua fræna ferox. Dans mollibus ora capistris. Mandens spumantia fræna. Obluctans frænis. Fræna recusans. Elata cervice superbus. Late loca complexus hinnitu acuto. Stimulis agitatus & ira concitus. Insultans armis, flammasque vomens naribus. Qui fulvum mandit sub naribus aurum. Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

EREMVS. V. Desertum.

ERIGERE.

* Tollere se in auras. Elevare. Tollere semet humo. Caput altius efferre. Caput inter nubila condere. Cœloque attollere molem certant. Sustollere ad sidera palmas. Educere cœlo turrim. Tollemus in astra nepotes. Utraque cœlo brachia porrigere. Imo tollere de gradu mortale corpus. Ab humo attollit amicum. Attollit in ægrum se femur. Tollit sese quadrupes & ferit auras pedibus arrectis. De terra sublimem levare. In sublime semet ferre.

ER-

ERRARE.

Error malus me abstulit. Succumbere culpæ. Decepit me irremeabilis, inextricabilis error. Hinc inde vagari. V. *Aberrare*.

ERRO.

Incerta sede vagans. Toto orbe vagari. Per medias urbes agitur, saltusque peragrat.

ERUBESCERE. V. *Pudere*.

ESAIAS PROPHETA.

Amosides. Cui pater Amos. Dividit Amosiden in partes lamina serræ. Natus Amos Judæ clara de stirpe nepotum. Afflatus sancto vates præcordia motu. Vates, quem vates edidit Amos. * Archipropheta. Editus Hebræis regibus Amosides.

ESSE.

Me capit ultima tellus. Aspicit & vultus Gallica terra meos. Illo Virgilium me tempore dulcis alebat Parthenope. Hic domus, hæc patria est. Adhuc tua messis in herba est. * Stagna colit, ripisque habitat. Accolere Nilum. Gurgitis ima tenet. Urbem tenere. Urbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni. Urbem colere. Aliqua consistere terra. Incertus sum ubi sistere detur. Urbes habitare magnas. Habere. Habitare vallibus imis.

EVA.

Conjux & leges, & fœdera solvens. Heu quantum nocuit toti tunc unica mundo, insidiis Satanæ fœmina facta nocens. Prima parens. Eva parens, nimium blandis heu credula dictis. Quæ virum sua secum in fata loquendo traxit. * Prima rea. Prima mali labes.

EVADERE.

* Casus evaserat omnes. Vinclis exciderat. Lybicis ereptus ab undis. Iliacis erepta ruinis. Eripui me letho, & vincula rupi. Telis elapsus Achivûm. Omnemque videbar evasisse viam. Mediosque juvat fugam tenuisse per hostes. Effuge littus iniquum. Laqueo expedire caput. Pestem evadere belli. Non bene de laxis cassibus exit aper. Fuga salutem quærere. Avis viscatis effugit alis.

EVA-

EVAGINARE. V. Ensem educere.

EVANDER.

Advena. Arcas. Exul ab Arcadia. Nonacrius heros, Pallantius heros. Latios Evander in agros Venerat. Evandrus. Genus alto à Pallante profectum.

EVANESCERE.

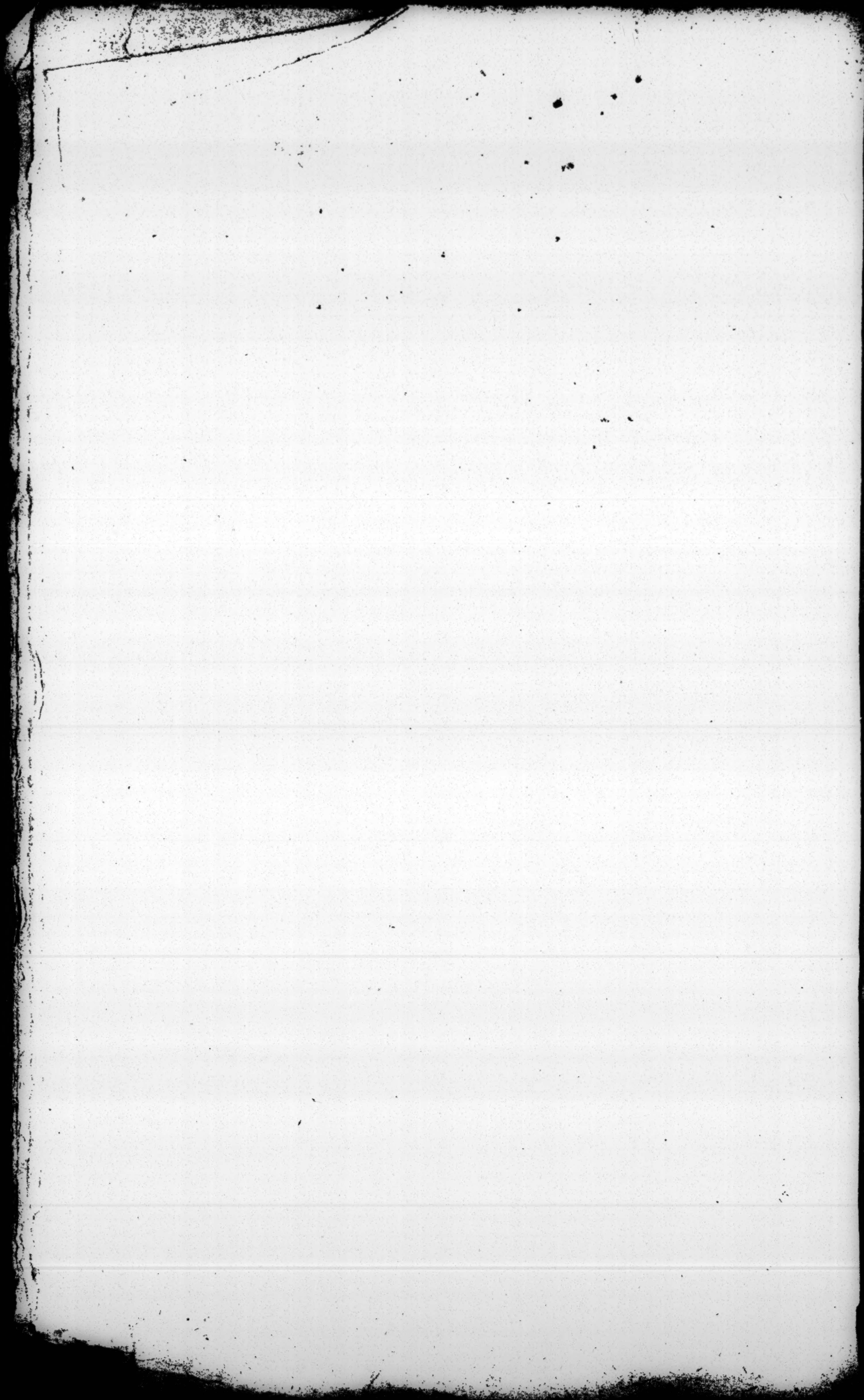
Evanescere tenues in auras. Fugere leves in auras. Vanescere, ire, abire in auras. In nihilum redire, referri. Tenues recessit in auras. Tenues fugit ceu fumus in auras. Mortales visus medio sermone reliquit. Et procul in tenuem ex oculis evanuit auram. Nocti se immiscuit atræ. Exire, excedere, dilabi in auras. Tenues se sustulis ales in auras. Spissis noctis se condidit umbris. Procul nebulis obscura recessit. Effugit imago. Par levibus ventis, volucrique simillima somno. Tenues recessit consumpta in ventos. Cernere ne quis eos, neu quis contingere posset. Infert se nebula septus, Per medios miscetque viros, neque cernitur ulli.

EUCHARISTIA.

Hoc est corpus, ait, meus hic de vulnere sanguis Fundendus, commissa hominum qui diluat omnia. Vita piis erit, atque eadem mors sontibus esca. Uno eodemque salus fluet atque è fonte venenum. Sic ait, atq; suis manibus sese ipse ferebat. Ipse onus, ipse oneris pariter moderator & auctor. Ipsum se nobis epulandum præbet: Nam quæ panis erat, quæ vinì essentia quondam, Fecit ut in Christi corpus sacrumque cruorem Transierit subito, salvis utriusque figuris. Ave suprema, singularis, unica nostræ salutis hostia. Ave beata Christi & innocens caro, Perpessa plagas & crucem. O mensa summi regis. O convivium absconditæ dulcedinis.

EVELLERE.

* Eruere. Domos avium cum stirpibus imis eruere. Disjicere moles, & avellere saxis. Viridem silvam ab humo convellere. Vellere arborem solo ruptis radicibus. Virgas lentas convellere. Magno nixu hastilia aggredi & genibus adversæ arenæ obluctari. Tempestivam

vam silvis evertere pinum. Segetem ab radicibus imis eruere. Indomitus turbo contorsit flamine pinum. In pueris vitiorum evellere fibras.

EVITARE. V. Evadere.

EVERTERE.

Æquare solo urbis muros. Vi frangere opes. Cœpit quassata domus subsidere. Eruere urbem, & æquare solo. Præcipitem dare. Urbem à culmine sternere: Fundamenta quatit, totamque à sedibus urbem Eruit. Ferro rescindere gentem. Urbis mœnia destruere. Vertere ab imo mœnia. Res vertere fundo. Ferro violare omnia. Urbem ruere, diruere, subruere, dejicere, evertere, perdere, concutere. Et lapsa ruinam cum sonitu trahit. Traxit jugis avulsa ruinam.

EUMENIDES.

Sacro crinitæ angue sorores. Genitæ de nocte sorores. Vipereæ sorores. Pœnarum triplices deæ torto vittatis angue capillis. Carceris obscuras quas ferunt ante sedere fores. V. *Deæ tartari.*

EUNUCHUM FACERE.

Membra secare viri. Cædere membra virilia. Auferre inguinis onus. Subsecare partes viriles. Excindere se.

EUROPA.

Sidonis. Tyria. Agenore nata. Cadmi soror. Junonis pellex. Illusa imagine tauri. Vecta bove falso. Simulato vecta juvenco. Virginea tenuit cornua falsa manu. Pars cujus terræ tertia nomen habet.

EXAUDIRE.

Preces tangunt, movent, valent, pondus habent. Flecti, vinci precibus alicujus. Annuere precibus. Preces habere ratas. Excipere, accipere preces molliter. Annuere optatis. Pro te mea verba valent. V. *Preces audire.*

EXCELLERE INTER OMNES.

* Omnes supereminere. Esse pulcherrimum ante omnes alios. Inter omnes celeberrimus unus. Caput efferre inter omnes. Cedere nemini. Nil majus generatur ipso. Nec viget quicquam simile, aut secundum. Micat inter

ter omnes quasi noctiluca, seu Delia inter minores ignes. Inter Latias gloria prima nurus. Toto vertice supra est. Celsus medio conspectus in agmine Cæsar. Nihil in terris ad finem solis ab ortu clarius excepto Cæsare mundus habet. Tantum præit alios, quantum Pægasus anteit cæteros equos. Est meta laudis. Phœnix, atque unicus inter omnes.

EXCITARE, & EXCITARI.
à Mortuis.

Animos revocare orco. Socios à morte reduxi. Reddere vitam. Adimere Letho. Animam reddere ademptam. Lazarus è tumulo Christo inclamante resurgit. Et duræ mortis lex resoluta perit. Rursus corporeos animæ mittuntur in artus. Ad lumina surgere vitæ. Revocari à morte, ab umbris infernis. Vitam recipere. Redit lux alma. Iterum vitales carpere auras. * Christus redivivus in auras prodiit. Lazarum Christus jubet vigere reddito spiramine. Christus restituet defuncta cadavera vitæ. Dispersa vigor per membra volutus æstuat, & venis redivivus sanguis inundat. Iterum terræ convexa tuetur ad auras superas excitus.

EXCITARE, & EXCITARI SOMNO.

Somnos abrumpere. Corripere è somno corpus. Abigere quietem noctis. Expellere curriculo somnum. Resolvere membra somno. Excludere somnos. Excludere pectore somnos. Somnus relinquit me. Somnus abit. Somno excussus. Somno excuti. Viros nox, somnusque reliquit.

EXCORIARE, & EXCORIARI.

Tergora diripiunt costis, & viscera nudant. Clamanti cutis est summos direpta per artus. Jugulant pecudes, & viscera vivis eripiunt. Nudaque direpta pascant tua viscera pelle. * Totus erat vulnus, cruor undique manabat, detectique patebant nervi, trepidæque sine ulla pelle micabant venæ.

EXCUSARE.

Hoc non te tutum facit. A culpa eximere. Crimen removere. Culpa liberare. Si qua meis fuerint, ut erunt, vitiosa

vitiosa libellis, Excusata suo tempore, lector, habe.

EXCUSANDI MODUS.

* In mare fundit aquas, & ligna silvis infert qui tibi carmina mittit. Dat apibus Hyblæis, *id est*, optimis, corsica mella, *id est*, pessima, qui mittit tibi versiculos. Est tamen exiguæ quædam gratia musæ. Nostra Thalia verecundo te accedit pede. Musa nostra metuit judicium tuum. Excusa nostras rapinas tricasque. Majores majora sonent, nos talia loquimur, qualia sinit Thalia loqui.

EXECRARI.

Effundere verba in aliquem. Verba execrantia in nomen alicujus emittere. Diris devovere. Dii tibi dent nullosque lares, inopemque senectam, Et longas hyemes, perpetuamque sitim.

EXEQUIÆ.

Pompa funeris. Supremi honores. Ducit supremos nænia nulla cho os. Funeris exequiæ. Funus lamentabile, lacrymabile, miserabile, flebile, lugubre, triste, mœstum. Funeris atra dies.

EXEQUIAS FUNERIS PROSEQUI.

Solvere, peragere justa alicui. Exequias rite facere. Decorare supremis muneribus. Dare munera feralia. Reddere tumuli honores. Ducere tristia funera. Funera ducere per urbem. Ducere tristes exequias frequente cœtu. Extinctum supremo efferre honore. Multo planctu & lacrymis abortis comitari funus. Largiri extremum funeris honorem. Tumulo munera ferre suprema.

EXERCERE.

Colere, excolere, tractare aliquid. Aliqua versarier in re. Cæstibus & jaculis dare brachia experienda. * Noctesque diesque in re aliqua conterere. Est totus in illo. Hoc secum cogitat unum. Hoc agitat solum: Huc animi nervos omnes cogit. Fixus in hoc animo.

EXERCITATIO.

Exercitium. Usus assiduus, sedulus, indefessus. Omnia vincens. Superans dura, ardua, difficilia.

EXERCITUS.

Acies, Agmen. Caterva. Manus. Turmæ fortes. Clipeata cohors. Armata turba. Armifera, armigera, bellatrix, horrenda caterva. Armatum agmen, fulgens, coruſcans ære caterva. Numeroſa, fremebunda, furibunda cohors.

EXERCITUM CONSCRIBERE.

Cogere ad arma viros. Glomerare manum virorum. In arma viros ſuſcitare. In arma vocare. Concitare in arma viros.

EXHORTARI.

Nunc prece, nunc dictis virtutem accendere. Animos vireſque ſecundas ſufficere. In antiquam virtutem, animoſque viriles excitare. Incendere, inflammare animum alicujus. Aliquem voce movere, variis inſtigare vocibus ſocios. Animos tollere dictis. Dare animos, Vires adiicere. Iuno vires, animumque miniſtrat.

EXILIO MULTARE & MULTARI.

Adimere patriam. Demere humum natalem. Patria expellere. Pellere, ejicere, prohibere urbe. Patria jubere abeſſe. Pellere ab oris patriis. Patriæ fines & dulcia linquere arva. Altô quærere patriam ſub ſole jacentem. Patria excedere.

EXIRE.

Foris ſe efferre, Tecta relinquere. Erumpere portis. Excedere adytis. Se extra tecta ferre. Efferre greſſum. Limina linquere. Diſcedere loco. Patria diſcedere terra. Se tectis effundere. Se fundere portis. Tecto & tectum exire, egredi. Exire limine tecti. Prodire é domo. Prodire tectis.

EXONERARE.

Animum odiis exonerare ſuum. Ego te hac faſce levabo. * Demere ſarcinam. Excipere onus alterius. Atlantis præbere vicem.

EXPANDERE.

*Latè ſeſe extendere. Latè ramos, & brachia tendens. Alas pandere ad æſtivum ſolem. Dederantque comas diffundere ventis Crinibus Iliades paſſis. Sparſus

i.
n

os
i-
i-
re
os,

ia
u-
ul-
en-

tis.
m,
er-
te-
no.

le-
At-

ten-
que
par-
ſus

ſus odoratis humerum capillis. Sparſis per terga capillis. Pandiculans oſcitator inertia membra laxat ad auras.

EXPERIRI.

Nil intentatum, inexpertum, inauſum relinquere. Quid tentare nocebit? Copia vini tentat greſſus. Tentamenta pangere. Tentare Tethin ratibus. Periclitari omnia. Spectamus in ignibus aurum. Per varios uſus artem experientia fecit. *Tentare vafras artes. Omnem movere lapidem. Audere ſe committere Ponto ignoto. Animum alicujus tentare precando. Videre quid experientia poſſit. Cuncta prius tentanda priuſquam Mavortem ſuſcites. Vires ſuas experiri. Metiri ſua pondera.

EXPLICARE.

Rem omnem pandere ordine. Obductum verbis vulgare dolorem. Arcana movere, retexere, retegere, revelare, prodere. Fas mihi Graiorum ſacrata reſolvere jura. Expediam dictis, & te tua fata docebo. Fert animus cauſſas tantarum expromere rerum.

EXTINGUERE.

* Reſtinguere ignem fontibus. De crinibus ignem excutere. Subducto ſtipite flammam exanimare. Abſumptis viribus ignem extinguere. Nutritur vento, ventoque extinguitur ignis. Flammam necare. Lenis alit flammas, grandior aura necat. Vulcanum unda ſuperare. Lympha injecta domare ignes.

EXPULSUS EXUL.

Hinc inde errans. Patriis ſedibus excuſſus, & per terras urbeſque vagans. Errans per varios caſus, per dira pericula vitæ. Sedibus incertis errans: Aliena limina luſtrans. Pulſus, fugatuſque urbe ſua. Cui perpetuo propria tellure carendum eſt. Cui urbs ſuo non adeunda pede. Finibus extortus, actus, pulſus, expulſus, ejectus. Luſtrans vagis erroribus orbem. Huc illuc ſine ſede domoque vagans. Non capiens ulla in regione locum.

EXUERE.

Ponere veſtem. Ponere velamina de corpore. Ejicere, eripere amictum. Rejicere veſtem ex humeris. Exu-

vias

vias ponere. Membrorum artus nudare. Paret amor dictis caræ genetricis,& alas Exuit.

EZECHIAS.

Achasides: filius Achasi, Rex colubrum qui fregit ahenum. Achasides patris vestigia fœda relinquens: Flagravit Domini totus amore Dei. Abide natus agit grates, Dominumq; celebrat; *à Matre sic dictus.* Ezechias dirum genuit feritate Manassen.

F.

FABA.

DUræ culmen inane fabæ. Ventosam betis, si sapis, adde fabam.

FABER.

Artis fabræ celeberrimus. Persia aromatibus, validis Germania fabris. Aurifaber. Probans vim auri. Fulvum spectans in ignibus aurum. Purgans aurum atque argentum à scoriis & fæcibus.

FABULA.

In vanum fabula ficta jocum. * Non indigna referri. Fabula plena joci. * Commenta Poëtarum. Garrire fabellas aniles. Mendacia vatum verborum pigmentis adornata. Fabularum Architectus, *Ovidius.* Fabella bella. Veritatis umbra. Somnia deliri cerebri. Fallacia quanquam commenta oblectant, & quæ nusquam sunt, in animis tamen voluptatem cient.

FACERE.

Solus & artifices qui facit usus erit. Hoc age. Actum agere. Exequi, peragere, conficere, efficere opus. Gerere, administrare munus.

FACILE.

Pœna non est grandis. Facile ut somno aggrediare jacentem. Omnis ad accessus Heliconis semita trita est. Non est ad astra mollis è terris via. * Proclive factu. Volens, facilisque sequetur. Res non difficilis mihi videtur. Non est operosa res volenti. Quam facile vulpes pyrum comest, tam facile &c.

FALLERE, & FALLI.

Vana spe lusit amantem. Callida stultas decipit esca feras.

or

ne-
vit
ni-
uit

is,

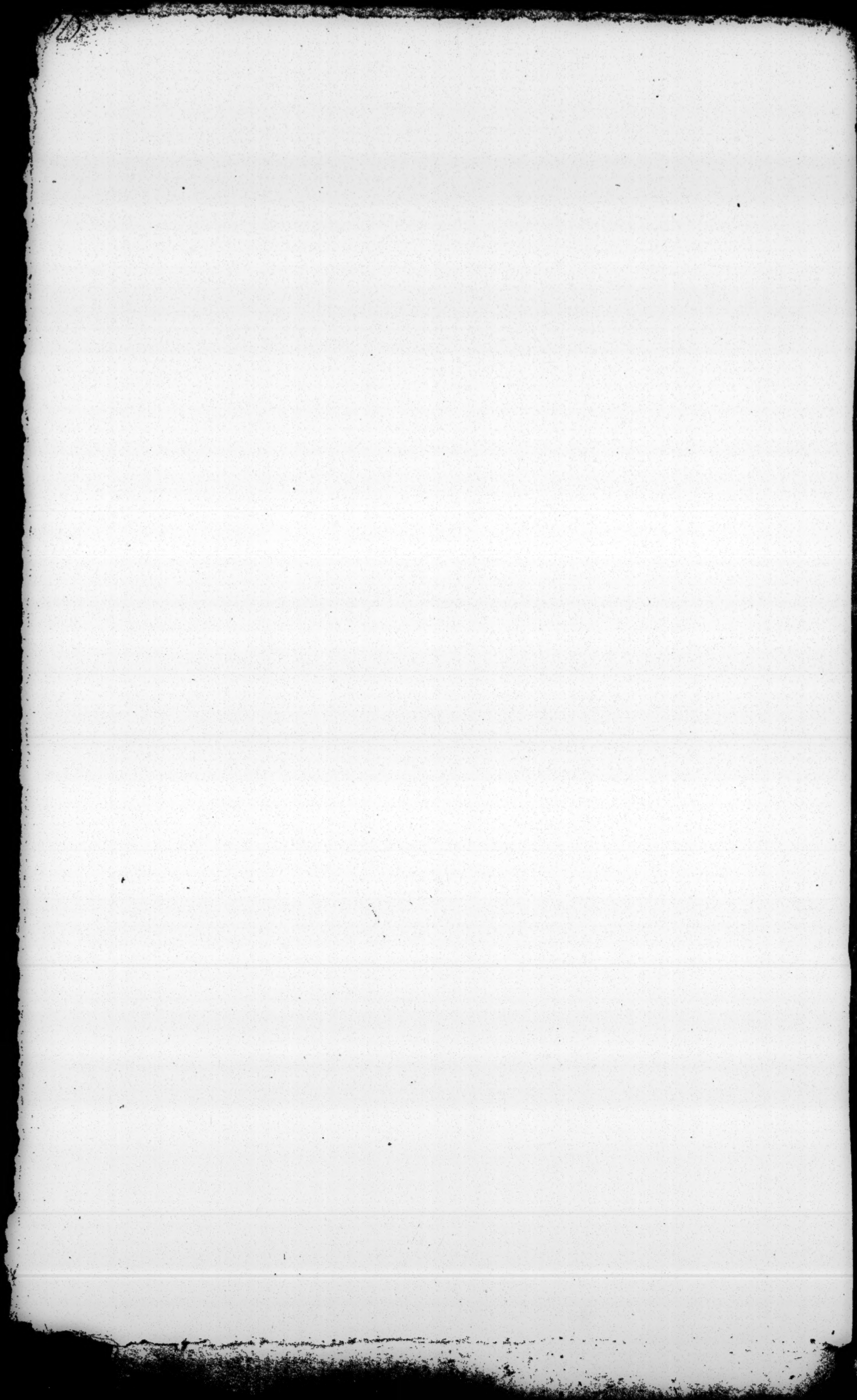
lis
am
en-

ri.
fa-
or-
Ve-
am
ra-

um
re,

ja-
eſt.
ſtu.
de-
pes

eſca
ras.

feras. Animum delusit Apollo. Nisæ deceptus amore. Et cœli toties deceptus fraude sereni. Primus amor deceptam morte fefellit. V. *Decipere.*

FAMA, *id est*, *RUMOR.*

Volucris, præconia famæ, Murmura incertæ famæ. Mala murmura vulgi, Nuntia, prænuntia rerum, Major post cineres. Malum quo non velocius ullum. Tam ficti pravique tenax quam nuntia veri. Quam nulla facta diu latent. Magnarum nuntia rerum. Quæ tamen incautos fallere sæpe solet. Parva metu primo post sese attollit in altum, Ingrediensque solo, & caput inter nubila condit. Volans præpete penna. Mobilibus veniens pennis per inania cœli. Rumor hinc inde volans. Dispergens falsa. * Ea fama vagatur. Fama volat. Incredibilis rerum fama occupat aures. Rumor volat pernicibus alis: πτερόεν κακὸν, malum alatum.

FAMA *pro* LAUDE, *item* FAMOSUS.

* Fama perennis, nescia lethi, quam nulla vetustas obruet. Toto notus in orbe. Fama porrecta ab ortu solis ad Hesperium cubile. Te fama jugalibus aëriis sublime tollit, atque subducit hominum fæci. Quacunque Phœbus fama se tendit tua.

FAMES, FAMERE.

Ardor edendi. Cupido ventris. Alti vorago ventris. Vacui incola ventris. Hominum truculenta tyrannis. Rabies edendi. Rabies improba ventris. Amor edendi. * Pallida gerit ora fame. Pessimâ torqueor esuritione. Me improba ventris exagitat rabies. Fatigat me ex longo collecta rabies edendi. Furo stimulante fame. Fames me premit obsidione gravi. Rabidi jejunia ventris me cruciant immane quantum. Torpent membra fame.

FAMEM depellere.

Comprimere, restringere famem epulis. Levare, pellere, depellere famem. Pascere, solvere, placare, sedare jejunia. Eximere famem. Concussaque famem in sylvis solabere quercu. Amor compressus edendi.

FAMULA.

Studiosa, fida, officiosa, obsequiosa ministra. Observans man-

mandata dominæ, ad nutum parata. Serva agilis, ſedula.

FAMULUS.

Servus, Miniſter, Adminiſter. Flexo poplite cernuus, Facilis ad juſſa expedienda, munia obeunda. Obſervans lumine mobili omnes domini geſtus. Omnia promptè gerens ad nutus heriles. Cujus intenta lumina herum tuentur.

FASTIDIRE.

* Adverſari, abhorrere, refugere. Tædia ſentire. Amor tuus verſus eſt in tædia noſtri. Movere faſtidiū. Poſitæque movent faſtidia menſæ. Veniunt mihi tædia vitæ. Eſt mihi grave nimis, & nimis moleſtum. Res illa ſtomachum ciet mihi, V. *Abhorrere.*

FATUM Ethnicôs.

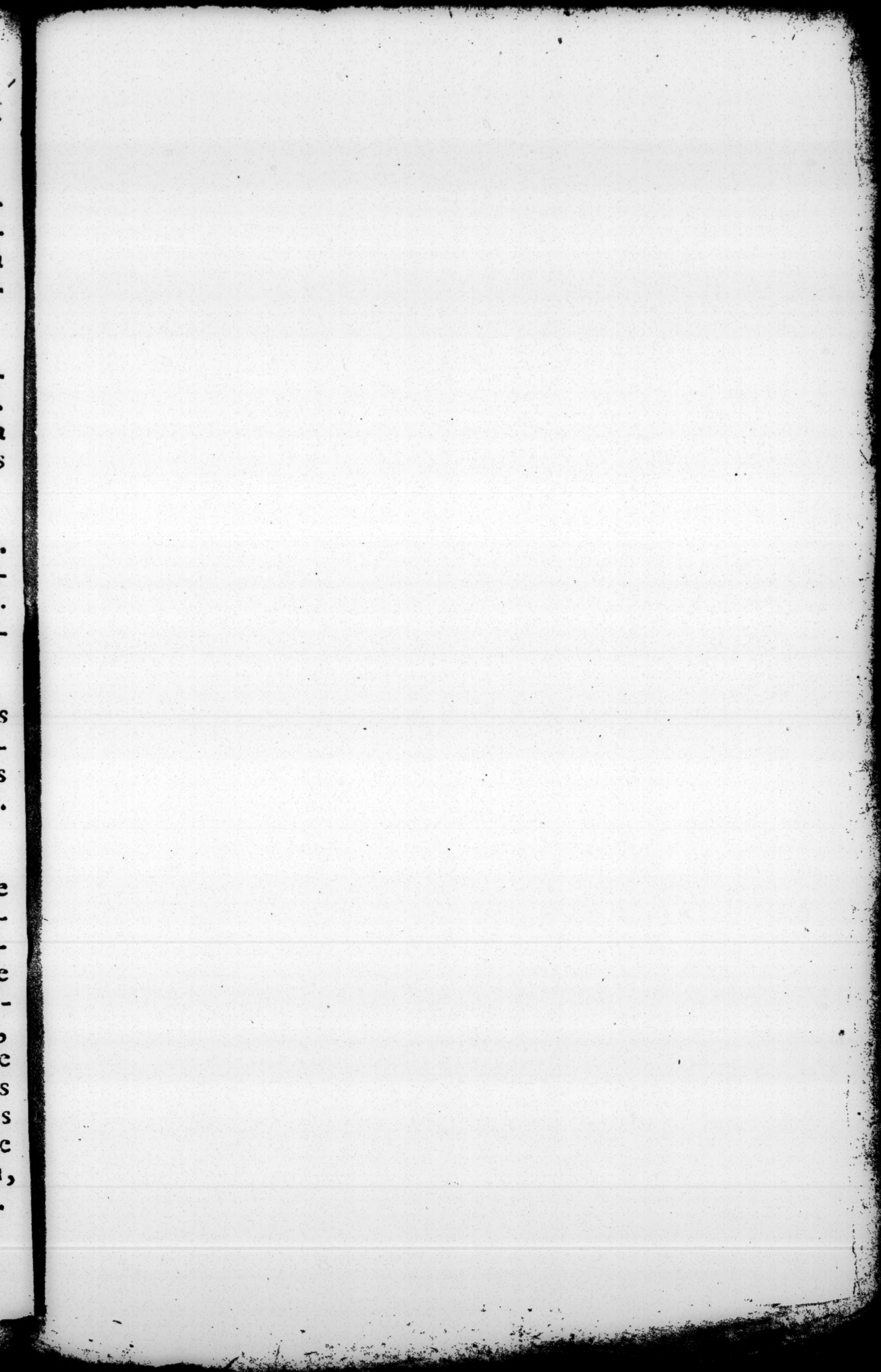
Ferrea decreta ſororum: Fatalis lex. Tenor fati. Conſilium Deûm. Fatum immobile, inexorabile, ineluctabile, inevitabile. Occulti miranda potentia fati. Æternus ordo fati. Quod Dei juſſu fixum fundatumque tenetur. Dans metas cuique ſuas.

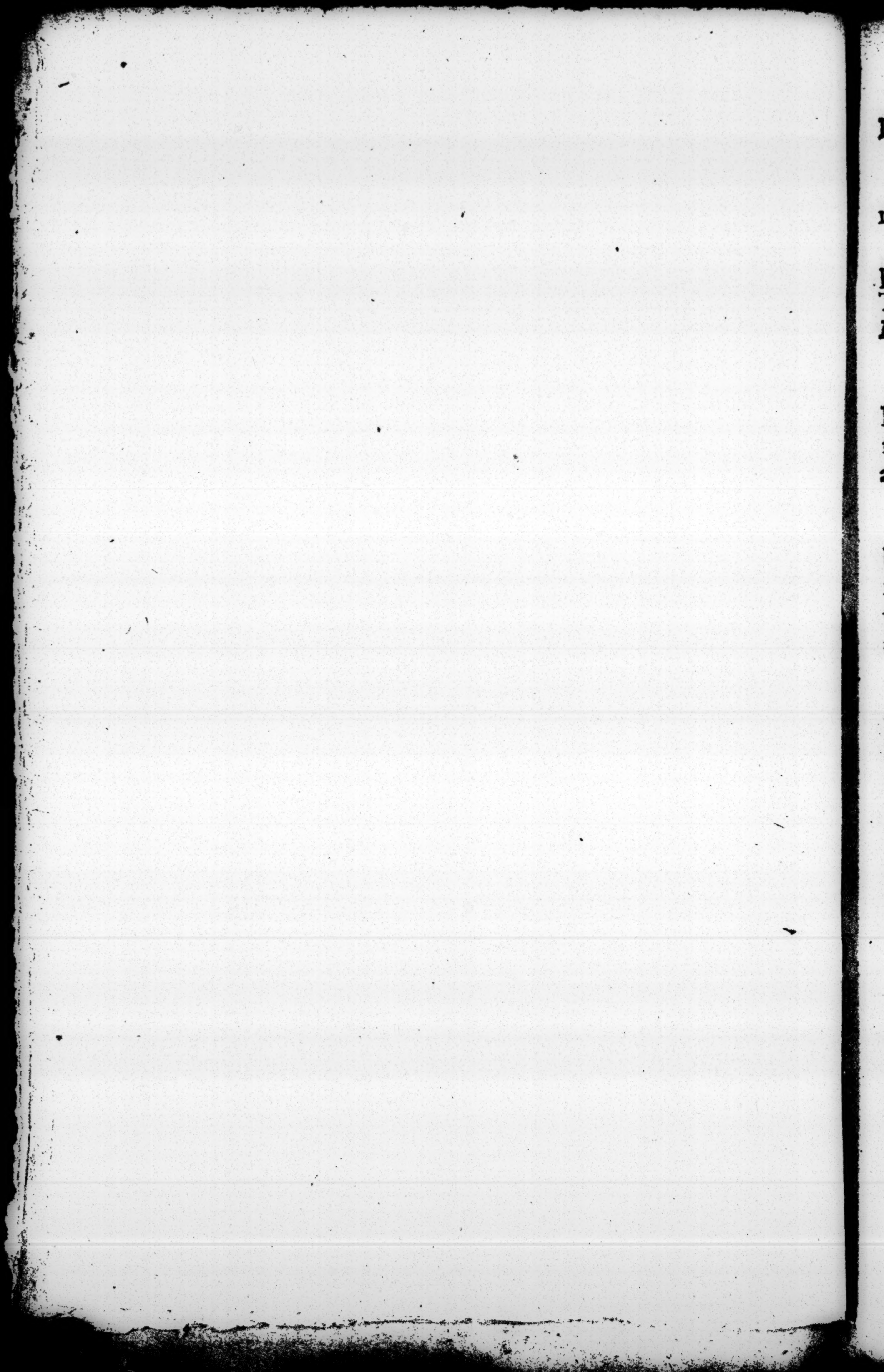
FATA VOLVERUNT *Ethnicos.*

Sic fata tulerunt. Sic fata ferebant. Sic omnia fatis in pejus ruere. Fata manent immota. Fata obſtant. Fata movent. Sic erat in fatis. Fatis adactus. Præceps agit omnia fatum. Certum eſt, & inevitabile fatum. Potens nil contra immobile fatum.

FAVERE.

Bene velle, cupere. Aliquem fulcire favore. Adeſte cœptis. Annuere votis. Dexter ades tuo numine. Linguis animiſque favere. Dare ſe alicui placidum. Reſpicere aliquem vultu placato. Mite caput, placataque cornua verte huc, Et des ingenio vela ſecunda meo. Aſpiret primo fortuna labori. Ferte viam venti facilem, & ſpirate ſecundi. Adſis pede Diva ſecundo. Conſulite & rebus ſuccurrite duris. Non ignara mali miſeris ſuccurrere diſco. Da facilem curſum, atque audacibus annue cœptis. Quiſquis es, ô faveas, noſtriſque laboribus adſis. Votum ſecundet qui poteſt, noſtrum, Deus.

Deus. Regia, crede mihi, res est succurrere lapsis.

FAUNI.

Bicornes. Dij ruris. Numina rustica. Numina ruris, sylvarum.

FAX.

Vires bitumineæ. Pingues lampades. Flammiferæ pinus. Fax de stipite facta. Accenso igne micantes faces. Teda pinea. Fax multifida. Fax sine luce. *Fax* mortis, *Fax* thalami. Lacrymoso stridula fumo.

FEBRIS.

Immodicus corporis ardor. Toto in corpore pugnans. Pascens, depascens artus. Rapido furens membris omnibus æstu. Torrens ora anhela continua siti. Arida, anhela, pestifera, trêmula, ardens. Febrilis horror.

FEBRI laborare.

Ardere febribus. Æstuare febrili dolore. Anhelis febribus uri. Febribus infestis jacere perustũ. Sæva laborare febri, quæ membra torret ut ardenti foco. Febris vellit, convellit, macerat præcordia. Torrentur febribus artus: Febris arida depascitu rartus.

FOELICITAS. V. *Prosperitas. FOELIX.*

Fortunatus. Beatus. Faustus. Prosper. Timotheus. Fortuna dulci ebrius. Persarum vigui rege beatior. Rebus secundis fruens. Cujus vela inflat aura secunda. Sedet fortunæ in gremio. Non me fœlicior ipse Hesperiæ dominator oræ. Ad nutum ei fortuna volat. Terque quaterque beatus. Fœlix ô nimium fœlix. Quem promissa manet cœlestis portio regni. Perpetuæ manent quem præmia vitæ. Fœlices ter & amplius. O quid solutis est beatius curis?

FERRE.

* Æneas parenti longævo cervicem subjecit. Humeros Anchisiades fesso ætate supposuit patri. Medius collo sedit Anchises nati. Tollere, portare, ferre in altos montes. Ipse subibo humeris, nec me labor iste gravabit. Succedere oneri. Alto cœlum vertice fulcit. Toto corpore nixus, & contractis undiq; nervis sustinet immensum pondus. Axem humero torquet. Æneas subiit humeris parentem. Ferre jugum cervice subacta. Con-

tento levius portantur corpora dorso.

FERRUM.

Pondus ferri. Lamina. Ferrum candens, igne rubens, solidum, rigidum, durum, obductum rubigine. Quod Noricus excoquit ignis. *πικρὸς λυτὴρ νεικέων*, Acerbus arbiter, seu solutor litium. V. *Ferrum cudere.*

FERTILIS.

* Ditissima terra. Est ver assiduum. Est tellus bifera. Est hic æstas alienis mensibus. Est magna parens frugum. Terra opima frumentis. Pinguissima tellus, ac fœcunda nimis. Luxuriat solum. Terrarum regina solo ditissima. Terra liberius omnia nullo poscente ferens. Terra frugibus felix. Terra ubere læto. Terra potens ubere glebæ. Ferens messes opimas. Proferens Cerealia munera, dona Cereris. Lætis flavens aristis. Reddens semina data multo cum fœnore. Reddens centupla lucra. Arva colonis respondentia multiplici fœnore. Opulenta bonis. Ridentia satis surgentibus. Vide *Frugifer.*

FERVERE.

* Furit intus aquæ vis. Exultant latices æstu saliuntque bullæ minutæ. Magno sono ferventis aheni ebullit unda. Alte spumis exuberat unda Non se capit unda volat ater vapor ad auras. Spumeus undarum cumulus se tollit aheno. Fervet & exultat aqua.

FESTINARE. V. Accelerare.

FESTUM.

Dies festus. Festa celeberrima. Lux sacra. Lux festa. Sacrum solenne. Solennia annua.

FESTUM celebrare.

Agere, agitare, peragere, servare festum, festum tempus, festum annuum, Celebrare festum. Sacrare festum. Instituere, indicere festum. Nos delubra Deûm, miseri quibus ultimus esset Ille dies, festa velamus fronde per urbem. * Festivam celebrare diem. Solennes ducere pompas ad delubra. Est dies anno redeunte festu. Adest lux festa. Festis lucibus & profestis. Solennem honorem ferre alicui Sanctorum. Luce sacra operari Deo.

Cessant

Cessant deposito jugo agri fertilis incolæ. Salve festa dies meliorq; revertere semper. Ἑορτὴ πλειζυμβροτος, populosum festum.

FIBULÆ.

Vincula relaxare tunicæ.

FICUS.

Baccis cærula ficus. Duris densissima pomis. Lactens, digna legi.

FIDERE. V. Confidere.

FIDES.

* Fiducia. Accipe, daque fidem. Tibi maxima rerum verborumque fides. Spes ô fidissima Teucrûm. Intemerata fides. Fides vincta teste Numine. Animum præsenti pignore firmans. Hostibus est servanda fides. σφραγὶς νοῦ, signaculum mentis. Thesea, Penelopea, inculpata, laudabilis, spectata, incorrupta, ingenua, ævo rarissima nostro. Corvo rarior albo. Rara avis in terris, nigroque simillima cygno. Quæ aut nulla, aut monstro rarior esse solet. Astra sueta subire fides. Fidei incremẽta novæ. Christum fido supponere cordi. Prævia fax fidei.

FIDES, seu CHORDA.

Harmonica, sonora, resona, vocalis, canora, tinnula, dulcis, Movens, alliciens animos, Mulcens, permulcens pectora. Levans pectora duris sollicitudinibus. Fallens, tollens curas. Suave, dulce sonans. Mulcens, reficiens, recreans pectora mœsta sono dulci. Quæ dulces reddit pollice tacta sonos.

FIDIBUS CANERE.

Pulsare nervos. Tangere chordas. Percutere carmina nervis. Tentare, impellere, sollicitare chordas pollice.

FIGULUS.

Componens ollas de facili luto. Contorquens rotam pedibus in celerem orbem. Fingens vasa. Incrustans ollas vitro. Laboriosus, sedulus, industrius.

FILIA.

Nata. Proles nupta. Filia orba parentibus. Acerba parenti. Dives dote. Gnata.

FILIUS.

Proles. Regius puer. Firma adjumenta parentis. Natus. Gnatus. Spes parentis. Dulce leuamen senectutis parentum. Pignus dulce socii tori. Carum pignus conjugii. Spes operosa patri suo. Curarum & senii dulce levamen. Ore parentem referens. Propago.

FINDERE.

Cuneis fissile robur scindere. Cuneis findere. Rimam facere. Quadrifidam quercum cuneis scindere. * Altè finditur in solidum cuneis via. Sublatum altè consurgit in ensem, & mediam ferro gemina inter tempora frontem dividit. Partibus æquis huc caput atque illuc humero ex utroque pependit. Findere in bina secando.

FINIS.

Ultima, *pro fine*. Eventus. Effectus boni. Caussa perorata est. Operis fastigia summi. Venit summa dies. Terminus. Meta ipsa extrema, seraque coronide longus Est liber. Exitus acta probat. Nec prius imposuit rebus finemque modumque.

FINIRE.

Facere finem cantandi. Dare finem laboribus. Facere modum. Ponere, imponere finem. Finem imponere curis. Imposuit finem pugnæ, fessumque Dareta Eripuit. Exiit emeritis cursibus amnis. Littera defesso pollice sistit opus. Donec longa dies perfecto temporis orbe Venerit. Finis adest. Derimere sanguine bellum. Immensum spaciis confecimus æquor. Vesper decedere campis admonuit. * Ad umbilicum ducere. Coronidem imponere. Finem dedit ore loquendi. Quis scelerum modus est? Hic stabit civilibus exitus armis. Statuere modum rei alicui. Perficere est animus, finemque imponere. Addere summa. Pierides cœptis addite summa meis. Imponere cœptis ultimam manum. V. *Perficere*.

FIRMUS.

Sunt rata pacta. Firma cavavit robora. Turno vita manet rata, Fixus. Durabilis. Stabilis. Constans. Illum non

non populi fasces, non purpura regum flexit, & infidos agitans discordia fratres. Constans. Stabilis. Inconcussus.

FISTULA.

Calamus. Canna. Arundo. Cicuta. Avena. Buxus. Dulce canens. Dans blandos modos. Tibia fingens teneros modos. Modulans lætos cantus, Effundens dulces sonos. Dispar septenis fistula cannis. Dispares calami compagine ceræ juncti. Fistula cui semper decrescit arundinis ordo.

FISTULA Canere.

Dat tibia sonos. Ludere quæ vellem calamo permisit agresti. Quem mea carminibus meruisset fistula caprum. Stridenti stipula disperdere carmen. Calamos inflare leves. Non pati calamos inertes. Fistula dicere amores. * Structis cantare avenis. Silvestrem tenui musam meditari avena. Calamo terere labellum. Inflati complevit locum murmure buxi. Dicere carmina fistula.

FLAGELLARE.

Crudeli verbere lacerare terga. Insonare flagello. Lento cruciare flagello. Torto instare flagello. Intorto verbere terga secare, Verberibus castigare. Ingeminare ictus. Continuo sontes ultrix accincta flagello Tisiphone quatit insultans. Sequitur Bellona flagello. Vide *Cædere.*

FLAGITIUM.

Delictum. Vitium. Culpa. Admissum. Labes. Factum triste, turpe, nefandum. Nil ruboris, nil pudoris habens Non leve crimen. Immane nefas. Dirum in pectore versare nefas. Me mea fata, & scelus exitiale his meruêre malis. Pro tali scelere, pro talibus ausis dii persolvant grates. Ingenio scelus non abest tuo. A culpa mea facinus abest. V. *Crimina.*

FLECTERE aliquem. V. *Placare.*

FLORA.

Chloris. Uxor Zephyri, venti occidentalis, quæ floribus præesse fingitur. Zephyritis. Ludis celebrata jocosis.

fis. Vultu pulcherrima. Spatians cultis in arvis. Exultans, ſedens, reſidens viridi in gramine. Legens, carpens flores vernos. Floribus arva coronans. Eliciens lilia miſta odoratis roſis.

FLORERE.

Formatis aperitur floribus arbor. Nunc omnis parturit arbor. Arbor trudit gemmas, & frondes explicat omnes. Purpureis collucent floribus agri. Induere ſe in florem. Humus fundit varios flores. Herba pubeſcit, & variis floribus halat. * Viret aſſiduo flore reſectus ager. Spirant arva croceis veſtita floribus. Fragrat herba odoriferis comis.

FLORES.

* Pratorum inſignis honos. Grata oblectamina viſus. Horti deliciæ mille colorum. Telluris ſidera variegata, purpurea, candida, ardentia, ferruginea, crocea, cærulea, &c. Pignora olentia Floræ, Γῆς βόστρυχος. Terræ cæſaries.

Flos concolor. Flores odori, verni, purpurei, mille colorum. Flos ſpargens, diffundens latè dulcem odorem. Oblectans animum miris, variis, mille modis. Ridens, vernans humili in gramine. Mulcens auras ſuavi odore. Halans per prata nitentia. Niteſcens diſcolore gramine. Odorato germine ridens. Viridanti in gramine gemmans. Arridens apibus per gramina roſcida. Variis florum data nexa coronis. Variis florentia limina ſertis. Ornuſque incanduit albo flore pyri. Hædique petulci floribus inſultant. Fucoque & floribus ora explere.

FLORES varii, & HERBÆ.

* Lilia, roſæ, violæ, narciſſi, hyacinthi, calthæ. Lilio-narciſſi. Croci. Cinnama. Nardus. Caſia. Balſama. Thyma. Amaracus. Liguſtra. Vaccinia. Colocaſia. Acanthus.

FLVCTVS.

Procelloſus, tumidus, marinus, agitatus, rapidus, vaſtus, raucus, ſonans, fremens, undans, immodicus, ſurdus. Se ſinuoſo vertice volvens. Reſonantia littora pulſans. Spumoſa littora feriens, concutiens. Immenſo

so murmure resonans. Fluctus glomerati, atque agmine facto intentant sæva pericula nautis. * Fluctus albescere ponto incipiunt. Fluctus ex alto tollitur, inque sinus curvatur unda. Ima exæstuat unda vorticibus. Montes vulvuntur aquarum. Gibbosa dorsa Ponti. Tollitur Oceanus, & sidera verberat unda.

FLVERE, quod ad FLVVIOS spectat.

* Labi, manare, ferri agmine aquarum placido. Sinuosis flexibus Scaldis errat. Torquet flaventes Ister arenas. Volvitur per saxa Mosa. Purior argento fluit unda. Tenuis fugit per gramina rivus. Vbi corniger humectat culta pinguia Scaldis. Septem ostiis in mare decurrit. Volvitur in pelagus septena pro ostia. Septem portis fertur in æquor. Expatiata ruunt per apertos flumina campos. Gelidúsque fluvius per imas quærit iter valles. Curva nec assuetos egerunt flumina cursus.

FLVVIORVM aliquot nomina.

* Scaldis. Mosa. Mosella. Tybris vel Tyberis, vel Tiberinus. Ister. Padus. Sequana. Nilus. Arer. Tamesis. Euphrates. Ganges. Tagus. Hermus. Rhenus. Rhodanus. Dilia. Zenna. Simois, Xanthus. Anio. Garumna. Tanais. Pactolus. Lyris. Rubicon. Nar. Albis.

FLVVIVS.

Fluvialis unda. Aqua currens. Flumen concitum, rapidum, sævum, obliquum, perpetuum. Fluminis ora. Fluminis ortus. Liquor facilis, niger. Humor. Pactoli Amnis cæruleus. Per virides herbas sinuoso tramite currens. Rivus lymphis arida prata fovens. Molles irritans murmure somnos. Crepitanti murmure cadens. Murmure rauco strepitans. Per prata virentia fluens. Rivus lene fluentis aquæ jucundo murmure labens. Exiguo sonitu per levia saxa fluens, fugiens. Irrorans mollia gramina. Murmure tranquillos sonos inducens. Fluentum. Amnis. Aggeribus ruptis spumans amnis. Amnis sedatus se condidit alveo. Propter aquæ fluvium viridi procumbit in ulva. Fluminaque antiquos subter labentia muros. Cava flumina crescunt cum

 sonitu

sonitu. Flumen medio caput extulit alveo.

FODERE.

Effossa terra supinare glebas. Scrobibus concidere montes. Labefacta movet robustus jugera fossor. Primus humum fodito. Effodere latebras. Tellurem ligone recludere. Excavare terram. Tellure cavata. Oculis capti fodere cubilia talpæ. Abire ferro in viscera terræ. Lacertosi coloni fodiunt arvadura. Cædere montium medullas. Penitus sarculo cavare terras. Cæcos facere hiatus. Adyta terræ ferro eruere.

FOEDVS.

Perpetuum, stabile, legitimum, amicum, conjuratum, concors, firmum. Pactio. Pactum. Conventio. Conjuratio. Inviolabile pignus pacis.

FOEDVS facere.

Fœdus inire, componere, ferire. Dare dextram. Dextræ conjungere dextram. Jungere fœdere dextram. Firmare inter se fœdere dictis. In amicitiam coire. Animum præsenti pignore firmare. Fidem dare, & accipere. Fidem novare. Tangere dextram. Cogere in fœdera, in concordiam. Coëunt in fœdera dextræ. Æternam pacem, pactosque Hymenæos exercere: Æterno fœdere pacem injungere. Stricto constringere fœdere mentes. Pangere fœdus. Mittere æterna in fœdera gentes.

FOEDVS *violare*. V. *Violare fœdus*.

FOENERATOR. V. *Vsurarius*.

FOENERARI. V. *Vsuram exercere*.

FOENVS. V. *Vsura*.

FOETVS.

Pondus ventris. Tumor. Maturum onus. Crescens onus visceribus. Uteri pignora. Nati cara pignora. Expletum matris onus. Cœlesti pondere venter tumidus.

FONS.

Ora fontana. Fontis aquæ. Aqua irrigua. Cavæ venæ. Fons tenui pellucidus unda. Nitidis argenteus undis, patulos succinctus hiatus. Fluens per florida gramina. Agens virides undas. Arentes relevans jucundo

cundo frigore fauces. Derivans perpetuas aquas. Devolvens ViVas aquas per saxa humentia viridi musco. Undans humor aquæ. Fontis dulcissima lympha. Saxa lavans viridi circumlita musco. Molles invitans placido murmure somnos. Levans arentem sitim susurranti aqua. Fugiens sonoro murmure, & rivum irriguum per prata humentia volvens. * Vena perennis aquæ. Fugiente dulcis murmurat rivo sonus. Fontanus fugiens per gramina rivus molliter inclinata. Fons splendidior vitro, quem flagrantis atrox hora caniculæ nescit tangere. Roscida mobilibus lambens gramina rivis. Venula terræ.

FORES.

Valvæ bifores. Surdæ, rigidæ, rimosæ, clausæ, apertæ Janua surda petenti. Laxa ferienti, Saucia nocturnis potorum rixis. Suo se cardine versans. Duris roboribus fulta. Stridorem moto cardine reddens.

FORMA.

Decor. Dotes formæ. Damna formæ. Facies. Figura læsa. Forma bonum fragile est. Indigna perire. Forma venusta, superba, splendida, eximia, egregia, decens. Breve donum exigui temporis. Spatio quæ carpitur ipsa suo. Res fugax. Quæ quanquam accedit ad annos fit minor. Vt rosa verna periens. Blandimenta formæ præstantia, excellentia, gratia formæ.* Est forma qualis innubis dies, χροιᾶς ἄνθος, flos coloris.

FORMICA.

Agmen graniferum. Parcum genus, patiensq; laborum. Quæsiti tenax. Formicæ frugilegæ. Inopi metuens senectæ. Vehens cibum granifero ore. Nigrum agmen prædā per herbam convectans calle angusto. Hyemis memor.* Tectis efferens penetralibus ova. Ingentē populans farris acervum. Bestiolæ quæ hyemis memores tectis angustis grana reponunt. It nigrum campis agmen, prædamque per herbas convectant calle angusto, pars grandia trudunt obnixæ frumenta humeris. pars agmina cogunt. Οχῆς στρατὸς, terræ exercitus.

FORMIDARE.

Trepidat pavida formidine pectus. Mens ægra trepido metu palpitat. Corda tremunt dubio metu. Præcordia occupat, concutit horror. Anxia corda tremiscunt nimia formidine. Corda stupent anxio metu. Horrere, turbari metu. Tremere animo. Pallere metu. Timor ingens quatit, concutit ossa. Timor abstulit vires corporis. Gelidus per ima cucurrit Ossa tremor. Tremefacta novus per pectora cunctis Insinuat pavor. Præcipites metus attrahit. Mortalia corda per gentes humilis stern it pavor. Frigidus obstat circum præcordia sanguis. Corda pavor pulsat. Tota tremor pertentat corpora. Perculsus formidine mentem. Metu terras cœlumque fatigare. Sævus circumstitit horror. Formidine cecidêre animi. Diriguit visu in medio, calor ossa reliquit. Labitur, ac longo vix tandem tempore fatur. Raris turbatus vocibus hisco. Arrectæque horrore comæ, & vox faucibus hæsit. Exultantia haurit corda pavor. Attonitis hærere animis. Ingenti trepidare metu. Olli somnum ingens rupit pavor, ossaque & artus perfudit toto proruptus corpore sudor. Quod si tantus habet mentes, & pectora terror.

FORMIDINEM *Abjicere.*

Omnes metus subjicere pedibus. Formidinem exuere, deponere. Recipere, revocare, recuperare animum seposito metu. Ore tremente ponere metum. Mœstum timorem mittere. Solvere metus. Solvere corde metum.

FORMOSA.

Eximiæ, egregiæ formæ virgo. Cui niveæ præstantia formæ. Venusta fronte superbiens. Quæ læto splendore micat. Cui rosis æmula labra rubent. Cujus ora radiant ingenuo suffusa rubore. Cujus sanguineus rubor induit ora. Fax splendida inter virgineos choros. Non horrenda rugis. Habens genas purpureas, lactisque aspergine tinctas. Cujus roseas commendat gratia mira genas. Variis donis refulgens sideris instar. Forma pulcherrima virgo. Quæ candore ni-

ves

ves anteiret. Præſtanti corpore Nympha. Qua nulla decentior.

FORMOSUS.

Ante omnes forma pulcher. Egregia forma ſplendens. Inſignis facie juvenis. Ipſe alios inter pulcherrimus unus. Formoſi pecoris cuſtos formoſior ipſe: Quo pulchrior alter non fuit Æacidum. Inſignis forma, viridiq; juventa. Os humeroſque Deo ſimilis. Præſtanti facie & forma.

FORTIS.

Invictis viribus eſſe. Viribus inſignis. Valido eſſe robore. Præditus viribus. V. *Robuſtus.*

FORTITUDO.

Robur firmum, ſolidum, invictum, validum, prævalidum, rigidum, inexpugnabile, Herculeum, Vires alacres, valentes, vegetæ, nervoſæ.

FORTUNA *Dea ficta.*

Sors quam tribuit fortuna. Caſus ſubitus. Dea immitis, cæca, dubia, inſidioſa, levis, incerta, volubilis. Conſtans in levitate. In nullo loco tenax. Solito defecta favore. Vultus, lumina, frons, facies, ſpecies Fortunæ. Regna Fortunæ. Fortuna ambigua, lubrica, anceps, infida, malefida, inſtabilis, erratica, mobilis. Alternans vices. Res humanas ſurſum deorſumque rotans. Paſſibus ambiguis errans. Permutans ima ſummis. Hominum ſpes faciens vanas. Fugacior undis. Ex humilique loco magna ad faſtigia rerum attollens, & rurſum deturbans. Modo læta manens, vultus modo ſumens acerbos. Euripi inſtar reciproca. Quæ durior eſſe ſolet bonis, æquior malis. Mobilitas fortunæ lubrica. Neſciens figere rotam. Sors dubiis paſſibus errans. Fortunæ inſtabilis aura. Rebus in humanis nullo diſcrimine ludens. Omnia non certa dans rapienſque manu. Omnia mutans variis caſibus, nec ſinens aliquid felix eſſe diu.

FORTUNA *adverſa uti.*

Iniqua, ſæva, dura, incommoda, inimica, triſtis. Sors aſpera, ferrea. Vis violenta ſævæ fortunæ. Fera fortunæ vio-

violentia. Procella sortis turbidæ. Ictus, impetus rabidæ fortunæ. Malum triste, sævum, fatale. Sors pertumidas agitata procellas. Adversi incommoda fati. Tela adversæ fortunæ. Sors onerosa premens humanum genus.

FORTVNA adversa uti.

Variis casibus urgeri, & duris undique fatis exerceri. Fatis tristibus angi. Adversa fortuna premi. Vrgeri fatis iniquis. Casu Acerbo affligi. Pati mille incommoda. Insana sors intonat. Miserum tristis fortuna tenaciter urget. Agi fortuna per adversas procellas. Sors premit atra malis. Sæva malorum procella obrui caput. Fortuna adversa, minus secunda uti. * Esse ludibrio fortunæ. Fortunæ scopus.

ff. 22 · *FORTVNA bona.*

Fortuna ridens, arridens vultu blando. Sors splendida, amica, placida. Aura secunda, prospera. Fata secunda. Flatus fortunæ secundus.

ff. 22 · *FORTVNA bona uti.*

Faustis successibus uti. Navigare fœlici aura. Ducere placido candida vela salo. Secundis ventis, secundo flatu uti, alite dextro, auspicio læto frui. * Sedere fortunæ in gremio.

ff. 22 - *FORTVNATE, seu FOELICITER.*

Alite dextro. Vento secundo. Secundis successibus. Secundo flatu. Omine læto, fausto. Auspicio fœlici. Prospero, læto cursu.

FOVEA.

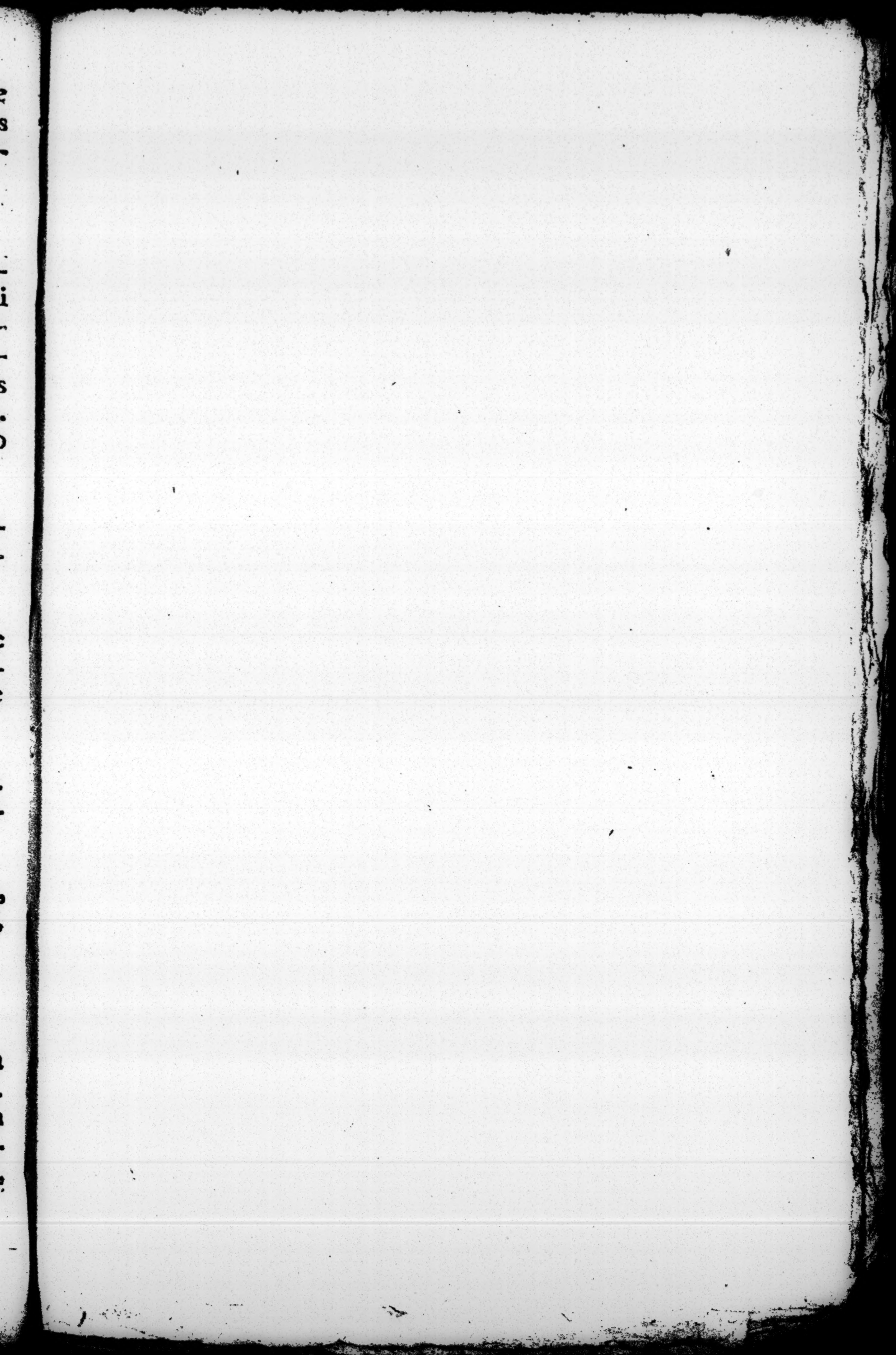
Caverna, profunda, cæca, cava, vasta, umbrosa, tecta, abrupta, atra. Scrobs furva, exesa. Spelunca. Specula, Exhalans tristem Mephitim.

FRANGERE. V. *Rumpere.*

FRAVS. V. *Decipere.*

FRÆNARE.

Spumantia addere fræna feris. Torquere frænis ora fugacis equi. Ferocis equi luctantia colla retorquere. Actus habenis equus curvatis fertur spatiis. Adductum circum caput egit habenas. Glacies frænat cursu aquarum.

rum. Justitia frænare gentes superbas. Vinclis, & carcere frænare. Tempore paret equus lentis animosus habenis, Et placido duros accipit ore lupos. Domare, compescere, coërcere, cohibere fræno. * Novit premere & laxas dare habenas. Temperare ora frænis. Celsos sonipedes subigere jugo. Frænare juventam, urbem, populos optimis legibus.

FRÆNUM.

Fræna sonantia, spumantia, domantia, cohibentia equos. Habena valida, lenta, laxa. Lorum flexile, nodosum.

FRIGERE.

* Frigore corripi. Frigore contrahi, affligi, lædi. Solvuntur frigore membra. Boreæ penetrabile frigus adurit. Secat glacies aspera plantas. Frigus perambulat artus. Frigus acutum sævo spirante Borea cutem findit. Stringuntur acri frigore membra. Frigore pallet instar buxi corpus undique contrahens. Pallent amisso sanguine venæ. Rigidum permanat frigus ad ossa. Artus aculeata frigora pungunt. Membra aura pungebat. Puelluli tenerrimum corpusculum frigus adussit.

FRIGIDUS.

Frigidior glacie. Glacialem arctum experiri. Frigore lapsa cadunt folia. Concrescunt currenti in flumine crustæ. Undique jam tergo ferratos sustinet orbes, Puppibus ille prius patulis, nunc hospita plaustris. Cæduntur que securibus humida vina. Boreæ penetrabile frigus adurit. Pluvio contristat frigore cœlum. Cum tristis hyems etiam nunc frigore saxa rumperet, & glacie cursus frænaret aquarum. Gelidus concrevit frigore sanguis.

FRIGUS.

Asperitas frigoris. Minæ frigoris. Rigor alpinus. Glaciale, durum, hyemale, Scythicum, non habitabile. Acre gelu. V. *Hyems.*

FRONS FRONDIS, FRONDESCERE.

* Comæ, silvæ honos. Arborum cæsaries. Stringe comas, & brachia tonde. Nunc frondent silvæ. Nunc

omnis

omnis parturit arbos. Mobilibus veris inhorruit adventus foliis. Sylva spargit agrestes frondes. Sylva comata. Arbor agit comas. *Papinius*: Nunc arbor crinitur foliis. Luxuriat arbos in patulas comas. Formatis aperitur frondibus arbos. Viridi tegmine amiciuntur arbusta. Redeunt arboribus frondes, quas hyems abstulerat. V. *Florere*.

FRVCTVS.

Vberes, amœni, dulces, copiosi. Fruges cereales, lætæ, gravidæ. Curva jam falce petendæ, secandæ. Labori non respondentes. Præmia telluris. V. *Malum*.

FRVGES.

Primitiæ frugum. Alimenta frugum. Munus frugum. Farris acervi. Frugum acervi.

FRVGIFER.

Multam Cererem proferens. Largis proventibus auctus. Fundens benignam frugum copiam. Respondens votis avari agricolæ. Vber læto proventu. V. *Fertilis*.

FRUMENTVM.

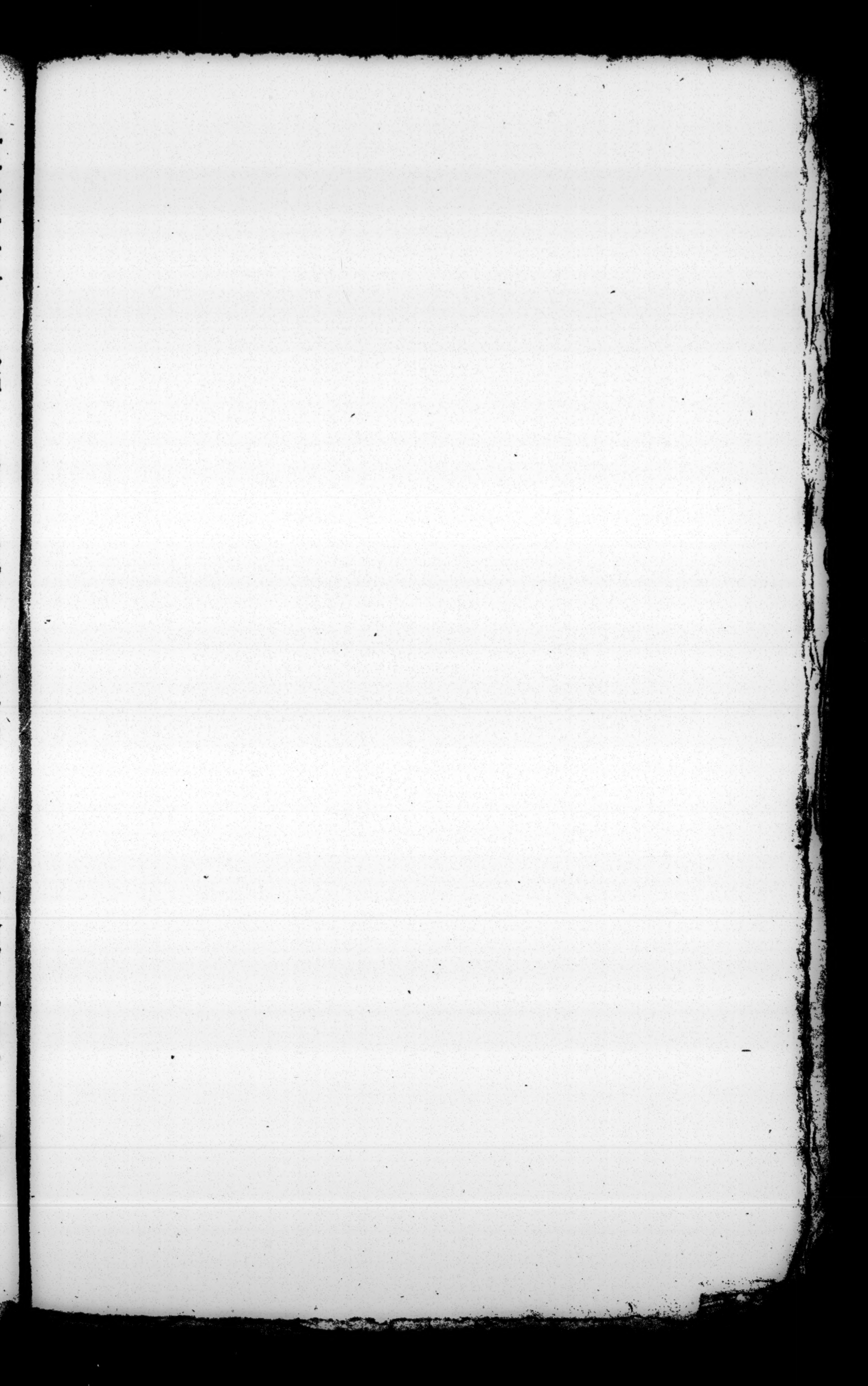
Cerealia munera. Cereris dona. Ceres humanis usibus apta. Ceres flava, spicifera, frugifera, munifica, fœcunda, falcifera, flavens, culta, triticea. Alimenta terrarum. Mitia dona frugum.

FRVSTRA.

Incassum. Nequidquam. Inaniter. Irata Delia venari. In sterilem agrum mittere semina. Nil profecturis littora bobus aras. In vacuas auras questus effundere frustra. In rapidos jacere irrita verba notos. Addere aquam fluvijs, & silvis ligna. Noctuas Athenas mittere. Inducere aquam fonti. Labor studio vanescit inani. Haurire aquam cribro. Fundere aquam in dolium pertusum. Docere recta procedere cancrum. Folia arboribus, sidera cœlo addere. Semina trudere arenæ. Sursum agere Sisyphi revolubile saxum. Curvo proscindere littus aratro. V. *Absurda agere*.

FVCARE.

Fucare colorem. Fuco oras explere. Lana fucatur colore.

colore. Formosam faciem nigro medicamine cælas. Linere ora. Circumlinere fuco. Comere, excolere colla, genas. Fucata genas. Hyali saturo fucata colore. Compositis linire ora venenis. Hirsutas genas fuco excolere. Naturale decus arte ficta juvare. Nō sinere in propriis membra nitere bonis.

FUCUS.

Medicina figuræ. Nitor externus. Candor quæsitus. Fucus cœruleus. Cultus mercatus. * Color quæsitus. Medicamina vultus. Pigmenta faciei. Venena composita formæ. Bis mendax vultus.

FUGERE.

Fuga, seu pedibus salutem quærere. Moliri, parare, capere fugam. Dare terga fugæ. Terga dare. Vertere, convertere terga. Præbere terga fugæ. Arripere, corripere, festinare, agitare, celerare, maturare fugam. Fugā subsidio subire. Mille fugit, refugitque vias. Terga fugæ mandare. Tenere fugam. Pedibus timor addidit alas. Dare terga in fugam. Corripere viam fuga. Aspectu se clam subtrahere. Tacitus decedere. Fuga silvas, saltusque peragrare. Eripere se leto. Turpia fœmineæ terga dedêre fugæ.

FULCIRE & FULCIRI.

In te omnis domus inclinata recumbit. Nullo fulcimine nixus. Inhærere humeris alicujus. Attollere humeris. De humeris suspendere. Sustinere onus. Humeris subire. Capiti committere pondus. Cum foret Æneæ cervix subjecta parenti.

FULGETRUM, quam Coruscationem vocant.

Fulgur clarum, micans, rutilum, igniferum, jaculabile, ardens, flagrans, nictans, secans, tranans, penetrans aëra. Terrifico mugitu ardens. Rumpens obscuros imbres, & terque quaterque tremulum jubar ingeminans. Crebrum dehiscentis poli jubar. Ignis hiante cœlo veniens. Ignis per inane micans, Rapidi cadentes abruptis nubibus ignes.

FUL-

FULGURARE.

Deus rutilas per nubila flammas spargit. Crebris micat ignibus æther. Flammis cœlum vel æthera miscere. Ignes ab æthere fulgent. Vibratus ab æthere fulgor Cum sonitu venit. Rapidum jaculari è nubibus ignem. Cœli in nubibus ignes Terrificant animos. Hinc tonat, hinc missis abrumpitur ignibus æther. Non alias cœlo ceciderunt plura sereno Fulgura, nec diri toties arsere Cometæ. Fulmina torquet Astripotens. Fulmine terrere. Pater omnipotens cœlo ter clarus ab alto Intonuit, radiisque ardentem lucis, & auro, Ipse manu quatiens ostendit ab æthere nubem. Cœlum coruscat trisulcis ignibus. Æther micat latè flagrantibus fulguribus. Ignea vis fulminis coruscat. Rumpunt aëreas fulgura crebra plagas. Fulgura cadunt cœlo. Ignea decussis erumpit nubibus æthra. Aereos secans campos lux flammea transit. Micant ruptis è nubibus ignes.

FULMEN.

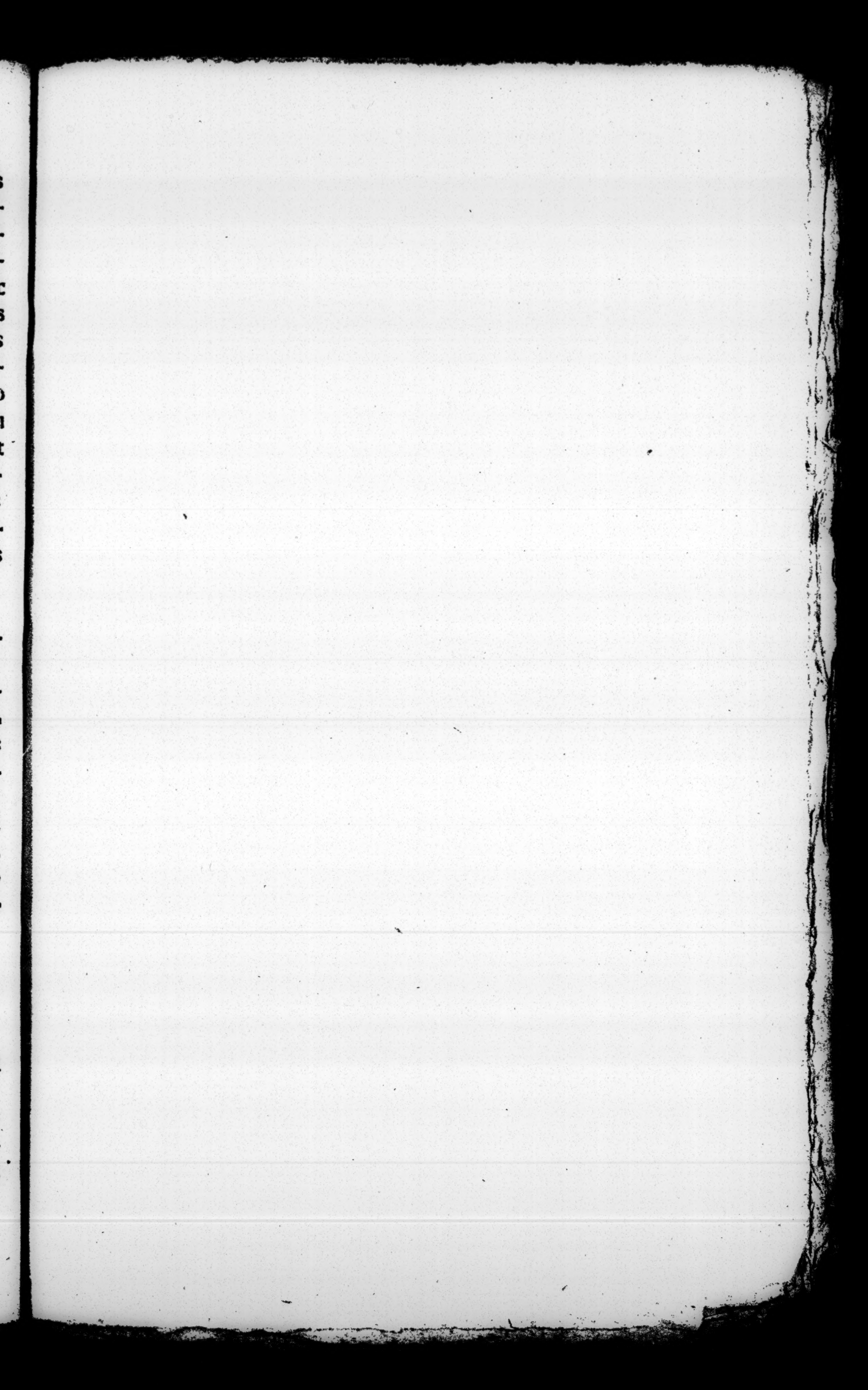
Fulminis ictus. Medio in aëre sæviens. Cadens, ruens per inania. Horrorem incutiens irato numine terris. Concutiens celsas à vertice turres. Feriens summos montes. Acuti fulminis ignis. Sævi fulminis alæ. Trisulcum telum infesti Jovis. Concussis elisi nubibus ignes. Excussis elisus nubibus ignis. Missis abruptus ignibus æther. Tumultus ætherei. Jovis arma. Ignes fulminei, trisulci. Ignis Jovis. Validus fulminis ignis. Ignes Phaëtontei. Tela manibus fabricata Cyclopum. Ignea arma. fulminis ira. fulmina missa polo. Imperio fulmina missa Jovis. Non imitabile fulmen Jovis. Ἀιθέρος ὀρχηστής, Ætheris saltator.

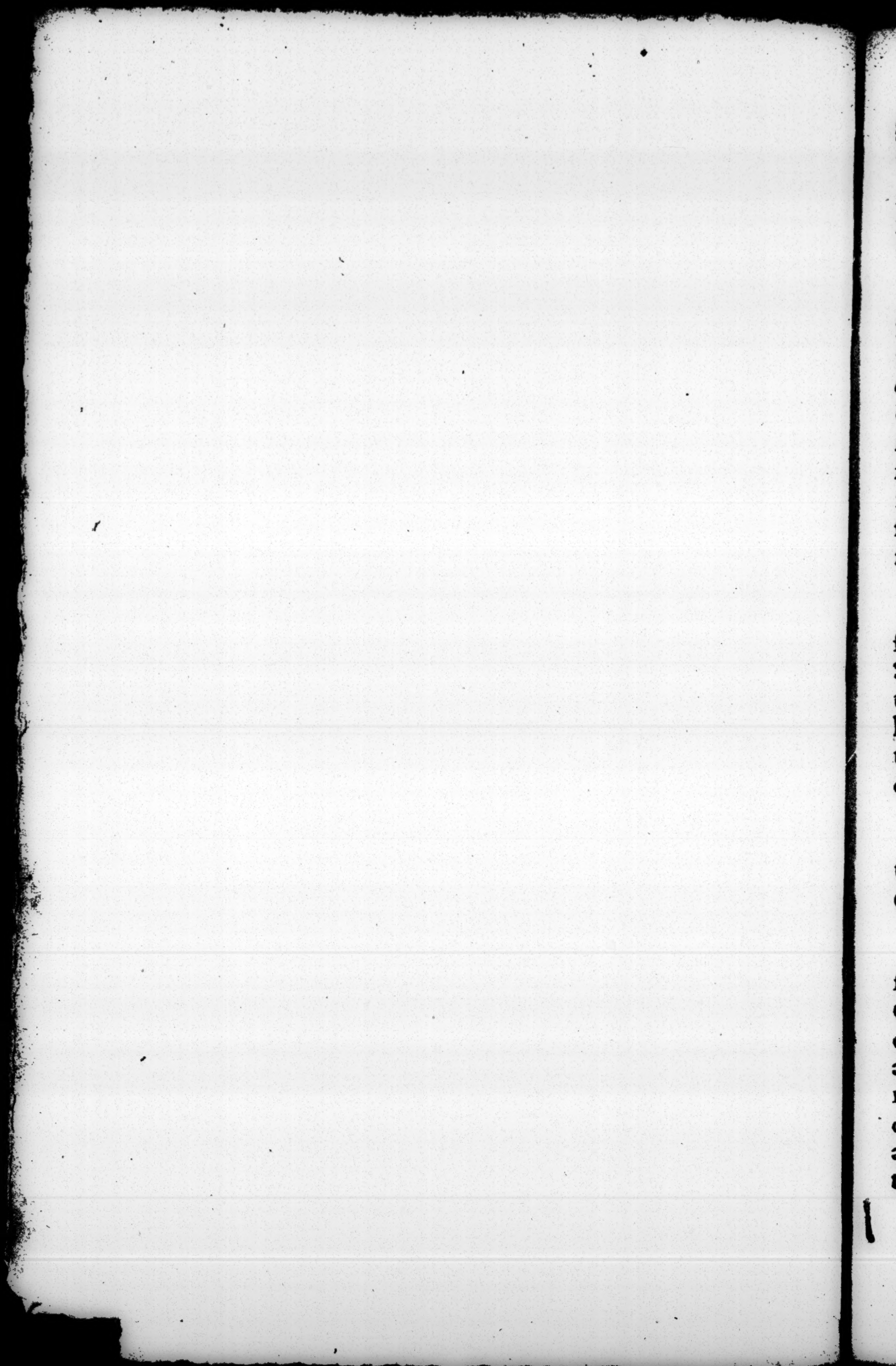
FULMINE Lædi.

Sentire fulminis ictum. Tangi, feriri de cœlo. Jovis ignibus percuti. fulminis igne peti.

FUMARE.

Edere, dare, emittere fumum. Et jam summa procul villarum culmina fumant. Fumantia saxa Ætnæ. Cœlum subtexere fumo. Faucibus ingentem fumum evomit, involvitque domum caligine cœca. Erigit atro Nigrantem

grantem fumo rogus alta ad sidera nubem. Fumant sudoribus artus.

FUMOSUS.

Fumea tedis lumina. Piceum fert fumida teda lumen. Fumifera nox.

FUMUS.

Picea caligo. Nigra volumina fumi. Fumus lacrymosus, sublimis, niger, sordidus, volucer, inanis, levis. Per multa foramina evolans. Ad æthera tendens. Inimicus ocellis. Evanescens vacuas in auras. Remanens exusto stipite. Fumi volucris vapor. Ater ad sidera fumus Erigitur. Tecta subeunt nigro deformia fumo. Assidua postes fuligine nigri. Misto undans pulvere fumus. Atram prorumpit ad æthera nubem Turbine fumantem piceo. Respiciunt atram in nimbo volitare favillam.

FUNDA.

Exutæ contorto verbera glandes. Glans plumbea funda missa. Pondera fundæ plumbea. Stridens funda. Stupea contorquens balearis verbera fundæ. Et fundam tereti circum caput egit habena. Torta Balearis sævus habena. Stridentia funda Saxa pluunt, volucres imitantur fulgura glandes. Cum balearica plumbum Funda jacit.

FUNDARE *Fundamentum.*

Fundare arces. Urbem fundare colonis. Fundamenta locare. Fundamina prima ponere. *Substruere. Struere basin.

FUR, *Furari.*

Nocturnus, tacitus, pervigil, trepidus, rapax, trifurcifer, vagus. Nocte vagans. Insidians opibus aliorum. Captans aliena Rapiens nummos fracta arca. Malefida cohors nocte silente alienas opes surripiens. * Raptas ad littora vertere prædas. Manticulari. Avertere tauros è stabulis. *Aliquid condere furto. Ignem æthereа domo subducere. Fur notæ nimium rapacitatis. Rapere armenta stabulis reclusis. Vivere rapto. Tristi spoliantur templa ruina.

FU-

FVRERE.

Insania mortem occupat, habet. Agi, agitari furore. Rapi, Circumagi furore insano. Oestro ferri. Laborare errore mentis. Furere ingentibus iris. Indomitos gerere in corde furores. Concipere furiata mente furores.

FVRIÆ.

* Diræ. Erynnees. Eumenides. Infernæ catervæ. Vltrices scelerum Deæ, Tisiphone, Alecto. Megæra. Sorores nocte genitæ. Famulæ Ditis. Diræ sorores. Dira Furiarum cohors. Sorores anguicrines. Mens furiis agitata fuit crudelis Orestis, exercita Diris, stimulata furore. In rabiem mens acta fuit. Atra bile fuit percitus.

FVRORE correptus.

Non sanæ mentis. Vesanus. Cui mens dimota loco vel sede sua est. Indomitos in corde furores gerens, habens. Vago furore actus. Turbatus corda phrenesi. Scelerum furiis agitatus Orestes.

FVTVRVM.

Cauta speculator mente futuri. Casus scire futuros. Aperire futura. Eventum pugnæ capere. Eventus secundare. Cæcos eventus volutare animo secum. Nescia mens hominum fati, sortisque futuræ. Quo res cunque cadent, &c.

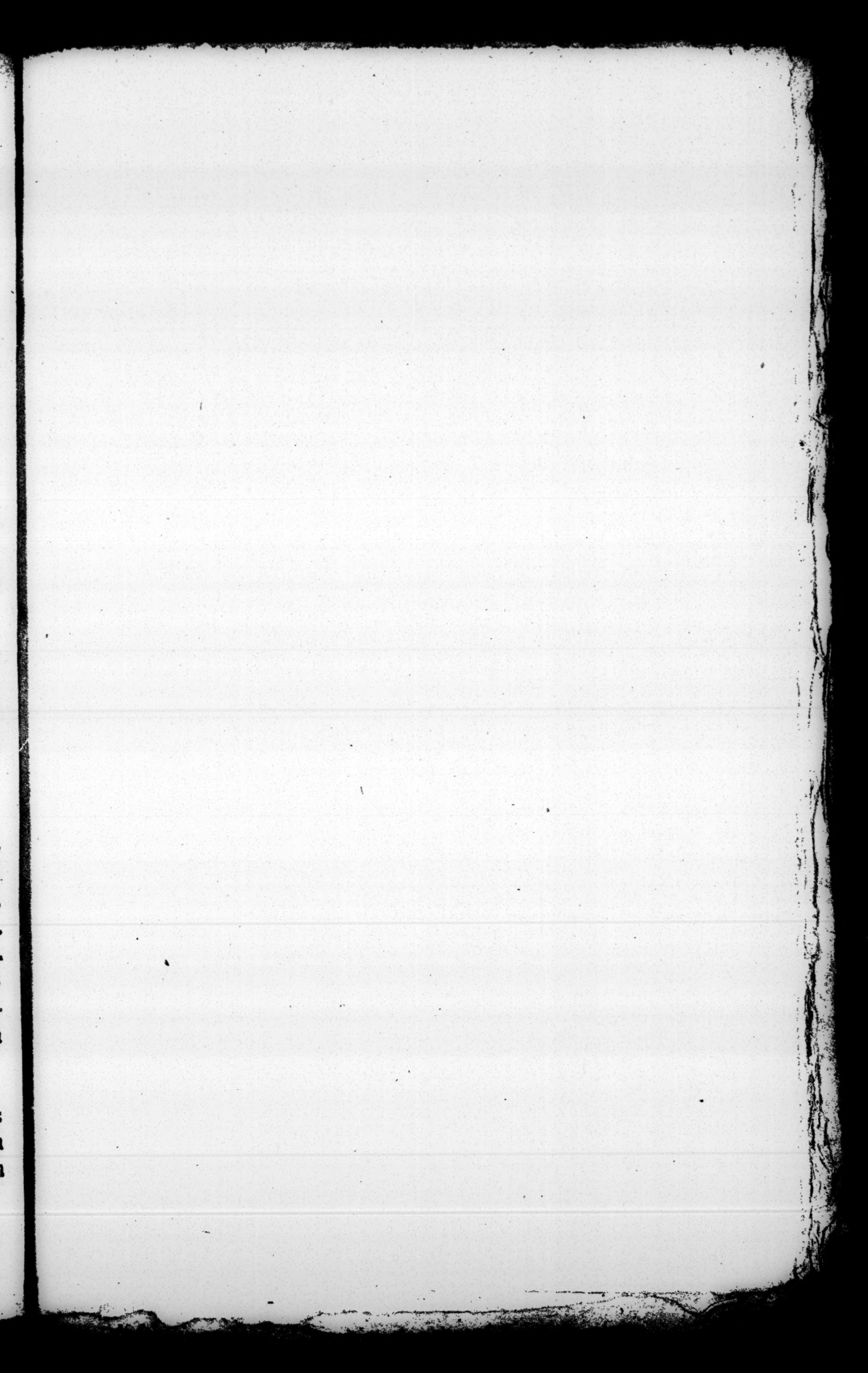
G

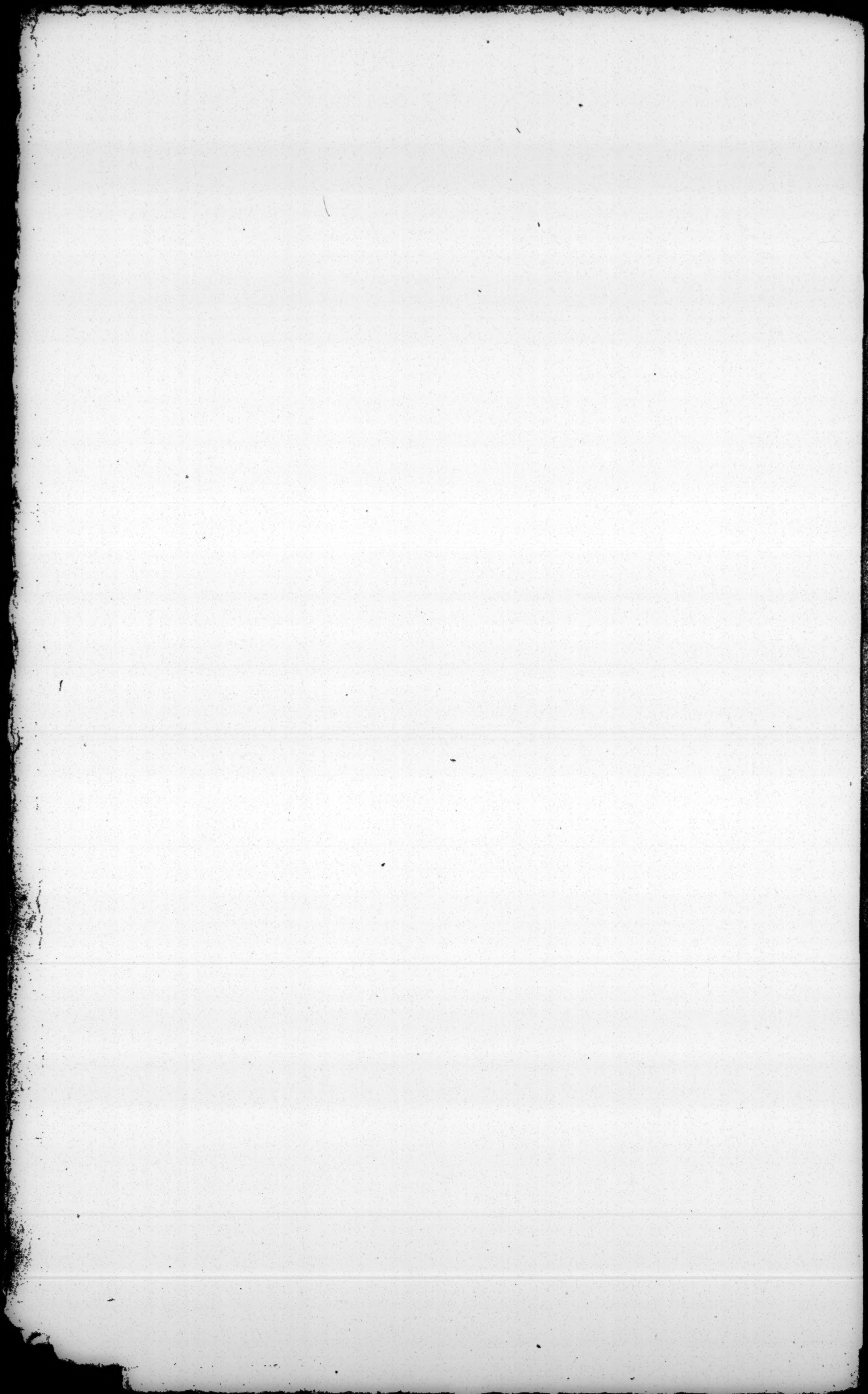
GALEA.

CAssis ferrea, horribilis, Martia, fulgens, radiens, corusca, trux, minans, victrix, cristis decorata rubris. Ære rigens. Ignem flammasque vomens. Cristata pennis. Tegmina capitum. Tegminis officium. Vincula galeæ. Et gravibus rastris galeas pulsabat inanes. Miratur terribilem cristis galeam. Imam inter galeam, summi thoracis & oras Abstulit ense caput. Induere galeam habilem cristisque decoram. Scuta virûm, galeasque & fortia corpora volvit.

GALLIA.

* Dives, armipotens, ferox, ingeniosa. Aurea cæsaries ollis, atque aurea vestis. Virgatis lucent sagulis, tum lactea

lactea colla auro innectuntur. Profugique à gente vetusta Gallorum Celtæ. Truces flavo vertice Galli. Quos Rhodanus cingit, Rhodani potores. ἀπὸ τοῦ γάλακτος. à candore lactis. Formosa Gallis corpora.

GALLINA.

Glociens, glocitans. Tegens alarum tegmine pullos. Pullorum custos fidissima. Sedulo observans pullos quo tempore milvus Instruit insidias. Fovens sobolem expansis pennis. Fœtus suos vocans singultu & plaudentibus alis. Cristati fœmina galli. Fœta conjux cristati mariti.

GALLVS.

Prænuntius ales diei. Cristatus ales. Vigil ales. Qui cantibus oris Evocat auroram. Qui trepidum vigili provocat ore diem. Lucis prænuncius ales. Excubitor. Metuendus terror leonibus. Totam gentem fœcundo semine complens. Somnos abrumpens, impediens. Volucris Titania. Nuntia lucis avis. Cristata volucris. Ales diei nuntius. Voce crebra nuntians diem adesse. Excubitorque diem cantu prædixerat ales.

GANYMEDES.

Cujus amore arsit rex superûm. Raptus Iovi. Phryx. Phrygius, Iliades. Idæus. Iliacus. Paridis genitus de sanguine. Qui pocula miscet, Invitaque Iovi nectar Iunone ministrat.

GAVDERE.

Capere gaudia læta mente. Capere, concipere nova gaudia posito luctu. Perfundi, suffundi, lætitia. Exhilarari tristia corda, pectora. Lætos diffundere vultus. Pertentant gaudia mentem. Intima viscera cordis gaudent. Pectora exultant lætitia. Lætitia fremere, & animos ad sidera tollere. Gestire tacito sub pectore. Demere supercilio nubem. Induere faciles gaudenti pectore vultus. Dulcia sepositis agitare gaudia curis. Mentem tacitam penetrant gaudia mille. Lætitiæ dulces sentire sub pectore motus. Volvere, nectere gaudia.

GAVDIO exultare.

Dare manibus plausus. Pectora exultant dulci motu

tu. Plaudere lætitiæ gestu. Edere non fictos ex hilari pectore plausus. Edere festivo nova gaudia plausu, jubila gratifica voce sonare. Præcordia dulci gaudio perfusa gestiunt. Lætitiæ dare signa, & tollere plausus. Pectore exultante ciere plausum. In plausum abire. Læto testari gaudia plausu. Gaudio triumphare.

GAVDIO perfundere.

Mulcere animum mira dulcedine. Complere, Implere lætitia pectora. Imbuere, perfundere lætitia mentem. Inflectere blanda dulcedine sensus. Mulcere animum: Confusæ reddere gaudia menti. Jucundo afficere præcordia sensu. Dulcia turbatæ infundere gaudia menti. Parere, gignere lætitiam in corde. Ciere alacres in pectore motus. Implere affectas tacita dulcedine mentes.

GAVDIVM.

Speratum, secutum, præreptum, verum, falsum, novum. Lætitia. Voluptas. Animus gaudens, Lætitia tumefactus. Gaudia grata. * Animi dulcedo, εὐφροσύνης χείμαῤῥος, Lætitiæ torrens.

GELV.

Rigidum, astrictum, candens. Maris astricto coit unda gelu. Glacie riget horrida barba. Rura gelu claudit hyems. Jacet terra alto gelu. Horrida cano pruina gelu. V. *Glacies*. V. *Hyems*.

GEMELLI.

Duplex partus. Fœtus duo. Fœtus gemellus. Pignora bina. Proles gemella.

GEMELLOS parere.

Dare duos partus. Dare Prolem gemellam. Edere geminos. Eniti gemellos, partus gemellos, prolem gemellam. Duobus fœtibus augeri.

GEMERE.

Ingentem gemitum dare ab imo pectore. Edere gemitum alto de corde. Ducere suspiria. Trahere gemitus tristi pectore. Suspirare ab imis pectoribus. Rumpere pectora questu. Triste gemere. Assiduo renovare suspiria. Premere duros sub pectore gemitus. Mittere, emittere è pectore gemitus. Tristi gemitu implere lo-

ca.

ca. Tollere ingentem gemitum ad sidera tunsis pectoribus. Rumpere alta suspiria de pectore tristi. Jactare pectore gemitus. Versare, haurire, referre, repetere, movere suspiria. Mœstas exprimere voces. Fletu ingemuit nostro.

GEMITVS.

Fictus, extortus, flebilis, mœstus, querulus, lacrymabilis. Intima viscera quassans, concutiens. Suspiria gemebunda, macerantia corda. Signa doloris taciti. Gemitus pectora concutiens. Luctantia verba reprimens.

GEMMA.

Lucida, pellucida, pura, vivida, dives. Lapilli rari, peregrini. Gemmarum quidquid fœlicibus undis Nascitur, Eoi qua maris unda rubet. Quæ legitur rubris gemma sub æquoribus. Flavo lumine Chrysolithus. Aurato fulgebat gemma monili. Miro candoris honore. Lucet in aure lapis, rubris advectus ab undis

GEMMIS ORNATVS.

* Monile baccatum collo suspenderat. Patera gemmis auroque gravis. Ensis stellatus Jaspide fulva. Matrona onusta baccis. Lucet Sardonicata manus. Flammas imitante pyropo cinctus erat. Auribus magnos committere elenchos, *id est*, margaritas majores. Eois lapillis semet ornare. Collo baccata monilia pendet. Manus puro cincta Beryllo. Flavo lumine Chrysolithus. Non gemmæ, sed mores fœminam exornant. Non sic Erythræo littore gemma quæsita, ut probitas mulierem comit. Minus Indici lapilli, minus aureumque spinther decent, quam ingenuus pudor.

GENERARE.

Edere partum in blandi luminis oras. Eniti utero partum. Ferre partum in lucem. Reddere ventris onus. Dare fœtus, partus. Ponere uteri pondus. Molliter fovere suos partus. V. *Parturire.*

GENV.

Genuum junctura. Genuum orbis. Flexum, succiduum, durum, rigidum. Qua crus esse incipit, & qua

Mollia

Mollia nodosus facit internodia poples.

GENVA Flectere.

Genua ponere, submittere. Flectere poplites. Genibus pronis supplex, Inflexo genu cadere. Niti genu. Posito genu procumbere. Genu tangere terram. Procumbit pronus submisso genu. Genua amplexans, genibus volutans hærebat. Pronum se solo sternere. Projicere submisso poplite corpus. Fulvis genua inclinarat arenis. * Procumbere genibus. *Ovid.* Positisque in margine ripæ procubuit genibus. Non moror ante tuos procubuisse pedes. Supplex volvitur ante pedes. Terram genibus submissis petere. Victorem posito suspicias genu.

GENVS.

Domus, Stirps. Origo. Principium ortus. Sanguinis ordo. Progenies regia. Genus serie fultum. Clarus origine gentis. Clarus loco. Primordia gentis, generis. Ortu materno generosus. Sanguine materno illustris. Princeps, auctor generis, sanguinis, propaginis. Gradus generis. Semina cœlestia, magna. Generis fabula falsa.

GENERE claro natus.

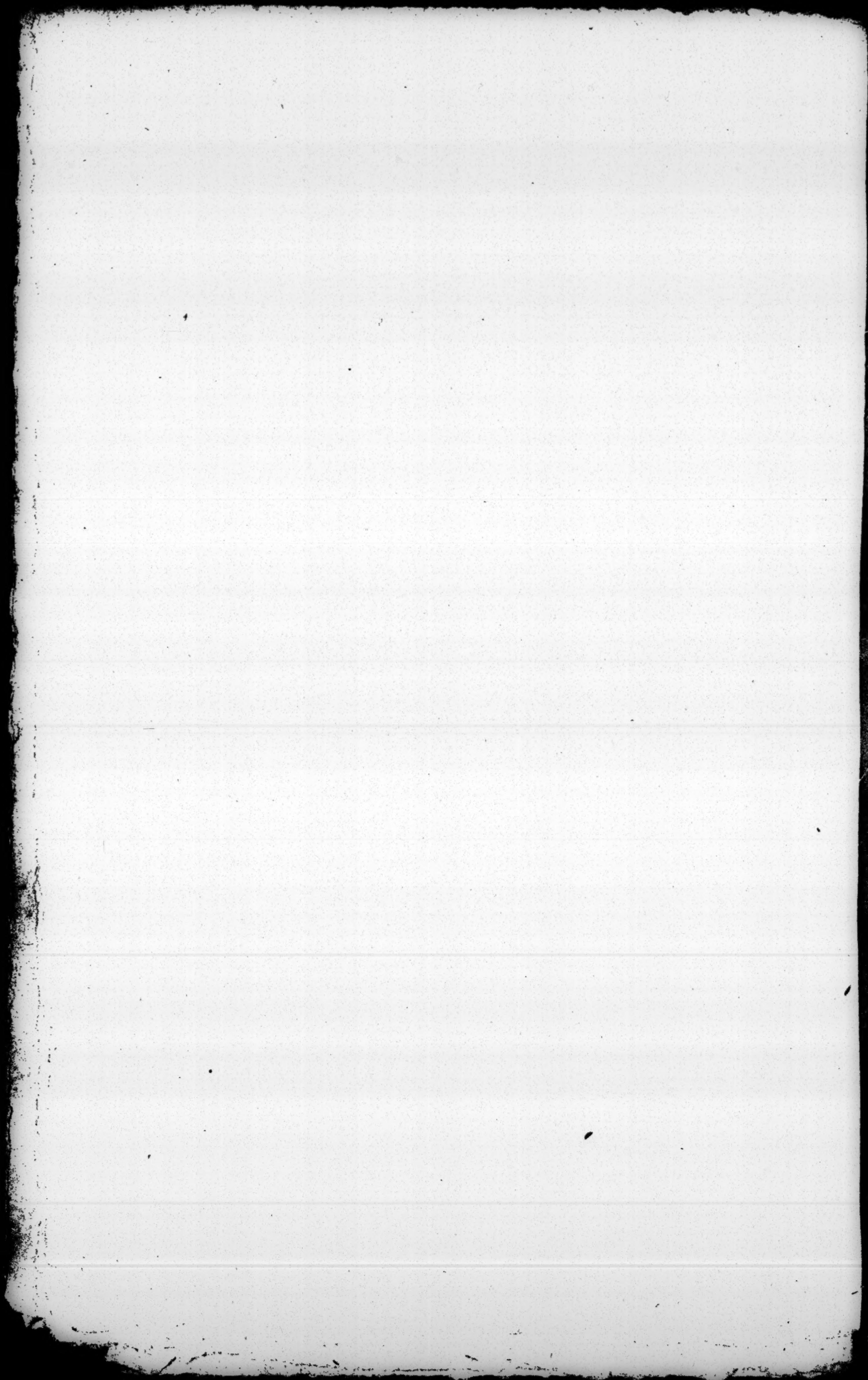
Claro sanguine cretus. Præclara stirpe creatus. Natus origine clara. Genus alto à sanguine Divûm ducere. Magna de stirpe nepotum esse. V. *Nobilis.*

GERYON.

Tergeminus, Prodigium triplex. Armenti Iberi dives.

GIGANTES.

Sævi, ardui, vasti, Phlegræi, feri, furentes, Indomiti, centimani, Theomachi. Ætnei fratres cœlo capita alta ferentes. Conjurati cœlum rescindere fratres. Genus antiquum, pubes Titania terræ. Cœlo irata juventus. Immania monstra gigantes. Tentarunt humeris monti superaddere montem, Pervius ut fieret congestis molibus æther. Affectasse ferunt regnum cœleste gigantes, Vasta se mole moventes. * Telluris juvenes unde periculum fulgens metuit Saturni domus. Impia cohors gigantum. Titanes, Typhœus, Mimas, Porphyrion, Rhetus, Enceladus, Aloidæ.

GIGNERE. V. Parturire.

GLACIES.

Glacies ventis astricta. Nives induratæ. Fragilis, saucia sole. Aqua frigore nexa in glaciem. Quæ concreta novo sub sole liquescit. Unda compacta, coacta, adstricta gelu. Filia lymphæ. Flumina indurata frigore cœli. Aqua consistens glacie. Unda ferratos tergo sustinet orbes. Humor gelidus. * Vinctas nimio frigore aquas currere. Cito ferri per glacialia, levia, levigata marmora lapsu. V. *Gelu.*

GLADIUS. V. Ensis.

GLOMERARE.

* Glomerari in orbem. Magnum mixtæ glomerantur in orbem. Immensis orbibus angues glomerantur. Sinuare terga volumine. Volubilibus nexibus orbes squamosos torquere, & immenso saltu sinuari in arcum. Cingi spiris facientibus orbem. Iris circinat arcus suos per nubila. In orbem volvi. Se convertere in orbem. Flecti per ingentes gyros. Terga sinuantur per orbes..

GOMORRHA.

Sic arsit in iram, Ardet ut Asphaltis mersa Gomorrha lacu. Est facta immundus fœda Gomorrha cinis. Quinque Gomorrhæas non respexere ruinas.

GORGON.

Anguicoma. Gorgoneum caput. Anguiferum caput. Gorgoneæ vires. Gorgonis ora. Vipereum monstrum. Colubriferum monstrum. Torva colubriferi numina monstri. Phorcynidos ora Medusæ. Crinita colubris.

GRACULUS.

Pluviæ graculus auctor aquæ.

GRÆCIA.

Facundum, sed male forte genus. Graiæ domus. Littus Inachium. Tellus Achiva. Agri Argolici. Dorica castra. Classis Pelasga. Urbes Pelasgæ. * Argiva ora Mycenæ. Grajugenûm domus. Fines Attici. Urbs Argivæ. Bœota tellus.

GRÆCI.

Graii, Pelasgi. Achivi. Argolici. Inachii. Danai, Dores. Athenæi. Grajugenæ. Stirps Achillea. Argolica gens. Argivæ robora pubis. * Oræ Argivæ incolæ. Relliquiæ Danaûm atque immitis Achilli. Argolicæ gentes. Grajugenûm populi. Ἕλληνες δῖοι, divini Græci.

GRAMEN.

Pabulum molle. Mixtæ floribus herbæ. Coma viridis. Gramen vernans, agreste, apricum, florens. Messoris falce resectum. Curvo Saturni dente recumbens. E viridi cespite sectum. Quod jacet agricolæ curva falce resectum. Quod mane virens, & sole cadente resectum expirat & aret medio agro.

GRANDIS.

Ingens. Vasta se mole ferens. Ingenti mole viros supereminens omnes. Magno corpore. Immensus. Immanis. Moles immanis equi. V. *Altus.*

GRANDO.

Lucidior glacie. Saliens, brumalis, crepitans, sonora, nivosa, horrida, saxea, dira. Duris invisa colonis. Quatiens Sylvas. Vastans, prosternens segetes. Rugitum ingenti resonans aëre. Grandinis ira, vis, impetus. Tectis crepitans salit horrida grando. Nigrans commista grandine nimbus. Verberat imber humum, quam multa grandine nimbi In vada præcipitant. Multa grandine nimbi Culminibus crepitant.

GRATIA.

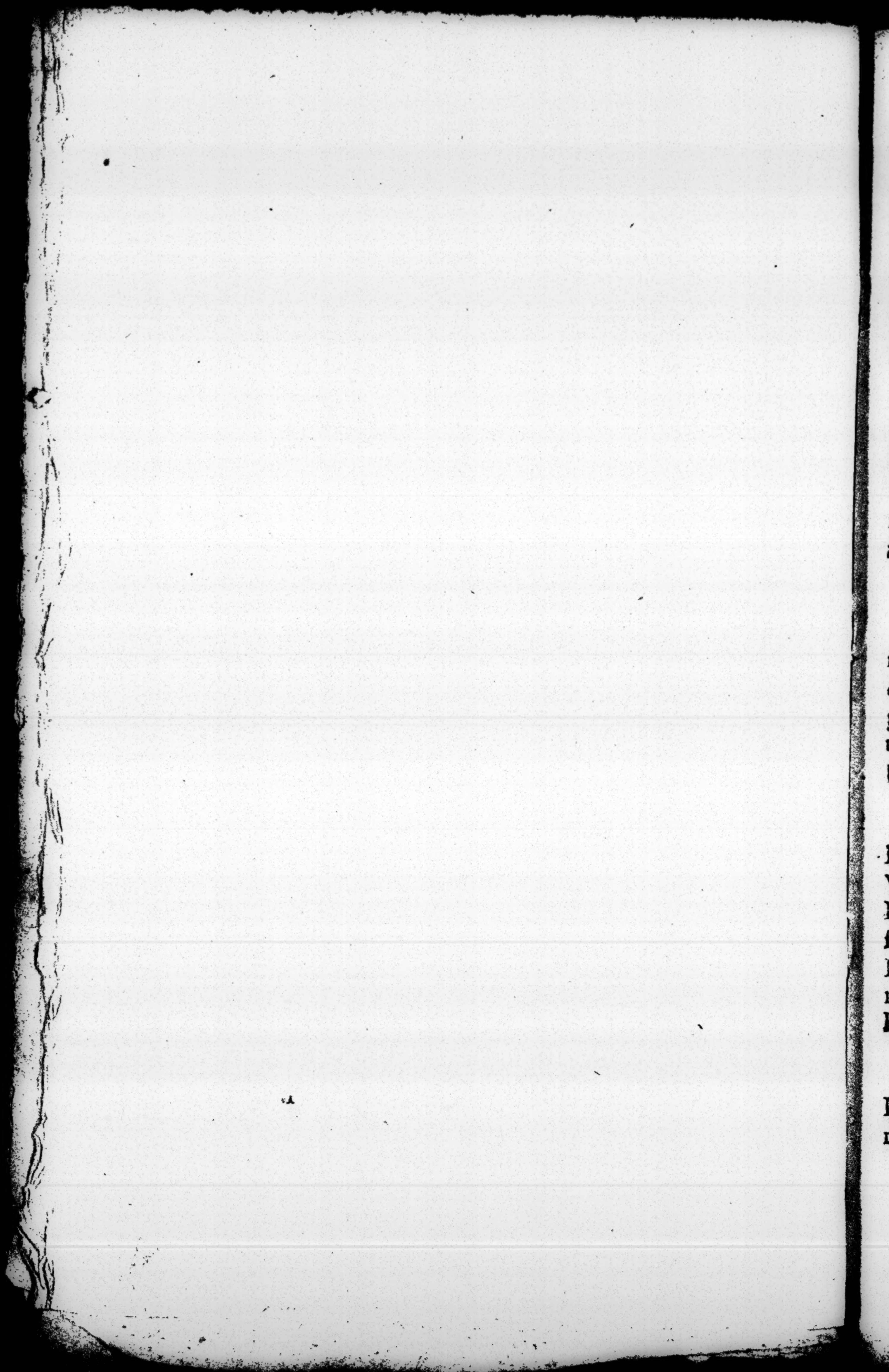
Blanda, decens, dulcis, suavis. Lepos jucundus, comis, facilis, flexanimis, mellifluus, Atticus, Cecropius.

GRATIÆ, *seu* CHARITES.

Aglaia. Thalia. Euphrosyne. Charites blandæ, lætæ, suaves, venustæ, gratæ. Dulce melos fingentes. Tres sorores bonitate pares. Deæ concordes. Mens quibus est eadem semper & una fides. * Gratiæ decentes, Læta genas, læta os roseum, vaga lumina læta Gratia. Sorores Acidaliæ.

GRATIAS AGERE.

Grates solvere, persolvere, exolvere, agere, ferre, dicere,

cere, sonare, resonare, canere, recinere, concinere. De memori pectore promere grates. Meritas depromere pectore grates. Non opis est nostræ grates persolvere dignas. * Meritas grates agere. Quas dicere grates, quasve referre parem? Haud præceptoribus unquam grates exolvere dignas possumus. Non est ut grates mentis cultoribus, seu parentibus animorum pares referamus. Quis compensare labores tot valeat? Sit voluisse satis tot respondere laboribus.

GRATIAM REFERRE.

Pensare, compensare, reddere. Par referre pari. Respondere meritis. Gratiam rependere. Reddere vicem meritis. Officiis pretium rependere. Grates persolvere dignas. Præmia reddere debita. Benè apud memorem veteris stat gratia facti. * Reddere gratiam. *V. Remunerare merita.*

GRATULARI. V. *Congratulari.*

GRAVIDA.

Prægnans. Fœta. Gravis. Alvus pondere turget. Maturi pondere partus jam urgent. Tumidus est grato pondere venter. Ferre gravem maturo pondere ventrem, gravidus est pondere venter. Ferre utero. Uterum, ventrem ferre. Uteri semina ferre. Portare onus uteri. Urbs gravida bellis. Italia gravida imperiis.

GRAVIS.

Homo severi supercilii. Marte gravis. Gravis Entellum dictis castigat Acestes. Plenus gravitate serena. Vultus triste supercilium, durique severa Catonis Frons. Iratus nimium, nimiumque severus. Elucet gravitas fastu jucunda remoto. * Frons severa majestate nitens. Nec mœstus, nec fluidus est habitus oris. Catone severior ipso. Læta viro gravitas. Non amo nubem frontis. Est gravior Curio, & Fabricio.

GRUS.

Threicia. Quæ Pigmæo sanguine gaudet avis. Aves Palamedis. Thracum volucres. Strimoniæ, aëriæ, querulæ. Cum sonitu tranantes æthera.

GUBERNARE.

Imperii fræna tenere sui. Regere alicujus habenas. Imperio sceptrisque regere. Ejus nutu eunt res. Et premere & laxas dare habenas. Terra est sub illius imperio. Placida populos in pace regebat. Pacatúmque reget patriis virtutibus orbem. Mare & terras omni ditione tenebat. Sceptra tenere. Pacis, belliq; imponere morem. Totum sub leges mittere orbem. V. *Regere. Imperare.*

GUBERNARE NAVEM.

* Torquere levi motu ingens pondus navis per sola Neptunia. V. *Nauta.*

GULOSUS.

Cui in solo vivendi cura palato est. Dedita turba gulæ. Dans fræna gulæ. Lurco omnia vorans, multo parta labore. Dilapidans patrias hellua turpis oves. Numina multivori ventris luxuriosa colens. Dapibus vinoque replens ingluviem. Noxius exemplo, & sibi noxius ipsi. Luxurie gaudens. Quæsitorum terra pélagoque ciborum ambitiosa fame laborans. Lautæ sectans fercula mensæ. Vivit Bacchanalia. Nimis indulget dapibus. Harpyis est voracior. Pestis omnium est esculentorum. Γαστρὸς χάος ventris Chaos.

GURGES.

Curvos sinuatus in arcus. Spumosi gurgitis æstus. Sinuati gurgitis orbes. Vortex violentus, rapidus, tortus, contortus. Ingens Acheronte vorago, Pestiferas aperit fauces.

GUTTA.

Cavans lapidem, decidua, procidua, manans, fluitans, irrigua, humida, exigua. Perque meos artus frigida gutta fluit.

GUTTUR.

Vocis iter, raucum, indocile, tenue, moderatum. Mors graditur vasto pandens cava guttura rictu.

H

HABENA.

JUs & moderamen equorum. Habenis equos flectere. Immittere habenas. Detorquere celeriter habenas equi.

equi. Remittere fræna equo. Manibus molitur habenas. Lora tenere. Laxas dare habenas. Palmes agit laxis per purum immissus habenis. Audire habenas. Manibus effundere habenas. V. *Frænum, Frænare.*

HABENAS MANU TENERE.

Agitare habenas manu. Corripere lora manu. Habenas contingere manu. Premere fræna manu. Habenas accipere. Ducere fræna manu.

HABENAS RELAXARE.

Dare fræna, lora, habenas. Immittere, permittere, concedere habenas. Mittere, movere fræna. Solvere lora. Concutere lora. Excutere habenas.

HABENAS CONTRAHERE.

Supprimere habenas, fræna, lora. Retinere, retentare fræna. Tendere lora. Tendere habenas retro. Attrahere lora.

HABENAS DETRECTARE.

Repugnare habenis, frænis. Fræna recusare. Lora relinquere. Equus tenax contra fræna. Equus rigidæ cervicis.

HABERE. V. Conservare.

HABITARE. V. Esse.

HÆRESIS.

Sacrataque solvere jura, & numen violare nova sub religione. Quandoquidem ille novos ritus, nova sacra per urbes instituit, priscasque audet rescindere leges. Leges abolere parentum. Novos inducere ritus. Novos fingere simulato nomine ritus. Pertinax error contra sinceram Religionem. Virus hæreticum. Hæresis recti specie quietem publicam turbans, plus malorum, quam tyrannorum rabies furentûm vexit in orbem. Nefandi dogmatis autorem sequi. Acherontis futura pabula. Hæresin ejerare, recantare vetitum dogma.

HALITUS, VAPOR.

Vapor, ater, tepidus, fumans, humidus, tenuis, ignifer. Tenues evanescens in auras. Volans ad auras.

HALITUS, ANHELITUS.

Flatus. Spiritus. Halitus gravis. Anhelitus æger, aridus

dus. Vastos quatit æger anhelitus artus. Anima.

HARPOCRATES.

Qui permit vocem, digitoque silentia suadet. Ægyptius.

HARPYIÆ.

Virgineæ volucres. Avidæ volucres. Quæ Phineia mensis guttura fraudabant. Stymphalides. Stymphalia monstra. Arcadiæ, Tartariæ volucres, Harum nomina sunt, Aello *id est*, alienum tollens. Ocypite, *id est*, citius auferens. Celæno, nigrorem significat.

HECTOR.

Magnus. sævus, impiger, inclytus, fortis, sanguinolentus. Tractus ab equo. Raptus ab Æmoniis flebilis Hector equis. Trojæ defensor. Danaûm metus. Vir Andromaches. Unus innumeri instar militis. Qui Danaas laceravit opes. Qui quæ fuerat tutatus mœnia sæpe Corpore lustravit non diuturna suo. * Ἀρήιον αἷμα, sanguis martius.

HECUBA.

Filia Dymantis vel Cyssei. Priameïa conjux. Uxor Priami. Regia conjux. Hectoris clara parens, Asiæ florentis imago. Fecunda Cisseis.

HEDERA.

Bacchica serta. Gratissima Phœbo. Nexilis, flexilis, flexibilis, errans, serpens.

HELENA.

Adultera, fugitiva, obscæna, turpis, superba. Generosa, pulcherrima, facie insignis. Tyndaris. Ledæa. Lacena. Graia. Terapnæa. Tænaria. Oebalis nympha. Oebalia pellex. Et Jovis & Ledæ filia. Jove digna viro, ni Jove nata foret. Cui dat Leda Jovem cygno decepta parentem. Geminorum gloria fratrum, Præda Paridis. Par cui nusquam inter formosas altera nomen habet.

HELIOTROPIUM.

Flos qui vertitur ad solem. Parte ruber violæque simillimus.

HELISÆUS PROPHETA.

Et comes, & magni tandem successor Eliæ, Saphatides,

d
t

r
f
r
f
n
C
n

c

H
n
A
H
g
n
le
Ju
m
Ju
ti

n
h
r

lu
ru

des, Filius Saphati. Cernit Saphatides divino numine tecta omnia, & hæc regi visa repente refert.

HERBA.

Florens, virens, viridis, prima, nova, obruta sulcis, roboris expers, variis coloribus, versicolor, odora, odorata, sterilis, salubris, hortensis, gemmans, viridans, agrestis, roscida. Quam metit incurva rustica falce manus. Distincta innumeris floribus. Germinans pingui solo. Quæ manè viget, Serò vespere humi jacet arefactis comis. Quem educat humor. Quæ languet, marcet, marcescit medio sub æstu.

HERBARUM ALIQUOT NOMINA.

* Apium, cythisus, serpillum, casia, verbena, malva, lactuca, hedera, dictamnus, rosmaris, laurus. Portulaca.

HERCULES.

Heros magnanimus, laborifer, fortis, rerum maximus. Herculeum nomen. Herculei artus. Herculea tela Lernæis atra venenis. Herculis labores. Jovis inclyta proles. Alcides. Amphitryoniades. Alcmena matre creatus. Hebes vir, conjunx Tirynthius. Aonius. Oeteus. Claviger, pharetra gravis, spolioque leonis. Qui Acheloïa cornua fregit. Cujus collo cœlum sarcina parva fuit. Tlepolemi genitor. Tergo qui sustulit orbem. Quem nunquam Juno seriesque immensa laborum Fregit. Quem non mille feræ, quem non Stheneleïus hostis, Non potuit Juno vincere. Postquam Laurentia victor Geryone extincto Tirynthius attigit arva. Vis Herculea.

HÆRES.

* Relinquere aliquem hæredem ex asse. Ultimis ceris nihil præter centunculum relictum est mihi. Successor, & hæres. Aliquem scribere hæredem. Dicere aliquem hæredem. Quarta partis hæres.

HERODES.

Putribus Herodes lendibus esca fuit. Cui lendes tabo lurida membra terunt. Vulpes Idumea. Rex impius, ferus, crudelis. Contemptor Divûm.

HEROS.

Magnanimus, insignis, invictus, illustris, inclytus, se-

mideus, fortissimus, robustissimus, nobilis. Potens armis. Validis viribus invictus. Virtutum nomine clarus. Purpura clari nitente. Septi tristibus armis. Proceres. Delectos populi ad proceres. * Divûm genus. Illustres, & ingentes Heroum animæ. Sata sanguine, Divûm progenies. Semen, vel sanguis Deorum. Flos virorum. Nobilium procerum pars optima.

HESPERUS. V. *Stella Vespertina.*

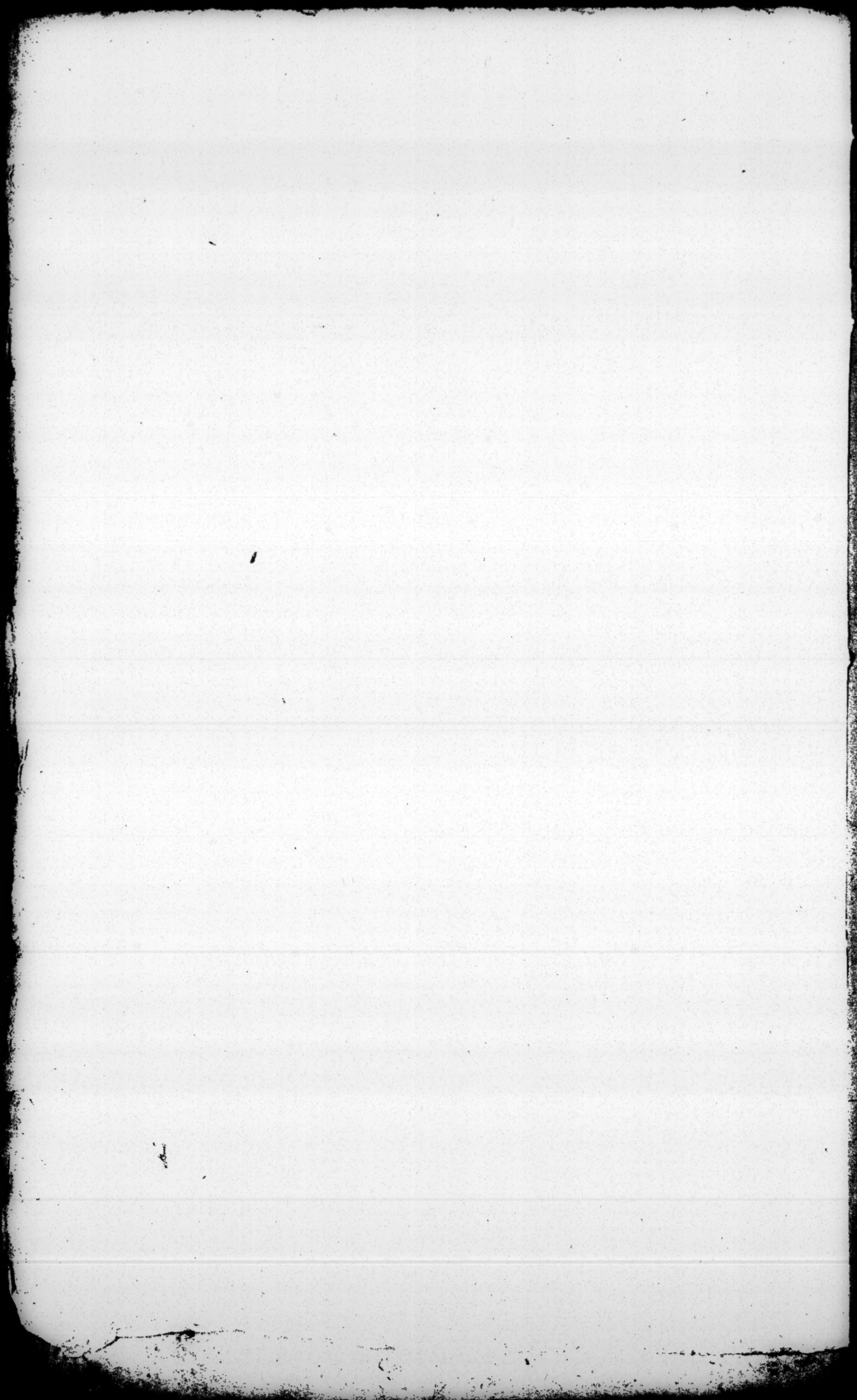
HYEMS.

Hyberna minæ. Tempus hyemale. Canos hirsuta capillos. Alba capillos. Grandine pugnans. Frigore lædens. Tremulo horrida passu. Bruma glacialis, borealis, immitis, adoperta gelu. Grandine mista. Rauco, sævo aquilone mugiens. Auferens virentia folia silvæ. Rigidis Aquilonibus horrens. Glacialibus aspera ventis. Frigora brumæ. Frigora Hyberna. Tristis hyems Aquilonis inhorruit alis. Atra subegit hyems, vestris succedere terris. Frigidus silvis Aquilo decussit honorem. V. *Frigus, Gelu.*

HYEMIS TEMPORE.

Cùm horrida sævit hyems, & sævo rapidas fulminat ore minas. Uritur ab assiduo cum frigore pontus. Cum unda maris coit astricto gelu. Cum latet astricto terra perusta gelu. Cùm cœli frigore flumina durescunt, & brumali sub nive terra latet. Cum glacie concrescit pontus. Cum rura gelu contristat hyems. Quando nequit rigidas scindere remus aquas. Cum sævit glacialis hyems canis hirsuta capillis. Cum Boreas gelidam spargit ab axe nivem. Cum sole remoto Boreas urit, & albentem frigore siccat humum. Cum frigidus Hyberno flatus ab axe volat. Per caprum cùm Sol urget anhelus equos. Cum saxa rumpit frigore tristis hyems. Stringit aquas tenues cum glacialis hyems. Cum horrida bruma riget. Cum it formis hyems rapidis. Aquilonibus horret. Cum canent Borealibus arva pruinis. Cum tenet ardentes scorpius acer equos. Cum crebra riget summis dependens stiria tectis: Et fluvii pigro diriguere gelu.

Cum

Cum structi mediis fornacibus ignes, Temperat & tepidus clausa hypocausta calor.

HIERUSALEM.

Solymorum ascendimus urbem. Solymûm ibat ad urbem. Ille iter antiquas Solymorum instaurat ad arces. Solymorum se intulit urbi. Urbs sacra Jerusalem dicitur atque Salem. Talia Davidicam post facta reliquerat urbem. Mœnia Solyma.

HIPPOCRENE.

Fons caballinus. Lympha Heliconidos, Hippocrenes. Fons Medusæus. Fons Aganippidos, Hippocrenes. Latices sacri. Factæ pedis ictibus undæ.

HIPPOMANES.

Nocens virus amantis equi. Quod ab equi teneri fronte revulsum est.

HIRCUS.

Dux pecoris. Hircus libidinosus, lascivus, fœtidus olidus, fœdus, corniger, barbiger, setiger, hirsutus. Cornibus intortis se offerens ater in hostem. Feriens, petens, invadens nudis cornibus hostem. Vir gregis petulci. Dux, Ductor opulenti gregis. Per tempora dura recurvo cornu, &c.

HIRUNDO.

Vaga, arguta, garrula, loquax. Prænuntia veris. Quæ frigus odit. Amissum pergemit ales Itym. In tectis, nidificans. Pendulam domum fingens, qua sobolem suam educat in venientem annum. Nidum vere rubente domo suspendens, & fugiens ubi hyems Aquilonibus asperat undas Bistonis. Daulias ales. Pandione nata.

HISPANIA, HISPANI.

Fertilis. Pugnax. Bellax. Populosa. Audax. Dives equis. Facilis frugum. Pretiosa metall s. Principibus fœcunda piis. Proluens exacta fessos luce jugales. In cujus fluctu respirant sidera. * Batigenæ. Miles Iber Mavorte ferox. Gentes Celtiberæ.

HOMERUS.

Mæonides. Mæonides vates. Mæonidæ pectus. Senex Mæonius. Achæus vates. Quo est memoratus A-

chilles. Cui noxia luminibus spicula condit apis. A quo seu fonte perenni Vatum Pieriis ora rigantur aquis. Belli Trojani scriptor. Rex Poëtarum. Senex Mœonius.

HOMO.

Imago humana. Mortale vulgus. Mortalia pectora. Caput humanum. Terrigenæ. Durum genus. Natum in curas genus. Animal capax mentis. Mortalis. Mortale genus. Humanum genus. Dominans in cætera, Mortali semine cretus. Variis fortunæ vicibus expositus. Similis languenti graminis herbæ, Quam videt una dies nascier, una mori. Humano semine natus. Generatus ab humano semine. Tendens ad cœlum per multa pericula rerum. Divinæ sacra mentis imago. Haud fallax divini auctoris imago. Exhibens totum parvo in corpore mundum. Cui Deus os sublime dedit, cœlumq; tueri jussit, & erectos ad sidera tollere vultus, * φυτὸν οὐράνιον, planta cælestis. Ἄγγελος ἄλλος, Angelus alter. Iapeti nepotes. Adamida. Epitome mundi. Animal diæ mentis capax. Animatum lutum.

HOMINES OMNES.

26. Omnes homines, quos habet spatiosi machina mundi. Omnes mortali de stirpe creati. Omne genus hominum terrigenûm. Quotquot vitali, ætherea vescuntur aura. Quos maximus orbis habet. Vastam quisque habet, colit, tenet incola terram. Gentes sub utroque axe jacentes. Quicunque colunt climata terræ. Quantum est hominum.

HOMVNCIO.

Nanus. Pumilio. Pumilo. Pumilus. Homunculus. Bella gerentes, certantes cum gruibus. Currens parvis bellator in armis. Pigmæus ridiculus.

HONESTAS.

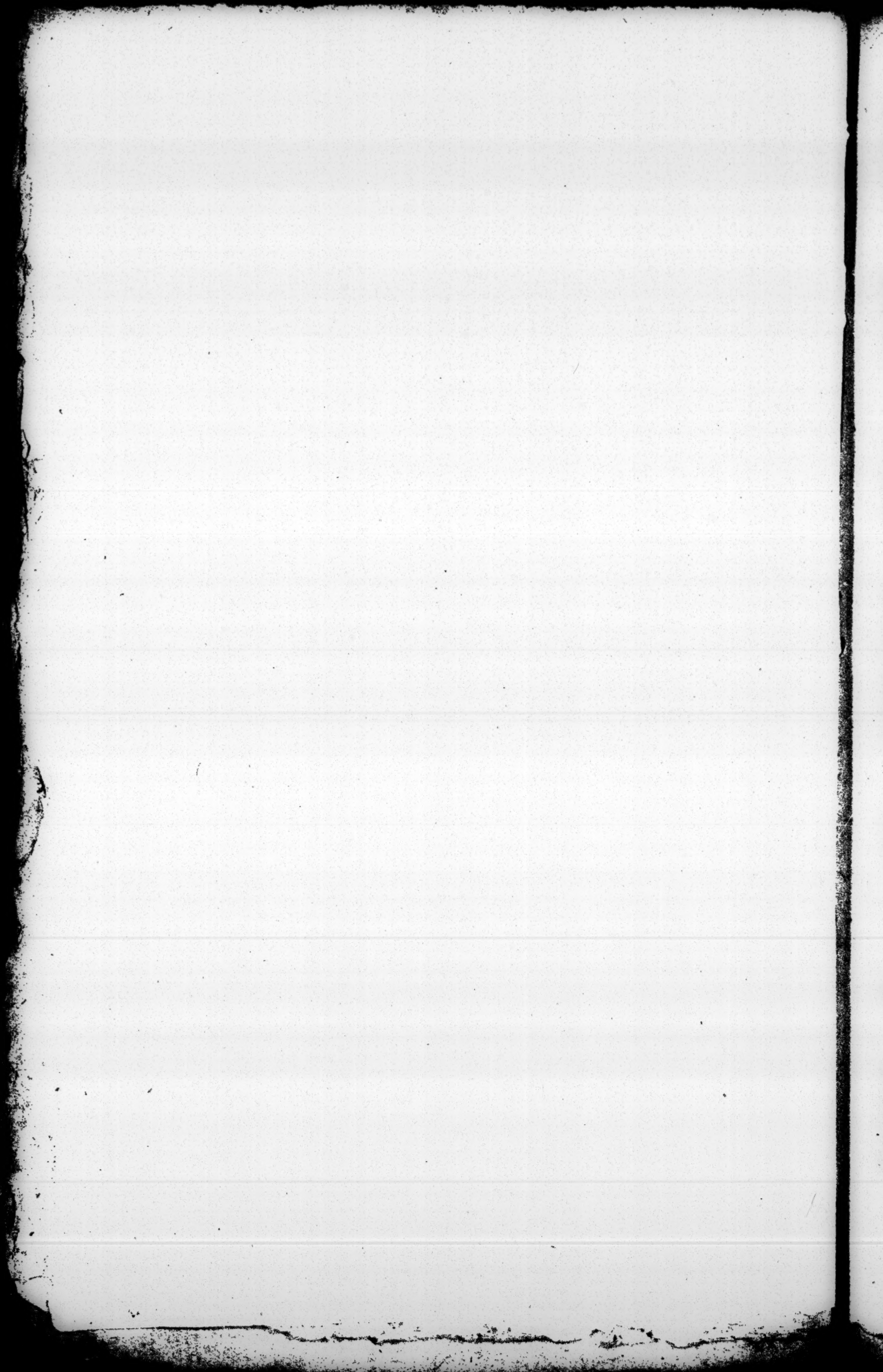
Placido reverentia vultu.

HONESTVM.

Fas, æquum, decorum, rectum.

HONOR.

Virtutis meritum. Nomen. Opinio, fama. Gloria ardua, nobilis, celebris, conspicua. Vi stimulans cupidas

mentes. Virtuti calcaria præbens. Immensum gloria calcar habet. Fovens, nutriens artes. Palma nobilis terrarum dominos evehit ad cœlum. Decora alta parentum. * σκιὰ ὀνείρου, umbra somnii.

HONORE PROSEQUI.

Miro honore colere. Tollere, extollere honoribus. Dare decus. Honesti gloriam reddere. Reddere honorem. Meritos indicere honores. Lætum celebrare honorem. Meritos alicui inferre honores. Persolvere honorem. Tergeminis tollere honoribus.

HONORIS CUPIDITAS.

Ambitio vana, inanis, vesana. Erigens altam cervicem. Arrogans sibi magnos honores. Vana splendida fastu. Quærendi nominis ardor. Ambitionis amor. Ambitiosus amor laudis.

HONORIS CUPIDUS.

Laudum perculsus amore. Agresti captus honore. Famam captans, & nominis auras. Vario laudis jactatus amore. Æternæ quærens præconia famæ. Cujus pectora trahit immensus laudis amor. Cujus animus speratæ laudis amore ignescit. Quem premit laudis anhela sitis. Quem raptat amor famæ. Quem agitat famæ laudumque cupido. Quem amor & laudis gloria sollicitet.

HORA.

Fugiens, præceps, velox, brevis. Fugiens fræno non remorante. Celeri pede, fuga, cursu abiens, transiens. Anhelo concita cursu.

HORÆ UNIUS DESCRIPTIO.

Nec plena longior hora Facta mora est.

PLURIUM HORARUM.

Quæ nunquam lingua mihi sunt properante per horas Lecta satis multas, pauca fuisse queror.

HORATIUS.

Et tenuit nostras numerosus Horatius aures, Cum ferit Ausonia carmina culta Lyra. Calabri tentavit carmina Flacci. Lyrici Teia Musa senis. Naso tener, suavis Flaccus, lasciva Properti Cynthia. * Qui ad melos Pindaricum flexit Lyricos modos. Qui Ausoniæ primus Lyram intulit.

HOR-

HORROR, & HORRESCERE.

Horror gelidus. Tremor. Fremitus horrisonus. Vox horrenda per auras excidit. Sævus circumstetit horror. Frigidus horror membra quatit. Horrescere, inhorrescere. Scelus unda refugit. Horresco referens. Atraque late Horrescit strictis seges ensibus. Tremere omnia visa repente, Liminaque laurusque Dei. V. *Tremere.*

HORTUS.

Cultus, riguus, fertilis, fœcundus, floridus, frondens, virens, apricus. Odoratis cultissimus herbis. Consitus, decoratus, refertus nitidis floribus. Fundens innumeras opes. Eliciens sinu dulcia germina. Florens ad irriguas aquas. Fructiferis consitus arboribus. Tribuens gaudium multiforme colenti. Expirans suaves auras. * Hortis Pomonæ cultior. Hortus quem aura genitabilis fovet, & qui liquidæ fonte rigatur aquæ. Invitat me hortus halans croceis floribus. Nitidis gemmans floribus hortus. Hortus Alcinoi rure præstantior. Domus florum redolentium. Hortus pingit terras gemmeis honoribus, oblectat hortus, advocat, pascit, tenet. Animoque mœsto demit angores graves, & dat colenti multiforme gaudium.

HOSPES.

Lætus, comis, hilaris, dulcis, gratus, facetus, avidus. Nostris succede penatibus hospes. Quis novus hic nostris successit sedibus hospes? Cur me moribundum deseris hospes.

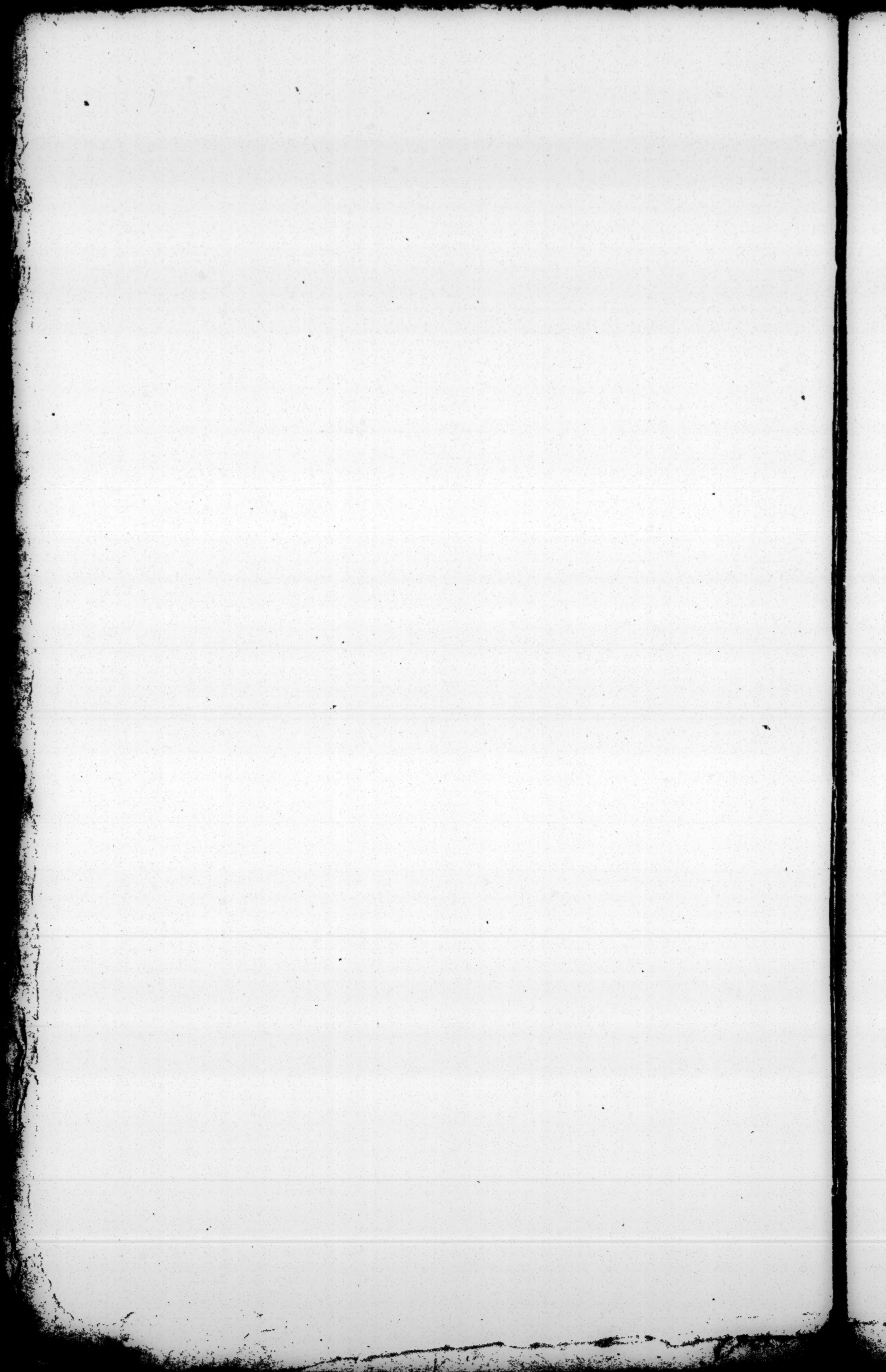
HOSPITARI.

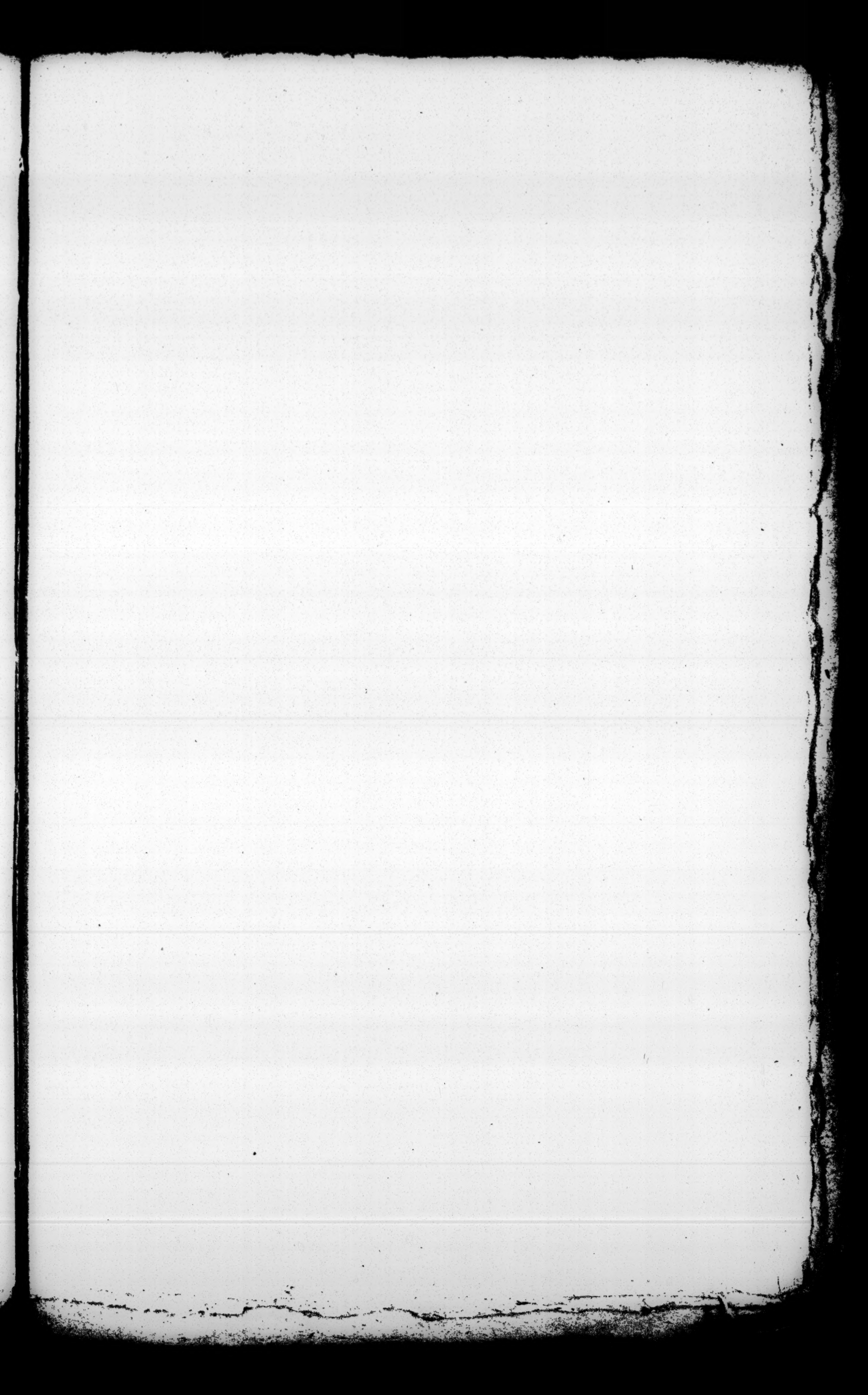
Divertere, diverti. Indulgere hospitio. Adire domum, larem. Uti hospitio, vel domo alicujus. Succedere tectis. Considere. Requiescere cum aliquo. Subire tecto, tectum, ad tecta. Socia domo, urbe frui. * Ausonios gremio excipere. Jungi hospitio. Succedere alicujus penatibus. Adire hospitium, & mensas alicujus. V. *Divertere.*

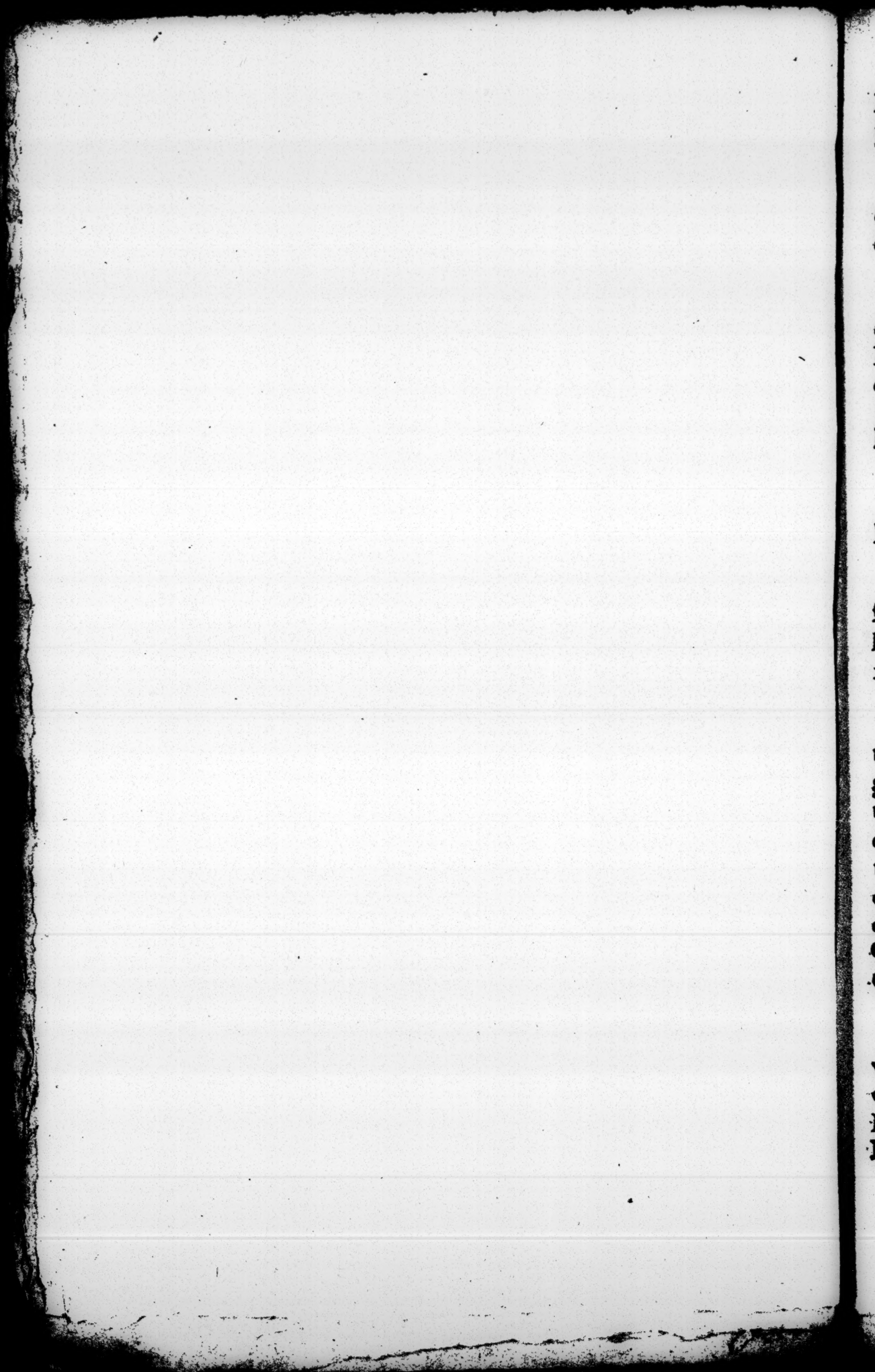
HOSPITIO EXCIPERE.

Hospitium præbere. Dare hospitium. Hospitibus janua nostra patet. Hospitem admittere. Recipere tectis.

Novæ

Novæ pateant Carthaginis arces hoſpitio Teucris. Accipere hoſpitio. Non habet fores oppoſitas.

HOSTIA.

Opima, pinguis, placabilis, myſtica, expians. Fumoſis cremanda focis. Numina placans, molliens. Victima ſacra. Mactata Deo. Addita ſacris flammis.

HOSTIS.

Validus, trux, ſævus, metuendus, timendus, reluctans, crudelis, infeſtus, cruentus, violentus, ſanguineus. Hoſtile agmen. Viri oppoſiti, diſcordes. Cæde nocens. Violentus in armis. Miſereri, flecti neſcius. Fretus ſuperbis viribus. Ferus eſt nobis nimium crudelis & hoſtis.

HOSTEM PROVOCARE.

In certamina poſcere. In prælia poſcere. Certamine provocare hoſtem.

HVMVS.

Squalida, bruta, nuda, inviſa, agreſtis. Luxuriat Phrygio ſanguine pinguis humus. Patria natalis. Vomere preſſa. Picta flore. Frugibus apta ferendis. Oſſa tegens. Pace fruens. V. *Terra.*

HVMARE.

Condere, tegere, deponere, componere, tumulare, contumulare. Tumulo, monumento, ſepulchro condere. Tegere, contegere humo. Supponere terræ, humo. Dare tumulo. Imponere ſepulchro. Contegere oſſa. Solo credere. Condere oſſa in viſcera terræ. Mandare corpora terræ. Tegere condita oſſa humo. Corpora terræ infodere. Contegit oſſa ſolum. Oſſa premuntur humo. Condere humi. Dare membra ſepulchro. Decorare ſepulchro. Corpora onerare aggere terræ. Terra accipit cineres. Oſſa tegit tumulus.

HYADES.

Taurinæ cornua frontis Septem radiantia ſtellis, Navita quas Hyades Graius ab imbre vocat. Neptes Tethyos, & Oceani ſenis. Nimboſæ, pluviæ, cientes pluvias. Matutinis occaſibus udæ. Terræ marique turbidum ſidus. Pluviale ſidus Hyantis.

HY-

HYDROPICUS.

Sitiens, insaturatus. Sitiens gelidam undam. Cui Quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.

HYDROPS.

Turgidus, inflatus, tumidus. Aquosus albo corpore languor.

HYMENÆUS.

Lætus, formosus. Conjugii sponsor & obses. Qui corpora jungit. Vinctus tempora sertis. Deceptus tollit faces maritas. Irresolubilibus jungens duo corpora vinclis. Cui conjugia curæ. Sponsis plena manu sua dona ferens. Non deserens unquam castos animos. Cujus custodia tuetur socium lectum.

HYPOCRITA.

Fallax, mendax, speciosus. Obstipa cervice, obliquato capite incedens. Figens lumina terræ. Simulans ficto pia pectora vultu. Decipiens fucato ore.

I.

IAMBUS.

PEs quo debent acria bella geri. Liber, celer, pugnax.

JACERE.

Phr: 1 Recumbere. Accumbere toris. Stratum esse. Offenso procumbere pede. Recumbere in antro. Fusus, revolutus arena. Fusus humi, totoque ingens extenditur antro. Passim vino somnoque per herbam Corpora fusa jacent. In gramine ponere corpus. Strato discumbere. Stratus gremio telluris. Procumbere humi.

JACERE.

Phr: 1. Mittere, emittere, propellere, projicere, jacere, conjicere tela manu. Corpora fundere humi. Pronum sternere solo. Purpureos jacere flores. Corripit hastam & jacit. Jacere salutem in aliquem. Anchora de prora jacitur. Jactare tela.

Phr: 1. JACULARI.

Jaculum emittere in auras. Jaculum torquere in hostes. Jacere, spargere, torquere tela. Ferre tela in aliquem. Sagittam impellere nervo. Jacere nervo stridente sagittas. Contorquere telum in auras. Dirigere spicula

cu
mi
ali
tel
&a
In
suf
Co
ja

Ar
mi
Id
su

Th
ve

ch
do
vi
br
re

est
Ac
to
De
Ch

cula curvo cornu. Librare volatile telum. Torquere missile ferrum. Exercere brachia telo. Dirigere tela in aliquem. Summa telum vibrabat in arce. Intorto figere telo. Fundunt undique tela. * Flammas ad culmina jactare. Nec saxa, nec ullum telorum interea cessat genus. Ingentem hastam validis viribus torquere. Craterem sustulit, & adversa misit in ora. Telum fatale coruscare. Corpore toto eminus intorquere. ὄμβρος ὀϊστῶν, imber jaculorum.

IANITOR.

Ad limina custos.

IANVA. V. *Porta.*

IANVARIVS. V. *Mensis. IANVS.*

Biceps, claviger, biformis, anceps. Patulcius. Clausius. Annum reserans. Anni tacite labentis origo. Ancipiti mirandus imagine. Solus de superis, qui sua terga videt. Idque quod à tergo est idque quod ante videt. Emensus longi orbis iter.

IDOLVM. V. *Deos alienos.*

IASON.

Æsonides. Æsonius. Æsone natus. Clara sub Iasone. Thessalonicus dux, Æmonius. Gener Creontis. Dives vellere auratæ ovis.

JEIVNIVM, JEIVNARE.

Triste, crucians, discrucians corpus. Vexans stomachum. Attenuans, domans corpus, corporis artus. Quo domantur intemperata viscera. * Inopi corpus affligere victu. Inedia viscera exhaurire. Alimenta negare membris. Expertum esse undæ & cibi. Inopem cibi persistere, abstinere victu.

JESVS.

* Qui humanum Deo conciliat genus. Qui & Rex est & homo, & Deus. Unica progenies æterni Patris. Adam novus, innocens, immaculatus. Altithroni genitoris gloria *Christus*. Melioris conditor ævi. Proles vera Dei. σοφία κοσμοτεχνῖτις, Sapientia mundi opifex. V. *Christus*.

IGNIS.

Vires ignis. Calores. Æstus. Incendia. Flammæ. Mulciber. Vulcanus. Ardor rutilus, coruscus, flammeus, edax, rutilans, rapidus, calidus, fumiger. Vulcanius, fumosus, micans. Contrarius undis. Discordes ignis & unda. Urens, comburens, absumens obvia quæque. Æstuans calidis fornacibus. Magno fragore furens. Doloso cineri suppositus. Corripiens stipulas amplexu rapaci.

IGNEM ELICERE.

Excudere ignem abstrusum venis silicis. Scintillam silicis excutere, & rapere flammam in fomite. Quærere semina flammæ abstrusa in venis silicis. Elicere venis silicum ignes. Eruere ignem è silice.

IGNEM STRVERE.

Excitare ignem. Suscitare ignes. Ardenti subdere ligna foco. Flammigeris addere ligna focis. Imponere ligna foco. Ignem subdere stipulis. Foliis & cortice sicco nutrire ignem, & crebra anima ad flammam perducere. Flamma suggeritur costis undantis aheni. Impositum cinerem, & sopitos suscitat ignes. Flamma furentibus Austris incenditur. Cingere flamma focum. Flammas ministrare.

IGNOBILIS.

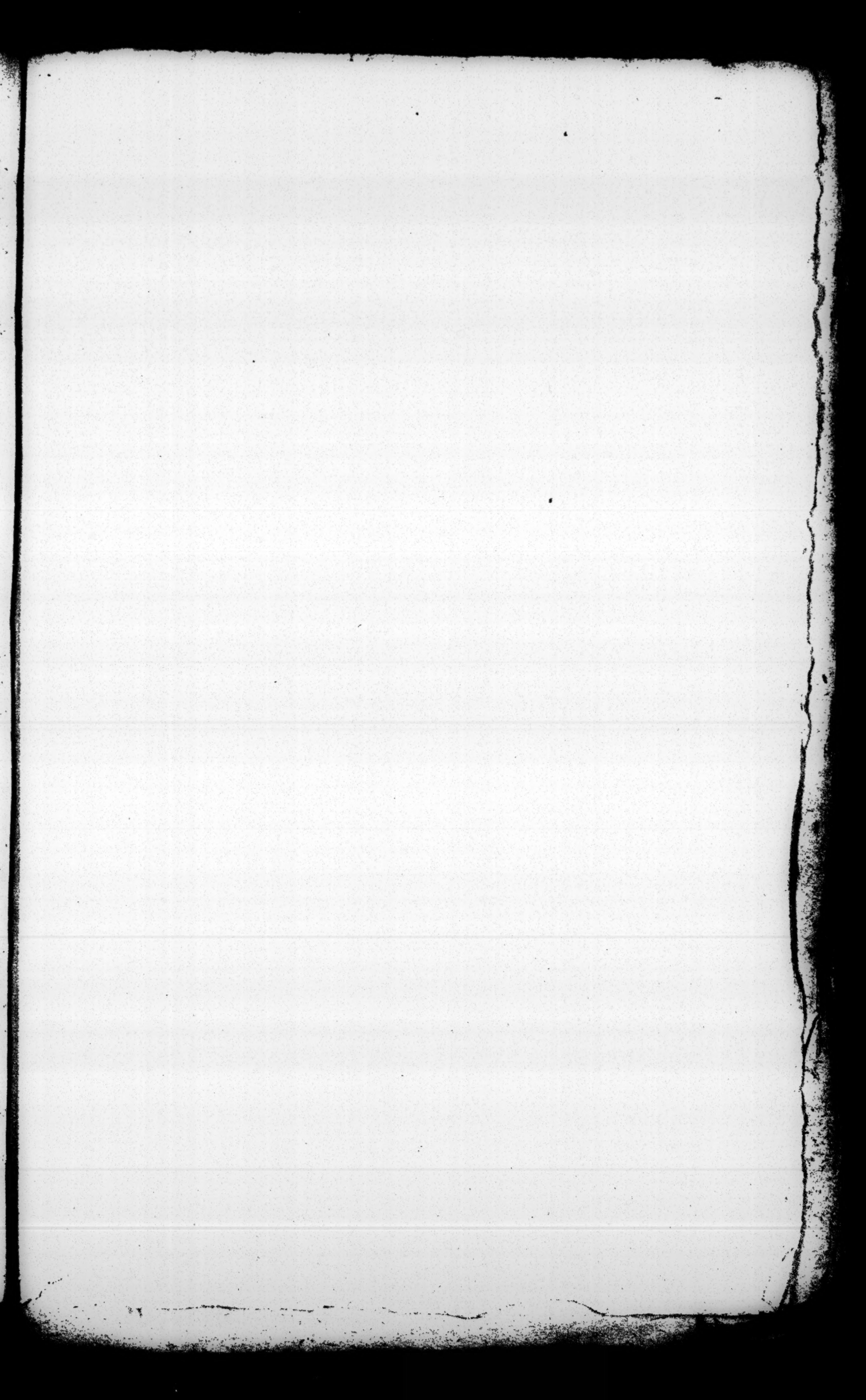
Terræ filius. Obscuro genitus loco. Obscuris natalibus ortus. Vix nomine notus. De multis aliquis. Humili de stirpe creatus. Ignobile vulgus. Nullo illustris stemmate. De fæce vulgi. Fæx infima fæcis. Obscuræ mundi maculæ animæque minutæ.

IGNORARE.

Non me latuere doli. Sed non ego nescius hujus. Mens est ignara futuri. Quis Trojæ nesciat urbem? Quæ flumina lugubris ignara belli? Multa hominem fugiunt. Scire nefas homini quid crastinus afferet ortus. Gens cæca futuri. Obscura nobis sunt instantia.

IGNOSCERE.

Dare veniam culpæ. Ignoscere culpæ. Remittere noxam. Dare veniam. Cum venia legere. V. *Parcere*.

ILLECEBRÆ.

Blanditiæ. Blandimenta. Lenocinia. Irritamenta. Stimulus. Illecebræ dulces, suaves, blandæ, dolosæ, fallaces, jucundæ, fœmineæ.

ILLICITVM.

Fas prohibet illud. Attrectare nefas. Non faciendum fas versum.

ILIVM VRBS, ILION ARX.

Pergama. Ilion ingens. Mœnia Iliaca. Solum Iliacum. Portus Iliacus. Opes Iliacæ. Sigeia tellus. Ilios alta. Mœnia Phœbi. Hectoris urbs. Neptuni urbs. Mœnia structa canore lyræ Phœbeæ.

ILLVCESCERE, & ILLVMINARE.

Jam clarum manè fenestras intrat, & angustas extendit lumine rimas. Non alios prima crescentis origine mundi Illuxisse dies. Clarescit dies. Postera lux radiis totum patefecerat orbem. Aurora interea miseris mortalibus ægram Extulerat lucem, referens opera atque labores. Piceum fert humida tæda lumen. Lumen thalamos circundat. Dispergere lucem. Largoque serenat Igne domum. Noctem flammis funalia vincunt.

IMAGO.

* Icon. Simulachrum. Effigies. Figura. Cari genitoris imago. Effigies sacræ Divûm. Picta docet templis multa tabella. Cum paupere cultu stabat in exigua ligneus æde Deus.

IMPATIENS.

Indocilis pauperiem pati. * Ferre recusans. Nescius pati. Ille mollis animo cuncta sibi adversantia longè rejicit. V. *Patienter, & præpone negationem versibus quot ibi leges.*

IMMERGERE.

* Neptuno immergere. Dare se jactu æquor in altum. Submergere Ponto. Prora avertit, & undis dat latus. Excutitur gubernator navi, & pronus volvitur in caput. Fluctus navem torquet agens circum, & rapidus vorat æquore vortex. Spargere in fluctus, & rapido immergere ponto.

ponto. Genus mortale sub undis perdidit omnipotens. Alveus trahit eum in præceps prono amne. Mare est miseris nautis exitio. Fluctibus immori eheu quam miserum! In medii submersi voragine cœni. Torrenti flumine mersus. Obrutus adulter aquis.

IMMOBILIS.

* Immotum manere. Non cedere ab ordine. Mens immota manet. Ut moles rigida mediis constat in undis, quæ ventorum furias, cœlique minas inconcussa perfert. Hæret arduus Hippomedon ceu fluctibus obvia rupes. Nescius inflecti.

IMMORTALIS.

* In quem nil juris habet parca, mors, Libitina. Est ei inconsumpta juventa. Nulla dies te eximet memori ævo. Est tibi mortis adempta conditio. Tibi stamina nulla sororum fatidicarum sufficiunt. Altior es fato. Ibis semper in ora virûm. Perennabis. Destinatus æternitati ac famæ.

IMPEDIRE.

Prohibere gressus alicujus. Obstare, obesse eunti. Fata obstant. Principiis obsta. Bonis communibus obsto. Impedit ira animum. Dii talem terris avertite pestem. Omni studio arcere. Prohibere infandos ignes à navibus. Primaque vetant consistere terra. Deterrere nefas, sævamque inhibere bipennem. Claudere iter facereque moras.

IMPERARE.

Populos sub leges trahere. Imperio premere. Imperium gerere. Dare mandata. Moderari imperii fræna. Cœlum sperare jubebas. Arma capessant Edico. Tum sic Mercurium alloquitur, ac talia mandat.

IMPERIUM.

Imperii habenæ. Imperii fræna. Moderamina rerum. Fundamenta rerum. Res. Potentia. Secures, *pro Imperio.* Jura imperii. Finis imperii. Capere moderamina rerum.

IMPERIUM EXTENDERE.

Imperium promovere, extendere, protendere. Adjice-

re

re, addere imperio. Subjicere, subdere regna. Augere regna. Proferre imperium. Proferre imperii fines. Ultra Garamantas & Indos proferet imperium.

IMPIUS. V. *Dei timore carens.*

IMPOSSIBILE, seu ADYNATON.

Quod fieri nulla ratione potest. Materia vires exsuperante meas. Ante leves pascentur in æthere cervi, & freta destituent nudos in littore pisces. Prius cælum in tartara solves. Jovi fulmen, Herculi clavam, Homero versum subtrahere, *hæc tria olim credita sunt factu impossibilia, teste Macrobio.* * Terra fert stellas, cœlum findetur aratro: Unda dabit flammas, & dabit ignis aquas. V. *Nunquam.*

28.

IMPROBUS.

Scelere ante alios immanior omnes. Contemptor Amulius æqui. Parcus Deorum cultor, & infrequens. Nefandus. incestificus, execrabilis: Gens nefanda, scelerata, perversa, pessima. Fœcundum in fraudes hominum genus. * Furia. Importunum prodigium. Labes ac flamma reipub. Anima sceleris totius atque impietatis V. *Dei timore carens.*

IMPUDENS.

Cujus fugit ab ore pudor. Cujus nullus in ore pudor * Qui frontem perfricuit. Qui posuit pudorem. Depuduit. Exulat ore pudor. Impudentior est cattello. Inverecundus. Pantolabus scurra. Cupidinum satelles. κυνὸς ὄμματ' ἔχων, habens canis oculos.

IMPUNITAS.

* Hoc impune feram. Inultus hoc sinam. Haud vindicabo. Non puniam. Nulla tuo sceleri à me pœna statuetur, tua te scelerum puniat conscientia, & furiis exagitere tuis.

INCANTATIO, & INCANTARE.

Carmen quo frigidus anguis rumpitur, inque suos fontes versa recurrit aqua. Quo læsa Ceres sterilem vanescit in herbam. Carmen magicum. Thessalicum. Colchicum. Circæum. Præstigiæ magicæ. Potentia, vis magicæ linguæ. * Spargere somnos cantu. Cãtatâ falce metere pabula.

bula. Carmen magico ore demurmurare. Infernas catervas magico stridore ciere. Herbis cyrcæis potens.

INCANTATRIX.

Strix. Venefica, impia, impura, turpis, verbosa, improba, dira. Murmurans carmina magico ore. Magico saga ministerio.

INCEDERE. V. Ire.

INCIPERE.

* Ordiri. Auspicari. Duce, & auspice Christo. Inchoare. Te sine nil altum mens inchoat. Ardentes accingor dicere pugnas. Prima ab origine repetere. Dicere ingredior. Incipere effari. Prima exordia sumo. Rerum primordia pandere.

INCITARE.

Stimulis haud mollibus incitat iras. Reficere in prælia pulsos. In prælia sæva suscitat. Ipse pater Danais animos viresque secundas Sufficit, Ipse Deos in Dardana suscitat arma. Et pater Æneas & avunculus excitat Hector. Incendere animum dictis. Stimulosque furenti Adjiciunt. Iuno vires animumque ministrat. Solitis hortatibus instigare. Animos addere. Iuvenem facta ad Mavortia flammat. Attollere animos hortando. Acuere stimulis. Iustas belli flammatur in iras. Virtutem irritant animi.

INCLUDERE.

* Stabulis supponere pecus. Includere undique densa corona. Inclusi utero Danai. Intus clausis cunctantur in ædibus omnes. Concludere sulco. Corpora furtim includunt cæco lateri. * Compagibus arctis tenere. Vndique sepire. Omnem munire custode locum. Concludere sulco. Sæpe illos aspera ponti interclusit hyems. Inclusam Danaem turris ahenea robustæque fores, & vigilum canum tristes excubiæ munierant satis nocturnis ab adulteris. Aditum fracti præstruxerat obice montis. Facere vivi-mortuum. Tollere vitam alteram, quæ est libertas.

INCOLVMEM ESSE.

* Integrum esse. Esse salvum. Integritate frui. Sospitem

tem esse. Ea visa salus morientibus una. Valere. Utriusque partis sanitate frui.

INCONSTANS.

* Anceps, vel dubius animi. Quæ te sententia vertit? Mobilitate vigere: Est levior foliis. Fortuna est constans in levitate. Minus habet ponderis, quam summum aristæ. Est illi mens mutabilis. Varium, & mutabile semper fœmina. Non est stabilis suique juris. Est illi permobile pectus. Mobilior fluctu. Incertior aura. Non ita Carpathiæ variant Aquilonibus undæ.

INCREDIBILE.

Ratam non habitura fidem. Rei fiducia cessit. Ejusmodi esse, ut fide careat, ut possit adjungi nulla fides. Speciem veritatis habere nullam. Imaginem veri ostendere nullam. * Est majus fide. Credere quis possit. Res fide major. Non est ut credam. Excessitque fidem meritorum summa tuorum. Tulimus credibili majora.

INDOCTUS.

Qui non militavit in castris Aonidum. Qui non est Musarum dulcia castra secutus. Qui non coluit pectus, vel animum per artes. Qui non bibit de fonte Aonio. Qui non hausit dulce nectar Pegasei fontis. * Analphabetus. Ne à limine musas salutavit. Rudis Pegasidum; Ignarus, & expers musarum. Ne quidem ex infimis subselliis literatorum. Homo invenustus atque inelegans. Ἀγράμματος. illiteratus.

INDOMITUS.

Equus cervicis rigidæ. Raptis concurrunt undique telis, Indomiti agricolæ. Quis indomitas tantus dolor excitat iras? Pube indomita carpere sata. Effrænis. Ferus.

INDUERE, INDUMENTUM.

* Miseris velamina nautis. Amictus, tegumen, tegumentum. Arte laboratæ vestes, ostroque superbæ. Palla signis, & auro rigens. Purpureo comas adopertus amictu. Vestes picturatæ. Læna ardet murice. *V. Vestis. V. Vestes induere.*

IN-

INEBRIARE, & INEBRIARI.

Scythis, cyathis alios urgere repletis. Reges dicuntur magnis urgere cululllis, Et tentare mero, quos perspexisse laborant. Vino graves compescere dolores Vino sepeliri. Impleri veteris Bacchi. Ferre lætitiam Dei. V. *Ebrietas*.

INFAMIA NOTATUS.

Districtus nota aliqua. Tactus infamia. Infamia læsus. * Famosus. Orbis probum. Ignominiosus, probrosus. Turpis. Hecatæa larva. Naturæ abortus. V. *Impudens*.

INFANS.

Puer vix bene natus. Nuper genitus. Infantia pectora. Lactentia viscera. Tener in cunis, & sine voce puer. Infans lactens, tenellus, vagiens, dans vagitus, fati nescius, nesciens. Materni lactis egens. Adhuc ubera sugens. Lac ore bibens tenero. Vix vacuas emissus in luminis auras. Qui vix verba potest dimidiata loqui. Pendens, & ludens ubera circum. Munera non metiens pretio, non pondere dona. Paulatim blandula verba matri faciens. Infirmo poplite nutans. Pendulus adhuc parentis ad ubera. Querulis locum implens vagitibus omnem, Cultus nesciens. Humida strata in cunis fœdans. * Faciens exordia vitæ.

* INFOELIX. V. *Adversæ res*, & *Miser*.

INFERNUS.

Erebus. Orcus. Carcer stygius. Tenebrosa sedes. Sedes infernæ. Tartarea domus, vallis. Loca plena timoris. Loca mortis. Caliginis umbræ. Avernæ valles. Mundus opacus. Luce carentia regna. Nigri regia cæca Dei. Nigri tetra regna Dei. Lacus ille silentibus aptus. Styx, Acheron imus. Unda Phlegetontis. Inferno Plutoni subdita regna. Janua nigra. Lurida porta. Aula fusca. Stygiæ tenebræ. Infernæ tristia vela ratis. Stagna lethæa. Aquæ stygiæ. Tartarei sinus. Lethæi fluminis unda. Ostia ditis. Tenebrosa palus. Fauces averni. Tartara nigra. Tartareus Phlegeton. Erebi amnes. Stygium barathrum. Porta Cerberi, Canis Stygii Flumina, tene-

bræ,

bræ, unda Acherontis. Tartarus igneus, ater, tremendus, teter. Avernus lethæus, vorax, cæcus. Infernus, opacus, tenebrosus, Plutonius. Stygii tecta tyranni. Stygii antra Draconis. Ædes Eumenidum. Sulphurea stagna paludis. Plutonia regna. Ubi erit ploratus in ævum. Ubi erit fletus, nimiumque graves sine fine dolores. Est ubi perpetui tortura doloris. Ignis ubi ardebit nullo delebilis ævo. Vermis ubi scelerum semper præcordia rodit. Via Tartarei quæ fert Acherontis ad undas. Spelunca alta, vastoque immanis hiatu. Turbidus ubi cœno vastaque voragine gurges Æstuat, atque omnem Cocyto eructat arenam. Cæcis domus alta cavernis. Illætabile regnum.

INFERNI DEÆ. V. *Deæ Tartari.*

INFERNI REGINA. V. *Regina Inferni.*

INFIGERE, & INFIGI.

* Excipere ferrum per ilia. Scopulo infigi acuto. Lethali cuspide figi. Hæret lateri lethalis arundo. Figere postibus adversis. Figere arma thalamo. Scopuli tua viscera figant. Figaris in acuto silice. Figere aliquem præacuta sude. Viscera ferro figere. Jaculo figi. Præfigere capita in hastis. Crebra confixus cuspide perstat. V. *Jaculari.*

INFINITUS.

Quorum numerum comprendere non est. Quæ si comprendere coner, Icariæ numerum dicere coner aquæ. Vere prius flores, æstu numerabis aristas, Poma per Autumnum, frigoribusque nives. Sæpe ego digestos volui numerare colores, Non potui, numero copia major erat. Crede mihi, si sum veris tibi cognitus oris, Nec numerus nostris casibus esse potest. Non magis illius numerari gaudia noctis, Hellespontiaci quam maris alga potest.

INFLAMMARE. V. *Concitare.*

INFIRMUS.

Malè fortis. Dum petit infirmis nimium sublimia pennis Icarus, Icariis nomina fecit aquis. * Æger, imbecillis, vetus, debilis, languidus. Sanguis tabet, & effœte

marcent

marcent in corpore vires. Roboris expers.

INFORTUNATUS.

Dura, adversa, crudeli, iniqua fortuna utens. Quem Jovis ira premit. Cui infandum casum fortuna minatur. Cujus capiti omnes infausta canunt. Quem fata impia tangunt. Natus es infœlix, ita dii voluêre, nec ulla Commoda nascenti stella levisque fuit. Non Venus affulsit, non ulla Jupiter hora. Pronuba Tisiphone thalamis ululabat in illis, & cecinit mœstum devia carmen avis. Imponit capiti plurima dira meo. Qui omen habet. Tædæ funestæ. Adverso Marte ruere. Furiis agitatus iniquis.

INFORTUNIUM.

A parte læva mœsta volavit avis. Nullæ dulce queruntur aves. Auspicium infastum, moresque sinistri. Sæpe sinistra cava prædixit ab ilice cornix. Sæpe malum hoc nobis, si mens non læva fuisset, De cœlo tectas memini prædicere quercus.

INFUNDERE.

* Fundere vina calathis. Puer ad cyathum statutus vina miscet. Explere cibaria oblivioso mero. Fundere unguenta de conchis capacibus. Vina fundere pateris, Bacchum fluentem excipere auro. Fronti immergit vina sacerdos. implere mero pateram. Puer, age, mihi calices ingere pleniores. Madeant generosa pocula Baccho. Nobis pronâ funde Falerna manu.

INGENIUM.

Vires ingenii. Vigor ingenii velocis. Ingenium sollers, præstans acutum. docile, nobile, divinum, egregium, capax, uberius. Ingenium iners, invalidum, torpens, pingue, rubigine læsum. Memori dignissimum versu. Docta arte politum. Aptum jocis & omnibus horis Acies ingenii egregia. Pretiosius auro.

INGENIO EXCELLENTI ESSE.

Ingenii mira dexteritate valens. Ingenio magnus. Maximus ingenio. Præditus ingenio. In quo est ingenii summa facultas. Haud equidem credo, quia sit divinius illis ingenium, aut rerum præstantia major. * Mentis

tis acumine præstat reliquis, quantum nova Cynthia præit reliqua sidera notho lumine.

INGRATUS.

* Ingratus, & immemor beneficii, vel muneris accepti. Quæ præmia das pietatis? in vanos abiêre vices pietatis honores? Danaidum dolium. Apud quem non stat gratia facti.

INIMICUS.

* Hostis, adversarius, antagonista. Hostilis tibi facies occurrat. Odi cane pejus, & angue. Inimicus atrox. Lycambeis hostem latratibus invadere. *Vide hostis.*

INIQUUS, & INJUSTUS.

Contemptor æqui. Injusto sub fasce viam carpit. Est Injusta noverca mihi domi. Contemptrix superûm, sævæque avidissima cædis. Tunicam mihi malo lupinam, Quam vel me tota populus prædicet urbe. Jura negat sibi nata, nihil non arrogat armis. Cui jus est in armis. Cui vis cogitur, jurisque locum cui vendicat ensis. Scelere ante alios immanior omnes. Impius in superos. Bipedum nequissimus. Propago ferrea. Nefandus, incestificus, execrabilis. Fœcundum in fraudes hominum genus. Cui non parentis ullus, aut equi est amor, avidus cruoris, armorum, doli. Dirus, scelestus. Certat in omne facinus, & pensi nihil ducit. Qui nullum nefas putat. Vitio vitiosior ipso.

INJURIA AFFICERE

* In aliquem fundere convitia stolidæ linguæ. Petere atro dente. Vertere in aliquem minas. Aliquem allatrare. Verbis odia aspera movere. Infandis tractare modis. Exagitare per summum nefas. Vexare. *Hor.* quid immerentes hospites vexas canis?

INNOCENS.

* Non ego peccavi. Patior pœnam sine crimine. Viximus innocui. Immeritus lui. Vita fidesque mihi est inculpata. Plectimur immerito. Insons ac minime reus. Sum criminis insons, nihil mihi conscio, nulla pallesco culpa. Sum sine fraude doloque. Innoxius egi. Conscia mens recti est.

INQUINARE.

Pias ſcelerare manus. Reddere ſpurcum, fœdum. Aſpergere labem. Conſpurcare, fœdare, polluere, contemerare, contaminare.

INSANIA.

Veſania furibunda, præceps, miſeranda, fervens, rabioſa. Trepido vultu. Mentis inops. Exul mentis. Furor cæcus, ardens, noxius, dirus, effrænis, rabidus, veſanus, pernicioſus, inſanabilis. Perdere cuncta parans. Arma miniſtrans. Incitans, ciens iras. Sceleratis efferus auſis. Exacuens enſes, & duplicans iras. Quæ fertur paſſu incerto. Vexans, diſcrucians hominum mentes. Rabies indomita, horrenda, trux, maleſuada, infanda, maleſana, effera, concita, germana furoris. Rumpens in omne nefas. Nigro armata veneno. Oeſtrum rabidum, dirum.

INSANIRE.

Ardere, flagrare acerba rabie. Circumagi vago furore. Cœco inſanire furore. Agi furore gravi. Impelli furiis. Rabie concitum, percitum eſſe. Corda tument rabie. Rabies, furor, iraque mentem præcipitant. Animus ſtimulatur furente rabie. Mens furiis agitatur. Sævis agitari furiis. Pectus anhelum & rabie fera corda. Furore inſano correptus. Ignes concipere amentiæ. Cœco raptus amore ſugit. Furiata mente ferebar. Furiis intenſum ferri. Sævit inops animi, totamque incenſa per urbem Bacchatur. Arma amens capio, nec ſat rationis in armis.

INSERERE, INSITIO.

*Oculos imponere. Aliena ex arbore germen includere, udoque docere inoleſcere libro. Findere cuneis viam in ſolidum, deinde feraces immittere plantas. Miratur arbos non ſua poma. Caudicibus ſectis truditur è ſicco radix oleagina ligno. Fert arbor inſita mala. Prunis vidi lapidoſa rubeſcere corna. Inutiles ramos falce amputare, & fœliciores inſerere.

INSIDIÆ.

Retia. Ars. Fraus. Nodi Inſidiæ clandeſtinæ, bilingues iniquæ,

iniquæ,hostiles, nefandæ, * Lupus explorat insidiis circum ovilia,& ipse nocturnus obambulat gregibus. Meditari,struere,tendere,componere alicui insidias.Aliquem insidiis,& arte circumdare. Circumscribere misellum,ac fraudi expositum caput.

INSIGNIS VIR. V. *Vir excellens.*

INSOMNIA.

Somni mendaces.Visa noctis.Simulacra noctis.Simulacra inania somni. Imago somni,noctis.Turbida imaginibus surgunt insomnia diris.

INSPICERE. V. *Respicere.*

INSULA.

Fluctibus ambita,circumflua,circumdata,septa,cincta. Dividua quam premit amnis aqua. Discretas insula rumpit aquas. Scissus in geminas partes circumfluus amnis. Stabilis medio sedit insula ponto. Insula dives opum. Insula portum efficit objectu laterum. Graio stant nomine dictæ Insulæ Ionio in magno. Æææ insula Circes.

INSUPER.

Adde quod. Hoc accedit ad illud. Addere insuper, Pudor est ulteriora sequi. Præterea.

INTEGRUM.

Omnibus suis numeris perfectum, constans, absolutum.

INTELLIGERE.

Percipere, notare mente. Memori pectore verba notare. Pectore, mente tenere. Infigere animi sensibus. Accipere docili mente. Paucis animos adhibete docebo. Cur mea dicta negas duras dimittere in aures. Quæ dicam animis advertite vestris. Accipe nunc Danaum insidias,& crimine ab uno disce omnes.

INTERROGARE.

Voce sua voces alicujus elicere.Quærere,Percunctari. Urgere. Instare.

INTINGERE.

In mero mollire Cererem. Macerare. Immergere.

INTRARE.

Succedere tectis. Inferre pedes in limina. Limen adire. Irrumpere aditus. Tecta, vel ad tecta subire, Penates, seu penetralia inire. Ingredi tecta. In domus limina irrumpere. * Succedere penatibus. Penetrare aulas, & limina regum. Illa subit mediæque minans illabitur urbi. Nemorum secreta subire. Foribus se inferre. Transfer pedem omine cum bono. Ferre gressus intra tentoria. Reclusis inferre portis.

INVADERE.

* Invadere hostes. Irruere, & densis circumfundi armis. Aggredi ferro. Excipere incautos. Injicere se medium in agmen. Invadere trepidantia castra. Fertur medios moriturus in hostes. Ruunt in terga feroces. Insidiis tacitoque invadere ferro.

INVICTUS.

* Nullis superabilis armis, invictus à vulnere. Contemptor ferri. Nullis ille potest esse saucius vulneribus. Nulloque occumbete ferro. Caput insuperabile bello. Nulla vi domabilis. Invictus viribus heros, quem nulla fatigant prælia. Nescia vinci pectora. Invictus Romano marte Britannus.

INEXPUGNABILIS. V *Bellicosus*.

INVIDERE.

Confici livore maligno. Marcescere aliorum rebus opimis. Livoris rabie vexari, agitari, impelli. Livor edax occupat, carpit, habet pectora, præcordia. Saucia corda tument invidia. Stimulis agitatur iniquis. Livor edax est quasi labes addita claris virtutibus. Lædere nescit heroum sobolem invidia. Invidiæ scopus est, sed eo felicior ipso, namque viles & minutas animas haud afflat invidia.

INVIDIA.

Invidiæ stimuli. Minacis invidiæ cumulus. Virulenta rabies invidiæ. Morsus livoris edaces. Livida, pallida tabes invidiæ. Vis invidiæ omnia rodens. Dolens alieno commodo. Livor iners vitium. Invidia Siculi non invenere tyranni Majus tormentum. Extenuans, macerans con-

conficiens ossa, medullas, corporis artus. τέκνον ἐχίδνης, filia viperæ.

INVIDUS.

Marcescens aliorum rebus opimis. Invidiæ stimulis agitatus. Impulsus livore magno. Viscera, ilia rumpens invidia. Cui pectus felle madente fluit. Cui pallor horribilis genas colorat, & macies infelix ossa renudat. Cui livor edit pectora atra dente. Aliorum egregia facta arrodens. Odiis exsaturatus.

JOANNES BAPTISTA.

Zacharides. Zachariæ filius. Abiades. Matre satus sterili. Regis cælituum prænuncius. Juvenis velatus corpora setis. Egregius vates, cui gratia dulce Nomen habere dedit. Sterili data pignora marti. Sacra de stirpe creatus. Christi tuba prima. Tuba viva Dei. Regis præcursor Olympi. Vox ego nequidquam sterili clamantis in ora. Vates, qui gressum in sorte docendi, Ante Dei natum ceu nova stella tulit. Sanctorum soboles sera parentum. Solis perpetui prodrome Lucifer. Pastus Baptista locustis, Silvarumque favis, & amictas veste cameli.

JOANNES EVANGELISTA.

Vates qui mira notabat Visa Dei jussu. Exigua Betsaide cretus. More volans aquilæ, verbo petit astra Ioannes.

JOCUS, JOCARI.

* Sales, facetiæ, lusus, lepores. Sale Attico conspergere. Multo madet sale. Egrigiè festivus homo. Dicteria dicere in omnes. Belle jocari. Dispungere seria ludo. Uti non nihil libertate decembri.

IRA.

Malum deforme. Ira subita, violenta, infracta, indomita, ferox, sæva, trux, cæca, effera, implacabilis, præceps. Ira furor brevis est. Præcipitans mentem Rapiens sensus tota cum ratione. In præceps omnia vertens & agens. Animos cæca caligine turbans, versans Adjuvans quaslibet infirmas manus. Ingentes, terribiles minas parturiens. Coquens præcordia. Concitans ra-

 pidas

iniquæ, hostiles, nefandæ, * Lupus explorat insidiis circum ovilia, & ipse nocturnus obambulat gregibus. Meditari, struere, tendere, componere alicui insidias. Aliquem insidiis, & arte circumdare. Circumscribere misellum, ac fraudi expositum caput.

INSIGNIS VIR. V. *Vir excellens.*

INSOMNIA.

Somni mendaces. Visa noctis. Simulacra noctis. Simulacra inania somni. Imago somni, noctis. Turbida imaginibus surgunt insomnia diris.

INSPICERE. V. *Respicere.*

INSULA.

Fluctibus ambita, circumflua, circumdata, septa, cincta. Dividua quam premit amnis aqua. Discretas insula rumpit aquas. Scissus in geminas partes circumfluus amnis. Stabilis medio sedit insula ponto. Insula dives opum. Insula portum efficit objectu laterum. Graio stant nomine dictæ Insulæ Ionio in magno. Ææ insula Circes.

INSUPER.

Adde quod. Hoc accedit ad illud. Addere insuper, Pudor est ulteriora sequi. Præterea.

INTEGRUM.

Omnibus suis numeris perfectum, constans, absolutum.

INTELLIGERE.

Percipere, notare mente. Memori pectore verba notare. Pectore, mente tenere. Infigere animi sensibus. Accipere docili mente. Paucis animos adhibete docebo. Cur mea dicta negas duras dimittere in aures. Quæ dicam animis advertite vestris. Accipe nunc Danaum insidias, & crimine ab uno disce omnes.

INTERROGARE.

Voce sua voces alicujus elicere. Quærere, Percunctari. Urgere. Instare.

INTINGERE.

In mero mollire Cererem. Macerare. Immergere.

INTRARE.

Succedere tectis. Inferre pedes in limina. Limen adire. Irrumpere aditus. Tecta, vel ad tecta subire, Penates, seu penetralia inire. Ingredi tecta. In domus limina irrumpere. * Succedere penatibus. Penetrare aulas, & limina regum. Illa subit mediæque minans illabitur urbi. Nemorum secreta subire. Foribus se inferre. Transfer pedem omine cum bono. Ferre gressus intra tentoria. Reclusis inferre portis.

INVADERE.

* Invadere hostes. Irruere, & densis circumfundi armis. Aggredi ferro. Excipere incautos. Injicere se medium in agmen. Invadere trepidantia castra. Fertur medios moriturus in hostes. Ruunt in terga feroces. Insidiis tacitoque invadere ferro.

INVICTUS.

* Nullis superabilis armis, invictus à vulnere. Contemptor ferri. Nullis ille potest esse saucius vulneribus. Nulloque occumbete ferro. Caput insuperabile bello. Nulla vi domabilis. Invictus viribus heros, quem nulla fatigant prælia. Nescia vinci pectora. Invictus Romano marte Britannus.

INEXPUGNABILIS. V *Bellicosus*.

INVIDERE.

Confici livore maligno. Marcescere aliorum rebus opimis. Livoris rabie vexari, agitari, impelli. Livor edax occupat, carpit, habet pectora, præcordia. Saucia corda tument invidia. Stimulis agitatur iniquis. Livor edax est quasi labes addita claris virtutibus. Lædere nescit heroum sobolem invidia. Invidiæ scopus est, sed eo felicior ipso, namque viles & minutas animas haud afflat invidia.

INVIDIA.

Invidiæ stimuli. Minacis invidiæ cumulus. Virulenta rabies invidiæ. Morsus livoris edaces. Livida, pallida tabes invidiæ. Vis invidiæ omnia rodens. Dolens alieno commodo. Livor iners vitium. Invidia Siculi non invenere tyranni Majus tormentum. Extenuans, macerans con-

conficiens oſſa, medullas, corporis artus. τέκνον ἐχίδνης, filia viperæ.

INVIDUS.

Marceſcens aliorum rebus opimis. Invidiæ ſtimulis agitatus. Impulſus livore magno. Viſcera, ilia rumpens invidia. Cui pectus felle madente fluit. Cui pallor horribilis genas colorat, & macies infelix oſſa renudat. Cui livor edit pectora atra dente. Aliorum egregia facta arrodens. Odiis exſaturatus.

JOANNES BAPTISTA.

Zacharides. Zachariæ filius. Abiades. Matre ſatus ſterili. Regis cælituum prænuncius. Juvenis velatus corpora ſetis. Egregius vates, cui gratia dulce Nomen habere dedit. Sterili data pignora marti. Sacra de ſtirpe creatus. Chriſti tuba prima. Tuba viva Dei. Regis præcurſor Olympi. Vox ego nequidquam ſterili clamantis in ora. Vates, qui greſſum in ſorte docendi, Ante Dei natum ceu nova ſtella tulit. Sanctorum ſoboles ſera parentum. Solis perpetui prodrome Lucifer. Paſtus Baptiſta locuſtis, Silvarumque favis, & amictas veſte cameli.

JOANNES EVANGELISTA.

Vates qui mira notabat Viſa Dei juſſu. Exigua Betſaide cretus. More volans aquilæ, verbo petit aſtra Ioannes.

JOCUS, JOCARI.

* Sales, facetiæ, luſus, lepores. Sale Attico conſpergere. Multo madet ſale. Egrigiè feſtivus homo. Dicteria dicere in omnes. Belle jocari. Diſpungere ſeria ludo. Uti non nihil libertate decembri.

IRA.

Malum deforme. Ira ſubita, violenta, infracta, indomita, ferox, ſæva, trux, cæca, effera, implacabilis, præceps. Ira furor brevis eſt. Præcipitans mentem Rapiens ſenſus tota cum ratione. In præceps omnia vertens & agens. Animos cæca caligine turbans, verſans Adjuvans quaſlibet infirmas manus. Ingentes, terribiles minas parturiens. Coquens præcordia. Concitans rapidas

pidas faces. * ζέσις αἵματος, fervor sanguinis.

IRAM DEPONERE.

Ponere iram. Tollere iram. Premere iram. Cohibere, inhibere ferventes æstus. Reprimere, supprimere iram. Animum ab ira revocare. Turbidos componere fluctus pectoris. Placare animos, & temperare iras. Iras remittere. Tumida ex ira tum corda residunt.

AD IRAM INCITARE.

Stimulis arrigere iras. Addere iras. Animum incendere dictis. Acuere furorem. Movere iras. Arrectæ stimulis haud mollibus iræ. Variis acuunt rumoribus iras. Magnisque acuunt stridoribus iras. Nate quis indomitas tantus dolor excitat iras? Inceditque animum dictis, atque aggerat iras.

IRASCI.

Ardescere in iras. Volvere, volutare, fovere irarum sub pectore fluctus. Omnes irarum effundere habenas. Candescere, excandescere æstu iræ. Exercere, satiare iram. Iras secum animo coquere. Ardere, flagrare, æstuare, exæstuare, incandescere, fervere ira. Sibi induere iras, colligere. Mens exæstuat ira. Increscunt animis discordibus iræ. Surgere in iras. Laxas iræ permittere habenas. Exardere in iras. Animus turgescit tristibus iris.

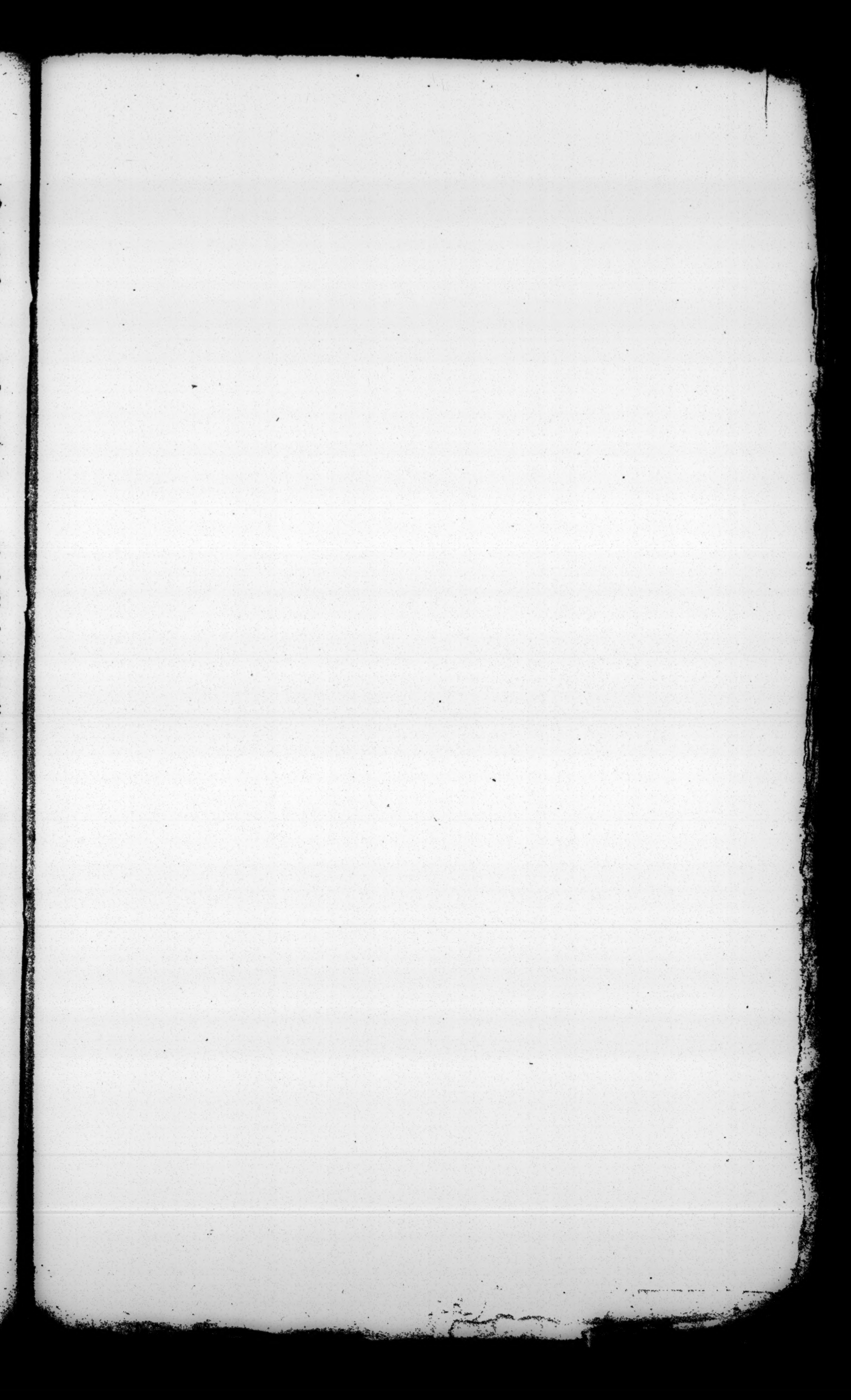
IRATVS.

Concitus, percitus, commotus ira. Irarum fluctuans æstu. Irarum percitus Oestro. Audaces effusus in iras. Irarum volvens sub pectore fluctus. Flagranti percitus ira. Fervens tumida ab ira. Sæva bile tumens. Concitus æstu impotente furoris. Stimulis haud mollibus actus furoris. Fervidus ira. Nec dum etiam causæ irarum, sævique dolores Exciderant animo. Vario irarum fluctuat æstu. Sævit animis ignobile vulgus.

IRE.

Tendere aliquò. Ferre gressus, gradus, pedem, passus. Ferri gradu corporis. Proripere se aliquò. Vestigia firmare, torquere, figere, signare. Carpere viam, & susceptum perficere iter. Agere se. Quo tendis iter? Parare viam.

Ponere

Ponere pedes. Contendere aliquò. Metiri iter. Dirigere gressum. Ire pedes. Saxa Pachini radimus. Tentare viam. Ignotas tentare vias. Coge gradum conferre juvencos. Ferri regione viarum. Gressus glomerare superbos. Premere vestigia. Celerare cursus. Rapidis ferri passibus. Emetiri longi orbis iter. Ferre gradu corpus. Utque pedum primis infans vestigia plantis Institerat.

IRE GRADU SUSPENSO.

Vestigia furtim ferre suspenso taciturna gradu. Ferre suspensos gradus. Suspensos ponere gradus. Ire passu, gradu non faciente strepitum. Suspendere gradum. Furtivo passu vestigia sequi. Clam ire pavido gradu.

IRIS. V. Arcus cœlestis.

IRRIDERE.

Illudere aliquem. Certant illudere capto. Excipere cachinno. Tollere cachinnum. Naso suspendere. Naso suspendis adunco. Loripedem rectus derideat, Æthiopem albus. Rursusne procos irrisa priores experiar? * Egregie nasutus homo. Ipsum posset hic deridere Latinum. In aliquem virus habere, evomere. Aliquem improbis gannitibus lacessere.

IRRUERE.

Medios moriturus in hostes Irruit. Mediis se immiscuit armis. Densos fertur moriturus in hostes. Arruere densis & circumfundier armis. In media arma ruere.

ISTER.

Danubius profundus, rapidus, ferox, binominis, septemplex, barbarus, gelidus, frigidus, capax. Terga vasti Danubii. Ister Scythicus, septemfidus, turbidus, vagus, fluctivagus, undans. Torquens, volvens flaventes arenas. Æquoreis Ister aditur aquis. Qui petit Euxinas aquas. Ripa semper metuendus utraque. Longo sinuatus orbe. Flumina Danubii. Rapidæ Danubii, Istri aquæ.

ITALIA.

Hesperia, Ausonia. Latium. Ausonis ora. Ausoniæ humus.

humus. Ausoniæ terræ. Domus Latiæ. Regna Italia. Fines, agri Itali : Tellus Romana. Itala tellus. Latii agri. Solum Romanorum. Terra antiqua potens armis, atque ubere glebæ. Saturnia tellus. Magna parens frugum. Plus satis in laudes terra superba suas. Fœlicia, splendida regna potentis Italiæ.

ITER.

Viæ propositum. Longum, breve, cœptum, incœptum, innnocuum, tutum. Utile, non inutile. Occultum, secretum, præceps, festinatum. Strata viarum. Tritum spatium. Angusta viarum.

ITER FACERE

Mediæ tenere urbis iter. Carpere iter, vias pede veloci. Carpere iter. Ingredi iter. Metiri iter. Emetiri iter. * Cito tramite decurrere. Angustum formica terens iter. Corripere viam. Tramite recto carpere collem. V. *Ire*.

JUBERE.

* Mandare, imperare, præcepta dare, edicere. V. *Imperare*.

JUCUNDITAS.

Gratia dulcis, suavis, elegans, blanda, decens, pulchra. Lepos suavis, comis, facilis, flexanimis, mellifluus, Cecropius, Atticus. Canere ad veteres verba jocosa modos.

JUCUNDUS.

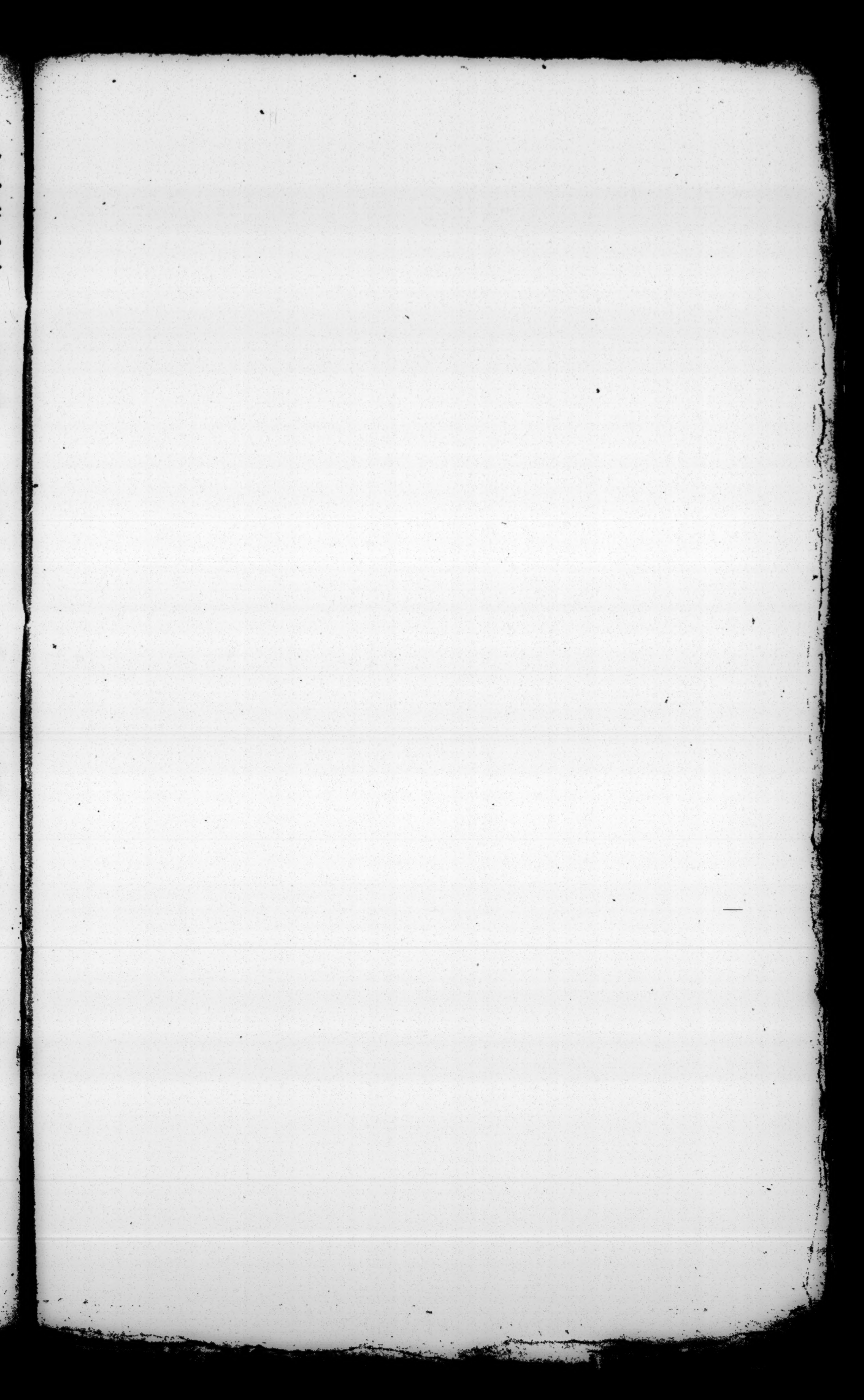
Dulcis, suavis, amicus, amœnus. Blandus plausibilis, venustus, lepidus , amabilis. Multi fabula plena joci. Jucundum lumen cœli. Difficilis, facilis, jucundus, acerbus, es idem.

JUDÆA.

Terra Judaica, Judæa tellus. Palæstina. Dives opum, fertilis frugibus. Ora terræ Judææ. Terra melle & lacte fluens.

JUDÆUS.

Circumcisus, superstitiosus, rebellis. Isacida. Satus Isaco patre. Stirps, progenies, proles, genus Isaci. Gens Isacidûm. Gens Idumea. Gens Ismaëlis. Gens nata semine

mine Isacidæ patris. Genus Israëlis avitum. Posteritas Jessigena. Gens Jacobæa. Gens edita semine Judæ. Gens olim dilecta, nunc inimica Deo. Quam Deus dura eduxit eremo siccis plantis per mare purpureum. Sabbatarius. Culta Palæstino septima festa viro. Cultaque Judæo septima sacra viro. Recutitus. Verporum dispersa propago. Apellæ viles. Gens Hebræorum. Gens circumcisa.

JUDAS.

Iscarius pesti infandæ devotus Judas. Lectorum procerum labes, & pestis Judas. Falsi simulator amoris. Christum qui prodidit Judas. Furiis agitatus Judas. Doli fabricator Judas. διάβολος νέος, novus diabolus.

JUDEX.

Selectus, legitimus, gravis, secretus, æquus, corruptus, incorruptus, justus, injustus, severus. Vultu atque ense severus. Cui sunt dubii credita jura fori. Solliciti terrens pectora mœsta rei. Tam sævo judice sontes. * Judicium muneribus subruere.

JUDICARE.

Decernere. Dijudicare. Ferre sententiam. Facere judicium. Res est arbitrio non dirimenda meo. Pagina judicium tuum subit.

JUGULARE.

*Jugulum petere. Resolvere jugulum mucrone. Mergere jugulo ferrum. Vulnerat ense qua collo est confine caput. Impia manu senile guttur parentis fregit. Jugulum ense fodere. Alto jugulo mucronem tingere. Vocis iter secare, & tenuem vitam includere sanguine. Jugulo demittere ferrum. In collum stringere cultros. Condere sicam jugulo. Condere pugione jugulum. Penitus premens jugulo manum commisit, inque vulnere ensem abscondit.

JUGUM.

Curvum, incurvum, durum, debile, adamantinum, spinosum, injustum. Vocare ad, vel sub juga. Imponere jugum. Supponere tauros oneri. Premere aratro collum. Aratro adjungere. Agere sub juga. Colla jugis supponere. Venire, trahere, ducere, ire sub juga. Præbere colla premenda jugo. Dare colla premenda jugo. Subire aratra. Sub-

dere oneri colla. Submittere colla jugo. Subtrahere colla jugo. Detrectare jugum. Rumpere vincla jugo.

JUNCTURÆ.

Juncturas tabulata dabant.

JUNGERE.

Se lateri alicujus glomerare. *Se socium vel comitem præbere. Junge latus lateri. Addere se socium. Stipare latus. Juxtà incedere.

JUNO.

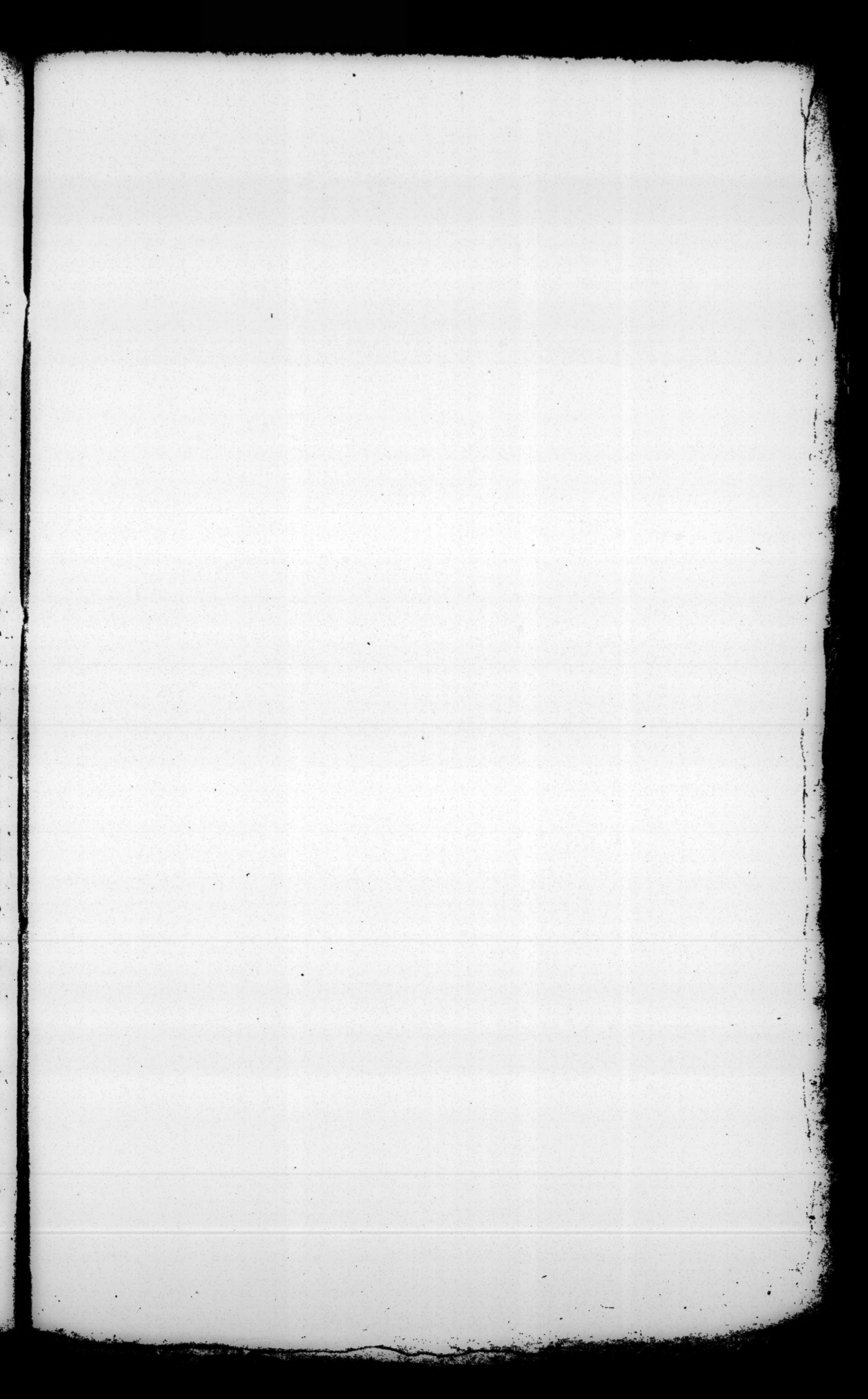
Regina. Jovisque & soror & conjux. Magni Matrona Tonantis. Saturnia sors prima. Saturnia. Sospita. Pronuba. Jovis conjuxque sororque. Nupta sororque Jovis. Sui Germana mariti. Germana Tonantis. Magni consors Jovis. Cui vincla jugalia curæ. Toris quæ præsidet alma maritis. Laborantes utero miserata puellas. Alumna Tethyos. Sacris præfecta maritis.

JUPITER, FALSUS DEUS.

Justus, omnipotens, cœlestis, summus, arduus, magnus, ingens, invictus, tonans, vindex, ultor. Saturnius. Hammon. Stator. Elicius. Tarpeius. Capitolinus. Latius. Hercæus. Panompheus. Cæneus. Qui præbet numina vatum ingeniis. Divûm sator, rector, rex. Divûm hominumque pater. Vasti rector Olympi. Populi rectorque parensque. Qui fera terribilis jaculatur fulmina dextra. Sideream mundi qui temperat arcem. Rapidis qui tonat altus equis. Cujus veniunt fulmina torta manu. Qui freta, qui terras, & sua regna quatit. Posita est cui regia cœlo. Qui mundi temperat arte domum. Omnipotens rex ætheris alti. Divûm pater, atque hominum rex. Hominum sator atque Deorum. Hominum divûmque æterna potestas. Qui res hominumque Deûmque Æternis regit imperiis. Regnator qui cœlum & terras numine complet. Hominum rerumque repertor.

JURARE ETHNICO MORE.

Superos vel numen Deorum testari. Per superos, & siqua fides tellure sub ima est. Me obstringo verbis in sacra dura meis. Nubila promissi Styx mihi testis erit. Per mare, per terras, per cœli numina juro. Juro per jubar

bar hoc solis radiis insigne coruscis. Jurare Stygias undas. Terram, mare, sidera juro. Adjuro Stygii caput implacabile fontis. Per caput hoc juro. Testor utrumque caput. Per superos, atque hoc cœli spirabile lumen.

JVRISCONSVLTVS.

Vir consultissimus æqui, juris consiliique potens, & providus auctor rebus agendis. Sciens legum, fœdera & pacta tenens. Interpres doctissimus duplicis juris. Cui bene sunt gemini perspecta volumina juris. Cujus manus volvit assidua sedulitate spatiosa volumina juris. Imbutus gemino fonte juris florentis. * Juris, & æquarum legum scientissimus. Qui ore veridico regit forum. Antistes juris, & legum. Cui Themis suum reclusit pectus, & quem Astræa suo fovit sinu. Juris alumnus. Medulla juris. ὃν Θέμις παιδόσιλο μαζῷ, quem Themis nutrivit ubere. V. *Causidicus*.

JVRGARI.

Jurgia nectere, dicere. Dicere per jurgia. Ad jurgia solvere linguam. Ire in litem. Meditari jurgia linguæ. Rixæ verba ministrare,

JVRGIA.

Querela, Discordia. Lites. Contentiones. Querelæ damnosæ. Litigiosa jurgia. Irrita jurgia jactare. Veluti magna in populo cum sæpe coorta est Seditio, sævitque animis ignobile vulgus. Jurgium insanum, simulatum vino. Jurgia turbida. Amaræ prælia linguæ. * Clamosas lites movere. Gravem intendere litem. Litem habere cum aliquo. Fervere litigio. Rabiosas tollere voces.

JVSTVS.

Sine labe. Sine crimine. Quo non justior alter. Justissimus unus. Servantissimus æqui. Recti custos. Imitator honesti, Justitiæ tenax. V. *Bonitas*.

JVVENCA.

Cornigera, nivea, sterilis. Quæ dederat nullo colla premenda jugo. Operum connubiique rudis.

JVVENCVS.

Rudis operum. Tener, indomitus. Male inæquales veniunt ad aratra juvenci. Detrectans aratrum. Detrectans

ctans juga prima. Exultans teneris in herbis. Insultans campo. V. *Equus*.

JUVENIS.

Puer levioribus annis. Medio jam flore vigens. Vernans jucundo flore teneræ juventæ. Florens, virens, vigens mollibus, juvenilibus, florentibus, vernantibus annis. Flavens prima lanugine malas. Ætatis flore virens. Ævi flos perpetuus. Juvenile corpus. Integer ævi, annis. Juvenum gratissimus. Plenus studiorum. Nobilis & clarus origine. Juvenum caterva, series, sedula turba. Romana pubes. Gaudens equis canibusque, & aprici gramine campi. Cereus in vitium flecti monitoribus asper. Utilium tardus provisor. Prodigus æris.

JUVENTA.

Ætatis vir. Primi flores. Spatium juventæ. Fortior ætas. Primæ lanuginis ætas. Prima juventus. Viridis, generosa, velox, grata, docilis, prodiga, primæva, pubescens, petulans, ingeniosa, lasciva, incauta, prava, male circumspecta. Vitiis luxuriosa suis. Ad vagas libidines proclivis. Mollis & apta capi. Tempora verna juventutis. Florescens ætas. Ver breve blandæ juventæ. Præcalido sanguine fervens. Laude gerendarum rerum inflammata. Flos virentis ævi. Ventosa levitate tumens.

A JUVENTUTE.

A teneris, juvenilibus, florentibus annis. Primis ab annis. Primò, viridi ab ævo. A flore juventæ. *A cunis usque ad canos.

IN JUVENTUTE.

Prima florente inventa. Mollibus, juvenilibus annis. Pubescente juventa. Vitæ melioris in ævo, Dum primi temporis anni florent. Dum vernat ætas, & novus est flos indolis. Primæ sub flore juventæ. Sub viridante adhuc ævo. Prima lanugine signante genas. Dum prima novis adolescit frondibus ætas.

L.

LABES.

INsolita, indigna. Eximere labem. Maculas læsis de vestibus auferre. O nefanda & perniciosa labes civitatis.

Candi-

Candidus impura labe carebat amor. Gratior est pulchro veniens è corpore nævus.

LABOR.

Opus laboris. Onus laboris. Tædia longa laborum. Prima pars exhausta laboris. Series immensa laborum. Labor irritus, incertus, actus sine fine, continuus, æternus, difficilis, immodicus, immensus, improbus. Omnia vincens. Nunquam cessans. Patiens tædia multa. Res claras, egregias tentans, perficiens. Augens altrices opes. Facta memoranda, cantanda, celebranda perficiens. Redit agricolis labor actus in orbem. Extremo sub fine laborum vela trahere. Omnibus una quies operum, labor omnibus unus.

LABORARE.

Præcipuum jam inde à teneris impende laborem. Perficere, sustinere, subire laborem. Exercere laborem. Formicæ æstate laborem experiuntur. Indulgere labori. Non linquere laborem. Pati labores. Sumere labores. Superare labores. Ferre laborem. Urgere se laboribus. Dum vires, annique sinunt, tolerate labores. Exercere vires. V. *Operari*.

LABYRINTHUS.

Tectum curvum, recurvum, fallax. Tecta cæca. Tecta cæcæ non redeunda domûs. Tecta monstri. Innumeræ errore viæ, Per dubias saxea tecta vias. Multiplex domus limine, variarum ambage viarum. Ne labyrinthæis è flexibus egredientem, Tecti frustraretur inobservabilis error.

LAC.

Lacteus humor. Uberis nectar. Munera nivei lactis. Niveum nectar. Dentibus & gingivis inimicum. Bene nutriens. Dulce, recens, candidum, niveum, coactum, concretum vimine querno, caprinum, vaccinum, ovillum. Lac mihi non æstate novum, non frigore desit.

LACRYMÆ.

Inania munera mortis. Signa animi mœsti. Tepidus ros. Tepidus imber. Lacrymarum rivus. Effusæ gravidis uberibusque genis. Uberibus oculis lacrymarum flumina

na missa. Lacrymæ introrsus obortæ. Ora rigantes. In ora cadentes. Ora genasque rigantes, humectantes. Rivi more fluentes. Vocis pondera habentes. In ora, more nivis sole madentis eunt.

LACRYMARE, & LACRYMARI.

Fundere, profundere, effundere, dare, spargere lacrymas, largos fletus. Ducere fletum. Indulgere lacrymis. Lacrymis perfundi. Rigare, irrigare, temerare, contemerare, contaminare, polluere fletibus ora. Implere sinum lacrymis obortis. Lacrymarum flumina mittere. Humectare, spargere imbre genas. Lacrymis lumina, ora madent. Ex oculis humida gutta cadit. Humectare guttis grandibus ora. Lacrymis oculos explere. Labitur ex oculis cum quoque gutta meis. Fluunt lacrymæ more perennis aquæ. Decidit in tepidos lucida gutta sinus. Lacrymis immaduêre genæ. Lacrymis nullus modus est. Lacrymas volvere per ora. Largos ciere fletus. Lacrymis ora perfundere. Moveri fletibus. Oculos lacrymis suffundere. Demittere lacrymas. Lacrymas per ora volutare. Lacrymis humet arena meis. Per sinus lacrymæ fluminis instar eunt. Lacrymis oculi funguntur obortis. Lacrymæ per amantia lumina manant. Nec lacrymas oculi tenuêre cadentes. Suffundere lumina rore. Miscere lacrymis dicta. Lacrymis oculi rorantur obortis.

LACRYMANDI CAUSAM præbere.

Elicere, movere, excutere, exprimere, extorquere, commovere lacrymas. Cogere in lacrymas. Tempus in immensum lacrymas tibi movimus istas, Quæ semper causa sufficiente cadent.

LACRYMAS SISTERE.

Lacrymas inhibere, cohibere, comprimere, supprimere, suspendere, tenere, retinere, continere, temperare, Temperare lacrymis, & à lacrymis, Sedare fletus. Siccare lumina.

LACTARE.

Dare ubera. Uberibus satiare famem. Lactis alimenta dare.

dare. Præbere ubera. Quem ſine matris honore Nutrit inhumanæ dura papilla lupæ. Armentalis equæ mammis & lacte ferino Nutribat, teneris immulgens ubera labris. Ubera admovere, ſugere. Alere lacte, lactis ope. Imbuere guttura lacte. Dare mammam, mammillas.

LACTERE SUGERE.

Lac bibere. Lambere matrem. Siccare, exiccare ubera labris. Trahere, ducere ubera plena. Ebibere lac maternum. Uberaque ebiberant avidi lactantia nati. Diſtentas ſiccant pecudes, & lacte negato, Sordidus exhauſto ſorbetur ab ubere ſanguis. Pronus lac bibit agnus ovis. Bina die ſiccant ovis ubera. Uberibus ſatiare famem.

LÆTUS.

Suffuſus, perfuſus gaudio. Fronte ſerena. Capiens gaudia læta mente. Lætitiæ ſentiens dulces ſub pectore motus. Animos ad ſidera tollens lætus. Vultum ſerenans pulſo mœrore. Lætas voces ad ſidera jactare. Exultans animis. Solvere ſe longo luctu. Index lætitiæ fertur ad aſtra ſonus.

LÆTARI, LÆTITIA PERFUNDERE. V. *Gaudere.*

LAMBERE.

Lingere lingua alumnos. Angues ſibila lambebant linguis vibrantibus ora. Piſciſque impaſti vulnera lambens. Lingere, attingere lingua aliquid.

LANA, & LANIFICIUM.

* Vellera niveæ lanæ. Barbas & incana menta hirci tondere. Lanicium pro lana. *Virg.* Si tibi lanicium curæ. Udis aries in gurgite villis. Non cedere alicui laude artis lanificæ. Rudem lanam glomerare in primos orbes. Mollire manu lanas. Lucida, byſſina, tenuia vellera Serum. Lanam mollire trahendo. Vellera per tenues ferri producere rimas. Rudes tenuare lanas. Lanam purgatis ſordibus præbere calathiſco virgato. Laborem deproperat digitis verſatilibus ſedula virgo, juxta quam radii ſunt, & viminei calathiſci.

LAN-

LANCEA.

Acumen. Ferrum. Telum. Jaculum. Fraxinus ferrata. Belli prænuntia. Acies hastæ. Hasta æratæ, acutæ cuspidis. Hasta terribilis, bellica, acuta, prætenta ferro. Peliaca, Pelias, Calydonia. Lancea atrox, improba, crudelis. Transadigens costas. Quæ in intima viscera conditur. Quæ transigit corpus. Hastile.

LANCEAM VIBRARE.

Certam quatit improbus hastam. Validis ingentem viribus hastam In latus, inque feræ curvam compagibus alvum Contorsit. Tergo sceleratam intorserat hastam. Intorquet summis connixus viribus hastam. Hasta volans noctis diverberat umbras. Validam dirigere hastam. Magnis mittere viribus hastam. Infestam tendere hastam. Stridentem eminus hastam Concipit. Infesta subit obvius hasta. Validam vi corripere hastam. Fervidus advolat hasta. Bina manu crispans præfixo hastilia ferro. Sanguinolenta gravi vibrans hastilia ferro.

LANIARE.

* Crudos laniare dentibus artus. Discerpere crudelem in modum. Discerptum late juvenem sparsêre per agros. Quid miserum Ænea laceras ? Candidos humeros turpare unguibus. Vultur tardus rostro trahit ilia. Avidi canes scindunt ilia perfida. Diripere artus insanis unguibus. Laniare unguibus ora. Fœdare pectora pugnis, pedibus uncis eviscerat ales Tityum. Animæ retinacula dilaniat Mille locis spargi lacerum. Secare ungue rigente madidas genas. Rumpere ungue capillos. Ire unguibus in genas. V. *Cædere.*

LAPIS.

Lapidum compago. Ossa magnæ parentis. Lapis durus, rigidus, gravis. Qui molli cavatur aqua. Musco circumlitus. Saxum asperum, solidum, adamantinum.

LAPILLUS, seu GEMMA.

Nobilis, insignis, multicolor. Nitescens, revirescens Eoö in æquore. Nitido fulgore coruscans. Nata sub Eois plagis. V. *Gemma.*

la
fo
in
la
d
fu

fe
N

tra
Re
tu.
Jar
bra

I
Fo
Ti
lyn
per
aqu
pus
fuſi
qui
Ora
talo

C
lauc
ſign

*
rito

LAPIDIBUS OBRUERE.

Obruere sæva saxorum grandine aliquem. Rigido lapidum ictu impetere, & interimere. Hinc atque inde sonat cava tempora saxeus imber circum, & frontem inscribunt fera marmora. Saxea mole obruere. Affligere lapidum imbre. Grandinis in morem porrectis undique saxis pulsare. Saxorum Stephanus grandine pulsus obit.

LARES.

Lares patrii. Qui compita servant, & vigilant nostra semper in urbe Lares. Agri custodes. Dii domestici. Nullus larium timor infernorum.

LATRARE.

Latratus edere ore. Complere, replere, implere latratibus æthera. Dare latratus. Latratu tecta replere. Resonat, insonat latratibus æther. Agros turbare latratu. Sævit canum latratus in auras. Latratibus instare. Janitor antro Æternum latrans exangues terreat umbras. V. *Canis*.

LAVARE.

Flumine vivo se abluere. Puro se in fonte lavare. Fonte labra proluere. Artus liquido rore perfundere. Tingere corpus aqua. Mergere corpus aqua. Prolui lymphis. Corpus fluviali spargere lympha. Fontana perluere unda. Tergum dimittere in undas. Sumere aquam. Liquore perfundere. Mergere, immergere corpus aquæ. Conspergere corpus. Corpora tingere superfusis aquis posito velamine. Candida purmulcens liquidis vestigia lymphis. Multaque aspergine rorant. Oraque suscepta mane laventur aqua. Summa pedum, taloque tenus vestigia tingit.

LAUDARE.

Cœlo laudibus æquare. Ultra placitum laudare. In laudes alicujus insurgere. Ire per laudes alicujus. Insigni laude aliquem ferre. Tollere in astra. V. *Celebrare*.

LAUDARI SAT NEQUIS.

* Nulla cura fandi, nullus labos te celebrare pro merito cantu queat. Non si ipse pater Mœonius resurgat, aut

aut æmulus illius Maro explicet ingenii vires atque aurea scribat carmina, & mille veniat musis comitatus. Non te dicere sum potis tuumque nomen perpetuis inscribere fastis? Non ego sat memorem virtutis tuæ præconia. Non potes laude ferri ex merito. Quis te extollat in astra nomenque tuum famæ jugalibus evehat? Non est cothurnus aliquis par tuæ famæ. Altius te velim deducere, sed deficiunt vires. Quis te ex æquo dicere possit? Ipse tuarum laudum si præco fias, digne laudabere. Non nisi ore tuo laudari aptè potes.

LAVRVS.

Arbor Phœbi. Arbor Parnassis. Parnassia. Innuba. Perpetuos gerens frondis honores. Apollinea, Phœbea, Triumphalis, Palatina, Grata Phœbo. Apollini. Spectatissima in monte Parnasso. Semper virens. Quæ non carpitur fronde caduca. Servans æternum decus fronde virente. Amica doctis vatibus. Ποιὰ Παρνασσία, herba Parnassia.

LAVS.

Præconia laudis. Laudis summa. Laudis cupido. Laudis certamen. Laudis fiducia. Inclyta præconia famæ. Magnum ad virtutem gloria calcar habet. Stimulans generosa pectora. Nescia perpetuæ mortis. Mansura per ævum. Nullo unquam delebilis ævo. Laus celebris, insignis, magnifica, egregia, eximia, ardua, invidiosa. Egregiam laudem referre. Blandis gaudere magistri laudibus. Non laudis amor, non gloria cessit.

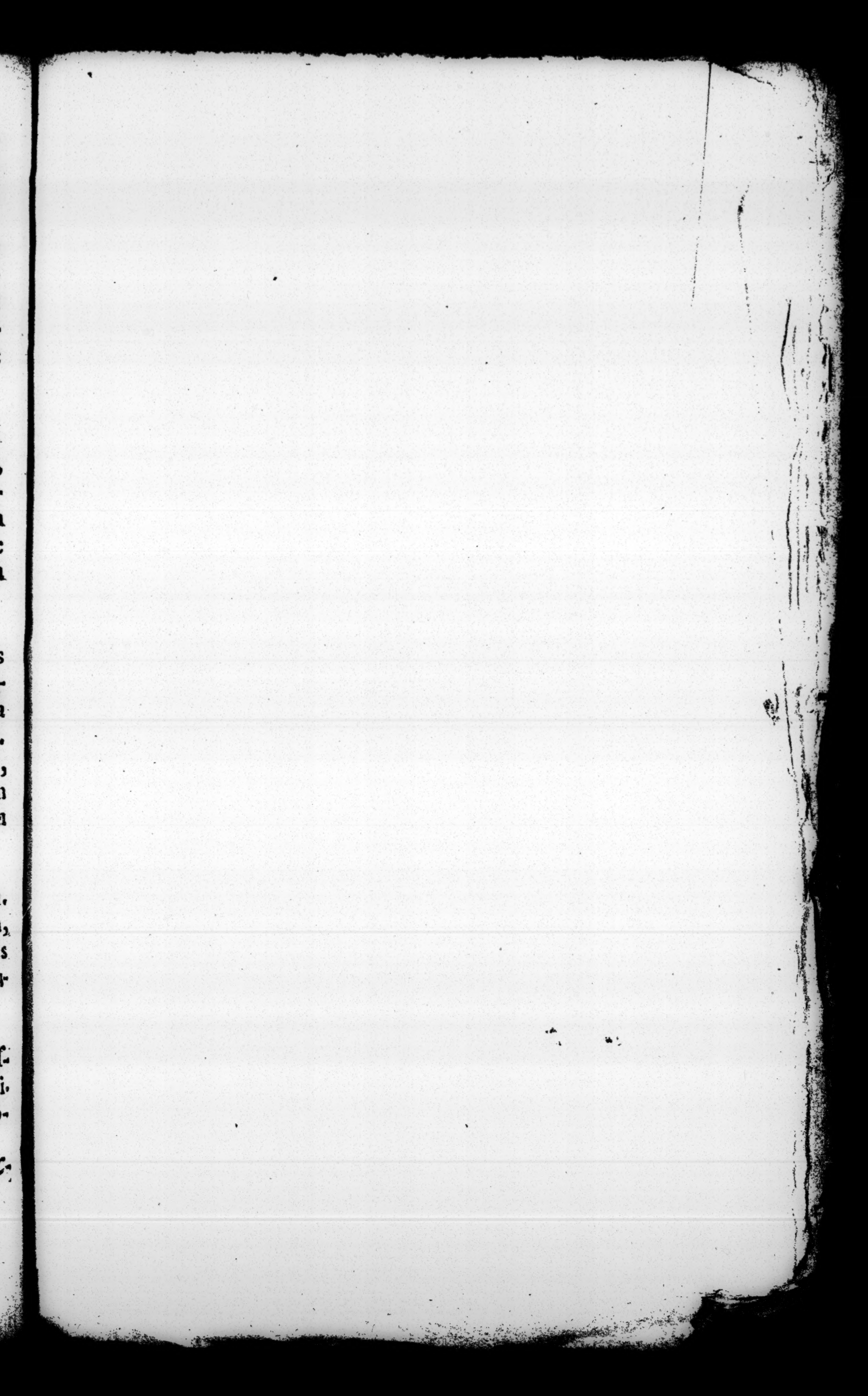
LAVDEM EXPETERE.

Captare famam. Ad laudem rapido contendere cursu. Nomina clara sui tituli affectare. Venari studio laudem, & dubios exposcere honores. Eximio laudum succensus amore. Laudum perculsus amore. Laudum immensa cupido.

LECTVS.

Quassus ab imposito corpore. Lectus sponda pedibusque salignis. Cubile viduum. Strati captata cubilia lecti. Placidi mollia, dulcia strata tori. Thalamus. Cubile. Torus. Grabatus.

LEC-

LECTUM PETERE.

Procumbere toro. Petere somnum. Ad strata redire. Conscendere cubilia strati lecti. Dare corpora somno. Collapsaque membra Marmoreo referunt thalamo, stratisque reponunt. Membra locare toro.

LECTO SURGERE.

Surgere mollibus è stratis. Mollia placidi linquere strata tori. Corripere è stratis corpora, membra, artus. Membra levare sensim vili demissa grabato. Mane levare caput. Consurgere è stratis. E tepido tollere membra cubili.

LEDA.

Fœcunda, pulchra Mater Helenæ. Nigra conspicienda coma. Quam fluminea lusit adulter ave. Quam plumis abditus albis Callidus in falsa lusit adulter ave. Quæ falsam in gremio credula fovit avem. Cygno decepta. Falsa sub imagine lusa.

LEGERE.

Versare avida manu scripta. Nocturna versare manu, versare diurna, Excutere oculis. Excutiens oculis otia nostra tuis. Oculis animoque legere. Percurrere oculis. Lustrare, pervestigare legendo. Perlegere oculis. Litera est oculos illa morata tuos. Detinuere oculos carmina nostra tuos. Perlege quodcunque est: quid epistola lecta nocebit? Veterum volvens monumenta laborum. Μουσῶν ἄνθεα δρέπειν, carpere Musarum flores.

LEGERE FLORES, & POMA.

* Metere, colligere, carpere purpureos flores. Flos demissus pollice virgineo. Legere violas, & carpere rosas. Pratorum gemmas, ac lilia pollice rumpere. Vaccinia nigra leguntur. Defringere ab arbore ramos. Uncis manibus maturos decerpere fructus. Frumenta manu carpere sata. Fœtus arboris carpere. Implere calathos, & sinum gemmeis flosculis. Curva decerpere ab arbore pomum. Tenui ungue primam rosam deligere. Detrahere rubentia mala laborantibus arboribus. Immitia vellere poma manu. Papavereas comas ungue subsecare. Metere pollice florem.

LEGES.

Lex ſevera, maligna, injuſta. Lex à ſanguine ducta. Lex aſpera, rigida. Formula legis. Vincula legis. Moderamen legis. Sacratæ ſanctio legis. Vicinæ ruptis inter ſe legibus urbes. Magnis agitant ſub legibus ævum.

LEGEM STATUERE.

Leges dicere, dare, imponere, indicere. Sub leges vocare. Legibus urbem fundare. Per populos dare jura. Pacis dicere leges. * Componere legibus orbem.

LEGEM VIOLARE.

Perrumpere, perfringere legem. Sacrata reſolvere jura. Legum contemnere edicta. A lege recedere. Excedere, negligere legem. * Edicta rumpere.

LEGISLATOR.

Legum juſtiſſimus auctor. Lator legum, & legis.

LEO.

Pecus magnæ parentis. Genus acre leonum. Leo terribilis, villoſus, rabidus, validus, violentus, generoſus, indomitus, torvus, trux, fulvus, hirſutus, magnanimus, edens rugitum. Cui domino omnis bellua ſeſe ſubjicit. Prædam corripiens ore cruento, fremente. Cui rabiem ſuaſit acerba fames. Immane hians, comaſque arrigens. Haud ulli dans terga feræ. Concutiens horrendas jubas ore fremente. Quem dare terga neque ira, nec virtus patitur. Iræque leonum, vincla recuſantum. * Imperator belluarum. Θηρῶν βασιλεὺς, Rex ferarum.

LEPIDUS. V. Iucundus.

LETHE.

Lethæus liquor. Lethæa aqua, pocula Lethes. Soporifera, ſecura. Non ego, ſi biberem ſecuræ pocula Lethes, Excidere hæc credam pectore poſſe meo. Hebetans pectora.

LEVIS.

Ponderis, gravitatis expers. Surcina parva. Levis ſomnus, fama, haſta, imago, ala, ſtipula, cervus. Leviores terræ. Levior cura. Levior plumâ gratia eſt. Calamos inflare leves.

LE-

LEVIS ANIMO. V. *Inconstans.*

LIBER seu CODEX.

* Politus, tersus, ære bullatus, nitens, auro pumicatus, umbilicatus. Diæ mentis opus, quod operosa prælia millies & amplius multiplicarunt, ævoq; voraci subduxerunt. ὄργανα Μουσῶν instrumenta Musarum.

LIBERALIS.

* Ad præmia velox. Cujus arca munificas largitur opes. *Clau.* Auratos imbres alicui indulgere. Innumeras hominum catervas ditare solitus. Nimbos donorum pluit. Undant populis penates, scatent muneribus dextræ. Aurea dona vomens manus illa superabat fluvios Iberos. Extra fortunam est quidquid donatur amicis. Quas dederis solas semper habebis opes. V. *Beneficium conferre.*

LIBERI.

Onus, sarcina uteri. Sanguis. Corpora. Viscera. Pignora. Pars uteri. Pignora uteri. Pignus commune. Nati communes. Partus, fœtus. Proles. Populus natorum. V. *Filius.*

LIBERTAS.

Maxima, plena pudoris. Libertas sera respexit inertem. In ferrum pro libertate ruere. Sumere vitæ liberioris iter. Dulcis amœnæ libertatis amor. Campo potitus aperto. Libertas nulli vendatur ob aurum. * Copia vel jus vivendi ut velis.

LIBIDO.

Veneris lascivia, nequitia, deliciæ. Confusa voluptas. Nocturna licentia. Libido vetita, fætida, furiosa, inextincta. Brevis & non vera voluptas. Cupido. Ardor. Prurigo. Quæ vastavit mœnia Romæ. Qua Græcia versa jacet. Corpora commaculans, animasque in tartara trudens. Quam ebrietas peperit fœdissima mater.

LIBIDINIBUS INDULGERE.

Veneris castra nefanda sequi. Veneris fœdissima crimina patrare. Pectore polluto maculare castos mores. Colere, sectari impuros amores Veneris. Concitum, percitum esse furenti libidine. Agi vana libidine. Libidine capi, trahi.

LI-

LIBIDINOSUS.

Castra sequens impuræ Veneris. Blanda libidine tactus, raptus, Concitus, percitus furenti libidine. Inflatus venas, mentem sæva libidine. Succumbens probrosæ libidini. Quem vana libido agit.

LIBRA.

Pendula æquo discrimine. Pendula cœlestes libra movebat aquas. Judicis æterni memores, libræque bilancis. Æqua, justa, anceps, panda, repanda. Trutina. Statera. Lanx. Bilanx.

LIBRI.

Liber cultus, excultus, argutus, incultus, honore carens. Securus famæ, plenus nominis, dans auctori nomen. Opus magni mirabile mundi. Volumina culta, erudita, limata, laborata, elaborata, pulvereo tecta situ. Prognata Minervâ dextrâ. Conspicientia longa tempora genii sui. Quæ per manus seræ posteritatis eunt: *Politi, tersi, ære Bullati. Auro nitentes. Punicati. Umbilicati libri.

LICTOR. V. *Carnifex*.

LIGARE.

Adhibere vincla. Gravibus coercere vinculis. Vinclaque sopitas addit in arcta manus. Manus post terga revincire. Fune brachia alicujus lassare, onerare. Vinculis & carcere frænare. Manicis jacentem occupare. Ferro & compagibus arctis claudere. Stupea vincula collo intendunt. Circumdare vincula collo. Pedes habent vincula. Vincula impediunt pedes. Ecce manus juvenem interea post terga revinctum corripiunt, spirisque ligant ingentibus. Contendere tenacia vincla. Vide *Vinculum*.

LILIUM.

Album, candidum, candens, lacteum, fragrans, ridens, miro fragrans odore, splendens candidulo vultu. Pulchrè surgens in auras aërii luminis. Vernans aprico campo. Candidius Scythonia nive. Cujus candor habet nivei simulacra nitoris. Fulvis hærentia virgis.

LI-

LIMEN.

Altum, durum, rigidum, offensum, primum. In primo limine. Ad oram urbis. Ferrea belligeri compescat limina campi. Reserat stridentia limina consul.

LIMITARE.

Livida me spatio natura coërcuit arcto. Signare, aut partiri limite campum. Terminare imperium Oceano. Gallica certus Limes ab Ausoniis disterminat arva colonis. His ego nec metas rerum, nec tempora pono. Saxum antiquum, ingens campo qui forte jacebat, Limes agro positus, litem ut discerneret ævis. Limitem agere ferro. Hic terminus hæret. Angusto termino excipere.

LIMES.

Longus, spatiosus, rectus, certus, attritus, fixus in agris. Qui tegit certis finibus arva lapis.

LINGVA.

Loquela. Sonus. Radix ultima linguæ. Petulantia linguæ Assiduo lingua refulta mero. Lingua patria, testificata Deum, modesta, humana, favens, subdola, violenta, hostilis, aspera, vana, falsa, bisulca, vibrata, invida, garrula, retenta metu, suppressa palato. Docta, libera, munere functa salutandi. Sonans eloquium mentis. * Oris sonantis organum. Plectrum palati, & faucium. Interpres animi, enunciatrix sensuum, cordis ministra, præco operti pectoris, vocem ex intimo pulmone adductum formans. Vocalis oris Cymbalum. τὸ ἑτοιμότατον βέλος promptissimum telum.

LIQVEFACERE, & LIQVEFIERI.

Chalybs fornace liquescit. Liquitur ut glacies incerto saucia sole. Nix jacet, & jactum nec sol, pluviæque resolvunt. Fundere argentum flammis. Quin labefactatus rigor auri solvitur æstu. Quas nunquam solvere Titan evaluit, fluxêre nives. Nives mollit Aquaticus Auster. Sol dissolvit glaciem, & nives radiis tabescere cogit.

LIS.

LIS. V. *Jurgia.*

LITERÆ.

Tabellæ. Cera. Charta. Libellus. Notæ. Verba. Opus. Scriptum. Tabellæ, properatæ, arcanæ, blandæ, tristes. Difficiles funebria ligna tabellæ. Cera vacua, plena, notata manu, referta notis, conscia mentis. Charta ligata. Libellus tacitus. Notæ blandæ, acceptæ. Verba doctis invidiosa notis. Verbis missa salus. Scripta rata, errantia lituris cæcis. Litera pararata, missa, lecta, læsa lacrymis, humida facta fletu, ministra sermonis, ducta digitis, oculis invitis ferens salutem, pressa articulo labente, notata manu Græca, furtivæ conscia mentis. Cum charta dextra locuta est. Litera incerta tractu. Signa dextræ. Arcana notis feruntur.

LITERIS MANDARE.

Mandare libello. Chartis verba notare piis. Reddere verba notis. Committere literis, vel ceræ. Signare arcana libello.

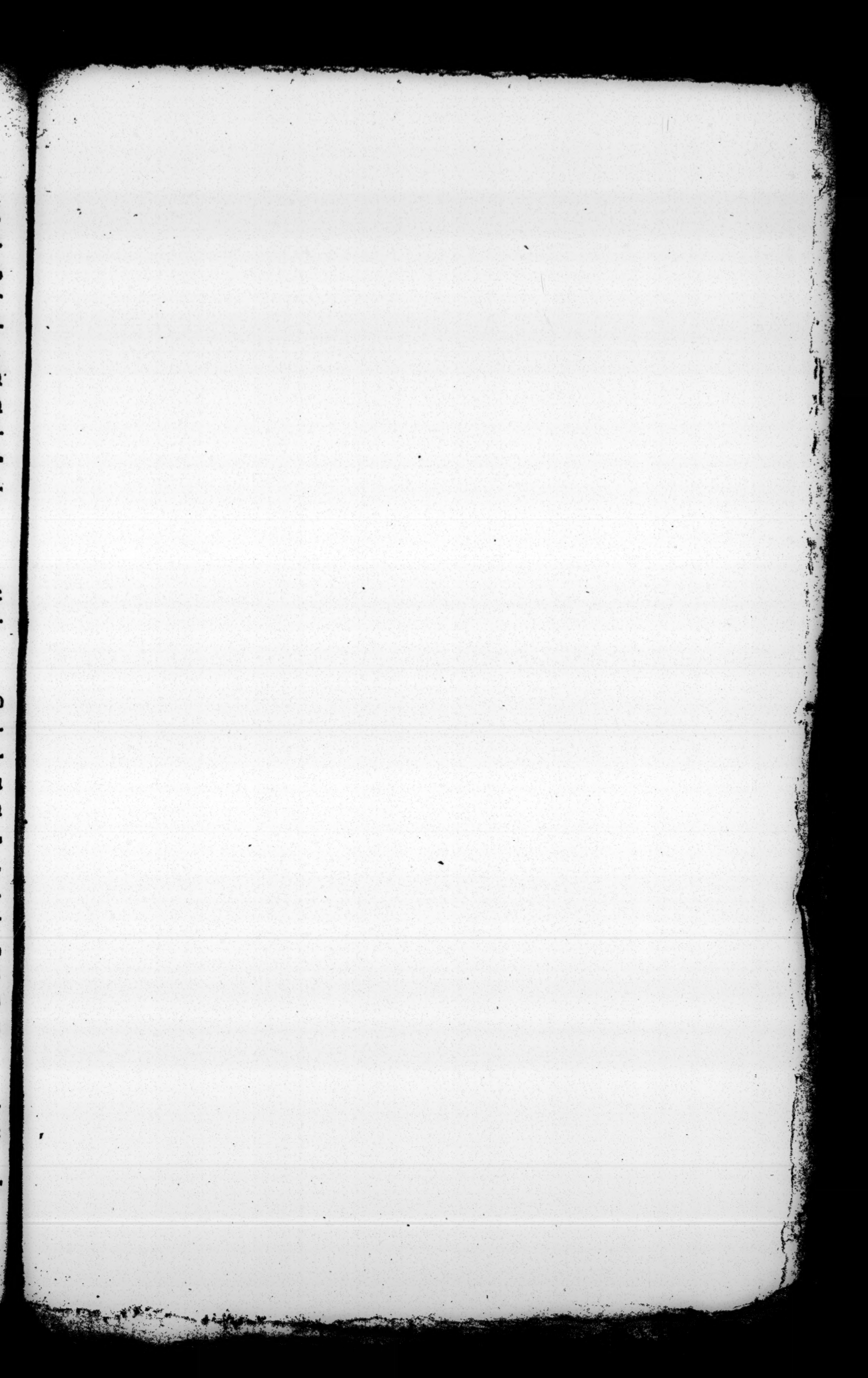
LITERIS OPERAM DARE.

Colere Musas fervidiore cura. Sudare vigili studio in artibus ingenuis. Frequentare assidue Musarum sacra. Nunquam fræna remittere studiis. Invigilare choris Pieriis. Sudare per artes Palladias. Colere sacra doctarum sororum non segni pectore. Addere nocturna tempora studiis diurnis, & satisfacere Musis sedulitate. Ingenuis artibus vacare. Intendere animum studiis. Annos consecrare musis. Musarum se includere ludo. Castis musarum choris vacare. Me in suum furtim Musa trahebat opus. Studiis teneri. Studiis vitam agere, Studia tentare. Redire cum literis in gratiam. Reverti ad musas, ad numeros. Retentare studia. Pectus, animum colere per artes. Exercere, tractare artes. Dare tempora studiis. Militare in castris Musarum.

LITERAS SCRIBERE.

Exarare notas. Notare chartam digitis. Facere literam. Deducere notas, literas. Perarare literam. Dare tabellis verba ferenda.

LI-

LITTVS.

Portubus orbum, opertum algâ, curvum, sinuosum, spumosum, resonans, undisonum, naufragum. Ripa obliqua, arenosa, viridissima gramine. Fremens, crepans undis. Quam plurima herba pubescens coronat. * Ora extrema. Littore in extremo. Gremium telluris ad undam. Margo virens fluvii. Continentis ora summa, quam petulans unda ferit Neptuni.

LIVOR.

* Livor iners vitium. Livor est addita labes claris virtutibus. Non læditur Heroum soboles invidia. V. *Invidia*.

LONGVS.

Hoc longa referre mora est. Non longo distant cursu. Nec longis inter se passibus absunt.

LOQVAX.

Multiloquus. Nugax. Garrulus. Liberioris linguæ. Non tenens linguam. Varias meditans voces.

LOQVI.

Solvere, resolvere ora. Uti verbis. Fari, Dicere, Verba habere, facere, ferre, proferre, dare, reddere, edere, promere, peragere, fundere, effundere, jactare, loqui, jactare, dicere, concipere, spargere, depromere. Loqui dictis. Proferre ore tremente sonos. Dare ore loquelas. Implere sermonibus aures. Rumpere silentia voce. Effundere pectore voces. Imo pectore rumpere voces. Edere alicui ore priore sonos. Addidit hæc dictis altera verba tuis. Dimovit talibus ora sonis. Cum dare non possem munera, verba dedi. Talia non tacito verba dolore dedit. Vultum demissa profatur Dido. Ait, Infit.

LOQVI BLANDE.

Mira gratia manat ab ore loquentis. Fundere dulces ab ore sonos. Pectora mulcere loquendo. Ducere corda artifice sono. Eloquii grata verba movere sono. Dulce nectar fluit ab ore suavi. Fari dictis amicis. Suada in ore sedens blandis aspirat honorem labris. Lingua facunda madet hyblæo liquore.

LOQVI INSOLENTER.

Memorari ore magniloquo. Magna, violenta loqui. Loqui superba. Dicere magnificum. Fortia verba cadunt. Ampullari. Ampullatur in arte. Projicit ampullas & sesquipedalia verba.

LOQVI FRVSTRA.

Dare inania verba. Frustra os solvere in verba. Verba irrita feruntur vacuas per auras. Incassum fundere voces. Frustra voces jactare vacuas ad auras. Inanes fundere sonos. Perdere frustra verba non proficientia. Venti verba ferunt. Dicta evanescunt ætherias per auras. Frustra eloqui verba levibus auris.

LOQVI LATINE.

Latio reddere verba sono. Ausonum lingua loqui. Ausonio, Latio ore loqui. Uti sermone Latino.

LOQVI PER SIGNA.

Loqui signis, nutu, digitis, notis, supercilio. Signa dare supercilio. Verba dissimulare notis. Componere notas. Sollicitare notis. Referre notas. Excipere notas. Addere verba notis. Ducere notas. Nutus conferre loquaces.

LOQVI SVBMISSE.

Vocibus hiscere raris. Exiguo murmure verba loqui. Exiguo dicere verba sono. Summo vix hiscens pectore fatur. Dicere parvo murmure.

LVCIFER.

Vigil, albus, clarus, nitidus, roseus, rutilans, serenus, almus. Sacer Veneri Nuntius, socius, prævius auroræ. Prævia stella auroræ. Portans, promens Eoo ab axe diem. Solis prænuncius. Qui vocat auroram. Cœlo nitidissimus alto. Albo clarus equo. Qui cœli statione novissimus exit.

LVCINA DEA FICTA.

Diva potens uteri. Principium quæ Dea lucis habet. Gravidis facilis Lucina puellis. Quæ voto parturientis adest. Laborantes utero miserata puellas,

i.
a-
as

pa
es.
re
ti
s.

u-

na
re
s.
o.

ui.
re

c-
u-
ab
n.
a-

t.
is

y.

LVCRETIA.

Pudica, infœlix. Animi matrona virilis. Castaque miretur Lucretia nobile factum.

LVCTARI.

* Corpora dura exercere palæstra. Inter se adversis cornibus hœdi luctantur. Exercere palæstras oleo labente. Contendere luctâ. In fulva luctari arena. Conferre pectora luctantia pectoribus arcto nexu. Adductis nervis humi prosternere membra pressa nititur, inflantur sanguine venæ, creber anhelitus quatit artus.

LVCTVS.

Æger, acerbus, conficiens, macerans animos, corda. Rodens præcordia. Mordens animos. Crucians pectora. V. *Dolor*. V. *Tristitia*.

LVDERE, *pro* CANERE.

Pellere, pulsare fides. Responsuram sollicitare lyram. Retinere aliquem lyricis modis. Obloquitur numeris septem discrimina vocum. Nunc niveis digitis, nunc pulset pectine chordas. Arguto quidquid murmure dulce loqui.

LVDI.

Certamina. Spectacula. Ludi celebres, theatrales, solennes.

LVDIMAGISTER.

* Moderator vagæ juventæ. Clamosus magister. Blandi doctores. Qui tradunt pueris elementa prima. Pædagogus qui agit impube vulgus. Ludimagister parcens simplici turbæ. V. *Docere*.

LVDOS FACERE.

Dare spectaculum. Ludis celebrare, concelebrare diem. Edere, exhibere, instituere, celebrare ludos. Variis celebrare solemnia ludis.

LVDVS.

Gratus, lepidus, dulcis, lætus, placidus, jocosus, virgineus. Lusus blandus, suavis, inanis, præbens semina nequitiæ.

LVDO VACARE.

Lusu perdere tempus. Posthabere seria ludo. Ducere diem ludo. Non incidere ludum. Non prohibere animos

mos inani ludo. Æquare nocti ludum. Contendunt ludo, & fulva jactantur arena. Lusibus exercere membra. Advertere ingenium lusibus.

phr: 6.

LUGERE & MOERERE.

Luctibus, plangoribus indulgere. Luctibus intentum esse. Gerere luctifico corda plena dolore. Ingenti turbari corda dolore. Vultus condere luctu. Luctu squalere. Dare in luctus animum. Luctibus tabescere. Deficere ingenti luctu. Incumbere dolori. Luctu omnia sunt plena. Totum se in luctum solvit acerbum. Resonant late plangoribus ædes. Complere ululatibus auras. Diverso miscentur mœnia luctu. Mœroque immugit regia luctu. Implentur querulis ululatibus auræ. Crudelis ubique luctus, ubique pavor, & plurima mortis imago. Lamentis gemituque, & fœmineo ululatu Tecta fremunt, resonat magnis clamoribus æther. Laniare animum doloribus. Cædere, tundere pectora palmis. Scissis exululare comis. Lacerare genas, ora. Fœdare vultum. Sauciare genas unguibus, ora. Pectora nunc fœdans pugnis, nunc unguibus ora. Rumpere, laniare, lacerare, scindere, abscindere, diripere vestes. Solvere, rapere capillos, comam.

LUNA.

Cynthia. Phœbe. Dictynna. Delia. Hecate. Proserpina. Trivia. Diana. Soror aurea, pulcherrima Phœbi. Nitidi soror æmula Phœbi. Tithonia conjunx. Tithoni fulgida conjunx. Dea regens, moderans nocturnos equos. Tacitæ noctis moderatrix. Soporiferos radios niveis bigis vehens. Latonæ filia. Latonia, Luna aurea, candida, purpurea, nitens, nivea, argentea, sanguinea, noctiluca, globosa, rosea, instabilis, noctivaga, cornigera. Latois dividua. Perpetuo varians sua cornua. Perlustrans quotannis duodena signa. Nativa luce carens. Orbis Lunæ. Facies, imago, vultus Lunæ. Lumina Lunæ. Motus Lunæ. Lunares currus. Lunæ radii. Ignes noctis. Orbita Lunæ. Menstrua Luna morituris sedula luminibus. Luna pleno orbe. Dimidiæ cornua Lunæ. Cornua lunaria. Rutilantis Lunæ lampas. Lucens Lunæ globus. Jubar Lunæ. Splen-

Splendentia, radiantia, fulgentia, rutilantia, micantia, flammantia, nitentia, pallida cornua lunæ. Lucis habens usuram à lampade Phœbi. Per amica silentia lunæ. Multo manifesti lumine, qua se plena per insertas fundebat luna fenestras. Et lunam in nimbo nox intempesta tenebat. Nox erat, & cœlo splendebat luna sereno. Nocturnæ forma Dianæ. Si crescit, minor est, major, si contrahit orbem. Iam novies erat orta soror pulcherrima Phœbi, Denaq; Luciferos luna premebat equos. Tres aberant noctes, ut cornua tota coirent, Efficerentque orbem. Juro ante reversurum quam luna bis impleat orbem. Luna quater latuit, toto quater orbe recrevit. Luna quater junctis implerat cornibus orbem. Sexta resurgebant lunaria cornua lunæ. Septima jam plenæ deducitur orbita lunæ. Orbe resurgebant orientis cornua nono, Perque novem erravit redeuntis cornua lunæ. Annus erat, decimum cum luna receperat orbem. Luna novum decies implerat cornibus orbem. ὀφθαλμὸς νυκτὸς, oculus noctis, ἄστρων βασίλεια regina astrorum.

LVNÆ ECLIPSIS.

Obscuris luna laborat equis. Cynthia abdita latet velato vultu. Lunæ lumen obruitur. Cynthia obruitur tenebris atræ caliginis. Luna mœsto dolet tecta vultu. Densis tegit ora tenebris. Luna tecta parte sui nitidum contristat Olympum. Involvit terræ captam nox humida lunam. V. *Eclipsis.*

LVPVS.

Bellua vasta. Raptor. Vastator. Ferus ore cruento. Solitus ire in pavidum pecus. Circumiens oves. Canis fulvus, montanus, tacitus, rapax, avidus, infestus, insatiabilis, immanis, fremens, cupidus cruoris. Prædator triste stabulis. Insidiator. Insidians ovili. Gregibus nocturnis obambulans. Dulcedine cruoris insectans oves. Pecoris lupus expugnator opimi. Rapax stimulante fame, cupidusque cruoris. Incustoditum captat ovile lupus.

LVX. LVCERE.

* Lumen. Jubar. Radius. Splendor. Æthra. Micat inter

ter omnes Julium ſidus. Lucet velut inter ignes luna minores. Eſt pellucidior vitro. Splendet Pario marmore purius. Luce pyropum ſuperat. Purius argento radiat quod ab arte politum. Radios puros jaculatur. Non ſic Hyperionis orbis nubibus abductis ſplendet. Lucem ſub limina jactare. Nulla gemmarum ſic lucet. Oppoſita ſpeculi refertur imagine Phœbus. Edere flammam ingentem. Diſpergere rutilam lucem. Coruſcare. Tenebras ſerena luce ſecare. Tranquillo pellucent ſidera ponto. Fulgurare. Simili coma fulgurat aſtro. Non trium tantum Phœborum ſit jubar.

LYCAON.

Tyrannus. Arcas. Inhoſpita tecta tyranni. Sanguine gaudens. Irridens pia vota. Rex malus eſt, ut Buſiris ſævuſque Lycaon.

LYRA.

Teſtudo. Chelys. Cythara. Barbitos. Plectra, Fila lyræ. Canor lyræ. Cantus lyræ. Lyra percuſſa, mœſta, muta dolore. Curva, dulcis, dulciſona, vocalis, ſonora, Threicia. Claria, Phœba, Pindarica, Aonia, Auſonia, Æmonia, Æolia, Apollinea, Orphæa, Amphionia, Aganippæa. Movens, trahens ferrea, ſaxea corda. Mulcendis auribus apta. Alliciens, mulcens corda. Fugans, pellens curas. Μήτηρ ὕμνων, mater hymnorum.

LYRA CANERE.

Fila lyræ docta ſollicitare manu. Argutæ tangere fila, plectra lyræ, Pulſare, movere, percutere lyrā: Sumpta pauca referre lyrâ. Icta ſuos reddit pollice corda ſonos. Sonante miſtum tibiis carmen lyrâ.

LYRICUM CARMEN.

Numeri, ſoni, modi lyrici. Blandiſſima carmina. Carmina diſpoſitis nervis juncta. Numeri flebiles. Barbitos faciens ad lacrymas.

M

MACER.

Macies obduxerat artus. Horrida vultum deformat macies. Macie confecta ſuprema. Ignoti nova forma viri miſerandaque cultu. Macies adducit cutem. Macies pal-

pallentes occupat artus. Pallor in ore sedet, macies in corpore toto. Vix habeo tenuem, quæ tegat ossa, cutem. Jejuna lacertos exedit macies. Macie peresus. Macie tenuata armenta. Macie turpatus. Turpi macie deformatus. Deficiens vix trahit ossa cutis.

MACIES.

Horrida, jejuna, gracilis, turpis, ægra, squalida, sterilis, deformans vultum. Ossa renudans. Sævis comes addita morbis. Consumens artus. Attenuans artus duro languore solutos. Mollibus exiccans ossa medullis.

MADEFACERE.

Caput fontana spargere aqua. Perluere rore manus. Dulcibus idcirco fluviis pecus omne magistri perfundunt, udisque aries in gurgite villis Mersatur. Certatim largos humeris infundere rores. Candida permulcens liquidis vestigia lymphis. Celeres nec tingeret æquore plantas. V. *Lavare.* V. *Abluere.*

MÆCENAS.

Eques Hetrusco de sanguine regum. Nec sic Thuscus eques vates amplexus amœnos.

MAGI seu TRES REGES.

Eoi venêre magi. Aurum, Thus, Myrrham, Regique, Deoque, hominique dona ferunt. Aurea nascenti fuderunt munera Regi: Thura dedere Deo: Myrrham tribuere sepulchro.

MAGIA.

Magicum os. Magicæ potentia linguæ. Magica arma. Magicæ artes. Fraudes Magicæ, vel Magæ. Carmen Magicum, auxiliare. Certamina Musæ magicæ, Ministerium magicum. Auxilia magica. Artes Ææææ, Carpathiique senis. Secretæ artes. Hecatéidos herbæ, succi. Hecateia carmina. Gramen Lethæi succi. Herbæ cantatæ. Vox Thessala. Carmina Cytæa. Medeæ gramina cocta manu. Carmen infame. Herbæ pollentes.

MAGISTER. V. *Ludimagister.*

MAGISTRATUS.

Celebris, insignis, præclarus, populos lege gubernans. Cui incumbit populi cura paterna sui. Puniens malos,

Defendens bonos. Cui imperii commiſſa poteſtas. Suſtinens vicem ſummi Dei.

MAGNIFICARE.

Aliquem non faſtiditis annumerare viris. Extollere, evehere, efferre laudibus. Super aſtra ferre laudibus. Cantare, Celebrare, prædicare per orbem. V. *Celebrare.*

MAGNVS. V. *Altus.*

MAGVS. V. *Incantare.*

MALVS. V. *Iniquus.*

MALVM.

Mala Trojanis non leviora malis. Malorum ſumma, ſeries, novitas, moles, levamen. Malum perpetuum, humanum, non leve, potentius arte, fatale, funeſtum. Invigilare malis. Malis onerari. Et mala vicini pecoris contagia lædunt. Veterum malorum ſupplicia expendunt.

MALVM ſeu POMVM.

Rotundum, fragrans, redolens, mite, agreſte, dulce, pendulum, matureſcens, cereale. Muſteum, ramis pendens, motis ramis recedens. In patulis caniſtris redolens. Premens, gravans pondere ramos ſuos. Quod novus educat annus. Effigies mali. Autumni pondus. Fœtus arborei. Dempti ab arbore fœtus. Pomum putre, maturum, durum, acerbum, putridum. Menſis non interdicta ſecundis.

MANE.

Aurora exurgente. Sole exoriente, emergente ex Oceano. Primo Eoo. Veniente die Mane novo. Aurora rubente. Cum primum albeſcere lucem cernimus. Cum ſurgit dies primo Eoo. Ubi lux rediens fugat tenebras. Cœlo cum primo Lucifer alto evocat auroram natalibus undis. Aurora referente lucem. Surgente die. Cum Lucifer exit aquis Eois. Ubi Aurora fulgens croceo velamine linquit Oceanum. Cum tremulum incipit albeſcere cœlum, & brevibus nox humida transfugit alis. M[illegible]repuſcula terris [illegible]ox ubi ſe nitido Sol aureus extulit ortu. Ortus era[illegible]mo[illegible]ummodo margine Phœbus.

MA-

MANE & VESPERI.

Veniente & fugiente die. Mane novo. & vespere. Seu propria tellus absconditur umbra, seu Phœbus humum rosea luce revisit. Seu se tenebris nox induit, seu dies refundit lucem auream. Seu lux radios micantes, seu nox tenebras fundat opacas. Seu Sol Eoa luce terras purpuret, Seu nox tenebris obruat.

MANIFESTARE.

* Prodere, aperire, certis docere signis. Indicium facere. Pandere. Causas, & signa docere. Tum vero manifesta fides. Danaumque petescunt Insidiæ. Sacrata resolvere jura. Arcanum consilium retegere jocoso Lyæo. Pandere res caligine mersas. Ordine singula pandere. Revelare. Fert animus expromere rerum causas. Effare. & pande quodcunque est mali.

MANVS.

Digiti artus pro nanu. Dextera, dextra, leva, sinistra. Pondere lassa catenæ. Post terga retorta. Manus lanifica, artifex, falcifera, sceptrifera, infecta cæde. Congruens & variis artibus apta. Palma tenella, mollicula, avara. Vncæ manus & pallida semper ora fame. Fœdare ora pugnis. Dexteram labenti tendit inertem. ὄργανον ὀργάνων, instrumentum instrumentorum. Corporis scutum. Soror dextræ, *id est*, læva manus.

MANVM DARE.

Iungere manus. Dextram committere, conjungere dextræ. Complecti, prehendere dextram. Congressi jungunt dextras, Tendere manum. Dare dextram.

MARE.

Æquor. Pontus. Fretum. Sal. Salum. Altum. Profundum. Oceanus, Nereus. Amphitrite. Pelagus Vndæ. Aquæ salsæ. Gurges. Neptuni vnda. Ceruleæ aquæ. Neptunia arva. Campus aquarum. Campus liberioris aquæ. Æquoris unda. Aquæ æquoreæ. Æquora medias cingentia terras. Mare vastum, magnum, latum, immensum, indomitum. Stridens refluentibus undis. Tumidis fluctibus agitatum. Æstuans rapida procella. Gurges cæruleus, vastus. Immensa licentia Ponti. Ponti

tristis imago. Pontus gelidus, ustus frigore, duratus frigore, glacie concrescens, tumens, tumefactus, asper, sævus. Vehi per vada cærula tractusque maris. * ἀυλὴ Ὠκεάνοιο, aula Oceani. Reciprocum mare.

MARE COMMOVERE.

Movere, cōmovere freta. Concitare aquas maris. Freta, miscere, exasperare, jactare. Agitare fluctibus æquor. Turbare mare. Resonantia, indignantia freta excitare.

MARE QVIETVM.

Tranquillum, compositum, tacitum mare. Freta stantia. Pax maris. Æquora non concita vento. Mare non albens spumis. Æquora tuta silent. Placidum ventis stat mare. Stratum silet æquor. Sæva quierunt æquora. Pelagi cecidit fragor. Mare serenum, placidum. Subsidunt undæ, tumidumque sub axe tonantis Sternitur æquor aquæ: Fugiunt vasto æthere nimbi.

MARE RVBRVM.

Vnda maris Erythræi. Purpureum mare. Flumina rubra liquidi maris. Purpurei vada ponti. Ruber gurges. Freta rubri æquoris. Littora rubra arenosi maris.

MARE TVRBATVM.

Mare turbidum, impetuosum, agitatum, indignans, sonans, fluctibus horrens, insanum, commotum, excitum, triste, stridens, furens, minax, horrisonum, altisonum, sollicitum refluentibus undis. Æquora vento concita. Turgida unda vesani maris. Æquora quassa valido tridente Neptuni. Infesta pelagi rabies. Magno miscetur murmure pontus. Freta ponti incipiunt agitata tumescere. Venti volvunt mare, magnaque surgunt æquora. Exultant vada, atque æstu miscentur arenæ. Miscent se maria, & nigræ attolluntur arenæ. Vento turbantur arenæ, & veniunt ad littora fluctus. Ponto sonat unda refuso. Indignatur magnis stridoribus æquor. Clauso fit gurgite murmur. Incubuêre mari, totumque a sedibus imis Vna Eurusque Notusque ruunt, creberque procellis Africus, & vastos volvunt ad littora fluctus. Assiliunt imi fluctus a gurgite ponti. Mox remeat gurges, tractoque relabitur æstu,

ſtu. Fertque refertque fretum. Fervent ſpirantibus æquora ventis.

MARINUS DEUS, NEPTUNUS.

Æquoreus Deus. Rex Pelagi. Rector maris. Iovis frater qui regnat in æquore. Iovis frater tumidis qui regnat in undis: Rector pelagi tricuſpide telo. Cui æquora ſorte tradita. Neptunus vaſti cui parent æquora ponti, Et quidquid magni continet unda maris. Neptunus motor aquarum. Ambitamque ſuo circumdat in æquore terram. Deus qui concitat æquore terras. Qui terras gurgite quaſſat. Qui quatit immanes fluctu telluris arenas. Qui imo ciet æquora ponto. Qui vaſtas aperit Syrtes, & temperat æquor. Saturnius domitor maris. Cui æquora curæ. Concita qui ventis æquora mulcet. Æquoreas qui cuſpide temperat undas. Liquidus Deus. Deus Tænarius. Neptunus tridentifer. Nereus cæruleus, grandævus. Qui numen habet maris. Cui imperium eſt pelagi. Ceruli numen ponti.

MARITARE, ſeu MATRIMONIO jungere.

* Connubio, vel conjugio jungere ſtabili, & propriam dicare. Jugare. Vinculo ſociare jugali. Jungere toros. Face ſolemni conjungere. Connubio ſociare natam. Filiam jungere viro. Juveni caſtam donare puellam. Tædas celebrare jugales. Nuptam marito dedere. Tradere viro. V. *Conjugium.*

MARS.

Mavors bellicoſus, rigidus, impavidus, ferox, ferus, armiger, armipotens, ultor, bellator, bellipotens, terribilis, ſanguineus, armiſonans, magnanimus, furibundus, fremebundus, furioſus, belliger, pater armorum, quatiens arma, torquens haſtam, ſæviens invictis in armis. Galea rutilus, criſtiſque comatus. Bella ciens. Concitans tubas, & tympana. Bellis & ſanguine gaudens. Dulces animas miſeris mortalibus auferens. Gaudens letiferas habere manus. Qui nequit rabiem ſatiare nefandam. Dominans intra muros & extra. A

quo

quo hoste nullus locus tutus remanet. Non thalamis, non sanctis aris abstinens. Secum mala multa trahens. Bella nefanda ciens. Belliger armorum pater. Arbiter armorum. Genitor. Gradivus. Gradivus magnus. Genitor Quirini. Sanguinis auctor Romulei, Insano Veneris turbatus amore. Geticis qui præsidet arvis. Quem juvat clamor bellicus. Amor duri Martis in armis. Tela inter media, atque adversos detinet hostes. Dubius Mars regnat in armis. Adverso Marte Latinos defecisse videt. Marte secundo, æquo geruntur prælia. Sævit toto Mars impius orbe. Fera Martis sidera. Martis rapacis stella. Qui sub Iove sedem habet. Infœlix cœli sidus. Mavortius ignis. Feri rubicunda incendia Martis.

MARTYR.

Sanguine confirmans dogmata vera suo Qui patitur pulchram Christi pro nomine mortem. Sanctam affert martyrii cui mors extrema coronam. Pro Domini verbo tristia fata ferens. Ponens vitam pro Dei verbo. Occumbens leto pro sancto nomine Dei. Fundens læta morte innocuum cruorem pro nomine Christi. Profundens Christi propter pia dogmata vitam. Qui sanguine fuso pulchra trophæa fert. Projiciens animam sanguine fuso veræ religionis amore. Merens sanguine fuso per tristia funera æternam palmam. Qui Christum impavidi quondam cecidere professi.

MATER.

Parens. Genitrix. Nati favore digna. Natæ studiosa. Sæva in natum. Pia, bona, casta, pudica, chara, dulcis, fœlix, fœcunda, conspicienda, digna viro, nato. Dulce caput. Sobolis oblivisci nescia. Gestans sua chara pignora sinu. Gerens in sinu puerum dulce onus. Alens infantem grata ope tepidi lactis. Conformans primo cum lacte murmura prima linguæ puelli sui. Alumna.

MATERIA.

Iocosa, ingeniosa; apta numeris. Conveniens modis. Fœlix in carmina. Non mihi materiam Romam negat. Materia vires exuperante meas. Iacet omnis ad undam

dam materies. Propositum. Argumentum.

MATRIMONIVM. V. *conjugium.*

MATRONA.

Animi matrona virilis. Pudica, docta, rara, temeraria, studiosa sinistri.

MATVTINVS. V. *Mane.*

MAXILLA, MALA.

Genæ molles, teneræ, decoræ, venustæ, purpureæ, pubescentes, roseæ, lacteolæ, coloratæ, blandæ, blandidulæ, certantes rosis, purpureæ & lactis aspergine tinctæ. Quibus blanda est gratia. Quas mira gratia commendat. Madidæ fletibus. Sectæ ungue.

MEDEA.

Fallax, impia, scelerata, despecta, Æëtia. Æëtis, Colchis. Phasis, Phasias. Aëtæ filia. Uxor Iasonis. Quam puppe avexit Iason. Colchorum regina. Barbara, venefica. Barbara pellex. Filia misero acerba parenti. Pulsa domo Æsonia. Spargere quæ fratris potuit lacerata per agros membra. Nece natorum sanguinolenta. Virum ulta per natos. Ææa puella. Iram quæ matris natorum cæde piavit.

MEDERI. V. *Morbo mederi.*

MEDIA NOX.

Mediæ tempora noctis erant. Noctis erat medium. Prima quies medio jam noctis abactæ Curriculo expulerat somnum. Nox ubi jam media est, somnosq; silentia præbent, Et canis, & variæ conticuistis aves. Cum lassa quiete cuncta jacent media. Iam mediam nigra carpebat nocte quietem. Iamq; ferè mediam cœli nox humida metam Contigerat. Torquet medios nox humida cursus. Orbem medium nox acta subit. Cum nox medium spatium conficiet horis. Nox intempesta.

MEDICINA.

Ars Phœbea, Apollinea. Machaonia. Succi Machaonii. Opes Pæoniæ. Ars Pæonia. Ars medica. Ars medendi. Artes medentum. Validum Apollineæ medicamen prolis.

MEDICINAM ADHIBERE.

Ægro medicas adhibere, applicare manus. Medica reficere corpora læsa manu. In melius restituere vires collapsas arte Pœonia. Levare malum Apollinea arte.

MEDICUS.

Medens. Ferens opem ægris. Medicæ manus. Artifex morbi. Medicus, fidus, doctus, expertus. Peritus in arte medendi. Sciens depellere morbos. Tenens mederi morbis. Vires in pristina tollens. Medicam opem ferens languentibus ægris. Restituens lapsas in pristina vires. Medicaminibus depellens morbos. Dans docta pocula mista manu. Ægro pellens è corpore morbos. Corpore ab ægroto properantia fata repellens. Excultus Pæonias per artes. * Est flos, est princeps medici chori. Medicorum nati. Galeni propago.

MEDIOCRITAS. V. *Modus*.

MEDUSA.

Forma, ora *Medusæ*. Os *Medusæum*. Vultus *Medusæ*. Squalentia ora *Medusæ*. *Medusæi* monstri torva guttura. *Gorgonis*. *Phorcynis*. Nexa comas angue. Nexis angue comis. Volucris mater equi. Cephenum multos quæ dedit una neci.

MEL.

Flavum, aureum, dulce, purum, aëreum, redolens, cereum, pingue, nectarium, Himetrium, Hyblæum, Gnosium, Atticum, Calydneum. Nobile nectar apis. Redolens thymo. Positum in ceris. Thymi redolentia flore. Cerea dona. Aërei mellis cœlestia dona.

MEL CONFICERE.

Cogere spumantia mella pressis favis. Stipare liquentia mella. Mella tenacia fingere. Stipare favos dulci nectare. Fingere pressum opus subtili nectare. Nectare stillante favos stipare. * Mellificare. Aërei mellis cœlistia dona parare. Dulci distendere nectare cellas. Apis dulci melle complet favos. Mella in ceris Attica ponit apis. V. *Apis*.

MEMINISSE. V. *Recordari.*

MENELAUS.

Atrides minor. Nuptæ repititor ademptæ. Cui pia militiæ caussa puella fuit.

MENDICARE.

Exiguæ petere æra stipis. Æra ore tremente stipis exiguæ rogare. Mendicare vilia scruta inopis cibi. * Cogere ostiatim stipem.

MENS.

* Cognata Cœlo. Vivida, sollers, ignea. Sancta proles ætheris. V. *Animus.*

MENSA.

Orbis mensæ. Mensa dapum vario pondere titubans. Lautis mensa parata cibis. Lautos suppeditans prodiga mensa cibos. Quam gravant cerealia munera. Quam decorat dulce Falernum. Epulis onerata, gravata.

MENSAM PARARE.

Instruere mensam dapibus, cibo, epulis, dulcique falerno. Onerare, gravare mensam epulis. Mensis imponere cibos. Extructæ dapibus mensæ, nec egenæ tostæ frugis.

MENDACIUM. Phr: 3.

Vanus sermo. Vana verba. Vox vana, ficta, linguæ mendacia ficta. Linguæ gratia ficta. Mendacium turpe, subdolum, impudens, fallens. Fabulæ vaniloquæ, aniles, futiles, ineptæ, fictitiæ, commentitiæ. Stropha; Impostura. Sycophantiæ oris.

MENSIS.

Menstruum tempus. Ergo ubi Iane biceps longum reseraveris annum, Pulsus & à sacro mense December erit. Alter agebatur post sacra jugalia mensis. Luna dabit menses, peragunt quod menstrua cursum. Menstruus cursus. * Cornua cum lunæ pleno semel orbe coissent. Luna semel orbe recreuit. V. *Luna.*

JANUARIUS.

Prima dies anni nostri. Mensis Jani. Dux mensium. Servans nomen vetusti Jani. Amans victum tepidum gratumque liquorem, quo puro sanguine corpus alat.

Quo

Quo vena secta nocet, sed balnei labores prosunt.

FEBRVARIVS.

Mensis cui fecerunt februa nomen. Febris habens nomen & lenta febre timendus. Mensis feralis, glacialis, horridus. Proximus Iano. Qui sequitur Ianum. Reliquis mensibus impar. Februus est brevis, at sociorum pessimus idem.

MARTIVS.

Martis mensis. Signatus nomine Martis. Mensis Martis de nomine dictus. Quo sectio venæ sæpe nocet.

APRILIS.

Mensis ab aperto tempore dictus. Aprilem Veneri sacrum fecere Quirites. Mensis quartus. Veneris mensis Cythereius mensis. Et vatem & mensem scis Venus esse tuos. A Venere hic magna descendt origine mensis.

MAIVS.

Viridi gramine lætus. Depingens vario flore solum. Maius vernans, blandus. Cum tellus gramina promit & herbas. Cum tepet apricus Zephiris spirantibus aër, & candida formosi tempora veris eunt.

IVNIVS.

Mensis Iunonius. A Iunonis nomine nomen habens. Quem pulchra Iovis conjux sibi vendicat. Iuvenum de nomine dictus. Quo solis equi peragrant sidera cancri.

IVLIVS.

Quintilis mensis. Quem patres dixere Quintilem. Movens ortus æstivos. Quo Iulius cœpit haurire auras vitales. Percoquens uvam flaventem.

AVGVSTVS.

Sextilis. Cæsare ab Augusto ducens sua nomina. Quo Sol rapidis urit equis Nemæi terga leonis.

SEPTEMBER.

Quo fæto de palmite poma nitent. Optatum referens rapido lenimen in æstu. Quo presso vescendum lacte capræ. Redolens vinum, & aromata curans.

OCTOBER.

Mensis quo pede sub nudo dulcia musta fluunt. Quo Pleïas surgit cardine Eoo, & orta [illegible]am trahit Autumnum.

NOVEMBER.

Mensis quo tristis hyems incipit sævire. Portans brumam.

DECEMBER.

Gelido stridore ingruens. Spargens nivem multam. Mensis Neptunius.

MENSURA.

Modus. Modulus. Justum præterit ira modum.

MENTIRI.

Vanas pro veris fundere voces. Mendacia verba loqui. Gutture vaniloquo jactare mendacia. Exercere mendacia lingua leni, vana. Addere mendacia culpæ. Mendacia fingere. ψευδῶν συγκολλητὴς, mendaciorum conglutinator. Ementiri. Falsum dicere.

MERCATOR.

Impiger, avarus, avidus, vagus. Lucri cupidus. Lucri inhians. Extremos currens ad Indos. Per mare pauperiem fugiens, per saxa, per ignes. Sua commoda quærens, spectans. Congerens divitias avido quæstu. Se pelago lucri causa committens. Ter & quater anno revisens æquor Atlanticum. Longis quærens compendia terris. Chinarum petens nobile regnum, & Peruanos ac Calecutios tractus.

MERCES.

Magna, mutanda. Merces officii. Plenior officio. Labore minor. Animum præsenti pignore firmans, præmium magnum, largum, meritum, debitum, sufficiens.

MERCES.

Externæ. Quas dives Panchaia mittit. Eoæ gazæ. Orbis novi munera.

MERCURIUS.

Ales. Alipes, pacifer, caducifer, nuncius, Deus Arcadiæ. Cyllenius, Atlantides, Nepos Atlantis. Jove natus.

tus. Maia creatus. Pleiade natus. Quem lucida partu Pleias est enixa. Quem peperit magno lucida Maia Jovi. Atlantida Maja natus. Quem montibus olim Edidit Arcadiis Pleïas una Jovi. Atlantis magni Pleïonesque nepos. Qui jussa per auras Verba patris portat. Pacis & armorum, superis, imisque Deorum Arbiter. Actus velocibus alis. Alato qui pede carpit iter. Ætherium volucri qui pede carpit iter. In cujus digitis est aurea virga. Venerandus virga potente. Inventor curvæ fidis. Furibus aptus. Cyllenia proles. Interpres divûm. Deûm latrator Anubis. Animas qui evocat orco, & alias sub tartara mittit. Qui pedibus talaria nectit. Paribus nitens Cyllenius alis. Penniger Arcas. Deus aliger. Atlantius Hermes. Ales Mænalius. Cyllenides. Talariger. Majugena. * γλώσσης ἡγεμὼν Dux linguæ.

MERERI.

Meritæ dare præmia palmæ. Morte minor culpa mea est. Meriti tanti non immemor unquam. Omnes ut tecum meritis pro talibus annos exigat. Cui præmia debentur ingentia. V. *Præmium.*

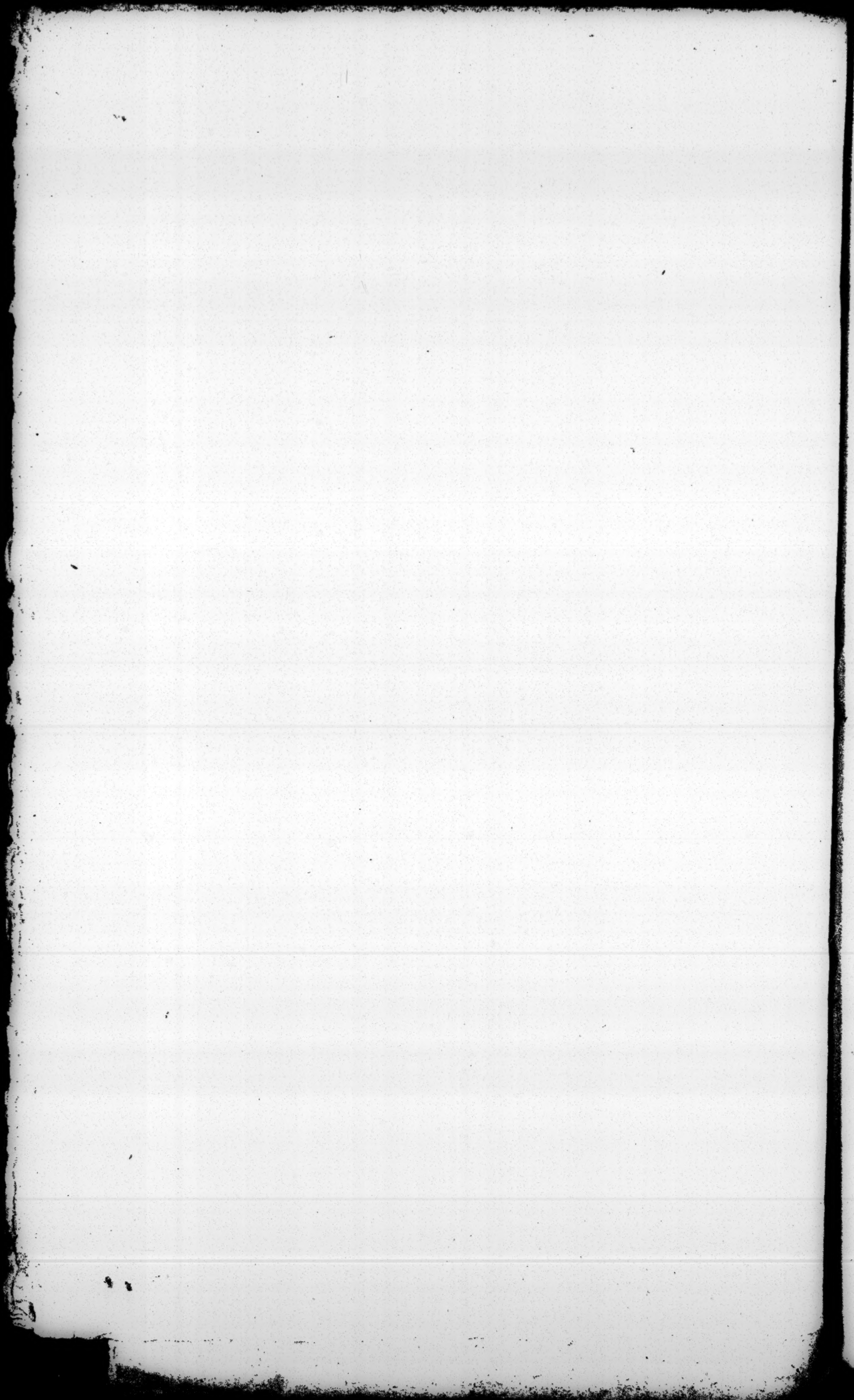
MERETRIX.

Puella vulgaris. Turba meretricea. Certo cuivis mercabilis ære. Turpi fornice latens, latitans. Opes corpore quærens. Cujus oratio est dulcior Hyblæo melle. Gressibus incertis errans à recto tramite vitæ. Quolibet incautos flectere docta viros. In scelus, & quodvis turpe opus ruens. Fucatis quæ fallere docta dolis. Retia corde gerens. Illecebris quæ fallit amantes. * Lupa, Dulcis animæ pestis.

MERGERE. V. Immergere.

MERIDIES.

Medias sole tenente vias. Aut plus, aut medium sole tenente diem. Æstus erat, mediamque dies exegerat horam. Jamque ferè medius Titan venientis & actæ Noctis erat, spatioque pari distabat utrimque. Dum calet & medio sol est altissimus orbe. Jamque dies medius tenues contraxerat umbras, Inque pari spatio vesper & ortus erant. Et sol ex æquo meta distabat utraque.

que. Sol medium cœli conſcenderat aureus orbem. Roſeis aurora quadrigis, Jam medium ætherio curſu trajecerat axem. Medios ſole ſecante dies. Cum medio ſol ſplendet Olympo. Sol furit, eſtque medio æſtu inſaniſſimus.

MESSIS.

Humus reſecanda falce. Area dives. Meſſis gravida, larga, uber, opima, copioſa, frugifera, fertilis, pinguis. Maturis dives ariſtis. Veſtitus meſſibus ager. Congeſtas area cepit opes. Maturis albeſcit meſſis ariſtis. Triticeam ſic in meſſem, Robuſtaque farra Exercere humum. Spicea jam campis cum meſſis inhorruit. Nudatas acceperat area meſſes. Ruperunt horrea meſſes.

METAMORPHOSIS.

Formæ mutatæ in nova corpora. Figuræ verſæ, variatæ. Species novæ. Corpora transformata. Corpora mutata. Faciem mutatus & ora. Hanc faciem genitrix miſerata refecit. Forma vertitur oris. Omnia transformat ſeſe in miracula rerum. In ſpecies tranſlata novas. Fit lupus, & veteris ſervat veſtigia formæ. Omnia mortali mutantur lege creata. V. *Transfigurare.*

METERE.

Succidere meſſes. Farra reſecare falce. Decerpere meſſes. Maturis falcem ſupponere ariſtis. Farra ſecare falce. Legere falce ſemina matura. Seges falce reſecta cadit. At rubicunda Ceres medio ſucciditur æſtu. Sole ſub ardenti flaventia demetit arva. Dum flavas bis tondet meſſor ariſtas. * Denſas porſternit meſſor ariſtas. Falce matura decubuit Ceres.

METVERE.

Habere, concipere metum. Metus turbat pectora. Trepidare metu. Metu quati, ſolicitari, tardari. Corda metu tremunt. Corda ſtupent metu. Metu calor oſſa reliquit. Sollicitum timor anxius urget. Concutit oſſa metus. * ὀρθαὶ τρίχες ἔςαν, Arrectæ comæ ſteterunt V. *Formidare.*

METVS.

Pavidus, gelidus, exanguis, trepidus, ſollicitus, pallens.

lens, pallidus, terrificus, dubius. Addens pedibus alas. Omnia præcipitans. Attonito adimens usum rationis. Timor mœstus, suspensus, anxius, attonitus. Corda huc illuc agens. Corda premens. Horror acerbus, tremulus, terribilis. Quatiens, concutiens membra. Præcordia, pectora quassans. Occupans artus, ossa. Metus carnifex quietis.

METUM DEPONERE.

Ponere metum. Metum subjicere pedibus. Excutere metum. Pellere, exuere metum. Parcere metu.

METUM INJICERE.

Inferre, incutere metum. Præbere, Facere metum. Metu percellere. Turbare omnia metu. Implere urbem terrore, timore, metu. Acuere timore.

METU LIBERARE.

Solvere metu. Mederi timori. Tollere, adimere, eximere, demere metum.

MILES.

Fortis castrorum turba. Vir pugnax. Utilis armis. Miles numero præstantior omni. Arma gerens diverso in orbe. Animosus in armis. Miles sine pectore, pavidus, trepidus, indomitus, intrepidus, impiger, cruentus, crudelis, sævus, dirus, strenuus, generosus, saucius ictu, prædæ avidus cupidus, sanguinem sitiens, furibundus in armis. Illicitas sectans opes. Martis signa cruenta sequens. Acer in armis. Ore truci vultuque. Miles ab Hetruscis saucius aggeribus. * Miles dedicat horæ puncto vitam, & metuit non velle mori. Totus in orbe furor venit, inque vultu Medusa cernitur. Horrente galea, vel casside vultum contexit. Surgit apex capiti terribilis, Λύπηρος, Ἄρης, alter Mars.

MILITARE. V. *Bellum gerere.*

MINÆ.

Minantia verba. Ora minantis. Minæ rigidæ, ingentes, sævæ. Verborum terror. Fulmina verborum.

MINARI.

Instare minis. Edidit impavidos ore minante sonos. Tollere minas. Desinit esse minax. Præsensque minatur

is.
is.
uc
s,
a,
ex

re

e-
r-

i-

es
e.
s,
s,
us
li-
er
u-
&
n-
ſe
,

n-

s.
u-
ur.

tur Exitium. * Intentatque malum verbis. Extrema minari. Suppliciis terrere futuris. Intentare mortem. Pueros voce minaci terrere. Excisurum urbem minitatur hostis. Sævas numen increpat minas. Ore torvo comminari. Sævus prodit, ac minas ardentibus oculis gerens. Multa, ac metuenda minatur. Spirat ab ore minas, & pœnæ nuntia verba. Fulmine minarum percitus animus, pœnam ante pœnam accipit, duplicique miser cruciatur malo.

MIRACVLVM.

Prodigium. Concitans in stuporem. Dictu mirabile. Res metas naturæ transgrediens. Numinis indicia. Argumenta Dei. Alphabetum imperitorum.

MINERVA.

Culta, casta, innupta, armipotens, ingeniosa, Dædala, facunda, oleæ inventrix, doctiloqua, armifera, armigera, bellica, bellatrix. Sæviens tristi flagello. Arma manu sanguinolenta rotans. Pallas. Tritonis. Tritonia. Bistonia. Jovis filia. Nata Jovis. Jove nata. Nata sine matre. Formaque armisque decora. Carminis inventrix. Bello metuenda virago. Positam in pectore forti Ægida concutiens. Armipotens belli præses, Tritonia virgo.

MISCERE.

Maria omnia cœlo miscuit. Quoniam suaves miscetis odores. Miscuerunt herbas, & non innoxia verba. Lituis tubæ permistus sonitus. Tunsum gallæ admiscere saporem. Me Lyricis vatibus inseris. *Principibus permistus Achivis. Lætitia ingens misto tumultu. Mistumque merum fluvialibus undis.

MISER. S. 7

Terque quaterque miser. Quem vicibus duris sors inimica premit. Duris in casibus hærens. Qui fatis agitatur, urgetur acerbis. Triste ævum in tristi squalore mahens. Quem duri exercent casus. Non ignara mali * iseris succurrere disco. Miseros meliora sequentur. Multis ærumnis, ac tempestatibus actus. Centrum miseriæ

miseriæ atque unicus fati scopus. V. *Afflictus*. V. *Infortunatus*. V. *Adversæ res*.

MISERERI.

Oro miserere laborum. Misereſcimus ultro: Nil nostri miserere. Respicere, & solari jacentem. Juno juvenem animo miserata repressit. Phœbe graves Trojæ semper miserata labores. Et cœlo tandem miseratus ab alto est. Doluit miserans inopem. Miserere animi non digna ferentis. Lapsorum te miseret. Dolere dolorem alterius. Et sua est misereri voluptas.

MISERICORS.

Æquus, mitis, facilis, propitius, lenis, clemens, benevolus, benignus. Dexter ades tuo numine. Dare se alicui placidum. Respiciens placato vultu.

MODUS.

§.3 f. Mediocritas aurea, pulchra, nobilis, memoranda. Mediocritatis regula. Medium tenuisse decorum est. Dimidium plus toto. Temperans omnia consiliis suis. Rectam servans in omnibus mensuram. * Modus est pulcherrima virtus. Auream quisquis mediocritatem diligit, tutus caret obsoleti sordibus tecti, caret invidenda sobrius aula. μέτρον ἄριστον, modus optimus.

MODUM SERVARE.

§.3. Modum tenere, retinere, adhibere. Ponere, imponere, facere, statuere modum. Moderari frænum. Non permittere libera fræna. Non sequi nimium mœstæ vestigia curæ. Comprimere suspiria. Non concedere dolori suo quamvis justo. Premere constanti mente dolorem.

MOENIA.

* Alta, sublimia, fortia. Cingere mœnibus urbem. Minæ murorum ingentes. Cingere muris oppida. Mœnia lata triplici circumdata muro. Murorum ingentes moles. Fortissima mœnia cives unanimes.

MOLERE.

f Cereris fruges aspera saxa terunt. Frangere fruges saxo. Perdomitam saxo Cererem. Terere, atterere, conterere farra. * Versat asella molas. Terere Cererem silicum ictu.

MONEDULA.

Nigra pedes. Pennis velata nigris. Avis quæ diligit aurum.

MOLIRI.

Majora viribus audere. Nec super ipse tua moliris laude laborem. V. *Conari.*

MOLITOR.

Frangens farra: Vix unquam furti suspitione carens.

MONACHUS. V. *Solitarius.*

MONS.

Jugum montanum. Montana cacumina. Juga montis iniqui. Anceps montis acumen. Montis vertex. Longus clivus. Collis apricus. Ardua summa montis. Mons altus, arduus, celsus, tacturus sidera, inaccessus, æthereus, nemorosus, abruptus, nebulosus. Culmina montis. Mons qui surgit in aëra. Qui tollitur ad astra. Tollens ad astra caput. Qui superas se tollit in auras. Caput inter nubila condens. Tangens, contingens, petens, feriens astra, sidera. Horridus, rigidus nivibus. * Acclive solum, collesque supini. Nimbosa cacumina montis. Supercilium clivosi montis. Collis, vel jugum frondoso vertice; Mons æthereo vertice contingens nubes.

MONSTRUM.

* Portentum. Prodigium. Dictu mirabile monstrum. Immane monstrum, informe, ingens. Subitum atque oculis mirabile monstrum. Naturæ peccatum.

MONTIUM NYMPHÆ.

Oreades teneræ, faciles, lascivæ, innocuæ, placidæ, exultantes, salientes per summos montes. Lascivientes in montis cacumine, vertice, culmine. Dominantes in altis montibus. Duris in montibus ortæ. Numina montana.

MORA.

Tempora cessata. mora annua. Moræ breue tempus. Minimum moræ. Mora pœnæ grata. Mora tarda, segnis, longa, parva, brevis, exigua.

MORARI.

Moliri moram. Trahere moras. Quæ tam fera moratur

tur Segnities? Quæ tantæ tenuere moræ? Surgentes demoror austros. Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Pœnorum expectant. Segnesque metu sententia tardat. Gradum continere, sistere. Cursum sustinere. In limine portæ substitit. Comprimere gradum. Causas innectere morandi. Cunctari, opperiri. * Constare, & vestigia premere.

MORBUS.

Immedicabile malum. Semina morbi. Morbus tristis, gravis, letalis, letifer, violentus, perniciosus, periculosus, medicabilis. Atterens languentia corpora. Infirmo decerpens corpore vires. Populans anhelos artus. Fabricator leti. Tentans latus, ac renes. Sævities nefanda tetri morbi. V. *Ægrotare.*

MORBO MEDERI.

Medicam opem ferre languentibus. Relevare corpora morbis. Medicamine pellere morbos. E corpore ægro pellere morbos. Levare morbis. *Auxilium præsens adferre morbis. Morbis medicantur anhelis. Spargere salubres Ambrosiæ succos, & odoriferam panaceam. Artibus medicis graves expellere morbos. V. *Medicinam adhibere.*

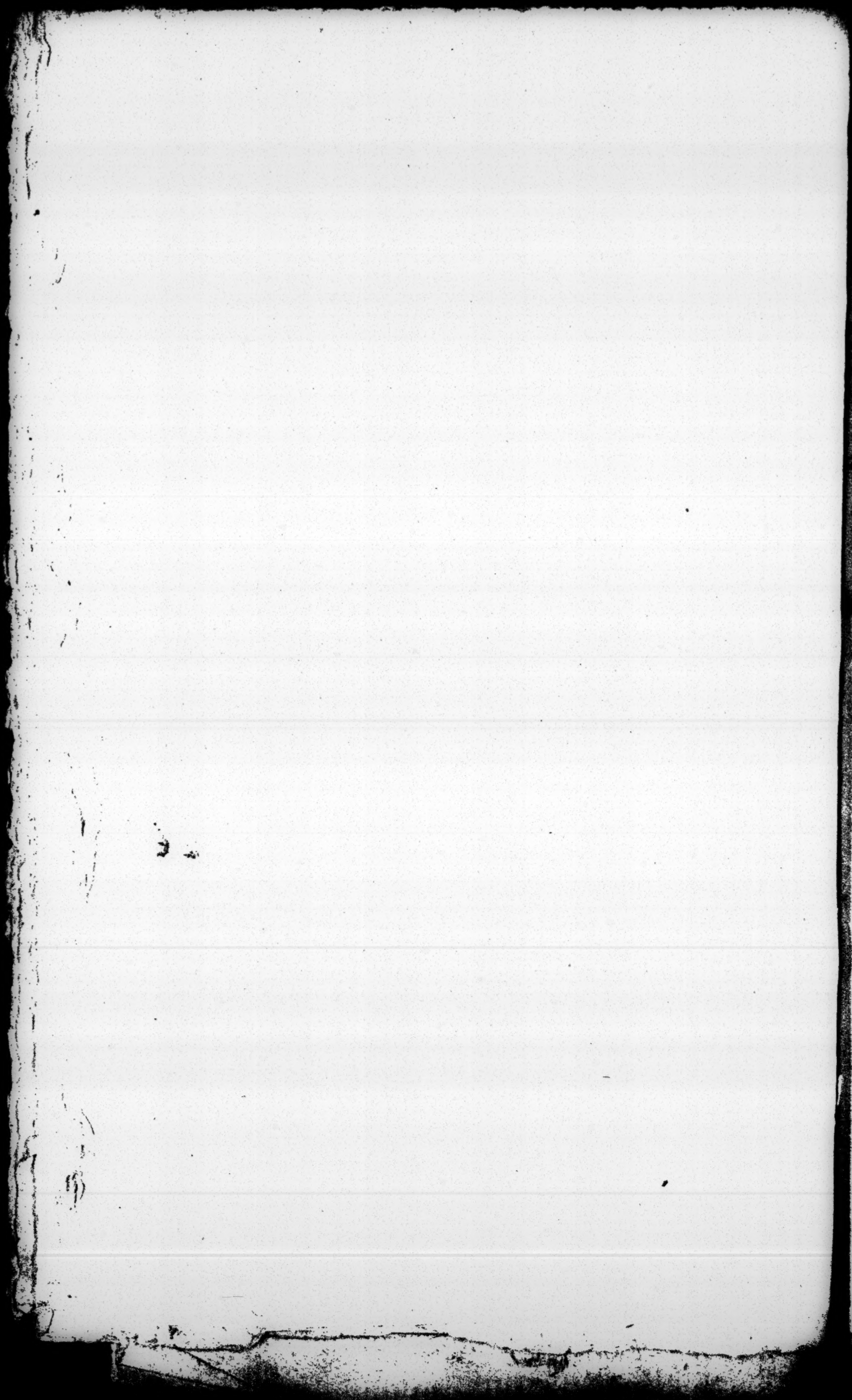
MORDERE.

Dare, inferre, Exercere morsus. In corpore mergere rostrum. Laniare, lacerare, figere rostro. Premere dentes in aliquid. Divellere, consumere, cruentare morsu, Occupare morsu. Miseros morsu depascitur artus. Fræna ferox spumantia mandit. Canum morsu de montibus altis Actus aper. * Apes læsæ venenum morsibus inspirant, & spicula cæca relinquunt affixa in venis. Infixis laniare dentibus artus. Imprimere memorem dente notam. Lacerare morsibus niveos artus. Laniant avido viscera dente lupi. Parva necat morsu spatiosum vipera taurum.

MORES.

Cœlesti pectore digni. Heroibus æqui. Sine crimine: Labe carentes; Mores boni, pudici, rari, mendosi, mali, feri.

MO-

MORI.

Opperere, obire, subire mortem. Deponere, exuere, effundere, edere animam. Animam moriens exhalare. Expirare. Ponere vitam. Discedere, excedere terris. Morti succumbere acerbæ. Linquere mundum. Vitam exhalare caducam, adire manes. Ad Stygias undas penetrare. Pariter vitam cum sanguine fundere. Deponere odiosæ tædia vitæ. Fata subire. Claudere suum diem. Extremo sua fata die claudere. Ire sub jugum flebile mortis. Degustare lethæa pocula mortis. Occumbere morti, mortem, morte. Ex vita discedere. Claudere fata novissima. Subire funus acerbum. Placidâ morte quiescere. Pulchram petere per vulnera mortem. Usuram lucis crudeli vulnere reddere. Deserere lumen vitale acerbo funere. Linquere lucis auras. Duros letho finire labores. Claudere lumina placidâ morte. Primo intercidere ævo. Tenero succumbere in ævo. Relinquere lucem. Fatis perfungi. Fundere vocem extremam. Anima fugit fragiles corporis artus. Tradere, dare, dimittere, projicere animam. Dispergere vitam in auras. Spiritus tenues evanescit in auras. Olli dura quies oculos, & ferreus urget somnus, in æternam clauduntur lumina noctem. Labuntur frigida letho lumina. Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras. Spiritus artus deserit. Lætos stabili claudere fine dies.

MORS.

Rogus Excidium. Interitus. Fatum. Lethum triste. Lethalis hyems. Hora novissima. Dies ultima, summa. Suprema funera. Nox æterna, perennis. Avidi tristia jura Dei. Jus rigidum, inevitabile mortis. Hora suprema. Funeris hora. Via lethi. Nox longa. Tenebræ extremæ. Exitus. Mors inopina, matura, immatura, properata, lugenda. Parcere nescia. Falce armata. Rapiens omnia propera manu. Audacibus æque ac timidis injiciens atras manus. Pulsans æquo pede pauperum tabernas Regumque turres. Ultima linea rerum. Omnibus æqua. Minans tristia funera. Fata trahentia mortem. Spicula mortis. * Libitina. Parca.

26

26.

MORS DESTINATA OMNIBUS.

Omnia sub leges mors vocat atra suas. Ultima cuivis expectanda dies. Fata manent omnes. Mors sua sceptra tenet toti communia mundo. Mors eadem simili conditione manet. Rigidum jus est & inevitabile mortis. Stant rata non ulli fila tenenda manu. Semel omnibus est calcanda via lethi. Quisque cogitur mortis adire viam. Omnes una manet sors irreparabilis horæ. Cum venit extremus lege trahente dies. Certus stat vitæ terminus omni.

MORS ÆTERNA.

Æternæ tristia funera mortis. Carcer horridus æternæ mortis. Mors perennis. Fata horrenda. Æternæ facies tristissima mortis. Dira vincula æternæ mortis.

IN MORTIS AGONE.

Letho in medio. Extrema mortis in hora. Medio in discrimine mortis. Supremo tempore vitæ, Ipso in limine mortis. Ipso vitæ sub fine labantis. Cum mors unguibus imminet atris. Cum mors atra caput circumvolat umbrâ cavâ. Ante oculos cum stat mortis tristissima imago. Cum plurima mortis imago. Solvuntur cum frigore membra.

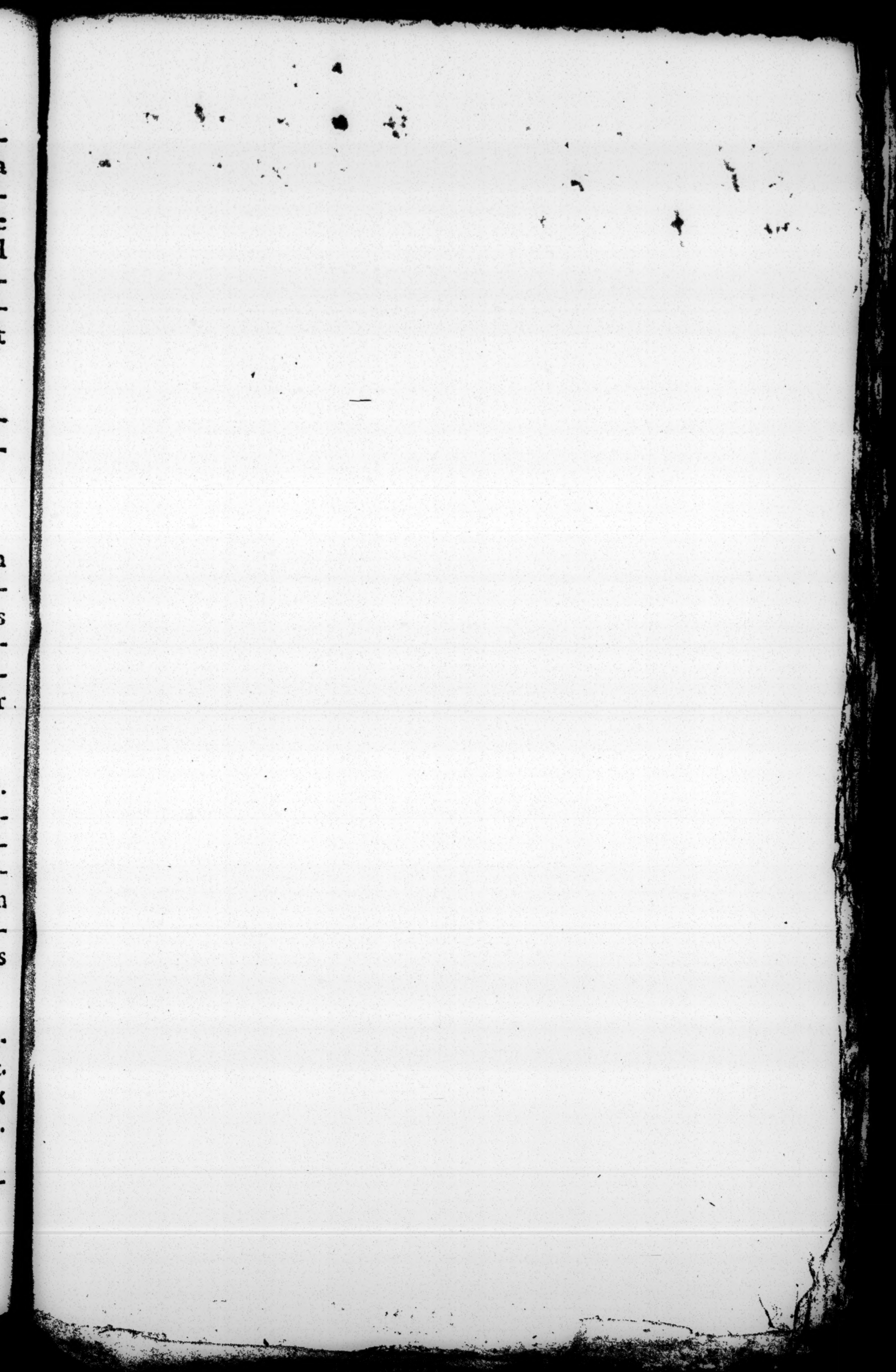
IN AGONE ESSE.

Media in morte teneri. Medio jactari in vertice lethi. Auras haurire supremas, & quasi jam lethi portas luctarier ante. In medio versari turbine lethi. Versare lumina lassa supremâ morte. Trahere animam supremâ morte. Frigidus, & longis singultibus ilia pulsat. Paulatim anima deficiente mori. Lethæa subeunt oblivia mentem. In labiis summis spiritus errat. Spiritus ultimus errat ora super.

POST MORTEM.

Ultima decerptæ post stamina vitæ. Post ultima, supremaque funera. In cineres cum corpora versa jacent. Post obitus. Post ultima fata. Quando brevis miseri lux occidit ævi. Cum spiritus frigida membra reliquit. Cum peracta fata sunt.

MOR-

Motus circularis.

vertigo. volumen. — assiduâ rapitur
vertigine coelum. — celeriq[ue] volumine
torquet. Met: 2.

MORTE REPENTINA PERIRE.

Morte properâ, præcipiti, repentinâ, præpropera, inopinâ occumbere.

MORTVVS.

Defunctus. Extinctus. Defuncta corpora vita. Fato defunctus. Lumine cassus. Funere extinctus. Solutus corporis carcere. Demissus nece. Morte peremptus. Funure mersus acerbo. Corpus exanimum. Vacuas delapsus in auras. Perfunctus fato. Spoliatum lumine corpus. Exanimis. Corpora luce carentia. Membra jacentia letho. Lethæa cadavera. Avulsumque humeris caput, & sine nomine corpus.

MOVERE.

Vertitur atque cavas alveus haurit aquas. Ventis agitantibus æquora. Juno freta contorquet, Pelagus torrentibus ingruit undis. Vada penitus permota strident. Casu concussus amici. Ciere. Agitare. Vertere.

MVGIRE.

Resonant mugitibus agri. Dare mugitum rauco sono. Raucos mugitus edere. Implere loca mugitibus. Boatu horrendo, horrifico, multo, querulo loca replere. Montes sonant boatu. Reboant mugitibus agri. * Bos mugitibus impulit auras. Mugitus ciere horrendos.

MVLGERE.

* Mulgere ubera vaccæ lactea. Implere mulctralia lacte. Exhaurire ubera. Nivea pressis manant flumina mammis. Argutis pressant ubera palmis. Distenta siccare ubera. Succus pecori, & lac subducitur agnis. Bis venit ad mulctram. Teneris immulgere ubera labris. Candens, lacteus humor uberibus manat distentis.

MVLIER.

Fœmina. Nurus. Varium & mutabile semper. Nequior, ac debilior sexus. ἐπίφθονον πρᾶγμα, Fastuosa res. τερπνὸν κακὸν, delectabile malum.

MVLTITVDO, seu TVRBA.

* Unda vulgi. Manus ingens. Innumeræ copiæ. Magna caterva. Agmina densa virûm. Turba frequens. Comites innumeri. Confertus numerus. Collecta pubes

bes undique. Densa cohors. Exercitus ingens. Cœtus. Corona.

MVLTI. MVLTÆ. MVLTA.

* Citius numerabis aristas. Ante leves volucres censebis in aëre. Quot natant pisces certus eris. Harum est series rerum innumera, vel innumerabilis. Non tot lucent sidera cœlo. Feriunt undæ pauciores Carpathia littora. Nec habet tot littus arenas. Vere prius flores numero comprendere fas sit. Quot stellæ inter occultum conspicuumque polum. Quot frutices silvæ, quot Tybris arenas habet. Quot gramina vere profert humus. Quot habent Præstana rosaria flores. Quam multas Hybla tuetur apes.

MVNDVS.

Triplicis confinia mundi. Magni præcordia mundi. Theatrum, fabrica, machina mundi. Magna loca pervia mundi. Vasti climata mundi. Opus mundi. Orbis immensus, vastus, triformis, triplex, capax, spatiosus, patulus, patens, globosus. Cardo mundi. * Patentis mundi globus. Circumfuso pendens in aëre tellus librata ponderibus suis. Magni opus admirabile mundi. Ipsum universum. Quacunque abluitur solum longo Tethyos ambitu. Utraque Phœbi domus. Tostis ab Indis usque ad extremos Scythas.

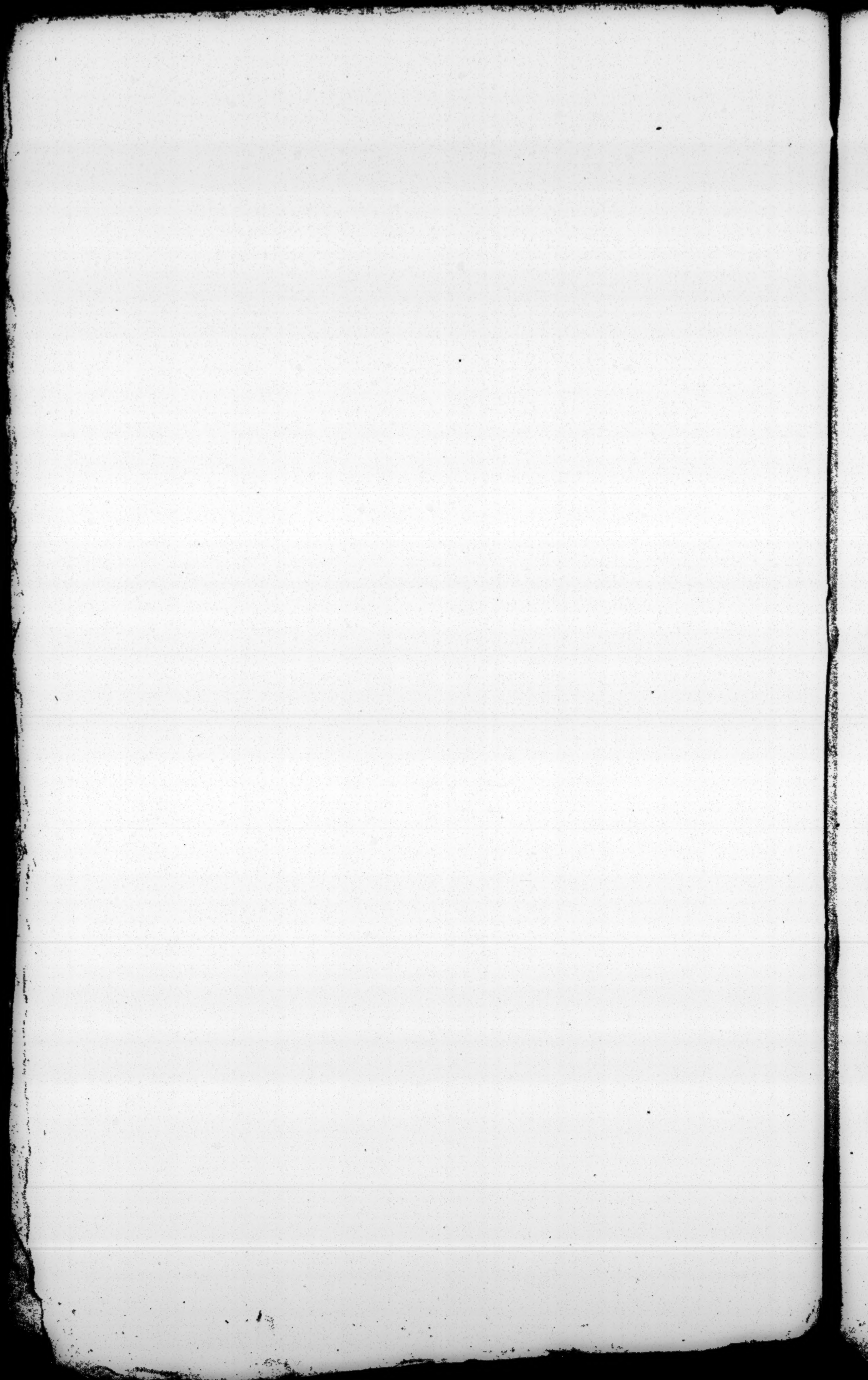
A MVNDI EXORDIO.

A prima nascentis origine mundi. Primi ab origine mundi. Post nati exordia mundi. Ab orbis usque exordio. Ab usque primis sæculis. * Ab orbis usque infantia. A mundi rudimentis.

MVNVS.

Datum, Donum. Ingentia data, dona. Munus grande, magnum, amplum, dives, memorabile, preciosum, non leve, parvum, exiguum, inane, leve, cœleste, placans hominesque Deosque. Quo placatur Jupiter ipse. Irarum accensas flammas extinguens. * Addit equos, additque duces. Dona imperat ad naves ferri, stipatque carinis ingens argentum. Muneribus cumulare. Onerare aliquem donis. Fragili donare cicuta. Quæ tali

reddam

reddam pro carmine dona ? Accipias munera parva rogo. Promisso munere donare. Muneribus cumulare magnis. V. *Liberalis.* V. *Beneficium conferre.*

MURUS.

Coctilis, humilis, brevis, turritus, pulsatus ab hoste, validus, alienus, altus, inexpugnabilis. Turribus & fossis suis cinctus. Mœnia ardua, edita, celsa, spatiosa. Finitimis invidiosa locis. Plena viris. Nuda viris. Concussa, diruta Marte. Turribus altis firmata. Quæ consurgunt quadrado saxo. Fluminibus, latis fossis cincta, Tuta situ, V. *Mœnia.*

MUS.

Ridiculus, parvus, exiguus, avidus, improbulus, rodens. Sub terris domus ponens, atque horrea faciens. Cujus janua semper operta, Occultum faciens sibi iter. Horrea scrutans & evacuans. Catum metuens.

MUS MAJOR.

Glis somnolentus, somniculosus, somno deditus, pinguescens. Amans somni. Qui somno nutritur. Hiberno solitus plus pinguescere somno.

MUSÆ. V. *Deæ liberalium artium.*

MUSÆ CONTEMNUNTUR. V. *Artes. Contemnuntur.*

MUSICA.

Dulcis, suavis, blanda. Molliens animos cantu. Mulcens pectora modulamine cantus. Fugans tristi de pectore curas. Curarum dulce levamen. Mirificis animos docta, apta movere modis. Divinum domum celebrans, laudans, & benefacta Dei. Decus sacratis templis. Harmonica dulcis modulatio cantus. Dulcisoni modulamina cantus. V. *Canere.* V. *Cantus.*

MUTARE IN ALBAM FORMAM

In vultus se transformat aniles. Tot se vertit in ora. Quos hominum ex facie Dea sæva potentibus herbis, Induerat Circe in vultus ac terga ferarum. V *Metamorphosis.*

MUTUUM.

* Rogare aliquem nummos sine pignore. Rogare ali-

aliquem sestertia mutua decem. Dare alicui mutua ter quinquaginta. Tarpeio Deus hic commodet ora patri. Utendum dare. Mutua da centum.

MVTVS.

Non habens quo queat ore loqui. Ora quidem, sed muta gerens. Cui os vocis inane. Nec aure, nec ore, Accipiens reddensvè sonos. Obmutuit illa dolore. Illa nihil: neque enim vocem, viresque loquendi, Aut aliquid toto pectore mentis habet. * Elinguis, Harpocrates. Magè mutus quam piscis.

N.

NARRARE.

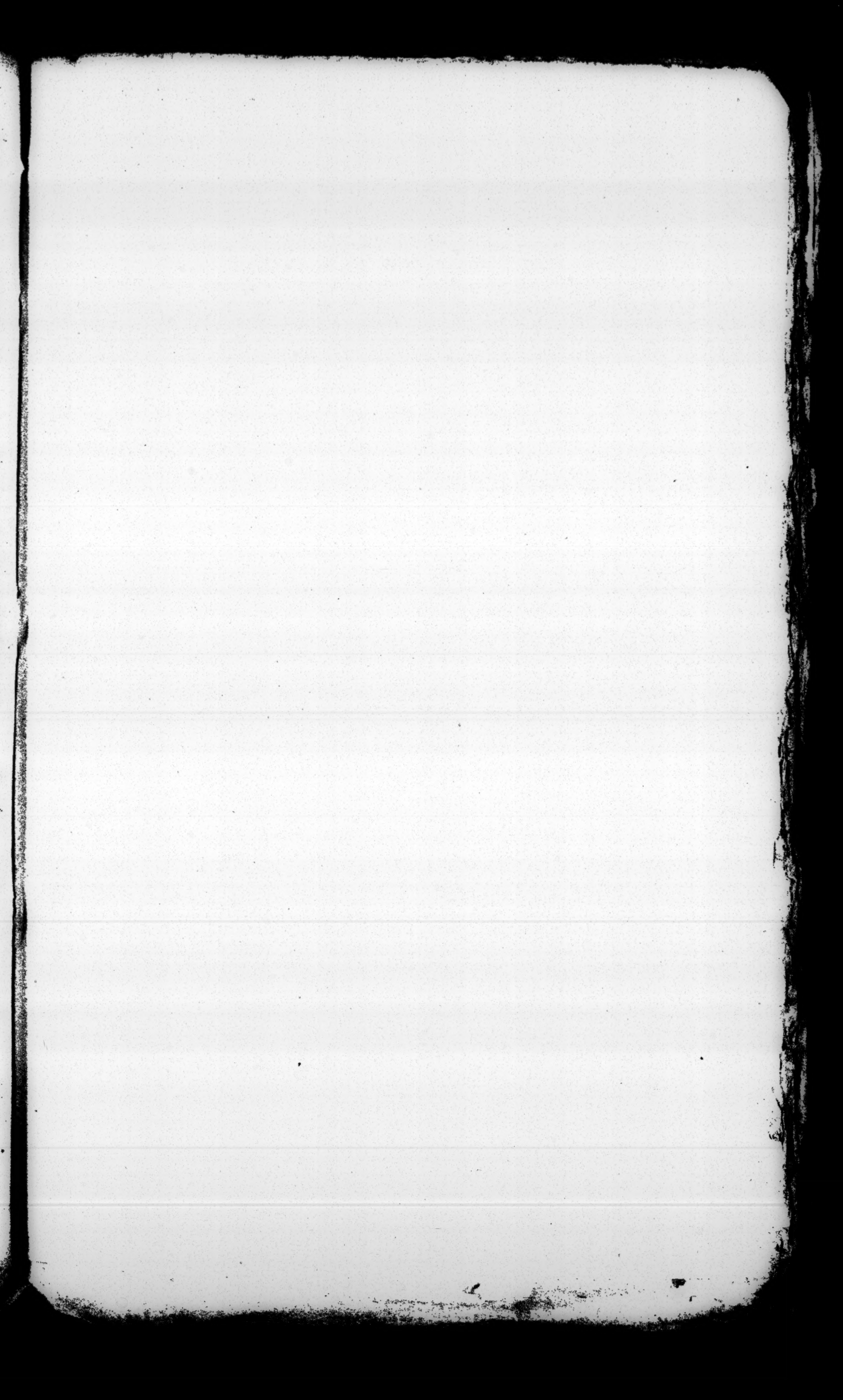
MEmorare. Referre. Complecti versibus cuncta meis opto. Numero comprendere non est. Dicere. Vulgare. Ardentes accingor dicere pugnas. Exequi versu, prosequi. Expediam altiùs, à prima origine cuncta repetens. Quis tanta relatu æquare possit? Centum nequeam perstringere linguis. Caussas memorare. Sociis axacta referre. Fande nequeam explicare clades Belgii. Res ordine pandam. Deseret ante dies, & in alto Phœbus anhelos Æquore tinget equos, quam consequar omnia dictis. Expediam dictis, & te tua fata docebo. V. *Loqui.*

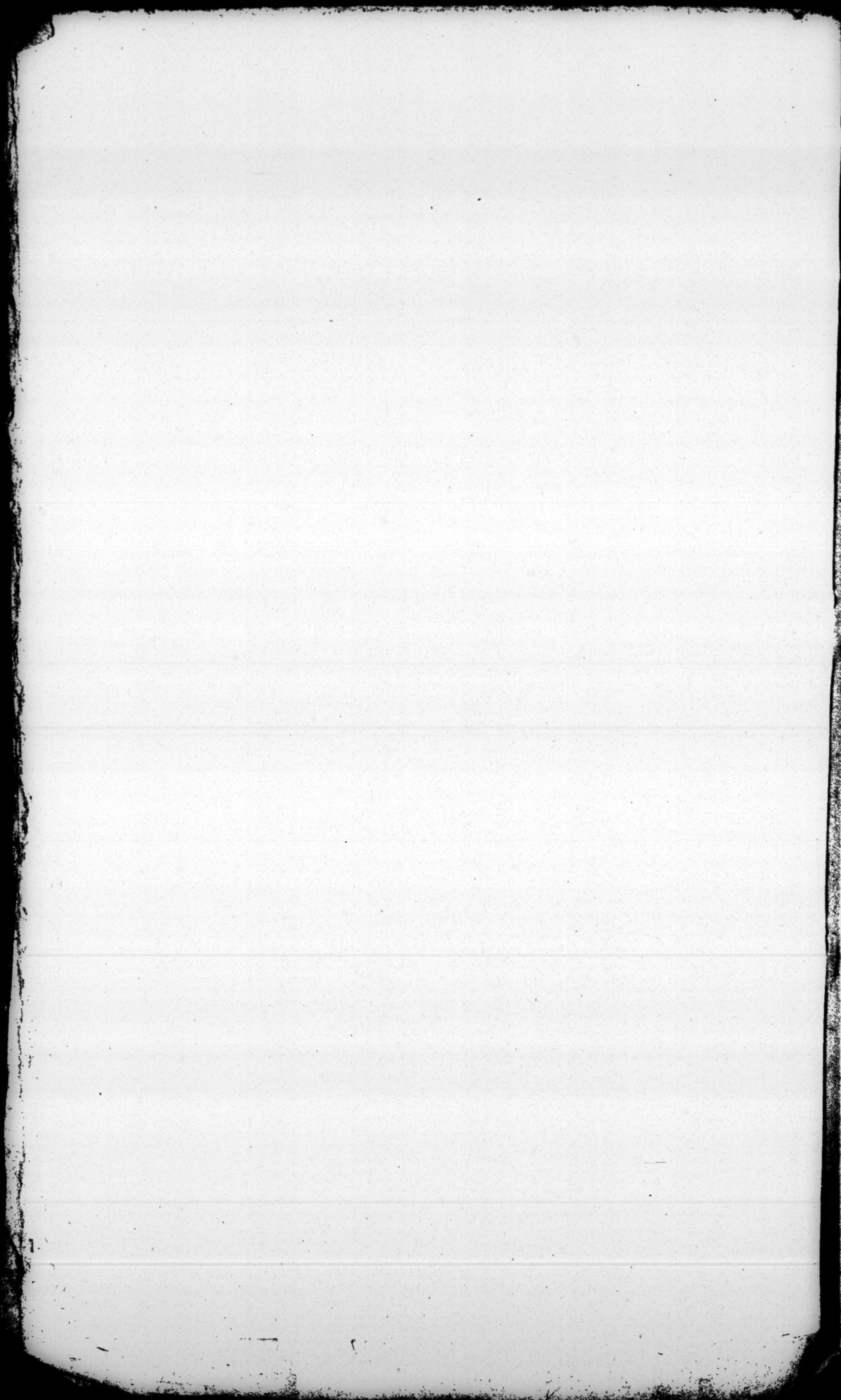
NASCI.

Venire, nasci sub auras. Visere luminis oras. Prodire sub luminis auras. Venire lucis ad auras. Exire, mitti, oriri in auras. Lumina lucis inire. Educi in dias luminis auras. Haurire lumen vitale. Æthereas prodire lucis in auras. Ingredi primas oras mundi. Ferre dulcia munera vitæ. Haurire vagitibus vitales auras. Ducere ortus. Prodire utero. Surgere ad lumina vitæ. Ducere principium à sanguine alicujus. Generis primordia ducere ab aliquo. Genus ducere ab aliquo. Trahere genus ab aliquo. De nostra deducit origine nomen. Progeniem deducere alicujus sanguine.

NATARE.

Jactare brachia aquis. Corpore findere aquas. Pulsare undas lacertis. Ferri per undas. Nare gurgite summo.

mo. Fluitare. Innatare. Tacitis remigare sub undis. Fluvios innare rapaces, Jactabat liquido brachia lenta mari. Pellere undam pectore. Ducere manus in aquis. Pellere undam manu. Pendere aquis. Ferire aquas. Labi per æquora. Findere aquas pectore. Mari brachia tendere. Dimovere aquas brachiis. Natare freta.

NATATOR.

Juvenis natans. Aptus placida dare verbera ponto. Juvenis tumidarum victor aquarum. Juvenem superare Palæmona nando. Magnus spretis undis. Natans nudus, cautus, lentus, lassus, temerarius.

NATATU TRAJICERE.

Rapidum flumen transmittere nando. Tranare alta fluenta, Amnem volucri superare natatu. Ire per undas.

NATURA.

Vis naturæ. Rerum natura novatrix. Natura solers ingeniosa, dædalea, potens, difficilis, callida, sagax. Benignissima rerum. Parens, creatrix rerum. Profundens splendida dona sinu. Quæ flectitur arte. Quæ usq; recurrit. Custode potentior omni. * παμμήτωρ, omnium parens.

NATURAM HUMANAM INDUERE.

Corpus & ossa induere. Induere corpus. Sumere moribundi corporis artus. Sumere humanæ debile carnis opus. Assumere humani corporis artus. Humanam sibi jungere mirando fœdere massam. Inducere terrenos artus. Applicare sibi mortalia membra, naturamque hominum, Membra subire caduca mortali carne. Artubus humanis se vestire. Humanis ex ossibus, atq; humano è viscere sumpto viscere tegi.

NAFRAGIUM FACERE.

Lacerâ, fractâ, quassatâ navi jactari per æquoris undas. Bibere æquoris undas. In immenso jactantur corpora ponto, Disjectæ toto æquore classes. Arma virûm, tabulæque & Trojæ gaza per undis natant. Aguntur ventis tabulæ, feriuntur & undis. * Navis inflicta vadis dorso pendit iniquo, fluctuque fatigata undique

 solvitur,

ſolvitur, atque viros mediis exponit in undis. Laceræ ratis vix tenuit membra. Sonuerunt fracta pondera veliferi mali. Fracta eſt compago carinæ. Navita vaſto jactatur in æquore laceratâ claſſe. Navis viduata remigibus, orba gubernaclis, antennis ſaucia fractis, ſciſſis velorum debilis alis, ludibrium pelagi vento Jactatur & undâ. V. *Tempeſtas*.

NAVIGARE.

Secare fluctus, æquora. Tentare Tethyn. Sulcare maria alta carinâ. Freta ſecare. Navigare æquor, aquas. Tendere iter velis. Ire vento, velis, rate per undas. Felici nave per æquor labi. Scindere freta puppi. Freta findere claſſe. Æquore ferri. Facere iter puppe. Navem committere vento. Dare vela. Velificare. Vela facere. Petere puppe. Pelago vehi. Metiri claſſibus æquor. Verrere æquora, mare. Zephyro dant carbaſa nautæ. Arare æquor. Pelago volare. Pelago ſe credere. Dare claſſibus auſtros. Permetiri claſſibus æquor. Claſſe tenere iter. Tentare vias maris. Per æquor gradi. Ventis intendere vela ſecundis. Hyberno moliri ſidere claſſem. Vela dabant, & ſpumas ſalis ære ruebant. Mediis Aquilonibus ire per altum. Flectere viam velis. Inter ſcopulos ſonantes radere iter. Infindere ſulcos mari. Volvi undis. Æquora currere. Certatim ſocii feriunt maria, & æquora vertunt. Præbere carbaſa ventis. Dare nubiferis lintea plena notis. Conſcendere navibus æquor. Incumbere pelago. Freta claſſe pererrare.

NAVIGARE RETRORSUM.

Iter relegere. Relabi verſo vento. Vertere vela. Flectere navem, iter.

NAVIS.

Pinus. Pinea texta. Pinea tecta. Orbata præſide pinus. Trabes. Trabes curvatæ. Ratis. Turbæ vix ſatis unda ratis. Laceræ naufraga membra ratis. Carina pavida, incurva, velifera. Quaſſa membra carinæ. Puppis adunca, curva, concava. Rapidâ concita puppis aquâ. Prora recurva. Cymba obruta ventis. A ventis acta Phaſelus. Claſſis volucris. Navigium. Cortex. Mœnia navis. Navis.

vis rostrata, errans, errabunda, concava. Tumidis exposta procellis. Quam ventus rotat impete vasto. Acta, pulsa notis. Rapidis percussa, concussa procellis. Sulcans vada salsa. Quæ horrisonas natat acta per undas. Æquoreas jactata per undas. Subiens profundum pelagus. Quæ fluctus patitur, fertque assilientia longe Æquora, nec sævis victa madescit aquis. Pleno concita velo Tollitur in cœlum, summoque in gurgite pendet, Et præceps fertur Tartara ad ima modo. Quæ deficit auxilio docti spoliata magistri, Atque procellosis ingemit acta Notis. * Ingenti mole triremes, ceu turres celsæ pelago,

NAVEM APPELLERE.

Appellere ripæ, oris. Ad littora tendere cursu. Portum petere. Adnatare oris. Tellure potiri. Tellurem velis arripere. Terræ subducere puppim. Tangere, contingere littora. Subire portum. Allabi terris. Intrare portus. Vertere puppim ad littora. Accipi portu, statione. Clavum ad littora torquere. Carinæ littora tangunt. Arvis inferre rates.

NAVEM SOLVERE.

Dare vela, & laxare rudentes. Retinacula solvere navis. Solvere vincula navis. Solvere conscensis navibus oram. Rursus inire fretum. Deducere littore naves. Solvere margine naves.

NAVTA.

Præses navis. Rector navis. Navem qui temperat. Navita fluctivagus, levisomnus, vigil, sollicitus. Ventis pelagi jactatus & undis. Æquora vincens. Torquens spumas, & æquora cærula verrens. Jactatus spumantibus æquoris undis. Cymbam propellens remo. Moderans vela per æquoris undas. Ventis hinc inde discordibus actus. Qui clavum regit, velisque ministrat * Palinurus. Tiphys.

NEBULA.

Halitus, globus, opacæ, nigræ nebulæ. Nebula atra, volucris, tenuis, opaca, densa. Per inane volans. Nigro se volvens Olympo, V. *Nubes*. V. *Nubilus*.

NECESSITAS.

Insuperabilis, violenta, dura, urgens. Necessitas magistra. *Durum telum. Adstricta nullis legibus necessitas. Quam superare, vincere nemo potest.

NEGARE.

* Abnuere. Abnegare. Abnegat excitâ vitam producere Trojâ. Quis talia demens abnuat? Jussis parere recusat.

NEPTUNUS. V. *Marinus Deus.*

NERE.

Versare pollice fusum. Carpere, trahere pensa. Ducere, mollire lanas. Ducere fila sequentia. Trahere murmure fila levi. Percurrere stamina. Data pensa trahere. Nere stamina. Plenas exonerare colos. Tolerare colo vitam. Digitis torquere stamina. Et minuunt plenas stamina nostra colos. Uti Palladis arte. Imponere manum pensis. Fusis mollia pensa devolvere.

NESTOR.

Antiquus, senex Neleïus. Pelius. Eloquio fidus. Senex facundus. Qui vixit tres hominum ætates. Ævi sui prudentia. Nestorei anni. Secula Nestorea. Τειγέρων Πύλιος, Triseclis Pylius.

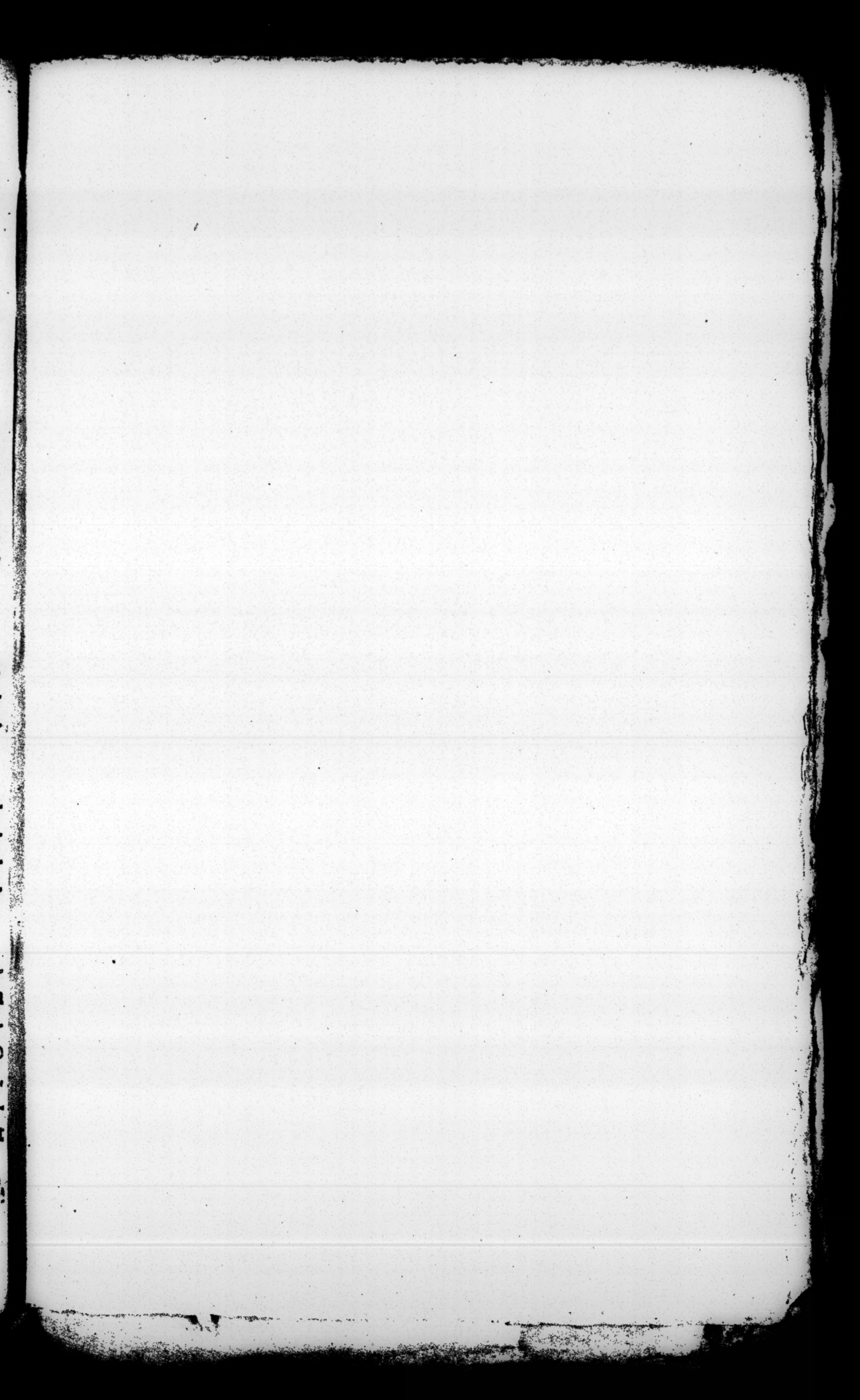
NIDUS.

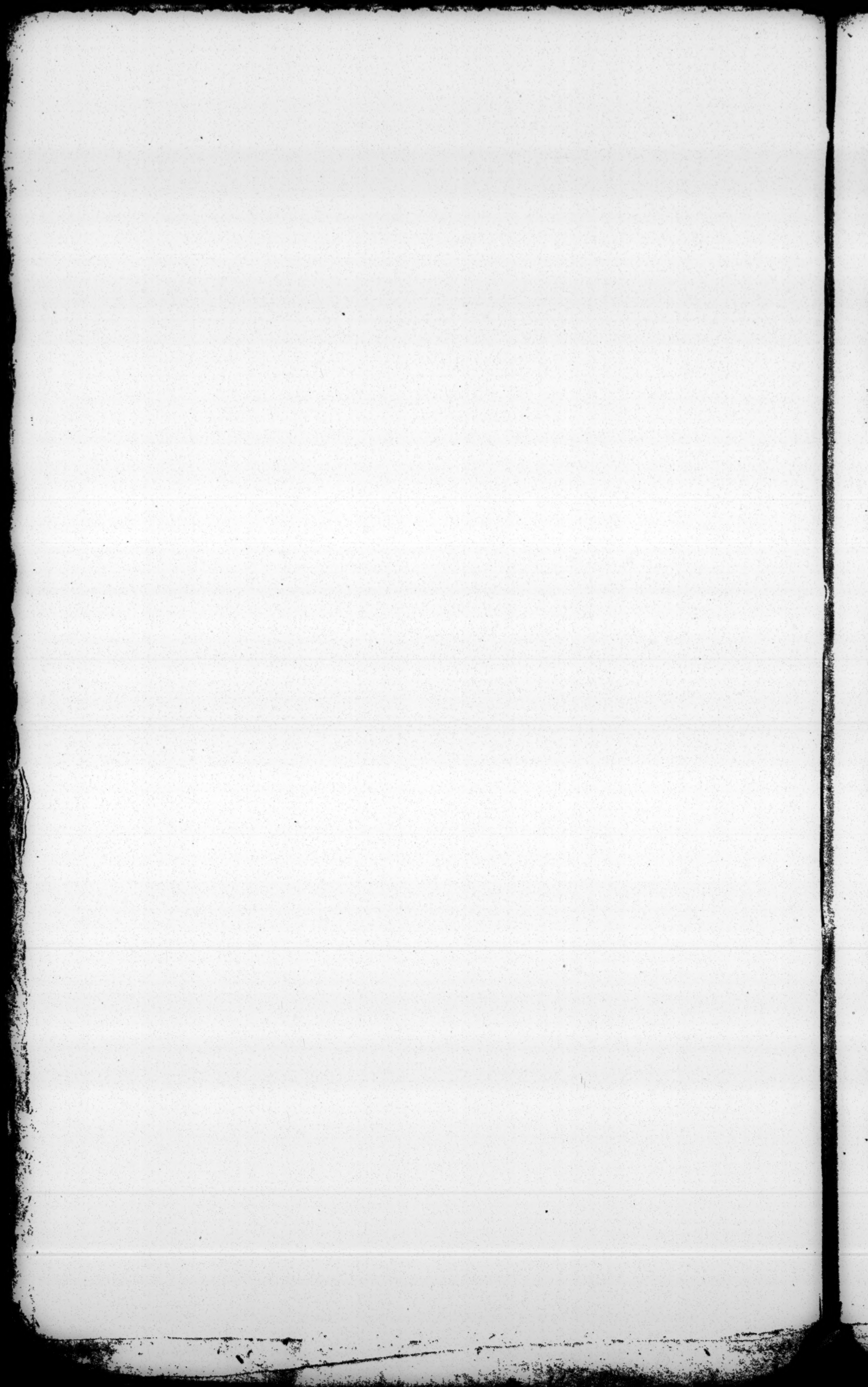
Tecta avium. Luteum opus. Nidus pendulus, textilis, cavatus, vernus, alta arbore structus. Hirundo luteum celsa sub trabe fingit opus. Avis in ramo tecta laremque parat. Dirarum nidis domus opportuna volucrum.

NIDIFICARE.

Locare nidos. Fingere domum. Nidos regna sua facere. Suspendere tignis nidum. Nidos ponere. Cubilia fingere. In arbore reponere nidum. * Antiquasque domos avium. Columba facit domum, & dulces latebroso in pumice nidos. Avis in propria facit arbore nidum. Avis in ramo tecta laremque parat. Sub trabibus cunas parvaque tecta facit. Hospitia, lares, cellas ædificant volucres.

NIGER.

NIGER.

* Ater. Pice nigrior. Nocte nigrior. Color est contrarius albo. Coma moro nigrior caduco. Nigrantes terga juvencos. Qui color albus erat, nunc est contrarius albo.

NILUS.

Celer, dives, papyrifer, papyri amnis, septemplex, septemfluus. Fluens septena per ostia. Septem discretus in ostia. In septem digestus cornua. Septemflua flumina Nili. Per septem portas omissus in æquor. Qui per septem portas in maris exit aquas. Vada maxima Nili. Septeno gurgite Nilus.

NITI.

Omnes promere vires. Totis adniti viribus. Omnia conari, tentare, periclitari. Toto pectore insistere rei. V. *Conari.*

NIX.

Nivei flocci. Niveus liquor, vapor. Mole rotata. Jactata sub Arcto. Zephyris & solibus icta. Sole soluta. Quæ solvitur Austro. Æmula lanæ. Nix algida, tenera, pura, non calcata, brumalis, caduca, gelida, deflua, candida, Sithonia, Parthasia. Posita sub nive terra latet. * Annus Tonantis hibernus, Jovis imbres nivesq; comparat. Toto nix cecidit repentè cœlo. Candida nix cœlo fluit. Omnium est rerum facies una. Spargit bruma nives. Canet humus nive deciduâ. Cadentibus hœdis albent rura nive.

NIX SOLVITUR.

Et pereunt victæ sole tepente nives. Liquitur ut glacies incerto saucia sole. Zephyris & solibus ictæ, Solvuntur teneræ vere tepente nives. Nix jacet & jactam nec sol pluviæque resolvunt. V. *Liquescere.*

NOBILIS.

Origine clarus. Nobilitate potens, Nobilis & famâ multis memoratus in oris. Præclarâ stirpe creatus. Heroo semine natus. Heroæ spectabilis indole mentis. Ducit ab antiquis nobile nomen avis. Genus à prisca nobilitate trahens. Generoso sanguine cretus. Genus altum

altum illustri à stemmate ducens. Claris natalibus ortus. Cretus de sanguine nobili. Non obscura de gente satus. V. *Genere. &c.*

NOBILITAS.

Eximium decus nobilitatis. Heroum genus antiquo de sanguine. Nobile genus antiqua de stirpe. Stemma generosum, inclytum, illustre, insigne, avitum, nobile. Secli decus admirabile nostri. Quæ superat Scythicas nobilitate nurus. Regia progenies, cui nobilitatis origo, nomen in Eumolphi pervenit usque Cotys. Si genus excutias, equites ab origine prima Usque per innumeros invenientur avos. Clara, nec ullius nobilitate minor.

NOCERE.

Damno esse. Officiant lætis ne frugibus herbæ, nocte nocent potæ, sine noxa luce bibuntur. Nunquam imprudentibus imber Obfuit. * Esse gravem. Esse sinistrum. V. *Damnum.*

NOCTUA.

Palladis ales. Noctis avis.

NOMEN.

Memorabile nomen. Æternum tenet per secula nomen. Casurum nullo tempore. Fulgens inter gentes. Quod terras omnes implet. Augustum, grande, sublime, memorabile, grandius ingenio, antiquius urbe. Nunc magnum manet Ardea nomen. Si vestras forte per aures Trojæ nomen iit. V. *Nobilis.*

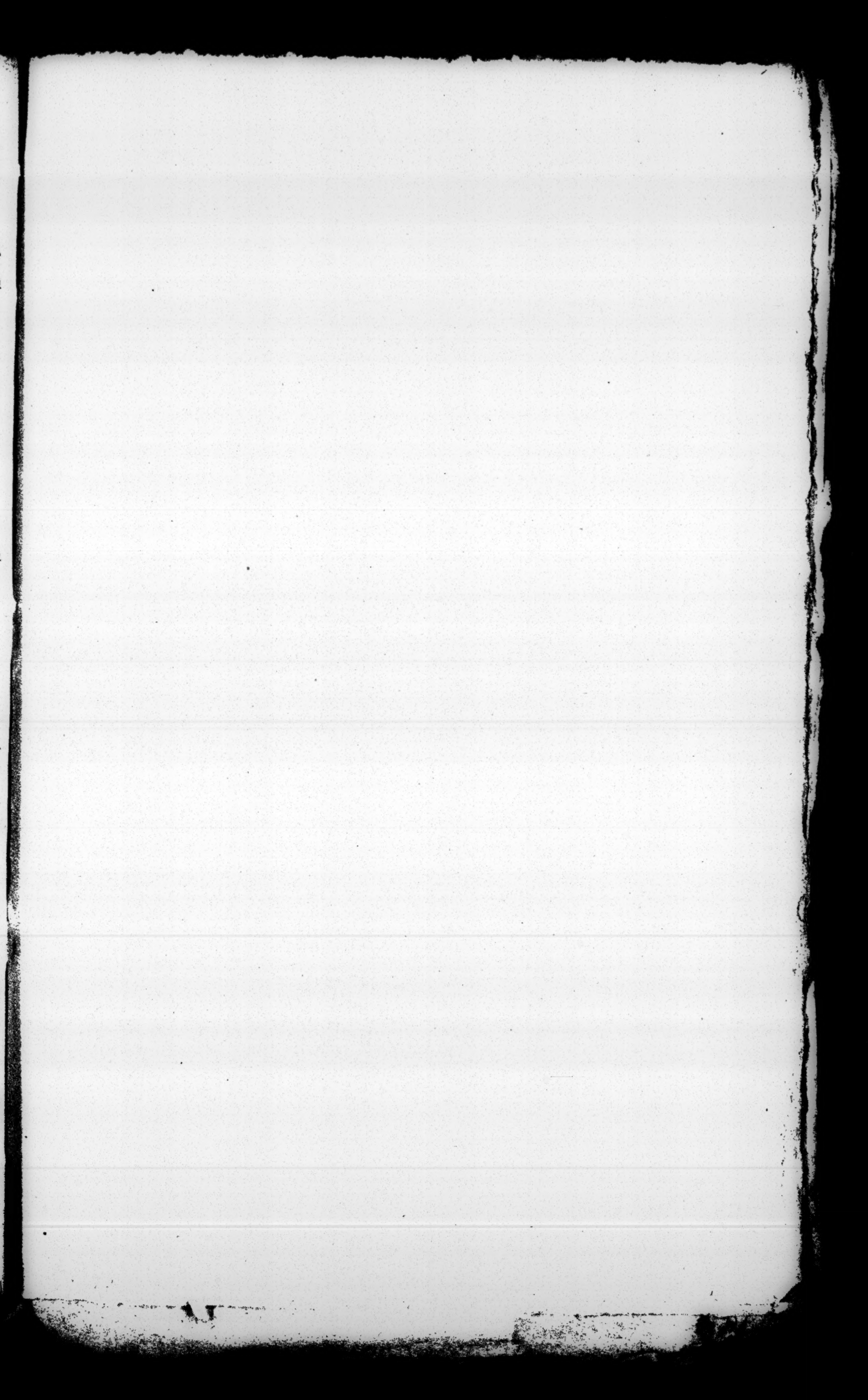
NOMINARE.

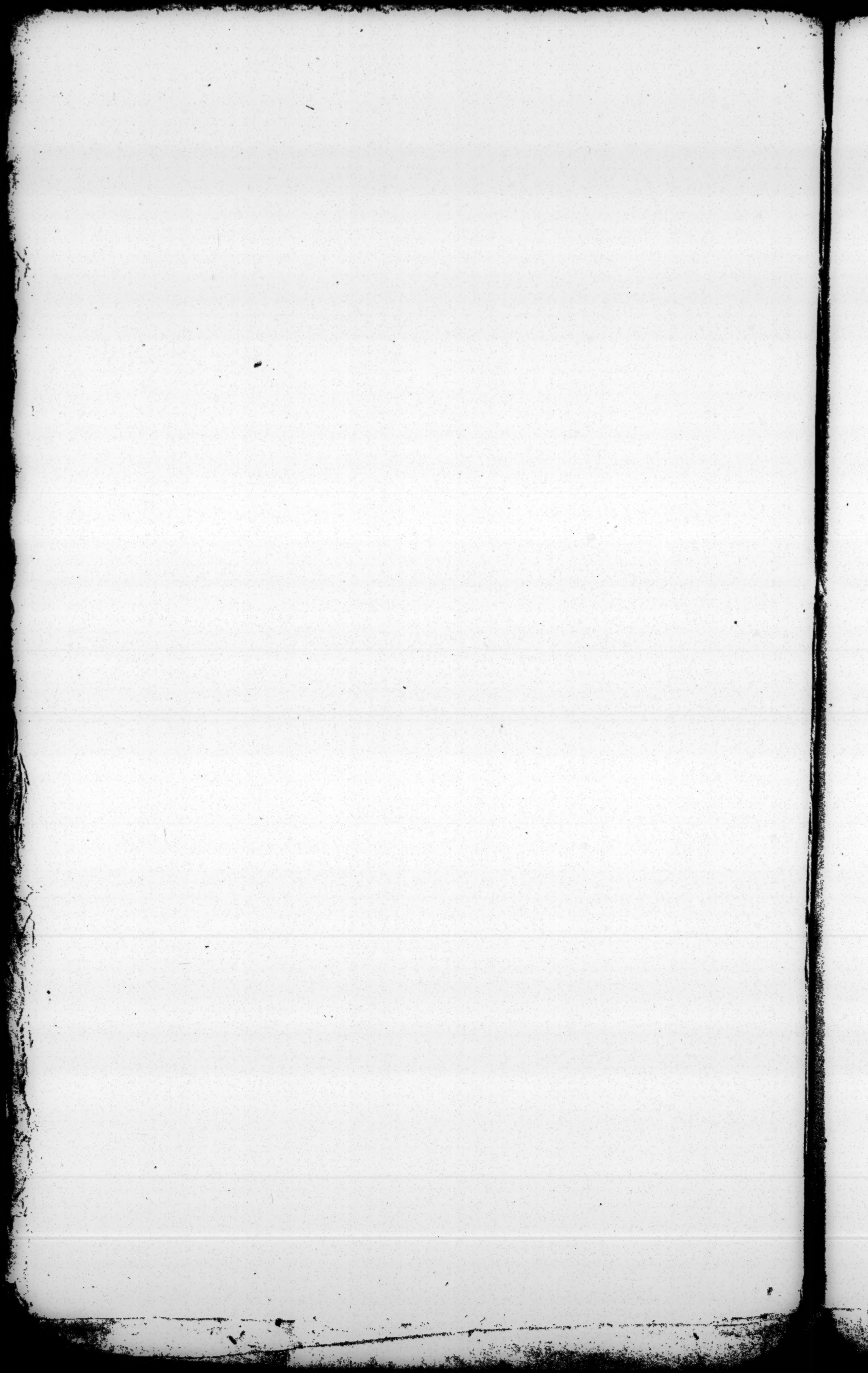
Nomen dare, facere, ponere, imponere. Figere nomen. Titulum dare. Signare nomine. Nuncupare. Nomina parare, tribuere, addere. Dicere omnia genitoris. * Est locus, Hesperium Graii cognomine dicunt. Cui nunc cognomen Julo. Strophades Graio stant nomine dictæ. Sabus Dixit Sabinos de cognomine patrio.

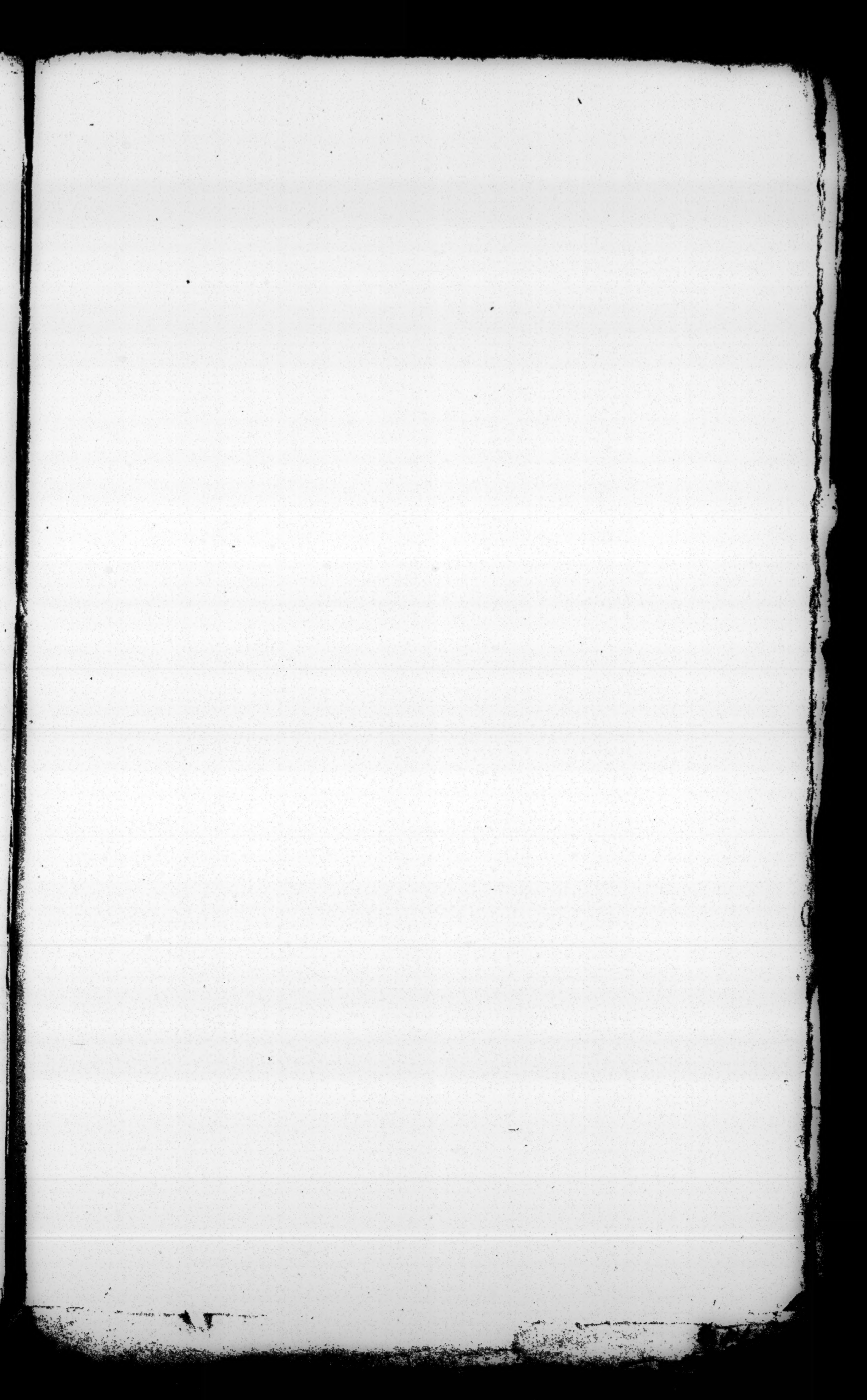
NOVERCA.

Injusta. Terribilis, severa, sæva, infida, scelerata, dira, cauta. læta vitæ labe alterius. Nescia flecti, parcere. Miscens lurida aconita. Inficiens pocula.

NOX.

NOX.

Noctis imago. Tempora noctis. Silentia noctis. Nocturnæ umbræ. Noctis umbræ. Cum Phœbus latet. Nox humida, rore madens, tacita, silens, arcana, cæca, opaca, atra, nigra, densa, pervigilata mero. Placidam redimita papavere frontem. Candidior die medio. Soporifera, somnifica, quieta, occidua, concubia, stellata. Obtentâ densantur nocte tenebræ. Terra tenebris tecta. Somnia nigra trahens. Nox atra cava circumvolvens umbra. Ponto nox incubat atra. Majoresque cadunt altis de montibus umbræ. Involvens umbrâ magnâ terramque polumque. Nox humida cœlum abstulit. Rebus nox abstulit atra colorem. Impiæque æternam timuerunt secula noctem. Μήτηρ ὀνείρων, mater sominorum.

NOX MEDIA. V. *Media nox.*

NOCTE.

Nox erat, & terris animalia somnus habebat. Jamque quiescebant voces hominumque canumque. Humida cum palso nox erat atra die. Cum sol tellure sub alta est. Jamque ubi suadebat placidos nox humida somnos. Et caput extulerat densissima sidereum nox. Ubi silent tota vitreoque madentia rore. Tempora noctis eunt. Tempus erat, quo cuncta silent, interque Triones Flexerat obliquo plaustrum temone Bootes. Jam color unus inest rebus tenebrisq; teguntur Omnia, jam vigiles conticuere canes. Frigida cum tacitæ tempora noctis eunt. Dum noctis moderatrix Cynthia lucet. Et nox atra polum bigis subvecta tenebat. Nox erat, & placidum carpebant fessa soporem Corpora. Medio volvuntur sidera lapsu. Lunaque nocturnos alta regebat equos. Pater Heliadum radios ubi tinxerit undis.

NOCTE MEDIA. V. *Media nocte.*

NOCTE AC DIE. V. *Die ac nocte.*

NOCTESCIT.

Nox ruit, & fuscis tellurem amplectitur alis. Oceano properant se tingere soles. Domum tardis recedunt plaustra juvencis. Sol crescentes decedens duplicat umbras. Invito processit vesper Olympo. Nox venit

& somnia nigra trahit. Obscuram inducunt nocturna crepuscula noctem. Diem clauso componit vesper Olympo. E pastu vesper vitulos ad tecta reducit. Jam propè luce peractâ, Sol ruit interea, & montes umbrantur opaci.

NOVUS.

* Recens. Haud visa prius. Non visa prioribus annis. Non ullis res cognita temporibus. Res arte novata.

NOXIUS.

Infestus alicui. Perniciosus. Cui crimina noxia cordi. Infesta ferre tela. Infesta Per undas ausa sequi.

NUBES.

Cœlestis, ætherea, bibula, densa, picea, atra, nigra, spissa, opaca, obscura, fluida, gravida, resoluta, umbrosa, multicolor, Cærulea. Solis radiis inardescens. Per solis radios permeans umbra. Eripiunt nubes cœlumque diemque oculis. Cadunt submotis nubibus imbres. Et ingens visus ab aurora cœlum transcurrere nimbus. Ad terram abrupto sidere nimbus it. * Nubila. Amictu nebulæ sol tegitur. Inducta piceis nubibus umbra. Omne latet cœlum. Prætextum est piceâ ferrugine cœlum. Latet obscura condita nube dies. Fluidis est adopertus nubibus æther. Latet obsitus aër. Atra sidera subducunt.

NUBILIS.

Aptus, apta conjugio. Nuptiis. Viri potens. Apta viro. Plenis jam nubilis annis. Tempestiva, matura viro.

NUBILUS.

Sol fugit, & removent subeuntia nubila cœlum. Obscura nubila cœlo. Cingunt æthera nimbi. Cœlum nigrescit ab Austris. Globus caligine volvitur atrâ. Nigerrimus Auster nascitur. Nigrans commissâ grandine nimbus. Inducta caligo. Nubila humida, sequentia, pendentia, subeuntia, fusca, micantia, flammea.

NUDUS.

Corpore nudus. Nuda corpora positâ veste. Posito velamine nudus. Nudo sub ætheris axe Ingens ara fuit. Tempora nudus adhuc. Nuda genu. Nudos media

dia plus parte lacertos. Mollia de tenero velamina corpore ponit.

NUGÆ.

* Quisquiliæ. Apinæ. Ludicra. Crepundia. Ineptiæ.

NUMA.

Quo non metuentius ullum Numinis ingenium terra Sabina dedit.

NUMERARE.

Numero comprendere. Numero notare aliquid. Navita tum stellis numeros, & nomina fecit. Numeros imprimere rei. Fœlix qui patitur quæ numerare potest.

NUNTIUS.

Verus, fidus, fidelis, celer, velox. Carpens iter rapido pede. Qui varias itque reditque vias. Propero crure iter currens. Efficiens commissa fideli operâ. Fidus minister sermonum. Fidissima nuncia vocis. *Verus mihi nuntius ibis. Reportat nuntius advenisse viros. Nuntio multa dabat mandata patri referenda. Perfertur mihi nuntius hostem fervere cæde novâ. Certior auctor advolat Æneæ, tenui discrimine lethi esse suos. Fælix ad aures nuntius venit meas. Implêrat nuntius aures, omnia misceri.

NUNQUAM. A. 28.

Toto non amplius ævo. Unda prius flammas, & dabit ignis aquas. Antè Lupos hædi rapient, vitulique Leones. Delphini Pisces fugient, aquilæque columbas. Flamma per incensas citius sedetur aristas, fluminaque ad fontis sint reditura caput. Desinet esse prius contrarius ignibus humor, Junctaque cum Luna lumina Solis erunt. Ver antè Autumno, brumæ miscebitur æstas, Atque eadem regio Vesper & ortus erit.

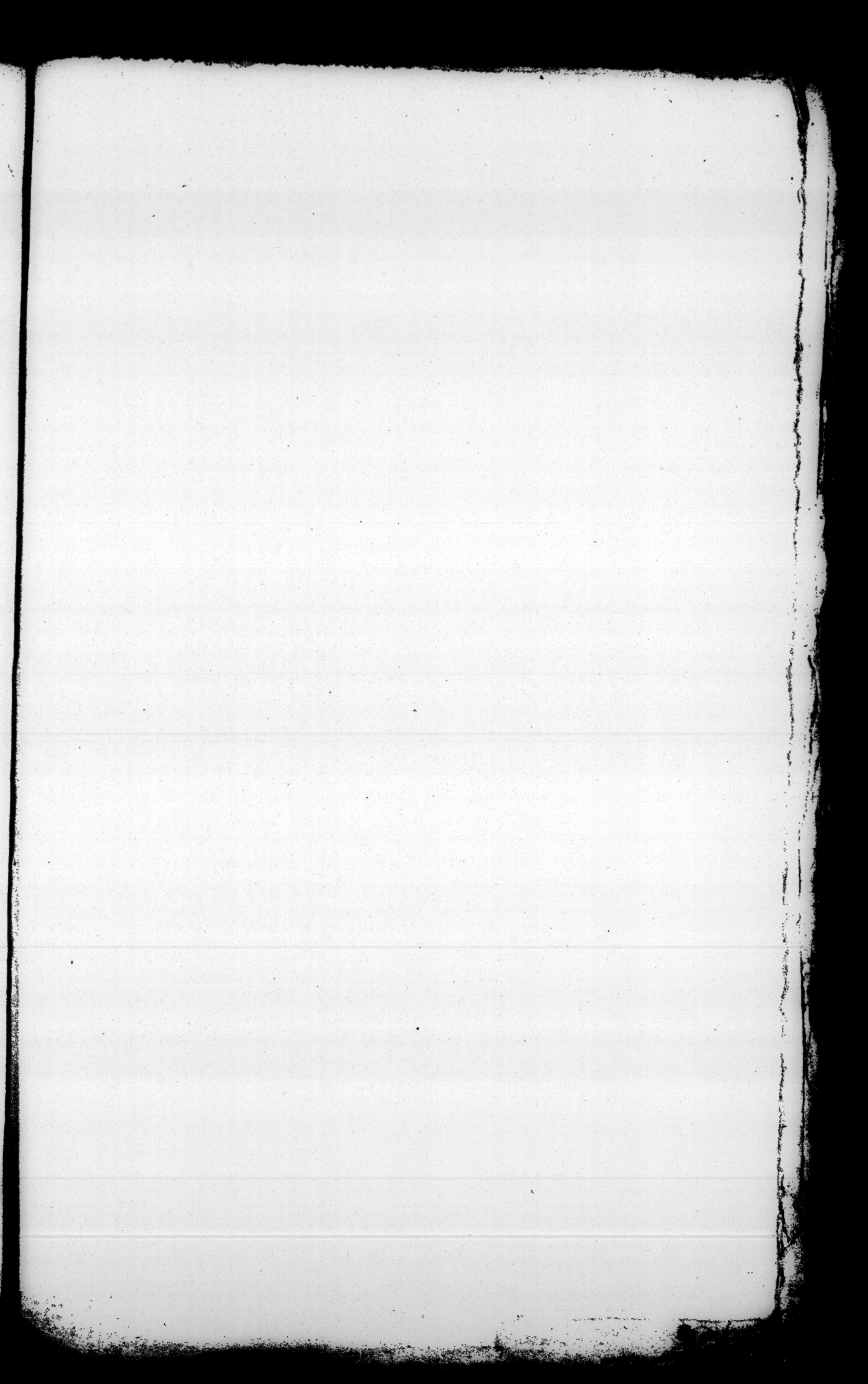
NUNQUAM, *Ex secundo libro Elegiarum Jacobi Pontani.*

Ille dies nostro est finem positurus amori, A. 28.
Quo vitam rapient ultima fata meam.
Immo nec ulla dies amborum solvet amorem.
Perpetuum inter nos, Candide, fœdus erit.

Antè

Ante meum patiar caput hoc abscindere collo,
Totus & à membris distrahar ante meis.
Ante meum nomen delens mi oblivio tollet,
Ante ego, sunt cujus omnia, mortis ero.
Legibus eversis rerum natura perbit,
Candide, quàm noster dissoluetur amor.
Terra polus fiet, patientur sidera sulcos,
Amplius & nullas Doris habebit aquas.
Frigebunt ignes, præbebit lympha calorem,
Æstibus in mediis nix operibit humum.
Opprimet agna lupum, terrebit dama leones,
Cervarum fient præda cruenta canes.
In noctem formosa dies vertetur opacam,
Lucidior die tempora noctis erunt.
Albentes corvos, nigros cernemus olores,
Piscis aquam, silvas non habitabit aper.
Mollitie vincent flaventes marmora ceras.
Aëra tum poterunt pervolitare boves.
Latronem milvum gallinæ occidet alumnus.
Arcadici haud fugiet tum canis ora lupus.
Mors nihil interimet, fatum res nulla subibit.
Natura officio deerit & ipsa suo.
Æthere sublimi carpent sua pabula cervi.
Astrorum faculas alma creabit humus.
Niliacosque bibent latices Oenot ia rura.
Eridani fluctus combibet alta Pharos.
Gryphas equis, aquilas poteris junxisse columbis,
Candoremque dabis promptius Æthiopi.
Deerunt arboribus frondes, & frondibus arbor,
Montium & æqua solo culmina conspicies.
Muscosi fontes condent se in viscera matris.
Flumina retro ibunt in caput acta suum.
Dulcia amarescent, ferrum non molliet ignis,
Albus erit carbo, nix erit atra prius.
Accipiet socias Argivas Troja biremes.
Littorea in summis creverit alga jugis.
Delphinus sylvas, fluctus aper incolet altos,
Vitabunt acres & simul antra feræ.

Can-

C

C

Q

Vo

La

De

Oc
I
Aff
A
Lux
S
Tri
P
Qu
A
Car
N
Et f
N

Ju
thal
prob

Ju
galis
optai
limi
tit:a
term
inter

Candide, tunc nostra accipiet concordia finem,
Quando nihil finem quibit habere suum.
Cinypias quando segetes numerare licebit,
* Quando quos generat Sicanis Hybla thymos.
Quamque ingens series per Olympi cærula tranet,
Quotque natent pisces fluctibus æquoreis.
Velivolis ratibus citius freta lata carebunt,
Gramine nec viridi vasta tegetur humus.
Læta per æstatem fugient arbusta cicadæ.
Garrula odorato vere silebit avis.
Desinet esse prius flammæ contrarius humor,
Ipsaque mors vitæ fiet amica prius.
Oceanus geminas citius perfuderit Arctos,
Flumina cumque rogis fœdera percutient.
Afferet obscuras & fax Hyperionis umbras.
Afferet ambrosiam pallida luna diem.
Lux tenebræ fient, cœlo succedet avernus,
Succedent rapidis sidera clara fretis.
Triticeas messes glacialis bruma videbit,
Puppibus & fessis Scylla erit hospitium.
Quaque venit Zephyrus, venient simul Auster & Eurus,
Altera curretur semita solis equis.
Candide mi, pereant possunt quæcunque perire,
Noster in æterna sæcula duret amor.
Et fieri quæ posse negant, mi Candide, fiant,
Noster inoffensis legibus ibit amor.

NUPTA.

Juncta puella viro. Quæ fruitur marito. Consors thalami. Conveniens marito. Nupta, pudica, dilecta, proba, callida. V. *Uxor.*

NUPTIÆ.

Jus, pacta, tedæ. Fax solennis. Lux jugalis. Hora jugalis, Conjugii tempus. Thalami fœdus. Dies caris optata parentibus. Sacræ tedæ. Festæ tedæ. Festa thalami. Festa connubialia, conjugalia. Socialia sacra. Lætitia jugalis. Gaudia hymeneia. Tedæ piæ, ὅρος πόθων, terminus cupidinum. ἄλκαρ ὀλέθρου, auxilium contra interitum. V. *Maritare.*

NUP-

NUPTIARUM DEUS.

Hymen formosus, lætus, mollis, connubialis. Cinctus, decoratus, redimitus tempora sertis. Mutuis socians præcordia flammis. Gerens vertice serta. Præsidens toris maritis. V. *Hymenæus.*

NUPTIAS CELEBRARE.

Celebrare optatos honores Fœlicis thalami. Celebrare festa parata thalamo suo. Peragere sacra marita. Hymeneïa gaudia celebrare. Thalamis celebrare gaudia.

H. &.

NUTRIRE.

Mammis & lacte ferino nutrire. Ore ferunt dulcem nidis immitibus escam. Dulcem ferre cibum. Impius humano viscere pavit equos. Lacte quis infantes nescit crevisse lupino, Et picum expositis sæpe tulisse cibos? Illo *Virgilium* me tempore dulcis alebat Parthenope. * Thymo pascuntur apes, & rore cicadæ. Pascere. Cibare. Nutrimenta dare. Victum dare. Humano viscere pavit equos. Educare. Lactis alimenta dare. Humana qui dape pavit equos.

NUX.

Patula, fructifera Juncta viæ. Luxurians in patulas comas. Pariens opes, fœtus dulces. Quæ à populo prætereunte saxis petitur.

NYMPHÆ.

Sorores liquidæ, marinæ, niveæ, Deæ cothurnatæ, Thyberiades, Cotyciæ, Cretides. Mysiades. Natæ æquore. Nymphæ. Hesperides. Dryades. Dryades puellæ. Hamadryades. Nereides. Quæ nemora, aut qui vos saltus tenuere puellæ ? Deæ pelagi. Naides. Nymphæ decus fluviorum animo gratissima nostro.

O

OBEDIRE.

PErficere mandata cura fideli. Jussa capescere, facere, Fungi, perfungi mandatis. Jussis obtemperare, parere. Exequi præcepta, audire dicta alicujus. Imperio magni patris parere parabat. * Alterius præcepta sequi. Præcepta facessere. Avido parent arva colono. Divûm

ducunt

d
tu
D
ca
A

m
in

ob

á
Se

im
bit
mí:
ſun

N
ga
res
gra
Me
fece
del
mol
ven
men
ven

T
ſare

ducunt quâ jussa sequamur. Jussa sequor, rex magne, tua. Obsequi jussis. Imperium pati, & minori quamvis Domino parêre. Haud mora præceptis, quamvis me calcare gelatam velis nivem, aut Vesevum scandere, vel Ætnæas ore bibere favillas.

OBJURGARE.

* Increpare dictis. Arguere. Accusare moras. Murmure sævo verberibusque tonare. Corripere, & castigare ingenti clamore. Mordere dictis.

CULPARE. V. *Reprehendere.*

OBLIGATUS.

Perpetuusque animæ debitor hujus ero. Devinctus, obligatus, astrictus. Devotus.

28.

OBLIVIA.

Cæcæ oblivio mentis. Oblivio pigra, deses, lethæa, *á fluvio infernali, cujus aqua oblivionem inducere fertur.* Securos latices, & longa oblivia potant.

28

OBLIVIOSUS.

Immemor. Cui firma non est memoria. Cui labilis, imbecillis est memoria. Qui securæ pocula Lethes bibit. Qui de aqua bibit lethæa, de amne lethæo. * λήθης πεδίον, campus oblivionis, *in hominem valde obliviosum.*

OBLIVISCI.

H. 28.

Non subeuat animo meritorum oblivia nostro. Longa oblivia potare. Fama fit obscurior annis. Sævi dolores exciderant animo, Ignari ante malorum. Abolescit gratia facti. Nominis ante mei venient ablivia nobis. Me non Lethææ, conjux, oblivia ripæ Immemorem fecere tui. Quonam nostri tibi cura recessit? Ex animo delere. Quo tibi nostri pulsus amor? Diffudit inertia mollis oblivionem sensibus. Tua dicta vagis credita ventis excidêre meo animo. Perierunt omnia credita menti ingratæ. Cuncta in æquoreos abierunt irrita ventos.

OBMURMURARE.

Tacito murmure dicere. Serere murmura vana. Mussare murmura. Voce submissa obloqui.

OBSCURITAS.

Tenebræ obductæ, obortæ. Caligo spissa, opaca. Noctis faciem fecêre volucres. Sub nitido die. Sunt oculis tenebræ per tantum lumen abortæ. Clausi tenebris, & carcere cæco. Caligantes nigra formidine luci. Immensas trahit nubes.

OBSCURUS.

Caligine densus opacâ. Atrâ caligine septus. Tristi caligine tectus. Densis, magnis, cæcis immersus tenebris. V. *Tenebrosus.*

OBSERARE.

• Obstringere limen. Opponere seram. Postibus addere seram. Obdere fores. Claudere fores. Præcludere portas. Ianua fulta serâ. Occludere.

OBSERVARE.

* In vicem speculari aquas. Explorare. Notare. Sidera cuncta notat tacito labentia cœlo. Circumspicere. Scrutari. Indagare.

OBSIDERE.

Cingere mœnia hostilibus armis. Cingere urbem fortibus armis. Obsidere armato milite urbem. Premere & circumsonare murum armis. Cingere omne latus urbis cruentato milite. Obsidione gravi territare urbem. Fera prælia urbi positis castris movere. Cingere, Obsidere mœnia urbis. Circumdare, cingere, premere obsidione. Obsidione claudere muros. Obsidione valloque tenere. Densa includere coronâ.

OBSTUPEFACTUS.

Dum stupet, obtutuque hæret defixus in uno. Obstupui, steteruntque comæ, & vox faucibus hæsit. Attonitus visis, & voce Deorum. Animo exterritus. Obstupuêre omnes. Obstupuêre animi. Attonitis hæsêre animis. Attonitis inhiare animis. Conversique oculos inter se atque ora tenebant.

OSVIARE.

Occurrere. Obvium ferri. Media sese tulit obvia sylva. Offerre se videndum. Occursare. Obvius ardenti sese obtulit. Obvia processit.

*
Gl
der
fra
nov
tab
ſolu

T
pec
pe

I
ſpe
lan
cidu
dæ
*
cus
cing
ga
caſu
bit

D
ad u
der
aufe
pora
gulo
Sati
ting
ripi
ferr
lum
pero
corp

OCCARE TERRAM.

* Seminibus positis deducere, vel inducere terram. Glebam versis frangere bidentibus. Tellurem unco dente recludere. Rastris terram radere. Rastris glebas frangere inertes. Terram rastris insectari, versare, renovare. Obruere semina Cerealia versata terrâ. Genitabilem astrorum clementiam admittere in emollitum solum.

OCCASIO.

Tempora apta, idonea. Commoditas. Dare causam peccandi. Fronte capillata, post est occasio calva. Accipe quam primum: brevis est occasio lucri.

OCCIDENS.

Deciduus sol. Occiduæ aquæ. Occiduum littus. Hesperiæ partes. Axis Hesperius. Hesperius orbis regis Atlantis. Tartessia littora. Occiduus dies. Sol præceps occiduas subit aquas. Extremi sinus orbis. Hesperiæ undæ. Occiduæ plagæ. Occiduum profundum.

* Juxta solem cadentem. Ultimorum Æthiopum locus. Occidentis sinus ultimus. Decolor extremo quâ cingitur India Gange. Quâ tellus prospectat Phœbi juga cadentis. Quâ lucem premit Tethys. Quæque ad occasus jacet ora seros. Quodcunque dies devexior ambit Postica Phœbi.

OCCIDERE.

Dare morti, letho. Dedere neci. Mittere, demittere ad umbras. Extinguere letho. Atro funere tollere. Perdere funere, morte. Sternere ferro. Adimere, eripere, auferre vitam. Morte necare aliquem. Demittere corpora leto. Obtruncare aliquem. Mucrone resolvere jugulum. Telis cadit ipse suis. Ipsa suâ concidit usa manu. Satiavit scelerato sanguine ferrum. Humano sanguine tingere humum. Tingere ferrum sanguine alicujus. Eripit interdum medicina salutem. Absumere aliquem ferro. Sternere cæde, vulnere, conjecto jaculo. Spoliare lumine corpus. Pœnas cum sanguine poscere. Abrumpere vitam. Strages edere ferro. Leto donare. Mactare corpora morti. Properare alicui cædem. Fundere cæde

humi

humi corpora. Funere fundere. Vitam alicui finire. Tingere cæde manum. Funere mergere acerbo. Vocem animamque rapit trajecto gutture.

OCCVLERE.

Corpora furtim includunt cæco lateri. Quod terræ abdiderat, non repetit aurum. Exul limosâ Marius caput abdidit ulvâ. Cœlum subtexere fumo. Vipera delituit, cœlumque exterrita fugit. Hoc inclusi ligno occultantur Achivi: Aut aliquis latet error. Nota conduntur in alvo. Et levibus vittis sedula celat anus.

* Celare. Tegere. Abscondere. Condere. Occulere secretum. Commissum tegere.

OCCVPATVS.

* Quem exercent undique curæ, negotia. Quem mille premunt curæ. Cui instant negotia. Non vacat à curis. *Quære* otiari, *& præpone negationem.*

OCCVLTVS

Abditus, tectus, contectus, obtectus, involutus. Rara per occultos ducebat semita calles. Curvis defensa tenebris. Effossis latebris sub terra fodere larem. E cæcis latebris turba circumvolat.

OCEANVS.

Pater senex, magnus. Mare refluum. Latam Nereus cærulus ambit humum. Qui terram liquidis quâ patet, ambit aquis. στέφαν χθόνα terram coronans.

OCVLI.

Acies oculorum. Lumina. Luminis orbes. Luminis arctior orbis. Lumina flammea, torva, crudelia, immota, inexpleta, vigilantia, lassa, fessa, humida, fixa humo, defixa in gremio, plena pudoris, lachrymosa vino, placido victa sopore, succumbere nescia somno, nutantia morte. Lumen ademptum, cæcum, lux adempta. Oculi clari, splendidi, fulgore micantes, sideribus similes, quibus ignea cedunt sidera, arguti, vagi, fidi, humentes, vigiles, volubiles luciduli, flammei blandiduli. Ardentes sideris instar. Flendo turgiduli. Vigiles sub fronte ministri. Agentes excubias ad limina. Oculi suffecti sanguine & igni.

OCV-

de
su
sie

hu
los

Ha
Tu
fix
vu
Ad
cer
lur

luc
id

in
los
los

I
cru
cap.

C
cere
re
dom
rann

OCULOS AD COELUM LEVARE.

Tollere, attollere, extollere oculos, lumina, Ad sidera tollere vultus. Sustollere ad æthera vultus. Ad superos tollere ora. Tollere humo lumina. Oculos ad sidera efferre. Erigere lumina.

OCULOS DEJICERE.

Oculos defigere humi. Lumina fixa tenere solo. In humum deflectere oculos. Demittere, submittere oculos. In humum vultum dejicere. Figere lumina terræ.

OCULOS IN ALIQUEM.

Conjicere.

Figere oculos in aliquo. Defigere oculos in aliquem. Hærere, inhærere oculis, vultibus. Figere lumina vultu. Tueri, spectare, videre, cernere lumine. Tenere lumina fixa in aliquo. Conjicere oculos in aliquem. Jactare in vultum lumina. Ad aliquem vertere luminis orbes. Advertere vultu. Respicere vultu ad aliquem. Respicere luminibus. Oculos per singula volvere. Pascere lumina.

OCULOS ALICUI ERUERE.

Oculos expellere genis. Adimere, eripere lumen, lucem. Alterius haurire lumen, Damnare nocte lumen, *id est*, cæcitate punire.

OCULOS HUC ILLUC VERTERE.

Cuncta oculis lustrare. Demittere aciem oculorum in omnes partes. Omnia perlegere oculis. Partes oculos versabat in omnes. Ferre oculos per cuncta. Oculos nunc huc, nunc illuc volvere, convertere.

ODIUM.

Implacabile, atrox, inexorabile, nefandum, asperum, crudele, pertinax, inexpiabile, intestinum, cruentum, capitale, exitiale, sævum, novercale.

ODIO PROSEQUI.

Odiis crudelibus in aliquem insurgere. Odia exercere in aliquem. Certare odiis. Nefandis odiis exedere aliquem. Furialiter odisse aliquid. Odiis versare domos. Jactari odiis. Quibus aut odium crudele Tyranni, aut metus acer erat. * Odisse. Nullus amor, neque

que fœdera sunto. Illa velut crimen tædis exosa Jugales, Est ista perosus. Est odium inexorabile, & iniqua nullus finis in ira. Odisse aliquem odio Vatiniano. Invisus es mihi. Cane pejus & angue me odit. Non ita Dii Stygium finguntur paludem odio prosequi. Quantum amor intendi potest, tantum est odium ejus in me.

ODOR, ODOREM SPIRARE.

Jucundus, gratus, fragrans, suavis, Nectareus, Ambrosius, mulcens cerebrum. Quos tenere terra divite mittit Arabs. Arabum de gramine odores. Divino a vertice spirat odorem. Et si non alium latè jactaret odorem. Ambrosiæ diffundere odorem. Volvitur ater odor tectis. Suaves miscere odores. Nares contingit odore. Odor cœni gravis. Graviter spirantis copia thymbræ. Thure calent aræ, sertisque recentibus halant. Quæcunque suo de corpore odorem, expirant acrem. Hoc mihi suspectum est, quod oles bene, Posthume, semper: Posthume, non bene olet, qui bene semper olet.

OEDIPUS.

Quem sua filia rexit. Expertus scelus est cujus uterque parens.

OLEA.

Cærula, baccifera, bicolor. Palladis arbor. Pacifera. Palladia. Palladia arbor. Æternùm virens. Florens teneris comis. Succrescens uberibus racemis. V. *Oliva.*

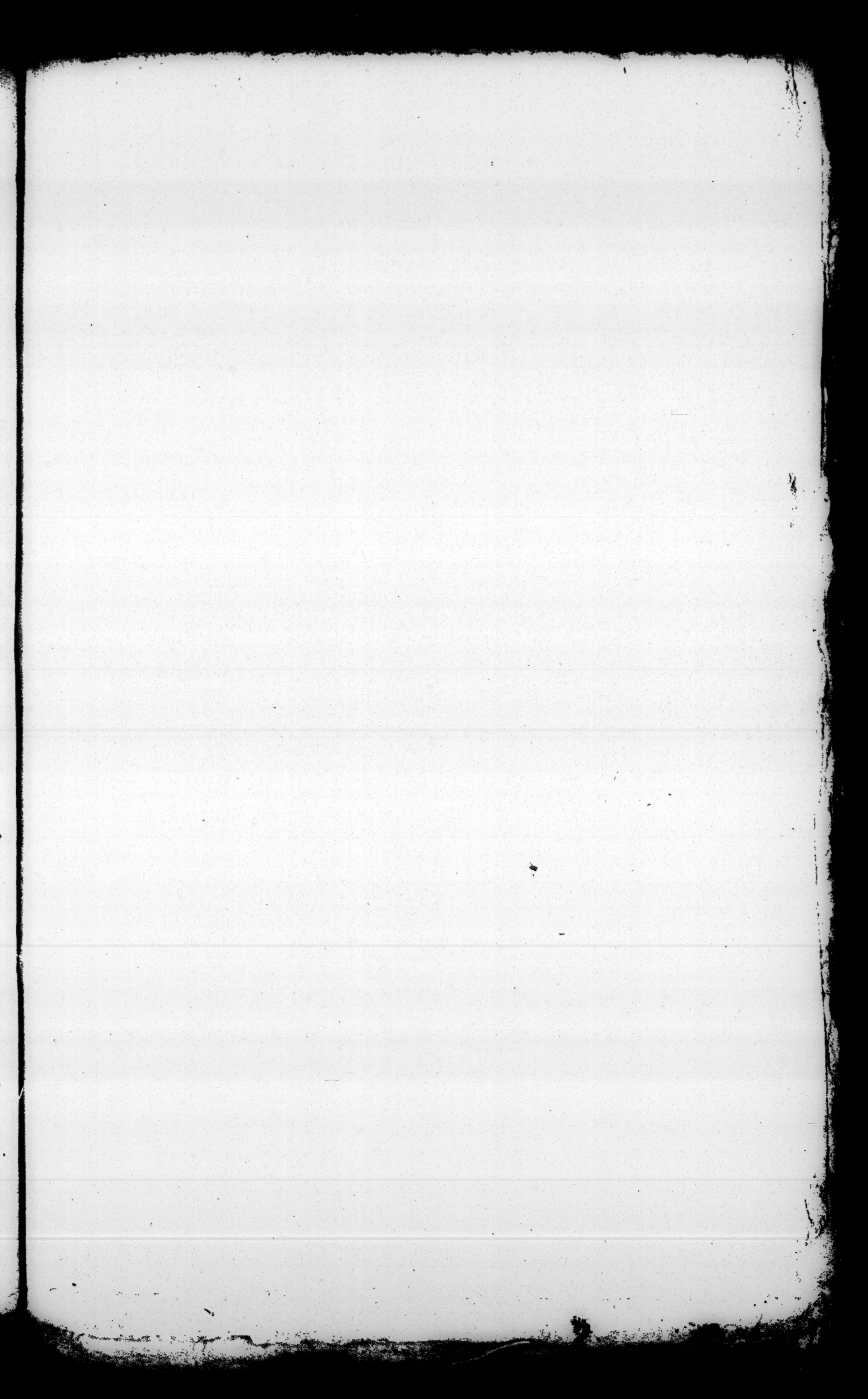
OLERE. V. *Odor.*

OLEUM.

Liquidum, pingue, leve. Nutrimentum flammæ. Liquor, succus olivæ. Humor, succus pinguis olivæ. Succus fragrantis olivæ. Minervæ inventum. Palladius liquor. Palladius latex. Latex flavæ Minervæ. Pinguis Pallas. Liquor sanantis olivæ. Munera, dona olivæ. γοναὶ ἐλαίης, partus olivæ.

OLFACERE.

* Naribus, vel nare haurire odorem. Ambrosiæ liquidos percipere odores. Excipere auram rosæ dulcem, suavem,

fu
ol
ha

da
ca
ta

cu
an

Q
T
lu

au

th
ra
ro
ip
ha
ſt
C

li
or
ra
ra

suavem, fragrantem, Odoratas Arabum segetes accipere olfactu. Cum Catullo nasus fieri velim, ut suavissimè halantes flosculos hosce plenius olfaciam.

OLIM.

* Quondam. Antea. Temporibus priscis. Pridem.

OLIVA.

Fœtus olivæ. Semper florens, pinguis, gravida, nitida, canens, albens, mitis. Sinceræ bacca Minervæ. Bacaque cum ramis semper frondentis Olivæ. Prolem tardè crescentis olivæ.

OLLA.

Fictilis, fertilis, fervens. Facta manu figuli. Quam currente rota figula manus paravit. Quam figulus finxit arte celeris rotæ.

OMEN.

Certum, verum, faustum, fælix, lætum, candidum. Quatuor hic primum omen, equos in gramine vidi, Tondentes campum late candore nivali. Omen malum, sinistrum, triste, dirum, infaustum, funestum.

OMINE PROSPERO.

Bonis avibus, fato prosperiore. Secundis, vel felicibus auspiciis.

OMNES. V. *Homines omnes.*

OMNIA.

Omnia quæ tellus subtus & intus habet. Axe sub æthereo quæcunque videt Phœbus, Sol, Titan. Quæ natura suo continet ampla sinu. Quidquid terrarum numeroso conspicis orbe. Quæ mare, quæ tellus, quæ polus ipse tenet. Quidquid habet tellus. Quidquid Olympus habet. Quæ maximus orbis habet. Quæ mundus & astra tenent. Omnia quæ summa Phœbus ab arce videt. Quidquid desuper aspicit æther.

26.

ONERARE.

Annus proventu onerat sulcos. Manus ambas jaculis onerare acutis. Textilibus onerare donis. Furentem onerare malis. Cumulant oneratis lancibus aras. Onerare æthera votis. Aspice curvatos pomorum pondere ramos, Ut sua, quod peperit vix ferat arbor onus. Non

nunquam gravis ære domum mihi dextra redibat. Ingenti pondere deprimere.

ONUS.

Molestum, vastum, grave, pergrave, grande, majus viribus, leve, dulce, pium, venerabile. Moles immensa, ingens, onerosa, operosa. Pondus iniquum, durum, urgens. Onus balistæ pulsans mœnia.

OPEM FERRE.

Rebus succurrere læsis. V. *Auxiliari.*

OPERARI.

Exhaurire laborem. Impendere curam. Insano indulgere labori. Experiri laborem. Labores pati, perpeti, tolerare, sustinere, exigere, perficere, exhaurire, perferre, impendere. Labor omnibus impendendus, Nec res hunc teneræ possunt perferre laborem. V. *Laborare.*

OPES.

Magnificæ, superbæ, fluxæ, opimæ, invidiosæ, immensæ, largæ, magnificæ: exiguæ, modicæ, parvæ. Arte quæsitæ, male quæsitæ, inventæ sanguine. Irritamenta malorum. Animi irritamen avari. Quas terrarum sustinet orbis. Laomedontis opes. Pactôli quas parit humor opes. V. *Divitiæ.*

OPIBUS INHIARE

Immori lucris, & amore senescere habendi. Aurum sitire, fervere avaritiâ, miserâque cupidine. Retia nummis tendere ubique. Avidissimum esse opum. Esurientissimum esse lucri.

OPINIO.

Nate Dea, quæ nunc animo sententia surgit? Omnibus idem animus. Judicio nostro tibi cedit Amyntas. Scinditur incertum studia in contraria vulgus. * Nos abiisse rati. Sic equidem ducebam animo, rebarque futurum.

OPUS.

Cœptum, incœptum, solitum, propositum, crescens, remissum, grande, grave, nobile, conspicuum, properatum, æternum, mortale. Artis opes raræ. Opus parum canti pectoris. Ad solitum rusticus ibat opus. Tolerare mili-

m
ex

ni
ba
al
tis
ca

du
fic
or
Tu
ti
m
tal
au
ſu

da
ni
qu
in
p

Ar
flu
me
m
pu
m
to

militiam, & grave Martis opus. Est virtutis opus famam extendere factis.

ORACULUM.

Jussa Deûm. Responsa Deûm. Cœlestia monita. Monita certa. Fatorum arcana. Sortes obscuræ. Fatalia verba carminis. Oracula sacras reddentia sortes. Sors fato aliquem designat iniquo. Augustæ magna oracula mentis. Veris animum implet Apollo, ex adytis horrendas canere ambages.

ORARE. V. *Deum precari.*

ORANDI MODUS.

* Precibus si flecteris ullis, aspice nos. Adsis ô placidusque Juves, & sidera cœlo dextra feras. Da Latio considere Teucros. Alma precor miserere, potes namque omnia. Adsis ô tandem, & proprius tua numina firmes. Tu præsens nostro succurre labori. Felicibus annue cœptis. O faveas, nostrisque laboribus adsis. Nunc succurre mihi, nam te posse mederi, Picta docet templis multa tabella tuis. Tuis humiles advolvimur aris. Fer cœlo auxilium & fessis da surgere rebus. Prôh numinis vis summa, prôh cœlestium Rector.

ORARE. V. *Deum precari.*

ORATIO. V. *Preces.*

Numerosa, blandiloquens, compta, culta, ornata, blanda, dulcis, flexanimis. Afferens certa solatia tristibus animis. Sermo gravis, amœnus, lepidus, politus, dulciloquus, blandiloquus, festivus, plenus leporis. Character, index, nota animi. Fallens laborem, iter. Discutiens, pellens mœstitiam.

ORATOR.

Disertus, cultus, facûndus, audax. Utilis trepidis viris. Animo linguâque disertus. Magnus eloquio. Pollens flumine linguæ. Fluminis instar fundens verba. Doctus movere, mulcere animos. Quem Cicero sacer Elysiis miretur in umbris. Nestora quem linguâ vincere posse putes. Cui velit eloquio facundus cedere Ulysses. Animos sermone regens, & fera pectora mulcens. Orator toto clarus in orbe fuit. *Quære Eloquens.*

ORESTES.

Tristis, sceleratus, insanus. Mentis egens. Exactus furiis. Agamemnonius. Agamemnone natus. Argolicus Patris malus ultor. Trisameni pater. Ausus in arcanas poscere tela Deas. Serpentis morsu virus habente cadit.

ORGIA.

Festa corymbiferi Bacchi. Quæ tradidit Orpheus. Deliciosa fluant præsentibus Orgia divis.

ORIENS.

Eos. Aurora. Eoæ partes, Eous orbis. Ortus Eous, roseus, rutilus, nitidus, purpureus, lucifluus, fulgidus, fulgens, Phœbeus. Orientis oræ: Eoæ oræ. Eoi quâ maris unda patet. Tellus Eoa. Ætherii spectans orientia lumina solis. * Nabathæa regna. Radiis sola subdita matutinis. Eoi populi, & littora rubra. Vnde venit Titan. Eoi tractus. Quà refert Titan diem. Ostia Phœbi. Nobilior pars illa poli quâ prodit ephœbus.

AB ORIENTE AD OCCASVM.

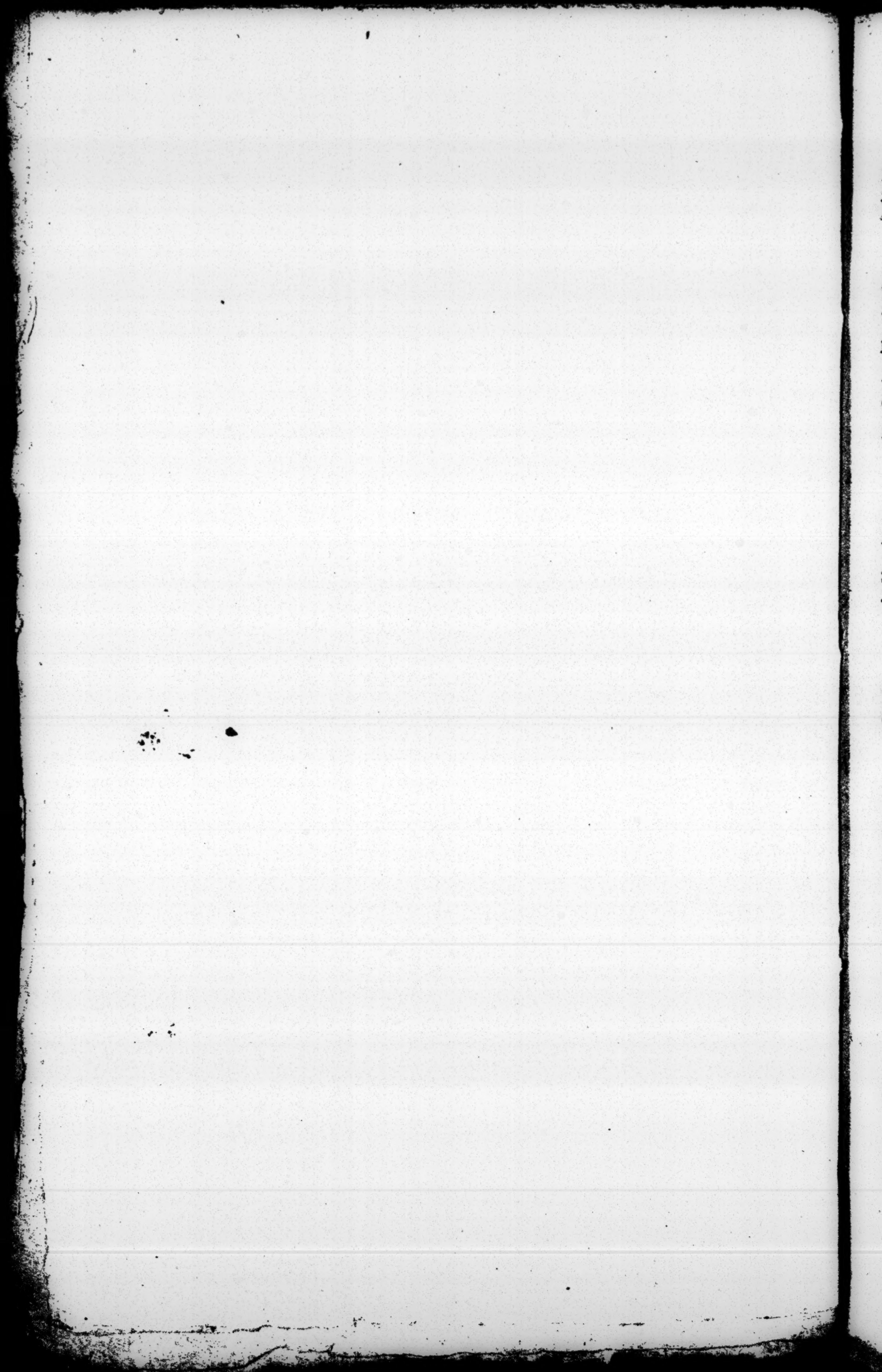
A sole Eoo ad vesperum. A solis ortu ad vesperum. Ab ortu auroræ ad Hesperium usque cubile. Ab usque Eoo cardine ad ultimam metam occidentis. A solis ortus cardine ad usque occidentis terræ limitem. Primo à carcere solis Eoi, ad purpureos usque occasus. Ab Eois plagis solis ad occasum. A manè, ad spatium quo micat Hesperus. Vesper & Eoæ novêre Lycorida terræ. Cæsaris ira mihi nocuit, quem, solis ab ortu, Solis ad occasus utraque terra timet. Natam, solis ob occasu, solis quærebat ad ortum. A vespere solis ad ortus. Terrarum quascunque vident occasus & ortus. Littora voce replet sub utroque jacentia Phœbo. Quo nihil in terris ad finem solis ab ortu Clarius, excepto Cæsare, mundus habet.

ORNARE SE GEMMIS. V. *Gemma.*

ORPHANVS.

Orbus, orbatus parente suo, præsidioque paterno. Patre carens.

OR-

ORPHEUS.

Apollinis filius. Vates Apollineus, Rodopeius, Ismarius, Threcius, Threicius. Trahens silvas. Amissa conjuge mœstus. Direptus virginibus. Ore vocali.

OSCULARI.

Dare, jungere, figere oscula. Sumere, ferre oscula. Offerre, admovere, porrigere, applicare oscula. Lactantia carpere oscula. Os ori jungere. Ore premere. Ponere oscula in labiis. Libare, infigere oscula. Reddere basia dulcibus labellis. Ora ad ora admovere. Multa capis oscula, multa dabis. Oscula per longas jungere posse moras.

OSCULUM.

Dulce, suave, blandum, aptum, gratum, amicum, deliciosum, quale dat fratri germana, quale amica fert viro. Datum, fixum roseis labellis. Quale dat Chaonis ales sociæ colliso ore. Penetrans animos. Basium. Suavium. Suaviolum.

OSTRUM.

Sidonium, Tyrium. Ostrini colores. Quæ sub Tyria concha superbit aqua. Erithræo legitur quæ littore concha. E rubo lucida concha mari.

Phr: 4.

OTIARI.

Ducere segnia otia. Otia vitæ desidiosa sequi. Segni fatiscere otio. Perfrui otio. Solvi in otia. Agere, peragere, capere, terere, habere otia. Ducere vitam per otia. Fallere tempus otio. Degere otia placidæ vitæ. Trahere ævum inter blanda otia. A labore me reclinat otium. Vacare. Immunes operum famuli. Reparare vires, & fessa membra levare. In otia tuta recedere. Me dulcis saturet quies. Leni perfruar otio. Feriari. Ducere, peragere ferias. Animus novalis.

Phr: 4.

OTIUM.

Molle, ignavum, segne, discinctum, securum, labore languidum, sordidum, desidiosum, pigrum, quietum. Infœcundum pulchræ juventæ. Non pariens decus. Corrumpens corpus: Accersens Cupidinis flammas. Vitiis alimenta ministrans. Otia vitæ desidiosa. Pigra desidis otia vitæ.

OVIDIVS.

Lusor amorum. Poëta nequitiæ. Artem qui tractavit amandi. Ingenio læsus ab ipse suo. Pelignus poëta. Peligni ruris alumnus. Pelignæ gloria gentis. Frig da pro flammis jussus adire loca.

OVIS.

Lanigeri greges. Bidentes. Lanigeræ pecudes. Lanigerum pecus. Placidum pecus. Pecus pavidum, infirmum. Dans balatus. Ovis balans, velligera, lanigera, mansueta. Quærens multis balatibus agnam. Campos balatibus implens. * Albi greges mollibus villis.

OVIVM PASTOR.

Vigil vagus, fidus, curiosus. Opilio. Upilio. Oves in pascua ducens. Sollicitus pro grege suo. Excubias suo pro grege semper agens. Qui tenerum tenui meditatur arundine carmen. Gaudens pascere oves in læto gramine. Vigilans ovium circum agmina custos. In sua restituens pascua ovem. Observans gregem. Colligens errantes oves in viam. Pecoris Magister. Incumbens, innixus baculo. V. *Pascere.*

P.

PACISCI. V. *Fœdus facere.*

PACTVM. V. *Fœdus.*

PENVLTIMVS.

A Fine secundus.

PALEA.

Levis, inanis, exilis, volans. Jactata ad Zephyrum. Turbine, vento rapta in aëra. Quam quælibet aura rapit. Turbine venti jactata.

PALLERE, PALLOR.

Color oris erat, qui frondibus olim Esse solet seris, quas nova læsit hyems. Oraque buxo Pallidiora gerens exhorruit. Membraque sunt cera pallidiora nova. Horruit infœlix totoque expalluit ore. Diriguêre oculi, calidusque è corpore sanguis Inducto pallore fugit. Cui protinus intima frigus Ossa receperunt, buxoque simillimus ora Pallor obit, lachrymisque genæ maduêre profusis. * Pallente forma tabidus. Palluit, & subito

sine

sine sanguine frigida sedit. Pallor occupat ora. Pallent amisso sanguine venæ.

PALUS UDIS.

* Limosa pigrum circuit fontem palus. Ubi stagnat humor frigore æterno rigens. Limosoque palus obducat pascua junco. Pigra palus. Liquentia stagna. Silva coronat aquas. Palus residet segnibus undis. Resides atque inertes aquæ.

PAN.

Semicaper, velox, protervus. Deus armenti, pecoris. Rigidus custos ruris. Discurrere gaudet in montibus altis. Pinu caput præcinctus acutâ. Qui pinu tempora nexa gerit. Pinu præcincti cornua Panes. Montana numina Panes. Capripedes Panes. Pan primus calamos cerâ conjungere plures instituit, Pan curat oves, oviumque magistros. Pan Deus Arcadiæ. Lycæus. Tegæus.

PANIS.

Ceres. Munus, donum Cereris. Cerealia munera. Dona laboratæ Cereris. Humanis usibus apta Ceres. Molitam manu Cererem torret in igne focus. Exiguam in Cererem penuria adegit edendi. Cererem ceraliaque arma expediunt.

PARADISUS.

Sacer, cœlestis, florens, frondens, speciosus, amœnus, odorifer. Hortus Eous. Hortus amœnus. Nova tempe, quæ primus homo possedit. Quatuor ex uno manant ubi flumina fonte. Devenere locos lætos, & amœna vireta fortunatorum nemorum, sedesque beatas. Regna invia vivis. Largior hic campos æther & lumine vestit purpureo, solemque suum sua sidera norunt. Devenere locos ubi mollis amaracus illos, Floribus & dulci aspirans complectitur umbra. Sceleris loca conscia primi. Exinde per amplum Mittimur Elysium, & pauci læta arva tenemus: donec longa dies perfecto temporis ævo, Concretam exemit labem, purumque reliquit Æthereum sensum, atque aurai simplicis ignem. * Cinctus Eois latet hortus oris, qui semper vere pubescit variisque flo-

ribus halat. Prima sedes, regio, statio mortalium, Omnium elegantiarum epitome. Orbis medulla, ubi flore perenni gramineus blanditur ager, nemorumque voluptas irriguis nutritur aquis. Est locus Eoos Phœbi nascentis ad ortus Arduus, attollens vicina cacumina cœlo.

PARALYTICUS.

* Quem corporis officium destituit. Cujus membra resoluta jacent officiis deserta suis. Enerve corpus, vivum cadaver. Cui vita manet sine corporis usu. Humore nervos dissolutus frigido.

PARCERE.

* Uti indulgentiâ. Ignoscere. Dare veniam. Iras remittere. Da veniam culpæ, vel in culpis. Indulgere alicui veniam.

PARCÆ. V. *Deæ vitæ.*

PARENTES.

Commune parentis nomen. Mite parentis ingenium. Sanguinis auctores. Cum genetrice pater. Uterque parens. * Auctores vitæ post Deum.

PARCUS.

* Frugalis. Qui didicit rebus frugaliter uti. Qui non pervenit unquam ad fundum. Frugi. Insigne decus parsimoniæ. Sordes vitat avaritiæ, sed non tamen opes prodigus effundit.

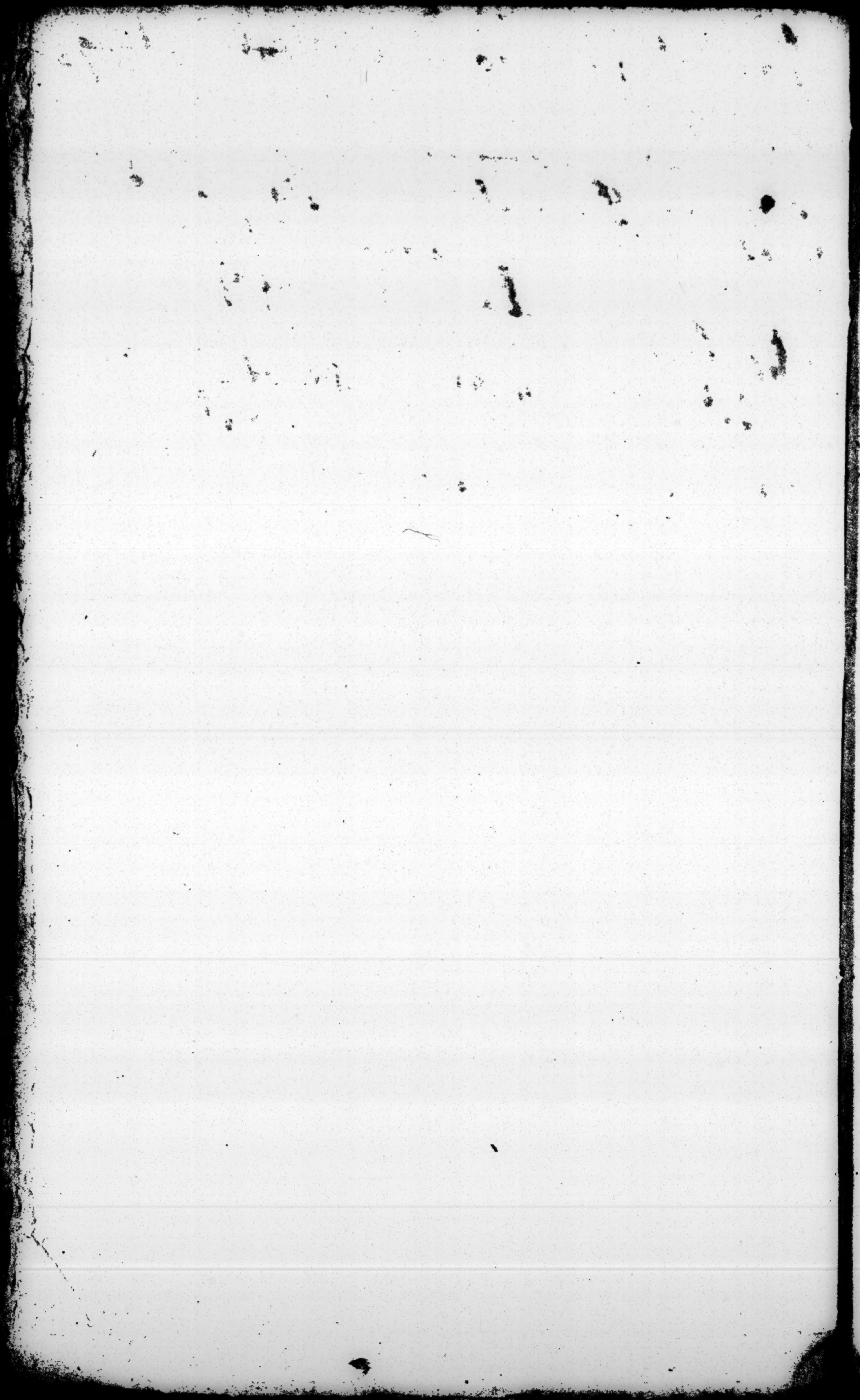
PARERE. V. *Gignere.*

PARNASSUS & CÆTERA MUSARUM LOCA.

Biceps, arduus Vertex Parnassi. Mons qui verticibus petit arduus astra duobus. Habens sacra palatia, penetralia Phœbi. Ubi fons manat Bellerophontis equi. Juga, culmina, arx Parnassi. Parnassi rupes. Parnassus bicornis, bifidus, Aonius, sacer, Pierius.

* Bivertex. Aoniæ specus. Aganippe. Collis Heliconius. Helicon. Cirrha. Pirene. Pindus. Ad undas virentis Permessidos. Castalis. Aqua Castaliæ. Pierii fontes. Bellerophontei quâ fluit humor equi. Fontes Aganippidos, Hippocrenes. Ubi novensilis chorus habitare fingitur.

Parnassusque jugo misit desertus utroque.
Lucan: — Et, qui gemino petit aethera
colle. ~~τάξυλασσον~~ δικάρηνον. Nonn:
gemina Parnassi arx. Sen: Si stagna
petij Cyrrhaea bicorni Interfusa
jugo. Papin: Parnassia rupes Hinc
atque hinc patulâ praependit cornua
fronte. Observes facito, ut Poetae
nos indigetent a jugo, vertice, ca-
pite, collibus, arce, cornu etc.

PAROCHUS, PAROECHUS.

Tradens summi oracula Regis. Sacra dogmata tractans. Proponens sacri mysteria verbi. Commemorans summi jussa verenda Dei. Monstrans cærulei quæ semita ducat ad astra cœli. Cœlestia jussa docens. Facundo eloquio cœlestia dogmata fundens. Quod sit iter monstrans ad sidera cœli. Experiens sacræ mysteria Legis. Sonans summi sancta statuta Monarchæ.

PAR PARI REDDERE.

Nulla cui reddi gratia digna potest. Præmia reddere debita. Grates persolvere dignas. Gratiam referre, rependere.

PARTUM MEDICAMENTIS *abigere vel necare.*

Excutere onus visceribus. Temerare partus in alvo gravida. Partus necare in ventre tumido. Effodere viscera tellis, *hoc est*, herbis.

PARTURIRE.

Dare, edere, producere partus. Ferre partus. Solvere molliter partus suos. Generare aliquem. In lucem dare. Educere fœtus. Partus sub luminis edere auras, Reddere onus uteri. Ponens ventris onus. Reddere semina concepta. Augere aliquem sobole. Geminam partu dare prolem. Fœtura gregem supplere. Eniti fœtus. * Pulchra faciat te prole parentem. Qui tanti talem genuere parentes? Progenuit natum. Sus fera jam gravior maturi pignora ventris, Emisit fœtum, vulnere facta parens.

PASCERE.

Errare. Pascuntur virides armenta per herbas. Carpere gramina. Detondere gramina morsu. Quadrupes graminis herbam attigit. Repetunt celeres pascua nota greges. Equi tondent campum. Longum per valles cervorum pascitur agmen. Hædorumque gregem, viridi compellere hibisco.

PASCERE GREGEM.

* Pascere niveos greges herboso flumine. Sufficere gregi pabula. Frondentia capris arbuta præbere, & flu-

vios præbere recentes. Victumque feres, & virgea lætus pabula. Pastor agit per devia rura capellas. Pascere armenta bucera. Pastas potum ducere fluminibus. Servavit pecudes vallibus Ascra tuis. Pastos agere greges. Velim baculo pascere nixus oves. Armenta gregesque horridus observat pastor.

PASCVA.

Læta, herbosa, pinguia, viridantia, fœcunda, herbida. * Pabula gregis. Armentorum dapes.

PASTOR.

Minister armenti, pecoris. Pecoris magister. Dux gregis. Formosi pecoris custos. Lanigeras qui claudit oves, atque ubera pressat. V. *Ovium Pastor.*

PATEFACERE.

Montem aperire. Aliquid resignare, resolvere, non celare. Tectum aliquid ferre sub auras. In lucem proferre, prodere. Vulgare aliquid. Efferre, educere sub auras. Detegere arcana. Referre palam.

PATER.

Curans, fovens natos. Sua viscera natos summo semper amore fovens. Moribus informans natos frænisque coërcens. Durus, violentus, truculentus. Mitissimus, optimus, summè venerandus. Sanguinis, generis auctor. Genitor.

PATERE. V. Aperire.

PATIBVLVM.

Execrabile, triste, probrosum, horrendum, horribile. Trabs funesta, infamis. Crux aspera iniquis modis. Ferale robur. Arbor dira, celsa crucis. Infœlix arbor. Infame lignum.

PATI PATIENTER.

Pati æquâ mente. Ferre æquo animo. Forti mente, corde ferre. Compositâ, placidâ mente ferre. Ferre casus patienter acerbos. Corde paterno ferre. Toleranter, placidè, moderatè ferre, perferre, pati, perpeti, tolerare, subire, sufferre, sustinere. * Rebus angustis fortem atque animosum apparere. Devorare molestiam. Graves perferre dolores. O passi graviora, dabit Deus

his

his quoque finem. Gaudet patientia duris. Ventos perpessus, & imbres. Durum patientia corpus instruit, ut nulli cupiat cessisse labori.

PATIENTIA.

Tranquilla, invicta, infracta. Vincens malum. Superans durum. Tolerans adversa. Sustinens convicia. Nobile vincendi genus est patientia.

PATRIA.

Domus patria. Terra sua. Patrii penates, lares, ortus. Patrii montes, agri, muri. Patriæ fines, ora, sedes, arces. Patria tecta, regna. Patrium penetrale. Patria terra. Paterna terra. Natale solum. Natalia rura. Patrii mœnia grata soli. Terra parens. Paterna limina. Patrii foci. Patria jucunda, grata, suavis, optata. Sedibus in patriis. Mænibus in patriis. Fumum de patriis opto videre focis. Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva. Nec mihi jam patriam antiquam spes ulla videndi.

PATRIMONIUM.

Opes patriæ. Divitiæ, & fructus patrum. Patrimonium unctum. Aut quid hic potest, Nisi uncta devorare patrimonia.

PATROCLUS.

Actorides. Menætiades. Qui falsis occidit sub armis. Sub imagine tutus Achillis.

PATRONUS, ADVOCATUS.

Causidicus. Tuens causam. Actor avarus, versutus, perfidus. Protegens reos facundo ore. Ære merens parvo pro trepidis reis. Linguam habens venalem. Civica pro trepidis arma tulisse reis. Raucus latrator.

PAVO.

Pictus, superbus, regius, oculeus. Inachius. Pandens caudam. Caudam à tergo rotans. Explicans suas pennas. Ales, avis, volucris Junonia, Junonis, Quæ cauda sidera portat.

PAUPER.

Rerum omnium egenus. Rebus egenus. Inops rerum quas flagitat usus. Quem rerum sors indiga versat. Quem duris in rebus urget egestas. Angusti cultor agelli.

agelli. Orta domo parvâ. Pauper in arma pater primis huc misit ab annis. Pauper & ipse fuit linoque solebat, & hamis Decipere,& calamo salientes ducere pisces. Ars illi sua sensus erat. Nudus opum. Cum sis tam pauper, quam nec miserabilis Irus.

PAUPEREM ESSE.

Urgeri egestate. Miserabile transigit ævum. Paupertate premi. Angustam pauperiem pati. Pauperiem & duros perferre labores. Quorum virtutibus obstat Res angusta domi. Cui paternum splendet in mensa tenui salinum. Cui parva rura, non ebur, neque aureum renidet in domo lacunar. Sum paupere cultu securus. Est mihi curta supellex. Nudus opum. Esse inopem. Pauper bonorum.

PAUPERTAS.

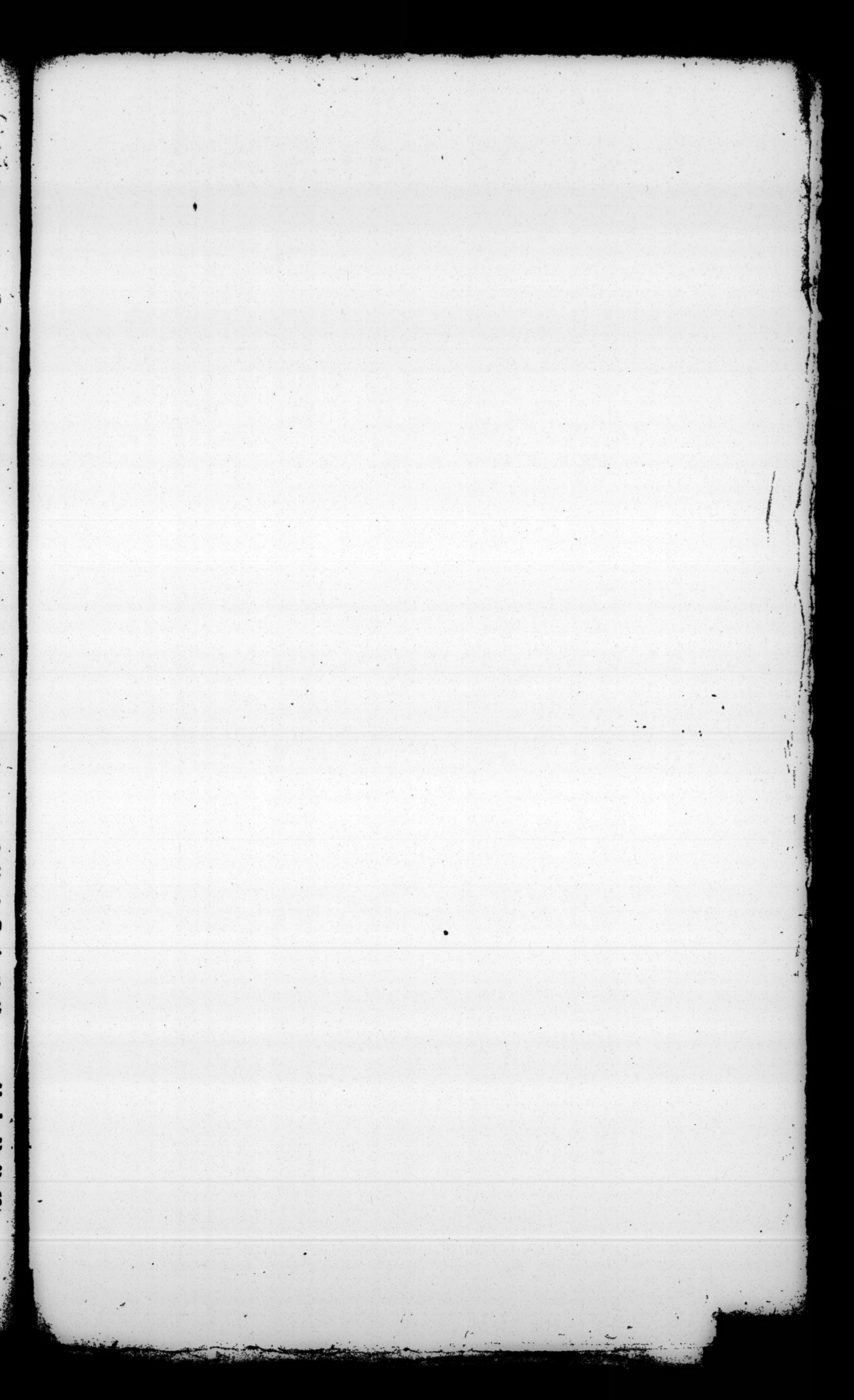
Dura,gravis,tristis,pannosa,infœlix,obsita pannis. Res angusta domi. Parva domi res, Nec iniqua mente ferenda. Duris urgens in rebus egestas. Pallentesque habitant morbi,tristisque senectus, Et metus,& malesuada fames, & turpis egestas. Pauperies.

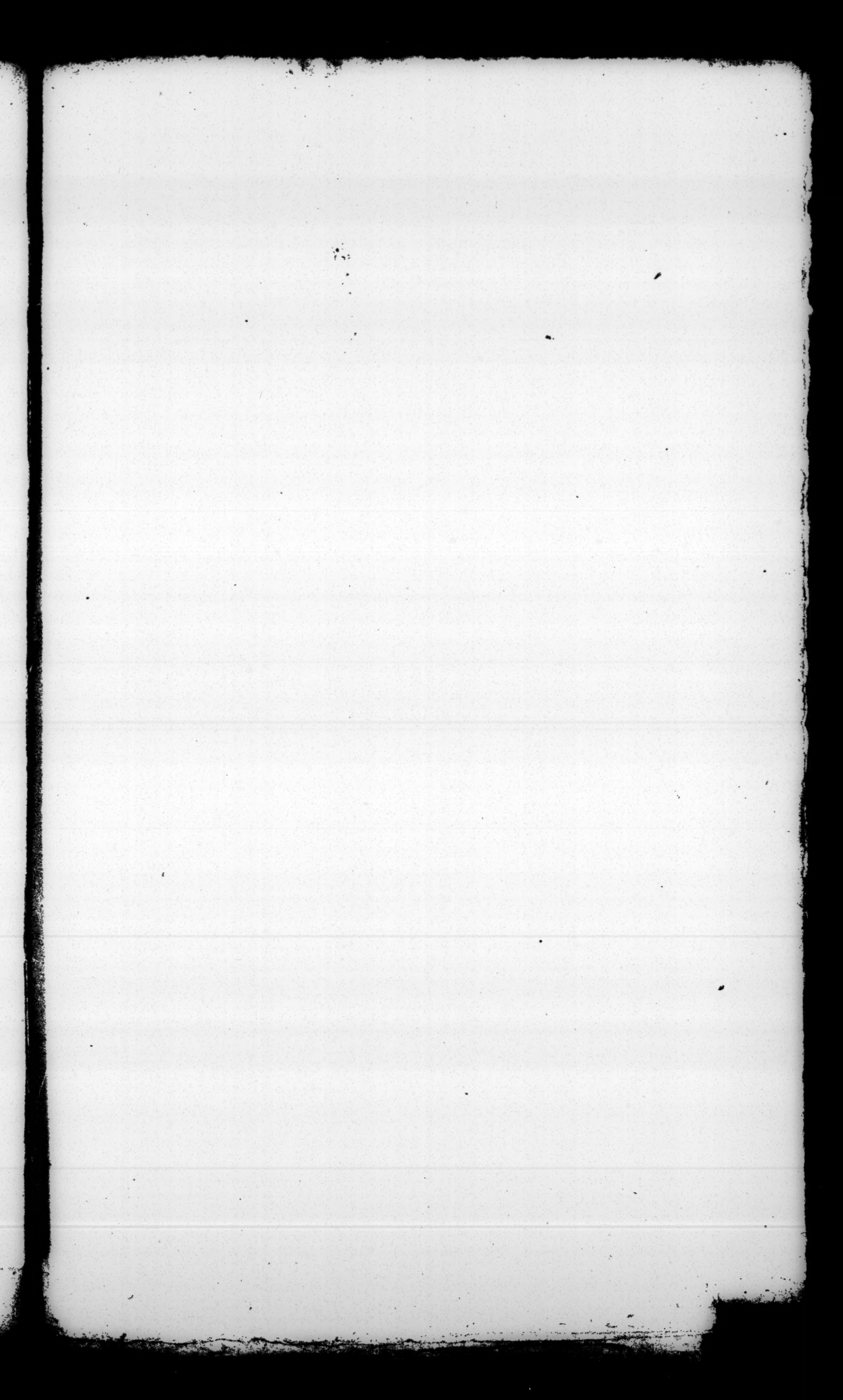
PAX.

Candida, alma, serena, concors, mitis, placida, libera, fraterna,tuta,tranquilla, amica,aurea. Pacis opes artes. Liti contraria virtus. Optima,præstantissima rerum. Altrix optima rerum. Quâ vigent artes. Pax comptos redimita capillos frondibus Actiacis. Pax Cererem nutrit, Pacis alumna Ceres. Pax ades, & toto mitis in orbe mane. Oremus pacem, & dextras tendamus inermes. Nulla dies pacem hanc nec fœdera rumpet. Diræ ferro & compagibus arctis claudentur belli portæ. Cum libuit pacem placidis emittere tectis, Libera per tutas ambulat illa vias. Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes.

PACEM INIRE.

* Componere pacem. Fœdera jungere. Claudere Janum. Obserare belli portas. Discordes populos concordi pace ligare. Placidum componere fœdus. Jungere pacem æterno fœdere. In amicitiam coire. Componere fœdere

fœdere bellum. Compeſcere ferrea limina Jani. Pax æterno complectitur omnia nexu. Orbis coagulum. Catena mundi. Sopire fera munera malitiæ.

ff. 2.

PECCARE.

Peccata patrare. Scelerata piacula committere. Ruere in ſcelus & grande nefas. Impingere. Peccato ſe polluere. Admittere crimen, delictum. Violare numina. Lædere numen. In Deum grande ſcelus committere. Fas omne abrumpere. Alicui ſuccumbere culpæ. In quenquam tantum ſcelus cadere potuit? Ruere per vetitum nefas. Impiâ mente agi in facinus. Furis mente efferâ, nihil inauſum, nihil intentatum relinquere. Audere immane nefas. Audere ſcelus. Tu ſcelus auſa fuiſti. Divos ſcelerare, temerare, violare penates. Per omne fas nefaſque ruere.

PECCATOR.

Turpis, perverſus, obſtinatus. Culpam delicti agnoſcens. Plorans ſuæ pondera culpæ. Dolens peccaſſe. Agnoſcens & horreſcens crimina vitæ. Dolens tranſactæ crimina vitæ. Peccati labe notatus. Immenſâ vitiorum mole gravatus.

PECCATUM.

Turpe, infandum, nefandum, ſceleratum, mortiferum, pravum, turpe. Vitium deforme, fœdum, deteſtandum. Crimen. Scelus. Piaculum. Nefas turpe. Fœdæ contagio labis. Fœdæ contagia culpæ, noxæ. Sceleratæ crimina vitæ. Mortifera contagia immundi pectoris.

PECCATUM ORIGINALE.

Tractare vitioſa ab origine ſordes. Sordida quam trahimus primæva ab origine labes. Innati contagia morbi. Contracta prima ab origine culpa. Fomitis antiqui vitium, cui fecit origo nomina.

PECTERE.

* Deducere pectine crines. Colla comantia pectere. Pectendos præbere capillos. Pectere comam. Colere arte capillos. Comere crinem. Componere comam. Impexis onerata comis. Detonſa crines depectere buxo.

PE-

PECUNIA.

Regina Pecunia. Faciens pervia, quæ sunt invia. Regens immensum mundum. Quâ vincitur omne quod toto sub axe est. Æs congestum, collectum: prima peregrinos obscœna Pecunia mores intulit. *Hesiod.* Pecunia est anima miseris mortalibus. αἷμα καὶ ψυχὴ βροτῶν, sanguis & anima mortalium.

PECUS.

Turpe pecus mutilum. Pecus ratione carens. Stolidum, placidum, lanigerum, Ruris opes. Errantes vallibus imis. Canum latratibus actæ. Bruta per incultos errantia campos. Sylvas habitantia densas. Pronam spectantia terram. Feræ, Belluæ, indomitæ, terribiles, feroces, truces, Peragrantes devia lustra.

PEDES NUDARE.

A pedibus trahere velamen. Nudare pedes velamine. Vincla duo pedibus demunt. Plantas educere alutæ.

PEDIBUS ALICUIUS ADVOLUTUS. V. *Supplicare.*

PEGASUS.

Pennis fugax. Equus Gorgoneus. Medusæus. Bellerophontis equus. Nitidus stellis quinque decemque. Equus aërius, aliger, Bellerophonteus, alatus. Ætherias quatiens summis modo cruribus auras Equus non impiger artus. Unde sacri latices Aganippidos undæ. πτερόεις ἵππος, * equus alatus.

PELLIS.

Exuviæ. Vellera leonis exuta costis. Spolium pecudis. Pellis villosa, hirsuta, horrens setis. Fulvi setis hirsuta leonis vellera. Maculosum tegmen lyncis. Fulvosque lupi de pelle galeros, Tegmen habet capiti. Lupæ fulvo nutricis tegmine lætus, Romulus excipiet gentem. Velamine capri setigeri.

PENATES.

Dij patrij. Dij veteris Trojæ. Ignibus erepti. Ignibus elapsi. Æneæ comites. Quem secum patrios aiunt portatre, penates.

PEN-

PENDERE. V. *Suspendere.*

PENELOPE.

Pia, candida, Icaris. Penelope conjux semper Ulyssis ero. Multis fœmina digna procis. Multis una petita procis. Icariotis, Vivere quæ potuit bis denos salva per annos.

PERCUTERE. V. *Cædere.*

PERDERE OLEUM, & OPERAM.

Mandare semina arenæ. Littora arare, ἀνέμοισιν ὀείζειν, pugnare cum ventis. V. *Frustra.*

PERDIX.

Dedala, fallax, garrula. Plena dolo. Garrula ramosa prospexit ab illice perdix. Perdix cacabans.

PEREGRINARI.

* Externas trans pontum quærere terras. Boreæ extremo damnata sub axe arva quærere, peregrinas visere terras. Insanientem Bosphorum tentare, & ardentes arenas littoris Assyrij. Visere lætum æquino sanguine Concanum, & pharetratos Gelonos. Visam barbaras Syrtes, ubi maura semper æstuat unda. Facere iter per inhospitalem Caucasum. Multum telluris obire. Penetrare in extremos Indos, ubi resonans Eoâ littus tunditur vndâ. Mens prætrepidans avet vagari. Per ignotas urbes errare. Incultos adire Læstrygonas. Bibit ignotas urbis nobilis hospes aquas. Erret & extremos alter scrutetur Iberos. Hospite Sole, domo, ritu, mortalibus uti.

PERFICERE.

Imponere finem. Ad finem perducere. Venire ad ultima, Finem quærere, habere. Finis adest. Prima mei pars est exacta laboris. Extremo jam sub fine laborum, finem dedit ore loquendi. Ventum ad supremum est. Claudere rivos. Vela contrahere. Equum spumantia solvere colla. V. *Finire.*

PERFIDUS.

Malefidus. Doli meditator. Vir pectore ficto. Dolis instructus & arte Pelasgâ. Qui dirum nefas in pectore versat. Non veritus fallere dextras. Perfidiosus. Fidem non

non præstans. * Locat hic homo fidem pluris licenti, *id est, ei qui majus offert pretium.*

Phr: J.

PERGAMA.

Mœnia Iliaca. Regna Priami. Mœnia Phœbi. Mœnia Phœbeæ structa canore Lyræ. Bello superata Bilustri. Rapta sero Pergama, capta tamen. Pergama Neptunia, Teucria, Troica, Phœbea, Dardana, ardua, alta.

PERICULUM.

Grave, dubium, horrendum, funestum, exitiale, sævum. Discrimen dirum, durum, anceps, Varii casus, & discrimina plurima rerum.

PERICULUM ADIRE.

Offerre se periculis. Caput objectare periclis. Se in aperta pericula projicere. Offerre se ad pericula. Petere aliquid per pericula. Animos in aperta pericula mittere. Maris & terræ pericula exhaurire. Insidiis hominum pelagique laboro. * In magna laborare charybdi. Magnis jactari periclis. Fata sua in præceps mittere. Fortunam suam per summa pericula exercere. Impositi radiant cervicibus enses. V. *Adversa res.*

PERILLUS.

Æs Perillæum imitans juvencos veros. Infœlix auctor. Qui bovem Siculo fertur donasse Tyranno. Tauri fabricator aheni.

PERIRE.

Intercidere. Interire, disperire. Pessum ire. Cadere ruinâ sævâ. Extinctum longis excidit omne malis. Cuncta ut Lethæis mersa feruntur aquis. Non perit, ut possit sæpe perire jecur.

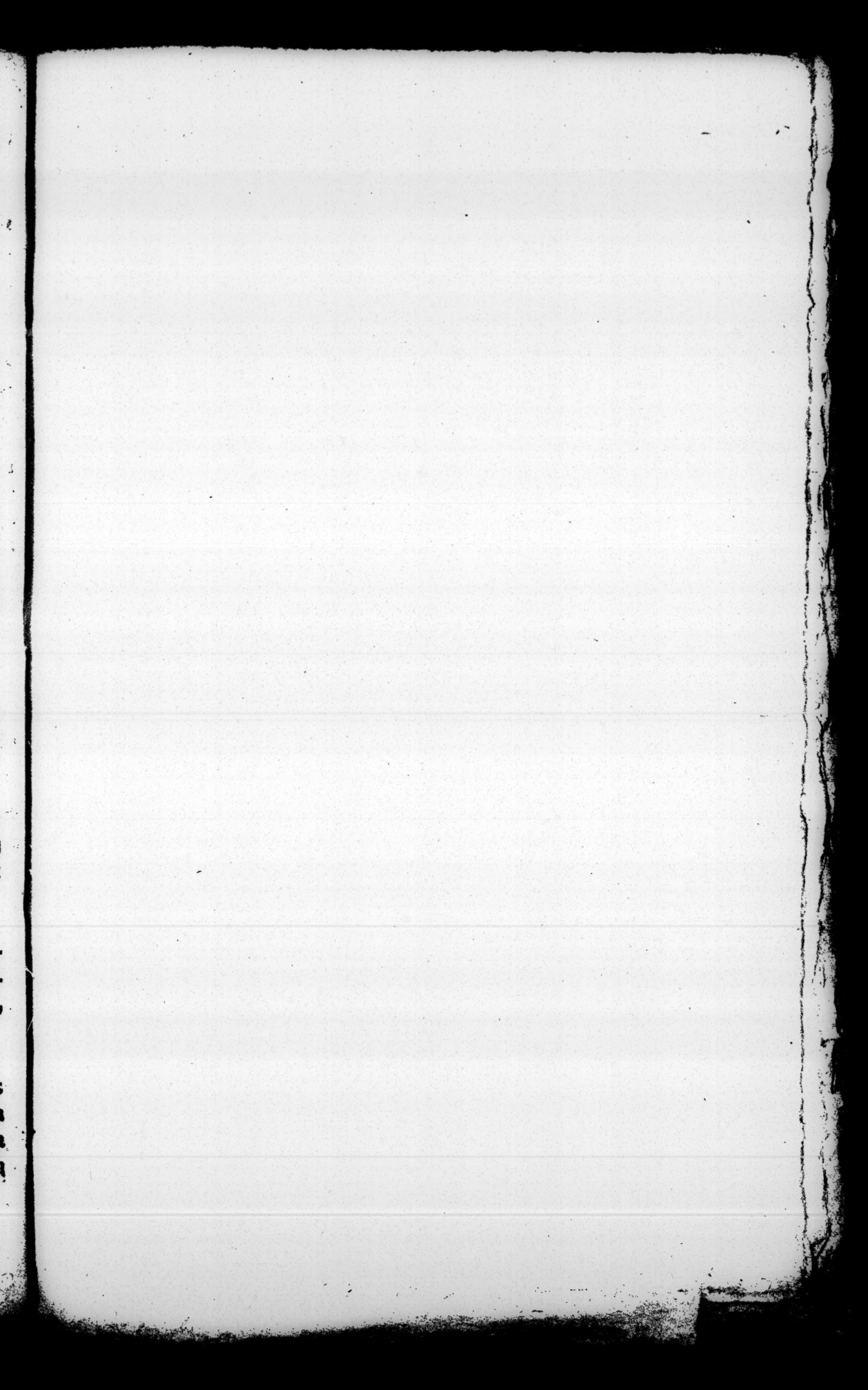
PERJURUS.

Perjuri arte Sinonis. Credita res. Structa meis manibus perjuræ Mœnia Trojæ. Falsæ perjuria linguæ. Addit perfidiæ falsis perjuria verbis. Falsa jurans. Pejerans. Jusjurandum violans.

PERMITTERE.

Indulgere. Sinere. Fas & jura sinunt. Me si fata meis paterentur ducere vitam Auspiciis. Non tua est licentia ejus rei. Cui tanta Deo permissa potestas? * Si qua

fata

r
p
d

vi
pu
ne
co

pt
lu
en

pe

per
ali

S
tri
pid
tem
tale
to c
t.sq
ira
li pe
scen

fata sinunt. Nec plura querentem passa Venus. Non dare. Cur dextræ jungere dextram non datur? Dare copiam. Coram data copia fandi. Nulla datur potestas dextram affectare.

PERPETUUS. V. *Æternus.*

PERSEQUI *seu* PERSEVERARE.

Quo pede cœpisti, sic bene semper eas. I bone quò virtus tua te vocat, I pede fausto. Macte nova virtute puer, sic itur ad astra. Non bene qui cœpit, sed qui bene perstitit, & qui Pertigit ad metam donatur honore coronæ.

PERSTARE.

Talia perstabat memorans, fixusque manebat. In cœptis & in dictis iisdem hæret. Perstat eadem mens. Illum non populi fasces, non purpura regum Flexit. Nec enim dat terga, nec ullis frangitur ille minis.

PERTINAX.

Obtusa pectora gestans. Ludum insolentem ludere pertinax.

PERTURBARE.

Confusam mentem capere.

PERTURBATIO.

Fluctus animi.

PERVENIRE.

Quæ diu petiit, tangit arva. Tangere quæsitos penates. Advenit sospes ad urbem. Attingere locum aliquem.

phr: 5.

PESTIS.

Sæva, dira, noxia, infesta, letifera, mortifera, letalis, tristis, fera, maligna, contagiosa. Dira lues viduans oppida, & arva colonis. Per omnia viscera serpens. Noctis tempore grassans. Singula falce metens sanguineâ. Dii talem terris avertite pestem. Tabida membris. Corrupto cœli tractu, miserandaque venit Arboribusque satisque lues, & letifer annus. Nec sævior ulla pestis, & ira Deûm Stygiis sese extulit undis. Quam simul ac tali persensit peste teneri Chara Jovis conjux. Toto descendit corpore pestis.

Phr: 4

PETERE.

Poscere. Ardemus scitari & quærere causas. Flagitare. Quæ sint ea numina Divûm flagitat. Rogare. Ed ssere vera roganti. Caussas penitus tentare latentes Notum efflagitat ensem. Nihil supra Deos lacesso. Studioso animo venari. Percunctari.

PHAETHON.

Magnanimus, infelix. Sole satus. Clymeneïa proles. Temerè optatos qui malè rexit equos. Currus auriga paterni. Audaci questus de Phaëthonte pater.

PHALARIS.

Ferus, durus, cruoris amans. Qui falsum lento torruit igne bovem. Solitus clausos urere in igne viros.

phr: 6

PHILOMELA.

Volucris, Pandionia. Pandione nata. Cecropis ales. Daulias avis. Pellex invita sororis. Cui lingua resecta Excidit ante pedes. Avis Attica. Lucinia canora, vocalis, flebilis. Promens, depromens varia discrimina vocum. Deflens impia furta mariti, Dulcia cantillans, sub vere novo. Omnes inter aves dulcissima musa canendi. Ingenio ante alias mirabilis ales. Fingens carmina mille. Mollibus & variis flexibus referens discrimina vocum. Suave edens arguto modulamine carmen. Dulce canens de viridi ramo. Artifici varias depromens gutture voces. * Quam dulciter luscinilla, seu philomela gutturilio cantillat. * Φίλτατον ὄρνεον, avis amabilissima.

phr: 7

PHILOSOPHUS.

Sapientiæ studiosus. Mente Deos adiit, & quæ natura negabat Viribus humanis, oculis ea pectoris hausit. In medium discenda dabat primordia mundi, Et rerum causas & quid natura docebat, Quid Deus, unde nives, quæ fulminis esset origo, quid quateret terras, quâ sidera lege mearent. Aëreas tentare domos, animoque rotundum percurrere polum. Qui rerum novit vias Socraticis, & Aristotelicis chartis inerrans. Fœlices animæ quibus in domos superas scandere cura fuit. Turba Cleanthea, *id est*, Philosophi. Λόγων ἱερεύς, magister

magister nugarum. Διδάσκαλος ἀρετῆς, virtutis magister, *si ethicè loquamur.*

PHOENIX.

Vnica semper avis, Quæ reparat, seque ipsa resemınat ales. Nec fruge nec herbis, Sed thuris lacrymis, & succo vivit amomi. Avis longæva. Gangetica avis.

PICTOR.

Celebris, egregius, insignis. Arte excellens, & longo usu peritus. Pingens artifici manu non imitanda, Apellæâ arte pingens. Cui neque par Zeuxis, nec magnus Apelles. Excellens miro pingendi honore.

PICTVRA.

Picta docet templis multa tabella tuis. In domo artificis fulgent corpora picta. Fert picturatas sub tegmine vestes. Pictus acu chlamydem, & ferrugine clarus Iberâ. Paribus lita corpora guttis. Maculis auro squalentibus ardens. Animum picturâ pascere inani.

PIGER.

Vitam ignavam ducens. Ignavâ vitam conditione trahens. Turpi desidiâ torpens. Cujus habet, cujus occupat torpor pectora. Segniter, oscitanter, desidiosè, lentè, pigrè sua peragens.

PIGRITIA. Prov: 4.

Desidia ignava, mollis, fastidiosa. Nullo quæ studio quod facit urget opus. In gremio palmas quæ condit, abscondit utrasque. Dedecens ingenuas mentes. Non patiens egregias laudes. Ignavia mater somni. Genitrix ignavia somni. Parca laboris. Segnities exosa laborem. Otia tractans, agens, amans. Dilatrix operum. Fugiens labores. Impexa capillos. Os immunda, Illota manus. Languor somnifer, soporifer. Torpor occupans artus. Mora segnitiei. V. *Otium, & Otiari.*

PINGERE.

Depingere. Picturâ exprimere. Effigiem fulvo complecti in auro. Casus effingere in auro. Quæ manus obscœnas depinxit prima tabellas. Si Venerem Cous nunquam pinxisset Apelles. Sanguineis frontem moris, & tempora pingit. * Figuris variare tecta. Exprimere aliquid

quid in tabella. In tabella tam similem videbis Issam: ut sit tam similis sibi nec ipsa. Issam denique pone cum tabella: aut utramque putabis esse vivam: aut utramque putabis esse pictam.

PINVS.

Annosa, alta, acuta, procera, virens, florida, cornigera, ardua, nautica. Littora amans. Littoribus gaudens. Grata Deûm matri. Antennis apta ferendis. Succincta comas, hirsutaque vertice. Vertice nutans. Semper virens. Perpetuo flore virens. Radice in tartara tendens. Nimbis innumeros durata per annos.

PIRATA.

Qui medio puppes venatur in æquore. Faciens prædam omne per æquor. Qui male quærit opes. Prædando vetitas qui sibi quærit opes. Agili peragit fera cærula remo.

PISCARI.

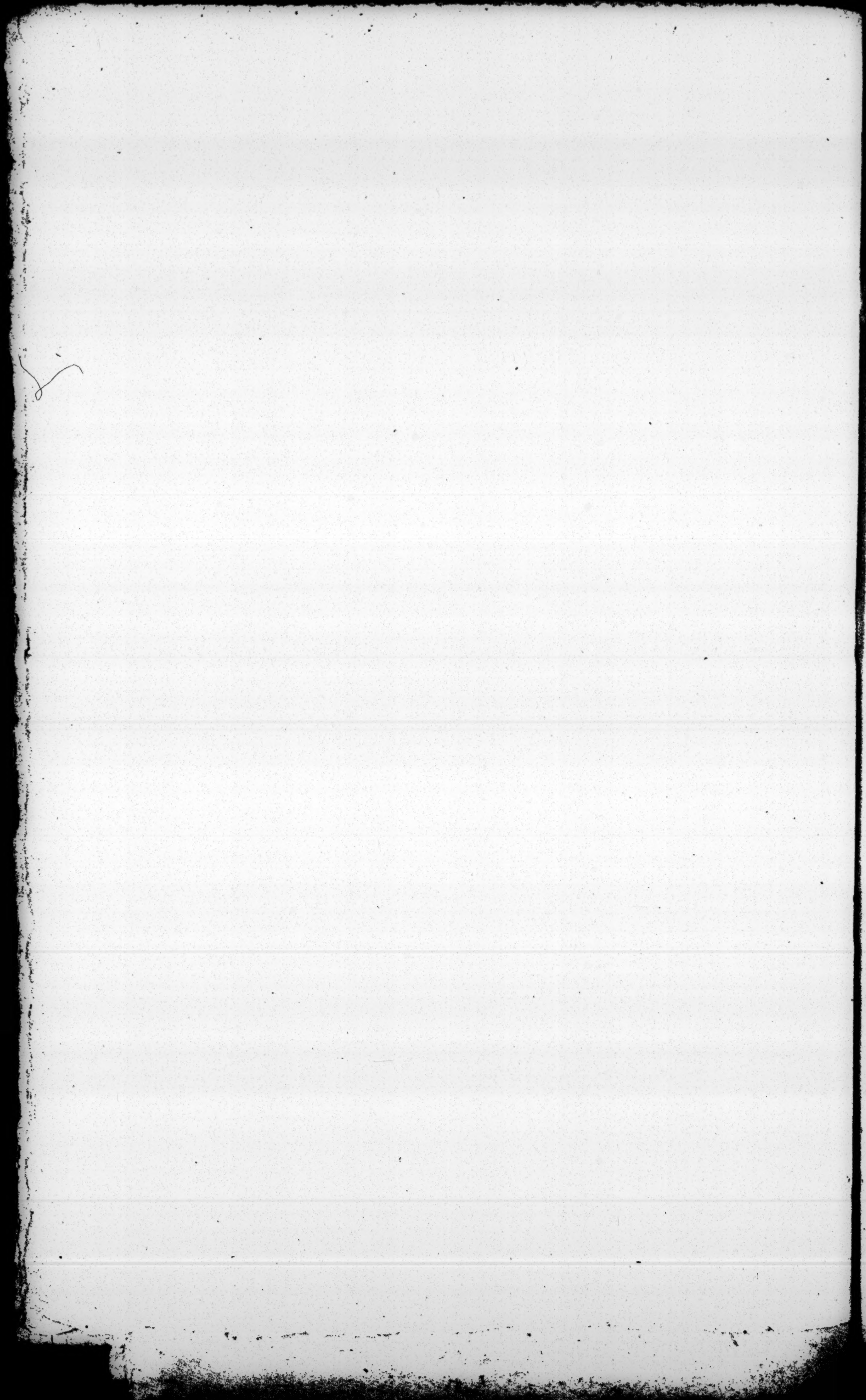
Fallere pisces calamo, linoque madente. Tenui captare arundine pisces. Plagas tendere piscibus. Vasto trahere è gurgite captos pisces. Squamigero generi adunco hamo tendere insidias. Per ripas secundum flumina deceptos in retia trudere pisces. Retibus æquoream jactis educere prædam. * Fluctivagos greges per sinuosa retia trahere. Piscem acumine vulnifico trahere. Pelago trahere humida lina. Lina madentia ducere. Calamo pisces prædari. Jaculo pisces capere.

PISCATOR.

Hamiger, sollers, æquoreus. Moderator arundinis. Qui lina madentia ducit. Qui tegit parvis æra recurva cibis. Victum quærens prædantibus hamis. Cibis celans fallacibus hamos, uncos. Pisces in gurgite captans. Hamos & retia jactans. Nodosa lina projiciens. Linoque solebat, & hamis decipere, & calamo salientes ducere pisces. Novit quæ multo pisce natentur aquæ.

PISCIS.

Tortilis, saliens, æquoreus, pinniger, squamiger, mutus, vagus, undivagus, fluvialis. percurrens flumina, natans sub undis. Squamigerum genus. Squamea turba.

turba. Agmina muta natantum. Grex mutus cui vita agitanda sub undis. Qui semel est læsus fallaci piscis ab hamo, Omnibus unca cibis æra subesse putat. Ludens secundas inter aquas. Quem sua credulitas tristi suspendit ab hamo. Φῦλα Ποσειδῶνος, gentes Neptuni.

PIUS.

Cui sunt cœlestia curæ. Deum roligiosus in unum. Cujus aperta nihil pectora fraudis habent. Colens haud fictâ pietate Deum. Pia corda gerens. Studium pietatis habens. Pietatis amans. Quem non de tramite recto Impia sacrilegæ flexit contagio turbæ. V. *Bonus.*

PLACARE.

Mulcere, mitigare rapidas iras. Mulcere vocibus iras. Placidis dicta iram flagrantem placare. Motam lenire iram. Revocare animum ab ira. Dictis mœrentia pectora mulcet. Ponere ferocia corda. Flectere iram. Iramque minasque Supplicibus superare votis. Plurima mulcendis auribus apta referre. Lites componere, dirimere.

PLACARE MARE, & PLACATUM MARE.

* Mulcere fluctus. Cunctus pelagi cecidit fragor. Motos componere fluctus. Tumida æquora placare. Temperare æquor. Placare ventos. Stat mare placidum. Maris ira recessit. Venti posuere, omnisque resedit flatus. Quære *Mare quietum.*

PLAGA.

Infixum sub pectore vulnus. Nec te clamor, plagæque sonantes, Nec matutinis agitet formido sub horis. Insani plaga maligna joci. Valida, letifera, letalis, violenta, gravis, vehemens. V. *Vulnus.*

PLANCTUS DESCRIPTIO.

Tunc demum pectora planxi. Contigit inque meas unguibus ire genas. Tum vero è pectore vestem Diripuit, planxitque suos furibunda lacertos. Protinus adductis sonuerunt pectora palmis, Utque erat è somno turbida, rapta coma est. Oraque sunt digitis livida facta meis. Tuta nec è digitis ora fuere meis. Seque ferit,

tit, sciditque sinus. Indignas sauciat ore genas. Postquam se dolor imminuit, nec pectora plangi, Nec puduit scissis exululare comis. Montes ululatibus implent, Et feriunt mœstâ pectora nuda manu. Immemores decoris liventia pectora tundunt.

PLANETÆ.

Errantia sidera. Erratica signa. Stellæ vagæ, errantes. huc illuc tendentes. Nesciæ stare, quiescere. Planetæ volitant per bis sena rutilantia poli signa. Qui feruntur motu adverso solis radijs. Qui semper referuntur adverso tramite mundi.

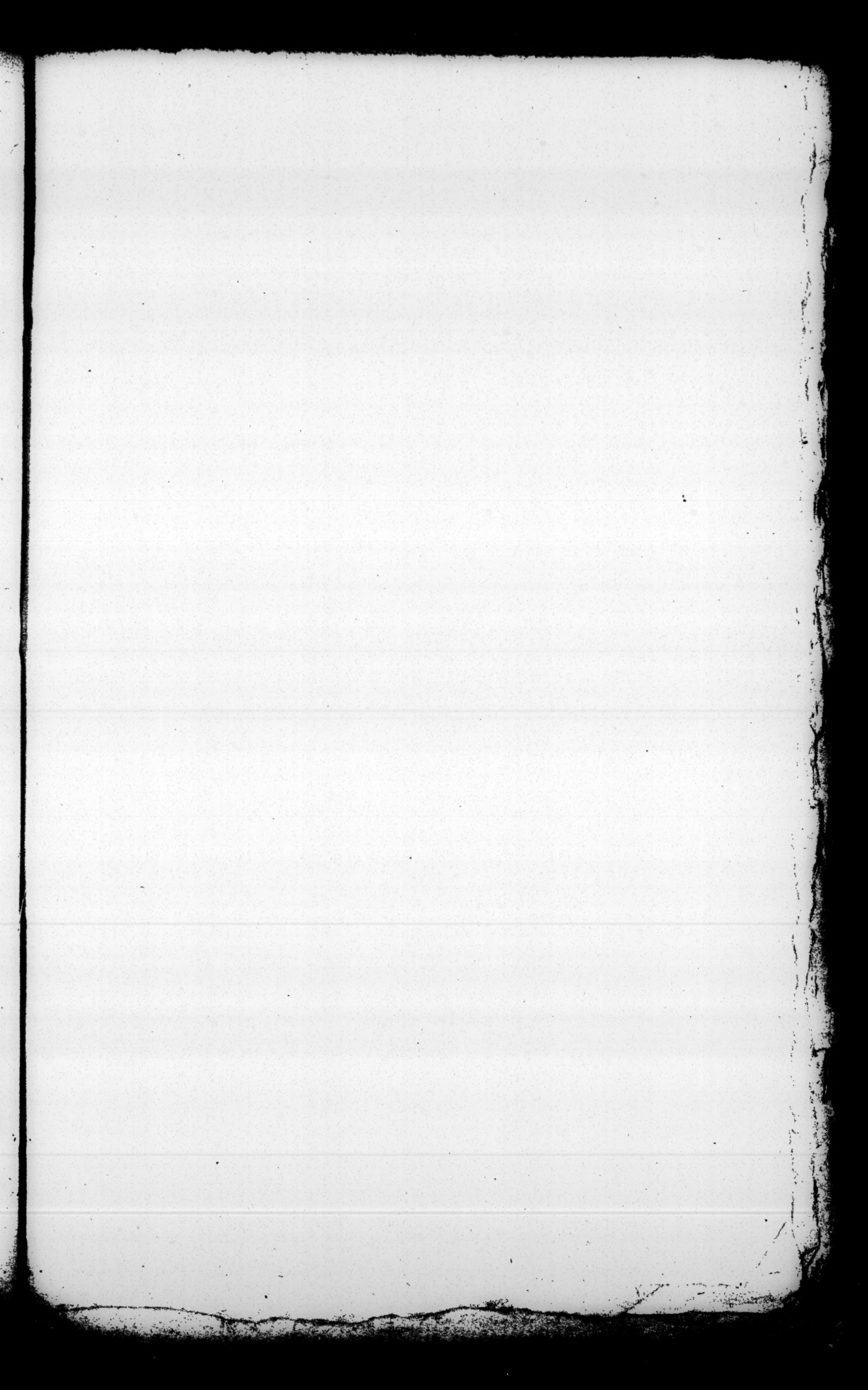
PLANGERE.

Plangere, *est ejulatu, & gestu aliquo corporis dolorem animi significare*. Dare plangorem. Plangere pectora, ora. Plangere pectora palmis. Ferire pectora palmis, manu utrâque. Tundere, cædere pectora palmis, manu Solvere, disjicere, rumpere, rapere capillos. Rumpere capillos à fronte. Scindere crinem pollice. Scissis exululare comis. Lacerare pectus, genas, comas. Notare ora manibus, unguibus. Verberare ora manu. Laniare crines, capillos passos. Petere, appetere, notare, sauciare, secare ungue genas, ora. Fœdare vultum. Tendere manus in ora. Manibus insequi ora. Ora digitis livida, aspera facere. Laniare, scindere, abscindere, rumpere sinus, vestem, tunicas à pectore. Diripere vestes à pectore. V. *Lugere*.

PLANTARE.

Radicem infigere terræ. Plantas figere humi, humo. Terræ defigere arborem. Exponere sulcis semina. Committere sulco. Stirpes, plantas obruere terrâ. Humo tegere, ac foveis abscondere. Summum cacumen mandare terræ. Insere nunc Melibœe pyros, pone ordine vites. * Conserere montem Baccho atque oleo vestire collem. In plano ponere vites. Serere, atque impendere curam. Semina jacere. Sementem facere. Ponere. *Horat.* Ille & nefasto te posuit die. Spargere per agros dona Cereris Spargere semen humi. Credenda Ceres arvis est feracibus. V. *Inserere*.

PLA-

r
t

r
c
d
c
T
L
v
n
M
tu
di
m
fo

tc
V
in

re
nu
do
br

PLATO.

* Aristonides. Divinus. Cecropius. Naturæ miraculum. Apex Philisophiæ. στόμα πειθοῦς, os suadæ.

PLEBS.

Plebeius chorus. Vaga turba. Turba stolida incultæ plebis. Plebeia stirps. Plebs humilis, clamosa, confusa, Fæx urbis. V. *Vulgus*.

PLEIADES. V. *Stellæ septem*.

PLICARE.

Plicis involvere, Plicas nectere. Complicare. Corrugare. Se in sua membra plicare. Dare corpora tortus.

PLUERE.

Jupiter ex altis detorquet nubibus imbres. Cadunt resolutis nubibus imbres. Nubibus auster fundit aquas. Jupiter utilibus rigat imbribus agros. Imber decidit largis aquis. Largæ præcipitantur aquæ. Præcipites nimbi cadunt toto æthere. Ruit æthere toto Turbidus imber aquæ, densisque nigerrimus Austris. Largum cœlo demittere imbrem. Immensum cœlo venit agmen Aquarum. Actus cœlo magnis Aquilonibus imber. Auster pluvio contristat frigore cœlum. Multâ terra madescit aquâ. Subitâ frondes decutiuntur aquâ. Densi funduntur ab æthere nimbi. Nulla dies adeo est Australibus humida nimbis. Non intermissis ut fluat imber aquis. Quamvis assiduo noctem fœdaverat imbre.

PLURES.

Non feci solus. Cuncta cohors. Magnâ comitante catervâ. Iliadum turbâ & Phrygiis comitata ministris. Vulgi stante coronâ. Et sese medium injecit moriturus in agmen.

PLUTO.

Sævus, Stygius, immitis, infernus, Saturnius, tartareus, umbrosus, crudelis, avernalis, immanis, adamantinus, sulfureus, avidus. Jovis frater. Cereris gener. Stygij dominator averni. Rex Erebi. Rex ferreus orci. Rex umbrarum. Tenebrosa nocte tyrannus. Qui regit ima. Cui tri-

triplicis cessit fortuna novissima regni. Noctes atque dies patet atri janua ditis. Ditis magni sub mœnia tendit. ζεὺς καταχθόνιος, Jupiter infernus.

PLUVIA.

Aqua, pluvia cœlestis. Humectans agros Rigans prata, Aëris in media quæ gignitur aula. Humor datus plenis nubibus. Imber pluvius, turbidus, largus, gravis, aquosus, præceps, sonorus. Ruens æthere toto. Ruens impete vasto. Aëris è nubibus cadens. Nimbus obscurus, æthereus, subitus, horrisonus, glacialis. Commixtus grandine. Ruens æthereo ab axe. Rivi pluvialis aquæ. Undæ pluviales. παῖς νεφέλης, filia nubis.

POCULUM.

Aureum, auratum, cœlatum, capax, gemmatum, secundum, coruscum. Crater argento perfectus, atque asper signis. Carchesia mixta. Argentum, pro poculo. Fictile de facili luto. Terra, pro poculo. Pocula spumantia, fumantia, rorantia. V. *Calix.*

POCULIS INDULGERE.

Pocula plena tractare manu. Siccare, exhaurire, vacuare spumantia pocula. Ducere convivia immodico Baccho. Exorbere pocula Zythi. V. *Potare.*

Phr: 7.

POENA.

Supplicium grave, cruentum, atrox, durum, triste. Genus miserabile pœnæ. Novum genus pœnæ Pæna levis, minor merito, dolenda, par delicto, sera sed ampla ultrix, vindex.

Phr: 7.

POENA AFFICERE.

Exigere pœnas. Coërcere pœnâ. Exercere pœnas in aliquem. Pœnas poscere, reposcere, sumere pœnas, statuere, imponere. In pœnas trahere. Pœnas inimico à fratre recepi.

Phr: 7.

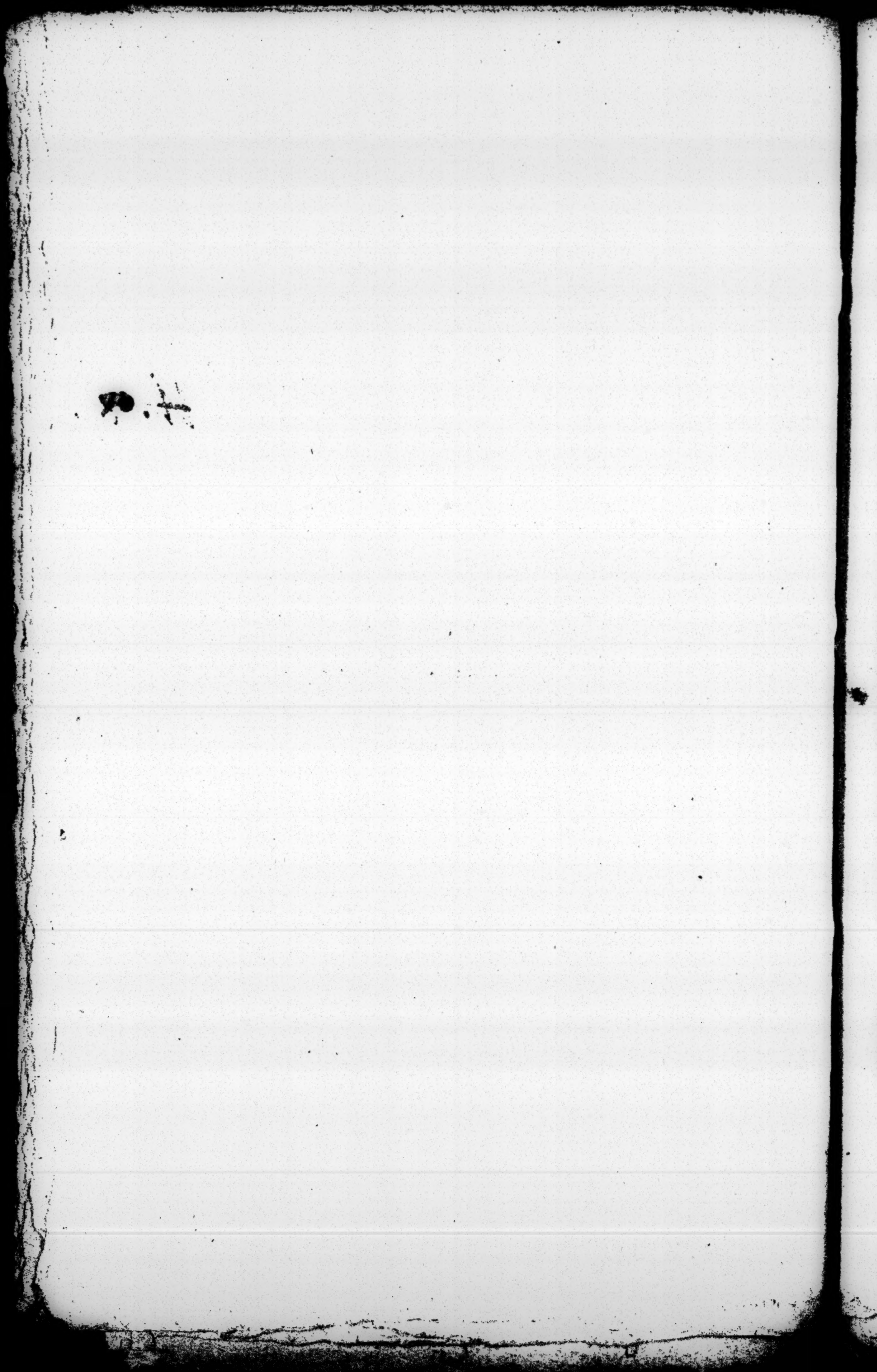
POENAS DARE.

Pœnas solvere, persolvere, pendere, subire, inire, pati. Facta luere. Scelerum pœnas expendere. Urgeri pœnis. Exerceri pœnis. Te triste manet supplicium. Calido mihi sanguine pœnas persolves.

POE-

Poëma.

Carmen. Met: i. perpetuum Carmen.

POENAM MINUERE.

*Mollire, demere pœnam. Levare partem pœnæ. Partem à pœna levare. Eximere pœnæ. Contrahere pœnas.

POENITET.

*Ceperunt me tædia laudis. Pertæsum est thalami. Tædet cœli convexa tueri. Mæreo tam vanè præteriisse dies. Me pudet, atque piget frustra cœpisse.

POETA.

Doctus, ingeniosus, sacer, integer, operosus, lætus, tener, grandius sonans, excultus studiis, grandisonus, divinus, nobilis, celebris, facundus, eximius. Cujus pectora casta Deus movet. Cui dedit Aoniam Calliopeia lyram. Dignus Aonio choro. Felici carmine clarus. Cui à Phœbo nexa corona datur lauro. Præcinctus, redimitus tempora lauro. Vates lauriger. Apollineus. Heliconius. Numeris verba coërcens. Divino numine afflatus. Numine agitatus. Dignus Apolline. Quem doctus non aversatur Apollo. Cui dexter Apollo, cum carmina condit adest, & cujus ingenio turba novena favet. Cui sunt faciles in carmina Musæ. Aonias vates celeberrimus inter. Cui doctus Apollo Pocula Castaliis plena ministrat aquis. Sacro percitus œstro. Quem cithara dignatus Apollo est. Gloria Pieridum. Musarum purus Phœbique sacerdos. Apollinea clarus in arte. Qui fonte labra proluit caballino. Qui in bicipiti somniavit Parnasso. Quem Parnassi deserta per ardua dulcis Raptat amor. Aonio deducens vertice Musas. Cui carmina semper, Et citharæ cordi, numerosque intendere.

POLLICERI. V. *Promittere.*

POLLUX.

Tyndarides. Amyclæus. Lædæus. Præstans cestibus. Quo plus affectu Castora frater amat. Tyndaridæ fratres hic eques, ille pugil. Oebalides. Oebalius. Therapnæus. Tyndareus. Dioscorus, *id est*, Jovis filius.

POMA. V. *Malum.*

POPULUS. V. *Multitudo, Plebs.*

PORCUS.

Sus sordidus, setiger, lutulentus, lutosus. Sus gravida, lactens, avida, bimestris. Gaudens cœno, immundâque palude. Alens gregem densis uberibus. Immundâ lue gaudens. Semper amica sordibus, & consueta vivere cœno.

PORTA.

Claustra portarum. Clausæ munimina portæ. Janua dura. Suo se cardine versans. Duris roboribus fulta. Reddens stridorem moto cardine. Fores validæ, obseratæ, querulæ, duplices, geminæ, surdæ, rigidæ, rimosæ.

PORTAM APERIRE.

Pandere portas. Stridenti cardine panduntur portæ. Portas præbere patentes. Portam converso cardine torquet. Reserare, recludere portas. Adaperire, relaxare portam.

PORTAM CLAUDERE.

Claudere, præcludere portas. V. *Obserare.*

PORTUS.

Tutus, placidus, securus, optatus, quietus, tranquillus, maritimus. Statio fidissima nautis. Puppibus apta. Ostia maris. Sinus & statio malefida carinis. * Ora. Littus, sicum, navale.

PORTUS INTRARE.

Portum subire. Invadere portus. Tangere portus. Portu se condere. Deferri in portus. V. *Navem appellere.*

POSSESSIONES.

Tenere culti jugera magna soli. Dives agris. Ditissimus agri. Sis pecore, & multâ dives tellure licebit. Quinque greges illi balantum, quina redibant Armenta, & terram centum vertebat aratris. Dives agri Dorilas, quo non possederat alter latius. *Quære Dives.*

POSTHAC.

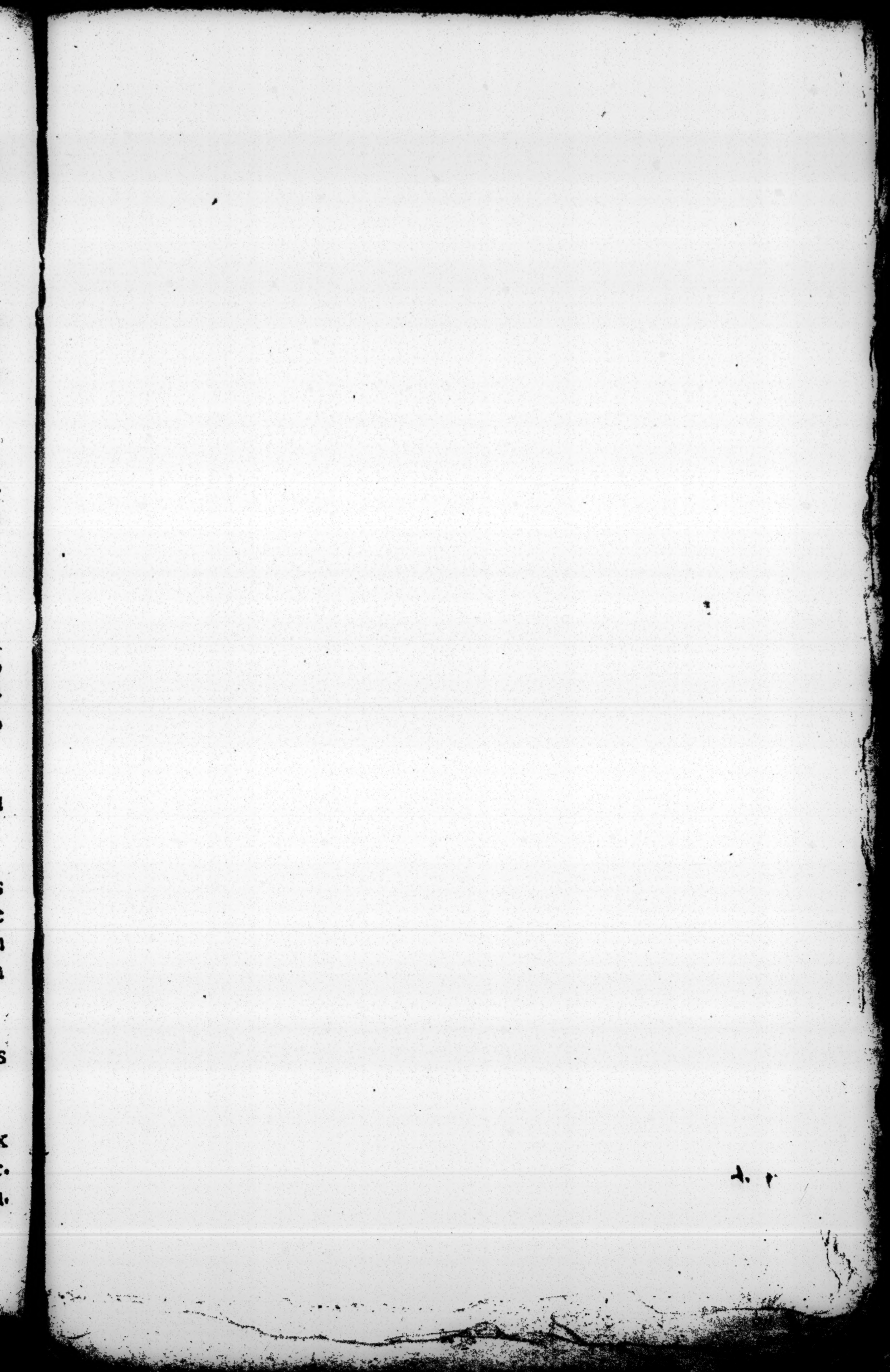
* Dein. Deinde. Postmodo. Tempus veniet, aderit. Dies aderit, Quandoque. Tempus erit, quum, *&c.*

POSTQUAM.

* Quam simul agnôrunt. Simul, vel simulac. Ubi. Nox ubi consumpta est. Ut. Utque domus partem tenuere.

Quum.

Heb: 16.

Quum. At cum pulsa fames. Quo primum contigit auras tempore.

POTARE.

Vasa referta mero evacuare. Siccare, exsiccare mero spumantia pocula. Totos vacuare cados. Urgere toto pocula plena die. Alios urgere scyphis vino repletis. *Quære Bibere.*

H.✗17.

POTENS.

Validus, valens, magnificus. Totum qui viribus occupat orbem. Regio potens armis, ac ubere glebæ. Avis atavisque potens. Sic Romana potens Italâ virtute propago.

POTENTIA.

Magna, vasta, longa, insuperabilis. Nate, meæ vires, mea magna potentia solus. Non ea vis animo. Grates persolvere dignas, Non opis est nostræ. Tanta erat & virtus, & cum virtute potestas. Potestas. Robur.

POTENTIA PRÆDITUM ESSE.

* Posse. Cui data potestas. Qui potis est facere. Qui valet ima summis mutare. Vastis cum viribus audax. Valet hic ingentes promere vires. Prædurus viribus. Cui vigor in membris. Cui promptæ ad fortia vires. Fisus latis humeris, & mole juventæ. Viribus, & magnos nisu qui vinceret artus.

PRÆCEPTOR.

H. 21.
H. 28.

Tenens, gerens, habens virgea sceptra regenda scholæ. Habens tradita sceptra scholæ. Cui tradita, data, commissa sunt virgea sceptra scholæ. Formans imbellem juventam studiis. Tradens vitæ præcepta regendæ. Imbuens juventam liquidis aquis Pierii fontis. Docens Aoniam pubem. Erudiens magno sudore juventam. Instituens teneram verâ pietate juventam. Propinans discipulis puras aquas de fonte Thespiadum. Promens discipulis dona divite penu. Gerens curam vitæ & salutis discipulis, & perpoliens agreste pectus.

PRÆCIPITEM DARE.

Mittere, jacere è summo, præcipitare. Mittere, agere præcipitem. Volvere in præcipites fossas urgente ruinâ,

Præcipitem liquidas projecit in undas. Ferri, volvi in præceps. Propellere ex alto corpus. Toto præceps se corpore ad undas misit. Effundere se in æquor. In mare præcipitem puppi deturbat ab alta. Non fugis hinc præceps, dum præcipitare potestas? Quære *Decidere*.

PRÆCLARUS. V. *Celebris*.

PRÆDA.

Rapina, violenta, infanda, sæva, inaudita, invidiosa, apta avido. Exuviæ cruentæ, hostiles, præda inanis, exigua, sordida, barbara, sanguine carens, cruenta, novella. Spolia hostilia, hostica, bellica, opima, regalia, adempta. Incidit in casses præda petita meos. Raptas ad littora vertere prædas.

PRÆDARI.

In bona alicujus venire. Prædam agere ferreque. Deprædari. Prædâ potiri. Vi re aliquâ potiri. Vivere rapto. Compilare. Prædam facere. At vos exiguo pecori furesque lupique Parcite, de magno est præda petenda grege. * Omnia latè vastare. Populare. Lybicos populare penates. Vastare. Vastare Cyprum. Ad multas lupa tendit oves, prædetur ut unam.

PRÆDATOR.

Prædo insidiosus, sceleratus, infestus, funestus, grassans. Insidians viatoribus. Infestans viatores. Avida instructus rapinâ.

PRÆDICARE. V. *Docere*. V. *Parochus*.

PRÆDICERE.

De cœlo tactas memini prædicere quercus. Sæpe sinistri cava prædixit ab ilice cornix. Ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix. Venturam melius præsagit navita noctem. Sic magna sacerdos Est mihi divino vaticinata sono. Obscœni canes, importunæque volucres Signa dabant. Fatis ora resolvere. Futura expedire. Et mihi jam multi crudele canebant Artificis scelus. Tunc etiam fatis aperit Cassanda futuris Ora Dei jussu. Accipe quod lætâ tibi pandunt luce sorores. Viridicos Parcæ cœperunt edere cantus. Sola novum dictuque nefas Harpyia & Celeno Prodigium canit, & triste denun-

nuntiat iras. Quod Phœbo pater omnipotens, mihi Phœbus Apollo prædixit. V. *Propheta*.

PRÆGNANS. V. *Gravida.*

PRÆLIUM. V. *Pugnare.*

PRÆMIUM.

Largum, magnum, meritum, debitum, sufficiens, promissum, petitum, ingenio dignum. Præmia digna referre. Præmia reddere debita. Accumulare præmiis. Geminum pugnæ proponit honorem. * Sunt hic etiam sua præmia laudi. Doctarum hederæ præmia frontium. Meritæ expectare præmia palmæ. Invitare pretiis animos, & præmia ponere. Accipere præmia digna. Munera vos condigna manent. Præmia solvere merita.

PRÆPARARE.

* Accingere se. Aptare se. Semet parare. Accingunt omnes operi.

PRÆPOSTERE.

In caput alta suum labentur ab æquore retro Flumina, conversis Solque recurret equis. Terra feret stellas cœlum findetur aratro. Unda dabit flammas, & dabit ignis aquas. Omnia naturæ præpostera legibus ibunt. Parsque suum mundi nulla tenebit iter. Et prius hinc nobis nimium conterminus Ister In caput Euxino de mare vertet iter. Fluminaq; in fontes cursu reditura supino. Antè retro Simois fluet. Ad fontem Xanthi versa recurret aqua. Fluminaque ad fontis sunt reditura caput. Fluminaque ad caput incipient revocare liquores. Multa prius vasto labentur flumina ponto. Amnis & inversas duxerit antè vices.

PRÆPUTIUM PRÆCIDERE.

Cultro saxeo membra tenella secare. Præputia pueri sacro præcidere saxo. Tum puero generis signum de more vetusto imprimitur.

PRATUM.

Florens, vernans, herbidum, viride, odorum. irriguum, floridum, herbosum, udum, humidum. Pictum ridentibus herbis. Vere novo ridens quod sitiens bibit ætheris imbrem. Loca viridantibus herbida pratis.

tis. Area nitidissima. Area humida de guttis lenè sonantis aquæ. * Prata movent animos diversicoloribus herbis. Prata recentia rivis. Florea rura. Ubi Zephyris melioribus halent perpetui flores. Prata smaragdineo colore.

PRECARI.

Verba precantia dare, dicere, fundere. Preces admovere, adhibere. Sollicitare precibus. Ore precari. Voce rogare. Fatigare votis. Corde gemente, supplicibus votis precari, petere. Supplicibus exposcere votis. Tendere manus supplices. Ad pia propensum vota vocare Deum. Supplex humilisque precatur. Ad te confugio, & supplex tua numina posco. Per superos, & conscia numina veri orare. Ferre ritè preces. V. *Deum precari.*

PRECES.

Verba precantia. Verba rogantia. Vox rogans. Preces justæ, blandæ, piæ, sollicitæ, timidæ, pudicæ, castæ, supplices, benignæ, serviles, flexanimes, mollientes, flectentes animos. Oratio penetrans stellantem superi regis in aulam.

PRECES AUDIRE.

Accipere preces. Excipere, admittere gemitum. Percipere aure preces. Moveri, flecti precibus. Annuere, assentiri oranti. Votis favere rogantis. Suscipere vota linguæ. Percipere preces attentâ, apertâ, facili, placidâ aure. Aures precibus præbere benignas. Non sinere vanas supplicis esse preces. Vota exaudire rogantum. Dare se placidum querenti. Audire vota quæ pia lingua facit. Accipere vultu pia vota sereno. Inclinare. porrigere pronas clamoribus aures. Audire verba anxia fletus. Applicare facilem aurem supplicantibus. Admovere aurem benignam supplici. Dare se facilem votis.

PRECES NON EXAUDIRE.

Spernere, negligere, repellere preces. Aversâ aure negligere preces. Contemnere preces supplicum. Negare implorantibus aurem. Occludere aurem questibus. Abnuere aurem suppl ici. Vultu tetrico despicere questus.

stus. Aversari, Despicere vota rogantis. Surdâ velut aure repellere gemitus. Rapidis dare vota irrita ventis.

PRINCEPS.

Inclytus, bellicus, belliger, illustris, mitis, justus. Ad præmia velox. Piger ad pœnas. Viribus utens. Marte ferox. Vinci nescius armis. Rerum cui summa potestas. Populos sub ditione tenens. A summo ordine nomen habens. Justitiam vigili pietate regens. Insontes regens, & pœnis errata coërcens. Rerum sceptra gubernans. Sua quem virtus multis heroibus æquat. Metuenda tenens sceptra jubente Deo. Cui imperium servare pios, & plectore sontes. Cui populi incumbit cura paterna sui. Largo pectora docta favore juvans. Victricibus inclytus armis. Cui data majestas cogendi mobile vulgus, Serviat ut verâ religione Deo. Fovens & protegens ingenuas artes. *Quære Heros.*

PRINCIPES ELECTORES SACRI Romani Imperii.

Clara viris septem fulget Germania, summi
  Quos penes arbitrium Cæsaris omne manet.
Præsul Agrippinas sacri Archi per Itala regna
  Cancellarius est totius imperii,
Per Germana Moguntinensis Episcopus arva
  Præstat idem: per idem Gallica Trevir agit.
Poma Palatinus dapifer Comes aurea gestat.
  Dux gladios equitum Saxo magister habet.
Marchio fert sceptrum Camerarius. Ipse Boëmus
  Rex pincerna manu pocula digna tenet.

PRINCIPIUM.

Exordium. Primordium. Initium. Cœptum. Incœptum. Limen. Exortus. In prima fronte libelli. In limine vitæ. Tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Æneas classem.

PROCUS.

Turba luxuriosa proci. Turba temeraria. Copia procorum. Multorum frustra votis optata procorum. Multorumque fuit spes invidiosa procorum. Mille procos habuit bis septem nubilis annis.

PRODERE. *Quære Judas.*

PRODESSE.

Juvare. Conducere. Favere. Altera frumentis favet. Pecori opportuna loca, & commoda Baccho. Est operæ pretium.

PROHIBERE. V. *Impedire, Resistere.*

PROIICERE. V. *Jacere.*

PROLES. V. *Filius.*

PROMETHEUS.

Satus Japeto. Cui Pyrrha sui filia fratris erat. Aërias volucres sanguine fixus alit. Qui carpitur viscera in duris saxis Ιαπετιονίδης, Iapetionides. πυρὸς δότης, ignis largitor.

PROMISSUM.

Res promissa, pollicita. Receptum. Linguæ fœdera. Pignora polliciti. Verba polliciti. Promissi fides. Promissi gratia.

PROMISSUM SERVARE.

Pollicitis addere fidem. Promissum facere, reddere. Stare promissis. Dare pollicita pignora. Promissis manere. Præstare, servare fidem. Persolvere promissa præmia. Tibi maxima rerum verborumque fides.

PROMITTERE.

Offerre deferre, obligare, obstringere fidem. Facere promissum. Dare dextras fidemque. Dare promissum. Si tamen hoc ulli de se promittere fas est. Spondet reduces inducere terris. Polliceri.

PROMULGARE.

Retegere. Detegere. Aperire. Patefacere. In publicum efferre. Prodere. Vulgare. Palam facere. Palam referre. Efferre sub auras. Demere silentia.

PROPE.

* Juxta. Propter. Propter humum volitat. Secundum plena flumina. Falsi Simoentis ad undam. Haud procul hinc.

PROPERARE.

Tollere, rumpere, pellere moram. Mora abest. Rapidis ferri passib⁹. Nulla mora est operi. Haud mora. Nec mora.

Præ-

Præcipitare viam. Urgere iter. Ferri cursu. Festinare viam. Festinate viri, nam quæ tam sera moratur Segnities.

PROPERTIUS.

Blandus. Præcepta Properti. Cujus opus Cynthia sola fuit. Romanus Callimachus. Proxima supposito contingens Umbria campo, Quem genuit. Romanique aderit pagina Callimachi.

PROPHETA.

Fatidicus, veridicus, vaticinans. Edens oracula veridicis vocibus. Repletus pectora afflatu sancto. Divino numine tactus, motus, actus, agitatus. Qui oracula sancta canit. Divino percitus œstro. Quem voces veterum & sancti cecinere prophetæ. Vates sacri. Interpres Numinis. Venturi præscia turba. Sagax ventura videre fatidicus vates. Doctus futuri. V. *Prædicere.*

PROSERPINA.

Erebi Regina. Nata Cereris. Persephone. Inferni pollens Regina Tyranni. V. *Regina Inferni.*

PROSPERE.

Omine læto. Secundo flatu. Lætis, secundis successionibus. Vento secundo. Dextro alite. Deo secundo, favente. Diis auspicibus. V. *Felix.*

PROSPERITAS.

Tibi tempora veris erunt. Dum juvat & vultu ridet fortuna sereno. Donec eris felix multos numerabis amicos: Tempora si fuerint nubila solus eris. Dum mea puppis erat validâ fundata carinâ, Qui mecum velles currere, solus eras: Sed quia contraxit vultum fortuna, recedis, Auxilio postquam scis opus esse tuo. Dum flaret velis aura secunda meis. Est velis aura secunda meis. Navis mea fertur amico vento. V. *Rebus secundis.*

PRUINA.

Matutina, cana, vitrea, gelida, concreta, nocturna, hiberna, canens, nivea, rigida, roscida. Exceptæ Lunæ de nocte pruinæ.

PUBLICARE. V. *Promulgare.*

PUDERE.

*Erubescere. Erubuit Phaëton. Subitus invita notavit

tavit ora rubor. Æstuat ingens imo in corde pudor. Non attollere contra sustinuit oculos. Qui color infectis adversi solis ab ictu Nubibus esse solet, vel purpureæ auroræ, is fuit in vultu. Flava verecundus tinxerat ora rubor. Pudor vultus gravat. Erubuit gremioque pudor dejecit ocellos. Erubuere genæ, totoque recanduit ore. Pudor ora subit. Pudore sensi me totis erubuisse genis. Lumina fixa tenet plena pudoris humo.

PVDOR.

Purpureus, roseus, tener, castus, virgineus, verecundus, ingenuus, honestus, turpis. Character, nota, index ingenuæ mentis. Dejiciens oculos. Humi flectens lumina. Ora inficiens, colorans. Qui se manifestat, Prodit in ore. Solvere jura pudoris. Ponere pudorem. Violare pudorem. Extinctus pudor.

PVELLA.

Formosa, tenera, bella, culta, ornata, candida, nivea, operosa cultibus, facie præsignis, facie insignis, formâ præstante, laudatissimâ formâ. Una digna duas forma vincere. Oculos dejecta modestos. Raras dotata per artes. Sibi quam non vindicat alter. Turpis, lasciva, petulans, procax, audax, superba, pæta, deformis. Nimium vaga turba puellæ. Dulce puella malum. Perpetuum nata puella malum.

PVELLA CASTA. V. *Casta puella.*

PVER.

Formosus, facie spectabilis, tener, lascivus. Incautis nimium temerarius annis. Impuræ matris prolapsus ab alvo. Turba minuta. Multâ callidus arte. Pæne puer, dubiaque tegens lanugine malas. Puer impubes & adhuc non utilis armis. Inque sinu puerum qui nondum impleverat annum, Dulce ferebat onus. νεοθρεφὲς ἔρνος, tenerum germen. V. *Juvenis.*

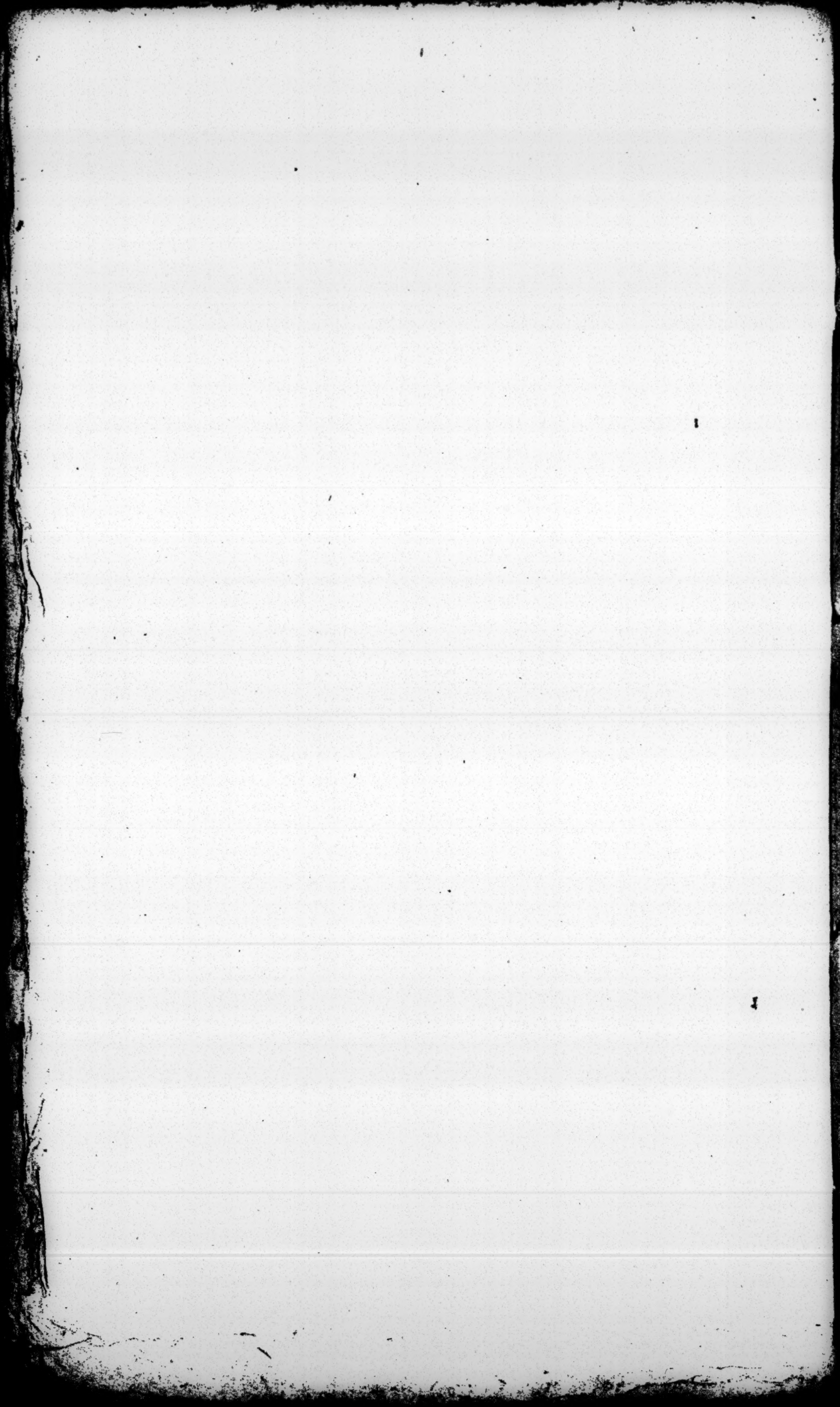
XII. ANNORVM.

Filius hujus erat primo lascivus in ævo.
Addideratque annos ad duo lustra duos.

XIII. ANNORVM.

Tertius interea decimo successerat annus.

XV.

XV. ANNORVM.

Jam tria lustra puer furto conceptus agebat.
Is tria cum fecit primum quinquennia, montes
Deseruit patrios. V. *Annus*.

XVI. ANNORVM.

Pulcher, & octonis iterum natalibus actis,
Signarat teneras dubiâ lanugine malas.

PVERITIA.

Ætas infirma. Ætas mollis & apta regi. Anni molles, teneri, pueriles, primi. Primum ævum. Mobilis ætas. Casibus impingens compluribus ætas.

PVERPERA.

Laborans utero. Gemellipera. Prolem enixa gemellam.

PVGNA.

Anceps, tristis, ferox, aspera, sæva, acris, cruenta, sanguinea, acerba, terribilis, crudelis, trux, atrox. Certamen infandum, immane, martium. Fremebundi certamina Martis. Flebile Martis opus. Prælia Mavortia, cruenta, αἵματος πέλαγος, sanguinis pelagus.

PVGNARE.

Dimicare pugnâ. Decertare. Certamen subire. Concurrere ferro, telis. Conferre dextram. Miscere prælia. Concurrere campo. Arma armis nectere. Gerere Martis opus. Decernere ferro, armis. In certamina venire. Crudo pugnam committere cæstu. Prima manu tentare pericula belli. Succedere pugnæ. Celeri certare sagittâ. V. *Bellum gerere*.

PVGNARE PRO PATRIA.

Protegere patriam fortibus armis. Ruere in arma pro libertate patriæ. Ruere in arma pro patriis focis. Patriam Marte tueri, tutari. Facere prælia pro patria.

PVLCHER. *Quære Forma*.

PVLVERVLENTVS.

Pulvere turpis. Caniciem immundo profusam pulvere turpant. Fœdare in pulvere crines. Glebasque jacentes Pulverulenta coquit maturis solibus æstas. Pulverulenta fugâ dare terga per agros.

PVL-

PVLVIS.

Inanis, levis, siccus, exiguus, cæcus, æstivus, tenuis. Turbidus atrâ caligine. Quem venti magno turbine corripiunt. Quem dissipat aura. Quem turbinis ira rapit & disjicit. Quem aura levis torquet. *Fulvus arenosâ surgens tellure sub auras, Erigitur globus, atque operit caligine densâ. Cornipedumque vias, aurigarumque labores. Vide ut atra nubes pulvere abscondat diem. Fumo similes campus erigit in cœlum nebulas.

PVNIRE.

Sumere supplicium vindice dextrâ. Ultrice manu frangere, & supplicio premere. Punire crimina inductâ rotâ. Laniare rotis. Elidere crura. Confringere crura. V. *Pœnâ afficere*.

PVNITIO. V. *Pœna*.

PVNIRI. V. *Pœnas dare*.

PVRGARE.

Vitæ crimina demere. Eluere, abluere omne nefas. Diluere vitiorum sordes. Auferre criminis onus. Criminis admissi contagia mundare. Abstersis sordibus scelus omne abluere. Tollere, expiare peccatum.

PVRPVRA, PVRPVREÆ VESTES.

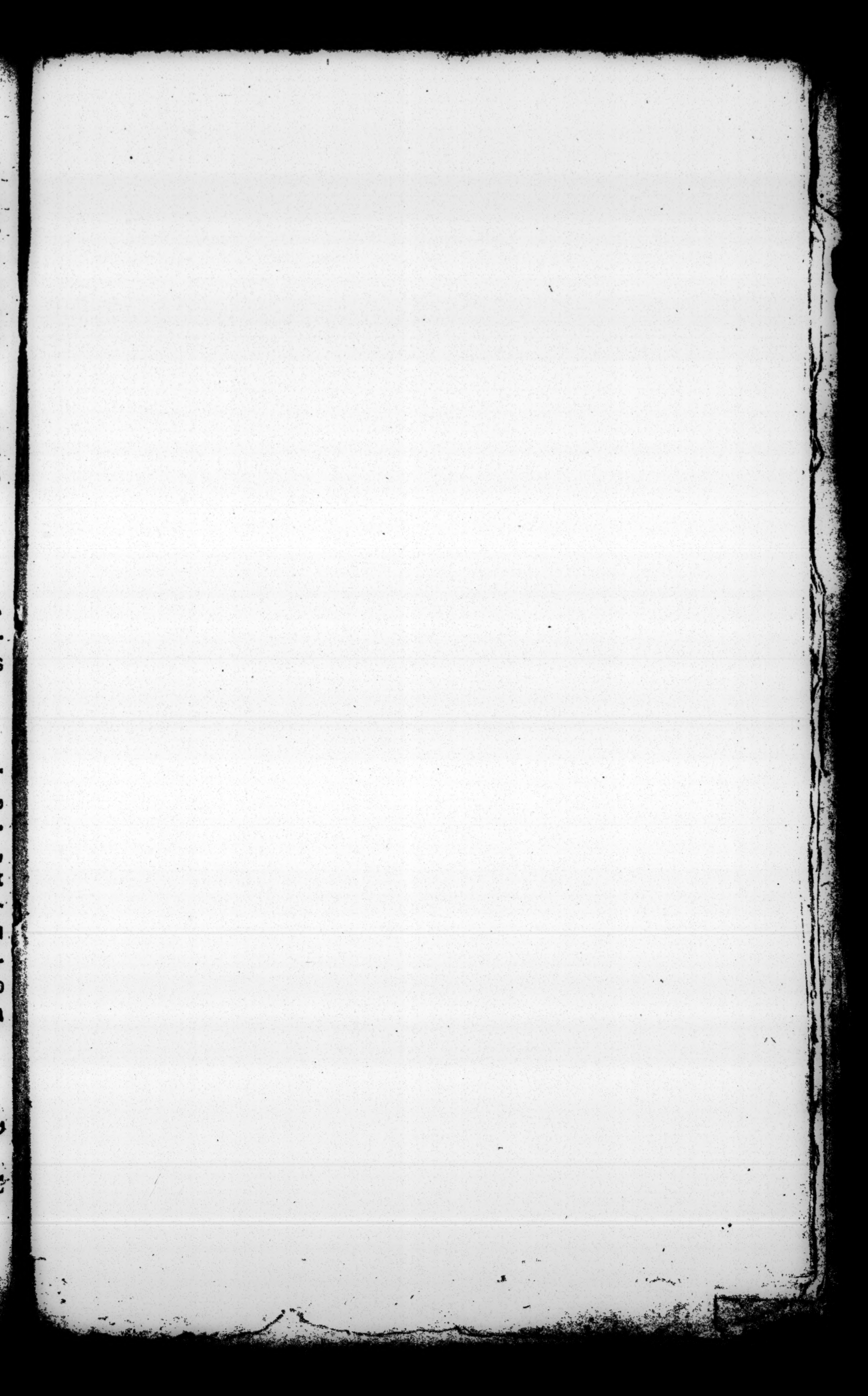
Fulgens, rubra, rutilans, regalis, pretiosa, nobilis, sanguinolenta, ardens, rubens. Color purpureus, Tyrius, Ostricinus. Tyrii colores. Tyrius succus. Ostrini colores. Purpura pœna. Ostrum purpureum, puniceum, coruscum, rutilum, Sidonium, Getulum. Tyrium quæ purpura sensit ahenum. Tyrio murice palla saturata, satura, tincta. Saturatæ murice vestes. Vellera medicata Tyrio aheno. Tincta Sidonio murice lana. Adusto murice candens. Tyrio distincta murice vestis. Tyrio ardebat murice lana. Sidonio insignis amictu. Sidoniam, picto chlamydem circumdata limbo.

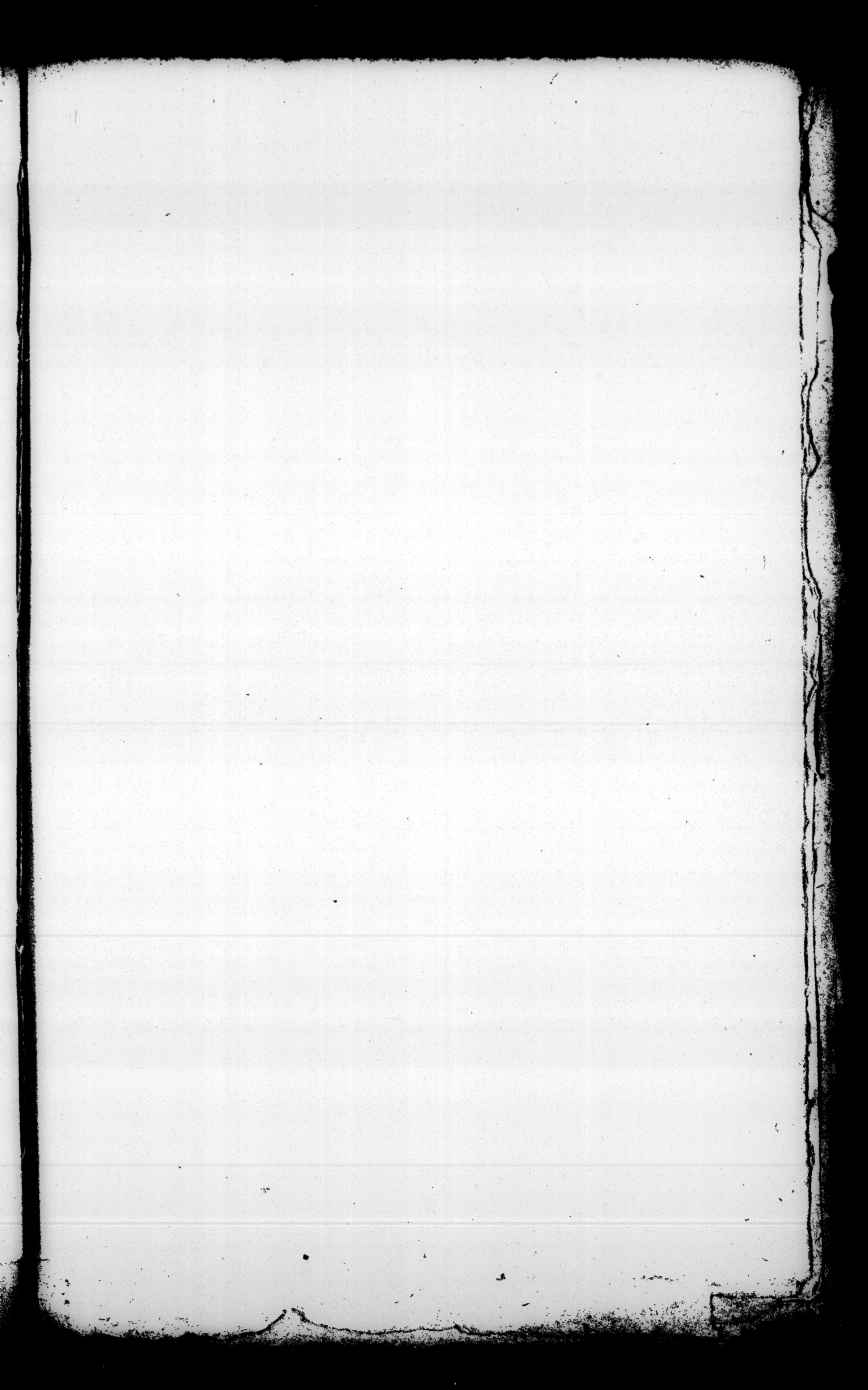
PVTARE. V. *Opinio*.

PVTRIDVS.

* Corruptus. Vitiatus. Illuvie peresus. Loca sente, situ, longâ carie confecta.

PYG-

PYGMÆUS.

Parvus, brevis, ridiculus, parvulus. Certans, bella gerens cum gruibus. Pygmæus parvis currens bellator in armis, Raptusque per aëra curvis unguibus à sæva fertur grue.

PYTHAGORAS.

Samius senex. Qui posse renasci Nos putat. Divinus, prudens, celebris. Panthoïdes.

Q.

QUADRAGINTA.

Dena quater. V. *Annus.*

QUÆRERE.

* Investigare. Rimari. Requirere. Explorare. Lustrare. Causas penitus tentare latentes. Vestigare viros. Altè vestigare oculis. Omni terrâ, omni quærere profundo. Scrutari. Quæritare. Indagare.

QUATERE.

* Concutere. Movere. Quassare. Nutu tremefecit Olympum. Quatere, vibrare, coruscare hastam. Tectâ quatiebant cuspide thyrsos. Arma rotare lacertis.

QUIA.

Quoniam. Propterea quod. In promptu causa est. Nempe.

27

QUERCUS.

Patula, glandifera, umbrosa, dura, rigida, aërea, sublimis, annosa, valida. Chaonis arbor. Jovis arbor. Sacra Jovi. Gratissima porcis. Infixis altè radicibus hærens. Annoso robore quercus. Curvata glandibus.

Shr: 6.

QUERI.

Fundere questus. Dare querelas. Effundere querelas. Edere, promere, proferre querelas. Loca complere, replere querelis. Turbato pectore rumpere questus. Volvere tristes querelas. Jactare tristia verba flexilibus querelis. Implere cœlum questibus. Peragere querelas. * Multa querens ignominiam, plagasque superbi victoris. Stabat multa querens. Philomela mœsta flet noctem, ramoque sedens miserabile carmen integrat, & mœstis latè loca questibus implet. Gemere alicujus crudelia

crudelia fata. Longas in fletum ducere voces. (Me miserum!) ingeminat.

Ihr: 4

QVIES.

Mollis, optata, jucunda, secura, placida, languida, grata, tranquilla, amica. Pacis amans. Reparans, recreans defessi corporis artus. Recolligens vires fractas. Reficiens membra quæ fracta labore jacent. Quæ reparat artus. Quæ membra fessa, defessa, fatigata, defatigata, lassa, languida novat. Requies blanda, dulcis, petita, secura. Vide *Somnus*.

Ihr: 4

QVIESCERE.

Placidæ indulgere quieti. Carpere optatam quietem. Placidâ quiete fessa membra levare. Capere dulcem quietem. Frui quiete. Plena ubi securæ terra quietis erit. Litera jam lasso pollice sistit opus.

QVINDECIM.

Tria lustra agere. Arcas adest ter quinque ferens natalibus annos. Is tria cum fecit primum quinquennia, montes Deseruit patrios.

R.

RABIES.

PRæceps, vesana, indomita, sæva, furiosa, malesuada, malesana, effera, concita, acerba. Nigro armata furore. Effera vis animi. V. *Insania*.

RABIE AGITARI.

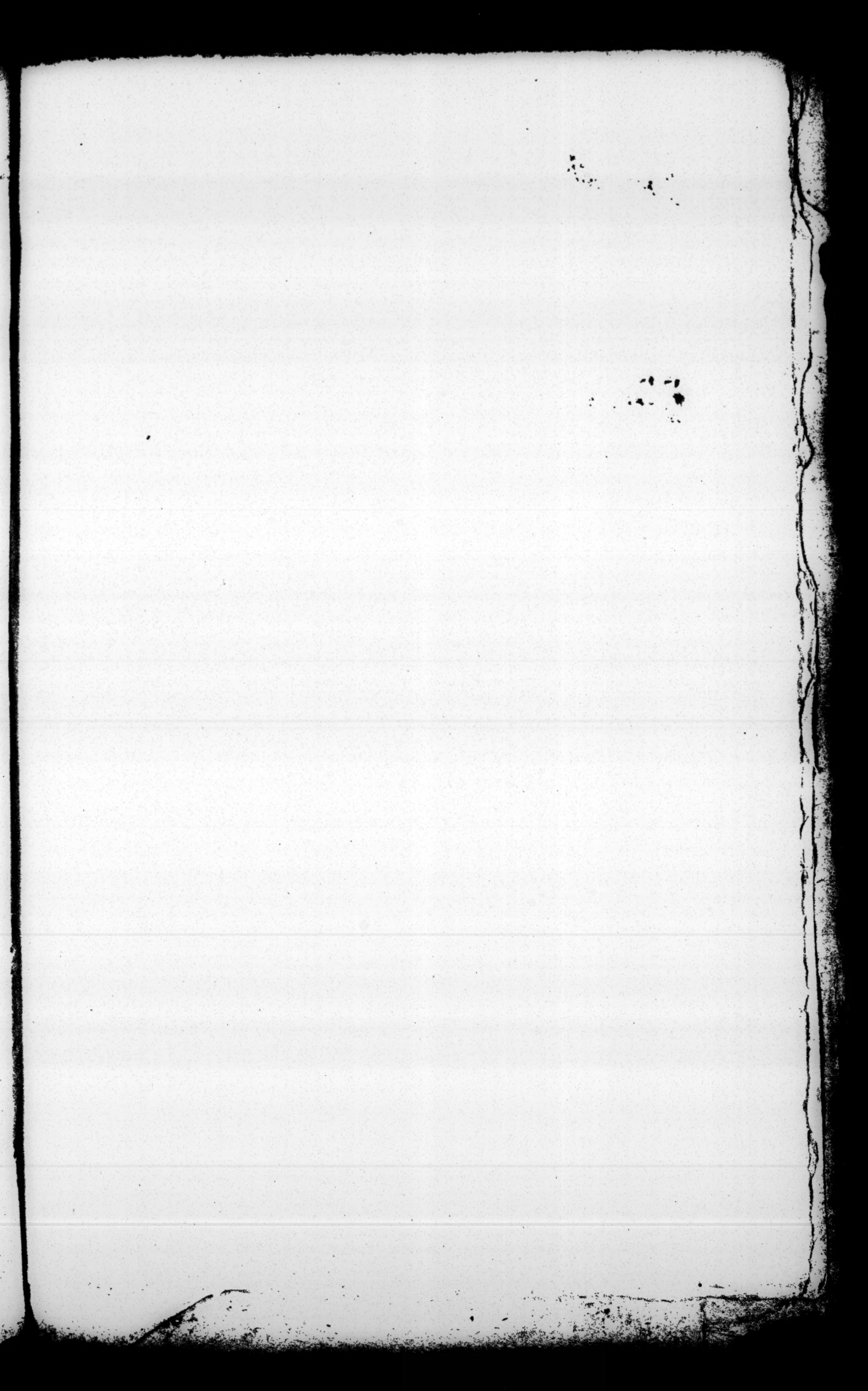
Ardere, flagrare acerbâ rabie. Furiosâ rabie concitum, percitum esse. Animus stimulatur furente rabie. Corda tument rabie. Rabies, furor, iraque mentem præcipitant. Impelli, agi, circumagi, agitari rabie. Pectus anhelum, & rabie fera corda tumescunt. Dira subit rabies. V. *Insanire*.

RADIX.

Radices agere. Radice ad Tartara tendere: Arbor longis radicibus hæret. Radices altiùs arbor agit.

RAMVS.

Spatiantia brachia. Arboreæ frondes. Ramus fragilis, patulus, frondens, novellus, pensilis, umbrans, viridis. Arbore pendens. Curvatus pomorum pondere. Incerto

to pondere nutans. Autumni pondere pandus. Alumnus alienus, *pro ramo insito.*

RAPA.

Frigore gaudens. Præbens commoda multivoris alimenta colonis. Quæ inflat alitque.

RASTRUM.

Rastellum, pecten rarus. Instrumentum dentatum. Rastrum curvum, dentatum, validum, rigidum, grave. Curvis purgatur vinea rastris. Iniquum pondus rastri. Vertere terram pectine. Rastris glebas frangere inertes. Non rastros patietur humus, non vinea falcem.

RATIO.

phr: 9

Indagans, sapiens, cæca. Levans densâ caligine mersa. Excelsa dominans in corporis arce. Judicium faciens è rerum cognitione. Sensa animi rapiens hausta à Radiis luminis. Usus rationis.

REBUS ADVERSIS.

phr: 9

In miseris rebus. Rebus deploratis. Rebus in angustis. In misera sorte. In rebus egenis, asperis. Cum sors adversa fatigat. Horrificas sorte tonante minas. Fractis undique rebus. Cum sors irato fulminat ore minas. Rebus in arctis. Sorte furente, indignante, irascente.

REBUS SECUNDIS.

phr: 9

Cum vultu ridet fortuna sereno. Dum aura secunda flat, afflat. Cum fortuna juvat. Dum sors favet, arridet, ridet. Dum vultu blando, blandidulo sors aspicit. Dum navis fertur, it vento secundo. Dum mea per placidas cymba cucurrit aquas.

RECEDERE.

* Retro pedem cum voce reprimere. Trepidusque repentè refugit, Lucoque abscede verendo. Cedere. Limina linquere. Gressus removere.

phr: 8

RECOGNOSCERE.

Reddere incudi. Tradere incudi. Vocare ad judicium limæ. Limam adhibere. Elimare. Limâ mordacius uti. Pungere errata doctis lituris.

phr: 11

RECORDARI.

Tenere pectore, mente. Memori pectore dicta notare.

re. Voces alicujus mente sua concipere. Inhærere pectoribus. Animo adesse. Animo alicujus sedere. Ante oculos semper habere. Totis animi sensibus infixum habere. Habere signatum memori pectore. Fidâ mente tenere recepta. Semper gerere corde revincto. Signatum hoc memori pectore nomen habet. Hæret pectori. Et vocem memori condidit aure tuam. Manet altâ mente repostum. Animo fixum immotumque sedet. Æternum servat sub pectore vulnus. Nulla dies unquam memori vos eximet ævo. Non excidit animo. * ἐν φρεσὶ γράφειν, scribere in mente.

RECTUM.

Æquum, bonum. Fas. Auro venalia jura. Fas omne abrumpere. Sacrata resolvere jura. Decipiunt specie recti. Mens sibi conscia recti.

RECUSARE. V. *Negare.*

REDIMERE, REDEMPTOR.

* In medio turbine lethi versantem eripere. Pretio redimere. Generis lapsi sarcire ruinas. A morte reducere. Reparare genus humanum. Eripere letho. Subducere morti. Christus nos ex hoste recepit, nos morte redemit. Pretiosi sanguinis Lytro alluerit. Quære *Reparare*.

REDIRE.

Quærere reditus. Conversis recurrere equis. Si patrios unquam remeassem victor ad Argos. Referre pedem ad aliquem locum. *Remeare, repetere. Ipse urbem repeto. Reverti. Quà gressum extuleram repeto. Me refero inde domum, arcemque reviso. Esse reducem. Conversa domum dare lintea. Pedem reflectere. Pasti repetunt præsepia tauri. Retrorsum vela dare atque iterare cursus relictos. Quis te redonavit Quiritem Diis patriis Italoque cœlo. Revocare gradum. Vide *Regredi*.

REDUNDARE.

Tumet amnis aquis. Affluere, superfluere, abundare. Pomis exuberat annus. Vitio fœcunda nimis. Ager morientibus æstuat herbis.

RE-

V
ti
fo

Ja
fi
b
A
g
A
d

fr
pe

n
N
ac
le

qu
m
be
pe
ar

ce
vc

REFORMARE.

* Vaganti fræna licentiæ injicere. Amovere culpas. Veteres artes revocare. Leges resumunt priscam canitiem. Talem sensere Solonem res Pandioniæ, *id est*, reformatorem habuerunt Solonem Athenæ.

REFRIGERARE., & RI.

In reducta valle æstum vitare. Fluvii gravem solantur æstum. Ripâ viridante æstum levare. Gelidâ reficere aquâ. Ortus canis æstivi vitare sub gelida umbra Æstum grata mitigabat umbra. Aurulâ lenire æstum. Æstum relevare. Flumine gelido frangere soles. Aura gelido fovet afflatu. Aperto pectore ventos accipere. Arborea ab umbra frigus ducere. Patulâ arbore defendere soles. Rabiem canis aquulâ nemerosi fontis lenire.

REGERE.

Uti habenis. Juga flexit habenis. Tenere, moderari fræna. Urbes frænare superbas. Regere opes. V. *Imperare.*

REGINA INFERNI.

Proserpina. Hecate. Trivia. Phlegetontis. Persephone. Trinacria. Phlegetontea regina. Plutonia conjux. Nigri Jovis invida conjux. Trinacria Juno. Persephone acerba Sparsa caput Phlegetontide lympha. Inferni pollens matrona tyranni. Filia Cereris.

REGNARE. V. *Imperare.*

REGNUM.

Magnum, ingens, longum, potens, proavitum, antiquum, vix satis aptum regi. Sceptrum potens. Rerum moderamen. Fiunt regni jura minora tui. Centum urbes habitant magnas uberrima regna. Patrio insontes pellere regno. Post aliquot mea regna videns mirabor aristas.

REGREDI.

Gradum referre. Pedem referre retro. Gradum abducere retrò. Dare lintea retro. Iter revolvere. Torquere vestigia. Pelagus remetiri. Discedere verso gradu.

RE-

RELIGIO.

Prisca, antiqua, avita, cana, pura. Gratissima cœlo. Populum sub antiqua religione tueri. V. *Dei cultus*.

RELUCERE.

Mavors adamante coruscat. Radiare. Rutilare. Fulgurare. Micare. Nitere. Nitescere. Tenebrasque serenâ Luce secat. Dispergere lucem. Late fulgurat umbo. Collucent pocula mensis. Nova lux oculis effulsit. Cærula nubes solis inardescit radiis, longeque refulget. Nocturna renidet Luna. Terque ipsa sola, mirabile dictu, emicuit. Fulgere in armis. V. *Illucescere*.

REMIGRARE.

Ducere remos. Verrere, sulcare freta remis. Scindere aquas. Fluminis aquas torquere remis. Impellere nave remis. Movere freta remo. Movere remo carinam. Remo pellere navem. Incumbere validis remis. Æquora verrere. Remis sollicitare freta. Intendere brachia remis. Agili peragat freta cærula remo. Findere remigio aquas. Uti remis. Remos impellere, movere. Insurgere remis. Pulsare undas remo. Remo carpere iter. Dividere remis. Spumescunt æquora remo. Navis it remige, remis. Referre ad littora remos.

REMUNERARI MERITA.

Reddere vicem meritis. Officiis pretium rependere. Referre honorem officii. Referre, reddere, rependere gratiam. Præmia digna referre. Reddere pretium laborum, Grates persolvere dignas. V. *Gratiam referre*.

REMUS.

Agilis, validus, citus, tardus, lentus, levis, pendens, demissus. Vertens æquora. Secans undas. Agiles faciens navibus alas. Lignum sulcans æquor. Νηὸς πτερὸν, navis ala.

REPARARE.

O utinam possem populos reparare paternis Artibus. Et de femineo reparata est femina jactu. Dic Themi, qua generis damnum reparabile nostri Arte sit? Scelus expiare. Piare triste nefas. Culpam hanc miserorum morte piabunt.

RE-

REPETERE.

Repetere verba. Iterare voces. Reportare verba. Repetens, iterumque monebo. Nequidquam ingeminans, iterumque iterumque vocavi. Non canimus surdis, respondent omnia silvæ. Hæc in fine loquendi Ingeminat voces, auditaque verba reportat. Interea toto clamanti littore, Theseu, Reddebant nomen concava saxa tuum.

REPREHENDERE.

Dictis castigare. Carpere causidicus fertur mea carmina. Alienam carpere vitam. Corripere, culpare, objurgare. Censuram dare.

RESECARE FALCE.

* Resecare. Amputare. Abscindere. Aciem falcis tentare. Florentes secare herbas. Comam mollis Acanthi tondere. Pubentes herbas falce metere. Arida prata tondere. Falcem maturis supponere aristis. V. *Metere*.

RESISTERE.

Inexpugnabilis obstat, Medio lapis obstitit arvo. [Sistere contra. Verum etiam instanti læsa repugnat ovis.
* Obsistere. Reluctari. Posse sustentare. Sustentare aciem. Sustinet incursus. Densis obsistere turmis. Cruentis telis inexpugnabilis obstat. Briareus immensus stetit contra ætherem armatum.

RESONARE.

Tinnitus æra repulsa dabant. Latè resonant plangoribus ædes. Avibus resonant virgulta canoris. Saxa sonant, vocisque offensa resultat imago. Et vox assensu nemorum ingeminata remugit. Cum gemitu reboant silvæ. Insonat omne nemus. Cœlum tonat omne tumultu. Euridicen toto referebant flumine ripæ. *Vide Echo*.

RESPICERE.

Tollere ad sidera vultus. Conjicere oculos in aliquem. Oculis, pectore toto inhærere. Ad cælum lumina tendere. Passim oculos per cuncta ferre. Lumina defigere. Lumina ferre. Cernere. Speculari. Spectare. Huc illuc volvere oculos. Partes oculos versabat in omnes.

omnes. Omnia perlegere oculis: Torvè vel torvum tueri. Illa solo fixos oculos aversa tenebat. Geminas aliquò flectere acies. Lumina fixá tenere. Cuncta oculis lustrare. Vertere ad aliquem luminis orbes. Obtutu hæret defixus in uno. Os oculosque loquentis, Iam dudum & totum lustrabat lampade corpus. Oculos ferre omnia circum. Nequeunt expleri corda tuendo. Juvenis tum jussa superba Miratus, stupet in Turno corpusque per ingens Lumina volvit, obiitque truci procul omnia visu. Γοργὸν βλέπειν, καὶ ταυρηδὸν Gorgoneo, & taurino aspectu intueri.

RESPONDERE.

Responsum reddere paucis. Responsa dare. Alternis reddere verba notis. Addere verba dictis. Ore referre vicissim. Dicta referre. Reddere ore. Reddere verba, sonos. Mutua dicta referre. Verbis tangere verba. Ora resolvere. Jactare responsa. Veneris contra sic filius orsus. Vix ea fatus erat, gemitu cum talia reddit. Responsa referre. * Subjicere. Pauca furenti subjicio. Sic contra est ingressa Venus, *id est*, respondit. Quærenti, talibus ille, *scilicet*, respondit. Resequi dictis. Nisus ad hæc, *nempe*, respondit.

RESTARE.

* Superesse. Superare. Esse super.

RESURGERE. V. *Excitare.*

RETARDARE.

* Moliri moram. Moras afferre, Jungere, addere moram. Moræ caussas afferre. Rumpere, retardare iter. Continere cursum. Quæ tantæ tenuere moræ? Surgentes demoror Austros. V. *Mora, Morari.*

RETIA.

Rara, subdola, sinuosa, subtilia, tensa feris, fallentia, maculis distincta. Ducentia retia pisces. Casses dolosi, laxi, laxati, arcti. Plaga nexilis, nodosa, fallax. Laxata foramina retis. In laqueos auceps decideratque suos. Summaque transibat positarum lina plagarum. V. *Casses.*

RE-

de
he

alt

ar
nu
leg
lo
di
ha
Q

ſi
te
pe
ſo
ca

fl
g
q
as
u
du

p
g
di
p
V

RETIA TENDERE.

Retia nectere, ponere, struere, jacere fila, plagas tendere. * Suspendere casses. Cava retia contento fune trahere. V. *Venari.*

RETRO.

* Ponè. A tergo. Post terga. Post vestigia. In caput alta suum labentur ab æquore retro flumina.

REX.

Magnanimus, purpureus, potens, magnificus, invictus, armipotens, belliger. Tenens, gerens regia sceptra manu. Imperiosa, veneranda sceptra gerens. Quem penes legum veneranda potestas. Quem Deus in celsa sede locavit, opibus magnis & honoribus auxit. Cui tradita divinæ custodia legis. Cujus non falsum gloria nomen habet. Rector. Præses rerum. Regnator populorum. Qui solio sedet alto. V. *Princeps.* V. ~~*Heres.*~~ Heros

RIDERE.

Tollere risum. Laxare labella risu. Gestire risu lætissimo. Concuti risu. Ora in risum solvere. Ludere protervo risu. Concuti cachinno. Romani tollent equites, peditesque cachinnum. Perpetuo risu pulmonem agitare solebat Democritus. Ingeminat tremulos naso crispante cachinnos.

RIGARE.

Spargere semen aquâ. Roratas mittere aquas. Largo fletu simul ora rigabunt. Vultum lacrymis atque ora rigabat. Sparso latè rigat arva cruore. Tempus erat, vitreâ quo primum terra pruinâ Spargitur. Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas. Et amicos rigat imbres. Irriguumque bibant violaria fontem. Nutrire humore. Rivos ducere lenis aquæ.

RIPA.

Obliqua, fluvialis, opaca, curva, declivis, sonans. Ripa lenè sonantis aquæ. Blando flore coronata. Amicta gramine. Littus raucum, spumans, refluum, resonum, undisonum. Margo devexus, educens salices. Fremunt ripæ resonantibus undis. Magno agmine complere ripas. V. *Littus.*

RISUS.

Dulcis, blandus, tremulus, lætus, hilaris, procax, facilis, lepidus, effusus, urbanus, obscœnus, nimius. Casta fides, risus hilares, moresque pudici.

RISUM MOVERE.

Elicere, excutere risum. Quatere risu populum. Dare risus. Concitare, movere, facere risum.

RIVUS.

Torrens, rapidus, præceps, strepens, cadens, spumans, turbulentus, verticosus. Quem pluvia dedit. Qui rupto aggere de montibus fertur. Ab alta rupe cadens. Stridens per alta cacumina montis. Nimbis hyemalibus auctus. Uberibus fœcundus aquis. Diversis lapsi de partibus amnes. Tenuis fugiens per gramina rivus. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. V. *Fons*.

RIXÆ.

Turpes, molestæ, iniquæ, amaræ, tetricæ, rabiosæ, clamosæ. Dissidium. Discordia. Lis. Jurgia litigiosa. Jurgia insana. Rixa proterva, improba. Levis. Amaræ prælia linguæ. Crescens ab exiguis causis. Minimis verbis interdum maxima crescens. Lites gignere. Ciere discordiam. Quære *Jurgia*.

RIXARI.

Dicere, nectere, miscere jurgia. Meditari jurgia linguæ. Linguam ad Jurgia solvere. Per jurgia dicere. Jurgio contendere. Altercari. Jurgari. Ministrare verba rixæ. Acuere in jurgia linguam. Querelis assurgit & irrita jurgia dictat. Illis incedit magno discordia motu. Et certamen erat. Discrepare. Concertare. Quære *Jurgari*.

ROBUR.

Durum, validum, prævalidum, firmum, solidum, invictum, inexpugnabile, Herculeum. Vires valentes, præstantes, vegetæ, nervosæ. Innata rupibus altis robora. Quære *Vires*.

ROBUSTUS.

Viribus esse invictis. Præditus viribus. Viribus insig-

nis.

nis. Pectore firmo. Valido esse robore. Herculea, valida gens. Viribus superbus. Corpus durum patiensque laborum. Timor ille Phrygum, decus, & tutela Pelasgi Nominis Æacides, caput insuperabile bello. Sed quam Marte ferox, & vinci nescius armis, Tam nunquam factâ pace cruoris amans. Animi plenissima magni pectora. Acer erat, belloque ferox ad vimque paratus. Fervidus ingenio tum verò, & cladibus asper.

ROBVSTVM REDDERE.

Vires animumque suggerere. Robur suppeditare. Fortem, robustum reddere. Firmare. Confirmare. Vires addere, dare.

ROMA.

Inclyta, bellatrix. Urbs alta Quirini. Saturnia. Dardania. Ausonia. Quirinalis. Septemgemina. Rerum domina, caput orbis. Quæ summum gestit in orbe locum. Triplex, equitatu, plebe, Senatu, Pulcherrima rerum. Urbs Romulea. Urbs Martia. Quo nullum Latio clarius extat opus. Triumphati caput orbis. Prospiciens de septem montibus orbem. Urbs quæ toti præsidet orbi. Urbs septem alta jugis. Domina qui natus in urbe est. Romulidarum arcis servator candidus anser. Quæ de septem totum circumspicit orbem montibus. Πάμπολις, civitatum omnium Princeps.

ROMANI.

Æneadæ. Phrygii nepotes. Quirites. Turba Quirini. Viri Ausonii. Latio de sanguine nati. Gens Ausonia, Romana. Turba togata. Romanos rerum dominos, gentemque togatam. Romulidæ. Populus Quirini. Nobilium turba Quiritium. Crede mihi, nimium Martia turba sapit.

ROMVLVS.

Magnus, fortis, invictus, trabeatus, trabeâ decorus. Lituo pulcher trabeâque. Iliades. Marte satus. Proles Martia. Martigena. Rex Romanus. Romanæ conditor urbis. Nutritus lacte Lupæ. Sabina feri contudit arma Tati. Educti plures silvestri ex ubere reges. *Clarus Iliæ puer.

ROS.

ROS.

Cœlestis, vitreus, stillans, recens. Aquæ roratæ, rorales. Sparsaque cœlesti rore madebit humus. Ros in tenera pecori gratissimus herba. Pascuntur rore cicadæ. Canuerint herbæ rore recente quater. V. *Rigare*.

ROSA.

Verna, rorata, odorata, tenera, albens, amœna, candida, auricoma, fragilis. Veneri sacra. Quæ suavem spirat odorem. Oblectans mille modis. Ad radios floret quæ splendida solis, & moriens flectit sole cadente caput. Quæ manè viget, marcida nocte cadit. Cui color est nulli imitabilis arti. Medio quæ solis adusta calore, Ponit deciduo pendula flore comas. Quæ manè levibus viget alta pruinis, Arida vix primo vespere facta cadit. * ὀφθαλμίδιον ἀνθῶν, florum ocellus.

ROTA.

Curva, obliqua, celeris, fervens, rapida, disjecta. Orbis rotæ. Orbes celeres. Summæ curvatura rotæ. Perpetuum quæ circumvertitur axem. Atque rotis summas levibus perlabitur undas. Obliquæ signa iterata rotæ.

REVERTI. V. *Redire*.

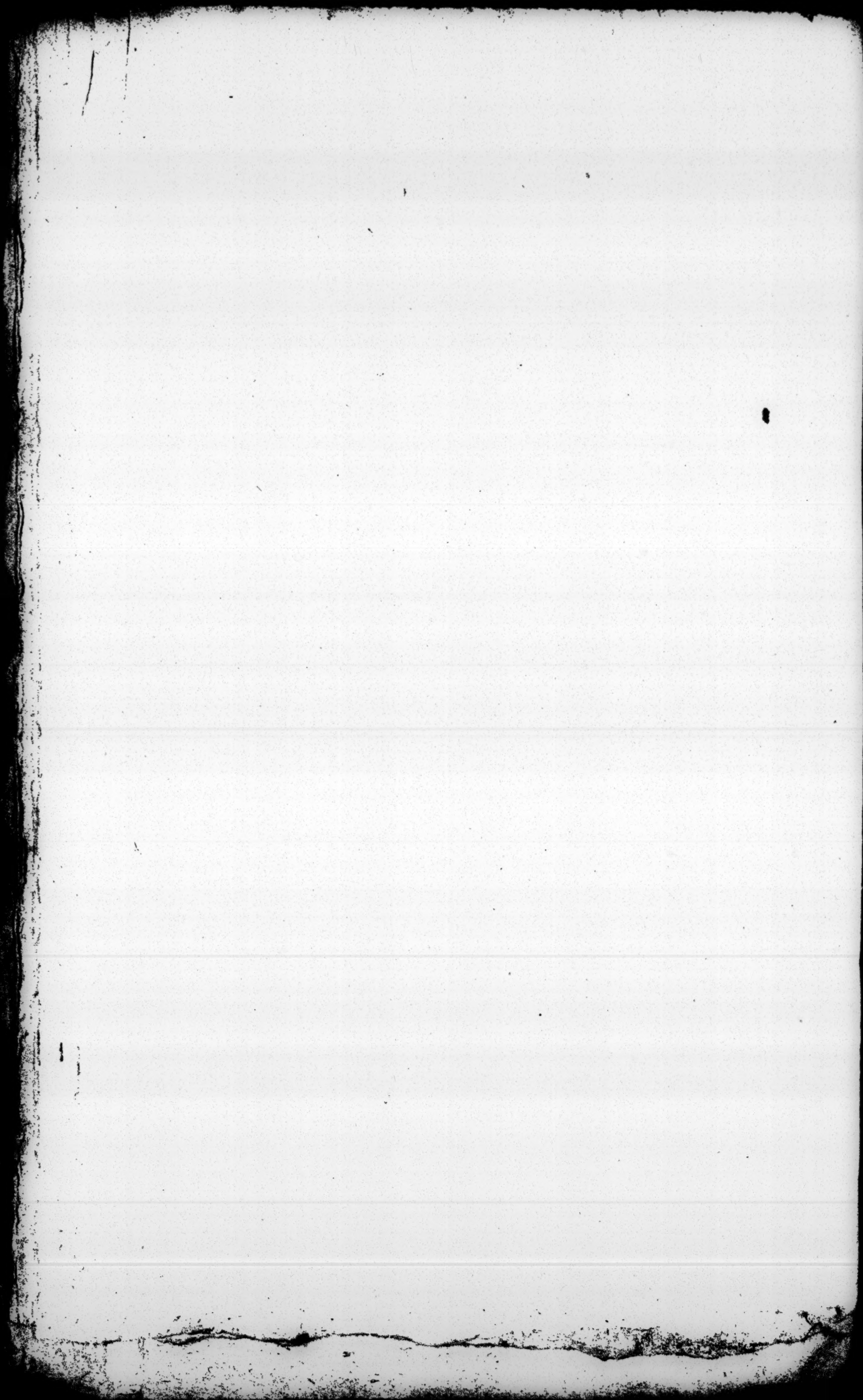
RUBIGO.

* Salsâ rubigine lædi. Scabrâ rubigine exedi. Mala culmos edit rubigo. Squalida rubigo infertur aratris desertis. Enses sunt scabri morsu nigræ rubiginis. Ferrum repositum roditur scabrâ rubigine. Gladii horrent situ.

RUBERE, RUBOR.

Roseus, purpureus, puniceus, coruscus, castus, sanguineus, flammans, igneus. Inficiens, tingens ora. Ora notans. Pingens vultum. Mistus candore. Sedens in ore. Inficitur teneras ore rubente genas. Pueri rubor ora notavit. Niveos infecit purpura vultus.* Virgineum ore pudorem suffundere. Pectora traxerunt tenuem percussa ruborem. Sidonio mollis aheno Repetita bibit lana rubores. Contrahere ruborem. V. *Pudor*.

RV-

RUGA.

Senilis, anilis, deformis, informis, fœda, aspera, severa. Arans vultum, sulcans cutem. Fœdans, turpans, notans crispans frontem.

RUMOR.

Volucris, volutans, garrulus, incertus, mobilis, vagus, terrificus, trepidus, ventosus. Hinc inde volans, ruens. Velox agitatis pervolat alis. V. *Fama*.

RUMOR SPARGITUR.

Mendax præcipiti rumor volat ocyus Euro. Nuntia fama ruit, multasque allabitur oras. Ad nos vix tenuis famæ perlabitur aura. Fama volat. It fama. Fama vagatur. Magnas it fama per urbes. Volitat fama per urbem. Hic incredibilis rerum fama occupat aures. Deditur hic subito Romana per oppida rumor. Rumor, ut est velox, agitatis pervolat alis. Phrygiæque per oppida facti Rumor it, & magnum sermonibus occupat orbem. Jamque ferebatur vicina per oppida fama.

RUMPERE.

Ille inter primos correpta dura bipenni Limina perrumpit, postesque à cardine vellit Æratos. Daphnidis arcum fregisti & calamos. Rumpere sacrificâ molitur colla securi. Tempora perfringit fulvo protecta capillo. Portasque refringit. Ille humeris postes concussit opacos. * Corpora prensa manu frangebat ad saxum. Instat vi patriâ Pyrrhus, nec claustra, nec ipsi custodes sufferre valent. Fit via vi, rumpunt aditus. Nodoso robore costas fregit. Restringere portas. Vi perfringere portas. Ferro quatere morantia claustra. Torta balista saxo gravi fregit portas.

RUPES.

Aërea, abrupta, acuta, saxea, Alpina, Caucasea, alta, ardua. Moles prærupta. Mediis quæ pendet in undis. Immota, firma, stans vastis in undis. In medio fluctuum. Obvia ventorum furiis, expostaque ponto. Scopuli quos rauca subedit unda. Petra perferens vim venti cunctam, atque minas cœlique marisque. V. *Scopulus*.

RUS.

Ferens messes opimas. Florens gravibus aristis. Flavens dulcibus aristis. Promens largas opes. Læto proventu beans agricolam. Spicis flavescens. Campus frugifer, florifer, herbidus, planus, sterilis, amœnus, vestitus gramine multo. Decoratus cespite molli. Læto gramine vernans. Depromens variis germina picta notis. Picti viridaria campi. Rura beata, dulcia fœcundi soli. V. *Ager.*

RUTA.

Salubris, salutaris, virens, viridis. Superans meritis gramina cuncta suis. Acuens lumina. Pellens venena. Jucunda oculis. Stirpibus atque herbis Boreas cum demit honorem, virens non ullâ languida facta manu. Inhibens dirâ mista venena manu. Cujus odor roborat caput & cerebrum. Vigens multiplici virtute medelæ. Attactu leni graves dispergens odores.

S

SABBATUM.

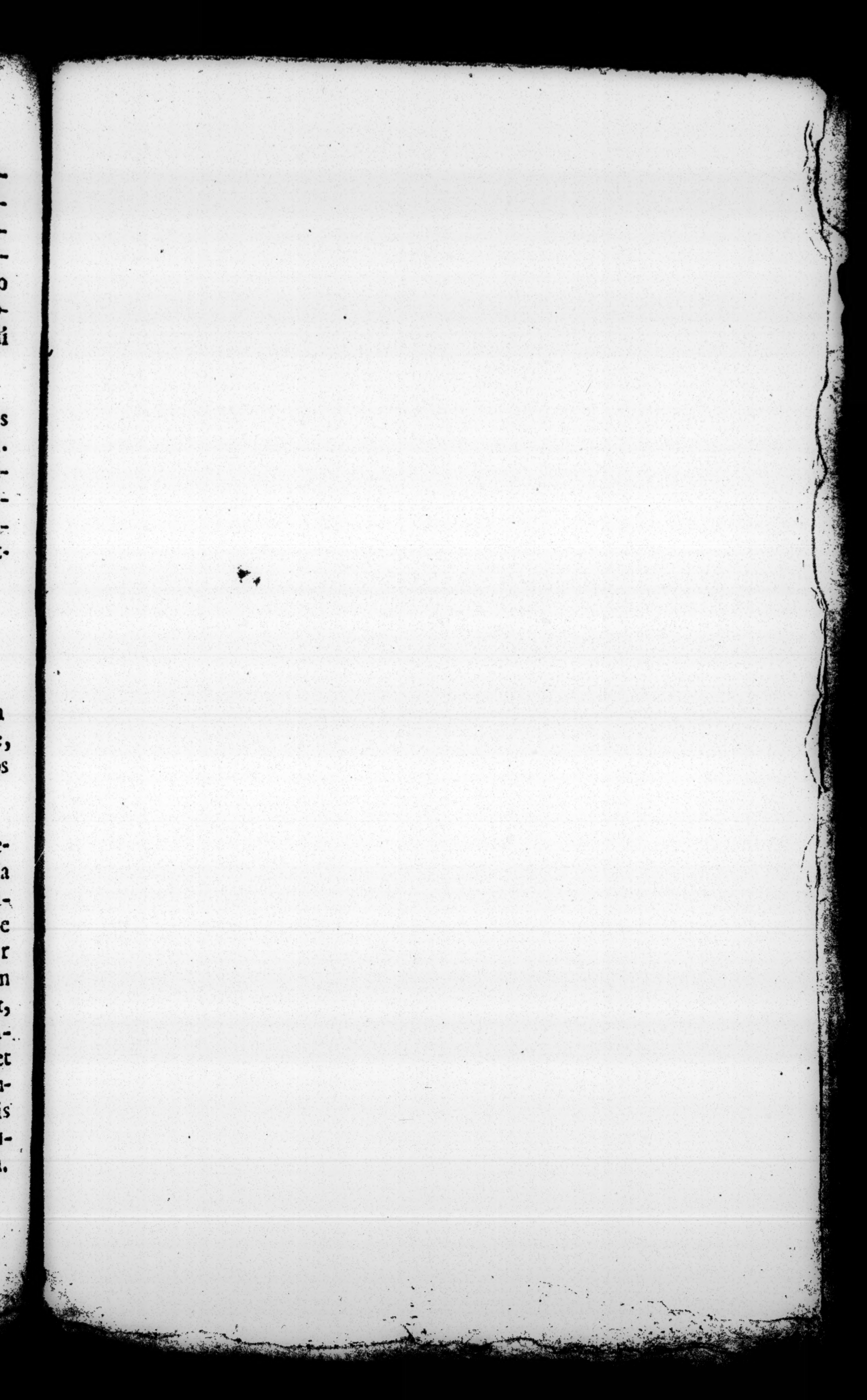
ILle dies veteri poscit quæ lege quietem.

SACERDOS.

Divinus, sacer, conspicuus, canus. Tractans mysteria sacra. Namque ubi verbipotens, sacroque salutifer ore, Sontem animam fando instaurat. Damnata Sacerdos Tartareæ ferat antra domus. Sacra dogmata tractans.

SACRIFICARE.

Sacra facere, parare, peragere, celebrare. Deum celebrare donis. Dona imponere aris. Cumulare altaria donis. Tingere victimis aras. Sacris flammis holocausta cremare. Sacrificis flammis exta cremare. Sanguine taurorum facere sacra Tonanti. Illius aram sæpe tener nostris ab ovilibus imbuit agnus. Taurum ingentem mactabat ad aras. Aris mactabat honores. Dona ferunt, onerantque aras, mactantque juvencos. Exta cremanda focis imponere. Multa tibi ante aras nostrâ cadet hostia dextra. Sternere altaria donis. Supplex aris imponere honorem. Libare Deo exta, victimam. Pateris libamus & auro. Sacris adolere altaria tædis. Dare thu-

ra. Lustramurque Jovi votis. Incendimus aras. Thura dabant, tepidusque cruor fumabat ad aras. Dare thuris honorem. Deo fumantibus aris placare. Deo cereale sacerdos imponit libum.

SACRIFICANDI RITUS, Ex virgilio, sexto Æneidos.

Quatuor heic primum nigrantes terga juvencos
Constituit, frontique immergit vina sacerdos,
Et summas carpens media inter cornua setas,
Ignibus imponit sacris libamina prima,
Voce Vocans Hecaten, cæloque Ereboque potentem.
Supponunt alij cultros, tepidumque cruorem
Suscipiunt pateris. Ipse atri velleris agnam,
Æneas matri Eumenidum, magnæque sorori,
Ense ferit, sterilemque tibi Proserpina vaccam.
Tum Stygio Regi nocturnas inchoat aras,
Et solita imponit taurorum viscera flammis,
Pingue superque oleum fundens ardentibus extis.

SACRIFICIUM.

Dona, munera, honor, officium sacri sacrificij. Paca les flammæ. Dies sacrificij. Ritus sacrificij. Sacra cœlestia, pia, augusta. Nefanda, fera, dira, crudelia, temerata, mentita, commenta, nova, moris novi. Dona cœlestia. Libamen. Far pium. Sanguis sacer. Honor solennis. Honor priscus. Thurea dona. Supplicia dona. Hostia. Victima. Altaria fumantia. Cæsi ad aras juvenci. Dona imposita aris. Fusus taurorum sanguis. Terque novas circum felix eat hostia fruges, Omnis quam chorus & socij comitentur ovantes.

SACRUM CELEBRARE.

Sacra altaris mysteria tractare. Dei pia dona in aras offerre. Vitalia liba, & calices fidelibus in sacrificio exhibere. De more sacerdos Sacra facit, niveam pro vertice tendit Hostiam, & auratum calicem. Sacerdos signando calicem signa beata dedit.

SAGA. V. Incantatrix.

SAGITTA.

Pennifera, pennata, rabida, cruenta, tincta, madens felle,

felle, serpentis felle lita, concita nervo, volans, celeris, hostilis. Tangens, lædens præcordia, corda. Quæ fertur per nubila. Volans, fugiens stridore horrendo. Quæ missa venit forti manu. Volucres aëreas nervo stridente diverberans. Cava tempora trajiciens. Arundo. Volucre ferrum. Telum letale, letiferum, vulnificum, penetrabile, acutum, exitiale, stridens, volitans. Exiens ab arcu. Tangens justam metam, volans per tenerum aëra. Spiculum. Jaculum. Tortilibus vibrata phalarica nervis. Quære *Jaculari.*

SALIX.

Amara, lenta, flexilis, viridis, viridans. Irrigui fontis amica. Rigens, & trunco turpis inerte jacens. Lentæ salicis virgæ. Frondes salignæ.

SALTARE, TRIPUDIARE.

Ducere choreas, choros. Exercere choros. Indulgere choreis, Celeri pede pulsare humum. Instruere choros. Ducere choros ad numerum. Agere choros. Dare motus compositos. Pedibus plaudere choros. Membra movere ad modos. Movere pedem ad numerum. Manum implicare choris.

SALTARE.

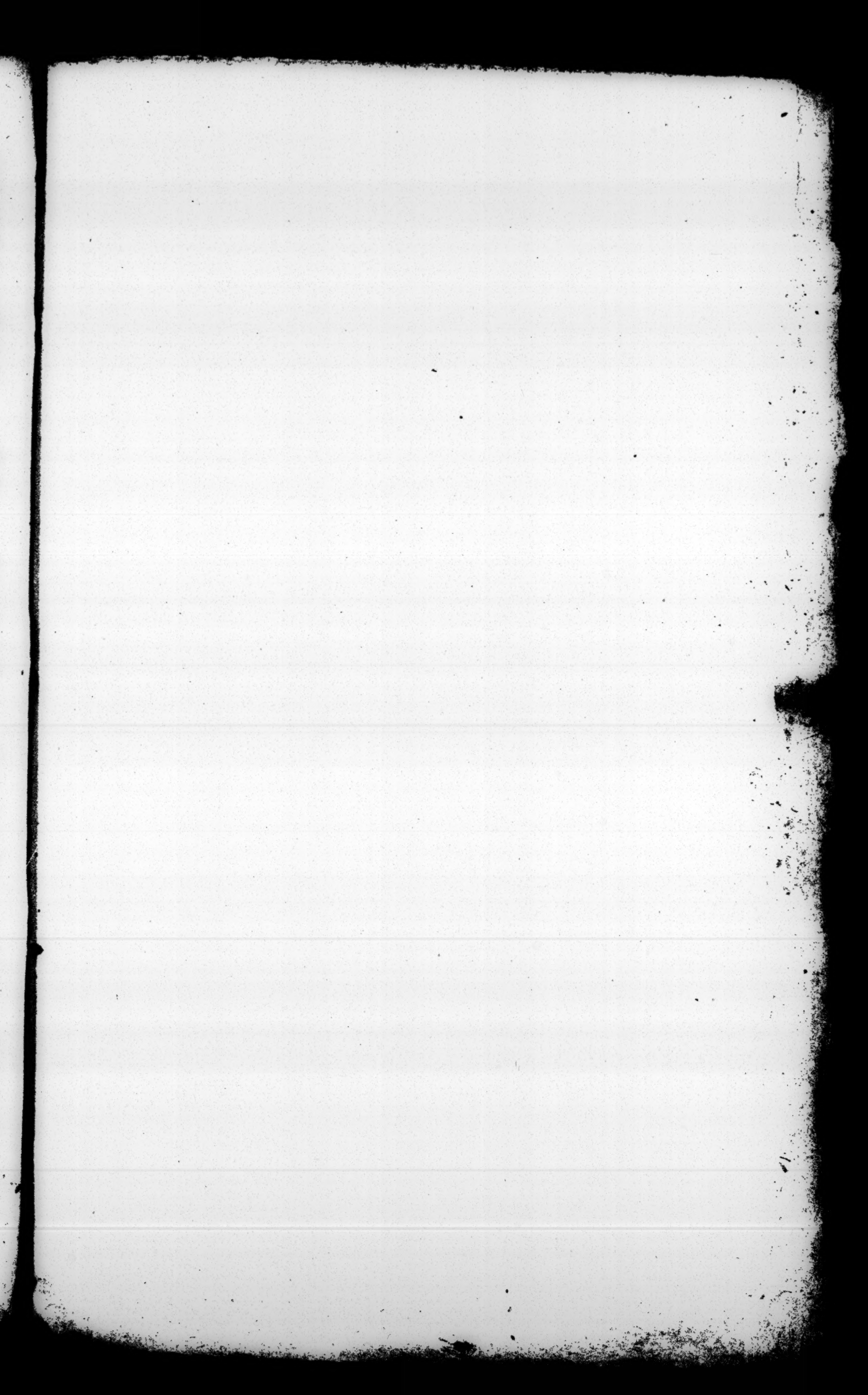
Saltu ferri. Se saltu credere. Saltu super ardua venit. Dedit saltum properans insistere ripæ. Neque oves, hœdive petulci Floribus insultent. Transire locum saltu. Saltu superare locum. Saltu transmittere locum. Mollibus in pratis unctos saliere per utres. Tum demum præceps saltu sese omnibus armis In fluvium dedit.

SALVARE, & BEATUM FACERE.

Cœlesti sede locare. Sistere superûm statione. Recipere cœlestibus oris. Transferre in regna cœlituum.

SALVARE & LIBERUM REDDERE.

Eripere, vindicare, absolvere, liberare, asserere, eximere, exolvere, extricare, expedire, Amissam classem, sociosque à morte reduxi. Certe ego te in medio versantem turbine lethi Eripui. Medioque ex hoste recepi. O pater, ô patriæ cura salusque meæ.

SALVARI.

Transferri in sancta regna cœlituum. Cœlesti sede recipi. Sisti cœlestibus oris. Superûm statione locari. Æternæ vitæ hæredem fieri. In perennem gloriam transferri. Æternæ nancisci gaudia vitæ.

SALVIA.

Suavis. Dulcis odore, & virtute gravis. Quæ pluribus hominum morbis prodest.

SALVTARE.

Manè salutatum venio, tu diceris isse, ante salutatum. Sæpe salutatus nunquam prior ipse salutas. Cui non mane feras irrequietus ave. Cui primum solito vulgi de more salutem, Absentes pro se memori rogat ore salutent. Afferre, dicere salutem. Largâ donare salute. * Læto clamore salutare. Salutare aliquem suo nomine. Dicere ave. Scribere patri salutem.

SAMSON.

Manoades; *id est*, Manoë filius. Manoa patre stemma trahens. Crine potens Samson. Zargites, *à patria*. Zargites, rapta Thymnatide, concitus ira, Vulpe Philisteos igneque perdit agros. Samsonis concubina Dalila, Thymnatis, *à patria dicitur*.

SANARE.

Relevare corpora morbis. Lapsas in pristina restituere vires. Servare corpora hominum. Medicaminibus tristes depellere morbos. Levare ope Apollineâ, Pœoniis artibus. Pellere ægro è corpore morbos. Ferre opem medicam. Juvare ope medicâ. Medicam opem ferre languentibus ægris. Dat medicina salutem. Medicari cuspidis ictum. Dum medicas adhibere manus ad vulnera pastor Abnegat. Scire potestates herbarum, usumque medendi Maluit. V. *Medicina, Medicus*.

SANCTVS.

Morum & vitæ labe carens. Integer vitæ scelerisque purus. De Christo pendens totus, eumque sequens. Cui rupes firmissima Christus. Celebrans facta stupenda Dei. Vitans assuetos impia facta sequi. Domini cui lex est infinita voluptas. A Domino tradita jussa sequens.

SANCTI SUPERI.

Cœlites. Cœlicolæ. Superi. Divi morte carentes. Omnes cœlicolas, omnes supera alta tenentes. Dii maris & terræ, quique his meliora tenetis, Inter diversos cum Jove regna polos. Ultima semper expectanda dies homini est, dicique beatus Ante obitum nemo supremaque funera debet. * Animi cœlestes. *Horat.* Quieti ordines Deorum. Cœlestes Cives, Indigitesque cœli. Ætheris Quirites. Poli Quirites.

SANGUIS.

Calidus, fervidus, ruber, purpureus, venifluus, decolor, tener, crassus, tepidus, largus, letifer, concretus, puniceus, ater. Cruoris, sanguinis imber fusus, effusus, profusus. Cruor rutilus, roseus, crassus. Sanguineæ guttæ. Atro tepefacta cruore terra. Inundant sanguine fossæ. Cæde tepebat humus. Arva cæde madescunt. Sanguine terra tepet. Largo terra sparsa cruore madet. Membra fluentia tabo. Sparso rorabant sanguine vepres.

SANGUINE GAUDENS.

Cupidus cruoris. Gens avidissima cædis. Multâ cæde cruentus. Sævus. Crudelis. Sanguinem sitiens.

SANGUINOLENTUS.

Sanguine sparsus, conspersus. Maculatus, fœdatus sanguine. Stetit imbre cruento informis facies. Infando pollutus sanguine. Squalentem barbam, & concretos sanguine crines. Præceps sanguineo delabitur igne cometes.

SAPIENTIA.

Provida, divina, egregia, victrix fortunæ. Divûm munus. Cautè prævisa pericula vitans. Omnia consultâ mente gerenda regens. Cui comes est gloria, & immensæ opes. Nullum numen abest si sit prudentia. Nunquam aliud natura, aliud sapientia dicit. * Est huic ingenium cœleste, ac divinum, & rerum prudentia summa. Est ei animus rerum prudens. Ante annos animumque gerit, curamque virilem. Consiliis habitus est, & rebus gerendis non futilis Auctor. Est ingens vis animi qui fulminis in morem celer rapitur omniaque pervadit. Canicies animi, quamvis ætas viridis. Ignei motus animi.

nimi. μυσῶν στόμα, os Musarum. *De homine sapiente dicitur.*

SAPPHO.

Poëtria, ingeniosa, facunda. Puella Lesbis. Aoniæ Lesbis amica lyræ. Vates Lesbia, Pelasgis. Cui ingenium molle Thalia dedit. Cui Pegasides blandissima carmina dictant. Lesbia Pieriis Sappho soror addita Musis.

SATA.

Teneris lactantia succis. Dulce satis humor.

SATIARE, & SATIARI.

Exatiare. Saturare. Exaturare. Eximere famem epulis. Postquam exempta fames, & amor compressus edendi. Jamque cibo, vinoque graves, somnoque jacebant. Nec cythiso saturantur apes. * Expleri dapibus, & vino sepeliri. Esse saturum. Refectus ad satiem. Uvidus egregie. Placata est fames epulis. V. *Epulari.*

SATISFACERE.

Fructus respondet labori. Favor respondet meritis. Non lactare inani spe. Voto respondere.

SATURNUS.

Deus falcifer. Deus Leucadius. Deus senior. Deus falcitenens. Curvatâ falce minans. Qui genus indomitum, & dispersum montibus altis Composuit, legesque dedit. Saturnius pater. Aureaque ut perhibent, Saturno rege, fuerunt Secula.

SATYRI.

Leves, celeres, pede rapido. Ruris Dii. Turba proterva. Saltibus apta juventus. In Venerem Satyrorum prona juventus. Saltantes, lascivi, capripeds, cornipedes, biformes, petulantes, monticolæ, semimares. Este procul Satyri petulantia numina, turpes.

SCABIES.

Grex totus in agris unius scabie cadit, & porrigine porci. Scabra mortifera, atra, mala. Læderet aut teneras pustula rupta manus. Turpis oves scabies tentat. Perniciosa lues. Illuvies. Scabie laborare. Urgeri scabie.

SCANDERE.

Ascendere, consendere. Evadere ad summi fastigia culminis.

culminis. Summi fastigia tecti ascensu superare. Ingredi in altum. Postesque sub ipsos Nituntur gradibus. Mox sese attollit in auras. Tollimur in cœlum. Conscendit furibunda rogos. Superas evadere ad auras. Inque domos superas scandere cura fuit.

SCELUS.

Infandum, nefandum, exitiale, immane, nefarium, impium, cruentum, inexpiabile, crudele, pudendum, detestabile. Factum triste, turpe. Facinus malum. Ministerium sceleris. Culpa in Deos. Piaculum. Crimen. Turpe nefas. Quære *Crimina*.

SCENICI LUDI.

Jocosi, placidi, lepidi. Gravitate carentes. Spectacula publica. Mimi obscœna jocantes. Imitantes turpia Mimi.

SCHOLA.

* Gymnasium, domus, & officina musarum, ποιητικὸς δῆμος, domus Pieria.

SCHOLASTICUS.

H. 15.

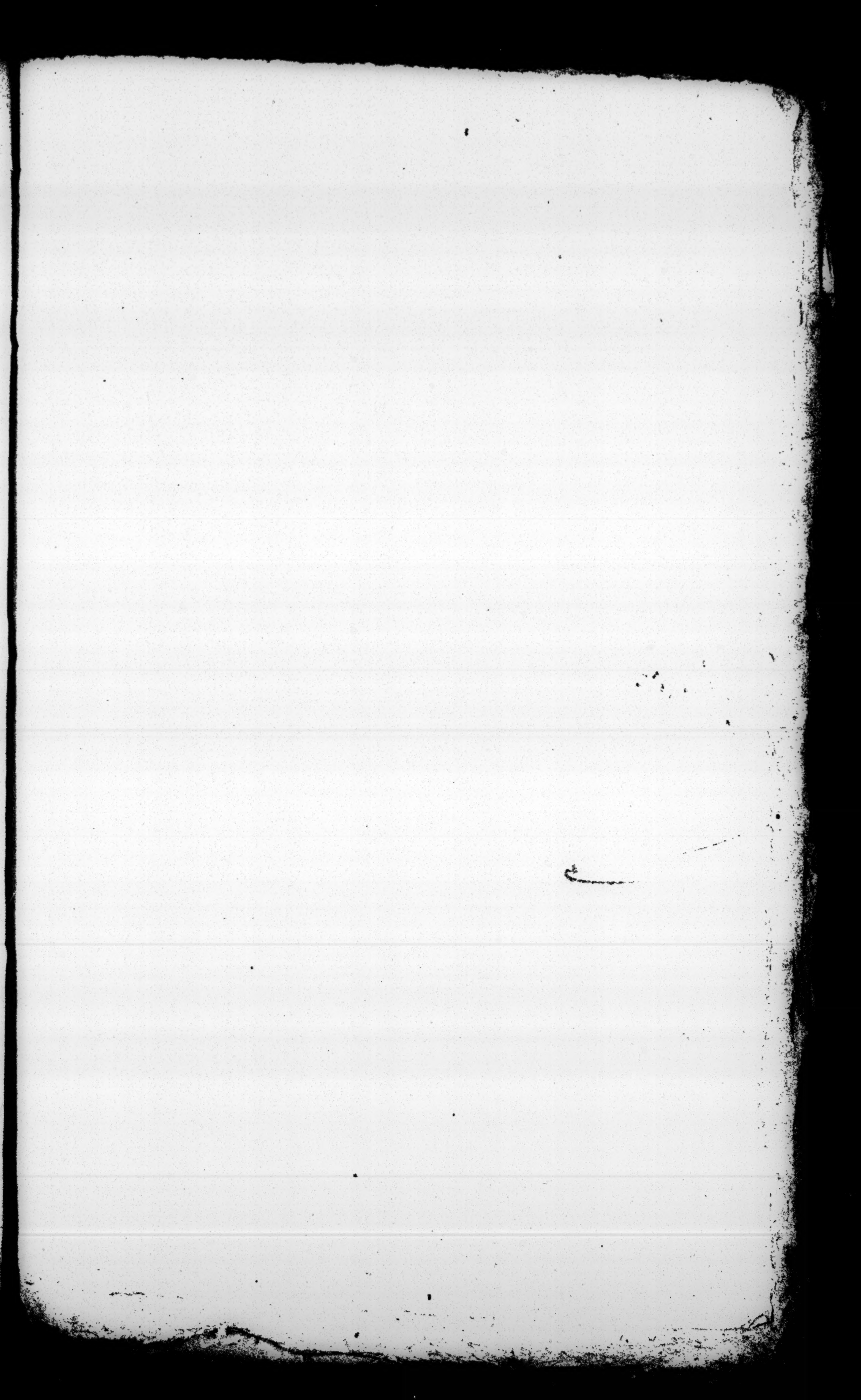
Ducens vitam in studiis, & divinis Musis pectora nata gerens. Excolens artibus ingenium. Militans in Clariis castris. Pieridum sacris addictus. Qui sese Phœbo addixit, propriumque dicavit, sacravit. Cui cordi est caput ingenuas efferre per artes. Altum Helicona petens. Fœlix Aonii fontis alumnus. Aonidum cultor. Qui scholas, ludum literarium, palæstram scholasticam discendi gratia frequentat.

SCIENTIA, SCIRE.

Varia, laboriosa. Vetans nomina clara mori. Decus nobilitatis. Dans vitam mortalibus. Custodiens secula longa famæ. Ad frugiferam scientiam pervenire. Haud ignara futuri. Ego te intus & in cute novi. Casus mihi cognitus urbis. Nec latuêre doli fratrem. V. *Intelligere*.

SCINDERE.

Secare, dividere, findere. Cuneis scindebant fissile lignum. Vites incidere falce novellas. Sonat icta securibus ilex. Putrida membra recidit. Aëriam ferro proscindere quercum. Mergere ferrum in robora. In multas

ta
de
pe
no
ne
so
un

pu
te:

lo
pu

ge
in
co
gi
cti

de
ve
De
Ex
tis
un

mi

tas partes discindere ferro. Ferro compescere. Rescindere summum Ulceris os. Validam in vites moliri bipennem. In frusta secare. Arborem violare securi. Vulnera facere in arbore. Falx lucum ramis spoliavit. Fraxineæque trabes, cuneis & fissile robur scinditur. Ferro sonat alta bipenni Fraxinus. Antiquasque domus avium cum stirpibus imis Eruit, *Quære Findere.*

SCOPULUS.

Altus, immanis, immobilis, æquoreus. Quem vaga pulsat aqua. Scopulus raucis adesus aquis. Insanis cautes obnoxia ventis. V. *Rupes.*

SCORPIUS.

Horrens, horridus, letifer, mortifer, dirus, formidolosus, venenosus. Unca cauda venenifer. Caudæ ictu pungens. Circuitu curvans sua brachia longo.

SCRIBÆ, & PHARISÆI.

Patrum primi, templique ministri. Primores inter gentes non ultimus ipse. Sæva sacerdotum manus. Primores adsunt procerum. Hinc Pharisæorum cum turba coisset in unum. Dicite doctores populi, legisque magistri. Pharisæi, Scribæque dolosi. Cœca Pharisææ factio gentis.

SCRIBERE.

Mandare literis, scriptis Committere chartæ. Reddere verba notis, Chartis verba notare piis. Mandare verba libello. Notare chartam digitis. Deducere literam. Dextera cum charta loquitur. Signare tabellis arcana. Exarare notas. Tradere chartæ verba latentia. Jam satis invalidos calamo lassavimus artus, & manus officium longius ægra negat.

SCYLLA. V. *Charybdis.*

SCYPHUS. V. *Calix.*

SECARE. V. *Scindere.*

SECURITAS.

Stant ea locis tuta suis. Palladio numine tutus, Carminibus metus omnis abest. *Quære Tutum.*

SEDERE.

Considere. Solio altè subnixa resedit. Sedibus hæret in iisdem. Vivoque sedilia saxo. Considere saxo. Sedere sedilibus. In molli concedimus herba. Subsellia prima tenere. Sedebat in solio Phœbus claris lucente smaragdis. Patriâ sede sedere. Premere sedilia facta de vivo saxo. In solio medius concedit acerno. Antè focos scamnis considere longis.

SEDITIO.

Turbida, recens, furens, intestina, perniciosa, clamosa, rebellis. Tumultus discors, horrisonus, terrisonus. Motus. Discordia. Factio, publica ira. Coorta est Seditio, sævitque animis ignobile vulgus. Quære *Discordia*.

SEGES.

Fertilis, læta, uber, tenera, crescens, triticea. Divitiis luxuriosa suis. Pinguior æquo. Cereris dona. Cereris munus. Alimenta mitia. Cerealis herba. Humus resecanda falce. Spes anni. Ruris opes. Frugiferæ messes. Seges scabræ rubiginis expers. Spicea messis. Curvâ jam falce petenda. Primis segetes moriuntur in annis.

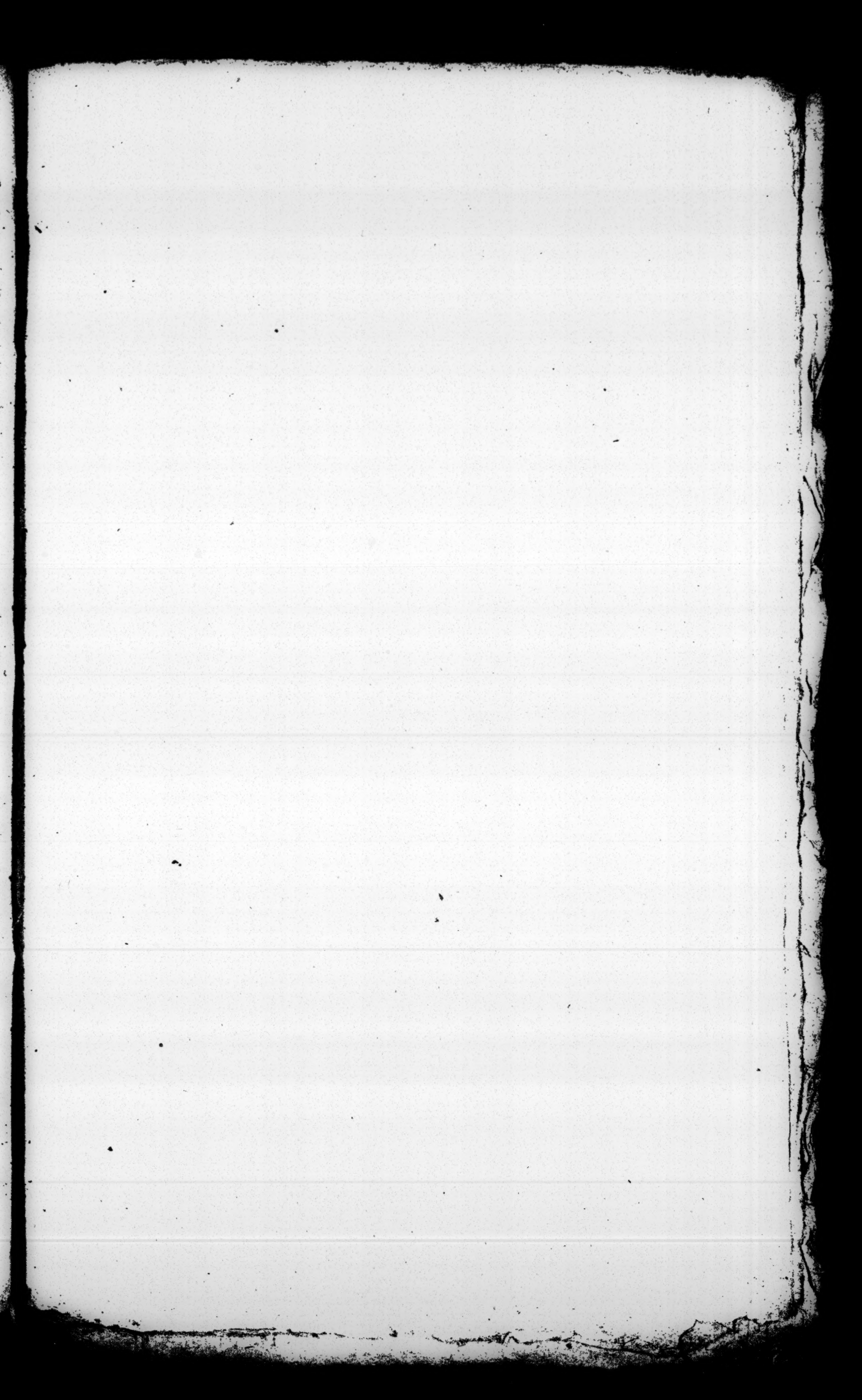
SEMINARE. V. *Plantare*.

SEMPER.

Donec erit totius machina mundi. Dum mensis & annus eunt. Convexa polus dum sidera pascet. Fulgebunt dum sidera cœlo. Dum vacuo pendebit in aëre tellus. Oceanus clausum dum fluctibus ambiet orbem. Dum matutinos prædicet Lucifer ortus. Dum mustis uva tumebit. Dum cadet incurvâ falce resecta Ceres. Quem referent Musæ, dives dum robora tellus, Dum cœlum stellas, dum vehet amnis aquas. Dum sol diale jubar promet terris, & fluvii tributa mari pendent. V. *Æternus*.

SENATOR.

Gravis, prudens, sapiens, præclarus. Inter pars optima cives. Ingenio magnus. Judicio gravis. Judicii dexteritate conspicuus.

SENATUS.

Prudens, lectus, sanctus, sacer, augustus. Sacer ordo senatus. Custodem legis quem Deus ille jubet. Turba senatus. Turba patrum. Patres verendi. Πόλεως σωτήριον, civitatis salus.

SENECTUS.

Alba, cana, occidua, ægra, tarda, curva, tremens, tremula, canens, rugosa, veneranda, Nestorea, Pylia. Cana nive tempora spargens. Sera & sapientior ætas, Passu non faciens strepitum. Longa senectus. Debilitans animi vires, mutansque vigorem. Consiliis melior, sed viribus ægra. Veniens tacito pede. Tremens artus teretique innixa bacillo. Canis rugosa capillis. Tardans membra. Jam propior leto, fessusque senilibus annis. Raris jam sparsus tempora canis. Sed jam ferocior ætas Terga dedit, tremuloque gradu venit ægra senectus. Jam mea cygnæas imitantur tempora plumas, Inficit & nigras alba senecta comas.

SENEX.

Annosus, diuturnus, longævus, antiquus, infirmus, tremulus, effœtus, tardus, anhelus, incurvus. Fessus tardusque senilibus annis. Cui frontem ruga senilis arat. Inutilis annis. Longis consumptus ab annis. Cana nive tempora sparsus. Habens albentia tempora canis. Tempora imitantur cygnæas plumas. Sustinens titubantes artus baculo, seu ferula. * Ævo jam gravior. Nix humeros infusa tenet. Confectus ætate. Cui rugis vetus frontem senectus exarat. Positus in occasu, hyeme, catastrophe vitæ. Cum baculo peraque senex, cui cana putrisque stat coma, & in pectus sordida barba cadit. Annis gravis, atque animi maturus. Maximus ævo, obsitus annis. Quære *Vetus*.

SENTENTIA.

Dubia, certa, fida, candida, injusta, tristis, cadens more ruinæ. Prudens animi sententia. Excusso felix sententia torno. Et quorum melior sententia menti. Et quæ sit sententia posco. Nate deâ, quæ nunc animo sententia surgit? Nostram nunc accipe mentem. Hæc animo

mo sententia constat. Mens immota manet. V. *Sentire.*

SENTENTIAM MUTARE.

Mentem retorquere, inflectere, exuere, mutare. Sententiam vertere retro. Propositi contrahere vela sui. Mutata loco sententia cedit. Solus hic inflexit sensus, animumque labantem Impluit. Quæ te genitor sententia vertit? Consilia in melius referre. Hæc alternanti potior sententia visa est. Animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc.

SENTIRE.

Sic stat. Fert animus. Hæc mihi mens est. Sedet hæc sententia menti. Hoc animo fixum, immotumque sedet. Mens eadem perstat mihi. Nec mihi mens dubia est. Certa est mihi sententia. Certa sedet sententia.

SENTIRE IDEM.

Mens omnibus una est. Omnibus idem animus. Omnibus hæc animo sententia constat. Omnibus hæc sententia menti. Omnes amor unus habet.

SEPELIRE, & SEPELIRI.

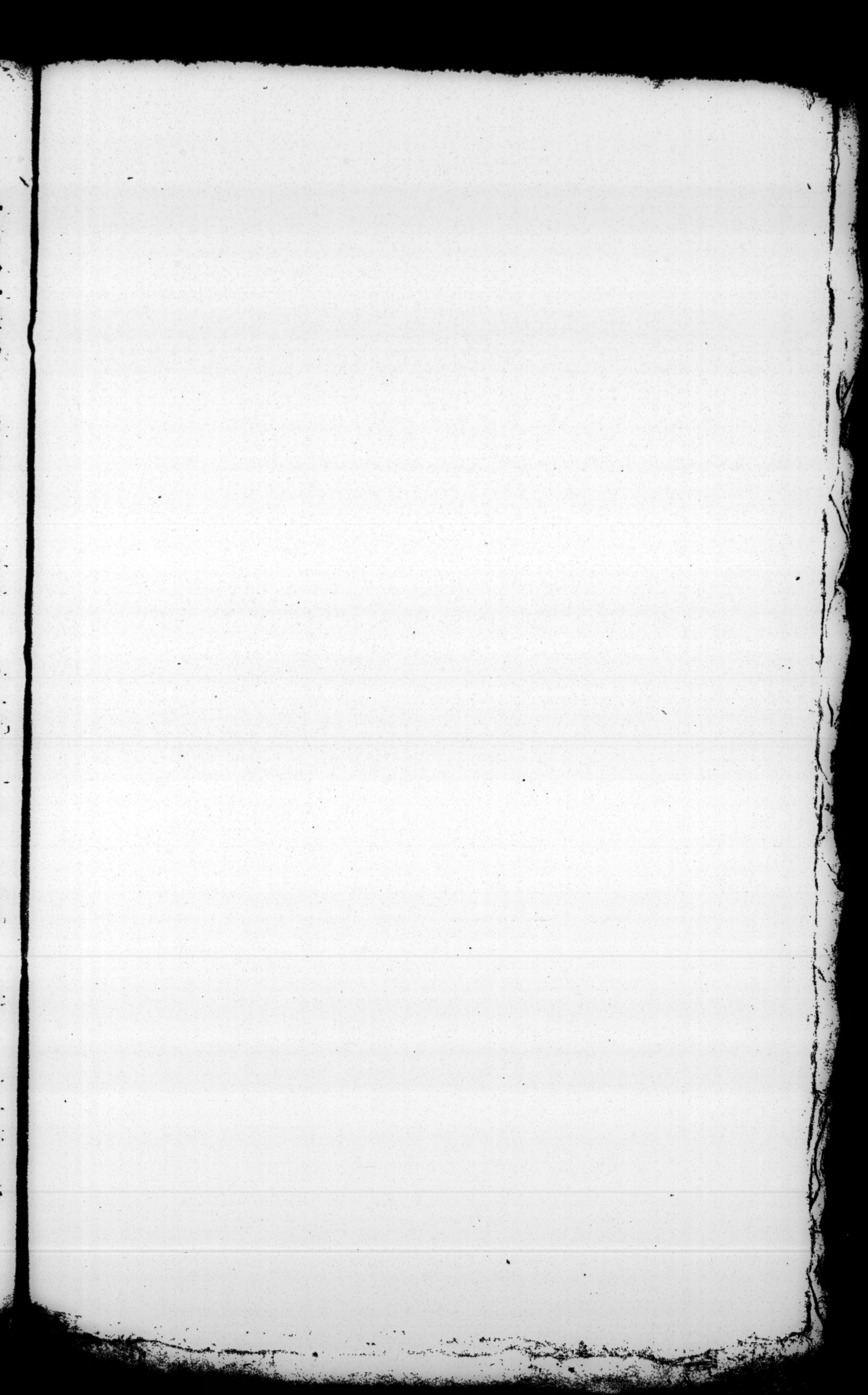
* Humo tegere, ac foveis abscondere. Exanime corpus reddere sepulchro. *Virg.* Animam sepulchro condimus. Supponere terræ. Contumulare humo. Tumulo nobiliore jacere. Tellus gremio complectitur ossa. Reliquias condere terrâ. Humare. Sociis dare tempus humandis. Inhumata corpora terræ mandare. Corpora terræ infodiunt. Condere aliquem humi. Mandare humo. Condere sepulchro. Ponere terrâ. Artus tegere marmore. Absenti ferre inferias, & decorare sepulchro. Corpus humo texit. Tumulo supponere. * Terræ terram reddere. Quære *Humare.*

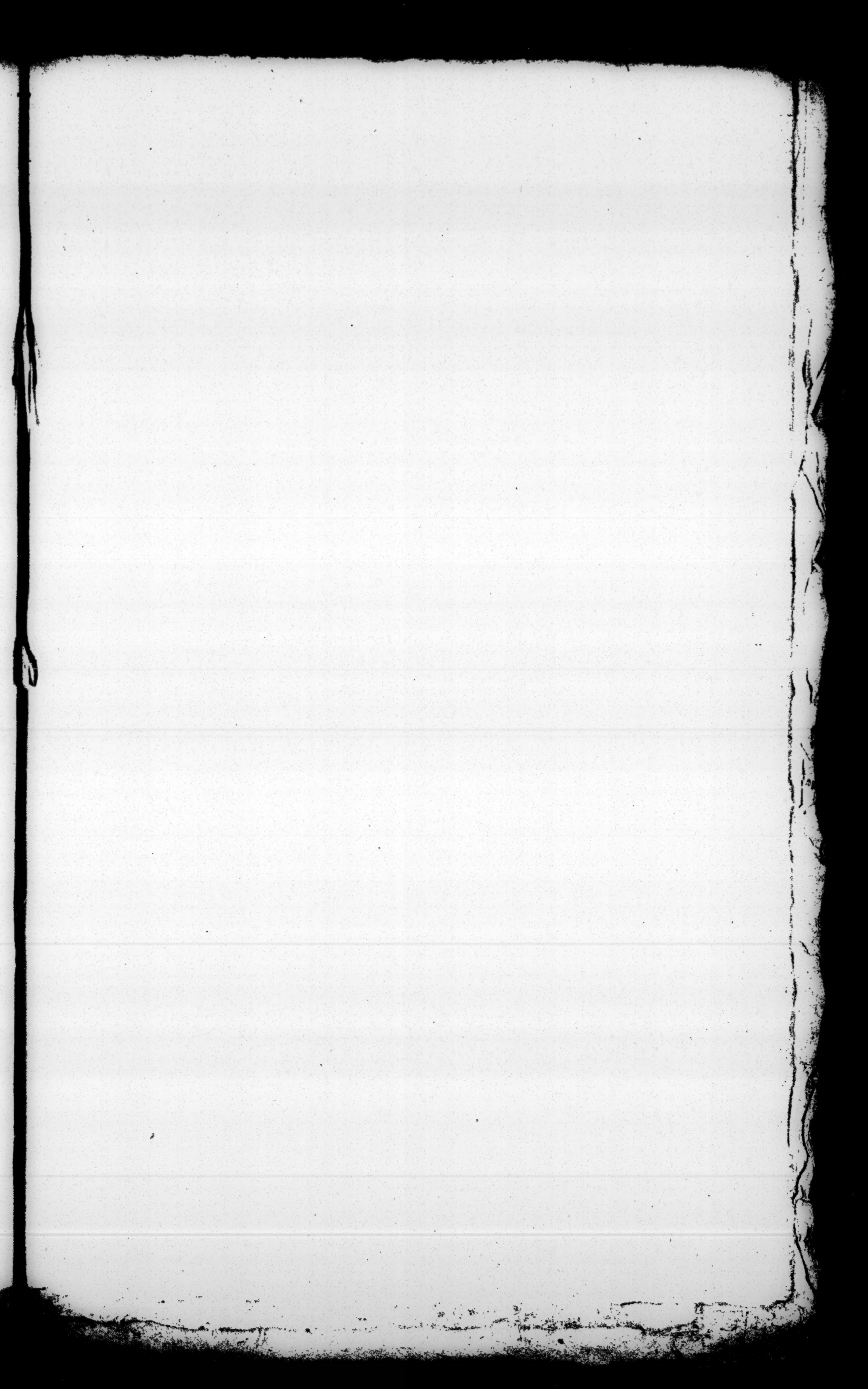
SEPES.

Alta, spinosa, longa, texta, humilis. Lento de vimine texta. Agri munimen. Septum. Sepimentum.

SEPTENTRIO.

Axis gelidus. Septentriones. Gelidi triones. Proxima sideribus tellus Erymanthidos ursæ me tenet Quæque Lycaonio terra sub axe jacet. * Ubi horrifer regnat Boreas Sub gelido Parrhasiæ virginis axe. Ad ortus gelidi

lid
tio
suc
pe

mi
Ma

S
na
qu
qu
pec
qu

A
gen
pu
Lib
aër
nit
dic
nas

C
con
ctal
der
sisti

F
vex
equ
puse
jam
nato

lidi aquilonis. Sub cardine mundi, qui semper extat altior liquidis aquis. Sub axe Boreô, *penult longa*. Cumq; suo Borea Mænalis ursa videt. Pars mundi deterior, ubi perpetuo terra stat usta gelu.

SEPULCRUM.

Ædes marmorea. Sepulcretum. Monumentum. Tumulus. Bustum mœstum, mutum, triste. Mausoleum. Marmor tumuli. Humus ingesta, congesta. Urna arcta.

SEQUI.

Sequi, legere vestigia. Terga sequi. Pressa pedum signa sequi. Ponè subire. A tergo sequi. Subsequitur, pressoque legit vestigia gressu. Insequeris, fugio; fugis insequor. Sequitur vestigia furtim. Insequitur, trepidique pedem pede fervidus urget. * Servare vestigia. Consequi. Insequi. Instare, & ardere. V. *Venari.*

SERENITAS.

Aura serena. Candidus, serenus dies. Placidi indulgentia cœli. Jucundi facilis clementia cœli. Temperies puri placidissima cœli. Clarior dies. Sine nubibus aër. Liber nubibus æther. Nunquam turbidus aër. Innubilus aër. Ecce serenato clarum jubar emicat axe. Purgatusque nitet discussis nubibus æther. Transeat hic sine nube dies, stent aëre venti, Ponat & in sicco molliter unda minas. * Innubis dies.

SERERE. V. *Plantare.*

SERMONES.

Credibiles, varii, amœni, lepidi, politi, perpoliti, compti. Togatæ munera militiæ. Nec voces ullas tractabilis audit. Obductum verbis vulgare dolorem. Fundere ore loquelas. Incipit affari, mediaque in voce resistit. V. *Oratio, & loqui.*

SEROTINUM TEMPUS.

Proximus Hesperias Titan abiturus in undas. Devexo propior fit vesper Olympo. Fusco Hesperus ibat equo. Jamque suos vultus sol condidit. Sub prima crepuscula. Sera rubens accendit lumina vesper. Condere jam vultus sole parante suos. Pronus erat Titan, inclinatoque petebat Hesperium temone fretum. Cum jam

prope luce peractâ, Demere purpureis sol juga vellet equis. Jam labor exiguus Phœbo restabat equique pulsabant pedibus spatium declivis Olympi.

SERPENS.

Pestifer, letifer, sinuosus, noxius, nocuus, maculosus, venenosus, lubricus, squameus, squalens. Sinuosa volumina torquens. Sinuans immensa volumine terga. Se in sua membra plicans. Sibila lambens linguis vibrantibus ora. Horrenda sibila tollens, Colligens se tractu in spiram. Ore micans linguis trisulcis. Coluber latens, Latitans in umbra. Latens sub graminis herba. Seps tabificus, virulentus. Non viscera solum, sed simul ossa vorans. Caterva anguinea. Anguis frigidus, lubricus, sibilans. Immensis orbibus angues. Picti squalentia terga lacerti. Asper acerba ruens immani corpore serpens. Parva necat morsu spatiosum vipera taurum.

SERPENS ANNOSUS. DRACO.

Immanis, pervigil, vastus, cristatus, squamifer, cæruleus, insopitus, terribilis, oblongus, tortus. Ingentia, terrentia sibila tollens. Squamis crepitantibus horrens. Qui torto pectore verrit humum. Custos arboris aureæ. Cristis capita alta ferens. Ponens pellem annosæ senectæ. Exertans triplicem per sibila linguam. Rotans se spiris, agitansque in verbera caudas. Sinuosis orbibus errans. Contorquens squamosos orbes volubilibus nexibus. Distortos nexus sinuans longo corpore. Cui duo oculi sub geminis fulgoribus ardent. Spirarum sinus torquens. Inflexos sinuans corpus in orbes. Contortus in orbes. Pervigil ecce draco, squamis crepitantibus horrens Sibilat, & torto pectore verrit humum. Qui crista linguisque tribus præsignis, & uncis Dentibus horrendus. Sibila dans, saniemque vomens, linguisque coruscans.

SERTUM. V. *Corona*.

SERVARE. V. *Habere*.

SERVIRE.

*Servire & pati jugum. Mancipium esse. V. *Famulus*.

SEVERUS. V. *Gravis*.

SIBILARE.

Movere fero linguam stridore bisulcam. Plurima sibila dare. Stridula vibratis fundebant sibila linguis. Sibila lambebant linguis vibrantibus ora. Tollere horrenda sibila.

SIBYLLA.

Vivax, avernalis, vates. Cumæa anus. Cumæa virgo. Phœbi sacerdos. Amphrysia vates. Cumæa Sibylla Horrendas canit ambages. Virginis Euboicæ fatalia carmina. Abdita quæ senis fata canit pedibus. *Antrum Sibyllæ his versibus descripsit Virgil. 6. Æneidos.*

Excisum Euboicæ latus ingens rupis in antrum,
Quo lati ducunt aditus centum, ostia centum.
Unde ruunt totidem voces, responsa Sibyllæ.

SICCITAS.

* Percaluit cœlumque udæque paludes. Ætherio recens exarsit sidere tellus. Solibus ætheriis, altoque recanduit æstu. Pabula canescunt cum frondibus uritur arbor. Terræ ardore dehiscunt. Findit canis æstifer arva. Medium sol igneus orbem Hauserat, arebant herbæ, cava flumina siccis Faucibus ad limum radii tepefacta coquebant. Terraque cœlestes arida sorbet aquas. V. *Calor, Meridies.*

SICCUS.

Siccis fervoribus ustus. Sicca diu fuerat tellus, sitis usserat herbas. Et sicco terram spuit ore viator Aridus. Aret ager. Vitio moriens sitit aëris herba. Dicitur Ægyptus caruisse juvantibus arva Imbribus, atque annis sicca fuisse novem. *Herbæ radiis æstivis deficiunt, & Languidula demittunt papavera colla.

SICILIA.

Sicania. Trinacris. Trinacria. Terra Sicula. Terra Ennæa. Grata domus Cereri. Sedes Erycis. Arva Cyclopum. Arva Typhoidos Ætnæ. Quæ tribus scopulis vastam procurrit in æquor.

SICULÆ.

Musæ, puellæ Sicelides, Matres Nesiades.

SIDUS. V. *Stella.*

SIG-

SIGNA, SIGNIFICARE.

Manifesta, extantia, secunda, prospera, felicia, grata, rara, certa, incerta, tegenda per nutum. Tecta supercilio. Notæ apertæ, non satis occultè fictæ. Indicium. Argumentum. Monumentum. Digitis nutuque loqui. * Præsentemque viris intentant omnia mortem. Edere notam, Canere, Et minari clades futuras. Cometes crine minaci nunciat ratibus ventos. Militiam indicit terris.

SILENTIUM.

Taciturnum, mutum, altum, longum, Pythagoricum, Eximia est virtus præstare silentia dictis. Reticentia. Taciturnitas. * κλεὶς γλώσσης, clavis linguæ.

SILERE.

Ore premunt voces. Digito compescere labellum. Vocem premere. Pressoque obmutuit ore. Tenere silentia. Præstare silentia. Tum facta silentia tectis. Tum facta silentia linguis. Conticuere omnes, intentique ora tenebant. Obstupuit, retroque pedem cum voce repressit. Silent, arrectisque auribus adstant.

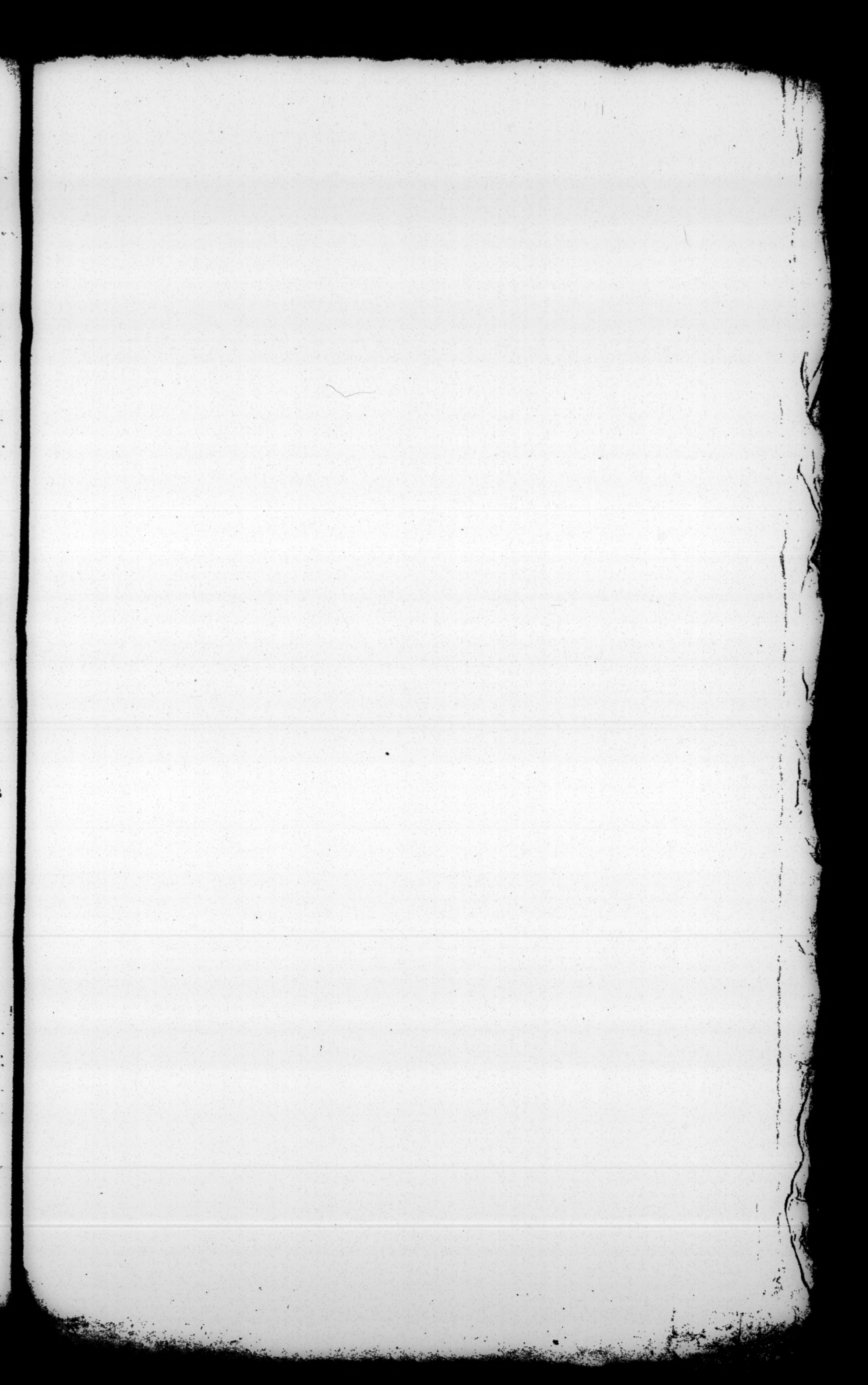
SILENUS.

Ebrius, piger, lenis. Titubans annisq; meroque. Suis semper juvenilior annis. Qui pando non fortiter hæret asello. Qui senex ferulâ titubantes ebrius artus Sustinet. Silenum pueri somno videre jacentem, Inflatum hesterno venas, ut semper, Iaccho.

SILVA.

Antiqua, vetusta, ardua, alta, umbrosa, densa, opaca, secreta, nemorosa, frondens, frondea, aëria. Frequens trabibus. Nudata cacumina silvæ. Per multos annos incædua. Pandens sua brachia circum, lignaque dans avidis materiamque focis. Diffundens ramis tenues umbras. Nemus frondiferum, amœnum, obscurum, apricum, invium, tacitum. Frondibus decoratum. Venatibus aptum. Horrens fulmineis aptis. Lucus frondosus; nigrâ formidine calignas. Saltusque profundi. Silva fuit late dumis atque ilice nigrâ Horrida, quam densi complerant undique sentes.

SI-

I

Rau
simi
simi

C
cuju
rere
crin
cies
ocul
refe
nis.

N
tibus

Sa
rum
robo
comp
mina
guttu

* I
singu
ba sin

Læ
va ma

Æo
pondu
urget.

Ard

SIMIA.

Deforme animal. Rugis anilibus. Villo flavente. Rauco stridore. Dissimilis homini similisque. Simia persimilis turpissima bestia nobis. Humani existit simulator simius oris.

SIMILEM ESSE.

Gerere corpus & vocem alicujus. Assimilari voci alicujus. Ore aliquem referre. Alicujus os habitumque gerere. Omnia Mercurio similis vocemque coloremque, Et crines flavos, & membra decora juventæ. Cujus erat facies in qua materque paterque Cognosci possent. * Sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat. Effigiem alicujus referre. Credi posset Latonia. Animis æqualis, & annis. V. *Pingere.*

SIMPLICITAS.

Nuda, rudis. Digna favore. Ævo rarissima nostro. Artibus & verâ simplicitate bonus. Prudens simplicitas.

SIMULACRUM.

Saxeum, nudum, vanum, impium, profanum. Falsorum simulacra Deorum. Condita de marmore duro, de robore querno. Quæ ex quolibet ære pro dijs humanæ composuere manus. Mentiri numina divi. Ludicra numina. Idolum Dea facta manu. Simulacra habentia guttura cassa locuturæ vocis.

SINGULTIRE.

* Ima longo ilia singultu tendere. Frigidulos ore udo singultus ciere. Moliri singultantia verba. Rumpere verba singultu.

SINISTER.

Lævus, Læva de parte. Flectere cursus in lævum. Læva manus.

SIRIUS. V. *Stella canis.*

SISYPHUS.

Æolides. Saxum volvensque petensque. Revolubile pondus habens. Immensusque lapis defessum Sisyphon urget.

SITIRE.

Ardere, laborare. Premi siti. Sitis urit. Sitis gutturâ arida

arida premit. Fauces arent siti. Rapido sitis urget in æstu. Labra arant nimiâ siti. Pendula labra hiant siccâ siti. Tantalus in media garrulus aret aqua. Arent ora siti. * Ora torquet anhela sitis. Sitit, & nullo rabies extinguitur haustu. Ignea venis acta sitis miseros exhaurit artus. Fauces arent, & vox intercluditur siti. Labore sitim concipere. Sicco torret sitis ora palato. Ora sicca rigent, & lingua arida hæret palato. Flagro incensus siti.

SITIS.

Anhela, arens, aspera, avida, sicca, arida, fervens, fervida, rapida, æstiva, Tantalea, hydropica, implacabilis. Urens, torrens guttura, arentes fauces. Sitis arida guttur urit.

SITIM RESTINGVERE.

Sitim pellere, depellere, levare, relevare, sedare, sistere, compescere, extinguere. Rapidam sitim excludere. Sitim sedare fluentibus undis. Arida potu ora levare. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. Sitim explere, eximere.

SOCIVS, SODALIS.

Vnanimis, fidus, fidelis, sincerus, candidus. Jure sodalitii qui mihi junctus erat. Quos ego dilexi fraterno more sodales. Doctus & unanimes odiis turbare sodales.

SOCRATES.

Doctissimus. Ore imperturbato. Senex, Sapiens ab Apolline dictus. Pythagoran, Anytique reum, doctumque Platona. * Sophroniscides.

SOL.

Aureus, candidus, serenus, blandus, nitidus, vernus, celer, rapidus, auricomus, roseus, multifidus, vagus, splendidus, rubens, nitidissima solis imago. Sol puro nitidissimus orbe. Titan. Phœbus. Cynthius. Hyperion. Hyperione natus. Pater Heliadum. Lux publica mundi. Mundi oculus. Qui providet omnia. Auctor lucis. Qui latè facta diurna videt. Jubar radijs insigne coruscis. Phœbeïa lampas. Lux Phœbea. Phœbei luminis

æ-
câ
ora
ex-
rit
ore
cca
ſus

er-
lis.
ut-

ſte-
re.
re.
ex-

ſo-
yno
ſo-

ab
m-

us,
us,
uro
pe-
lica
ſtor
gne
ni-
nis

nis
fo
na
ftr
lat
Pu
ten
mi
Qu
lun

I
par
equ
bus
Sol
tur
intr
dit.
ſe al

E
lit ſe
ab u
pur
gite
Oce
Sol
equi
SOL
So
gro
Sol
ret.
nega
tur n
Sol d

nis ignes. Magni lumina solis. Irriguo cuncta calore fovens. Certo moderans currentia tempora motu. Signa regens duodena volubilis anni. Radiis omnia lustrans. Præbens lumina mundo. Sol radijs frontem vallatus acutis. Purpureum rapido qui vehit axe diem. Purpureum, tepidum qui movet axe diem. Flammigero temone coruscans. Terrarum lustrans spatia omnia flammis. Obliquo tramite currens. Genitor Phaëthontis. Qui agit portantes lumina currus. Summo qui spargit lumine montes. * αἰθέρος ὄμμα, oculus ætheris.

SOL OCCIDIT.

Hesperias Phœbus descendit, decedit in undas. Titan parat condere vultus alto æquore. Occiduos sol mergit equos. Phœbus in æquoreas præcipitatur aquas. Phœbus se inclinat in æquor. Condit sol æquore flammas. Sol caput occulit undis. Sol tingitur oceano. Absconditur undis. Occiduas pronus festinat ad undas. Tethyos intrat aquas. Mergitur occiduis undis. Se æquore condit. Se condit in undas. Alto se gurgite condit. Occiduis se abdit aquis.

SOL ORITVR.

Exoritur, surgit, emicat, emergit levatur, tollitur, tollit se, relinquit pelagus, levat pelago, vitreis procedit ab undis. Caput æquore tollit. Caput exerit undis. Caput attollit. Æquoreis se attollit ab undis. Se vasto gurgite tollit. Ascendit Olympum. Sua sidera promit. Surgit Oceano. Oceani consurgit ab undis. Oceani exit aquis. Sol revocat equos è vasto gurgite. Sol fugat astra suis equis. Sol tollit caput igniferum ex Oceano.

SOL OBSCVRATVR, SOLIS ECLIPSIS.

Sol tegit caput atrâ caligine. Sol occulit nitidos nigro velamine vultus. Tegitur cœcâ ferrugine Phœbus. Sol obtegit vultus densis tenebris. Sol exutus luce mæret. Tenebræ obducunt immensum solis jubar. Sol negat officium mundo, & se subtrahit orbi. Sol obducitur nigro amictu. Sol rubet, & faciem atro velat amictu. Sol dat signa Dei offensi tectus ferrugine nigra. Soror

Phœbo

Phœbo fratri intercipit lucem, a quo lumen habet, & nigro obducit amictu.

SOL SPLENDET.

Sol decorat, vestit, ornat lumine terras. Sol fulget, refulget, micat, splendet. Vagatur medio cœlo. Medio vestigia librat in axe. Summo resplendet Olympo. Os terris ostendit honestum. Scintillare videtur. Conspicitur radiis suis. Stat cœlo.

SOLE ORIENTE.

Cum sol surgit ab Oceano. Sole remergente, veniente, exoriente. Orbem cum retegit Phœbeïa lampas. Ubi jam nitido ortu sol aureus extulit se. Cum sol oriens caput æquoreis ab aquis promit. Sole igniferum tollente caput.

SOLAMEN.

Solamen longis illa fuere malis. Solamenque mali de collo fistula pendit. Sed mentibus unum Hoc solamen erat. Magnaque dat nobis tantus solatia victor. Per mala nostra precor, quorum potes esse levamen. Et mihi sollicito lenimen dulce senectæ. Tu curæ requies, tu medicina venis. Curæ, casusq; levamen. V. *consolari*.

SOLERE. V. *Consuetudo*.

SOLENNITAS. V. *Festum*.

SOLVERE.

* Resolvere. Manicas atque arcta levare vincula. Exuere palmas vinclis. Tunicam recingere. Crinales solvere vittas. Laxas dare habenas. Abrumpere vincula. Laxare colla solutis nodis. Solvere compagem navis. Laxare vincla, fræna.

SOLUS.

In solis incomitata locis, Nullo comitante.

SOMNIUM.

Inane, nocturnum, vanum, sollicitum, falsum. Visus falsus. Somnus mendax. Imagines nocturnæ. Somnia temeraria, crudelia, dementia. Veros imitantia casus. Varias imitantia formas. Tacitæ noctis imago. Simulacra, vultus, species quietis. * παῖς νυκτός, filius noctis, *nox enim somnia parit*.

SO-

L
ers.
pens
artu
rum.
lumi
mus
men
' xu

A
re, e
Turl
liri
Adit

V
grav
tus.
occu
tim

D
omn
ribu
æth

P
tus.
his,
dibu
Et c

G
neri

SOMNUS.

Lenis, levis, mollis, placidus, immodicus, ignavus, iners. Sopor blandus, irriguus, mulcens, languidulus, torpens. Occupans membra, artus. Tenens corpora. Fessos artus complectens. Pectora fessa rigans. Domitor curarum. Noctis amicus. Regnans tenebris. Subiens furtim lumina fessa. Munera somni. Inertia somni. Placidissimus Deorum, somnus pax animi. Mortis imago. Adimens vires, & pectora mulcens. Mirus gravitate sopor. 'κασίγνητος θανάτοιο. consanguineus lethi.

SOMNUM FUGARE.

Abrumpere somnos. Interrumpere, avertere, amovere, excutere, discutere, expellere, arcere, fugare somnos. Turbare quietem. Somno fraudare. Privare somno. Moliri corpora ex somno. Pellere somnos. Auferre somnos. Adimere, removere somnum. Soporem clamore solvere.

SOMNO SUCCUMBERE.

Vinci somno. Premit lumina quies. Premi soporis gravitate. Sopore solvi, languere. Somnus labitur in artus. Somnus subrepit, subit, excipit, capit, mulcet, movet, occupat, velat amictu, fluit, declinat. Blanda quies furtim victis subrepsit ocellis. V. *Dormire*.

SONARE.

Dare sonitum. Fit sonitus tectis. Ingenti sonuerunt omnia plausu. Consonat omne nemus. Resonat clamoribus æther. Colles clamore resultant. Toto sonuerunt æthere nimbi. V. *Clamare*.

SORDIDUS.

Pollutus, spurcus, impurus, fœdus, squalidus, lutulentus. Fœdato vultu. Sordida rura. Sordidulus laudatur ab his, culpatur ab illis. Prorsus ab immundis purgatæ sordibus aures. Corde niger, fumo pastus, fuligine tinctus, Et cujus facies cacabus alter adest.

SOROR.

Germana, cara, pia, bona. Consortia corpora. Socia generis. Incedunt geminæ proles fraterna puellæ.

SORS.

SORS.

Dura, onerosa, irrequieta, miseranda, difficilis, tristis, ferrea, pessima rerum, maligna, malefida, vaga, vagabunda, errans. Sors omnia versat. Intentata manebat Sors rerum. Sortem miseratur iniquam. Sors ultima rerum, In dubios casus, & prona pericula mortis Præcipitare solet. Sortes sacræ, fatidicæ. V. *Fortuna*.

SORTIRI.

Mittere, ducere sortem. Sorte legere, eligere. Sorte capere. Sorte dari.

SPECTRUM.

Nocturnum, noctivagum, vanum, terribile. Noctu, de nocte ludens, grassans. Incutiens horrorem mentibus. Lemures horrendi. Territantes hominum animos.

SPECULA.

Pharos. Turris summa. In latus omne patens turris.

SPHÆRA PLUMBEA.

Globus ferreus, plumbeus, ignitus, penetrans. Glans ignita, ignifera, mortifera. Acta sulphureis ignibus per auras, & fulminei turbinis instar ruens. Ferrea pondera acta sulphureis ignibus. Quam machina belli vi sulphuris impulit ex altis jugis. Vide *Tormenta bellica*.

SPECULUM.

Nitidum, nitens, coruscum, mendax. Nitido splendore coruscans. Referens acceptas formas. Referens formam spectantibus. Reddens simulacra imitantia verum. Assimulans faciem spectantis. Opposita speculi imago. Speculi nitidissimus orbis.

SPECULUM CONSULERE.

A speculo simulatrix umbra resultat.

SPELUNCA.

Vasta, opaca, obscura, latebrosa. Vix ipsis invenienda feris. Scabro pendens topho. Rupes cavata. Nemorum secreta. V. *Antrum*.

SPERARE.

Spem fovere, alere, concipere, capere, agitare, habere. [illegible]ci, capi, lactari spe. Sperabam tamen, atque animo mea

mea
cen
mel

A
ſper
inan
lita
vag
capu

I
ra,
dia
leva
tar
ſpes
Spe

N
um
Doc

N
Per
noſt
labo

*
Elid
tia l
fluit

mea vota fovebam. Spes mihi magna subit. Spem sibi accendere. Pendet ab officio spes mihi magna tuo. Afflictis melius confidere rebus.

SPERARE FRUSTRA.

Agitare spem inanem. Spe trahi inani. Haurire animi spem inanem. Inani spe pascere animum. Nutrire spem inanem. Inani spe suspensum frustrari. Spes vana credulitate fovet. Spes irrita concedit tenues in auras. Spes vaga pectora ludit. Spes mihi cassa cadit. Spe multum captus inani.

SPERNERE. V. *Contemnere.*

SPES.

Inanis, dubia, vacua, irrita, falsa, caduca, incerta, avara, credula, avida, anxia, sitibunda futuri. Tollens tædia vitæ. Alens afflictos. Per mala animos ad meliora levans. Quam nulla violentia frangit. Quæ validâ solatur compede vinctum. Nec mihi jam patriam antiquam spes ulla videndi est. Spemque metumque inter dubius. Spe fervidus ardet. Spes bona sollicito victa timore cadit.

SPIRITUS. V. *Deus.*

SPIRITU SANCTO ILLUSTRARE.

Vide *Cor &c.*

SPONSA.

Nova nupta. Nova conjux. Complectens sponsum suum blando amore. Laude pudicitiæ docta parare decus. Docta servire marito. V. *Nupta.*

SPONTE.

Nullo cogente. Nullis cogentibus. Nullo mandante. Per se. Ultro. Vi propria nituntur, opisque haud indiga nostræ. Ipse volens, facilisque sequetur. Nostrum citra laborem. Omnia sponte suâ proveniunt.

SPUMARE.

* Edere spumam. Cautes aspergine salsâ spumant. Elidere spumam. Spumat aper. Pocula nitido spumantia lacte. Altè spumis exuberat amnis. Spumea per ora fluit unda.

SPVRCVS.

* Salacitatis nepos, *prima brevi, secunda longa.* Sue spurcior. Quem cogitare solum grandis sit nausea.

SPVTVM.

Fœdum, sordidum. Fœdans, spurcans, maculans, turpans ora, vultus. Saliva spurca, immunda. Excreatio.

STAGNVM.

Profundum, olens. Innabilis unda. Dant sonitum rauci per stagna loquacia cygni. V. *Palus.*

STELLA.

Siderea, serena, splendens, rutilans, micans, ardens, fulgida, candida, flammigera, lucida. Per inane micans. Astra, sidera ignea, cœlestia, rutilantia, splendentia, flagrantia, rotantia, errantia, sublimia, tremula, clara. Faces. Flammæ cœlo per inane volantes, cadentes. Lumina, Luces. Ignes siderei. Cœlestia signa. Nullis obscura tenebris. Æterni ignes. νυκτὸς τέκνα, noctis filii.

STELLARVM, *seu* SIDERVM *Aliquot Nomina.*

* Lucifer. Arcturus. Hyades. Orion. Septemtriones. Pleiades. Arctos. Atlantides. Gnossia corona. Canis. Bootes. Capricornus. Hœdi. Oleniæ sidus pluviale capellæ. Andromede. Perseus. Helice. Cynosura.

STELLA CANIS, SIRIVS.

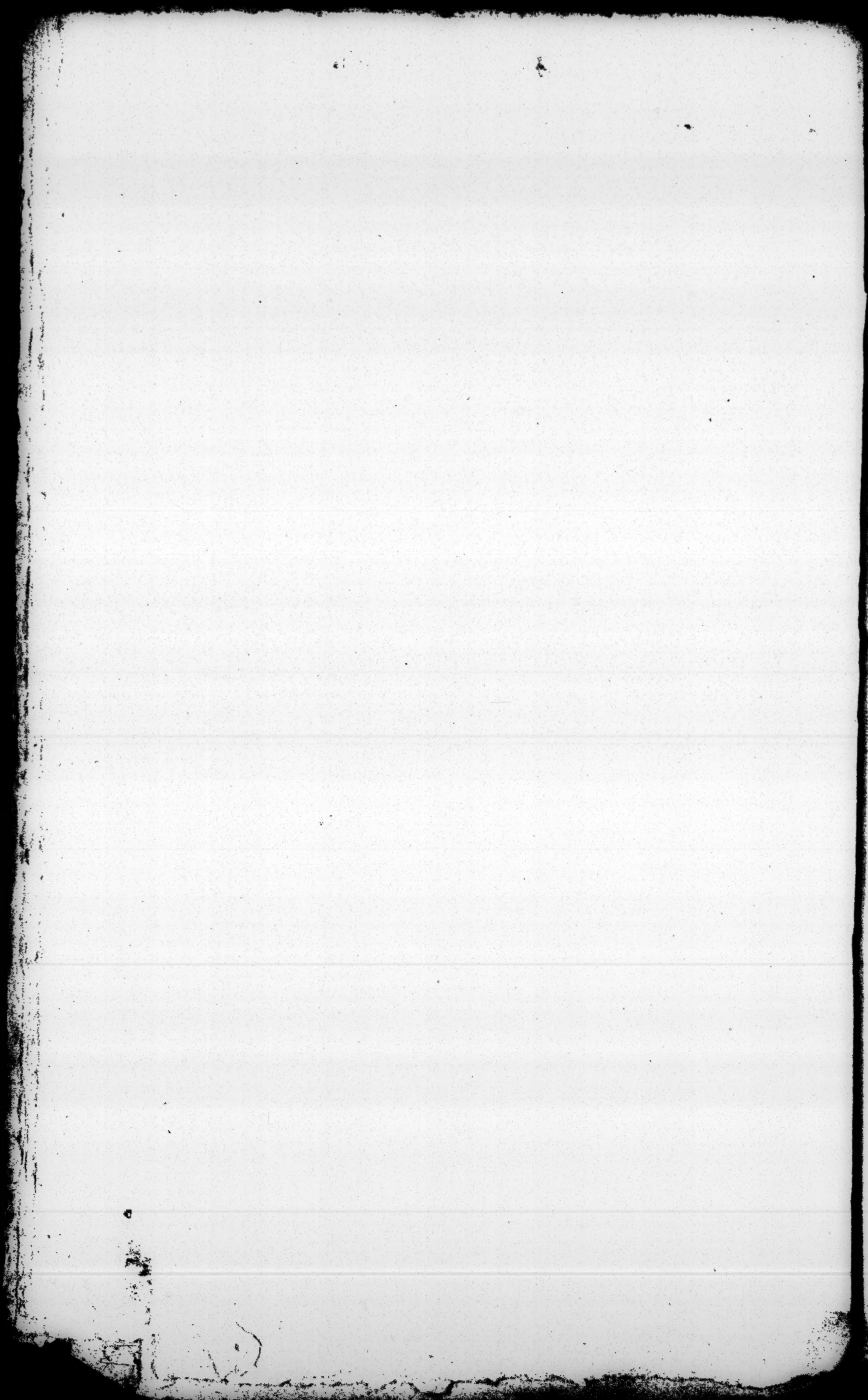
Canicula Icari, sitibunda, fervida, sicca, æstifera, æstiva, ignea, ignicoma, sitiens, Erigoneia, morbosa. Torrens arenti siti arva. Coquens terras immodicis ignibus astri. Urens arentes terras. Scindens hiulca arva siti. Cui multus rubor imbuit ora. Fervida stella Icarii canis. Sicci stella proterva canis. Sirius pulverulentus, igneus, insanus. Exercens rapidos ignes. Sævo lumine letifer. Incendens anhelantes agros, Rapidis solibus agros urens. Vernantes, florentes, ridentes agros undiq; lædens. Scindens, findens arva. Siccas messes coquens. Exurens campos letali æstu.

STELLA VESPERTINA, HESPERVS.

Hesperus lucidus, nuntius noctis. Primas referens tenebras.

Statui. stat mihi. Consui.

Affert animus. Mot: 1.

tenebras. Ite domum saturæ, venit hesperus, ite capellæ.

STELLÆ SEPTEM, PLEIADES.

Virgiliæ imbriferæ, aquosæ, madidæ, pluviæ Atlātææ. Atlantides. Eoæ. Pleïadum signa, minæ. Sororum agmen. Steropis agmen. Septem radiantia flāmis sidera. Nubila Pleias Atlantis. Ex Pleione natæ. Ex Atlante sorores. Septem Nymphæ Atlantides. Quæ ortæ ver faciunt.

S. STEPHANVS.

Audet Stephanus pro nomine Christi, Nullius exemplo inductus profundere vitam. Inter saxa nivis ritu volitantia, & ictus. Quem saxeus obruit imber. Horrisono lapidum nimbo, & crepitante procellâ obrutus. Stephani errabant aures, & tempora circum saxea tela. λιθόβλητος νιφετὸς, lapideus nimbus.

STERCORARE TERRAM.

Lætamen terræ immiscere. Spargere terram fimo pingui. Levi limo rimosa cubilia ungere. Saturare sola fimo pingui. Effœtos cinerem immundum jactare per agros.

STERILIS.

Malè fœcunda. Nulla pignora reddens uteri. Mulier ferens, gignens socii pignora nulla tori. Triste solum, sterilis, sine fruge, sine arbore tellus. Sic dominum sterilis sæpe fefellit ager. Nec sterilis locus ullus ita est, ut non sit in illo Mista ferè duris utilis herba rubis. * Difficiles terræ & Colles maligni. Salsa tellus, & frugibus infœlix. Malus ager. *Virg.* Segnis campus. Tellus infœcunda in qua infelix-solium, & steriles dominantur avenæ. Sterilis profundi vastitas squalet soli. Tellus torpet æterno situ. Regio inepta frugibus. Ægra solo macies.

STERNERE, & STERNI.

* Sternere humi. Agmina sternere cuspidis ictu. Multâ porrectum extendere arenâ. Fundere manu hostem. Impresso genu terræ applicare. Impellere & effundere solo. Dare ruinas arboribus stragemque satis. Ruere omnia latè. Ingentis turbine saxi prosternere. Vastum onus motu collabefactare. Quære *Jacere.*

STIGMATA.

Nota publica. Nota inusta. Victurum in cute punctum.

STOMACHUS.

Vacuus, jejunus, latrans, plenus. Murmurans intus. Fervens vino & cibo. Ventriculus. Jejunus rarò stomachus vulgaria temnit.

STIRPS.

Progenies alta, bona, pia, regia, generosa, nobilis. Antiqua de stirpe genus. Propago nobilis. Stemma. Claro sanguine cretus. Præclarâ stirpe creatus. Est genus omnibus unum. Natus origine pulchrâ. Magna de stirpe nepotum. Genus alto à sanguine divûm ducere. Seque ortum antiquâ Teucrorum stirpe volebat. Durum à stirpe genus. Genus amborum scindit se sanguine ab uno. V. *Nobilis.*

STRANGULARE, & STRANGULARI.

Laqueis implicare colla. Colla laqueis inserere. Laqueo innectere fauces. Aptare vincula collo. Laqueo interimere. Claudere vocis iter. Laque fauces frangere. Pars animam laqueo claudunt mortisque timorem Morte fugant, ultroque vocant venientia fata. Utque Syracosio perstricta fauce poëtæ, sic animæ laqueo sit via clausa tuæ. Torto frangere fune gulam. V. *Suspendere.*

STRENUUS. V. *Armis præstans.*

STREPERE.

Murmura miscere. Dare sonitum. Movere sonitus. Raucum murmur dare. Strepit murmure campus. Consonat omne nemus strepitu, collesque resultant. Mare stridet, refluentibus undis. Terribilem sonitum tuba increpuit. Tecta fremunt. Frigidus silvis murmurat Auster. Mussantque oras, & limina circum. Fit strepitus tectis, vocemque per ampla volutant Atria. V. *Clamare.*

STREPITUS.

Sonorus, horrisonus, rapidus, raucus. Murmur querulum, stridens, argutum, resonans, crepitans, soporiferum. Murmur euntis aquæ.

STUDERE. V. *Discere; & Literis operam dare.*

STUDIOSUS. V. *Scholasticus.*

STULTUS.

Mente captus. Egens mentis. Amens animi Inops animi.

ani
inc
me
De
V.

F
nef

In
us
fer
info
amn

S
coll
pon

P
ra n
ſ.gu
mor
diffe
hora

*
mad

C
marc
ſubtı
Quic

Ia

animi. Nec tacui demens. Arma amens capio. Mentis inops. Animum dementia cepit. Effera vis animi. Quæ mentem insania mutat? * Fatuus. Blennus. Desipere. Demens. Rationis egens. Mente carens. Excerebratus. V. *Insanire*.

STUPRUM.

Furtum Veneris. Spolium pudoris. Opus arcanum, nefandum, infandum, incestum.

STUPRARE. V. *Virginem stuprare*.

STYX.

Infera, ima, nubila, nigra, iners. Unda Stygia. Stygius liquor. Stygius amnis, gurges, lacus. Tartarea, inferna palus. Pallida Ditis aqua. Nigra palus. Qui per infernas horrendo murmure valles Imperjuratæ labitur amnis aquæ.

SUADELA. V. *Dea eloquentiæ*.

SUBJUGARE, SUBJECTIO.

Subigere. Domare bello. Fundere armis. Sub pede colla tenere. Domitum pedibus calcare. Victorem imponere pedem. Impositis pedibus premere. V. *Domare*.

SUBITO.

Parva mora. Nec mora longa. Haud mora. In me mora non erit ulla. Rumpere moras. Nusquam mora. Nec segnis retinet mora. Jam jam nulla mora est. Haud multa moratus. Festinare fugam. Tolle moras, semper nocuit differre paratis. Sed propera, nec te venturas differ in horas. Nulla mora est operi. Ferri rapidis pedibus.

SUBMERGERE. V. *Immergere*,

SUBMERGI.

* Aquis suffocari Θανεῖν ἀμφίβρογχον, mori morte madidâ.

SUBSISTERE

Continere, sistere gradum. Comprimere gressum. Fermare, coercere gradum. Siste gradum, teque aspectu ne subtrahe nostro. Primâque vetant consistere terrâ. V. *Quiescere*.

SUBULCUS.

Immundæ cura fidelis haræ.

SUDARE.

Salsusque per artus Sudor iit. Tum gelidus toto manabat corpore sudor. Ossaque & artus Perfudit toto proruptus corpore sudor. Sudor fluit undique rivis. Tum toto corpore sudor liquitur. Manant sudoribus artus. * Immundus olentia membra sudor occupat. Humor in genas furtim labitur. Sudor gravis occupat artus. Salsæ cadunt de corpore guttæ. Fluunt sudore brachia, ἱδρὼς καμάτοιο περάγγελος, sudor laboris nuntius.

SUERE.

Acu traijcere aliquid.

SUFFICIT.

* Sat est, abunde est. Satis superque. Ohe, jam satis est. Possum contentus vivere parvo.

SULFUR.

Vivax, purum, calens, fumans, luridum, obductum, inductum. Alimenta pinguia flammæ. Admotas rapiunt vivacia sulfura flammas.

SULMO.

Gelidus, aquosus, uberrimus undis. Parva, sed irriguis ora salubris aquis. Sulmo mihi patria est, gelidis uberrimus undis.

SUPERBIA.

Vana, tumida, elata, Fastus. Ambitio, Laudum arrecta cupido. Quærendi nominis ardor. Tumor elatæ mentis. Tumidæ mentis fastus. Pulsus ob invidiam regno, Viresq; superbas. Fastus inest illi, sequiturque superbia formam. Inquinat egregios adjuncta superbia mores.

SUPERBUS.

Sumens sibi fastus superbos. Cœlo capita ardua tollens. Gerens nimio stolidissima pectora fastu. Gerens corda plena stulto tumore. Tollens vertice cristas. Laudato pavone superbior. Fronte tumens elatâ. Divûm sibi poscere honorem. Nimium vano tumefactus nomine gaudens. Tumidus præcordia. Animis elatus superbis. Sermo ejus tumet insano syrmate.

SUPERBIRE.

Habet malesuada superbia mentem. Tollere, erigere ver-

vertice cristas. Pectora tument fastu. Pectora fastus habet. Tumere elata fronte. Gerere corda turgida fastu. Gerere animis tumentibus fastus. Tumidum se præbere in fortunæ munere. Nunquamque levantibus alte intumuit rebus. ὀφρῦς αἴρειν, supercilia tollere.

SUPPLEX.

Incedens demissis cervicibus. Genibus volutus. Supplices manus tendens. Flexo genu succumbens.

SUPPLICARE.

Allabi genibus. Posito procumbere genu. Submittere genu. Ante pedes volvi. Procumbere in terram ante pedes alicujus. Procumbere humi posito genu. Supplicem genibus perrepere terram. Rogare veniam supplicem. Venire supplex. Demittere cervicem. Inflexo poplite succumbere.

SURDUS.

Nesciens auribus uti. Non accipiens aure sonos. Nullos percipiens sonos aure surdâ. Cui non inest sensus auribus surdis. Auribus captus. Surdior freto.

SURGERE.

Membra levare, tollere, linquere sedem. Membra levare humo. Solio se tollere ab alto. Ter sese attollens, cubitoque innixa levavit. Tollit se erectum quadrupes. Ut jugulent homines surgunt de nocte latrones. V. *E lecto surgere.*

SUSANNA.

Helchitis. Helchiæ filia. Helchitin pueri tutatus voce pudicam Est Deus. Cui forma fuit noxia.

SUSPENDERE.

Ligare colla laqueo. Aptare collo vincula. Interimere laqueo. Animam, animæ viam laqueo claudere. Implicare colla laqueo. Laqueo innectere fauces. Præfocare animæ viam. Rumpere guttura obstricto nodo. Claudere vocis iter. Vincula per laquei fac quoque guttur erat. V. *Strangulare.*

SUSPENDERE SE IPSUM.

Laqueo mortem invenire. Purpureos moritura manu discindit amictus, Et nodum informis leti trabe nectit

ab alta. Non tulit infelix, laqueoque animosa ligavit Guttura. Hic laqueo fauces, elisaque guttura fregit. Laqueo sua colla ligare. V. *Strangulare.*

SUSPENDI.

Ligari, necti guttura laqueo. Interimi laqueo. Angi reste intorta. Colla laqueis inseri. Sic tibi claudatur pollice vocis iter. Morte vel intereas capti suspensus Achæi. Elidi guttura.

SUSPIRARE. V. *Gemere.*

SUSPIRIA.

Præsagia luctus. Hausti suspiratus. Suspiria alta pectore ducta. Anxia, tristia, mœsta, gemebunda. Mœsta trahens imo suspiria pectore.

SYLVA. V. *Silva.*

T

TACERE.

Premere ora sua. Silentia tenere. Tenere linguam, ora, vocē. Linguis facere silentia. Premere, reprimere, supprimere vocem. His medium dictis sermonem abrumpit. Ter tecum conata loqui, ter inutilis hæsit Lingua, ter in primo destitit ore sonus. Mediaque in voce resistit. Conticuit tandem, factoque hic fine quievit. V. *Silere.*

TANTALUS.

Garrulus, proditor. Pater Pelopis. In medio Tantalus amne sitit. Semper eget liquidis, semper abundat aquis. Cui Stygia captantur in unda Poma, atque in mediis quæritur humor aquis. Qui poma præsentia quærit. Ramos frustra qui captat & undas. Quærit aquas in aquis, & poma fugicia captat Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.

TARDUS.

Lentus, serus, cunctans. Serâ se nocte ferebant. Arguimur lentæ crimine pigritiæ. Quæ tam sera moratur Segnities? Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Pœnorum expectant. Segnis, iners.

TAURUS.

Candidus, spatiosus, acer, furens, trux, per cornua sævus, patiens aratri, detrectans aratrum, corniger, furibun-

bundus, indomitus. Petens uncis cornibus hostem. Pedibus qui ſpargit arenam. Crebro feriens pede terram, edens, ciens terrificos mugitus. Rauco mugitu omnia complens. Vibrans cornua. Fronte minans. Prælia ſæva minans. Incurvo præbens colla premenda jugo. Quatuor à ſtabulis præſtanti corpore tauros Avertit, totidem formâ ſuperante juvencas. Non illo validus ſubiit juga tempore taurus. V. *Bos.*

TEGERE. V. *Occulere.*

TELA.

Pendula, ſtans, aſſidua, tenuis, Arachnæa. Rarum opus. Ultima pars telæ tenui circumdata limbo. Nec tenuem texens ſublimis aranea telam Arguto tenues percurrit pectine telas. Illa etiam ſtantes percurrere pectine telas Erudit, & rarum pectine denſat opus. V. *Texere.*

TELLUS. V. *Terra.*

TELUM.

Vulnificum, ſævum, nocens, cruentum, noxium, fatiferum, non revocabile, jaculabile, volubile, miſſile, vulnera faciens, non evitabile, exitiale. Ferrum ſplendens, acutum, aduncum, nudum. Haſtile firmum, jaculum acutum. Telum quod cuſpide fulget acutâ. V. *Sagitta.*

TEMPERANTIA.

Eſt virtus placidis abſtinuiſſe bonis. Inter utrumque manens. Quære. *Modus*, *Modum ſervare.*

TEMPESTAS.

Fera, adverſa, turbida, ventoſa, horrida, aſpera, ſæviens, nimboſa, violenta. Maris ſævitia, æſtus, ira. Hyems triſtis, invida, Nimbis & grandine fervens. Stridentibus horrida nimbis. Quæ toto it turbida cœlo. ἀνέμων μάχη, pugna ventorum, κύματα ἴσα ὄρεσιν, Fluctus ſimiles montibus.

TEMPESTAS MARIS. V. *Mare turbatum.*

TEMPESTAS COORTA EST.

Sol fugit, & renovant ſubeuntia nubila noctem. Effuſiſque gravis decidit imber aquis. Venti conſurgunt. Magno miſcetur murmure cœlum. Nimbi æthera cingunt, horrifico tonitru cœlum omne remugit.

Tempeſtas violenta turbat fretum. Occulitur triſti velamine cœlum. Cœlum atris involvitur omne tenebris. Centriſtant æthera nubes. Fertur ab immenſo tempeſtas horrida cœlo. Everſas concitat Eurus aquas. Ruit æthere toto turbidus imber aquâ. Involvêre diem nimbi, & nox humida cœlum Abſtulit, ingeminant abruptis nubibus ignes. Effuſis imbribus atra tempeſtas ſine fine furit, tonitruque tremiſcunt Ardua terrarum. Quære. *Ventus*.

TEMPLVM.

Venerabile, ſacrum, antiquum, religioſum, marmoreum, laqueatum, ſublime. Altum ſublimibus columnis. Delubrum magnificum. Laquearia ſacri templi. Tecta domus ſacræ. Limina templi. Suaviter ſonans unanimi carmine. Loca ſacra. Ædes ſacra, marmore facta. Religioſa Deorum limina. Sedes fundare Deorum. Mediâ teſtudine templi. Faciles Nymphæ riſêre ſacello. Fana ſacris inſignia. * Inſtituere ſolido de marmore templum, tecta ſacrorum. Templa ſuperba vaſtis innixa columnis. Ingens machina templi.

TEMPVS.

Irremiabile, irrevocabile, irreparabile, lacrymabile, fœlix, & inexcuſabile, volubile, lubricum, fugitivum. Tempus edax rerum. Labens velut unda, nec unquam recurrens. Alternans omnia. Deſtruens, conſumens omnia. Tacito, celeri pede fugiens. Cuncta vorans. Cuncta trahens ſecum volvenſque. Labans aſſiduo motu. Nova temporibus ætas. Priſci temporis anni. Longa, vetus dies. Ævum futurum. Seculum ferreum. Tantum ævi longinqua valet mutare vetuſtas. Hoc longis intercidet annis. Hora præpoſitæ quæ foret apta viæ. Non tractabile cœlum. Dum pelago deſævit hyems, & aquoſus Orion. * Ævum, tempeſtas.

TEMPVS TRANSIT.

* Truditur dies die, novæque pergunt interire lunæ, *Hor.* Currit enim ferox ætas. Poſthume, Poſthume, labuntur anni. Tempora labuntur, tacitiſque ſeneſcimus annis, Et fugiunt fræno non remorante dies. Eunt anni

more

m
te
P
ti

n

E
m

ci
nu
ir

pe
pi

Q
D

ar
nu
m
ve
ja
da
le
m
ru
in
or
ul

more fluentis aquæ. Nec quæ præteriit hora redite potest. Cito pede labitur ætas, Fugit irreparabile tempus. Properat cursu vita citato, volucrique die rota præcipitis vertitur anni. Nihil est annis velocius.

TEMPUS PERPETUUM.

Testataq; tempus in omne. Hic sim licet omnibus annis. Probitas longum perdurat in ævum.

TEMPORE EXTREMO MUNDI.

Mundo jam decrepito. Jam jam sub mole cadente. Extremo hoc tempore. Cum jam instet lux novissima mundi. Cum instant fata novissima mundi.

TENEBROSUS.

* Caliginosus. Sole carens. Nebula cinctus. Caligine cingitur atrâ. Cimmeriis septus tenebris Locus quem nunquam radiis oriens, mediusve cadensve Phœbus adire potest. V. *Nubilus.* V. *Obscurus.*

TERERE TEMPUS INUTILITER.

* Ludere operam. Verba miser frustra non proficientia perdo. Irrita ventosæ rapiunt mea verba procellæ. Rapiunt conamina venti.

TERMINUS.

Communis. Limes certus. Lapis defossus in agro. Qui regit certis finibus arva lapis. Separat indicio qui Deus arva suo. Stipes defixus in agris.

TERRA.

Benigna, dives, sterilis, sicca, arrida, limosa, pinguis, arenosa, omniparens. Pendens in aëre nullo fulcimine, nullo nixu. Alma parens frugum. Effundens innumeras opes. Grato rore madescens. Florigero gramine vernans. Partu fœcunda benigno. Subjecto aëre fulta jacens. Mater fœcunda. Tellus frugifera, fertilis, florida. Humus decorata, vestita, ornata herbis. Mundi moles operosa. Longus terrarum orbis. Summus telluris margo. Corpus, pondus, orbis, sedes terræ. In media rerum regione locata. Circumdata ponto. Solum cultum, incultum, vile, durum. Nec vero terræ ferre omnes omnia possunt. Terra antiqua, potens armis atque ubere glebæ. Salsa autem tellus, & quæ perhibetur a-

amara Frugibus infœlix ea, nec mansuescit arando. ἑδρα-κόσμου, Sedes mundi. Vesta.

TERRÆ MOTUS.

Tremor telluris. Insolitus motus terræ. Horror ingens soli. Magnus tremor terræ. Tremores orbis. Terrenus hiatus.

TERRÆ MOTUS EST.

Tremit abdita murmure tellus. Tellus mœstissima plangit, & tremit ingenti concussa fragore. Sola vasta moventur. Sub pedibus mugit tellus. Tellus concussa tremiscit. Ingenti motu percita terra gemit. Ardua si terræ quatiatur motibus Ida. Denique sub pedibus tellus cum tota vacillat, Concussæque cadunt urbes dubiæque minantur.

TERRA MARIQUE.

Terrâque marique. Terrâ pelagoque. Pelago & humo. Aquâ & terrâ. Trans tellurem, & undas.

TERRERE & TERRERI.

Incutere terrorem. Percellere formidine. Metu terras cœlumque fatigare. Novus per pectora cunctis insinuat pavor. Et magnas territat urbes. Cœcique in nubibus ignes terrificant animos. Magnis terroribus urbem impellere. Hic aliud majus miseris multoque tremendum Objicitur monstrum, atque improvida pectora turbat. Et faciunt geminos ensis & unda metus. Tremor pertentat corpora. Obstupuit, retroque pedem cum voce repressit. Obstupui, steteruntque comæ, & vox faucibus hæsit. Dum stupet, obtutuque hæret defixus in uno. Horror invadit mentem, & occupat pectora. Horror terrificus subit præcordia. * Ancipiti, sollicito, gravi terrore trepidare. Mens perculsa stupet. V. *Formidare*.

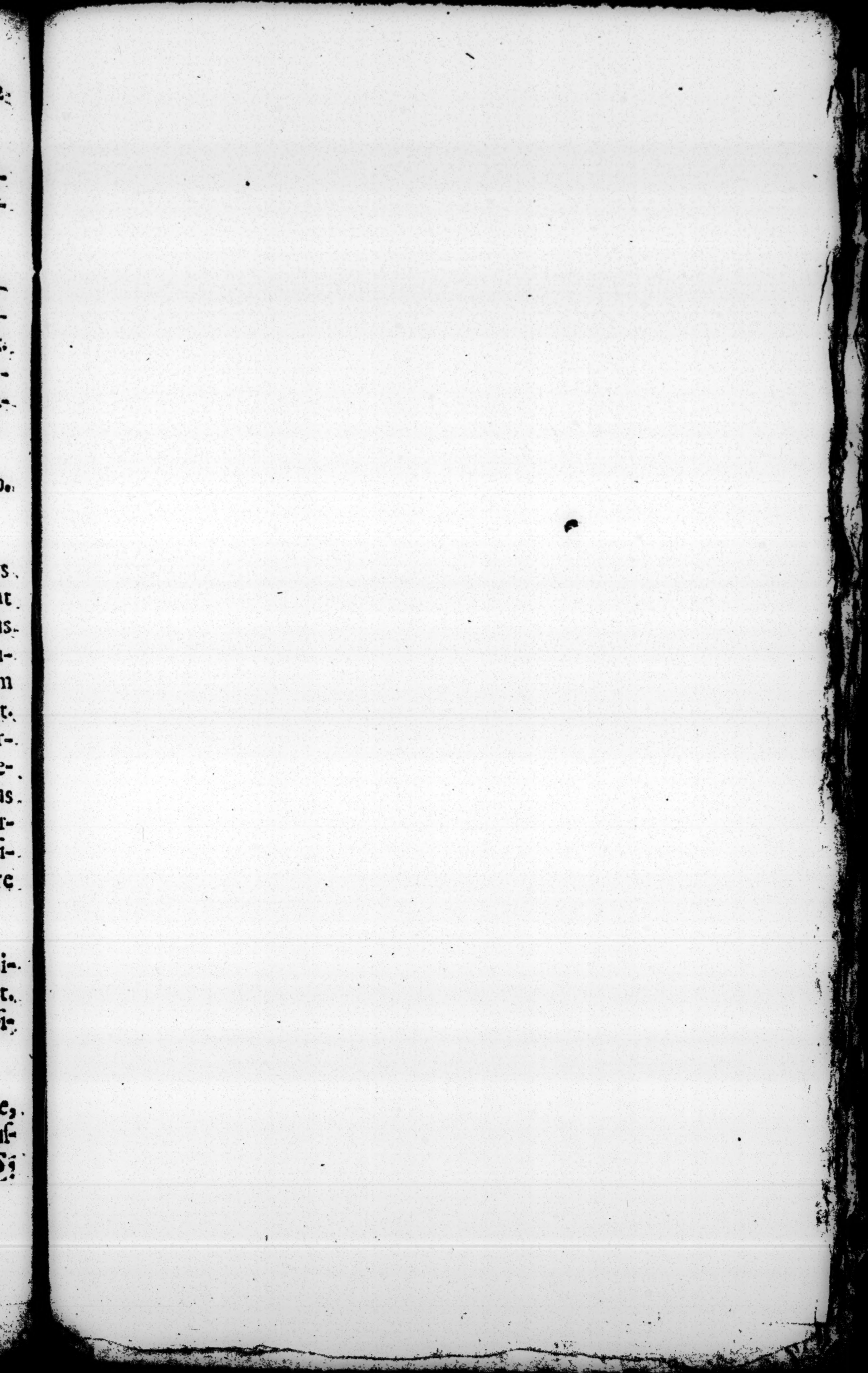
TESTARI.

Testificari. Testes dare, proferre, producere. Dii mihi sunt testes. Nubila promissi Styx mihi testis erit. Fateri de fide alicujus. Numen Deorum testari. Per sidera testor.

TESTIS.

Incorruptus, corruptus, falsus, conductus, sine pondere, pondus habens. Quis hoc credat nisi sit pro teste vetustas? Hoc vero teste probatur.

TES

TESTUDO, ANIMAL.

Lenta, tarda, reptilis, domiporta. Sanguine cassa. Manens sub tegmine suæ testæ. Quæ metuens tangi dat sua colla retro.

TESTUDO INSTRUMENTUM.

Blandisona, dulcisona, canora, incurva, tremula, vocalis, Apollinea. Thraicia, Thracia, Orphea, Phœbeia, Odrysia. Curarum dulce levamen. Quæ sociatis congrua nervis dulce melos reddit, placido tangit quæ pectora motu. Et curas animi non sinit esse graves.

TESTUDINE CANERE.

Pulsare chelyn digitis. Corda solicitare. Tangere chordas. Terere nervos argutæ testudinis. Tensa fila testudinis ferire levi pollice. Tensa ferire levi pollice fila lyræ. Jamque eadem digitis, jam pectine pulsat eburno. Terpsichore facilem lascivo pollice movit Barbiton, & molles duxit in antra choros. Ipse cavâ solans ægrum testudine amorem.

TETHYS.

Æquorea, uda, cana, nuda. Titanis. Virgo marina. Nereis pulchra. Genetrix Nereia. Conjux Oceani. Numen aquarum. Præscia venturi.

TEXERE.

* Percurrere pectine telas. Serva operum haud ignara Minervæ, *id est*, valens texere. Radio percurrere stamina telæ. Rarum pectine densat opus. Pollice docto stamina purpureæ sociaverat aurea telæ. Alvearia texta lento vimine. Telas descernere tenui auro. Lassat viduas pendula tela manus. Ducere lanas. Stamina pollice versare. Gracili geminas telas intendunt stamine. Tela jugo juncta est, stamen secernit arundo, inseritur medium radiis sub tegmen acutis.

THALAMUS.

Amicus, pudicus, cultus, genialis, jugalis, dulcis. Generans sobolem multam. Nec dulces thalamos, nec dona cupidinis ulla.

THEOCRITUS.

Poëta Syracusius. Animæ laqueo cui via clausa fuit.

THER

THERMÆ.

Calidi fontes. Quæ de calido sulfure fumat aqua.

THETIS.

Cœrula. Virgo marina. Mater aquosa. Mater Achillis. Materno tacta dolore Thetis.

S. THOMAS.

Didymus, cui durius ære, Atque admanteo robore pectus erat.

THRACIA.

Armifera. Scelerata littora Thracum. Bistonis ora, Tellus Bistoniis habitata viris. Regna Rhodopeïa. Agri Sithonii. Littora Cerinthia. Polydoreo quæ manavit sanguine terra.

THURA.

Mera, mascula, flava, pia, sacra, votiva, facientia flammas, redolentia Thurea grana. Virga thurea. Lacryma thuris. Blandi thuris honores. Thuris odorati globuli. Posito dare thura foco. Thura dabant, tepidusque cruor fumabat ad aras. Centumque Sabæo Thure calent aræ, Verbenasque adole pingues, & mascula thura. Solis est thurea virga Sabæis. Totaque thuriferis Panchaïa pinguis arenis. India mittit ebur, molles sua thura Sabæi: urantur pia thura focis, urantur odores, Quos tenere terra divite mittit Arabas.

THUS ADOLERE.

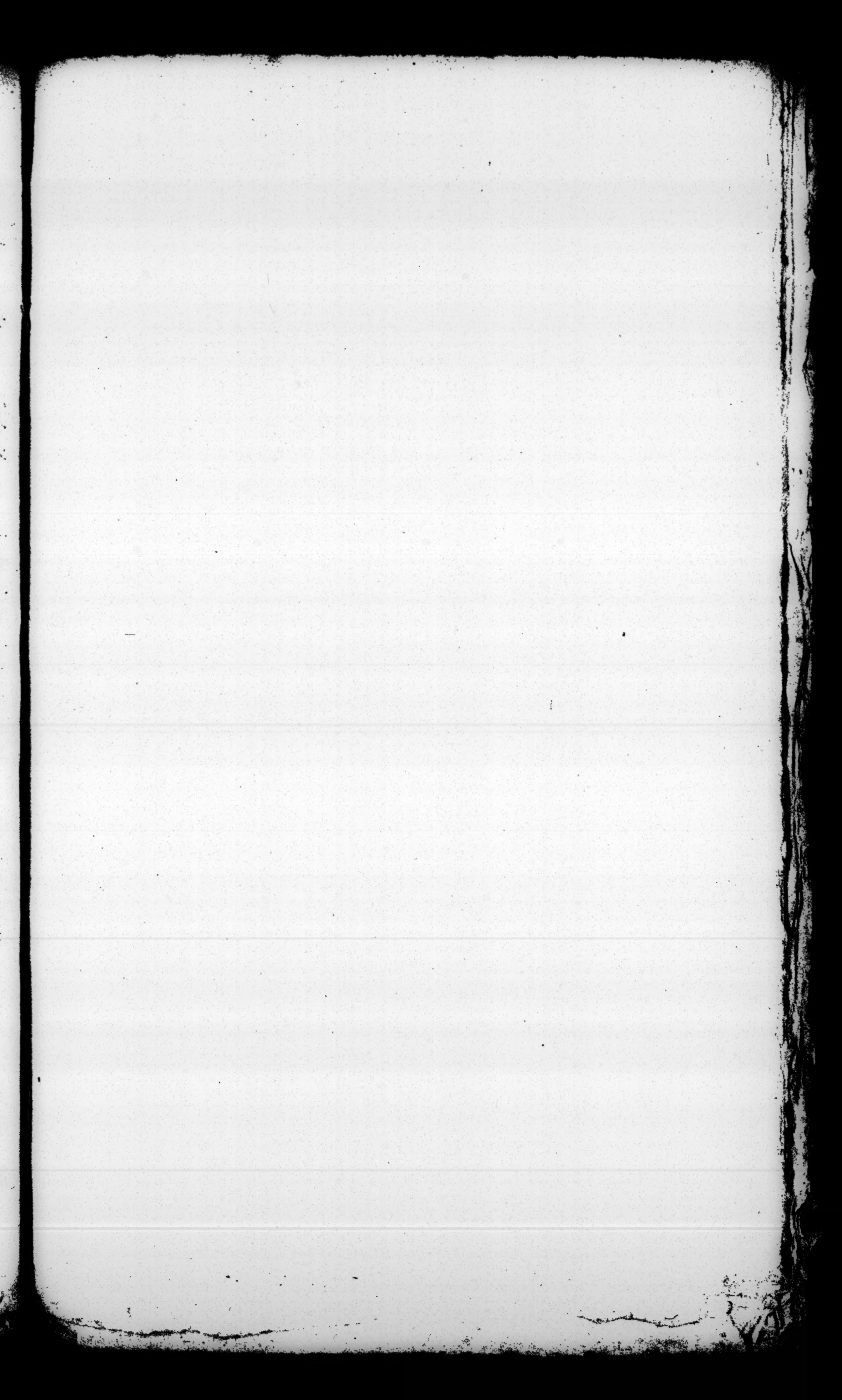
* Thure superos placare. Acerra plena thuris. Templum thure vaporare. Assyrij Christo debentur odores. Conferre in aras quicquid Arabes odoris arboribus legunt. Pinguis exudet thuris vapor. Dare thura flammis. Aras dono thuris eoi extruere. Libare Deo miculam thuris de parva acerra. Tribuere thuris honores.

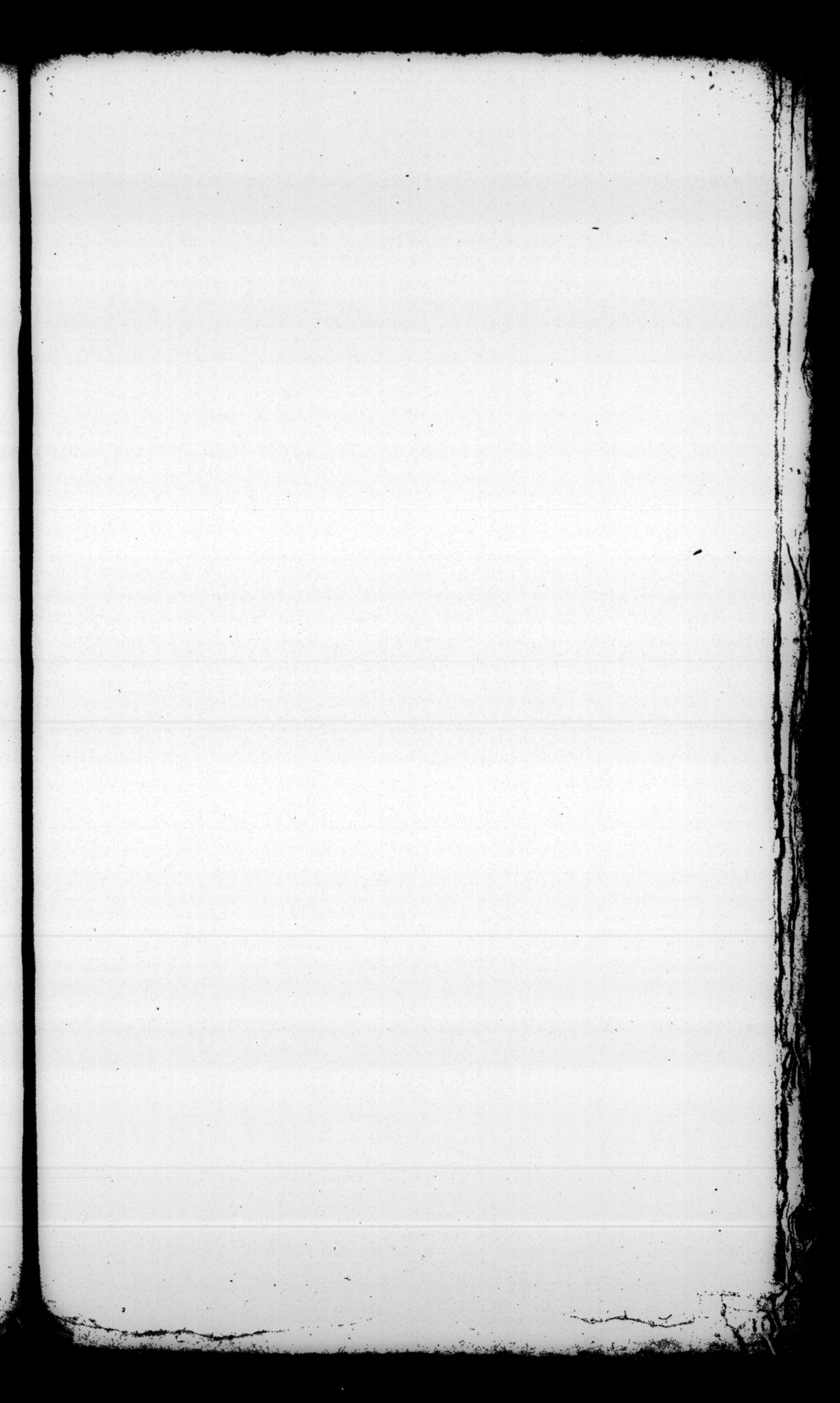
THYASUS.

Hasta Bacchi. Pampinea.

THYRSUS.

Hasta Jovis. Hasta folijs præsuta. Hasta frondibus velata. Thyrsus gravis, sacer, Thyrsi fronde virentes, frondentes.

TIBERIS.

Spumifer, nubilus, flavus, rapidus, lubricus, torvus, altus. Gurges Tiberinus. Tiberina ostia. Arenosi Tibridis unda. Amnis Thuscus. Thusci fluminis undæ Thuscæ gurges aquæ. Amnis rapidis animosus in undis. Qui per cava saxa volutus. Albula quem Tiberim mersus Tiberinus in undis Reddidit.

TIBIA.

Mœsta, rauca, cava, longa. Avenæ structæ. Junctæ arundines. Phrygio tibia curva sono. Calami palustres. Tibia Berecynthia. Non illos citharæ, non illos carmina vocum, Longaque multifori delectat tibia buxi.

TIBVLLVS.

Cultus, sacer, Amator. Nemesis. Est gravis & cultus, puroque simillimus amni, Grandiaque eloquio verba Tibullus habet.

TIMERE. V. *Formidare.*

TIMERE DEVM. V. *Deum timere.*

TINCTVRA & TINGERE.

Varios discit mentiri lana colores. Assyrio fucatur lana veneno. Vellera mutentur Tyrios incocta rubores. Tinctaque Sidonio murice lana. Juvat albentes invertere lanas. * Sanie infuscatur arena. Ferre vestes picturatas. Ardet Tyrio murice lana. Vellera iterare muricibus Tyriis. Frontem pingere moris. Vellus medicatum ahenis Amyclæis. Repetita bibit lana rubores. Saturare vestes murice.

TOGA.

Longa, extenta. Longo conspicienda sinu. Toga libera. Vestis libera. Filo tenuissima. Cedant arma togæ, concedat laurea linguæ.

TOLERARE.

Ferre, perferre, sufferre, sustinere, perpeti mala. Sufferre labores duros. Exhaurire pericula. Pauperiem, & duros perferre labores. Multum terris jactatus & alto. Ventos perpessus & imbres. Quo plura possis, plura patienter feras. Dum vires annique sinunt tolerare laborem. V. *Pati.*

TONAT.

Cœlum tonat omne fragore. Jupiter strepitu exterruit orbem. Magnus ab ætherio personat axe fragor. Iterum atq; iterum fragor intonat ingens. Magno miscetur murmure cœlum. Tonitru cœlum omne cietur. Pater omnipotens ab alto cœlo intonuit. Intonant poli. Subitoque fragore intonuit cœlum. Eurique Zephyrique tonat domus. Cœlum tonat omne tumultu. Ingens fragor æthera complet. Tonat alti regia cœli. Vidisti toto sonitus percurrere cœlo, Fulminaque ætherea desiluisse domo. V. *Tempestas*.

TONITRU.

Horridum, igniferum, æthereum, terrificum, raucum, sonorum, reboans. Latè resonans toto cœlo. Movens humanas mentes. Tumultus ætheris. Gravis fragor. Fractæve tonitrua nubis. Tonitrus horrificus. Αἰθέειον μύκημα, æthereus mugitus.

TONSOR.

Solitus longos ferro resecare capillos. Tonsor jam reliquos metat capillos. Tonsorem capiti non est adhibere necessum. Nec malè deformet rigidos tonsura capillos. Sit coma, sit doctâ barba resecta manu. Acutâ tonsor incautum nec adhuc totondit cuspide mentum. * Hirsutas excolere genas.

TORMENTA BELLICA.

Crudelia. Tormenti vires. Instrumenta necis. Machina bellica intonans in altis muris. Ejaculans fulmineos globos. Vomens letales glandes. Jaciens rapidos globos sulphureo igne. V. *Bombarda*. Quære *Sphæra plumbea*.

TORRERE. V. *Assare*.

TORRENS.

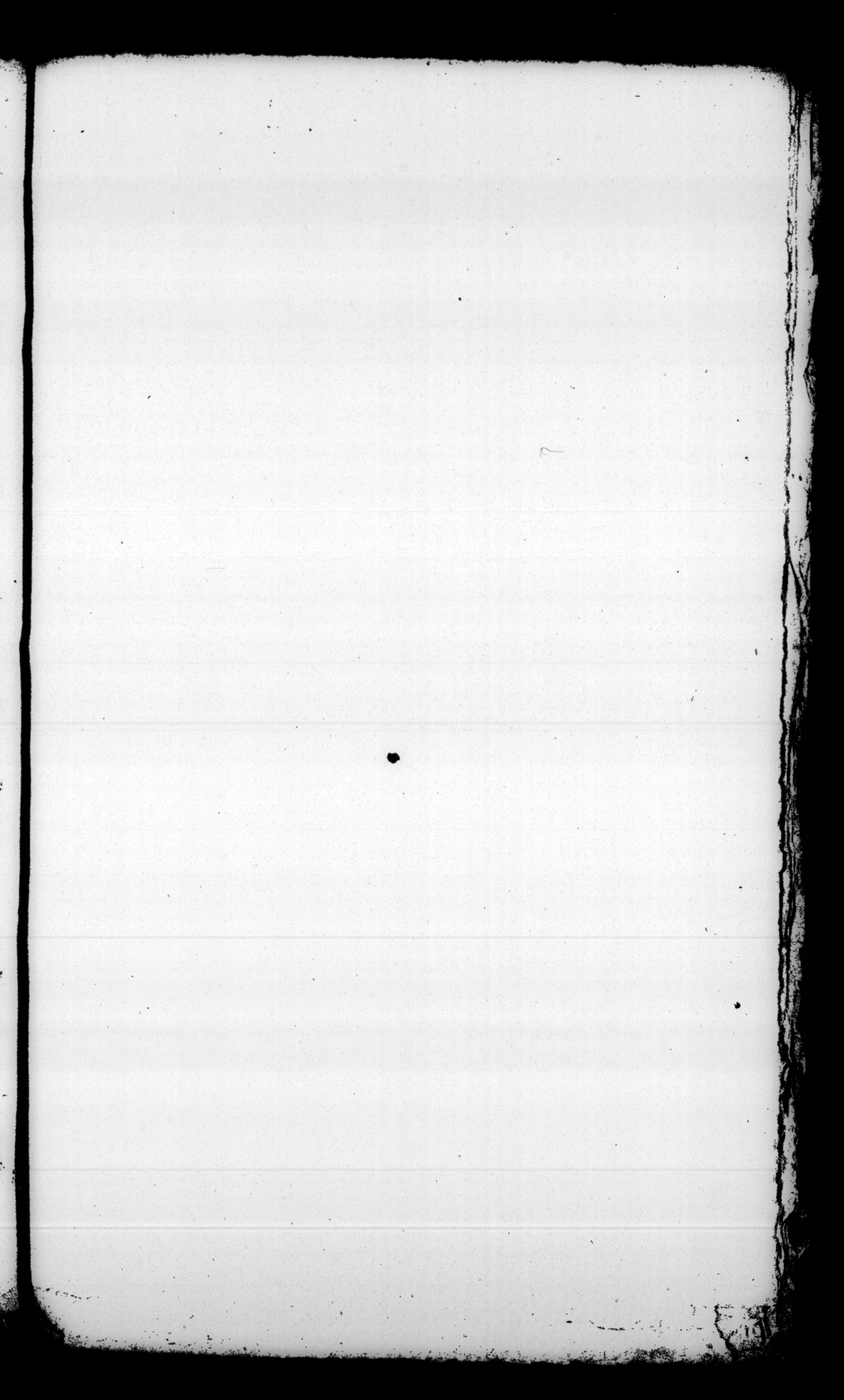
Tumidus, fervens, spumans. Undis pluvialibus auctus. Flumine perpetuo torrens solet altius ire: Sed tamen hæc brevis est, illa perennis aqua. Rapidus montano flumine torrens, Sternit agros, sternit sata læta, boumque labores. V. *Fluvius*. V. *Rivus*.

TORTOR. V. *Carnifex*.

TRACTARE.

Manibus contrectare, contingere aliquid. Inter manus

&

&
ct

ro
ta
ta
ſi

mi
na

E
pe
de
ru
ut

in
fig
ly
cu

tr
ma
mu
Fi
in
pa
pa
tes
Fg

&. brachia versare. Ille manu mulcens propexam ad pectora barbam. Cæsariem longæ dextrâ deducere barbæ.

TRAHERE.

Bigis raptare, trahere, distrahere. Corpora circum muros raptare. Me Parnassi deserta per ardua dulcis Raptat amor. Trahit sua quemque voluptas. Nescio quâ natale solum dulcedine cunctos Ducit, & immemores non sinit esse sui.

TRANARE.

* Tranare flumen. Transilire vada. Transmittere flumina nando. Exponere corpus in ulva adversa. Transnare sonoras torrentum furias.

TRANQUILLARE. V. *Placare.*

TRANSFIGERE.

Trajicere ferro, gladio, mucrone. Figere præcordia. Ense latus perforare. Gladium lateri recondere. Rumpere præcordia ferro. Adigere ferrum per pectora. Condere ensem in pectus. Fodere pectora ferro. Agere ferrum per viscera. Demittere ferrum in ilia. Terebrare cavas uteri & tentare latebras. Pectore ferrum condere.

TRANSFIGURARE.

Formas se vertere in omnes. Omnia transformat sese in miracula rerum. Vertere quæ poteras homines in mille figuras, Non poteras animi vertere jura tui. Permutat lymphas in vina liquentia Christus. Induere vultus alicujus. V. *Metamorphosis.*

TRANSIGERE FOEDUS, FOEDUS facere, pacisci pactum.

Fœdus inire, componere. Ferire, dare dextram. Dextræ conjungere dextram. Jungere fœdere dextram. Firmare inter se fœdera dictis. In amicitiam coire. Animum præsenti pignore firmare. Fidem dare, & accipere. Fidem novare. Tangere dextram. Cogere in fœdera, in concordiam. Coëunt in fœdera dextræ. Æternam pacem, pactosque hymenæos exercere. Æterno fœdere pacem conjungere. Stricto constringere fœdere mentes. Pangere fœdus. Mittere æterna in fœdera gentes. Fœdus perpetuum, stabile, legitimum, amicum conjuratum,

juratum, concors, firmum. Pactio. Pactum. Conventio. Conjuratio. Inviolabile pignus pacis. Leges pacis.

TRANSIRE, TRANSITUS.

Trajicere celeri pede. Vi facere viam. Rumpere aditus. Innocuum dare alicui iter.

TREMERE.

Tremiſcere, contremiſcere, contremere. Intremiſcere. Frigidus horror ſubit mentem. Gelidus tremor oſſa pererrat. Mœſtificus tremor quatit ora. Nos pavidi trepidare metu. Subitus tremor occupat artus. Pavidâ trepidat formidine pectus. Corpus, ut impulſæ ſegetes Aquilonibus, horret. Me tremor invaſit, ſtabam ſine ſanguine mœſtus. Me luridus occupat horror. Obſtupuit, geliduſque comas erexerat horror: Gelidum pectora frigus habet. Poplite ſucciduo genua intremuere, fugitque Et color & ſanguis. V. *Formidare.*

TRIDENS.

Cuſpis triplex. Telum tricuſpe. Trifidus, ſævus, æquoreus, infeſtus, validus. Et miſeras uncis verſare tridentibus undas.

TRINITAS.

Trina poteſtas. Sancta alma trias. Triplex perſona, ſed idem Et deus unus. Simplex ætherii numinis unitas, quæ diſtinctæ eadem eſt, veraque Trinitas. Patris, & æquævæ prolis, flatuſque ſacrati, Splendeat æterna laude perennis honos. Gloria ſumma Patris, Natique, & flaminis almi.

TRISTEM ESSE.

Duros animi tolerare labores. Clauſum pectore vulnus habere. Maxima in ipſius vultu ſunt ſigna doloris. Ægra corpora trahere. * Totus in leſſos defluit, & lacrymas. V. *Dolere.*

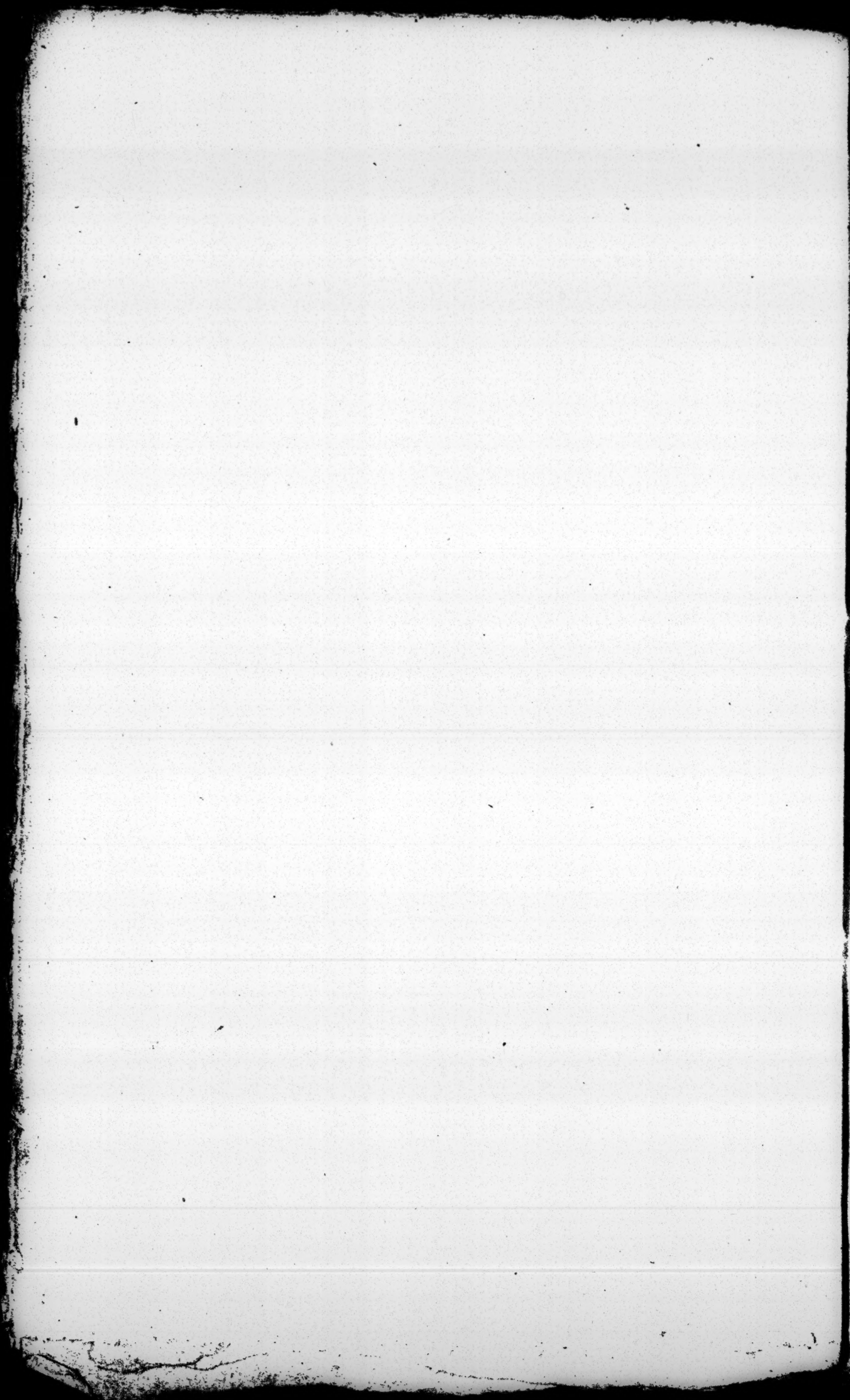
TRISTITIA.

Gravis, tetrica, ingens. Mœror acerbus, ſollicitus. Miſcentur triſtia lætis. Infandum regina jubes renovare dolorem. Omnia tecum unà perierunt gaudia noſtra, Quæ tuus in vita dulcis alebat amor.

TRITICUM.

Triticei fœtus. Vide *Frumentum, Seges.*

TRI-

TRIUMPHARE.

* Triumphatis hostibus victor agebat currum ad alta capitolia. Pedem victor multa cum laude repressit. Victorem laurea serta gerentem portat niveis currus eburnus equis. Lauro devinctus agresti, Miles Iö magnâ voce (triumphe) canet. Triumphare hostem, & de hoste. Ducere triumphos ad templa Deûm. *Virg.* Ire superbificâ manu post triumphum partum ex hostibus. Longas videre juvat pompas, undasque populorum, & Senatus inclyta lumina.

TROCHUS.

Nunc pila, nunc celeri vertitur orbe trochus. Torto volitat sub verbere turbo. Ille actus habenis Curvatis fertur spatiis. Namque agor ut per plana citus sola verbere turbo.

TROJA.

Ingens, alta, perfida, diruta. Regna Trojana. Alta curia Trojæ. Mœnia Trojæ. Sceptra potentia Trojæ, Bis perituræ mœnia Trojæ. Phrygii muri. Oræ Phrygiæ. Mœnia Phœbi. Alta Pergama. Dardanii muri. Mœnia Laomedontea. Mœnia Neptunia. Sigeïa tellus. Iliacæ domus. Asiasæ, Iliacæ arces. Argolicis quæ concidit armis. Priami regna. Priami arx alta. Neptunia Troja. Mœnia Dardanidum. Divûm domus. Ilium, & inclyta bello Dardania. Pergameæ arces. V. *Ilium & Pergama.*

TROJANI.

Dardanidæ, Phrygii, Teucri, Idæi, Troes, Æneadæ. Genus Æneadum. Trojugenæ. Gens Pergamea. Iliadum turba. Gens Hectorea, Hectorei socii. Trojanus sanguis. Gens Phrygia. Cœtus Iliaci. Iliades. Trojades.

TUBA.

Belligera, Martia, canora, rauca, terrifica, terribilis, stridens, clangens. Ciens pugnas terribili cantu. Canens fera bello. Buccina. Classicum. Æs canorum. Æs raucum. Dans belli signum. Classica Martia. Mavortia, turbida. Excitantia milites ad pugnandum. Abrumpentia somnum. Turbantia quietem. * Æneator dat signum tubâ. Πολέμων ἀγγελιῶτις, nuntia bellorum tuba.

TUBAM

TUBAM INFLARE.

Ære ciere viros, Martemque accendere cantu. Signa dare tubâ. Rauco ſtrepuerunt cornua cantu. At tuba terribilem ſonitum procul ære canoro Increpuit, ſequitur clamor, cœlumque remugit. Clara dedit ſonitum tuba. Bello dat ſignum rauca cruentum Buccina. Raucus ſtridenti murmure clangor Increpuit. Martius ille æris rauci canor increpat, & vox Auditur, fractos ſonitus imitata tubarum. V. *Clangere.*

TUMULUS. V. *Sepulchrum.*

TURBO.

Intortus, contortus, violentus, rapidus, ſubitus, Frémebundi turbinis ira. Vis fæda turbinis. Nimboſi turbinis horror, fremitus, furor. Latè disjiciens pulverem. Bacchans hiberno in æquore.

TURCA vel TURCUS.

Immanis, ferox, atrox, trux, impius, Chriſti implacabilis hoſtis. Fidei ſanctæ ſæviſſimus hoſtis. Milite blaſphemo Teutona regna petens.

TURRIS.

* Turris ſtans in præcipiti, & ſummis tectis eluctа ſub aſtra. Arces turrium aëriæ. Stat ferrea turris ad auras. Turris vaſto ſuſpectu. In latus omne patens turris circũſpicit undas. Turris altior Memphitica Pharo. Antverpiana turris, arte ſummâ, mole vaſtâ, mirâ celſitudine.

TUSSIRE.

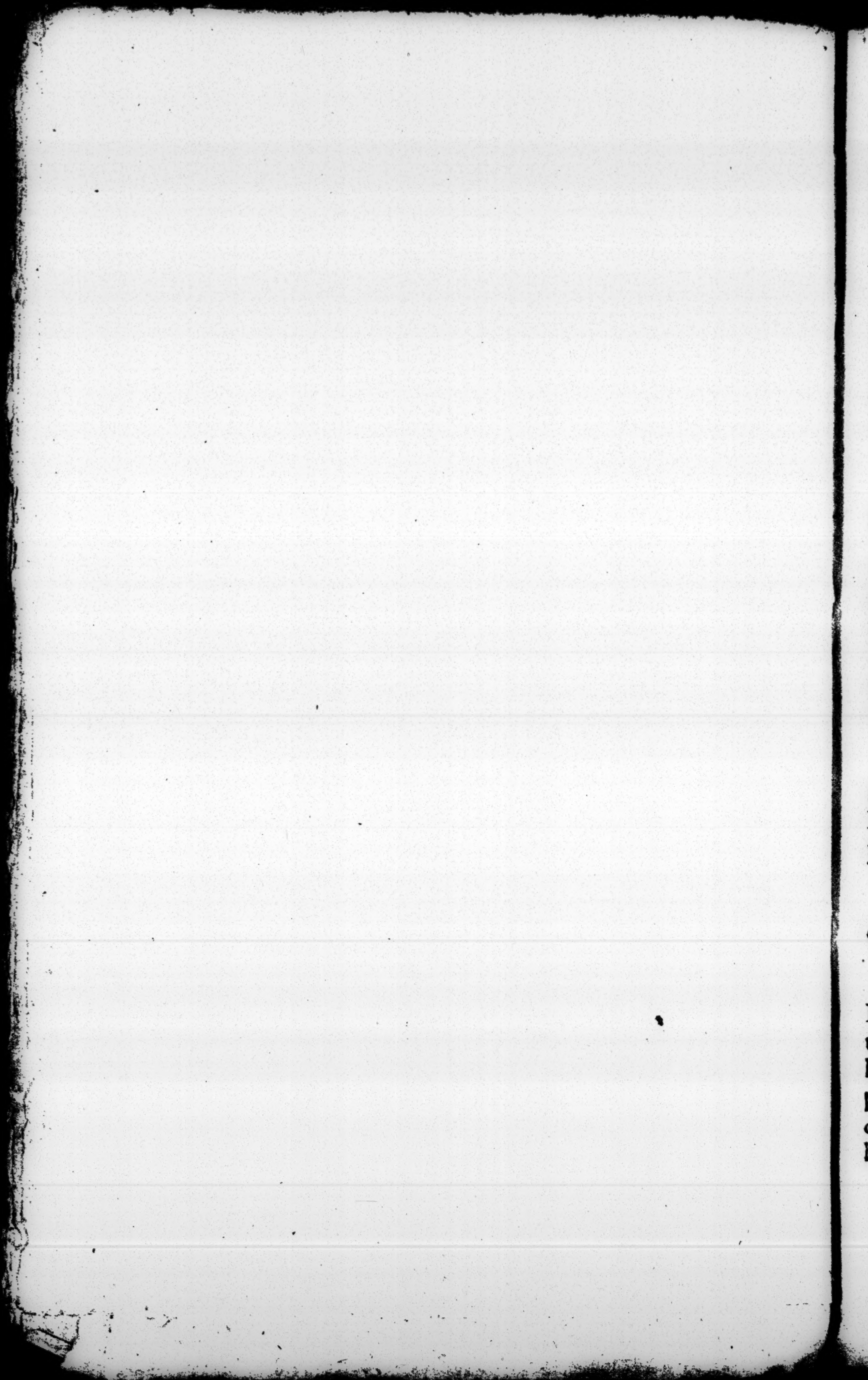
*Quatit ægros tuſſis anhela ſenes. Malam pectore tuſſim expellere. Gravedine frigidâ, & tuſſi frequente quaſſari. Aſpera pulmonem tuſſis quatit. Aſpera tuſſis vexat.

TUTUS.

* Pedes habet extra lutum. Diſcriminis expers. Major ſum, quam cui poſſit fortuna nocere. Exceſſère metum mea jam bona. Securè degere.

TYMPANUM.

Cavum, ſonorum. Reſonans rauco pulſu. Dans ſtrepitum. Tergora tenſa boum, quibus bellicus furor incitat violentos milites Martis ad arma. Certabant rauco reſonantia tympana pulſu.

TYMPANUM TUNDERE.

Impellere,ferire,pulsare tympana. Tundere terga boum. Quatere tympana agili manu. Taurorum tergora pulsa fremunt. Plangebant alii proceris tympana palmis. Tympana tenta tonant palmis. Tympana cum subitò non apparentia raucis Obstrepuêre sonis.

TYRANNUS.

Sævus,fatalis,crudelis,horribilis,truculentus,immanis. Gaudens cæde. Spirans fulmina & ignes. Grassans immani cæde. Bella cruenta petens. Ad generum Cereris sine cæde & sanguine pauci Descendunt reges, & siccâ morte tyranni. V. *Crudelis.*

V.

VACCA.

LActifera, fœcunda, nitida. Quæ jacet,& lentè revocatas ruminat herbas, Atque iterum pasto pascitur ante cibo. Gerens uberibus niveum nectar. Quæ viridi procumbit in herba. Incustoditam lentè videt ire juvencam. Aut errans bucula campo. Et queritur vitulum mater abesse suum. Optima torvæ Forma bovis, cui turpe caput,cui plurima cervix, Et crurum tenus à mento palearia pendent.

VAGARI.

* Errare. Passibus incertis ferri. Errabant acti fatis maria omnia circum. Deserta peragrare incerto pede. Errare summis montibus. Curis vagari expeditum. Esse profugum per orbem. Palantesque vident socios.

VAGINA NUDARE.

Vagina educere, eripere, liberare ensem. V. *Ensem educere.*

VALEDICERE.

Dicere voce vale. Et longum formose vale,vale,inquit, Iola. Et dixit tenui murmure lingua,vale. Vix illud potui dicere triste,vale. Supremumque vale pleno singultibus ore Vix dixit. In perpetuum frater ave,atq; vale. Sæpe vale dicto, rursus sum multa locutus. Accipe supremo dictum mihi forsitan ore, Quod tibi qui mittit non habet ipse,vale. Accipe quo semper finitur epistola verbo,

Atque

Atque meis distent ut tua fata, vale. Longior insuetum ne lasset epistola corpus, Clausaque consueto sit tibi fine, vale. Quid nisi quod cupio me jam conjungere tecum Restat: ut ascribat litera nostra, Vale.

VALLIS, VALLES.

Cava, curva, concava, nemorosa, umbrosa, opaca, occulta, dumosa, humilis. Diffundens dulcia gramina. Oculos gramine pascens & herbis. Circum undique septa excultis jugis. Quæ longo recessu, curvo anfractu panditur. Convalles depressæ, virentes. Est curvo anfractu vallis, accommoda fraudi, armorumque dolis, quam densis frondibus atrum Urget utrimque latus, tenuis quâ semita ducit.

VALLARE.

* Propugnacula bello tuta parare. Tutam castris prædducere fossam. Locum claudere vallo. Rupti munimine cespitis agger. Denso aggere firmare mœnia. Abrupto circundare vallo. Tumulus surgentis in altum telluris componitur. Vallant oppida muris. Extruite immanes scopulos, attollite turres, cingite vos fluviis, vastas opponite sylvas.

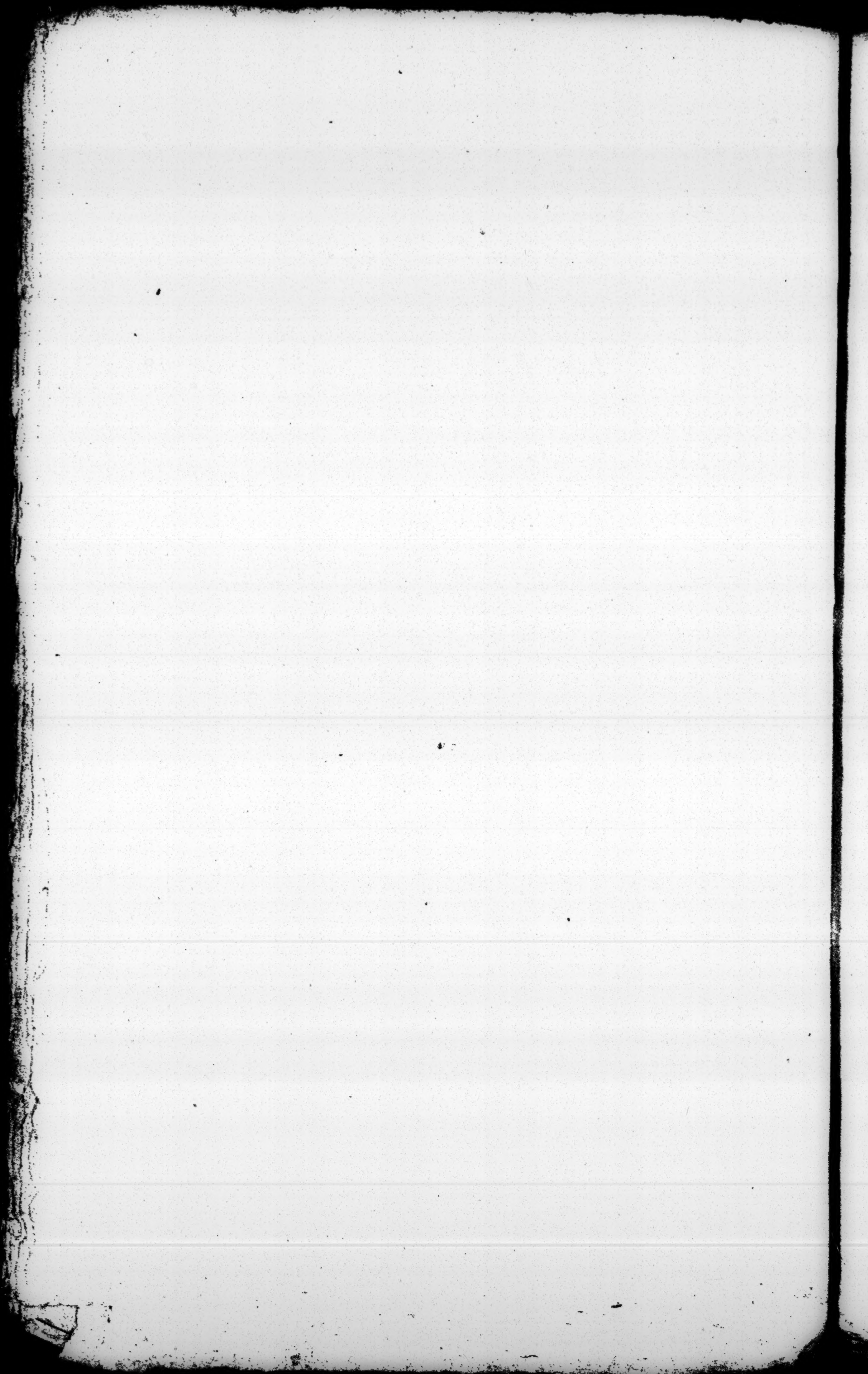
VALLUM.

Propugnaculum. Agger. Munimen. Munimentum. Clauso fidere vallo. Vasto septas videt aggere terras. Transierat primi Cæsar munimina valli. Non cœptæ assurgunt turres, non arma juventus exercet, portusque aut propugnacula bello tuta parant. Non si te ferreus agger ambiat, aut triplices alio tibi carmine muros Amphion aditus agat. Munimen habet nullo quassabile ferro.

VANUS.

Inanis, levis, futilis, nihil irritus. Omnia in æquoreos abierunt irrita ventos. Hæc venti irrita per terras, & freta summa ferunt. Nullo pondere verba cadunt. Dicta vagis credita ventis. Vernâ incertior aurâ. Perfusa gloria fuco. Vana est sine viribus ira. Bullatis nugis turgescere. Agitare spes inanes. Sæpe supervacuos cogit habere metus. Aëra cædere. V. *Terere tempus.*

VASTARE. V. *Prædari.*

VATES.

Consultus, fatidicus, verax. Os fatidicum. Præscia lingua. Eventura videns. Rerum dicens vias. Præscia corda gerens. Fata canens. Rerum prænoscens fata. Interpres Divûm, qui numina Phœbi, qui tripodas, Clarii lauros, qui sidera sentit, Et volucrum linguas, & præpetis omnia pennæ. Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahuntur noscens, * χαρίτων τρόφιμος, gratiarum alumnus. V. *Propheta*.

VATICINARI.

Aperire futura. Sola mihi tales casus Cassandra canebat. Celœno prodigium canit, & tristes denuntiat iras. Casus aperire futuros. Veridicos Parcæ cœperunt edere cantus. Talia divino fuderunt carmine fata. Fatidico ore pandere secula venientia. Mentem veris implet Apollo.

VATICINIUM.

Monitus divini. Monitus vatum. Fatalia verba.

UBIQUE.

Quam late æthereus sol videt omne solum. Quam latè radios spargit Apollo suos. Quà cœli & terræ patet hoc illustre theatrum. Quo machina cœli, terra fretumque patent. Quâ patet immensi orbis iter. Quanto spatio se porrigit orbis & æther. Ire per omnes terrasque, tractusque maris, cœlumque profundum. *Quâ breve, quâ longum Sol jacit orbe jubar. Ad utrasque Phœbi domos.

VECTUS.

Quadrijugo vectus cursu. Cœloque invectus aperto. Plectit equos, Curruque volans dat lora secundo.

VELLE, VOLUNTAS.

* Hæc mihi mens est. Sic visum est superis. Sic volo, sic jubeo. Ita stat sententia. Ita fert corde voluntas. Discupio. Fervet mihi amor hoc facere. Vide *Desiderare*.

VELOX. V. *Accelerare*.

VELUM.

Turgidum, concavum, sinuosum, sublime, jactatum, tumidum, patens, laxum. Carbasa. Carbaseus sinus. Lintea, Suppara velorum. Lintea procul venientia. Vento contracta secundo. Medio æquore, salo, freto, pelago tu-

tumentia. Tradita felici Noto. Data incertis Notis. Sinus curvatus. Præcipiti carbasa tenta Noto. πτερὰ νηὸς, Alæ navis. V. *Navigare.*

VELUM TENDERE.

Dare ventis vela, carbasa, lintea. Intendere turgida vela ventis secundis. Velorum pandere, expandere alas, Pleno subire ostia velo. Velis aptare classem.

VENARI.

Agitare, agere feras. Sequi feras. Venatu exercere saltus. Circumdare, cingere canibus saltus. Umbrosos saltus indagine cingere. Sectari catulo sagaci feras. Exercere studia Dianæ. Invia lustra silvarum canibus pererrare. Invigilare venatui. Laqueis captare feras & fallere visco. Moliri insidias avibus. Clamore premens ad retia cervum. Callida sic stultas decipit esca feras. Dum nova lanugo est, pavidos formidine cervos Terret, & est illi præda benigna lepus.

VENATOR.

Citus, pernix, præceps. Insectans feras. Insidians, inhians feris. Agens in laqueos feras. Terrens, agitans feras. Urgens leporem in campis. Cane prædans saltus.

VENATUS.

Ferarum indagatio, venatio, Venandi cura. Studium venandi.

VENENATUS.

Diro, funesto veneno tinctus, infectus, imbutus, illitus. Vipereo felle, vipereo cruore, peste letali, tabe mortiferâ infectus.

VENENUM.

Tabificum, dirum, somniferum, furiale, letiferum, Colchicum, Thessalicum, Lernæum, Nesseum, insanabile, soporiferum, præsentaneum, Gorgoneum. Aconita lurida. Oris Cerberei spuma. Tabes funesta veneni. Succus veneni. Cantharidis succus. Toxica Thessala. Herba Thessala. Virus tetrum, acre. Quidquid habet Circe, Quidquid Medea veneni.

VENENO INFICERE.

Linere felle vipereo, felle serpentis. Tingere veneno.

Imbuere

Imbuere tabe mortiferâ, vipereo cruore. Inficere pabula tabo. Pecori aspergere virus. *Inficere pocula. Spargere latices radice nocenti. Viperinum admiscere cruorem. Toxica miscere. Spargere Cantharidum succos. Polluere cibos veneno. Dare edenti venenatam Mattyam. Mattya, & Mattea, & Matteolæ diminutive, pro ciborum deliciis, quibus irritatur orexis. Armare arma veneno.

VENEREA RES.

Veneris usus. Inimica virtuti. Pertentans pectora. Furta *Veneris*. *Venerem* & cæci stimulos avertere amoris.

VENIA.

Coram data copia fandi. Poscere Deos veniam.

VENIRE.

Concursu accedere magno. Adire, petere tecta. Trojæ qui primus ab oris Italiam fato profugus venit. Devenere locos. Tyriam qui adveneris urbem. Quibus Hector ab oris Expectate venis?

VENTER.

Plenus, tumidus, gravidus, vorax, avidus, turgidus, pendulus, capax. Assiduo cibo membra fovens. Molles fundens per viscera succos. Alvus. Uterus.

VENTUS.

Rapidus, celer, validus, fortis, ferox, sævus, æquoreus protervus, nimbosus, fremens, fremebundus, stridens, agitans æquora, fremens murmure. Fera murmura mittens. Motans cacumina quercus. Flamen incertum. Flamina venti. Ventosa potentia. Ventorum prælia. Pennæ Euri. Turbo cæcus. Flatus magnus. Stridor procellæ. Omnia ventorum concurrere prælia vidi. Indignatum magnis stridoribus æquor. Venti velut agmine facto, Quâ data porta ruunt, & terras turbine perflant. Confligunt Zephyrusque Notusque, & lætus Eois Eurus equis. Incubuere mari, totumque à sedibus imis Unâ Eurusque Notusque ruunt, creberque procellis Africus, & vastos tollunt ad sidera fluctus, * Imperator fluctuum.

VENTUS MERIDIONALIS.

Auster lenis, aquaticus, pluvius, imbrifer, nubilus, nubibus assiduus, humidus, udus, humens, madens. Fundens ge-

gelidas aquas. Humidus, violentus aquis. Violentior Austri vis. Notus imbribus ater. Mutans aëra nigrantibus alis. Sibilans madido ore. Percutitur rapido navis adunca Noto. Nunc Notus adversâ prælia fronte gerit.

VENTUS OCCIDENTALIS.

Zephyrus mollis, lenis, vespere missus, vernus, clemens, mitis. Aura Zephyri. Favonius florifer, floridus. Temperies grata tepidi Favonii. Chorus furens, fremebundus, violentus. Africus horrens, nubifer, protervus. Vis sonantis Africi. Nunc Zephyrus sero vespere missus adest.

VENTUS ORIENTALIS.

Eurus præceps, trux, indomitus, Æolius, Nabathæus, capiens vires ab ortu. Eous: Phœbeus, glacialis. Rutilo ab ortu volans. Spiritus Euri. Spirans, valentior. Navigiis truculentior incidit Eurus. Subsolanus. Vulturnus. Apuliotes.

VENTUS SEPTENTRIONALIS.

Boreas gelidus, sævus, improbus, Threicius, Sithonius, rigidus, horridus, nivalis, hibernus, arcticus, glacialis. Feriens, rapiens tecta. Æquans humo turres. Triste mugiens. Armatus rauco turbine. Spargens nives ab axe hiberno. Aquilo de rapidis ventis immansuetissimus. Alæ Aquilonis. Flabra Boreæ. Cujus concursibus insonat aër. Qui terras grandine pulsat. Qui tristia nubila pellit. Sollicitans manes, totumque tremoribus orbem.

VENTUS SECUNDUS.

Aura facilis, secunda. Venti faventes, secundi, amici.

VENTO SECUNDO NAVIGARE.

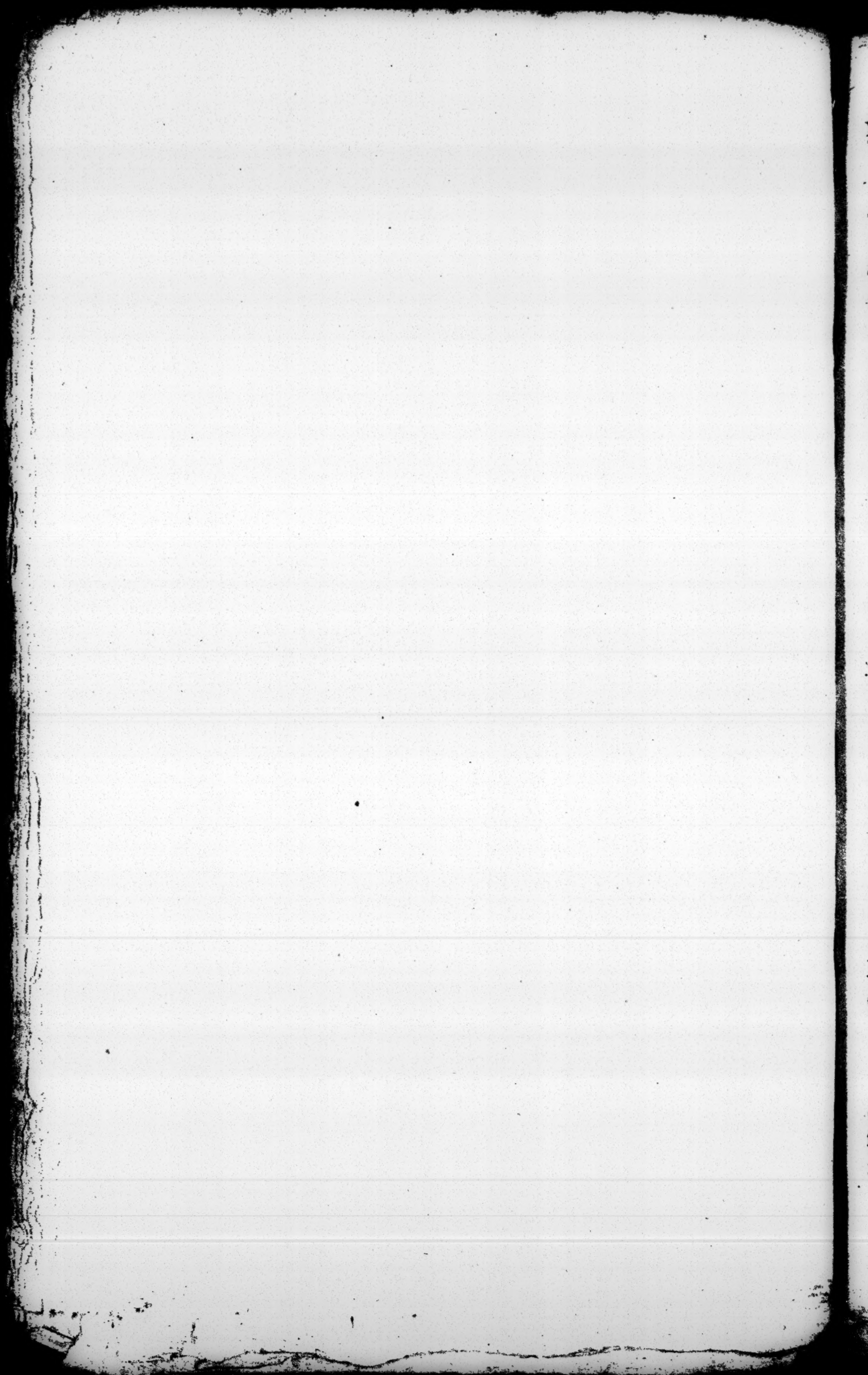
Navigare ventis faventibus, secundis, aurâ secundâ, Ventis non iniquis, concordibus, æquis, non adversis, non fluctuantibus.

VENTIS ADVERSIS.

Ventis iniquis, non æquis, discordibus. Fluctibus adversis. Ventis vetantibus. Adversâ aquâ. Vento prohibente. Pelago vetante. Aquis invitis.

VENTOS SEDARE.

Placare, temperare ventos. Sistere, componere mare, aquas. Compescere fluctus. Mulcere aquas, æquora. Fran-

Frangere, coercere undas, aquas. Maris iram frangere.

VENUS.

Alma, furtiva, insidiosa, blanda, anxia, maligna, insana, vesana, furiosa, immoderata, orta mari. Cypria virgo: Vulcania conjux. Cnydia. Samia Dea. Urens pectora flammis. Incestæ scelerata libidinis auctrix. Teneri mater amoris. Et dulce amoris vinculum. Vexans, occupans mentes. Mentibus offundens cæcas tenebras. Cyntheriacis edita aquis. Æquore nata. Medio concreta profundo. A spumis Dea dicta maris. Erychis quæ possidet arces. Colle sub umbroso quam tenet altus Eryx. Tenerorum mater amorum. Nurus Assaraci. Mater Æneæ. Anchisæ conjux. Dionæa. Cytheris. Cythereia. Idalia. Erycina. Sicania. Mater Æneadum. Mater Acidalia. Mater Dionæa. Cythereia. Cytherea.

VER.

Novum, primum, tenerum, floriferum, blandum. Nemorum fronde utile, & utile silvis. Dans novis primordia rebus. Cinctum florente corona. Cum cuncta virent, & cum nova temporis ætas. Vario depingens flore solum. Decorans, ornans floribus arva novis. Tepidi tempora veris. Cum nova de gravido palmite gemma tumet. Fronde solum varia depinget odoriferum ver. Nunc omnis ager, nunc omnis parturit arbos. Vere rubenti. Candida venit avis longis invisa colubris. * Verna excipit cœli indulgentia terras. Quum prima novis adolescit frondibus ætas. Solvitur acris hyems. Frigora mitescunt Zephyris. Jam ver egelidos refert tepores. Tepenti vere laxatur dies. Cum modò formatis operitur frondibus arbos. Sidera cum Tyrius Phryxæi respicit agni Taurus. Quum Ismarium pellex Attica plorat Itin. ὅταν λειμῶνες γελῶσι, quando prata rident.

VERIS TEMPORE.

Gramina cum tellus promit ridentia vultu. Munera cum tellus fundit redolentia veris. Cum arboribus frondes redeunt, & gramina campis. Et lætis gremium frugibus ornat ager. Cum tellus molli gramine vernat,

& arbor umbrosas explicat alta comas. Aspera cum pulso frigore cessat hyems. Cùm ridet quilibet hortus. Cùm vernans rosa longas complet odore vias. Cùm tepet apricus Zephyris spirantibus aër, & Candida formosi tempora veris eunt. Cùm instaurat avis dulci modulamine carmen, & producit suum prole recente genus. Cùm ver purpureum fundit fragrantes herbas. Cùm exercent cantus per roscida rura puellæ, & hortorum populantur honorem. Quando vernantia lilia surgunt. Garrula cum repetit solitas Philomela querelas, Perfidiam deflens Terei, scelerataque facta. Cùm mulcent volucres tepidum concentibus aëra, & in pratis ludit luxuriatque pecus. Cùm ignota prodit hirundo, & luteum celsa sub trabe fingit opus. Quando avis in ramo tecta, laremque parat. Omnia cum rident gramine, flore, comis. Cùm condit avis nidum, & politis incubat ovis. Cùm tellus fundit cum floribus herbas. Cùm floret adoratis terra benigna rosis. Cùm prosiliunt viridi gramen, & herba solo. Germina cùm herboso rident florentia campo.

VERBERARE. *V. Cædere.*

VERBVM.

Dulce, suave, blandum, mellitum, modestum, salubre, molle, lene, protervum, petulans, profanum, superbum, jocosum. Et semel emissum volat irrevocabile verbum. Foliis leviora caducis. Digna rubore. Dissimulata notis. Doctis insidiosa notis. Nuntia animi. Aure repulsa. Verba molesta, pudenda, inania.

VERITAS.

* Si vera est fama. Credo equidem, nec vana fides, genus esse deorum. Vera referre. Non misit irrita somnia, falsum ebur, *id est*, os vel dentes. Vero verius est. Fides rebus est addenda probatis. Est veri cognitus oris.

VERSVS.

Bonus, longus, herous, tener, teres, mollis, durus, cultus, politus, facundus, suaviloquus. Marone, Nasone dignus. Carmen celebre, mellitum, doctum, canorum, nobile, Aonium, textum imparibus modis. Structum heroo

heroo pede. Successum scribentis & otia quærens. Suavibus numeris pectora mœsta levans. Metricis verba ligata modis. Disparibus carmina arata modis. Metrica verba. Verba coacta in pedes. Numeri dispares, impares, leviores. Aonia lyra. Modus. V. *Carmen.*

VERSUS SCRIBERE.

Fingere, canere, ludere, dicere, fundere, texere, contexere, effingere versus, carmina. Nectere verba numeris. Cogere verba in pedes. Jungere carmina nervis. Aoniis verba ligare modis. Cogere verba in numeros. Nectere ludenti fluitantia carmina versu. Facili deducere carmina plectro. Facundo ludere versu. Modulari carmen arundine, avena, calamo agresti.

VERSUS DOCTOS SCRIBERE.

Facere doctissima carmina dictante Phœbo. Fundere carmina æmula Maronis operis. Fingere versus vena grandi, ubere, divite, sublimi. Componere carmina qualia sunt ducta grandisono Marone. * Versiculos suaves, saliente, emicante, condere vena. Versiculi pexi, elaborati.

VERSUS INDOCTOS SCRIBERE.

Fingere, effingere versus tenui, exili, gracili, arundine, vena. Modulari, meditari, deducere carmina vili arundine. Texere, contexere carmina rudi, tenui filo. Graciles, rudes, incultos fingere, condere versus. * Versiculos nanos facere. *Scaliger.* Rudere rudia carmina. Phœbo cachinnos versus excussit tuus.

VERTUMNUS.

Formas Deus aptus in omnes.

VERUM.

Non dubitabile. Non fugiens lucem. Virtus quæ nobis dicta est à pondere veri. Virtus nescia fraudum. Verum quod diu abdi, occultari nequit. Verum ambage remota dedit. Fama nec a veri dissidet illa fide. Hoc propius vero est. Et partem veri fabula quæque tenet. V. *Veritas.*

VESPER.

Umbrifer, occiduus, rutilans, rubens. Astrifero procedens

cedens Olympo. Infuscans terras croceo noctis amictu. Frigidus aëra vesper Temperat.

VESPERASCIT.

Labitur dies. Sol tegit radios suos. Ruit oceano nox. Vespera noctis vices reducit. Vespera inclinat diem. Venit hesperus. Oriuntur tempora sera diei. Trahunt sera crepuscula noctem. Nigro rutilans consurgit ab ortu Vesper.

VESPER.

Inde domum redeunt sub prima crepuscula mœsti. Traherent cum sera crepuscula noctem. Condere jam vultus sole parante suos. Hesperus & fusco roscidus ibat equo. Sole sub occiduo. Labente die. Auricomus cum dat terris sua lumina vesper. Cum vesperugo patet.

VESPERTILIO.

Quæ tenet à sero vespere nomen. Quæ à vespere nomen habet.

VESTIGIA.

Certa, falsa, taciturna. Signa pedum. Signa notæque pedum. Vestigia observata sequi. Indicia gressus.

VESTIRE.

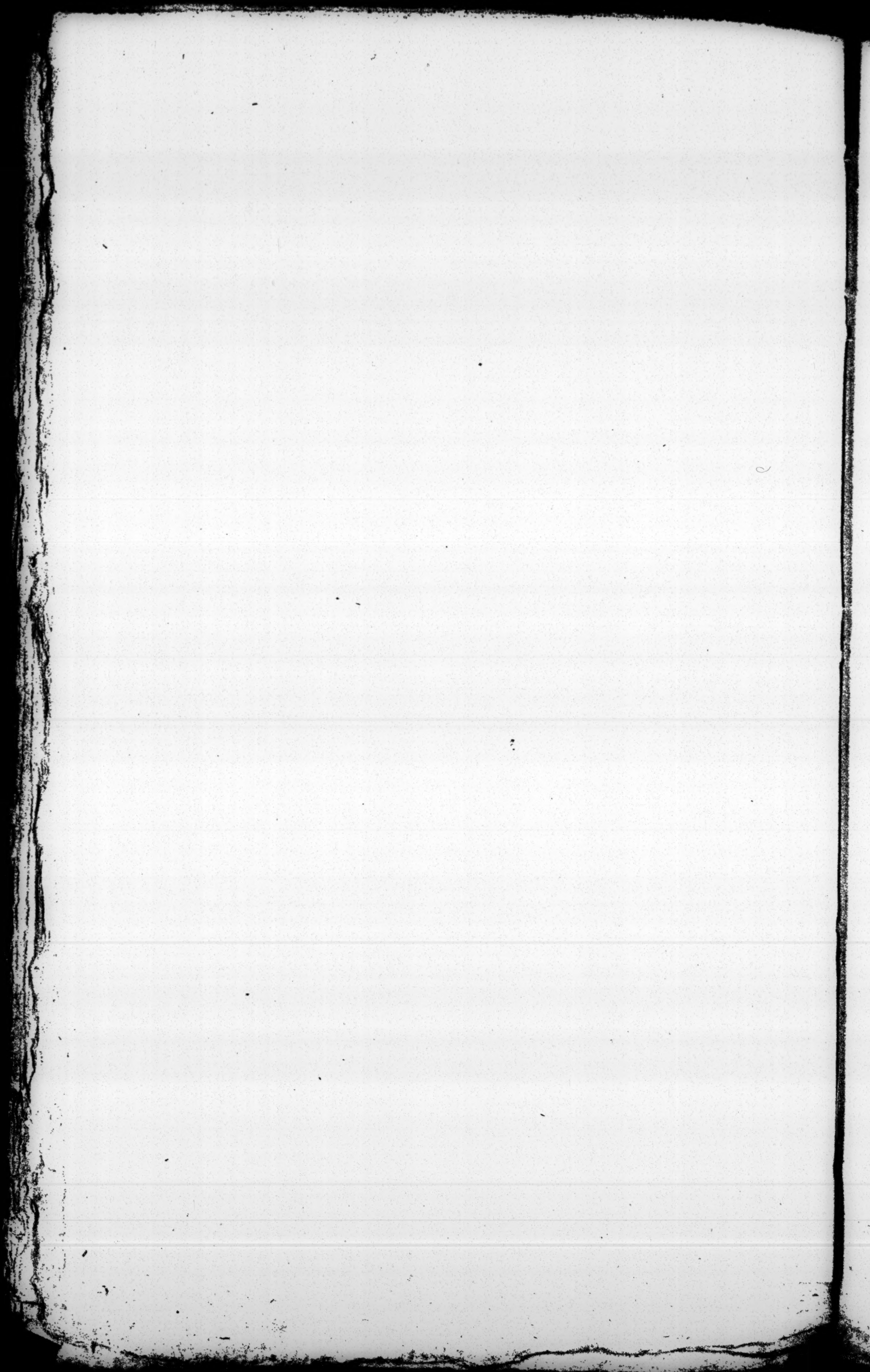
Ornare, exornare corpus vestibus. Velare corpora. Insignire amictu. Circumdare corpus amictu. Veste corpus tegere.

VESTIS.

Purpurea, nivea, picta, viridis, superinjecta, linea, serica, coccina, Coa, Sidonia, Tyria, Phrygia, preciosa, magnifica, holoserica. Arte laborata, ostroque superba. Tyrio murice fucata. Amictus laxus. Habitus regalis, fluidus. Cultus dignus corpore. Saturata murice vestis. Arabico lucens bombyce. Cyclas aurata. Palla Sidonia, Picta croco, & fulgenti murice vestis. Tyrio sub tegmine fulgens. Ostro auroque rigens.. Sit bene conveniens & sine labe toga.

VESTES EXVERE.

Ponere vestem, velamina de corpore. Rejicere amictum. Corpora nudare. Deripere, eripere velamina ex humeris.

VESTES INDUERE.

Induere, sumere velamina, vestem. Induit & Tyrio distinctam murice pallam. Cultibus Alciden induit illa suis. Pallamque induta nitentem. Insuper aurato circum velatur amictu. Quære *Vestire*. Quære *Induere*.

VETUS.

Gravis annis. Grandævus. Annis obsitus. Decrepitus. Grandior ævo. Vita satur, & læto vicinus. Cui frons contracta rugis. Annosus. Extremum fati diem sustinens. Ævo fessus. Segnior ævo. Quem tussis anhela fatigat. Qui trunco titubantes sustinet artus. Membra levans baculis, tradusque senilibus annis. Cujus jam fronti ruga senilis inest. Effœtum corpus. Caput tremulum. Tardus gravitate senili. Obsitus ævo. Frigidus ævo. Jam languidus ævo. Senio defessus inerti. Quære *Senex*.

VEXILLUM.

Volans, volitans, Martium, bellicum, pictum. Sub signa vocare. Concurrere signis adversis. Stare pro signis. Inferre signa.

VIA.

Patula, lubrica, saxosa, trita, plana, facilis, dubia, ambigua, fallax, occulta, furtiva. Via per jactas candida facta nives. Semita nova. Non est è terris mollis ad astra via. Quære *Iter*.

VIA LACTEA.

Via sublimis, cœlo manifesta sereno.

VIATOR.

Cautus, properans, lassus, siccus, sitiens, fessus, defessus, fatigatus. Longinqua petens mœnia. Tendens iter. Expositus mille periclis. Ferens tædia longæ viæ Cantabit vacuus coram latrone viator.

VICINUS.

* Propinquus. Proximus. Haud dissitus. Est vicinia. Res cognata. Portusque patescit jam propior. Domus est contermina nostræ. Spatio stat propiore. Stat propior Finitimus. Agor rea nimiæ proximitatis. Confinia littora. Quære *Appropinquare*.

VICTOR.

Arduus, fortis, clarus. Spoliis insignis opimis. Militiæ ostentans fortia gesta suæ. * Multâ cæde cruentus. Referens prædas & palmam victor ab hoste. Rediens fuso lætus ab hoste. Ponens fixa tropæa Deo. Cinctus Apollineâ victricia tempora lauro. Inde pedem victor multa cum laude reflexit. En adsum victor terraq; marique.

VICTORIA.

Triumphalis, memoranda, celebranda, potens, ardua, digna triumpho. Multo sanguine parta. Multâ laude ferenda. Inter utrumque volans dubiis victoria pennis. Clara trophæa. Magna in pulvere fama. Lauri victrices. Palmæ victrices. Habet victoria laudem. Amat victoria curam. * Tandem victoria flexit ad invictos Iberos. V. *Triumphare.*

VIDERE.

Luminibus suis videre. Defigere oculos in aliquid. Avertere vultus. Lustrare singula. In cœlum tendens ardentia lumina frustrà. Lustrare lumine. Omnia collustrare. Lumina torquere ad mœnia. Cœli convexa tueri. Signorum obitus Speculamur & ortus, Metiri terras oculis. Assuescant oculi multa pudenda pati. V. *Oculos in aliquam conjicere.* V. *Respicere.*

VIDUA.

Relicta, deserta, mœsta lugens. Vidua solo relicta cubili. Orba marito. Dolens orbatos fido rectore penates. Thalami consorte carens. Sine conjuge cœlebs. Femina mœsta jacens in viduo toro. A funere conjugis uxor Sustinet in vidua tristia signa domo. Nil ait esse prius, melius nil cœlibe vita.

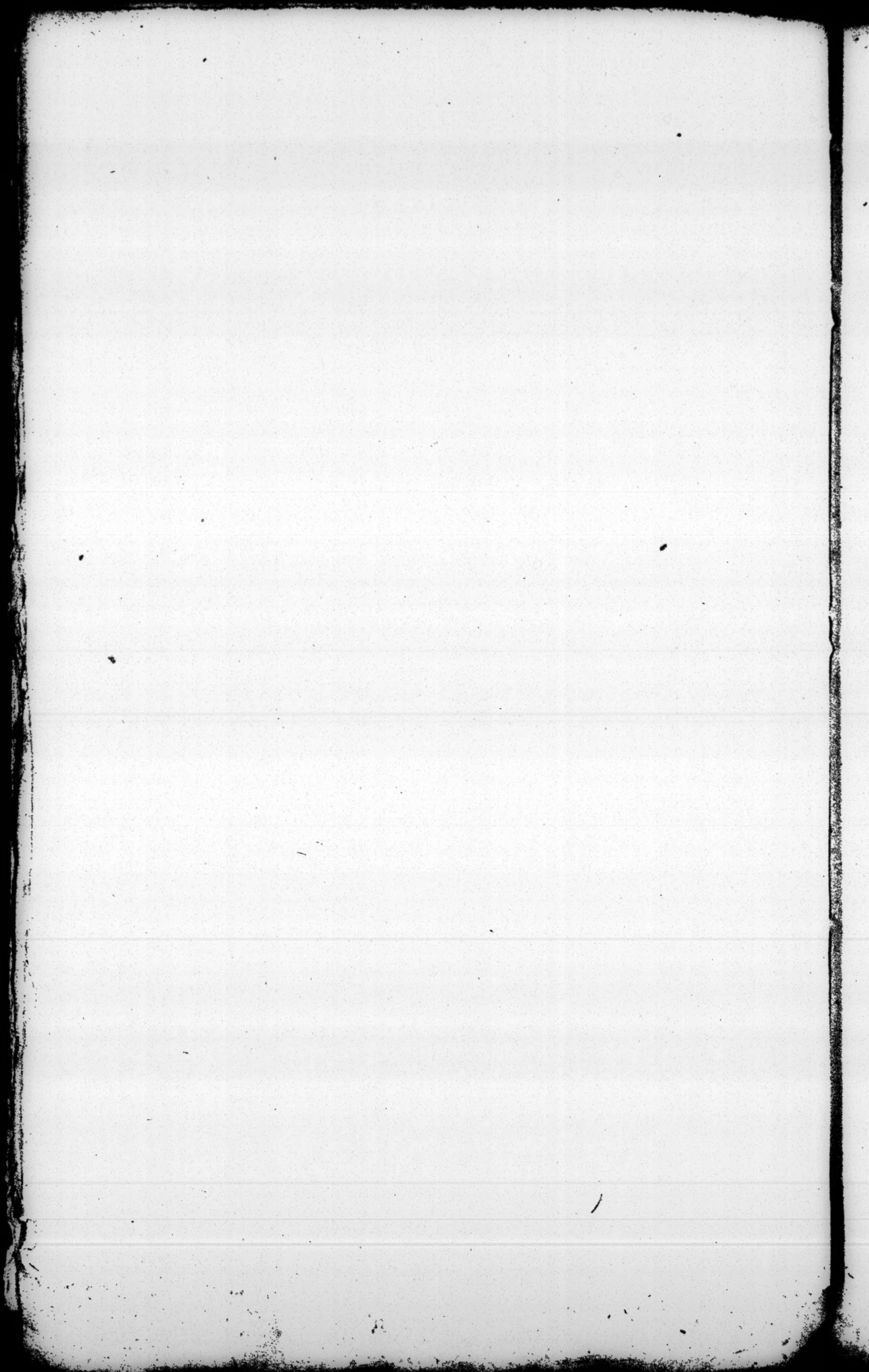
VIDUUS.

Deserto lecto jacens. Abreptâ desertus conjuge.

VIGILARE

Noctem pervigilare in re aliqua. Ducere noctem insomnem. Traducere noctem insomnis. Vigiles perducere noctes. Noctes vigilantur amaræ. Noctem sermone trahere. Nulli succumbere somno. * Pervigilans

ad

ad feros ignes hiberni luminis. Noctem trahere sermone. Bellorum fabula extrahit insomnes noctes. Naturæ somnum negare. Inops somni & cibi.

VIGOR.

Antiquus, gratus, niveus. Non minor nobilitate. Judicium nobilitatis. Si quid vigoris vivi in nobis est. Exiguis vigor (admirabile) membris vividus, & nisu magnos qui vinceret artus.

VINCERE.

Sternere, prosternere, fundere hostiles manus. Tenere, obtinere palmam victrici manu. Ferre, referre trophæa. Redire superato victor ab hoste. Populosque feroces Contundet. Mycenas servitió premet ac victis dominabitur Argis. Genitor tum Belus opimam Vastabat Cyprum, & victor ditione tenebat. *Domare, Triumphare gentes hostiles. Frangere bello. Terrâ marique vincere. Cogere hostiles Marti suo cedere. Subigere. Barbarorum agmina ferrata vasto diruere impetu. Primosque & extremos metendo stravit humi sine clade victor. Debellare hostem. Mittere hostem sub sua juga.

VINCULUM.

Firmum, arctum, durum, irresolutum, ferreum, inextricabile, adamantinum, nodosum. Ligamen. Nexus. Copula. Retinaculum. Funes. Lora. Compedes firmæ, validæ, ponderosæ, inhibentes gressum. Constringentes crura. Manicæ. Nodi ærati. Tortos incidere funes. Manibus divellere nodos. V. *Ligare.*

VINDEMIA.

Dans gravidas uvas musto. Abundans uvis gravibus. Exonerans uvis pendentibus ulmos. Cùm pede sub celeri candida musta fluunt. Cùm musto fervent spumantia labra. Cùm autumnali redolet vindemia fœtu. Ebria cum spumant calcatis præla racemis. Plenis spumat vindemia labris. Mitis in apricis coquitur vindemia saxis. Pressos pedibus dat uva liquores. Qu. *Vitis.*

VINDICARE. Quære *Ulcisci.*

VINEA.

Culta, fertilis, multo sudore colenda. Generosæ fer-

tilis

tilis uvæ. Nectareo flore virens. Pleno cumulans fervida musta lacu. Operosi viribus agri. Collis amictus palmite. Vineta culta. Arva fœlicia Bacchi. Bacchi nemus. Largo pubescit vinea fœtu.

VINITOR.

Vigil, industrius. Pressans pede gravidas uvas. Calcans tumidas uvas. Excitans vites novellas è vite annosa, & Germina plura propagans plantis traducibus. Temporibus certis maturam rusticus uvam Colligit, & nudo sub pede musta fluunt.

VINUM.

Calidum, validum, purum, dulce, suave, lene, fragrans, Lesbium, Creticum, bene odoratum. Recreans, reficiens animos. Exhilarans corda. Fugans, depellens curas, Faciens leves somnos. Operta recludens. In prælia trudens inermem. Generosi munera Bacchi. Odorati Bacchi pocula. Bacchi haustus. Bacchus liquidus. Lyæus latex, liquor. Lenæi munera succi. Liber. Racem; *pro vino.* Merum. Liquor pressus. Vina prœlis elisa Falernis. Falernum. Liquidum nectar. Bacchi humor. Lætitiæ Bacchus dator. Lætitia Dei. *αἷμα γῆς*, sanguis terræ. *δάκρυα ἀμπέλου*, lacrymæ vitis.

VIOLARE FOEDUS.

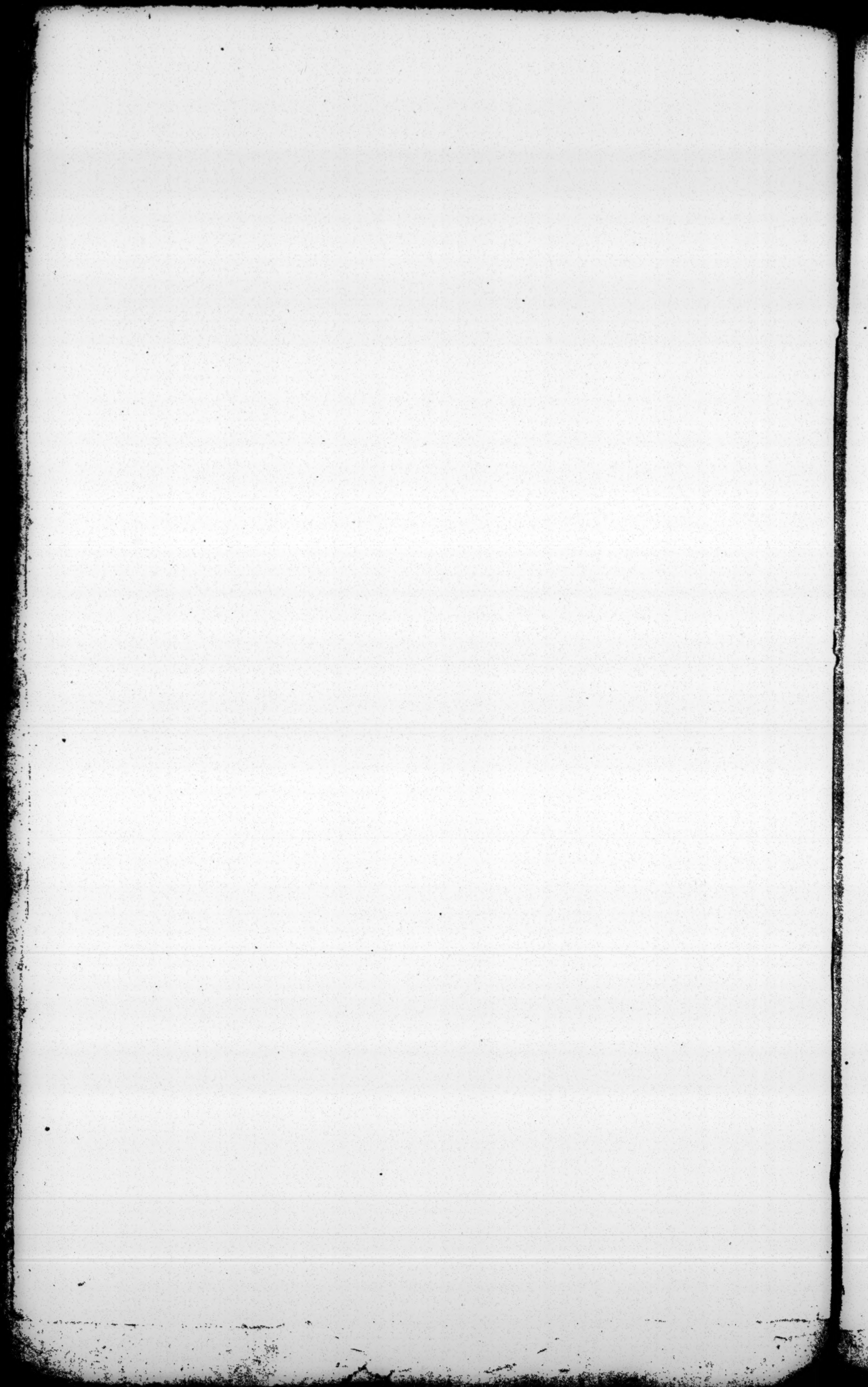
Conceptum excutere fœdus. Exuere pacta. Fallere dextras. Exciderant animo fœdera. Temerare, polluere dolis fœdera. Frangere, rumpere, solvere fœdera. Confundere fœdus. Fœdera turbare. Vellens fœdus infectum. Disjicere compositam pacem, & serere semina belli.

VIOLÆ.

Gratæ, purpureæ, molles, blandæ, vernæ, fragrantes, Flaventes tantum ridentibus Euris.

VIR EXCELLENS.

* Flos illustrium virorum. Terminus laudum. Meta ingeniorum. Naturæ miraculum. Monstrum vitio carens. *Ita Virgilium vocat Scaliger.* Vir est per quem justitia remigrare velit ad Japeti nepotes. Vir cui Charites, Venustas, Joci, Suada non dedêre parem. Vir mactus Omni virtute. Vir est cui secla nullum tulêre parem. Cui par-

parvus est orbis, ut jacere possit fulmina mentis. Princeps, Senator est rei literariæ. Gratiarum ocellus, & venustatum lepos.

VIRES.

Magnæ, nimiæ, non leves, vindices. Herculeæ. Hercule dignæ. Non firmæ, inanes, invalidæ, infirmæ, exiguæ. Vires timor abstulit. Vim suscitat ira. Addere vim fessis animis. Viribus audax. Frigent effœtæ in corpore vires. Tanta erit & virtus, & cum virtute potestas. Nate meæ vires, mea magna potentia solus.

VIRGA.

Minax, tristes, flexilis, flexibilis, invisa pueris.

VIRGIS CÆDERE.

Cædere virgis. Ferire verbere virgæ.

VIRGILIUS.

Andinus vates. Romuleus vates. Qui nunc Æneæ Trojani suscitat arma. Ipse per Ausonias Æneïa carmina gentes, Qui sonat, ingenti Qui nomine pulsat Olympum, Mæoniumque senem Romano provocat ore.

VIRGINITAS.

Perpetua, salva, libata, posita, rapta, mille petita procis. Facta peregrini præda latronis. Da mihi perpetuâ, genitor carissime, dixit, Virginitate frui. Virginitatis amor.

VIRGO.

Intemerata, inculpata, verecunda, amabilis venusta, intacta, casta, pudica, impatiens viri. Virgo insigne pudoris. Plus quam femina virgo. Flos intemeratus virginei pudoris. E multis millibus una placens. Superans reliquas formâ præstante puellas. Alliciens blandis oculis. Laudem castæ virginitatis habens. Comburens avidis flammis Pectora mille procorum. Jam matura viro. Jam plenis nubilis annis. Nullum virgineo corpore passa virum. Cujus purpureas vincunt ora colore rosas. Rudis conjugij. Cui sunt labra purpureis anteferenda rosis. Habens purpureis æmula labra rosis. Cui facies niveo pulchra colore nitet. Lumina habens nitido

do certantia Phœbo. Quæ tastum amisit polluto corpore florem.

VIRGINEM STUPRARE.

Virgineum nomen adimere. Solvere, recingere Zonam. Rapere, auferre pudorem. Libare, rapere virginitatis honorem.

VIRI.

Princeps fortunatus, fœlix, trepidus, timidus, infidus, agilis, sollers, invictus, strenuus, durus, rigidus, humanus, mitis, celsus honore, insignis ab arte, fortis ad arma, æquandus superis, major virtutibus orbe, fusus tellure cruentâ. Animæ fortis. Genus haud immite virorum.

VIRTUS.

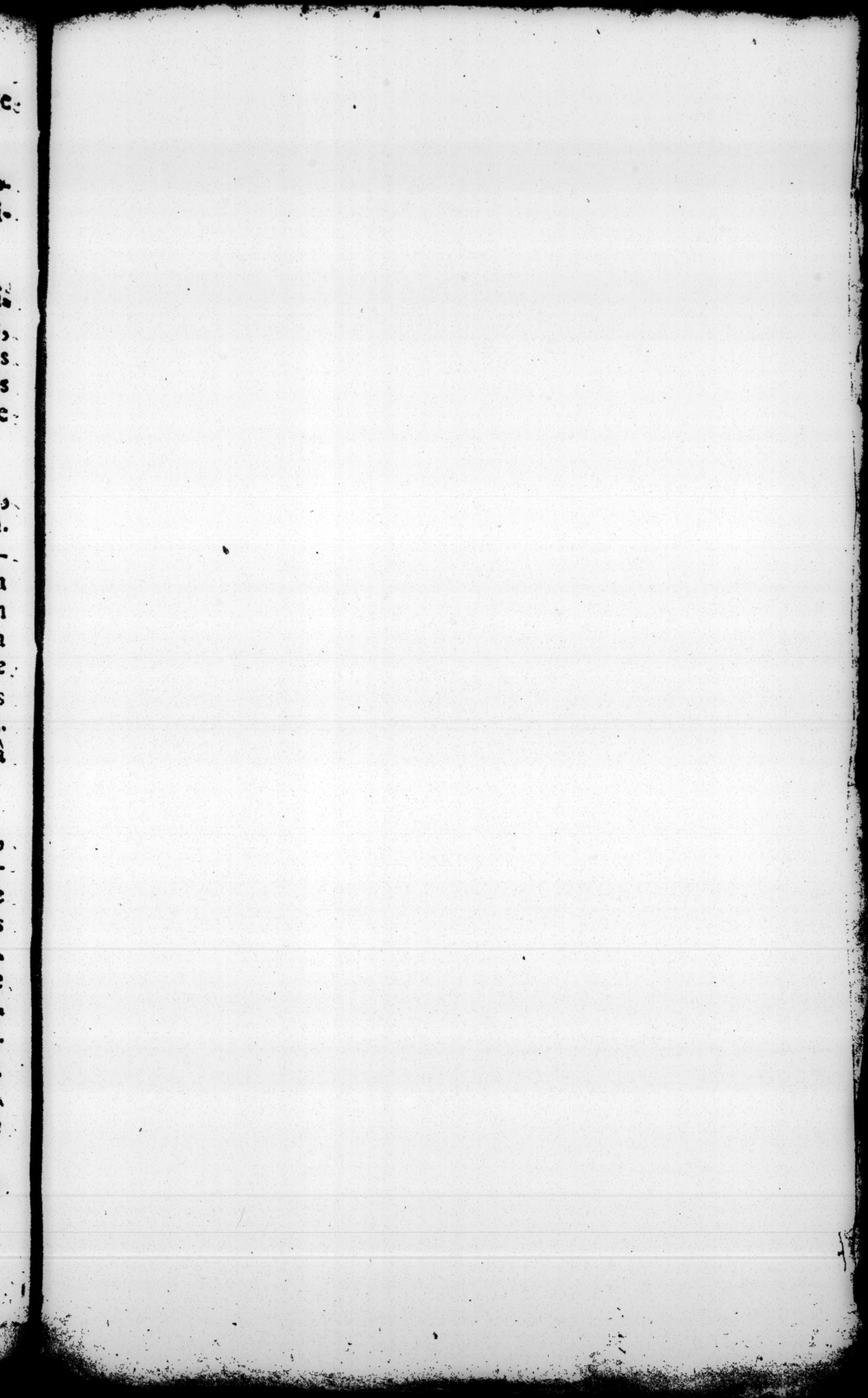
H. 25.

Spectata, clara, laudata, rara, invicta, ardua, inclyta, generosa, heroica, splendida, memoranda, celebranda. In ardua tendens. Mercede carens. Carmine vivax. Expers sepulchri. Vivens, superans post fata. Cujus vivida fama nescit mori. Externis incomitata bonis. Notitiam posteritatis habens. Post obitum claros reddens. Invia cui nulla est via. Virtutis imago. Gratia virtutis. Quæ sola perennis. Effugit extremi tristia fata rogi. Virtus repulsæ nescia sordidæ intaminatis fulget honoribus. Virtus est vitium fugere, & sapientia prima Stultitiâ caruisse.

VITA.

Inculpata, inoffensa, severa, lugenda, amara, misera, pudenda, invisa, sine crimine, sine labe peracta, labe carens, vitio carens, vacua laboribus, per otia ducta, sine fœnore data mortalibus, fragili mole soluta. Tristibus anxia curis. Abiens ceu fumus in auras. Lumen vitale. Vitales auræ. Vita nullos agitata per usus. Tenor vitæ sine labe. Novissima vitæ. Extremus dies fati. Series vitæ. Vitæ liberioris iter. Pignora vitæ. Tædia vitæ longæ. Tempora vitæ longa. Ævum longum, pudice actum. Incerti spatium ævi. Brevis vitæ spatium. Secula vitæ. Fatales anni. Lux gemina, æterna, sine caritura. Da vitæ spatium, longos da Jupiter annos.

VITA

VITA ÆTERNA.

Vita terminanda nullis seculis. Fine carens. Ubi sincera quies. Ubi sine fine voluptas: Ubi gaudia erunt piis Qualia non oculo percepta, nec aure cuiquam, Nec fingi tacitâ qualia mente queunt. Vita perennis, non resecanda manu fati. Gaudia vitæ beatæ. Vita cœlestis. Altera post hanc vita. Nullum ubi morborum genus est, ubi nulla fatigat Cura animos.

VITA HUMANA.

Brevis & misera, somnoque simillima. Citò caduca, Fallax & breve vita bonum. Subitò periens. Vanus pulvis, umbra brevis, aura levis, quæ manet in nullo loco. Plena malis, & plena dolore. Fœdissima lerna, sentina malorum. Vallis plena malorum. Principio, medio, & fine dolenda suo. Nil aliud nisi mortis imago. Fugiens seu præpete pennâ. Pulvis & umbra brevis. Fugiens ut fumus & umbra. Subitis quæ deficit horis. Nata die gelidâ ceu rosa nocte perit. Quam sors ancipiti cæca favore regit. Variis jactata procellis. Fertur ut in medio parvula cymba freto. Habens genus omne malorum. Exposita omnibus fortunæ telis. Obvia telis omnibus fati.

VITAM CORRIGERE.

Vitam emendare nocentem. Convertere vitam, mores in melius. Delicti agnoscere culpam. Quære *Corrigere se.*

VITAM TRANSIGERE.

Agere tempora vitæ. Consumere, complere tempora vitæ. Decurrere vitæ spatium. Implere fata. Vitam peragere. Vitæ explere annos. Exigere vitam, ævum, ætatem. Ducere, traducere, agere vitam. Me si fata meis paterentur ducere vitam Auspiciis. Vixi, & quem dederat cursum fortuna peregi. Omnes ut tecum meritis pro talibus annos Exigat. Vivo equidem, vitamque extrema per omnia duco. Quære *Vivere.*

VITAM SIBIIPSI ERIPERE.

Abrumpere sibi ipsi invisam lucem. Abrumpere vitam invisam, & leto sævum finire dolorem. Manu mortem invenire. Parare sibi letum manu. Inducere sese mu-

mucrone. Fodere sua pectora ferro rigido. Mortem approperare sibi ipsi. Sibimet consciscere mortem. Sibi ipsi accersere mortem. Ipsa sua Dido concidit usa manu. Nec mora, celato fixit sua pectora ferro. Et cadit in patrios sanguinolenta pedes.

VITIS.

Fœcunda, generosa, gravida, ferax, viniflua, racemifera, pampinea, pampinosa, frondosa, frugifera, racemos explicans. Umbracula texens. Unde dulces latices, vitam solantia vina Legimus. Ferens fructum nobiliore succo, Vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvæ. Atque malâ vites incidere falce novellas. Curvo Saturni dente relictam prosequitur vitem attendens, fingitque putando.

VITULUS.

Luxurians, lascivus, protervus, lactens, imbellis. Nondum minax metuendâ fronte. Nondum firmatis cornibus audax. Nondum gerens tenerâ fronte cornua, Quem taurum metuis vitulum mulcere solebas.

VIVERE.

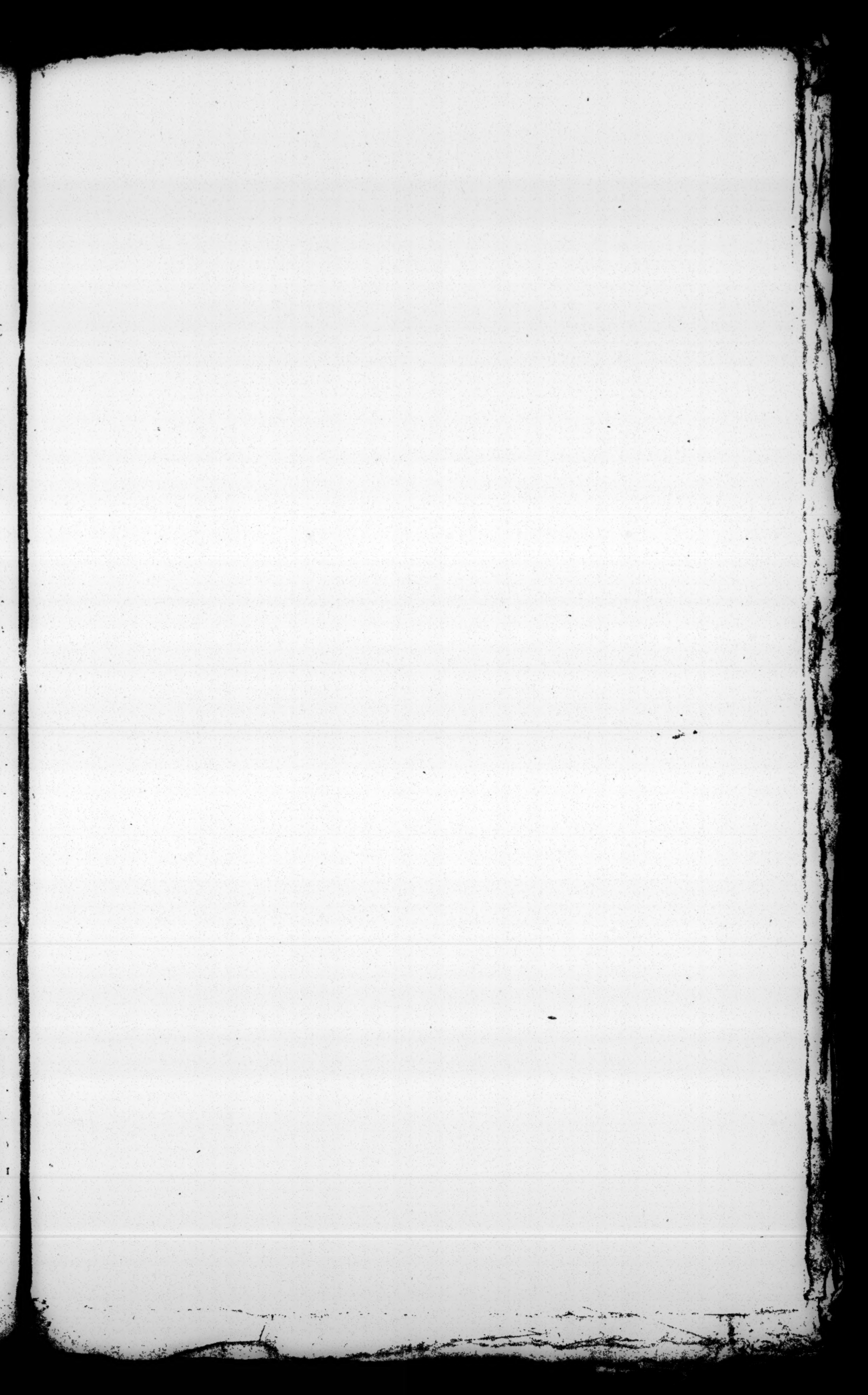
H. 3.

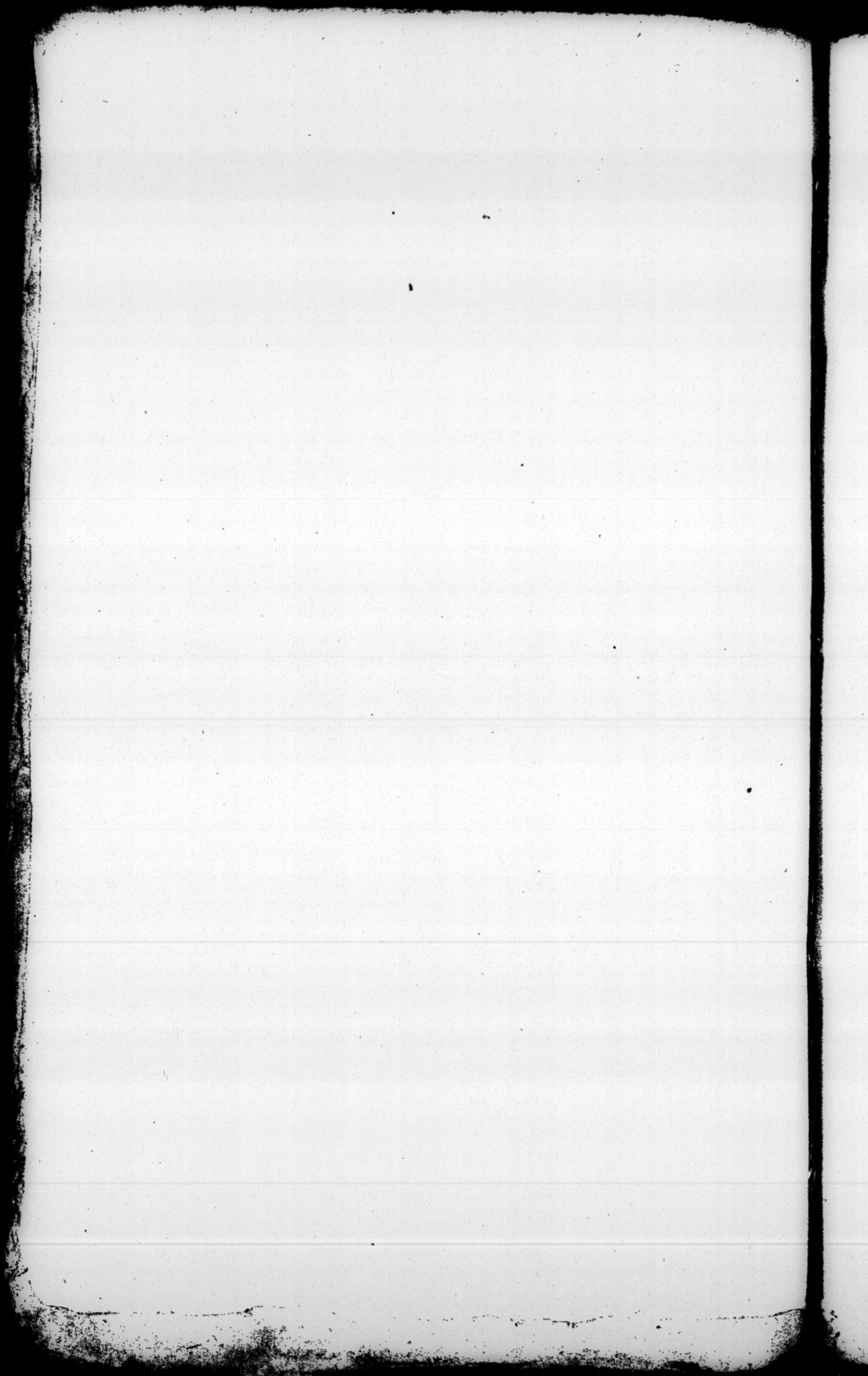
Capere vitales auras. Frui vitâ. Frui, vesci aurâ vitali, ætherea. Auras ducere, trahere. Videre diem, lucem, lumen vitale. Superare, superesse, & vesci aurâ ætherea. Lumina solis aspicere. Manet illi vita rata. Nondum lux alma recessit. Agitare, transigere ævum. Ducere, producere, trahere, agere, tollere vitam. Permetiri tempora vitæ. Quid puer Ascanius, superatne, & vescitur aurâ? Quem si fata virum servant, si vescitur aurâ Ætherea, nec adhuc crudelibus occubat umbris. Et meliore tui parte superstes eris. Afflictus vitam in tenebris luctuque trahebam. Quære *Vitam transigere.*

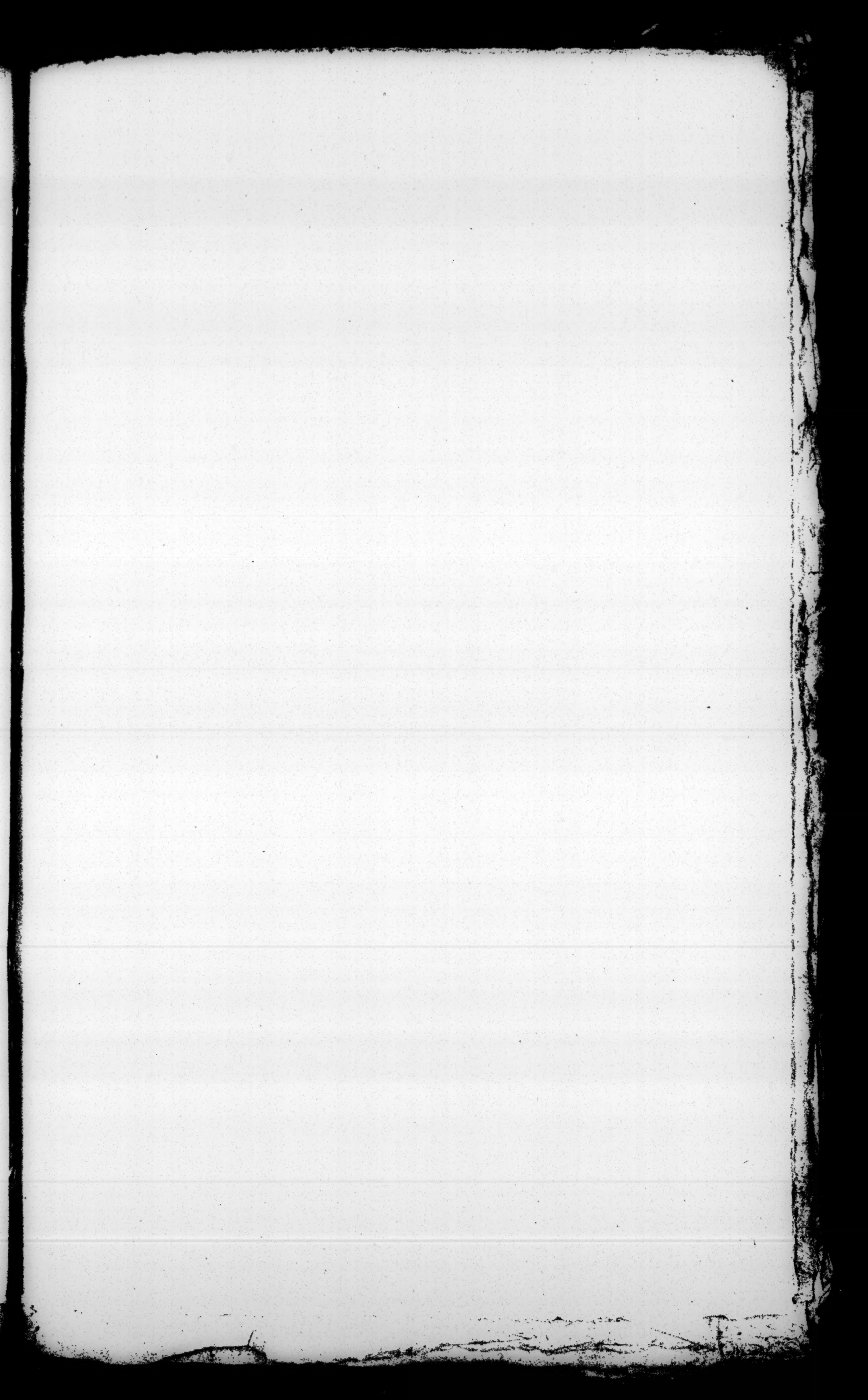
VIVERE BACCHANALIA.

Celebrare Bacchum læto honore. Agere convivia Thyrsigeri Divi. Agere lasciva Orgia, ebria convivia Bacchi. Agitare festa bicornis Bacchi. Colere libera festa Bacchi. Celebrare sacra trieterica Bacchi. Turba vago cursu & clamore furentum Bacchi ludos agit. Per fora, per vicos it personata libido. Et censore carens subit omnia tecta

volup-

vo
tu

pe
li
P
ri
li
ni

D
vi
D
ri
m
D

vi
ta
F

p
F

r
o
la
b

ii
I
S

voluptas. Percita turba furore. Multa nefanda facit petulantibus Bacchi diebus.

VIVERE DIU.

Numerare longa tempora vitæ. Longævæ vivere tempora vitæ. Numerare Tithonia secula. Agere secula Sibyllinæ vatis. Videre tria secula Nestoris annosi. Attingere Pyliam senectam. Vivere secula Neleiadis. Annosi Nestoris secula exæquare, superare. Vivere tempora longa Pylii senis. O quam tu cupias ter vivere Nestoris annos. Et nihil ex ulla perdere luce voles.

DUM VIXERO.

Dum spiritus hos reget artus. Dum mihi vita manet. Donec in hoc fragili corpore sensus erit. Donec lumen vitale videbo. Dum mihi per calidos artus sanguis currit. Dum Parcæ mihi mitia fila trahunt. Donec erit mihi spiritus in vivo corpore. Quoad Parca severa abrumpat stamina vitæ. Dum memor ipse mei. Hac dum luce fruor. Dum manet hæc mihi vita comes.

VIVUS.

Vescens aurâ superâ. Trahens aëris haustus. Carpens vitales auras. Vescens aurâ æthereâ. Hauriens auræ vitalis amabile lumen. Ducens communes aëris haustus. Fruens vitalis luminis usu.

ULCISCI.

* Vindicare. Ulcisci cedentem patriam. Animum explere vindictâ. *Nemesis Dea erat vindictæ.* Exigere pœnas. Faxo ausa luas.

ULULARE.

Ululatus spargere in auras. Terrifico ululatu aëra, æthera rumpere. Aëra complere mœstis ululatibus. Ululatus ore dare. Tristi ululatu cuncta replere. Agri fremunt ululatibus. Fremitu consonat omne nemus. Tremulis ululatibus æthera complet. Ululatus fertur in auras.

ULYSSES.

Sollers, facundus, fallax, disertus, experiens, audax, ultor, victor, improbus, timidissimus, non formosus. Laertides. Satus Laerte. Laertius heros. Sisyphides. Sanguine cretus Sisyphio. Penelopes conjux. Gener

Icari.

Icari. Dux Dulichius. Naricius, Ithacus. Æmulus Ajacis. Hortator scelerum. Qui errando tot quot bellando perdidit annos. Laceræ quem fracta tenentem Membra ratis, Semeles est miserata soror.

VMBRA.

Manifesta, vera, inanis, horrens, flexilis, parentalis, nocte volans, nocturna, noctivaga, tenebrosa. Comes euntibus per solis radios. Quæ manet in nullo loco. Lucus in urbe fuit media lætissimus umbrâ. Lentæ texunt umbracula vites. Patulæ recubans sub tegmine fagi. Pecudes umbras & frigora captant. Nox atra cavâ circumvolat umbrâ.

VMBRAM FACERE.

*Umbram inducere. Ramos, & brachia tendere latè. Umbram pastoribus arbor sufficit. Obumbrare. Gratis nemus viatorem lassum complectitur umbris. Porticus explicat umbras. Faciunt umbracula vites. Pinus & populus umbram hospitalem consociant. Obtentu frondis inumbrare. Silva frondibus Phœbæos summovet ignes.

VNCVS.

Rostra apta rapinis. Unguibus hamus inest.

VNDA.

Placidissima, angusta, salubris, marina, palustris, fluvialis, putealis, fluminea, cum murmure labens, concreta frigore, vincta gelu. Impetus undæ. Ut mare sollicitum stridet refluentibus undis. Quære *Fluctus*.

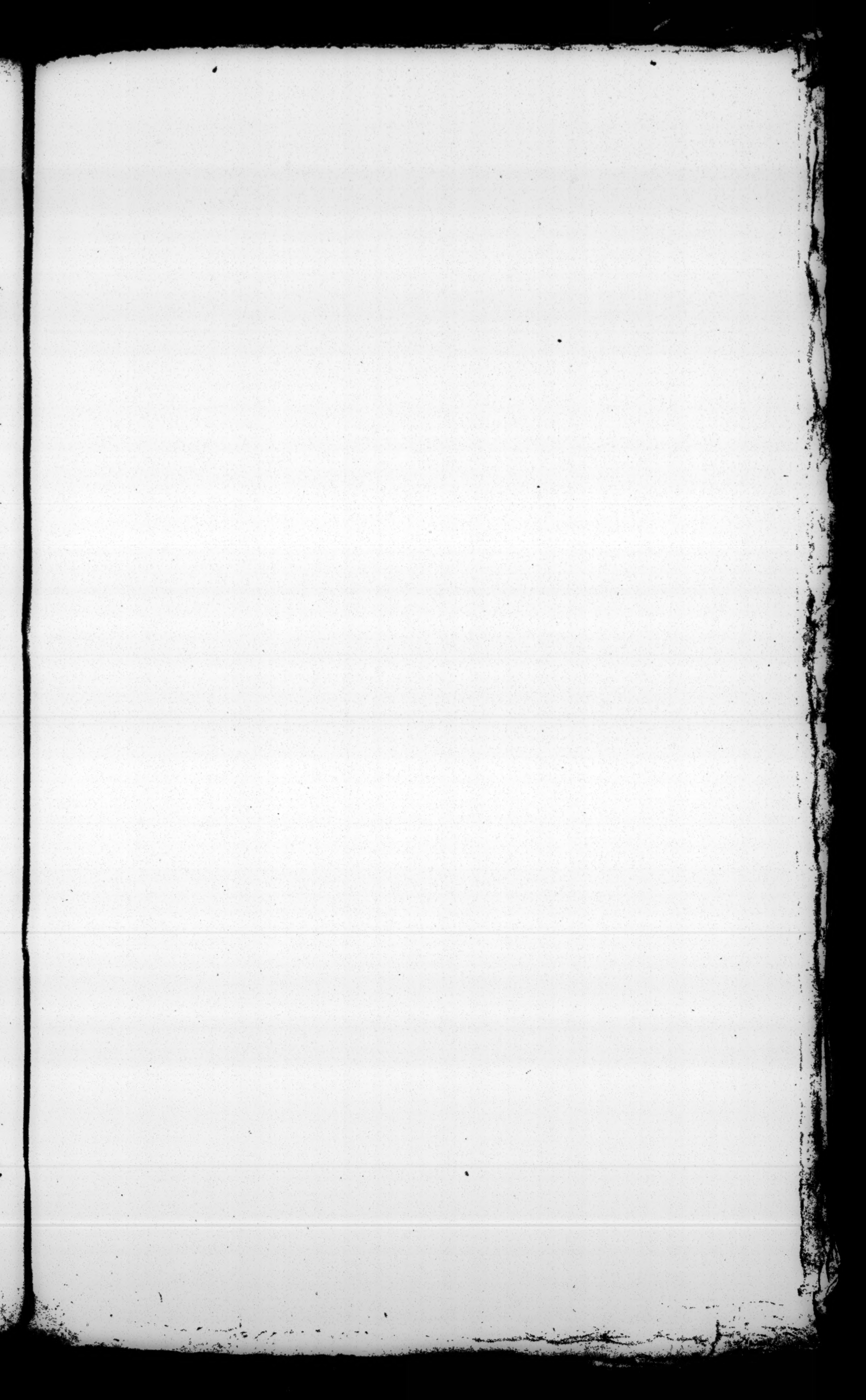
VNGERE.

Membra perungere. Diffundere unguentum in artus. Redolentibus unguentis ungere. Imbuere membra fragrantibus succis. Perfundere tempora sacro olivo. Tingere olei recente succo. Oblinere. Inungere. *Nitido stillant unguenta capillo. Puro distillant tempora nardo. Capillus Arabo rore olet.

VNGVIS.

Rigidus, rigens, scaber, niger, avidus, curvus, aduncus, hamatus, recurvus, falcatus, lacerans genas. Ora secans.

VO-

VOLARE.

Pennis labi per auras. Movere pennas per aëra. Præpete pennâ se ferre per auras. Tranare aëra pennis. Volatu ferri per aëra. Tolli, niti pennis in aëra. Librare, quatere pennas in aëre. Secare aëra stridentibus pennis. Carpere æthereum iter volucri pede. Carpere iter alato pede. Ferri, ire per auras levibus pennis. Metiri aëra celeri volatu pennarum. Corpus in altum librare pennis. Findere aërem pennis. Credere se cœlo. Ingredi æthera. Æthereum pervolat altus iter. Volare per aëra remigio alarum. Sublime volare. Pernicibus esse alis. Paribus niti alis. Fertur in arva volans. Tenues se sustulit ales in auras. Pennis se tradere cœlo. Tendere iter pennis. Inter nubes ferre membra. Sese per inania nubila librare. Æthera verberare alis. Scindere aëra pennis.

VOLUCRES.

* Solis incola, cohors quæ remigiis præpetibus sola liquida tranat. Ἐιρεσίαν πτερῶν σείειν, quatiunt remigium alarum.

VOLUNTAS.

Honesta, laudanda, officiosa, animosa, temeraria, propensa, libera, prona. Regens imperio motus in corde vagantes, placidè amplectens, & volens quæ ratio probat. Tua si mihi certa voluntas. Si fert ita corde voluntas. Sic fata tulere. Velle suum cuique est. V. *Velle.*

VOLUPTAS.

Brevis, damnosa, vera, non vera, infamis, turpis, vitiosa, scelerata, insatiabilis, obscœna. Inimica virtuti. Diræ tristitiæ suavissima domitrix. Trahit sua quemque voluptas. Sperne voluptates, nocet empta dolore voluptas. In vulnus nunquam virtus, sed sæpe libido Impellit, turpisque emitur vel morte voluptas. Brevis una voluptas Mille parit luctus. * κακῶν δέλεαρ, esca malorum. V. *Libido, & quæ sequuntur.*

VOLUPTATIBUS INDULGENS.

Sequens luxum inertem. Molli luxu diffluens. Luxus indul-

indulgens. Immodicus, luxuriosus. * Frangere se luxu. Deliciis luxuriare novis.

VOMER.

Curvus, aduncus, uncus, obtusus, attritus. Tenuatus ab usu. Rumpens, saucians duram humum. Sulcans terram. Evertens glebas. Dens aratri. Dens curvus. Vomis renovans terram.

VOMERE.

Egerere dapes. Eructare cibos. Rejicere, ejicere, remittere cibos esos. Ejectantemque cruentas Ore dapes, & frusta mero glomerata vomentem. Ore rejectare. Non semel est stomacho nausea facta meo.

VORAGO.

Hians, sinuosa, horrifica, præceps, insatiata. obscura, profunda, cæca, stagnans, vasta. Hiatus. Abyssus. Profundum. Barathrum irremeabile, abruptum, triste, horrendum.

VOTUM.

Pium, sacrum, puerile, ir[illegible]um, vanum, caducum, impetrabile, temerarium, securum repulsæ. Votivæ voces. Non vana in vota vocare. Quid prodest cœlum votis implere Neæra? Pro quo sollicitas cœlestia numina votis?

VOVERE.

Devovere. Votum facere. Nuncupare votum. Vota concipere, suscipere, ferre, multiplicare, capessere. Dicare pia vota Deo. Vota vovere Deo. Vota immortalia sacrare alicui. Onerare æthera votis. Solvere voti debita. Animam devovere alicui. Obligare se voto. Junoni votum facite impetrabile.

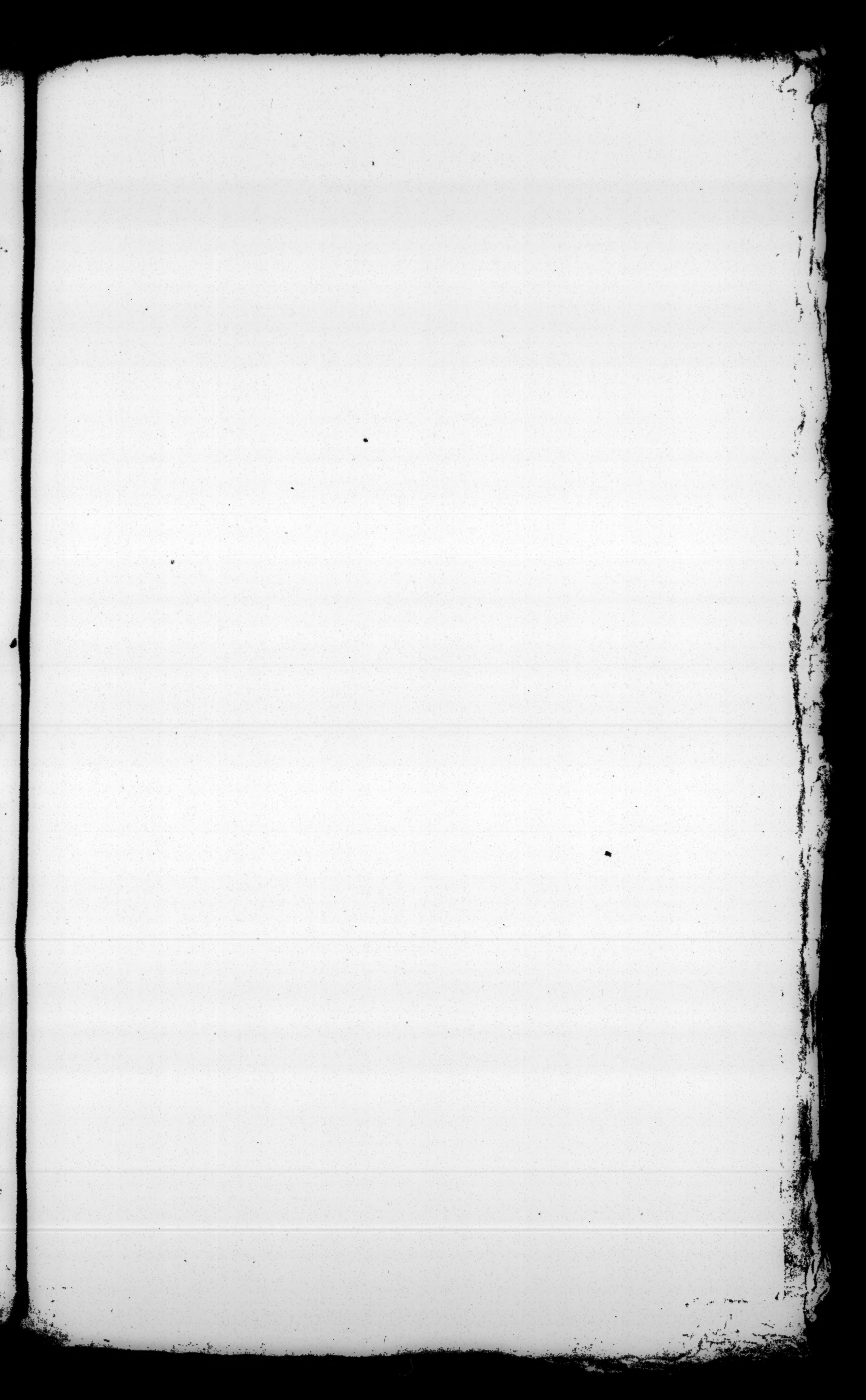
VOX.

Ficta, falsa, mentita, timida, feminea, parilis, fera, ferina, insana, sine pectore, blanda, dulcisona, canora, arguta, vocalis, submissa, intenta. Consona menti. Vocalia ora. Concentus vocis. Mutandis ingeniosa sonis.

VPVPA.

Volucris cui stant in vertice cristæ. Cui prominet immodicum rostrum.

VRBS.

bc
m
Fc
da
na
pi
pi

tu
eſt
on

V
dis
à c
qu
qu
cis
rec
exc

I
flar
Vul
flar
adc
nes
Atc
ſerã
pat

V
geli
Ger
voc
ben

URBS.

Magnifica,clara,magna,ſplendida, plena viris, domita bello,obſeſſa, coctilibus cincta muris. Ampla ſitu,& domibus decorata ſuperbis. Montis in excelſo ſtans vertice. Fœlix flore virûm. Populoſa viris. Ardua muris. Circumdata foſſis,vallis. Templis relligioſa piis. Populis dominata ſuperbis. Erectos quæ tollit ad æthera muros. Oppida regni divitiora. Nondum præcipites cingebant oppida foſſæ.

*Orbem ipſum in una urbe videre puta. Contraxit natura orbem,& effigiem totius orbis in urbe dedit. Urbanus eſt,comis & venuſtus. Eſt ipſa urbanitas. Faſces honoris omnibus ſummittit.

URBEM DIRUERE.

Vertere ab imo mœnia. Urbem ſubruere,ſolo æquare, disjicere,evertere,ſubvertere. Res vertere fundo. Urbem à culmine ſternere. Urbem deſtruere. Urbis muros æquare ſolo. Mœnia concutere, ſternere. Fundamenta quatit totamque à ſedibus urbem Eruit. Evertere inimicis ignibus urbem. Vertere urbem in cineres. Urbis tecta reddere æqua ſolo. Deformare excidiis urbem, Trojanam excindere gentem.

URERE.

Dare flammis, ignibus. Dare in flammas. Imponere flammis. Tradere, committere aliquid voracibus flammis, Vulcano. Flammâ crepitante cremare. Subjectis urere flammis. Totum involvere flammis nemus. Dare flammis adolenda. Exurere. Omne mihi viſum conſidere in ignes Ilium. Sæpe etiam ſteriles incendere profuit agros, Atque levem ſtipulam crepitantibus urere flammis. Juſſerat hæc rapidis aboleri carmina flammis. Proſternet patrios impia flamma lares.

URSA MAJOR & MINOR.

Ventoſæ, algentes,ſibilantes,opacæ,glaciales,geminæ, gelidæ. Proxima ſigna Polo. Liquidi immunia ponti. Gemini triones. Eſſe duas arctos quarum hæc Cynoſura vocatur Sidoniis, Helicen Graia carina notat. Sidera præbentia formam plauſtri.

VRSA MAJOR.

Helice, Parrhasis, obliquos axes vertens, nitido splendore fulgens. Graiis nautis observanda, Graios regens per altum. Ursa Erymanthis, Mœnalis, Mœnalia, glacialis, hiberna, Calystonica, Lycaonia, Scythica, ætherea, sinuosis flexibus. Callisto Arcadios erraverat ursa per agros. Hæc nocturna suo sidere vela regit.

VRSA MINOR, CYNOSVRA.

Fulgens, nitens, moderans puppes. Dux Sidoniis carinis. Tyrios regens per altum. Fidissima nautis sulcantibus vada cærula Neptuni. Sidoniis fidissima nautis. Quæ nunquam lymphis septem mersisse triones Cernitur, Oceano lumina blanda negans.

VSVRA, FOENVS.

Fœnus avidum, grande, ingens, copiosum, fœcundum. Exitiale bonis. Depascens publica commoda. Turpiter exhauriens privatas opes. Usura vorax. Comes avaritiæ.

VSVRAM EXERCERE.

Quærere divitias injusto fœnore. Capere, sectare, captare, quærere fœnore. Usurâ vorari lucra. Facere lucrum positis in fœnore nummis. Fœnus exercere. Infligere usuras.

VSVRARIVS, FOENERATOR.

Avarus, avidus, cupidus, impius. Lucris inhians. Lucra captans. Lucrum faciens positis in fœnore nummis. Alieni appetens. Tantum sua commoda spectans. Divitias injusto fœnore quærens. Quæstibus injustis suas opes augens.

VTI.

Carpere, percipere fructum. Frui. Potiri. Regni commoda carpe mei.

VVA.

Tumida, tumens, plena purpureo mero, expressa incultis pedibus, pensilis, pendula, pampinea, racemifera. Fundens merum. Succus uvæ. Incultisque rubens pendebit sentibus uva. Plenaque purpureo subrubet uva mero.

mero. Variis solet uva racemis Ducere purpureum nondum matura colorem.

VULCANUS.

Junonigena. Mulciber. Ignipotens Deus. Pater Lemnius, Tardipes, Loripes, claudus, claudicans. Qui obliquo pede claudicat. * κοίρανος τέχνης, Dominus artis.

VULGUS.

Mobile, inane, leve, rude, indoctum, artis expers, ignobile, incertum, profanum, mutabile, variabile, futile, rebelle, inconstans. Pessima sectans, dum meliora probat. Monstrum execrabile, sine nomine. Rudia agmina trepidi vulgi. Stupidi fæx infima vulgi. Quod modo huc, modò flectitur illuc. Scinditur incertum studia in contraria vulgus.

VULNERARE.

Infligere, incutere vulnus. Vulnerare, lædere, violare. Cuspide, Mucrone lædere. Dare, facere vulnus. Gladio, ense ferire. Facere saucium. Dare cuspide vulnus. Corpus perstringere. Inter se vulnera jactant. Hasta per armos acta tremit. Dividere immani vulnere malas. Lateri capulo tenus abdidit ensem. Fixum ferrum in pulmone tepescit. Terque quaterque gravi juncturas verticis ictu Rupit, & in liquido jacuerunt ossa cerebro. Lancea consequitur, rumpitque infixa bilicem Loricam, & summum degustat vulnere corpus.

VULNERARI, VULNERATUS.

Pati, tenere, accipere, sentire, habere vulnus. Ferre vulnus ab aliquo. Hæsit in corpore vulnus. Laniatus corpore toto. Saucius parvo vulnere Vulnere acerbo confici. Infixum stridet sub pectore vulnus. Heu patior telis vulnera facta meis. Ob patriam pugnando vulnera passi. Vulnere tardus Ulysses.

VULNUS.

Immedicabile, sanabile, honestum, non corpore dignum, mortiferum, cuspide factum. Pectore clausum. Letale, letiferum, hians, hiulcum, cruentum. Immedicabile vulnus Ense recidendum est, ne pars sincera trahatur. Quæ causa indigna serenos Fœdavit vultus,

Aut

aut cur hæc vulnere cerno? Nullaſque in corpore partes Noſcere quas poſſes, unumque erat omnia vulnus.

VULNUS CURARE.

Sanare, tollere vulnera. Levare, fovere, ligare vulnera. Mederi vulnera. Medicam adhibere manum vulneri.

VULTUS.

Juvenilis, virgineus, ſerenus, nitidus, placatus, placidus, amicus, ſeverus, gravitate plenus, trux, rigidus, torvus, agreſtis, iratus, albus, & ſine ſanguine, aratus rugis, lugubris, prudens ſine ruſticitate. Prodens animum. Qui taciti certiſſimus index pectoris eſſe ſolet. Vultum verba decent iratum plena minarum.

VULTUM EXHIBERE.

Develare, revelare, promere ora, vultus.

VULTUM TEGERE.

Abſcondere, celare, condere, abdere vultum, vultus. Tegere lumina veſte. Veſtibus ora tegere. Prætendere oculis veſtem. Manus oculis opponere. Ante oculos opponere palmas. Protegere ora dextrâ.

UXOR.

Pudica, legitima, fida, fidelis, amata. Socia tori, lecti. Sociata fœdere lecti. Conſors, particeps tori. Conjux amabilis. Faciens virum prole parentem. Servans jura jugalia. Servans caſti ſocialia fœdera lecti. Non temerans, fallens fœdus conjugale. Rudis ad Veneris furtum. Cujus vitæ tenor eſt ſine labe. Multos dilecta per annos. Similis probitate marito. Connubio juncta ſtabili. Vinclo ſociata jugali. Connubiis ſociata, Pueriſque beata creandis uxor. Si qua tibi ſponſa eſt, ſi quam dignabere tedâ. * Quæ novit leges perferre maritas.

UXOREM DUCERE.

Legitimo fœdere ſibi jungere nuptam. Connubio ſtabili ſibi jungere aliquam. Recipere aliquem in fœdus lecti, ſocia tori, connubii. Aliquam ſibi vinclo ſociare jugali. Subire vinculum maritum. Jugales tedas accipere. Socii fœdus inire, ſubire tori. Socialia vincla ſubire.

subi
foci

F
con

X
pos
pri
sen
De

*

C
die
flar
ter
un
ov
mo
aff
pe

co
de
G

gi
N
fig

subire. Debita jura subire tori casti. Coire in fœdera socii lecti.

VXOREM NOLLE.

Fugere, odisse connubia. Aversari tedas jugales. Usum conjugii negligere. Abhorrere ab uxore, à re uxoria.

X

XANTHVS.

XAnthi aqua. Xanthi unda. Xanthi cognomine rivum agnosco. Xanthus nec reperire viam, atque evolvere posset in mare se. Ardentesque avertit equos in castra, priusquam Pabula gustassent Trojæ, Zanthumque bibissent. Qualis ubi hibernam Lyciam, Xanthique fluenta Deserit, ac Delum maternam invisit Apollo.

XENIA.

* Strena. Munera quæ Iani dantur Kalendis.

Z

ZELVS RELIGIONIS, & ZELOSI.

Cœlesti face flagrabas, & Regis amore Cœlituum. Hunc unum suspirabas, hunc scilicet unum. Noctes atque dies infixum corde gerebas. Unius Christi tantum inflammatus amore. Omnia fastidis, cupis hunc, nec cœtera curas; Hunc unum tibi cor, tibi mens hunc deperit unum. Divini jaculis haud mollibus ictus amoris, Ibat ovans, cupidus, ceu pactum it conjugis olim, In thalamos juvenis, primæ ad nova gaudia noctis. Protinus afflati cœli divinitus auræ, Tollebant actas ab humo super æthera mentes.

ZODIACVS.

Habens bis sex figuras. Gerens duodena signa, sidera, cœli micantia signa. Qui gerit volvens bis sex signa ardentia. Signifer. Orbis Signifer. Circulus obliquus, Gyrus inflexus.

ZODIACI SIGNA DVODECIM.

ARIES.

Laniger, corniger, celer, trux. Ductor corniger gregis. Pecus veleris aurati. Dux gregis. Ovium sator. Nepheleius quadrupes. Signorum princeps. Principium signis. Fulgens aurato in vellere. Reddens parem noctem

ctem & diem. Faciens tempora diurna æqua nocturnis. Non longâ statione locatus. Imago lanigeræ pecudis. Phryxea pecus. Aurata pecus. Vellera Phryxeæ pecudis. Vellera aurati pecoris. Signa aurati velleris. Fulva ovis quæ nitido vellere per mare gessit Phryxum, Phryxique sororem. Qui non bene pertulit impositam sibi Hellen.

TAVRVS.

Corniger, horridus, ignifer, ardens, Agenoreus, nitens frontem, jacens flexo crure, aureus cornua, cornibus insignibus auro. Cui duo cornua aurata è vertice surgunt. Europæ vector. Imago, tergora, sidera tauri. Tauri lucida signa, Cornua radiantia, micantia, torva laboriferi tauri. Secundum astrum. Vacca sit an taurus non est cognoscere promptum: Pars prior apparuit, posteriora latent.

GEMINI.

Cygnigeni fratres. Tyndaridæ juvenes. Duo Tyndaridæ. Germani pares. Progenies duplex. Proles duplex Jovis. Gemini Helenæ fratres. Frater cum Castore Pollux. Sidus geminum. Sidera geminorum fratrum. Ledæa sidera. Ledæi fratres. Imago juvenum duorum. Lampas Tyndaridum. Gemini ardentes nitido igne.

CANCER.

Adustus, ardens, calidus, rapidus, fervens, æstivus, sole perustus, rubicundus, pressus ab Hercule, curvans brachia, adurens siccos agros. Non gradiens recto limite. Retrogradus. Æthereus. Ignitus. Sidus pluviale, sitientis sidera cancri. Cancri torridus ignis. Cancri gemmantis imago. Æstivi cava tergora cancri. Octipedis cancri signa. Ardens, flagrans carcinus. Chelæ. Concava, sinuosa brachia siderei cancri.

LEO.

Æstifer, flammifer, Nemeæus, Molorchæus. Pressus Herculeâ manu. Primus labor Herculis. Mixta cum virgine surgens. Tenens tecta proxima cancro. Fulgida stella leonis. Terga, ora sicci leonis. Fera pressa sub Herculeis manibus. Stella Leonis. Sidus Cleonæum.

Dionæi

L
L

m
fo
ft
af
af
cu

do
qu
ni
pa
di
La

ca
ta
ce
Vi
iẽ
na

m
cr
ma
fer
co
po

Ca
Co

Dionæi sideris astrum. Molorchææ faces. Animosi signa Leonis. Solstitiale caput Leonis.

VIRGO.

Innuba, alma, inculpata, optima, candida. Tegeæa, spicea munera gestans. Cui flagrat arista. Quam Libra comes sequitur. Cui ceu Siriaco torretur spica calore. Fulgida stella Erigones. Species virginis almæ. Almæ virginis astrum, Astræa. Puella Erigone. Jubar Erigones. Signa astræa. Erigone sacrata pio parentis amore. Erigone seculi regina vetusti.

LIBRA.

Pendula, pendens lance pari. Bilanx pendens pari pondere, justitiæ ministra. Dividens medium orbem luci atque umbris. Suspendens noctem paribus diebus. Æquans nitidos dies obscuris noctibus. Æquans diem noctemque paribus horis. Trutinæ species. Æquale jugum. Tepidum sidus libræ. Pondera libræ. Æquata brachia libræ. Lances libræ.

SCORPIUS.

Violentus acumine caudæ. Veneno armatus. Ferens caudâ letale venenum. Venenifer caudâ uncâ. Elatæ metuendus acumine caudæ. Pandens, expandens & exercens audacius chelas. Curvans brachia longo circuitu. Violenta cuspide sævus. Animal quod caudâ dirigit ictum. Nepta. Astra Neptæ. Signa Neptæ. Chelæ minaces.

SAGITTARIUS.

Arcu pollens, tendens arcum, tergeminus. Jaculis armatus & arcu. Curvans, sinuans arcum. Minitans volucri sagittâ. Semivir arcipotens. Sagittiger. Chiron armatus arcu. Centaurus tela gerens. Sidera Phillyrii senis. Æmonii arcus. Æmoniæ sagittæ. Senior formæ conjunctus equinæ. Thessalicæ sagittæ. Formæ bicorporis astrum.

CAPRICORNUS.

Aquosus, imbrifer, humidus, Tropicus, Solstitialis. Caudâ, cornuque minax. Radiantia cornua tollens. Cornibus armatus. Salsi gurgitus hircus. Corniger hircus.

cus. Caper liquidi æquoris. Cornu capri. Sidus capricorni. Astra, sidera capri. Æquoris hircus. Tyrannus Hesperiæ undæ. Ædes Ægocerotis.

AQVARIVS.

Humidus, humens, udus, fluvialis, madidus, nimbifer, juvenilis, resupinans humentes urnas, effundens aquam urnâ, gerens urnam. Spargens, deturbans pluvias, gestans turbidas aquas. Sidus Aquarii. Fusor aquæ. Juvenis gestator aquæ. Puer Iliades. Iliacus. Idæus. Trojanus superis pocula miscens. Cui aquæ fecerunt nomen. Hydrochoos, Phrygius Ephœbus. Pocula Ephœbi. Hydrophorus juvenis. Ganymedes natus Dardanio Troë, Quem divûm mensis astare loquuntur. Ganimedeæ aquæ, lymphæ. Astrum fusoris aquæ.

PISCES.

Ætherii, æquorei, gemelli, duo gemini sub æthere. Duo signa sub uno. Ultimus ordo. Qui nectuntur caudas latè fusis ex ordine stellis. Amantes flumina. Rutilantia sidera aërei piscis. Pluviosi sidera piscis. Sidus piscis aquosi. Lucida terga. Quos geminos fusa vincla astringunt.

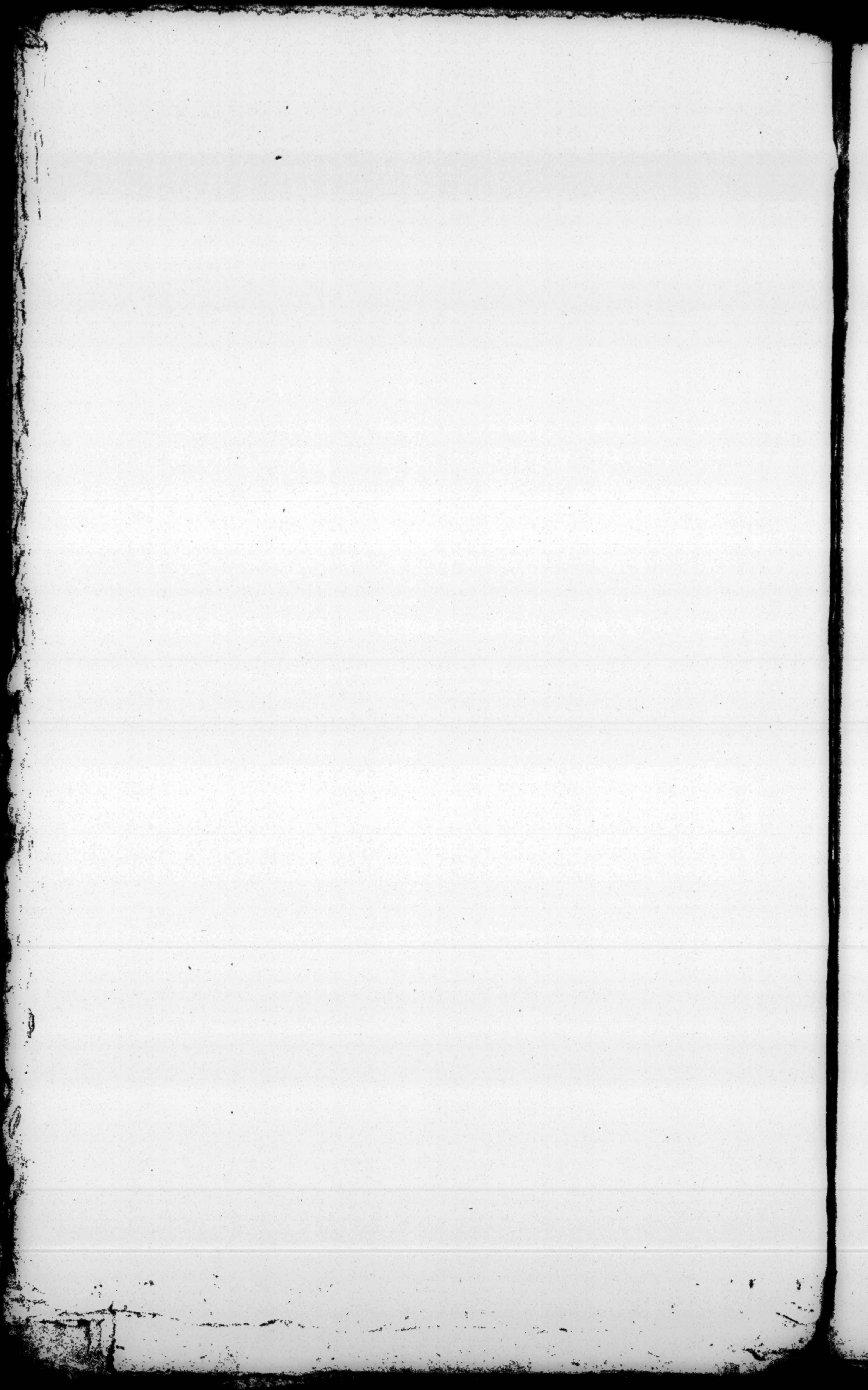
ZYTHVS.

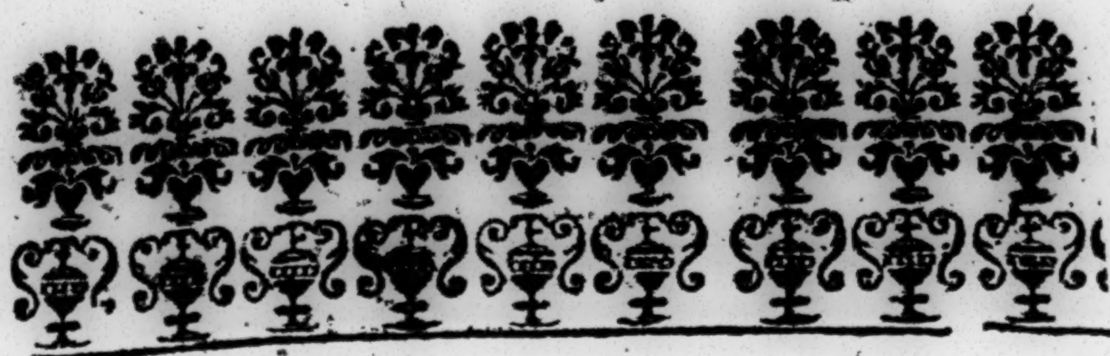
Cervisia, vel Cerevisia dulcis, grata palato, levans, restinguens, sedans sitim. Pellens turbatæ nubila mentis. Ejiciens tristes ex animo, mente, corde dolores. Turbans cerebrum, capitis penetralia. Ceres lupulo cocta. Vinum hordeaceum. Cerealis potus. Poculum cereale.

ZYTHVM COQVERE.

Conficere cerealem liquorem. Cererem crasso confundere succo. Cererem coquere lupulo.

INDEX.

INDEX DICTIONUM quarum Phrases hoc Libello *continentur*.

Numerus paginam denotat.

A.

Q *Ægyptus*

duo-

Cœli

Cooper-

D.

Dormire

For-

Ha-

Jma-

Jucun-

Lilium

Matrona

Mul-

Ora-

Pe-

Sappho

Sordi-

Tacere

T.

FINIS.

SOLI-

SOLIVS VIRGILII LATINORVM POETARVM PRINCIPIS VNIvoca nomina, Græcis *Synonyma* dicta.

ACHERON.

AMnis ſeverus Eumenidum.

ACHILLES.

Pelides.

ÆNEAS.

Veneris filius. Teucrorum Rex. Natus Dea. Satus Anchiſa. Anchiſiades. Tros Anchiſiades. Satus ſanguine Divûm. Anchiſa generate Deûm certiſſima proles. Dux Anchiſiades. Dux inclyte Teucrûm. Laomedontius Heros. Fortiſſimus Teucrûm. Maxime Teucrorum ductor. Teucrûm, atque Italûm fortiſſime ductor. Trojus Heros. Dux Dardanius. Ductor Rhæteius. Romanæ ſtirpis origo.

ÆOLVS.

Rex tempeſtatum.

ÆQVINOCTIVM.

Libra die ſomnique pares ubi fecerit horas.
Et medium luci atque umbris jam dividit orbem.

AER.

Jupiter pro aëre ſæpe ponitur.
Maturis metuendus Jupiter uvis, *id eſt, tempeſtas aëris & varietas.*

Aëris

Aëris in campis. Magnum per inane. Longum per inane. Vacuum per inane. *Inane vocamus aërem quod vacua omnia impleat. Nihil enim pati natura vacuum potest.*

Levis æther. Iter liquidum. Liquidus æther.

AER INFECTVS.

Corruptus cœli tractus.

ÆS.

Metallum æris.

ÆTAS.

Et quantum longis carpent armenta diebus.

Ubi pulsam hyemem sol aureus egit sub terras, cœlumque æstiva luce reclusit.

Alas pandere ad æstivum solem.

Qua parte calores Austrinos tulerit.

ÆSTVS.

Rapidi potentia Solis. Sol rapidus. Fervor. Ardor. Calor.

ÆTHER.

Ætheria plaga. Æthra siderea.

ÆVVM.

Terminus ævi. Vetustas ævi. Meta ævi dati.

AFRICA.

Libyæ oræ. Pœnorum arva. Libyæ regna. Libycum littus. Deserto siti regio. Libyæ solis erratur in agris. Libyæ deserta. Et Libyæ lustrare extrema jubebo.

AGAMEMNON.

Atrides. Ipse Mycenæus magnorum ductor Achivum.

AGASO.

Agitator aselli.

AGER.

Pinguia culta. Fertilis ubere campus. Jugera ruris. Florea rura. Arva.

Agellus.

AGGER.

Oppositas moles pellunt. Agger terræ.

Ecce maris magni claudit nos obice pontus, *id est, aggere.*

AGMEN.

Conventus trahit in medios, turbamque solventem.

Eum stipata tegebat Turba ducum. Caterva. Manus Cohors.

AHENUM.

Costæ Aheni.

ALA.

Remigium alarum. Pennæ præpetes.

Volucri vestivit tegmine corpus.

ALBA.

Albanæ urbes. Albani patres. Albani reges. Albæ de nomine dicti.

ALECTO.

Virgo sata nocte. Cocytia virgo Erynnis.

ALPES.

Aggeribus socer. Alpinis descendens. Alpinæ nives.

ALPHEUS.

Elidis amnis. Alphea flumina Pisæ.

ALVEARIA.

Aulæ. Ædes. Cerea regna. Cellæ. Castra. Caveæ. Cubilia ramosa. Sese in cunabula condent. Domus. Hostea. Lares. Limina. Nidi. Oppida. Patria. Portæ. Penates. Præsepia. Septa domorum. Sedes. Stabula. Tecta Thalami.

ALVUS.

Uterus.

AMBROSIA.

Ambrosiæ odor liquidus. Ambrosiæ succus salubris.

AMOR.

Est mollis flamma medullis. Ignis occultus, cœcus. Et cœco carpitur igni. Furor insanus, *de vehementi amore*, Vulnus tacitum. Stimuli amoris.

ANDROMACHE.

Hectorea conjux. Conjux Hectoris.

ANIMA.

Aurai simplicis ignis. Sensus æthereus. Spiramenta animæ

animæ. Latebræ animæ.

ANIMÆ.

Tenues sine corpore vitæ. Exangues umbræ. Vmbræ ibant tenues, simulacraque luce carentum.

ANNVS.

Annuus exactus completur mensibus orbis.

ANTRVM.

Lustra ferarum. Domus montis. Magna ora domus. Fores antri. Ferarum tecta. Stabula alta ferarum. Spelea ferarum. Seu terra minutis Rara foraminibus. Specus. Domus alta. Spelunca. Caverna.

ANVS.

In vultus sese transformat aniles.

APOLLO.

Phœbus. Pastor ab Amphryso. Delius vates. Carminis auctor. Phæbus Apollo. Numina Phœbi.

AQVA.

Agmen aquarum. Gelidus liquor. Poculaque inventis Acheloia miscuit uvis. (*Poculum pro aqua quæ continetur in poculo per Metonymiam.*)

Humor Fluvij recentes. Lympha. Latices calidi. Vnda. Largos humeris infundere rores.

AQVILA.

Jovis ales. Jovis armiger. Caucaseasque refert volucres (*id est aquilas.*)

ARABIA.

Panchaia pinguis arenis thuriferis. Eoæ Arabum domus.

ARCVS.

Cornuque intensum tendit (*id est, arcum corneum.*) Nervus equinus (*id est, arcus ex equi nervis factus.*)

ARENA.

Nimbus arenæ. Agger arenæ. Examina arenæ.

ARGENTVM.

Argenti rivus. Spuma argenti. Pondus argenti. Talentum argenti. Semen argenti.

ARTIFEX.

Manus artificis.

ARVN-

ARVNDO.

Sylva rundinea. Arundinei canaces.

ARX.

Castrum. Castellum montosum.

ASCANIVS.

Julius. Dardanius puer. Nepos Veneris.

ASIA.

Urbes Asiæ. Oræ Asiæ. Orbis Asiæ. Campus ubi Troja fuit.

ATHENIENSES.

Theseidæ. Cecropidæ.

AVARITIA.

Amor habendi. Auri amor. Auri sacra fames.

AVIS.

Turba agminis aligeri. Alituum genus. Pictæ volucres. Ales. Agmen aligerum. Vitæ volantum. Nubes aërea volucrum.

Catervæ avium. Avium cœtus sublimis. Gaudete, ô celeres, subnixæ nubibus altis.

AVRVM.

Auri metallum, Nitor auri, Aurea vena. Auri talenta. Auri pondus. Species auri.

AVRIGA.

Equorum agitator.

AVRORA.

Conjunx Tithonia.

AVTVMNVS.

Atque ubi jam breviorque dies & mollior æstas. Autumni sub frigore primo. Prima vel autumni sub frigora.

B.

BACCHVS.

LYæus, Liber. Lenæus pater. Iacchus.

BARBA.

Tum mihi prima genas vestibat flore juventa. Pubentes genæ. Ora puer prima signans intonsa juventa.

Tu quoque flaventem prima lanugine malas, &c.

BELLUM.

Fata belli horrida. Pestis belli. Grave Martis opus. Incendia belli. Rabies belli. Scelerata insania belli. Horrentia Martis arma. Mars dubius. Belli labor, pericula, prælia, certamina.

Tempestas. *Nam peculiare est, poëtas belli impetum cæli tempestatibus comparare. Sic* Virgilius 7. Æn. *bellum cõparat diluvio. Nam in bello non secus ac in tempestate & diluvio omnia prosternuntur, & intereunt.*

BELLATOR.

Acer in armis. Armis insignis. Jnclytus armis. Egregius armis. Bello expertus & armis. Jnsignis felicibus armis. Pictis conspectus in armis. Acerrimus armis. Haud furto melior sed fortibus armis. Ingentior armis. Insignis præstantibus armis. Jngens animis, Ingens corpore & armis.

Sævus in armis. Egregius fulgentibus armis. Acer in armis. Qui tunc florebat in armis. Durus Bello. Asperrimus studiis belli. Genus intractabile bello. Genus insuperabile bello Bello vivida virtus. Clarus bello. Jnvicta bello dextera. Bello expertus & armis. Proles pulcherrima bello. Sunt nobis fortia bello pectora. Gens bello præclara. Et bello lecta juventus bellis assuetus. Ductor fortissimus bello. Pars ingens belli. Vivida bello dextra viris, animusqu ferox, patiensque pericli. Proles bello præclara. Experti bello juvenes. Desueta bello agmina. Frigida bello dextera.

BIVIUM.

Parter ubi se via findit in ambas.

BOREAS.

Aquilo. Boreæ frigus penetrabile. Spiritus Boreæ. Vires Boreæ.

BOS.

Mugitus boum. Armenta boum. Forma bovis. Corpora boum.

BUBO.

Alitis in parvæ subito collecta figuram.
Quæ quondam in bustis aut culminibus desertis:

Nocte

Nocte sedens, secum canit importuna per umbras.

C.

CACUMEN.

VErtex. Apex. Culmen. Summi vestigia culminis.

CACHINNUS.

Risus solutus.

CADAVER.

Corpus frigentis & ora. Spoliatum numine exuviæ. Funus. Cineres ingrati. Confusæ stragis acervus. Corpus exanimum. Exanimus.

CADUCEUS & UM.

Virgo Mercurii.

CÆCUS.

Captus oculis. Cui lumen ademptum.

CAIETA.

Æneia nutrix.

COELUM.

Arx ætheria. Cœli convexa. Supera alta. Ætherea plaga. Siderea sedes. Deûm domus alta. Supera, convexa. Tecta Jovis. Regnum Jovis. Sedes superæ. Domus omnipotentis olympi. Aëria sedes. Aurea stellantis regia cœli. Auræ ætheriæ. Ad superum sedes ascendere.

Ad sidera rursus Ætherea & superas cœli venisse sub auras.

Cœli porta. Supera regna. Aurea cœli regia. Orbes ætherei. Regno cœli. Sidera. Insuetum limen Olympi.

CŒPTUM.

Fortes ausus.

CALAMITAS.

Clades. Casus acerbus. Discrimina rerum. Fata aspera. Incommoda. Labores duri. Malum. Pericula. Res egenæ, actæ, duræ.

CALCAR.

Quadrupedemque citum ferrato calce fatigat.

CALCEUS.

Et Tyrrhena pedem circumdat vincula plantis. Barbara tegmina crurum. Continuis rimis calcanea scissa rigebant. Crudus tegit altera (vestigia) pero. Ocrea.

CAMPVS.

Maxima ſpatia campi. Campi æquor. Æquor, pro *planicie campi.* Per aperta æquora, *id eſt, per planiciem camporum.*

CANDELA.

Inverſo bibulum reſtringens lumen olivo.

Oppiſitaque manu lumen defendit ab aura.

Lumina fida locat.

CAPITOLIVM.

Tarpeia ſedes, Tarpeia arx. Capitolii immobile ſaxum.

CAPELLÆ.

Caprigenum pecus. Capræ.

CAPER.

Vir gregis. Pater hædorum. Hircus.

CARTHAGO.

Tyriæ arces. Arces Carthaginis.

Vrbs Sidonia. Punica regna vides. Vrbs Tyria, Vrbs Agenoris.

CASEVS.

Et preſſi copia lactis.

CASSANDRA.

Priameia virgo. Caſſandræ vatis imago.

CASTRA.

Tentoria. Hic ſævus tendebat Achilles.

CAVERNA.

Tuta latet arce viator. Aut amnis ripis, aut alti fornice ſaxi. Sæde exiguus mus Sub terris poſuitque domos atque horrea fecit. Sub terra fodêre larem. Eſt ſpecus ingens Exeſi latere in montis.

CERBERVS.

Ingens janitor antro *Æternum latrans* exangues terreat umbras.

Tartareus cuſtos. Ianitor orci.

CERES.

Eleuſina mater.

CETE.

Immania corpora ponti.

CHA-

CHARON.

Portitor orci. Navita sed tristis nunc hos, nunc accipit illos.

CHASMA.

Video medium discindere cœlum.

CICONIA.

Cum vere rubenti Candida venit avis longis invisa colubris.

CIRCE.

Solis filia. Nympha genitum Laurente Marica.

COITVS.

Concubitus, Dulcia furta.

COMMODVM PVBLICVM.

Tantumque bonis communibus obsto.

CONSANGVINITAS.

Consanguinitate propinquus. Cognato sanguine vinctus. Quodque à stirpe fores geminis conjunctus Atridis.

CORCYRA.

Phœacum arces.

CORONA.

Sertum. Mollique fluentem fronde premit crinem.

CONSCIENTIA.

Mens sibi conscia recti.

CRAS.

Crastina hora.

CRETA.

Curætes. Dictæum antrum. Ora Curetum Cressia nemora. Gnosia regna. Gnosia tellus. Minoia regna. Littora Cretæ. Cretæa Ida.

CREVSA.

Divæ veneris nurus.

CRIMEN.

Sceleris contagia. Scelus. Vestigia fraudis. Commissa piacula. Nefas. Culpa. Facinus. Conscius audacis facti. Et mala mentiris gaudia. (*scil. ex flagitiis perpetratis concepta.*)

CROCVS.

Crocei odores. Croceis halantes floribus horti.

CRVDELIS.

Quem nec longa dies, pietas nec mitigat ulla.

Ferus. Corda aspera. Trux. Sub truce nunc parvi ludentes Colchide nati.

CVMÆ.

Urbs Cumæa. Cumarum oræ. Chalcida arx. Sedes *Sibyllæ.*

CVPIDO.

Flagrantesque Dei vultus simulataq; verba. Nate patris summi, qui tela Typhoëa temnis. Insideat quantus miseræ deus. At levis ille deus.

Sed malus ille puer, quem nec sua flectere mater Iratum potuit.

Natus Veneris.

CVPRESSVS.

Fronde coronat Funerea Cupressus.

CVRRVS.

Plaustrum. Axis ut: Volat vi fervidus axis. Axis faginus, *id est, currus de fago factus.* Bigæ. Quadrigæ.

CVTIS.

Pellis. Corium. Tergum. Tergus. Vellus.

CYGNVS.

Littoreas agitabat aves.

CYBELE.

Magna deûm genitrix. Phrygia mater. Berecynthia mater. Idæa mater. Alma parens. Idæa deûm, cui Dindyma cordi, Terrigeræque urbes, bijugique ad frena leones. Cybele.

CYCLOPES, & GIGANTES.

Genus Cyclopum. Ætnæi fratres. Titania pubes. Terræ alumni.

D.

DAMNATVS.

NOn me impia namque Tartara habent, tristesque umbræ.

DARDANUS.

Electra Atlantide cretus.

DAUNUS.

Parens Turni. Daunius Heros.

DELOS.

Ortigia. Urbs Apollinis.

DIANA.

Phœbi soror. Trivia. Nemorum cultrix. Latonia virgo. *Dictynna.*

DIDO.

Phœnissa. Elisa.

DIES.

Longi soles, *pro diebus.* Lux toto longior anno. Melior pars acta diei. Horæ diurnæ.

SUB DIO.

Nudoque sub ætheris axe.

DII.

Divi. Cælestes. Animi cœlestes. Cœlicolæ. Supera alta tenentes. Cœlestia corpora. Gens deûm. Numina divûm.

DILIGENTIA.

Vigilantia. Industria. Si quid in arte mea possum promittere curæ.

DIOMEDES.

Tydides.

DOMUS.

Septa domorum. Limina tectorum. Ostia domus ingentis. Sedes. Patria. Penates. Domorum tecta. Ædes. Tecta. Limina nota.

E.

EBUR.

ELephantus solidus. Corsellæ tereti nectebat dente cicadæ, *id est*, dente eburno.

EBRIUS.

Multoque jacebat membra deo victus. Expletus dapibus vinoque sepultus.

ECLIPSIS.

Cum caput obscura nitidum ferrugine texit. (*sc. sol.*)

Defectus

Defectus varios Solis, Lunæque labores, Impiaque extremam timuerunt sæcula noctem. Nec fratris radiis obnoxia surgere Luna.

ECHO.

Aut ubi concava pulsu saxa sonant, vocisque offensa resultat imago.

Et vox assensu nemorum ingeminata remugit.

Et vocem laté nemora alta remittunt. Vocemque inclusa volutant Littora. Gemitu nemus omne remugit.

ELOQVENTIA.

Nec fando victor Vlysses. Larga copia fandi. Quarum quæ fandi doctissima Cymodocea.

ELISIVM.

Elysius campus. Devenere locos lætos & amœna vireta Fortunatorum nemorum, sedesque beatas. Et pauci læta arva tenemus. Amœna piorum consilia.

EQVES.

Equitumque exercitus omnis. Agmen equitum. Equûm domitor.

EQVVS.

Pecus equinum. Instratos ostro alipedes. Quadrupedemque citum ferrata calce fatigat: Geminosque jugales. Stat sonipes, et frena ferox spumantia mandit. Cornipes. Alipes. Quadrupedans.

EVANDER.

Arcadius rex. Rex Arcas. Romanæ conditor arcis.

EVMENIDES.

Erinnyes. Sorores Tartareæ. Diræ. Agmina Eumenidum.

EXCIDIVM.

Venit summa dies, Vltimus dies. Res summa. Supremus labor. Sors suprema. Hinc equidem occasum Trojæ tristesque ruinas Solabor.

EXERCITVS.

Manus omnis Copiæ Teucrûm. Nymbus peditum. Agmen equitum. Florentes ære catervæ. Equitatu. Robora-

bora lecta pubis. Globus ingens. Dant cuneum, densa que ad muros mole feruntur.

EXUL.

Finibus extorris, complexu avulsus Iuli. Profugus ab oris patriis. Ignotis exulat oris. Pulsus patria.

F

FALX.

CUrvo Saturni dente relictam Persequitur vitem arrondens.

Penuria edendi. Improba ventris rabies. Collecta fatigat edendi Ex longo rabies.

FAVOR.

Gaudens popularibus auris.

Si qua piis animis manet infelicis Amatæ gratia.

FAX.

Flamma ingens. Et noctem flammis funalia vincunt. Ardentem conjecit lampada. Flagrantem fervida pinum sustinet. Lumina fumea tædis. Tædæ ardentes.

Lucet via longo ordine flammarum. Testa ardens. Nocturnum lumen. Urit odoratam nocturna in lumina cedrum. Pascunturque ignes nocturni & lumina fundunt.

FERA.

Genus omne ferarum. Ora ferarum. Variarum monstra ferarum. Vultus ac terga ferarum. Turba ferarum. Agmen ferarum. Bellua.

FERRUM.

Ferri vigor. Æternaque ferri robora. Non æris (*id est, ferrum*) flammis succumbere cernis.

FIDELIS.

Iam certa tulistis pectora.

Per littora certos dimittā (*id est fideles exploratores*)

FILIA.

Nata. Sola domum & tantas servabat filia sedes: (*Unica filia totam spem posteritatis sustentabat.*)

FILI-

FILIVS.

Proles virilis. Natus. Si quis mihi parvulus aula Luderet Æneas.

Parva corpora natorum. Maximus natorum.

FIMBRIA.

Quam plurima circum Purpura Mæandro duplici Melibæa cucurrit.

Sidoniam picto chlamydem circundata limbo.

Et circumtextum crocco velamen Acantho. Pictum croceo velamen Acantho.

FISTVLA.

Arundo tenuis. Avena. Calamus. Cicuta. Stipula stridens. Tympana vox buxusque vocant, *(id est, fistula buxea.)*

FLVCTVS.

Præruptus aquæ mons. Magnaque surgunt æquora. Ingens pontus.

FLVVIVS.

Flumen. Fluenta. Torrens. Amnis.

FODINÆ.

Æris metallum. Rivus argenti. Venæ auri. Aurea vena. Auri metallum. Spuma argenti. Semen argenti. Insula inexhaustis chalibum generosa metallis.

FOEMINA.

Fœmineum genus. Mixta deo mulier. Agmina fœminea.

FOLIVM.

Teneræ frondes. Foliorum umbra. Luxuria foliorum.

FONS.

Caput amnis.

FORCEPS.

Ferroque manus armata bidenti, *(id est, forcipe.)*

FORES.

Janua. Ostia. Et reserat clausa quæ prævidet ostia clavi. Aditus parentes.

FORMOSVS.

Pulcher. Insignis acie. Forma pulcherrimus. Forma insignis. Pulcher ante omnes forma. Egregius forma juve-

juvenis. Quo pulchrior alter non fuit. Decus egregium formæ. Cervus erat forma præstanti. Et formæ conscia conjunx. Forma cum vincerit omnes.

FRATER.

Germanus. Impia Germani manat quo sanguine dextra. Fratrum stipata cohors. Pulcherrima fratrum corpora.

FRAUS.

Priscæ vestigia fraudis. Dolus. Astus. Ars Pelasga. Aut aliquis latet error (*id est, dolus*) Ars Sinonis. Insidiæ. Furta paro belli convexo in tramite sylvæ.

FRENUM.

Capestrum. Lupatum durum. Habenæ. Lorum.

FRIGUS.

Gelu. Horrida bruma gelu. Boreæ frigus. Hyems frigida.

FRUCTUS.

Arborei fœtus. Et gaza lætus agresti.

FRUMENTUM.

Frumenti herba. Frumenti acervus. Farris acervus. Exuberet annus cerealis mergite culmi. Proventus. Ceres. Gravidi Cereris fœtus.

FULGUR.

Cæci in nubibus ignes.

Fulgores terrifici. Vibratus ab æthere fulgor. Jgnea rima micans. Crebris micat ignibus æther. Fulminis ignes. Jngeminans abruptis nubibus ignis.

FULMEN.

Ipsa Jovis rapidum jaculata è nubibus ignem. Fulminis alæ.

Fulminis afflavit ventis, & contigit igni. Telum flagrans. Tela Typhoëa.

FUNIS.

Et linea vincula rupit. Stupea vincula. Vinclorum immensa volumina.

FURIÆ.

Diræ ultrices. Furiarum maxima juxta accubat. Virgo sata nocte. Cocytia Virgo. Furiarum ora. Vide Eumenides.

G

GALEA.

TEgmina tuta capitum. Conus galeæ. Cassis. Corona, *pro galea*, 5. *Æn*.

Omnibus in morem tonsa coma pressa corona. *Hypallage pro tonsa coma*.

GALLUS GALLINACEUS.

Excubitorque diem cantu prædixerat ales.

GANIMEDES.

Puer frondosa regius Ida.

Quem præpes ab Ida sublimem pedibus rapuit Jovis armiger uncis.

GEMMA.

Conchea bacca maris. *In Culice*.

GENUS.

Domus. Sanguis. Stirps. Progenies. Fortuna domus. Gens. Ut; Neptunique ipsa deducat origine gentem.

GENUS.

Poples.

GLADIUS.

Ensis. Ferrum. Mucro. Chalybs vulnificus.

GRÆCI.

Achivi. Achaica manus. Argiva phalanx. Argolici. Argolica gens. Argi. Inachii. Danai. Gens Danaûm. Graij. Graiûm populi. Manus Achaica. Myrmidones. Pelasgi. Pubes Pelasga.

GRÆCIA.

Urbes Argolicæ. Graiæ. Inachiæ. Grajugenum domus.

GRANDO.

Imber torrus.

H.

HASTA.

LOnga abies *pro hasta*, ut; Longa transverberat abiete pectus, *Pro hasta ex abiete*. Præfixa hastilia ferro. Ferro præfixum robur acuto. Gesum Alphinsum, (*id est hasta Gallica*) Phalarica.

HECUBA.

Cisseis.

HELENA

Tyndaris. Non tibi Tyndarides facies invisa Lacænæ; Trojæ & patriæ communis Erynnis.

HELICON.

Aonius vertex.

HERCULES.

Alcides. Tyrinthius. Amphitrionides.

HERMIONE.

Conjunx Orestis.

HESIODUS.

Ascreus senex.

HETRURIA.

Oræ Tyrrhenæ. Tuscæ. Sedes Tyrrhena Jugis concedit Hetruscis. Regna Tyrrhena. Tyrrhena arva. Tyrrhena oppida. Extremæ urbes Corythi. Sedes Evandri.

HIATUS.

Terra dehiscens. Immane barathrum. Atra vorago.

Hircus, vide *aper*.

HIRUNDO.

Progne. Et manibus progne pectus signata cruentis. Vosque ô crudeli fatorum lege puellæ Dauliades.

HYDRA.

Bellua Lernæ. Lernæus anguis.

HOMO.

Homines durum genus. Hominum genus. Genus humanum. Mortales. Mortalia pectora. Ferrea virûm progenies. Animæ viles.

HOMO PROCERUS.

Ingens corpore. Duo maxima Teucrûm corpora. Ipse arduus altaque pulsat sidera. Abietibus juvenes patriis & montibus æquos. Ipse inter primos præstanti corpore Turnus Vertitur arma tenens, & toto vertice supra est.

HOSTIS.

Hostilis facies. Facies invisa.

HUMERI.

Lati armi.

HYEMS.

Hybernum sidus. Frigidus annus. Brumæ intractabilis

lis imber. Horrida cano bruma gelu. Bruma frigida.

I.

IDA MONS.

IDa Phrygia. Juga Idæ.
Montibus Idæ Phrygiæ. Idæa terra.
Urbes Idææ. Mons Idæus. Idæum nemus. Idæa silva. Cretæa Ida.

IGNIS.

Vulcanus. Ille ut vulcania ferro vulnera (*id est ignem*) protectus depellere navibus instet. Acies Vulcania. Pineus ardor (*id est, ex pinis ignis*) Flammea messis. Dumque suas peragit Vulcanus. Vestaque partes. Incendia. Focus. Diripuere focos (*id est ignem ex focis per Synecdochen*) Flamma.

IGNIS ELEMENTARIS.

Aurai simplicis ignem.

ILLYRIA.

Littus Illyricum. Sinus Illyrici. Ora æquoris Illyrici. Regnum Liburnorum.

IMAGO.

Facies. Species. Forma.

IMPERIUM.

Sceptrum. Fasces. Rerum habenæ. Dum res stetit Ilia regno. Regnique coronam cum sceptro misit.

INFERNUS.

Alta ostia. Ditis. Janua Ditis atri. Sævi spiracula Ditis. Diri sacraria ditis. Ego ditis opacas cogor adire domos. Ditis pallentia regna. Mœnia ditis. Tristis sine sole domus. Fauces grave olentis Averni. Luci Averni. Averna. Amnes Erebi. Sedes Erebi. Fauces Orci. Tenariæ fauces. Limen sævi regis. Luci Stygii. Lacus Stygius. Lucus nigra formidine caligans. Loca nocte silentia latè. Nox profunda. Orcus pallidus. Fauces Orci. Phlegethon Tartareus. Palus inamabilis. Regina Ditis invisa. Regna invia vivis. Regna inania. Regis inferni janua. Regna pallida. Sedes Tartareæ. Infernæ sedes. Dirarum sedes sororum. Cocyti sedes. Cocyti stagna. Sedes Erebi. Strepitus Acherontis avari. Styx atra. Tartara.

cara. Tartarus tenebrosus. Intima Tartara lethi. Tenebræ Stygiæ. Unda Tartarei Acherontis. Telluris operta subire. Umbræ pallentis Erebi. Umbræ infernæ. Unda Tartarei Acherontis. Undæ Stygiæ.

INSULA.

Et variis legimus freta consita terris.

INVIDI..

Invidiæ telum.

IRA.

Irarum æstus. Irarumque omnes effundit habenas. Irarum fluctu. Animus acerbus.

IRIS.

Thaumantias. Ceu nubibus arcus. Mille trahit varios adverso sole colores. Ignes sub nubibus arcus.

ITALIA.

Saturnia tellus. Lavina littora. Arva Saturnia. Hesperia. Hesperia magna. Itala Regna. Itallia tellus. Ausoniæ tellus. Arva Ausoniæ. Regnum Italiæ. Romana tellus. Regnum Hesperiæ. Fines Itali. Ausonius Tybris. Italæ oræ. Littus Hesperium. Romula tellus. Portus Ausonius. Arva fertilis Ausoniæ. Italûm urbes. Italæ urbes. Arva Latina. Lavini regnum. Ausonia. Oenotria tellus. Arva vicina Tybridis. Latium. Laurentia arva.

ITALI.

Ausonii coloni. Antiqui Ausonii.

Gens Itala. Gentes Jtalûm. Nepotes de gente Jtala, Laurentes populi. Oenotrii viri.

IUNO.

Sæva Jovis conjunx. Regina deûm. Saturnia. Divûm Regina, Jovi'que. Et soror & conjux. Germana Jovis. Saturni altera proles.

IUPITER.

Chaonius pater. Sceptrum Dictæi regis. Rex cœli. Pater omnipotens. Divûm pater atque hominum rex. O qui res hominumque deûmque æternis regis imperiis, & fulmine terres.

Hominum sator atque deorum. Superi regnator Olympi.

Olympi. Superoque nitentem cœlicolûm regi mactabam in littore taurum. Jupiter omnipotens. Deûm regnator. Saturnius pater. Rex magnus Olympi. Ipse Deûm genitor. Pater summi regnator Olympi. Torquet qui sidera mundi. Magnus pater Divûm. O pater, ô hominum, Divûmque æterna potestas. Rerum cui summa potestas. Magni regnator Olympi, Rex ætherei Olympi. Omnipotens genitor. Pater ille Deûm. Hominum sator atque Deorum. Rex ætheris alti. Rex omnipotentis Olympi. Hominum rerumque repertor. Rex Deûm. Cœlum & terras qui numine torquet. Torquet qui sidera cœli.

JVTVRNA.

Turni sator. Dea Daunia. Germana Turni.

JUVENIS.

Vos ô quibus integer ævi Sanguis, ait, solidæque suo stant robore vires. Corpus juvenile. Robora pubis lecta.

JUVENTVS.

Pubes indomita. Impubes manus.

L.

LAC.

Læta magis pressis manabunt flumina mammis. Copia lactis.

LACRYMÆ.

Fletus. Largoque humectat flumine vultum. Guttisq; humectat grandibus ora. Lacrymosæ voces.

LANA.

Tenuia lanæ vellera. Si tibi lanicium curæ. Greges villis mollibus. Munus niveum lanæ.

LAPIS.

Tenuis ubi argilla, & dumosis calculus arvis. Lapillus. Tophus scaber, (*genus lapidis.*)

LARVA.

Oraque corticibus sumunt horrenda cavatis.

LATIUM.

Fines Latini. Arva Latina.

LE-

LECTUS.

Thalamus. Stratum molle. Torus. Cubile.

LEGES.

Fas & jura. Forum insanum.

LETHE.

Lethæus amnis. Lethæi fluminis unda. Lethæus fluvius.

LIBYA.

Libyæ agri. Libyæ oræ. Libyæ deserta. Libyæ extrema. Littus arenosum Libyæ. Libyci fines. Regna Libyæ. Æquor Libycum. Deserta siti regio.

LINTER.

Alnus cavata.

LIS.

Discordia. Rixa. Jurgia. Dissensus varius.

LONGUS.

Iamque ascendebant collem qui plurimus urbi Imminet. Idem. Plurimus Eridani per sylvam volvitur amnis.

Porrectus.

LUCIFER.

Luciferi primo cum sidere. It portis jubare exorto. Purpureoque rubens surgat jubar aureus astro.

LUNA.

Phœbe Globus. Luna lucens. Cornua lunæ. Radiantis imago Lunæ. Orbita Lunæ.

LYDI.

Mœonidæ. Mœoniæ juventus. Gens Lydia.

M.

MACULÆ.

Notæ maculosæ. Paribus lita corpora guttis. Cæruleæ cui terga notæ, maculosus & auro Squamam incendebat fulgor.

MAGISTRATUS.

Hic sceptra accipere & primos attollere fasces Regibus omen erat. Senatus sanctus. Fasces populi.

MALUS.

Arbor mali.

MANUS.

Palma. Dextera.

MARE.

Tractus maris. Æquor. Æquor maris. Maris facies. Campi liquentes. Maris unda. Æquor. Campi salis. Rorem sale dispergit amarum.

Arva Neptunia. Gurges, *pro mari*, ut; Tollimur in cœlum curvato gurgite. Marmor, Neptunus, Oceanus, Pontus, Pelagus, Salum, Fretum, Altum, Profundum, Cærulum, Tentare Thetyn ratibus. Per maxima Nerei stagna viam scindens. Vada cærula.

MARITUS.

Conjux.

MARMOR.

Lapis Parius.

MATER.

Genitrix. Alma parens.

MARS.

Mavors. Alma Martis, Bellipotens Gradivus. Gradivus Rex. Gradivumque patrem. Geticis qui præsidet armis. Bellator Deus.

MEDICINA.

Cui ipse suas artes sua munera lætus Apollo dabat. Scire potestates herbarum usumque medendi.

Multa manu medica. Prœbique potentibus herbis. Nequicquam trepidat.

MEDOA.

Cum cernam Colchida matrem, Anxia sollicitis meditantem vulnera natis.

MEMBRA.

Artus.

MEMBRUM GENITALE.

Genitale arvum.

MEMNON.

Auroræ filius. Et nigri Memnonis arma.

MERCURIUS DEUS.

Maia genitus. Cyllenius. Interpres Divûm. Materno veniens ab avo Cyllenia proles.

MER-

MERCVRIVS STELLA.

Quos ignes cœli Cyllenius erret in orbes.

MERIDIES.

Ad medium conversa diem. Nam mediis fervoribus acrior instat. (*sc. Oestrum.*) Medium sol igneus orbem hauserat. Sol medium cœli conscenderat igneus orbem. Jam medias operum partes evect' erat sol. Medios cum sol accenderit æstus. Cum sitiunt herbæ & pecori jam gratior umbra est.

MINOS.

Gortynius Heros.

MINERVA.

Pallas. Divæ armipotentis ad aram procumbit. Armipotentis belli præses. Tritonia virgo.

MOLA.

Fruges salsæ.

MOLARIS.

Lapis incusus. (*rudis, non dedelatus.*)

MONS.

Plaga pinea montis. Saxi delectæ vertice capræ. Ardua terrarum. Tonitruque tremiscunt ardua terrarum, *id est, montes.* Supercilium clivosi trametis Juga montis. Specula aërei montis. Excelsus vertex montis. Capita aspera montis. Ardua montis deserta. Summus vertex montis. Claustra montis.

MONSTRUM.

Portentum. Prodigium.

MORBUS.

Languor. Corporeæ pestes.

MORS.

Lethum. Mortis imago. Via mortis. Inclementia mortis. Et calor infuso decedit frigore mortis. Obitus difficilis. Atra dies. Funus. Inexorabile fatum. Extrema hora. Finis ævi. Somnus ferreus. Æterna nox. Parcarum dies.

MORTARIUM.

Lapidisque cavum demittit in orbem.

MULTITUDO.

Manus, ut: Omnique manu stipat meorum. Insequar. Corona, ut; Muros varia cinxere corona. Cuneus, ut; Densi cuneis se quisque coactis Agglomerant. Cuneus theatri.

MUNDUS.

Corpus mundi Prima nascentis origo mundi Orbis. Diversæ partes orbis. Terrarum orbis. Immensus terræ orbis.

MUSÆ.

Phœbi chorus omnis. Pierides.

Tecumque faventes In nova Pierio properent à fonte sorores. Quare Pierij laticis decus ite sorores.

N.

NARCISSUS.

Narcissi lacryma.

NAUFRAGIUM.

Funus. Quibus tot funera passis. *Naufragium funus vocat, id est meram mortem.*

NAVIS.

Phaselus. Puppis. Ratis Carina. Abies uncta. Trabs cava. Cymba. Lembus. Simul accipit alveo ingentem Æneam. Prora, Triremis, Navigium, Pinus, *pro navi; materia pro re confecta.*

NAUTA.

Navita. Navis ductor. Rector navis. Gubernator. Magister. Vector. Namque gubernaculum multa vi forte revulsum. Cui datus hærebam custos, cursusque regebam.

NEAPOLIS.

Parthenope.

NEPTUNUS.

Saturnius domitor maris. Deus maris. Frater Junonis.

NIDUS.

Antiquasque domus avium. Alta cubilia.

NIX.

Terra informis aggeribus niveis. Gaudetque nivali vertice se attollens pater Apenninus ad auras.

NOX.

NOX.

Noctem ducentibus astris. Frigida noctis umbra. Obscurum noctis.

NUBES.

Nebula. Nubila. Ingens arcus, ut; Et bibit ingens arcus, *id est, nubes quæ videtur humorem attrahere sereno cœlo.* Sol pallentes discutit umbras. Nimbus pro nube, ut; 8. Æ. Tonitru cum rupta corusco Ignea rima micans præcurrit lumine nimbos.

NUMIDÆ.

Nomadum genus. Pastores Libyæ. Nomadum Tyranni. Omnia secum Armentarius Afer agit, tectumque laremque.

NUPTIÆ.

Conjugium. Connubium. Thalamus Hymenæi. Tedæ. Lectus jugalis. Vinclum jugale. Nox jugalis.

O.

OCULUS.

Lumina pro oculis. Ocellus. Oculorum orbes. Sanguineam volvens aciem, (*id est, flammantes oculos*) Visus.

OCCASIO.

Haud tanto cessabit cardine rerum.

ODOR.

Nidor. Aura dulcis. Halitus.

OESTRUM GENUS VESPARUM.

Asylus.

OFFICIUM.

Munus. Pro te tua munera obibo.

OLEA.

Radix oleagina. Sylva Palladia. Rami Palladis. Rami oleæ. Ramus olivæ. Pacisque manu prætendere ramos. Oliva.

OLEUM.

Teritur Sicyonia Bacca trapetis. Olivum. Guttæ Palladii olivi.

ONUS.

Pondus. Fascis. Ego hoc te fasce levabo.

ORACULUM.

Neque te Phœbi Cortina fefellit.

Fatorum arcana. Fatorum ordo. Sortes. Reponsa fatalia. Vatum prædicta. Augurium Divûm. Jussa Deorum.

ORGIA.

Sacra Bacchi Nocturnusq; vocat clamore Cytheron.

ORPHEUS.

Threicius sacerdos.

ORIGO.

Caput. Principium. Unde nova ingressus hominum experientia cœpit.

OVIS.

Bidens. Bidentes. Lanigeræ. Lanigeræ pecudes. Balantum grex. Lanigeræ greges.

OVILE.

Caula. Septum.

P.

PADUS.

Padi ripæ. Liquentia flumina Padi. Fluviorum rex Eridanus. Eridani amnis.

PANIS.

Ceres. Dona laboratæ Cereris.

Nec gravidos Cereris dicam contingere fœtus.

PÆDAGOGUS.

Magister. Custos. Comes impubis Iuli.

PARIS.

Et victus magni jacet. Hectoris ultor, *id est Paris, qui Achillem interemit*. Phrygius pastor. Dardanius adulter.

PASCUA.

Pastus. In pastus tendit equus. Pabula. Propulit è stabulis ad pabula læta capellas.

PASTOR.

Armentarius. Magister pecoris. Cui regia parent armenta, & latè custodia credita campi. Custos ovis. Gregis custos. Custos stabuli. Custos pecudum.

PATER.

Parens. Genitor.

PA-

PATRIA.

Patriæ fines. Patrij fines, Limina patriæ ſedis. Littus patriæ. Mœnia patriæ.

Patria terra. Patriæ oræ. Urbs paterna. Sedes paterna. Urbs patria. Terra altrix, Cunabula gentis.

Qui genus? unde domo? (*id eſt, quæ patria eſt vobis*) Antiquam exquirite matrem. Quæ nos à ſtirpe parentum prima tulit tellus.

PAUPERTAS.

Pauperies. Et duris urgens in rebus ægeſtas. Tum res inopes Evander habebat. Res fractæ. Res tenues. Res egenæ. Res fluxæ.

PECTUS.

Latebræ animæ. Grates pectoris. Spiramenta animæ.

PECUS.

Genus pecudum.

PECUNIA.

Æs.

PEDITES.

Acies pedeſtris. Nimbus peditum.

PELLIS.

Tegmen immane leonis. Vide Cutis.

PENELOPE.

Ecce Ithaci conjux ſemper decus Icariotis.

PES.

Planta. Ah tibi ne teneras glacies ſecet aſpera plantas; Crus molle.

PESTIS.

Lues udo ſublapſa veneno. Letifer annus. Corruptus cœli tractus. Contagia. Tabum. Hic quondam morbo cœli miſeranda coorta eſt tempeſtas, totoque autumni incanduit æſtu.

PIGER.

Inertia corda mirantur. Ignavus.

PINNÆ.

Minæque murorum ingentes.

PISCIS.

Genus omne natantum. Genus æquoreum. Gens humida

mida ponti. Maris immensi proles. Nimium est avidum genus Amphitrites.

PLANETÆ.

Palantesque polo stellas.

PLEIAS.

Maia. Taygeta.

PLVTO.

Stygius rex. Stygius pater. Stygius frater. Infernus rex. Dis ater.

PLVVIA.

Imber. Nimbus. Immensum agmen aquarum. Tenues pluviæ.

POCVLVM.

Crater. Carchesia. Cymbia. Ingens argentum. Et sacer implevit dextram scyphus.

POENA.

Supplicium.

POETA.

Vates. Amicus Musis. Musarum comes. Cui carmina semper, Et citharæ cordi.

POLYXENA.

Priameia virgo.

POMVM.

Malum.

POPVLVS ARBOR.

Herculeæque arbos umbrosa coronæ. Vmbra populea. Populea velatur fronde juventus. Populeæ frondes.

POSTERITAS.

Nepotes. Minores. Spes gentis. Ævum sequens.

PRIAPVS.

Illi falce Deus colitur non arte politus. Custos furum atque avium. Tutela Priapi.

PRINCEPS.

Æneas primique Duces. Primorum manus. Delectos populi ad proceres. Ductores primi.

PROCELLA.

Hyems atra. Ruina cœli.

PRO-

PRORA.

Rudens. Frons navis.

PROSERPINA.

Nec te nequicquam lucis Hecate præfecit Avernis.
Hi Dominam Ditis thalamo deducere adorti.

PVELLA.

Nympha.

PVLLI.

Progenies parva. Fœtus.

PVLVIS.

Pulverula nubes. Mustoq; undantem pulvere fumum.

PVRPVRA.

Tyrius rubor. Vestis purpurea. Ostrum. Fulgenti murice vestis. Ferrugine clarus Ibera. Tyrio conspectus in ostro.

PYRRHVS.

Pelides. Neoptolemus. Regnum Neoptolemi.

R.

RAMI.

FRondea tecta. Frondentia hospitia. Frondes densæ. Comæ. Brachia. Ramea fragmenta. Arbuta frondentia

REMI.

Agmen remorum. Lævas stringat sine palmula cautes *Extrema pars remi in modum palmæ formata.)* In lento luctantur marmore tõsæ, (*à tondendis fluctibus dictæ*).

RETE.

Casses. Plagæ. Lina humida. Pedicæ.

RICTVS.

Ingens oris hiatus.

ROBVSTVS.

Viribus audax. Dum melior vires sanguis dabat. Et mihi quæ fuerint juvenili in corpore vires. Diis quanquam geniti atque invicti viribus essent. Viribus fidens. Contrariæ Seræque ad fortia vires, (*id est, tarda propter senectutem.*)

Torpent infractæ ad prælia vires. Non corpore notæ sufficiunt vires.

ROGUS.

Pyra. Jgnis, ut; Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus.

ROMA.

Altæ mœnia Romæ. Magna Mavortis urbs. Tellus Romula. Romana mœnia. Romanæ arces. Romana oppida. Romana palatia. Mavortia mœnia. Romana tellus.

ROMANI.

Romulidæ. Gens Romana. Romana propago. Prisci Quirites.

ROMULUS.

Quirinus.

ROTA.

Axis. Orbis ferratus.

RUDERA.

Hic ubi disjectas moles, avulsaque saxis Saxa vides.

RUSTICUS.

Agricola. Agrestis. Belloque animos accendit agrestes. Colonus. Veteres migrate coloni. Pubes agrestis. Arator.

S.

SACERDOS.

Jnterpres Divûm hominumque. Sacratum caput. Cererique sacrum Polybeten. Os divinum.

SACRIFICIUM.

Sacra annua. Honor Deorum. Sacra Deûm. Lucos vocet hostia pinguis in altos.

SAGITTA.

Arundo. Jaculum. Ferrum volatile. Cornus stridula. Telum. Tela. Spicula. Missile.

SANGUIS.

Ros sanguineus. Jlle vomens calidum de pectore flumen. Sanguineæ guttæ. Reddidit specus atri vulneris undam spumantem, (*id est, copiam sanguinis in modum undæ fundebat ex vulnere.*) Sanguinis ille vomens rivos cadit. Cruor.

SA-

SANIES.

Atrum tabum.

SAPIENS.

Maturus animi. Consilijs habitus non futilis auctor: Cui melior sententia menti.

SARMENTUM.

Ramea fragmenta.

SATURNUS.

Saturnia regna. Aurea securi quis nescit secula regis,

SAXUM.

Ingens fragmen montis. Pars montis. Scopulus. Cautes. Quam si dura silex, aut stet Marpesia cautes. Rupes. Capita aspera montis. Saxea pila.

SCORPIUS STELLA.

Chelæ sequentes Erigorum.

SCUTUM.

Clypeus. Parma. Umbo. Ancyle. Pelta.

SCYLLA.

Scyllæa rabies. Per mare cæruleum trahitur. Niseia virgo. Canes marini. Canes cærulei. Candida succinctam latrantibus inguina monstris.

SCYTHIA.

Arva Getica. Deserta. Getarum. Scythiæ nives. Riphææ arces. Oræ Hyperboreæ. Arva Riphæis nunquam viduata pruinis.

SCYTHÆ.

Gentes Scythiæ. Acer Gelonus. Bisaltæ. Talis Hyperboreo septem subjecta trioni. Gens effrena virûm Riphæo tunditur Euro.

SEDES.

Sedile. Intus aquæ dulces, vivoque sedilia saxo. Gramineoque viros locat ipse sedili. Sella.
Inde alias animas, quæ per juga longa sedebant.

SEGES.

Luxaries segetum. Herba frumenti. Molli flavescit campus arista (*de matura segete.*)

SENEX.

Gravis annis. Longævus. Longævus parens. Fessus ætate.

te. Confectus ætate. Obsitus ævo. Maximus ævo.

Sed cum gelidus tardante senecta Sanguis hebet, frigentque effoetæ in corpore vires. Æmula nec dum Temporibus geminis canebat sparsa senectus.

SENTES.

Horrentes rubi Hirsuti vepres.

SEPULCHRUM.

Tumulus. Agger compositus tumuli.

Honos tumuli. Ingens aggeritur tumulo tellus. Bustum. Funus.

SEPTENTRIO.

Hyperboreæ oræ. Axis. Aquilo. Gelidique sub ætheris axe. Arctos. Septentriones.

SERICUM.

Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres.

SERPENS.

Anguis. Coluber. Chelydrus. Hydrus. Vipera.

SERPENTIS CAUDA.

Immensi orbes. Squameus in spiram tractu se colligit anguis. Cum medij nexus extremæque agmina caudæ solvuntur. Tardosque trahit sinus ultimus orbes.

Alvo tenus ima per orbes, Squameus intortos sinuat vestigia serpens. Longos det corpore tractus. Seque in sua membra plicantem. Sinuosa volumina versans. Nexans se nodis.

SERRA.

Arguta lamina serræ.

SERVUS.

Famulus. Minister. Famulûmque manus, Trojanaque turba.

SIBYLLA.

Phoebi Triviæque sacerdos. Deiphobe Glauci. Vates Amphrysia. Longæva sacerdos.

SIBYLLÆ ANTRUM.

Sedes Sibyllæ. Horrendæ secreta Sibyllæ. Unde ruunt totidem voces, responsa Sibyllæ. Excisum Euboicæ latus. Arces, quibus altus Apollo præsidet.

SICILIA.

Sicula tellus. Sicania. Sicania prætenta sinu jacet insula contra Plemmyrium. Sicula ora. Insula Sicanium juxta latus. Æoliamque Erigitur Liparem fumantibus ardua saxis. Sicani fines. Sicani portus. Montes Siculi. Siculæ regiones. Cyclopum agri. Cyclopum oræ. Trinacria.

SICVLVM MARE.

Freta Sicani. Trinacrium littus. Trinacria unda. Sicanii fluctus.

SIMOIS.

Vndæ Simoæ. Vndæ Simoentis. Amnis Hectoreus.

SIRIVS.

Canis æstifer. Sirius ardor.

SOL.

Clarissima lumina Solis. Rapidi potentia Solis. Plaga Solis. Facies Solis.

Radii Solis. Solis equi. Hyperionis ardor. Phœbus Frater lunæ. Phœbea lampas. Equi Phaëthontis. Titan. Titania astra.

SOMNIVM.

Imago turbida. Insomnia falsa. Multa modi simulacra videt volitantia miris Somni, *pro somnijs*. In somnis ecce ante oculos mœstissimus Hector visus adesse mihi. Per somnum vatis imago visa.

SOMNVS.

Sopor. Quies languida pressit nocte oculos. Alta quies.

SONVS.

Sonitus. Sonor. Stridor. Fragor. Clamor.

SOROR.

Germana. Cara sororum pectora.

SPIGARVM MANIPVLVS.

Cerealis culmi merges.

SPONSA.

Quid soceros legere & gremiis abducere pactas, (*id est, sponsas.*)

STATVA.

Divûm simulacra. Stabunt & parii lapides spirantia signa. Effigies sacræ Divûm. Vivi de marmore vultus. Janique bifrontis imago vestibulo astabat. Tibique oscilla ex alta suspendunt mollia pinu. (*id est, parvas imagines.*

STELLA.

Sidus. Sidera cœli. Sidera mundi. Astrea ignea. Astrorum ignes. Noctis orientia signa.

STRATAGEMA.

Furta paro belli. Armorum doli.

STIX.

Stygius lacus. Lacus Stygius. Regna invia vivis. Stygia pallus. Stygia unda. Stygiæ aquæ. Stygii caput implacabile fontis. Flumina Stygii fratris. Ripæ torrentes picæ.

SVDES.

Stipites gravidi nodis. Torris obustus. Vallus. Robur acutum.

SYLVA.

Lucus. Nemus. Vmbræ altorum nemorum. Amœna vireta Fortunatorum nemorum. Saltus. Nemorum convexa. Juga nemorum.

T.

TAPETVM & TAPETE.

Tapetes picti. Aulæa. Stratum ostrum.

TELVM.

Cornus stridula. Telorum seges ferrea. Ferreus imber. Tempestas telorum. Levato lucida ferro spicula. Phalarica. *Quære Sagitta.*

TEME-

TEMERARIUS.

Præceps animi. Fidens animi atque in utrumque paratus. Quo moriture ruis, majoraque viribus audes.

TEMPESTAS.

Cæruleus supra caput astitit imber. Facies maris aspera. Omnes pelagique minas, cœlique ferebat. Mare tumidum. Pericula maris. Sæpe furores Compressi, & rabiem tantam cœlique marisque. Hyems ponti aspera.

TEMPLUM.

Delubrum. Delubra Deûm summa.

Perque domus & religiosa Deorum limina. Non unquam violata manu sacraria Divæ. Arx sacrata. Sacrata sedes. Sacra fastigia Ductos alta ad donaria currus, (*ad templa, ubi dona collecta reponuntur*) Media testudine templi.

TEMPUS.

Longa dies. Magnus seclorum nascitur ordo. Ætas.

TENEBRÆ.

Caligo. Spissæ umbræ. Nox ingens. Tacitæ per amica silentia lunæ, littora nota petens, (*id est, non lucentis Lunæ*.

TERRA.

Tellus. Humus. Solum. Gremium terræ. Gremium magnæ conjugis. Mutata ignorent subito ne semina matrem. Cum semel in sylvis imo de stirpe recisum. Matre caret.

Agnam Æneas matri Eumenidum (*id est, nocti*) magnæque sorori (*id est, terræ*) Ense ferit.

TERRÆ MOTUS.

Terræ tremor. Insolitis tremuerunt montibus Alpes.

THEATRUM.

Alta theatri Fundamenta locant. Mediaque in valle theatri circus erat. Cunei theatri Consessus caveæ. Ingens

gens cavea (*Cavea locus est in theatro, ubi populus conclusus spectat.*)

THEOCRITVS.

Paſtor Siculus. Aſcræus ſenex. Aſcræumque cano Romana per oppida carmen.

THESSALIA.

Bis ſanguine noſtro Æmathiam & Æmi pingueſcere campos. Æmathiæ portus.

TIMOR.

Formido. Horror. Metus. Pavor. Tremor.

TONITRV.

Dum flammas Jovis & ſonitus imitatur Olympi.

TORQVIS.

Flexilis obtorti circulus auri. Et molli ſubnectit circulus auro. Tortile aurum colli.

TROCHVS.

Torto volitans ſub verbere turbo. Volubile buxum mirata, (*id eſt, turbinem ex buxo factum.*)

TROJA.

Trojæ alta mœnia. Iliaci campi. Teucria. Arx alta Priami. Trojæ mœnia. Urbs Iliaca. Ilia tellus. Pergama. Regnum Priami. Ilium ſuperbum. Priami imperium. Rhetæum littus. Rhetææ oræ.

TROJANI.

Æneadæ. Gens Hectorea. Gens Dardania, Laomedontæa, Iliaca, Pergamea, Trojana. Gens Æneadum. Dardanidæ duri. Troja profecti. Trojana juventus. Dardanij coloni. Laomedontia pubes. Dardana pubes. Phryges. Trojana turba. Turba Phrygum. Iliadum turba. Hectorei ſocij. Trojugenæ. Iliades. Troes. Teucri. Troades. Dardanidum matres.

TVBA.

Buccina. Cornua ærea. Aes canorum. Aes ſonorum. Æs cavum. Martius æris canor. Cava concha.

TVR-

TVRNVS.

Audax Rutilus. Daunius Heros. Rex Rutilus.

TYBERIS.

Pater Tyberinus. Tyberina ostia. Thuscus amnis. Tyberini fluminis unda. Tybrrinum flumen. Tyberina fluenta. Tybridis unda. Corniger. Hesperidum fluvius regnator aquarum.

TYRVS.

Urbs Tyria. Tyriæ arces. Regna Tyri. Ditissimus agri Phœnicum. Tyrij coloni.

V.

VACCA.

Bucula. Juvenca. Vitula.

VALEDICTIO.

Hæc genitor digressu dicta supremo Fundebat.

VBERA.

Mammæ pressæ. Pupilla.

VELA.

Carbasus. Sinus sinistri & dextri.

VENATOR.

Vastator ferarum. Debellator ferarum.

VENENVM.

Fallax herba veneni occidet. Armatam (*Sagittam*) sævi felle veneni. Nigri cum lacte veneni. Virus.

VENTVS.

Auræ spirantes. Ventosi murmuris auræ. Flabra. Non flabra neque imbres convellunt. Flamina. Ferunt sua flamina classem. Flatus. Murmura cæca. Cori hyberni. Animæ Quantum ignes animæque valent. (*id est venti & folles*) Vis animæ.

VENVS.

Mater Acidalia. [illegible] mater, Citherea. Amathusia. Parens Æneæ, Diva creatrix.

VERAX.

Namque mihi fallax non ante repertus. Tibi maxima rerum verborumque fides. Credo equidem, nec vana fides. Si qua fides animum, si veris implet Apollo.

VESTA.

Ignis æternus. Vigilemque sacraverat ignem. Excubias Divûm æternas. Rapiuntque focis penetralibus ignem. Canæ penetralia vestæ.

VESTIBULUM.

Primum limen.

VESTIGIUM.

Signum viæ. Inditium viarum.

VESTIS.

Tunica. Velamen. Chlamys. Lena. Consertum tegmen spinis.

VIA.

Semita. Trames. Callis. Orbita. Angusta viarum. Regio viarum. Meta viarum. Iter.

VIATICUM.

Auxiliumque vitæ veteris tellure recludit thesaurus.

VICTIMA.

Hostia.

VINEA.

Vineta.

VINUM.

Bacchus. Bacchi Massicus humor, *(id est, Vinum campanum)* Falernum. Baccheia dona. Latices Lenæi. Lenæum libat honorem. Iacchus. Regales inter mensas laticemque Lyæum. Massica Bacchi munera. Laticum libavit honorem. Poculaque inventis Acheloia miscuit uvis. Munera Bacchi. Liber. Pocula vitea.

VIR.

Hinc ubi jam firmata virum te fecerit ætas.

VIRGO.

Innuptæ puellæ. Facies virginea. Virginitatis amorem. Intemerata colit.

VI-

VITA.

Ævum. Lucis dira cupido, (*id est, vita*) Pars ultima vitæ. Lumina vitæ.

VITIS.

Pampineæ umbræ. Dulci namque tumet nondum iticula Baccho.

VITTA.

Crinale aurum.

ULYSSES.

Æolides. Proles Laertia.

UMBRA.

Ubi dives opacat Ramus humum. Nunc altæ frondes & rami matris opacant. Tenebræ nemorum.

UNGUES.

Pedes unci.

URBS.

Oppida.

VULCANUS.

Mulciber. Ignipotens. Vulcani domus. Pater Lemnius.

VULTUS.

Facies. Ora. Obtutus.

Z.

ZYTHUM.

Et pocula læti Fermento atque acidis imitantur vitea sorbis.

ZODIACHUS.

Obliquus qua se signorum verteret ordo. Per duodena regit mundi Sol aureus astra.

ZONA.

Zona frigida.

Quam (*Zonam torridum*) circum extremæ dextra lævaque trahuntur. Cærulea glacie concretæ atque imbribus atris.

ZONA TEMPERATA.

Has inter mediamque, duæ mortalibus ægris Munere concessæ divûm.

ZONA TORRIDA.

Quinque tenent cœlum Zonæ, quarum una corusco
Semper sole rubens, & torrida semper ab igni.

Si quem extenta plagarum Quatuor in medio dirimit plaga solis iniqui.

FINIS.

INDEX

INDEX VIRGILIANORUM SYNONYMORUM juxta ordinem Alphabeti.

Nar-

FINIS.

Ex *Georgio Buchanano* PHRASES.

Adversa.

SOrs levibus malefida pennis. Sors cunctis invida, infida, mobilis. Turbo sortis cuncta quatientis. Cum reflavit sortis aura mobilis.

Adulatio.

Lingua adulatrix, tacito veneno blandiens.

Ædes.

Luxu structæ magnifico domus.

Ægyptus.

Barbara invisæ arva Phari. Memphitica tyrannis. Pelusiacæ oræ. Perfidum Pelusium.

Æstas.

Torrida. Tellus sub cane torrido.

Æternitas.

Dum lucida volvet lucidus astra Polus. Donec perpetuum sol referet diem. Secula metæ nescia.

Altissimus.

Trans flammantia mœnia mundi.

Ambitio.

Ambitus, nomen futuris prodere seculis.

Ascensio.

Exul animus liber patrium repetet limen sideream que domum.

Avi-

Avis.

Ales pennarum celeri volatu metitur aëra.

Auster.

Æstuosi, Austri spiritus flat.

Aurora.

Luce rosea polum perfundit.

Aulicus.

Pars purpuratæ curiæ.

Æstas.

Galida vicino sole : Arida insolitis candens ferv-ribus.

Alauda.

Avis lucis prænuncia.

Amor.

Choreæ blandus amicus, Apes garrula examina.

Amor cupidineus.

Gaudia Cyprigenæ Deæ.

Araneæ tela.

Stamen tralucens pro foribus, arachne præmeditare dolos hostibus aligeris.

Avarus.

Cui assiduè sitis æris habendi. Tabifico illinit præcordia crassa veneno. Dives ut ad Stygias isse feratur aquas. Item, post inopes curas, & inania tædia vitæ, semper inops vivit, ne moriatur inops. Cui scelerata sitis crescit. Nullus petendi, cogendive pudor. Quæsita, vorans, fœda rapacitas.

Aquila.

Ales minister fulminis.

Annus.

Bis senos orbes luna implet.

Ægyptius.

Qui primus flumina bibit Nili.

Æstas.

Æstiferi canis ira furit.

B.

Belli.

Rauco reboant Classica murmure.

Bruma.

Horrifer Boreas genialis agri honorem exuit, & canas fundit in arva nives. Et pigra concretis flumina frænat aquis. Pruinosæ brumæ frigora languentia. Horrifer Boreas, canas fundit in arva nives.

Blanditiæ.

Blanditiis illita mollibus lingua. Mens gelido livida toxico.

C.

Cœlum.

Templa picti sideribus poli. Cœlum tremulis pervigil ignibus.

Cœli creatio.

Nitidos mira arte polum convolvit in orbes. Vitreo accendit flammantia lumina cœlo.

Cœli astra.

Astrigeri orbes. Sancti sacraria cœli.

Canis stella.

Quo sidere moto tosta sitit tellus, præripiturq; seges.

Casus.

Temerario casu ferri.

Clementia.

Quæ præcipitem clementia temperat iram.

Crepusculum.

Sera crepuscula noctem trahunt, tenebris pallent.

Cognatus.

Sanguinis communio quos propior adjunxerat.

Cerberus.

Centiceps canis.

Charon.

Qui silentes portitor manes vehit.

Calculus morbus.

Torrida concretis lapidescunt viscera glumis. Latebras renum calculus urit atrox.

Cervus.

Vivacia pectora ramosi cervi.

Conscientia mala.

Si marmoreis circundatus undique claustris, non si

frgis aspectus hominum, te sæva fugit tempestas animi vesani. Te conscius horror mentis agit vigilem.

Coccinum.

Lana Tarentino livescit veneno. Rubent Tyriis vellera tincta focis.

Cor.

Levibus non impenetrabile telis cor.

Cura.

Anxifera. Corona. Diadema regium.

D.

David.

Jessea propago.

Dubius.

Metum librantes inter spem & gaudia.

Debilis.

Enerve vires corpus deserunt.

Decalogus.

Statuta fraudis nescia lubricæ.

Deus æternus.

Princeps stelliferis altior orbibus, qui stellifero regnat in æthere. Gentis humanæ pater atque custos. Æternus ætheris arbiter. Æterna cœli templa colens, lucido astrorum in solio sedens. In æthereo Olympo fræna moderatur. Æternus ortus finisque inscius Deus exercituum. Ætheris æternas rector moliris habenas. Arbiter mortalium & orbium cœlestium. Judex æquis frænat legibus arbiter Superba regum colla minantium. Corusci vibrator fulminis. Cœlum trisulcis dividens ignibus Rex bellipotens. Deus expers finis & ortus. Æternum. Nunquam Deum brevibus clausa tecursibus astrorum senio conficiet dies.

Dei Lex.

Divina arcanis habenis lex animos ad honesta flectit, Adamantinis fixa vinclis, nec temporis invidis obliviosi obnoxia dentibus.

Dilu-

Diluvium aquæ.

Indignata ſuis cohiberi flumina ripis.

Dei providentia.

Immotis cuncta Dei tremefacta parent legibus.

Deſertum.

Arva cultus inſcia. Inhoſpita ſaxa, qua nulla ad cultas ducunt veſtigia terras. Nulla tritem callem monſtrant veſtigia.

Dies.

Ab obſcuris lucem ſol dividit umbris. Roſea dies orbem luce retegit. Phœbus incendit diem, noctem Diana.

Diluculum.

Ocius Auroræ quam lucifer excitet ignes. Aurora cantus quem volucrum exuſcitat. Aurora luce roſea polum perfudit.

Dolor.

Decolorem tabificus cutem mœror coquit. Macie dolor artus ſiccat. Gemitus luctantia verba repreſſit.

Dolor internus.

Clauſum cæcis præcordiis ulcus.

Dolus.

Cæco in receſſu pectoris abditus.

Doctrina.

Sola doctorum monumenta vatum neſciunt fati imperium ſeveri. Sola contemnunt Phlegetonta & orci jura ſuperbi.

E.

Eccho.

Recuſſam duplicant montes ſonum.

Errare.

Saltus devios errorum ſequi, teneras illecebras, lubricæ errata vitæ. Sinuoſus error. Errata mentis vaga. Saltus petit mens vaga devios. Torta vitiis morum regula deflexit. Error fefellit lubricus. Fracta illecebris malis voluptatis incauta juventa vitiis ſe polluit. Per anfractus vagos vitæ ſalebras inter & tenebras

iter ostende rectum: Et erutum sequacibus erroris undis deduc in viam veritatis.

Evertere.

Eradicare, exterminare, è stirpe demere.

Evigilare.

Pulsus e trepido pectore somnus abit.

Ereptus à morte.

Atræ mortis faucibus ereptus. *Vide* à morte ereptus.

Equus.

Spumeos frænos fatigans quadrupedis præeuntis euros.

F.

Facundus.

Quem decorat lepor & roseis affusa labellis gratia.

Fœdus.

Stabile jus inviolabile pacti.

Fatum.

Lege dura fixa necessitas.

Fidelis.

Tenax polliciti, fidemq; indocilis temerare pactam.

Ficucia vana.

Quem tumidæ pompa Superbiæ ducit illecebris inanibus, fallacique boni ludit imagine.

Filij instruendi.

Dum faciles animi, dum mobilis ætas.

Fluvius.

Agmen hybernæ quod lata mergit aquæ.

Fuga.

Ante volans pavidas volucres.

G.

Gaudium.

Pulsat pectora gaudio cor læto trepidum.

Glacies.

Undæ frigore concretæ ungula equi pulsatæ.

Grando.

Lapidosæ grandinis imber crepitans ruit.

Gelu.

Pigra concretis flumina frænat aquis.

Hirundo.

H.

Hirundo.

Veris avis nuntia.

Homo.

Figmentum fragilis luti, quo non bulla levis vanior, Nec fumi volucris vapor.

I.

Idolum.

Ludicra mentis humanæ commenta. Aurum caminis excoquens aut malleis massa è sequaci bracteas ducens figura multiformi ludicra numina.

Infamia.

Turpes maculas infamia spargens.

Immortalis.

Clausa nullo secla degit termino.

Impossibile.

Citius inibo numerum arenæ in littore, quot volvit æstus corpora.

Infans.

Parentis pendulus infans adhuc ad ubera.

Interitus.

Solvit putres artus tempus edax.

Invidia.

Livor æmulus dente frendens livido dolore & ira tingitur.

Judex.

Jura celso de solio dat, fræna legum flectit.

Justitia.

Genitrix quietis æquitas.

Juventa.

Transvolat blandæ breve ver juventæ.

L.

Lapsus.

Lapsus pes lubrico gressum fefellit.

Lingua.

Scythæ ferocis lingua pestilentior tinctis veneno spiculis. Ignis voracis flammis acrior.

Luna.

Perenni Luna cursu rediens menstrua novabit cursus.

Lætitia.

Lætitia cor palpitat.

M.

Maledictum.

Nec atris mitior anguibus vibrat linguæ virulentiæ.

Mane

Almæ diei nuncius lucifer noctis umbras terra poloque dimovet.

Mare.

Vitreus ponens christallino muro pendens.

Mare tranquillum.

Strata æqualiter unda. Arrident taciti tranquilla silentia ponti.

Meridies.

Sol citato sidere convexa cœli percurrit. Medio dies quos torret axe. Alma fervidis tellus calescit ignibus.

Messis.

Uberior seges imbribus aucta benignis.

Metrapolis.

Mater urbium.

Miser.

Fortunæ gravi vulnere perculsus afflictis in rebus & luctu vitam trahet.

Mors.

Specu in sepulchri Mors fera condit Membra liquit frigida spiritus Regna lucis egentia quæ semper horror nubilus obsidet atræ mortis fauces. Mors unguibus imminet atris.

Mors communis.

Gens hominum obvia fatis.

Mortuus.

Mors sæva injecit manum. Mortis alta subrutus caligine. Mors illachrymabilis sævo clausit antro. Mors lumina somno sopit. Lætheæ gurgite mersus aquæ.

Mors

Mors immatura.

Brevis immatura juventæ stamina præscidit.

Mons.

Nivosa montium fastigia.

Mortalis.

Quod ævi vivimus pene est nihil ac pene brevius quam nihil, umbræ fugacis instar atque imaginis quam reddit æquor vitreum.

A morte ereptus.

Pallidis lethis faucibus explicitus.

N.

Nox.

Silentibus terram tenebris obruit: atris tenebris diem condit,

Oriens, Occidens.

Primo à carcere solis Eoi ad purpureos occasus.

O.

Obedientia.

Non procul à die reflectere lumina gressibus.

Opes.

Euris fugaciores umbratiles.

Os.

Dulci fraudum medicatum veneno.

P.

Piscis.

Pinnarum celeri natat supererrat æquora motu.

Procella.

Enari procella æquora excita ab imis everrens vadis.

Pudor.

Repulsæ infamia rubore confundit genas.

Puer.

Florentis ævi in limine.

Purus.

Intactus scelerum contage nefanda.

R.

Regere.

Populos frenare superbos imperio.

Regnum æternum.

Nec legibus ævi ſubdita ſceptra tenes.

Reges.

In populos quibus eſt permiſſa poteſtas, & jus ab alta ſede plebe dicitis. Regum timendorum in proprios greges : Reges in ipſos imperium eſt Jovis.

Rete.

Laqueis hæſere impliciti pedes.

Ros.

Tenellus gemmulis argenteis pingens gramina. Et verna inebrians uligine juga montium.

Rusticus.

Aſper ruris alumnus.

S.

Sacerdos.

Sacrorum antiſtes.

Sapiens.

Pectoris è penu depromens prudentiam.

Secula æterna.

Secula metæ neſcia.

Semper.

Dum lucido ſol axe terras ambiet.

Senectus.

Miſeræ pars ultima vitæ.

Senex.

In luctu, ſquallore ignominia ſeneſcit.

Sepulchrum.

Sepulchri irremeabilis tenebricoſæ latebræ.

Sepultus.

Sepulchri frigidus ſub frigido cumulo jacens.

Sermo purus.

Nullo interlita fuco verba, aut tacitam celantia fraudem.

Servus.

Vernaculus

Sidera.

Sidera ignea terras luſtrant, Polum pingunt.

Silentium.

Elinguis. Obtorpui ſilentio. Linguæ obſeravi clauſtra

ſtra fræno. Silentio obtumeſcere.

Simplex.

Innocuus animique rectus.

Sol.

Obliquum per orbem Sol rutilos agitabit axes. Aurei dux luminis, qui recurſu præpeti vires diurna temperas, & igni flammifer vago partiris orbi tempora.

Sollicitus.

Curis mordacibus æger.

Somnia.

Nocte mentes ludificans imago ſomni. Senſus per opaca ludens noctis imago.

Spiculum.

Vulnifica ſagitta.

Surdus ad preces.

Averſam negat aurem implorantibus.

Sterilitas.

Arva ſubitis ſterileſcere glebis.

Somnus.

Dulcis alma recreat ſopor quiete.

Sol oriens.

Primis Phœbus ab Jndis rutilæ tollit lumina flammæ.

Sol occidens.

Occiduas Phœbus deſcendit in undas.

Scoti.

Pharetrati, ferre famem, contemnere frigora, & æſtus valentes.

T.

Tartarus.

Dira furiarum loca.

Terra.

Fæcunda tellus. Fœlix frugum.

Terra ſterilis.

Sterile ſolum. Sterili campus malè pinguis arenæ. Liquido circumſona ponto. Siticuloſæ arenæ impervia vaſtitas.

Tenebræ.

Nox cæca. Polus veſtitus tenebris. Nox atra ſole cedente.

Terrigena.

Quicunque terræ munere vescimur. Solers animal, Homo telluris alumnus.

Timor.

Cor palpitat metu. Mens horret, nec ora verbis pervium præbent iter. Pavor humilis mentes consternat. Ingens, gelidum lentos frigus artus alligat.

Torrens.

Nivali ab imbre turgidus.

Tuba.

Rauci clangor æris æthera pulsat.

V.

Vagus.

Instabilis vagis erroribus actus.

Vbera.

Lacte distenta ubera.

Ventus.

Migrantibus alis nubiferas quatiens procellas.

Vesper.

Diem tenebris condit. Sera rubens accendit lumina vesper.

è via, devius.

Error fefellit ambiguam viæ.

Victima.

Dux gregis aras imbuit.

Vigil.

Victa nec blandi illecebris soporis unquam lumina dimovet.

Vigiliæ.

Languida liquit sopor lumina.

Violentia.

Vis fœta superbia infrœni.

Visus.

Cæcis luminibus refundit luminis aurei jubar.

Vita.

Vitalis auræ spiritus. Recurrit per calidos sanguis æstus. Vita tristis, dura, anxia, per invios erratica montes inter latrones, & inhospita gentis feræ mapalia,

Blan-

Blandæ illecebras caducas vitæ carpere. Vitæ fastidio carpi.

Vitis.

Palmes uber proventu gravidus.

Volucris.

Pennarum celeri volatu metitur ales aëra.

Vox.

Anhelis edita pulmonibus cavo recurrit gutture.

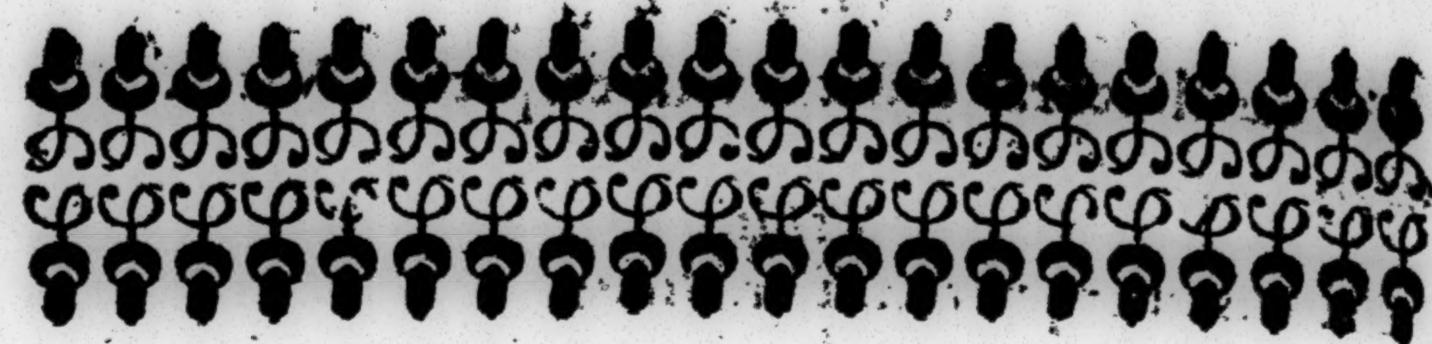
Vultus.

Aura jucunda favoris irradians.

FINIS.

INDEX

INDEX BUCHANANI PHRASIUM, juxta ordinem Alphabeti.

A.

Dubius

Ori-

FINIS.

REFORMATA
POESEOS
INSTITUTIO.

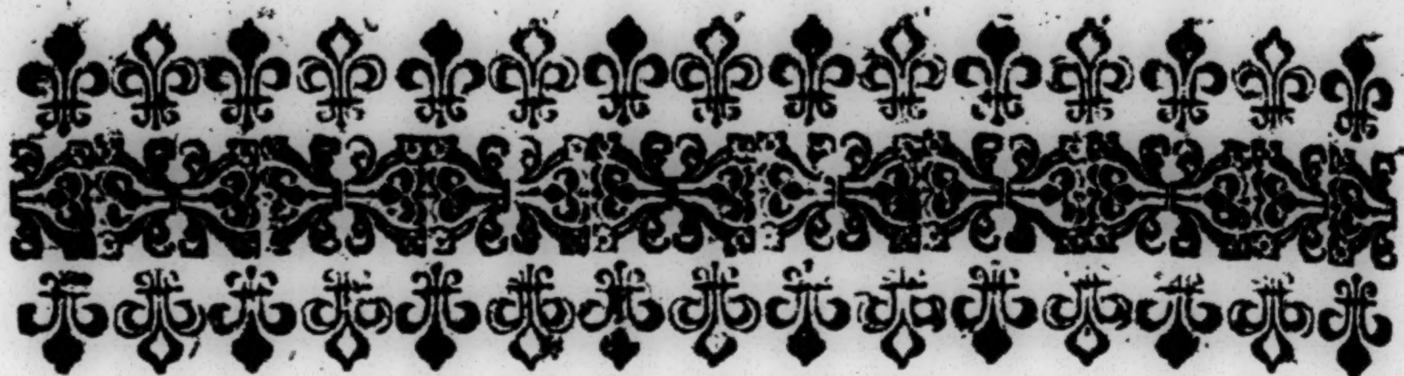
Ex. R. P.
IACOBI PONTANI
E. SOCIET. IESV POTISSIMVM LIBRIS CONCINNATA.

BREVITER EIVS
Finem, Partes & cuiusq; partis proprietates, adhac quibus vere bonum, omnique numero absolutum ac probabile carmen efficiatur, edocens.

OPERA M. IOANNIS BVCHLERI. à Gladbach, in Wicradt. Præfect.

EDITIO NOVISSIMA PRI- *oribus correctior, pudicior.*

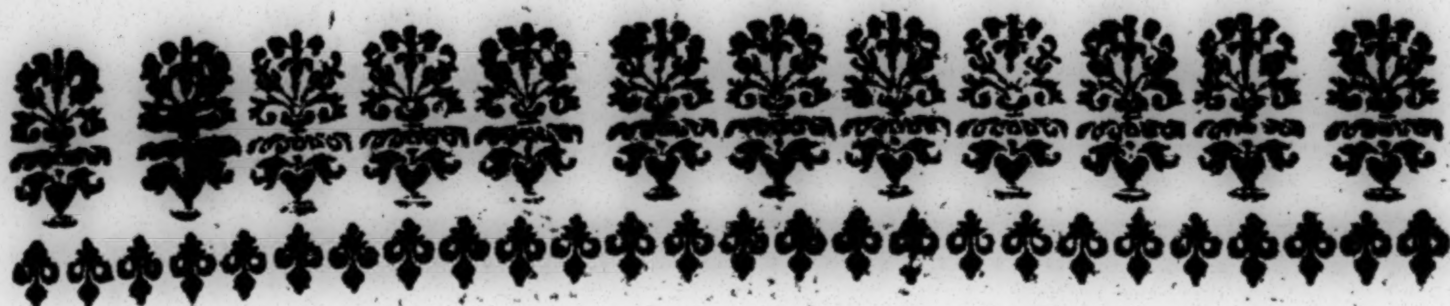
AD

AD LECTOREM CANDIDUM *IOANNIS CORNELIADÆ* Angli pro Poetica Institutione programma.

Quid sit, & ipsa quibus perfecta Poëtica fiat
Partibus, ejusdem diversa poëmata, itemq;
Quid deceat, quid non quovis in carmine vatem,
Quæ virtutis ei, vitijque existat origo,
Cui novisse libet (veluti libuisse futuro
Addecet) hunc emat, hunc legat, omnia tradit ad artem
Hanc perdiscendam quæ sunt accommoda, linquit
Intactum nihil, in minima quod parte novello
Iamque incœptanti valeat prodesse Poëtæ.
Qua, scripsere quidem multi, ratione, modoque
Omne genus carmen docta splendescat ab arte,
At doctis tritisque diu: Hic documenta tenellis
Proponit monstratque viam quæ ducit eodem.
Quis bene perspectis non quod remoretur euntem,
Est super. experiaris, idem testabere mecum.
Si concisa tamen nimis hæc fortasse putabis,
Quæ tibi Buchlerus brevitatis amore coegit,
Pontani, & vide doctissima consule scripta:
Quod si Scaligerum libeat sociare duobus,
Plura parata putes tibi, quam sit habere necesse.

VTRVM.

VTRVM NASCATVR, an fiat Poëta.

Caput I.

QVanquam Poetica Naturam, sive ingenium maxime desideret, ut ne quid tamen ad perfectionem desit, Artem quoque, & præterea Exercitationem, imitationem deposcit. Horatius allata quæstione, Naturane an Ars plus ad carminis laudem proficeret, alteram ab altera separari, ac divelli non posse, asseruit.

Natura feret laudabile carmen ab arte,
Quæsitum est: ego nec studium sine divite vena,
Nec rude quod prosit video ingenium: alterius sic
Altera poscit opem res, & conjurat amicè.

Ars tanquam certissima dux, viam demonstrat, quam si fideliter sequemur, nunquam offendemus. Et quamvis non pauca sint, quæ nullius preceptionibus pariuntur, propterea quod a Natura inferuntur, nihilominus eadem Naturæ dona ab Arte magistra perficiuntur.

Notatio, & Natura Poetices.

Caput II.

POetæ nomen παρὰ τὸ ποιεῖν deflexum est: Quā vocem facere & fingere cum interpretentur, Poeta nobis Factor, & Fictor, sive imitator, & Poetica proinde Ars faciendi & fingendi, sive imitandi exponetur. Fingere enim seu effingere est imitari: nempe rem illam, cujus imago, & similitudo fingitur. & qui imitatur, effingit quippiam. Poeta

ta cum non tantummodo rerum extantium formas, & simulacra elegantissimè imitando consequatur, & exprimat; sed insuper non extantium, quæ tamen extare possent, & ita possent (quod quidem magis ipsius est difficium) novas, & mirificas omnino species, ac similitudines præclaro quodam modo progignat, & tanquam è nihilo res fingendo producat, utramque illam significationem τȣ̃ ποιεῖν fingere, facere, scilicet peræque ἀντωνομαστικῶς; Poëticæ, sibique propriam fecit. Reliquarum artium nulli, quæ vel factione, vel imitatione constant, nec earum artificibus hoc nomen tribuitur. *St ergo Poëtica ars hominum actiones affingens easque ad vitam instituendam carminibus explicans.* Imitatio seu fictio Poëticam ab iis artibus secernit quæ imitatione nulla continentur; carmen ab his, quæ tametsi imitantur, & fingunt, ut Diologi, metrum tamen non adhibent. Idcirco si vel imitatio, vel carmen abfuerit, Poësis nulla erit. Fabulosa fictio est tanquam forma & anima Poëseos, cum fingere magis, quàm versificare Poëtam reddant. At vero usus, quem penes arbitrium est, & jus, & norma loquendi, Poetas nominare consuevit, qui tantum nôrint metra funditare, quippe ἐν τῷ μιμεῖσθαι nihil valent. Hos docti versificatores vocant.

De Poetarum ordinibus.

CAPUT III.

QUattuor potissimum Poëtarum genera videtur voluisse in Oratore perfecto M. Tullius: Epicos sive Heroicos, Iambographos, Tragicos, Lyricos, sive Melicos. In quorum Primo principem numerat *Homerum* in altero *Archilochum*, in tertiò *Sophoclem*, in postremo *Pindarum.* In libello de opt. gen. Oratorú, recensuit Tragicos, Comicos Epicos, Melicos, Dithyrambicos. Quo loco pro ratione instituti sui in enumerando acuratior, & ut credibile est, Iambrographos Comicorum nomine complexus est: propterea quod in Comœdia Iambi usus est frequentissimus. *Horatius* ad Pisones adduxit in medium sex ordines Heroico, Elegiacos

giacos, Lyricos, Iambicos, Comicos, Tragicos : Dithyrambicos ideo prætermisit, quòd ea ætate nemo factitaret id genus poëmata. Quæ divisiones cum vel materiam vel genus carminis tantummodo considerent, non satis Poëtarum discrimina metiuntur. Etsi enim carmen ita à Poëta suscipitur, ut omittere non liceat, ipsum tamen honorem, ac nomen Poëtæ non magis cuiquam conciliat, quam corpus humanum cuipiam dat esse hominem, si animus consilii, & intelligentiæ compos defuerit. Quod si quis secum attenti' perpendat quid muneris Poëta verus exerceat, nempe hominum actiones imitãdo exprimere, quæ aut honestæ sunt & bonæ, aut inhonestæ & malæ, atque ideo aut laude aut vituperatione afficiendæ : tria potissimum Poëtarum genera, Epicum, Comicum, Tragicum inveniet.

Quæ materia Poëtæ.

CAPUT. IIII.

C*Icero* 1. de Orat. eandem propè, hoc est, atquè amplam, vagam, longe lateque diffusam Poëtæ, quã oratori materiam subjecit, his verbis : *Est enim finitimus Oratori Poëta, numeris astrictior paulo, verborum autem licentia liberior : multis ornandi generibus socius ac pæne par. In hoc quidem certè prope idem, nullis aut terminis circumscribat, aut definiat jus suum quo minus ei liceat eadem illa facultate, & copia vagari qua velit.* Jam porro notum est, quid & quantum in illa eruditissima disputatione L. Crassus oratori, id est eloquenti permiserit, in quo regnare possit ejus oratio, Thesin puta & Hypothesin, breviter res omnes. Et sane cum historiam Poëtarum evolvimus, nihil propemodum, seu supra lunæ orbem, & æternum seu infra, & fluxum, caducumq; fit, astricto dicendi genere non cõprehensũ, & explicatũ videm'. Quod cum ita sit, nihilominus de materia Poëtæ angusti', & ad difinitionẽ huj' δυνάμεως, ut *Plutarchus* vocat, atqȝ ad officium Poëtæ aliquanto accõmodatius disserendo, materia ejus præcipue sunt, Actiones hominum. In hi siquidem effingendis, & ad usum, atq; commodũ vitæ exprimendis ejusdem cura, labor, industria se intendit.

Quis

Quis Poëtæ finis.

CAPUT V.

Poëtarum scopus est docere, & delectare: per imitationem & carmen, velut conditiones penitus necessarias.

Horatius:

Aut prodesse volunt, aut delectare Poëtæ,
Aut simul & jucunda, & idonea dicere vitæ.

Distinctè & manifestè Tres fines adducit, quorum postremum ipse mox commendat, cæterisque anteponit.

Omne tulit punctum qui miscuit utile dulci.

Ut certum doctrinæ genus intelligeremus, verbum (prodesse) quam (docere) maluit Horatius. Apertius autem in secundo, cum dixit: & idonea dicere vitæ.

Quid distent Poëma & Poësis.

CAP. VI.

Poema est opus ipsum Poetæ, id nimirum quod effectum est, finis & fructus operæ, atque studij, quod impendit Poeta. Poesis est fictio ipsa ratione, ac forma Poematis, sive industria, atque opera facientis: Et Poëma, Poësis, Poëta, hæc tria differunt, quomodo tres personæ verbi à quibus oriuntur, πεποίημαι, πεποίησαι, πεποίηται, A prima existit Poëma, ab altera Poësis, à tertia Poëta: quasi dicas fictum, factio, factor: aut fictum, fictio, fictor. *Poema Ciceroni est metrica scriptio, tam parva, quam magna.* Poësis interdum ipsum etiam habitum, seu artem Poeticam videlicet ipsam declarat. At Poema nunquam pro Poesi dictum invenias.

Tres Poematum modi, eorumque appellationes, & Species.

CAP. VII.

Plato de optimo statu civitatis lib. 3. omnem rationem Poetarum in tres formas distribuit, Unum appellat ἁπλῆν διήγησιν, simplicem, & nudam narrationem: quando videl. res simpliciter, ac nude

de continuatione expositionis à Poëta solo commemorantur. Alterum διὰ μιμήσεως γινομένην, per imitationem efformatam: quoties adhibentur personæ quædam, quæ rem quasi tum agertur repræsentant, tacente, ac nihil pronuntiante Poeta. Postremam δι' ἀμφοτέρων, quæ ex duabus superioribus conflata, & concreta est, qua utroque modo permisti, simplici narratione, in quâ, & imitatione præstant Poëtæ quod volunt: seu in qua & Poëta ipse loquitur, & personis sermo affingitur.

Singulorum modorum Græcæ & Latinæ appellationes, cum suis speciebus, & Poëtis.

CAPUT VIII.

PRimum vocant διηγηματικὸν, ἐξηγηματικὸν, ἀποδιηγηματικὸν, ἀναγγελτικὸν, latine enuntiatiativum, enarrativum. Quidam προφορικὸν, etiam nominârunt, id est, pronuntiativum: Aristoteles vero ἀμετάβλητον, id est, immutabilem. Ad hunc pertinent, Ecloga 4. Tres primi Georgicorũ, & prima pars quarti Lucretius totus, & alij. Species ejus Tres ἀγγελτικὴ, qua sententiæ morales scribuntur, ut fecit Theog. ἱστορικὴ, qua narrationes & genealogiæ, ut est Hesiodi Theogonia. διδασκαλικὴ, qua Philosophia comprehenditur, ut libri Varronis, Empedoclis, Parmenidis, Lucretij. Item Astrologia, ut φαινόμενα Arati, pars Georgicôn Virgil. & similia. Secundum nominant δραματικὸν, hoc est, activum, à gestu nempe & actione: δρᾶν enim Dorica lingua valet agere. Etiam dicitur μιμητικὸς, latinè imitativus. Item διαλογιστικὸς, aptissimè: nam usu factum est, ut traheretur ad significandum disputationes, διάλογος. Huc rediguntur Eclog. 1. 3. 5. & 9. Species ejus Quatuor apud Græcos, Tragica, Comica, Satyrica, Mimica; apud Romanos, Prætextata, Tabernaria, Attellana, Planipes. Restat tertius, quem nuncupant μικτὸν, mistum. Huic dantur Eclog. 2. 6. 8. 10. Hic continet Iliadem, Odysseam, totam Æneida: ad summam, Poësin Epicam: cujus tamen vim si acrius contemplere, non tam μικτὴν, quàm ἐξηγηματικὴν judicabis. Et Lyricam, quasi Horatium nostrum spectes (plures enim

non habemus) æque sub primum subjici potest. Atque hujus tertiæ formæ, παράδειγμα fit primus liber Æneidos Virgilij, in quo Poëta primum ex sua persona in hunc modum exorditur.

Arma virûmq; cano, Trojæ qui primus ab oris
Italiam fato profugus, Lavinaque venit
Littora: multum ille & terris iactatus, & alto,
Vi Superûm, sæva memorem Junonis ob iram:
Multa quoq; & bello passus, dum conderet urbem,
Inferretque Deos Latio genus unde Latinum,
Albaniq; patres, atq; altæ mœnia Romæ.
Musa mihi caussas memora, quo numine læso,
Quidve dolens regina Deûm, tot volvere casus
Insignem pietate virum, tot adire labores
Impulerit, tantæne animis celestibus iræ?
Urbs antiqua fuit, Tyrij tenuere coloni,
Carthago, Italiam contra Tyberina longè
Ostia, dives opum, studijsq; asperrima belli,
Quam Juno fertur terris magis omnibus unam
Posthabita coluisse Samo, heic illius arma,
Hic currus fuit, hoc regnum Dea gentibus esse,
Si qua fata sinant, iam tum tenditque fovetque.
Progeniem sed enim Trojano à sanguine duci
Audierat, Tyrias olim quæ verteret arces:
Hinc populum late Regem, belloque superbum
Venturum excidio Libyæ: sic volvere Parcas.
Id metuens, veterisque memor Saturnia belli,
Prima quod ad Trojam pro charis gesserat Argis:
Nec dum etiam caussæ irarum, sævìq; dolores,
Exciderant animo: manet alta mente repostum
Judicium Paridis, spretæque iniuria formæ,
Et genus invisum, & rapti Ganimedis honores.
His accensa super, iactatos æquore toto
Troias, relliquias Danaûm atq; immitis Achillis,
Arcebat longè Latio: multosque per annos
Errabant acti fatis maria omnia circum.
Tantæ molis erat Romanam condere gentem!
Vix è conspectu Siculæ telluris in altum

Vela

Vela dabant læti, & spumas salis ære ruebant:
Cum Juno æternum servans sub pectore vulnus
Hæc secum:

Deinde iratæ Junonis personam induit.

———Mene incepto desistere victam?
Nec posse Italia Teucrorum avertere Regem?
Quippe vetor fatis: Pallasne exurere classem
Argivûm, atque ipsos potuit submergere ponto,
Unius ob noxam, & furias Aiacis Oilei?
Ipsa Jovis rapidum iaculata è nubibus ignem,
Disiecitque rates, evertitque æquora ventis.
Illum expirantem transfixo pectore flammas
Turbine corripuit, scopuloque infixit acuto.
Ast ego, quæ Divûm incedo Regina, Jovisque
Et soror, & coniux, una cum gente tot annos
Bella gero, & quisquam numen Junonis adoret
Præterea? aut supplex aris imponat honorem?

Qua persona mox deposita, exponit, quid postea egerit: quomodo ad Æolum profecta sit, quale imperium Æolus in ventos habeat. *Virgil.* verba hæc sunt.

Talia flammato secum Dea corde volutans,
Nimborum in patriam, loca fœta furentibus Austris.
Æoliam venit, hic vasto Rex Æolus antro
Luctantes ventos, tempestatesque sonoras
Imperio premit, ac vinclis & carcere frenat.
Illi indignantes magno cum murmure montes
Circum claustra fremunt, celsa sedet Æolus arce,
Sceptra tenens, mollitque animos, & temperat iras.
Ni faciat: maria, ac terras, cælumque profundum
Quippe ferant rapidi secum, verrantque per auras.
Sed pater omnipotens speluncis abdidit atris,
Hoc metuens, molemque & montes insuper altos
Imposuit, Regemque dedit, qui fœdere certo
Et premere, & laxas sciret dare jussus habenas.
Ad quem tum Juno supplex his vocibus usa est.

Rursus fit *Juno*.

Æole (namque tibi Divûmque pater, atq; hominum rex,
Et mulcere dedit fluctus, & tollere ventos)

Gens

Gens inimica mihi Tyrrhenum navigat æquor,
Ilium in Italiam portans, victosque Penateis,
Incute vim ventis, submersasque obrue puppes,
Aut age diversas, & disjice corpora ponto.
Sunt mihi bis septem præstanti corpore Nymphæ,
Quarum quæ forma pulcherrima, Deiopeiam
Connubio jungam stabili, propriamque dicabo:
Omnes ut tecum meritis pro talibus annos
Exigat, & pulchra faciat te prole parentem.

Fit etiam Æolus, dum eum Junoni respondentem imitatur.

Æolus hæc contra: tuum, ô Regina, quid optet
Explorare labor: mihi jussa capessere fas est.
Tu mihi quodcunque hoc regni, tu sceptra Jovemque
Concilias, tu das epulis accumbere divûm,
Nympharumque facis, tempestatumque potentem, &c.

Idem secundo Æneidos pauca ex sua persona præfatus.

Conticuere omnes, intentique ora tenebant.
Inde toro Pater Æneas sic orsus ab alto.

Mox Æneam refert.

Infandum Regina jubes renovare dolorem:
Trojanas ut opes & lamentabile regnum
Eruerint Danai. quæque ipse miserrima vidi,
Et quorum pars magna fui, quis talia fando
Myrmidonum, Dolopumve, aut duri miles Ulyssei
Temperet a lacrymis? & jam nox humida cœlo
Præcipitat, suadentque cadentia sidera somnos.
Sed si tantus amor casus cognoscere nostros,
Et breviter Trojæ supremum audire laborem,
Quanquam animus meminisse horret, luctuque refugit,
Incipiam: Fracti bello, fatisque repulsi
Ductores Danaûm, tot jam labentibus annis,
Instar montis equum divina Palladis arte
Ædificant, sectaque intexunt abiete costas:
Votum pro reditu simulant: ea fama vagatur.
Huc delecta virum sortiti corpora furtim
Includunt cæco lateri, penitusque cavernas

Ingentes,

Ingentes, uterumq; armato milite complent.

Hæc oratio ut nunc Poëta, nunc alii loquantur, tota Iliade, & Odyssea, tota idem Æneide custoditur. Ille Poëta maxime commendandus, qui quam minimum loquitur ex sua persona, perpetuoque imitatur: cum ejus laus potissimum in imitatione consistat.

De Exercitatione, & modo scribendi.

CAP. IX.

QUi sine mula exercitatione, sine diligenti optimorum Poëtarum imitatione, (ut alia non pauca præteream) se magnam laudem adeptum sperat, is non tam imprudens, quam impudens censeri rite potest. Laborandum non est ut multos quotidie versus eructemus, paucos velim, & quam potest fieri optimos: Quod sine meditatione, cura, cunctatione, & mora non erit. Verum quid inde commodi nascatur, docet Quintil. lib. 10. cap. 3. *Cito scribendo non fit, ut bene: bene scribendo fit, ut cito scribimus. Primum hoc constituendum est, ut quam optime scribamus, celeritatem dabit consuetudo.* Stylus est optimus, & dicendi, & poetandi effector, ac magister: stylus, inquam, non sine cura, & animadversione, diligentia. Obtemperandum prorsus ejusdem Quintil. consilio, cujus hæc sunt verba. *Sit primo vel tardus, dum diligens sit stylus. Quæramus optima, nec primo se offerentibus gaudeamus. Adhibeatur judicium inventis, dispositio probatis. Delectus enim rerum verborumque habendus est, & pondera singulorum examinanda. Post subeat ratio collocandi, versenturque omni modo numeri, Non ut quodque se proferet verbum, occupet locum. Quæ quidem ut diligentius exequamur, repetenda sæpius erunt scriptorum proxima. Nam præter id, quod sic melius junguntur prioribus sequentia, calor quoque ille cogitationis, qui scribendi mora refrixit, recipit ex integro vires, & velut repetito spatio sumit impetum: quod in certamine saliendi fieri videmus, ut conatum longius petant, & ad id quo contenditur spatium, cursu ferantur: atque in jaculando brachia reducimus & expulsuri tela nervos retro*

tendimus. Eodem capite reprehendit quosdam qui primo decurrere per materiam stylo quam velocissimo volunt, & sequentes calorem, ac impetum, ex tempore scribunt, hanc silvam vocant. *Repetunt deinde & componunt quæ effuderant: sed verba emendantur, & numerus manet in rebus temerè cõgestis, quæ fuit levitas. Protinus ergo adhibere curam rectius erit, atque ab initio sic opus ducere, ut calandum, non ex integro fabricandum sit*. Hæc Fabius.

Genera quædam exercitationis Poëticæ.

CAP. X.

PRimum sit illud, unam eandemq; rem diversis verbis, eadem, aut diversa specie carminis eloqui: exemplo sit, Amnis glacie concretus, in Appendice Virgiliana diversis modis eleganter descriptus.

Qua ratis egit iter, juncto bove plaustra trahuntur:
 Postquam tristis hiems frigore vinxit aquas.
Sustinet unda rotam, patulæ modo pervia puppi:
 Vt concreta gelu marmoris instar habet.
Quas modo plaustra premunt undas ratis ante secabat:
 Postquam brumuli diriguere gelu.
Vnda rotam patitur, celerem nunc passa carinam:
 In glaciem solidam versus ut amnis abit.
Quæ solita est ferre unda rates, fit pervia plaustris:
 Vt stetit in glaciem marmore versa novo.
Semita fit plaustro, qua puppis adunca cucurrit:
 Postquam frigoribus bruma coegit aquas.
Orbita signat iter, modo quâ cavus alveus exit:
 Strinxit aquas tenues ut glacialis hiems.
Amnis iter plaustro dat, qui dedit ante carinæ:
 Duruit ut ventis unda, fit apta rotis.
Plaustra boves ducunt, qua remis acta carina est:
 Postquam diriguit crassus in amne liquor.
Vnda capax ratium plaustris iter algida præbet:
 Frigoribus sævis ut stetit amnis iners.
Plaustra viam carpunt, quâ puppes ire solebant:
 Frigidus ut Boreas obstupefecit aquas.

2. Conducet tractari idem nunc concisè & breviter, nunc amplè & copiose: nunc propriis, nunc modificatis

dificatis verbis : nunc simplici, nunc versa, & luminibus insignita oratione.

3. Transfundamus solutam ac liberam orationem in carmen, oratoriasque locutiones Poëticis commutare studeamus. Eo cum Oratores restrictiore, nos liberiores simus, moreque Poëtico argumentum dilatemus, fucum addamus, flores intexamus.

4. Vertamus interdum aliquid breve tamen, de Græco in Latinum, aut de Latino in Græcum. Quæ exercitatio ad utriusque linguæ proprietatem, splendorem, elegantiam, copiam, figurarumque varietatem percipiendam non mediocriter valet. Imitatione item optimorum, similiæ inveniendi facultas parabitur, & intelligentia præterea atque judicium ex hoc acquiretur, ut Plinius asseverat.

5. Unum genus carminis apud auctorem aliquem inventum, numeris mutatis ad aliud redigamus. Hexametrum ad Elegiacum, Phaleucium & Sapphicum, & cætera eodem modo.

6. Quinimo eodem genere, quo Poëta ille usus est tandem rem explicandam sumamus. Postremò, versus Poëtæ boni ad alium sensum convertemus : & tanquam surculos ex arbore una in aliam inseremus, qui tamen in ea nati, non in eam insiti videri possint, idque dupliciter, vel ἀπαῤῥαπτοποιήτως, nulla mutatione, quomodo fecerunt Proba Falconia ex Virgilio, & Eudocia Imperatrix ex Homero, quod genus Centones, à centonibus: quibus fiunt stragula, vocamus : vel παῤῥαπτοποιημένως in parte aliqua, quod genus Parodias nominant. Nec ejus exempla desunt. *Vide Scaligerum.*

De imitatione, & quo pacto imitandum sit.
CAP. XI.

DUplicem esse imitationem constat, unan de qua in principio hujus libelli actum est, ubi imitari, effingere quippiam significare diximus : Alteram, qua impellimur cum diligenti ratione, ut alicujus boni & præstantis Poëtæ similes, secundum omnes ejus virtutes, aut saltem insigniores, esse possimus. Vnus

præcipue deligendus, cui nos similes esse studeamus, cui si quid deest, nullo negotio ab aliis petere licebit. Qui Comœdiam facturus est, ad exemplum Plauti aut Terentii properabit: Qui Heroicum, Virgilium imitabitur: Qui Elegiacum, Propertium sequetur. In Lyricis quid nobilius Horatio? In Tragœdia quem imitemur, exemplo suo docebit Seneca. Omnis autem labor eo impendendus, ne quæ dicimus illorum, sed nostra videantur, quamvis doctos viros unde illa hauserimus non fallat. Apes imitari præcepit Seneca, quas vidimus volitare per florea rura, & succos ad mellificandum idoneos quærere. Nos similiter, quæ ex diversa, seu multa unius lectione congessimus, separare debemus: deinde adhibita ingenii cura, & facultate in unum saporem varia illa libamenta confundere: ut etiamsi apparuerit unde sumptum sit, aliud tamen esse, quam unde sumptum est, appareat. Quod in corpore nostro videmus sine ulla opera nostra facere naturam. Alimenta quæ accepimus, quam diu in sua qualitate perdurant, & solida innatant, stomacho oneri sunt. At cum ex eo quod erant, mutata sunt, tunc demum in vires, & in sanguinem transeunt. Idem in his quibus aluntur ingenia præstemus: ut quæcunque hausimus, non patiamur integra esse, ne aliena sint, sed concoquamus illa.

De argumento viribus convenienter sumendo, deque carminis, & Poëseos genere deligendo.

CAP. XII.

PErbene Horatius monuit non esse grandius imponendum onus humeris, quam sustinere queunt, materiamque scriptioni deligi demum eam oportere, quæ exploratis, ac tentatis antea diligenter viribus convenire sentiatur. Quod si nos viribus nostris metiemur, & par onus ingenio, doctrinæque nostræ supjecerimus (neque enim omnia possumus omnes) promittit, nec verba nobis, nec dispositionem atque ordinem (sine quo nihil lucidum, omnia perturbata, & obscura fiunt) defuturum.

Sumite materiam vestris qui scribitis æquam
Viribus, & versate diu quid ferre recusent,
Quid valeant humeri: cui lecta potenter erit res.
Nec facundia deseret hunc, nec lucidus ordo.

Alioqui propter imbecillitatem ingenii, & orationis paupertatem in medio conatu subsistere, incœptumque cursum interrumpere compellemur. Ovi. 2. Trist. postquam semet accusavit quod non relictis nugis amatoriis res bello gestas, res populi Romani, atque adeo Aug. Cæsaris ad posteritatis memoriam versibus commendasset, tandem ita se purgat.

Arguor immerito: tenuis mihi campus aratur,
 Illud erat magnæ fertilitatis opus.
Non ideo debet pelago se credere, si qua
 Audet in exiguo ludere cymba lacu.
Forsan in hoc dubitem, numeris levioribus aptus
 Sim satis, in parvos sufficiamque modos:
At si me jubeas domitos *Jovis* igne gigantes
 Dicere, conantem debilitabit onus.
Divitis ingenii est, immania Cæsaris acta
 Condere, materia ne superetur opus.

Consultum proinde est, non subito *Iliadas*, & Gigantomachias captare, argumenta, inquam, operosa, longa, difficilia: id enim quid aliud fuerit, quam cereis pennis volitare? Res ludicras principio canamus, ipsi quoque Culicem nostrum, aut Araneolum, tua Formicam, aut Batrachomyomachiam, aut Apologos Æsopicos habeamus. Iocemur Epigrammatis. Quædam pusilla, & contractiora poëmata, sed venusta, & ingeniosa extundamus, donec humeri vitulo ferendo assueti, bovem gestare possint. Hæc sunt poëtarum tyrocinia, hæ primæ velitationes & progymnasmata. Quod de Materia, sive argumentis dictum est, hoc idem prorsus de Genere carminis, quod materiæ congruens, & accommodatum esse debet intelligatur, ne optet ephippia bos piger, optet arare caballus. Cernimus, alios ad Comœdiam, alios ad Tragœdiam faciendam natos. Hic in Lyrico, iste in Elegia, ille in Epigrammate non perdit

 operam.

operam: Capiat adolescens aptum sibi & idoneum naturæ suæ poëmatis, & carminis genus, in quo præcipuè excolendo multum temporis, atque studii consumat.

Conquirenda rerum ac verborum supellex: Tranquillitate & Secessu opus.

CAP. XIII.

PRiusquam ad conficiendum poëma, longius accingamur, multa & magna rerum atque verborum quibus duobus omnis constat absolviturque oratio) supellex comportanda, & undique conquirenda est. Ex arca plena sumptum facere perjucundum est: durum contra impendere, quæ nondum possides, & magnæ temeritatis, nondum cæsa, & convecta materia aggredi ad ædificandum. Commendantur, qui cum nunquam non studiose, attenteque, tum sub illud tempus longe studiosius, attentiusque veteres poëtas legunt, quo sunt carmina scripturi: ibique instar apum per amœnissimos campos & floriferos saltus divagantes, tanquam e flosculis decerpunt, unde mel conficiant. Ex quo consequitur, ut jam effectum poëma eruditis hominibus quique tritas habent aures notandis generibus Poëtarum, lectu sit quam gratissimum: propterea nimirum, quod plures locos insignes ex optimis Poëtarum ingeniose imitatos deprehendunt. Alia duo quoque carminibus multo rectius, faciliusque componendis non mediocre præstabunt auxilium. Unum est, Mens pacata, mens aliqua quavis solicitudine vacans, angore, & perturbatione omni soluta prorsus, atque libera. Animus distractus, nulla in re munus suum fungi probe, ac decenter potest: nedum, ut pariendis versibus ornatissimis idoneus videatur: quos si quis cura, attentione, judicio indigere non putat, ipse judicio indiget. Ovidius hoc ipsum non semel judicavit docuitque hanc ipsam esse causam, cur tam difficulter versus scriberet; quia scilicet pæne quotidiano timore periculorum, ac trepidatione jactaretur.

——— *Carmina lætum*

Sunt

Sunt opus, & pacem mentis habere volunt.
Carmina proveniunt animo deducta sereno,
Nubila sunt subitis tempora nostra malis.

Idem, quomodo in tempestatum procella, animo fuit perturbatissimo versus facere potuerit, miratur, & ait,

Quod facerem versus inter fera murmura ponti,
Cyclades Ægeas obstupuisse puto.
Ipse ego nunc miror tantis animique marisque
Fluctibus ingenium non cecidisse meum.

Alterum est, Secessus. Demosthenem Fabius commendat, qui se in locum, ex quo nulla exaudiri vox nihilque prospici posset, recondebat ne aliud agere mentem cogerent oculi. Ideoque lucubrantes inquit silentium noctis, & clausum cubiculum, & lumen unũ velut tectos maximè teneant. Nox quoque versibus faciendis, ut orationibus, opportuna est, quam Græci non sine causa εὐφρόνην appellarunt, & consultationibus accommodatum boni scriptores asserunt. Latebræ etiam, & loca plane sola juvant: quod idem voluit Ovidius, ut illud superius, animum scilicet curis non impeditum.

Carmina secessum scribentis & otia quærunt.

Sed illi loci, in quibus est sensibus blandiens amœnitas, silvæ, horti, nemora, ruscula, ubi frondescunt arbores, pubescunt vites, segetes, largiuntur fruges, ubi obliquo laborat lympha fugax trepidare rivo, tales inquã, loci Poëtis aptiores & proprii videntur. Atque Horatius tales recessus imprimis adamavit, eosque Poëtis frequentandos suasit.

————me gelidum nemus,
Nympharumque leves cum Satyris chori
Secernunt populo.

Et Epist. 2. lib. 2.

Præter cætera Romæ mene poëmata censes
Scribere posse inter tot curas, totque labores?

Et paulo post.

Scriptorum chorus omnis amat nemus, & fugit urbem.

Ovidius proinde ad finem Elegiæ, unde superiores

versus allati, veniam à lectoribus petit his verbis.

Quo magis his debes ignoscere, candide lector,
Si spe sunt, ut sunt, inferiora tua,
Non hæc in nostris, ut quondam, scripsimus hortis,
Nec consuete, meum, lectule, corpus habes.
Jactor in indomito brumali luce profundo,
Ipsaque cæruleis charta feritur aquis.

De Judicio.

CAP. XIV.

IN poëticis nulla res tanti est momenti quanti judicium, nec est aliquid quidquam, cujus major sit vel commendatio, vel admiratio. Difficultas autem prope maxima, cum id arte præceptisque tradi vix possit: quia potius naturæ munus quoddam est, atq; illustre beneficium. Nullus locus æque lubricus, nihil in quo & frequentius, & gravius, & a pluribus offendatur Multi in omnem partem lapsus, quos vitare non poterit, qui non animadverterit: non autem animadvertet, quem judicii acrimonia subtilitasque destituerit. Nihil aptius dici potest, opinor, quam judicium esse oculum ingenii, sine quo etiam videntes nihil vident, & quodammodo in tenebris saltant. Sæpe autem evenit, ut dum unam vitare culpam contendimus, & dum reipsa vitamus, in aliam quandam stultitia nostra & imprudentia incidamus. Scite Horatius:

Dum vitant stulti vitia in contraria currunt.

Ut in vita, inquit *M. Tullius*, sic in oratione nihil est difficilius, quam quid deceat videre: πρέπον appellant Græci, nos decorum, de quo & præclare multa præcipiuntur, & est res cognitione dignissima Hujus ignoratione non modo in vita, sed sæpissimè in poëmatis, & in oratione peccatur. Hinc Flaccus

Maxima pars vatum, pater, & juvenes patre digni,
Decipimur specie recti. Brevis esse laboro,
Obscurus fio: sectantem lenia nervi
Deficiunt, animique: professus grandia turget:
Serpet humi tutus nimium, timidusq; procella.
Qui variare cupit rem prodigaliter unam,

Delphinum

Delphinum silvis appingit, fluctibus aprum.

Quibus ille verbis universe docet, quam limato, & acri judicio præditum esse Poëtam oporteat, ut vitiosa à rectis distinguere, & illa rejicere, ista sequi in scribendo queat. Ponit autem quinque vitiorum exempla Horatius. Fideliter monuit idem ut ne nimium nostro judicio tribuamus: sed alios quoq; poëmatum nostrorum judices, & arbitros adhibeamus: nam duo oculi plus vident quam unus.

Tu nihil invita dices, faciesq; Minerva,
Id tibi judicium est: ea mens. Si quid tamen olim,
Scripseris, in Mecii descendat judicis aures,
Et patris & nostras.

Jam quod aliis faciendum suasit, id ipsemet fecit: nam ad Tibullum scribens epistola quarta, libro primo sic orditur.

Albi nostrorum sermonum candide judex.

A doctioribus, & prudentioribus nos emendari non recusabimus, & quod vel ingenio, vel judicio nostro deest, id ab aliis mutari non erubescemus.

De diligentia emendationis, & recognitionis.

CAP. XV.

IN crebra & solerti emendatione permultum est situm, cujus negligentiam in Poëtis Romanis reprehendit Horatius.

Nec virtute foret, clarisve potentius armis
Quam lingua Latium, si non offenderet unum
Quemq; Poëtarum limæ labor, & mora.

Mox in persona Pisonum ad eam nos hortatur.

——————Vos ô
Pompilius sanguis carmen reprehendite, quod non
Multa dies, & multa litura coercuit, atque
Perfectum decies non castigavit ad unguem.

Et Sat. 10. lib. 1.

Sæpe stylum vertas, iterum quæ digna legi sunt
Scripturus:

P. Virgil. certè ex industria emendandi summam sibi laudem comparavit, qui teste Donato, cum Georgicon

libros componeret quotidie manè plurimos versus meditatus dictabat, eosque per totum diem retractando ad paucissimos redigebat: non absurde carmen se ursæ more dicens parere, & lambendo demum effingere. Constituit præterea in Græciam, & Asiam proficisci, totoque triennio Æneidem limare ac perpolire: sed mors bonum consilium disturbavit. Quocirca testamento jussit eam comburi: maluit siquidem prorsus non extare apud posteros, quam inemendatam extare. Testis hujus carmen Octavij Augusti.

Ergone supremis potuit vox improba verbis
Tam dirum mandare nefas? ergo ibit in ignes,
Magnaque doctiloqui morietur Musa Maronis?
Ah scelus indignum. Solvetur littera dives?
Et poterunt spectare oculi? nec parcet honori
Flamma suo? dignumq; operis servare decorum?
Noster Apollo veta: Musæ prohibete Latinæ, &c. in Appendice ad Virgil.

Optimum emendandi genus asserit esse Fabius, si scripta in aliquod tempus reponantur, ut ad ea post intervallum, velut nova atque aliena redeamus: ne alioquin nobis tanquam recens editi fœtus blandiantur. Unde Horatius.

————nonumque prematur in annum,
Membranis intus positis delere licebit,
Quod non edideris, nescit vox missa reverti.

Ubi ad exemplum Cinnæ videtur respexisse, qui poëma quod Smyrnam inscripserat, totis novem annis perpoliverat, de quo Catullus.

Smyrna mei Cinnæ nonam post denique messem
Quam cœpta est, nonamque edita post hyemem.

Hæc eo dicuntur, ut sciamus non esse festinandum.

DE EPOPOEIA.

Quid potissimum velit hoc nomen: item de versu Hexametro, & Heroico, & quid sit Epopœia.

CAP. XVI.

Ἔπος valet verbum seu locutio, ποιεῖν, facere, seu fingere, & ἐποποιΐα, quæcunque sive soluta, sive ligata

ligata oratione expressa fictio. Ita erunt Epici, tum qui dialogos componunt, tum Poëtæ quilibet. Sed cum Epos propriè magisque poëticam locutionem, propter ejus nobilitatem (versum scilicet) quam aliam significet (ut ποιεῖν quoque κατ᾽ ἐξοχὴν, vatibus tribuitur) rursum ob gravitatem, stabilitatem, amplitudinē, excellentiam, ad Hexametrum carmen transfertur, diciturq; hæc Poësis ἐποποιΐα, & hujus compositores Epici. A majestate item, sive ut est apud Demetrium, ἀπὸ μεγέθους, καὶ πρέπειν τοῖς ἥρωσιν, ob magnitudinem, & quia heroum personis conveniat (quia nimirum eo actiones heroum commodissimè, & optimè imitamur) Heroicum appellatur. Hexametrum quidem semper appellare licebit, Heroicum non semper: nempe si eo virorum fortium, & inclytorum facinora non memorabuntur. *Epopœia est poësis, carmine hexametro illustres illustrium actiones per narrationem imitans.* Oportet ipsam imitari actionem: alioqui poësis minimè vocabitur. Quod autē insignes, & memorabiles actiones imitatur; hoc ipso à Comœdia distat, in qua sunt exprimunturq; actiones humiles personarum civilium. Narratio eam à Comœdia & Tragœdia separat: si quidem utrobique aguntur res (quamobrem etiam dramata vocantur) non autem exponuntur. Carmine hexametro à reliquis generibus Poëseos distinguitur: Dramaticis enim fabulis Iambus, quem Horatius alternis sermonibus aptum esse dicit, aptior visus est, quam Hexametrum.

Observanda in Epopœia.

CAP. XVII.

SUmet Epicus argumentum ab Historicis: qui si variaverint, sequetur quem voluerit. Veruntamen a fama & memoria publica non discedit. In quo Virgilius, qui Didonem feminā castissimam, ut ex Justino, & aliis liquet, amore Æneæ hospitis furentē finxit, quæ aliquot ante seculis nata fuit, quam ille Italiam peteret, in reprehensionem incurrit. Cæterùm quamvis historiam mutuetur Epicus, multa nihilominus suo jure fingit, variisque rationibus historiæ faciem in poëmatis

matis speciem, vultumque commutat. Quinetiam allegoria res invertit: & cum ab Historico res individuas sumpserit, ad universale, ut in scholis loquuntur, transit. Ilias Homeri magnanimi, ac bellicosi, Odyssea prudentis, civilis, ac togati hominis imago est. Æneas optimi, ac religiosissimi principis. Jam hoc quoque necessario monendum est, ut fabula, id est, actionum conformatio & dispositio, una sit sive simplex, non multiformis. Licet enim in Epopœia plures actiones insint, tamen ex omnibus velut è pluribus membris unum corpus, una fabula componatur, necesse est: ne fortè monstrum Horatianum nascatur. Præterea dilatanda, & amplificanda est Epopœia pluribus digressionibus, quarum varietas leporem, ornatum, venustatemque magnam generat.

De principio Epopœiæ.

CAP. XVIII.

Quanquam Heroicum poëma ornatissimum ac politissimum esse debeat, quod tamen ad ingressum & principium ejus attinet, rectè vult Horatius illud non esse par ac simile reliquo contextui: sed aliquanto siccius, demissius, simplicius à quo omnis ingenii, & doctrinæ ostentatio, omnis granditas, nimius & exquisitus absit ornatus.

Tres partes numerantur Epopœiæ, seu poëmatis Heroici. Propositio, Invocatio, Narratio.

De Propositione.

CAP. XIX.

Poëtæ studio habent auditores, lectoresve suos dociles reddere, & attentos: quod consequimur, ut præcipiunt Rhetores, si summum causæ breviter exponamus: & si proponamus quibusnam de rebus dicturi simus. Quamvis autem Orator aliquando docilem facere auditorem non laboret, cum res aut nota jam, aut humilis, aut parva est, tamen qui magna nondum cognita explicaturus est, ut Poëta, nunquam non proponit. Quoniam vero ipsa Fabula, simplex & una, quantumvis ex pluribus actionibus cohærentibus composi-

ta esse debet: Propositio res plures, ac diversas recipere non poterit; Homerus, & Virgilius cum proponunt, longiore quadam circuitione utuntur: nec ille Ulyssem nec hic Æneam nominat. Sic autem de illis loquuntur, ut facili negotio eos ipsos esse intelligatur. Quæ res cum magnopere delectet, non mediocrem quoque attentionem conciliat. Fugienda in hujusmodi circuitione omnis obscuritas: ne ibi tenebras ingeramus, ubi lucem præbere debuimus. Admonent nonnulli, Propositionem ut simplicem, ita brevem esse oportere. Non enim auditor ibi detinendus est verbis, qui, ubi rerum exitum, & scopum didicit, ad Narrationem festinat. Neque tamen ea verba decidenda sunt, quæ si subtrahantur, rem obscuraverint.

De Invocatione.

CAP. XX.

RE jam proposita, divinam opem implorare vates consueverunt: Græci invocationem propositioni conjungunt. Latini plerique omnes seorsum, utrumque faciunt. Quo tempore Jmperatores quasi divisum cum Jove tenebant imperium, ut ait in Epigrammate Virgilius, Poëtæ ipsos ut numina invocabant: ut item illustres aliquando viros. Quomodo porro Oratori datur potestas in ipso orationis cursu, quoties locus requirit, denuo captare benevolentiam, & attentionem renovare: ita fas, & jus est Poëtæ, vel ob aliquam rei difficultatem exortam, vel ob gravitatem & magnitudinem, vel novitatem, invocationem iterare. Virgil. lib. 6. loca nulli visa, & inaudita apud inferos descripturus invocationem hanc præmittit.

Dij quibus imperium est animarum, umbræque silentes,
Et Chaos, & Phlegethon, loca nocte silentia latè,
Sit mihi fas audita loqui, sit numine vestro
Pandere res alta terra, & caligine mersas.

Non solum initiis operum suorum Musas invocant, inquit Fabius, sed provecti quoque longius, cum ad aliquam graviorem venerint locum, repetunt vota, & velut nova precatione utuntur. Nobis autem Chri-

stianis

stianis (præsertim cum argumenta, sacra, divina suscipimus) pulchrum est à Deo Opt. Max. ab ejus filio Jesu Christo, à sacrosancto Spiritu, auxilium poscere: quorum omnium favor si nostra studia comitabitur, nihil verendum erit, ne illa parum feliciter procedant.

DE NARRATIONE.

Quæ sit narrationis collocatio, unde videlicet exordienda sit Epico Narratio.

CAP. XXI.

PRopositionem Invocatio, invocationem excipit Narratio. Sed ante hanc aliquando Historicorum more caussas quasdam, quamvis alte & à prima origine enumeramus, quæ simul ad ipsam expositionem quasi viam muniant, eamque illustrent. Sic Virg. cur tantis in Æneam odiis baccharetur Juno, causas prius quinque recensuit, quam ad narrationem aggrederetur. Virgilii & Homeri exemplo vel a postremis, vel a mediis ducendum Narrationis principium, secus quam Historici solent, qui a primis initiis, & causis narrationem ordiuntur, & rerum tantummodo ordinem, & seriem temporum intuentur. Virgilius enim noster opus non quidem ab aversione urbis Trojæ, verùm a navigatione e Sicilia Jtaliam versus inchoavit. Turbulentissima autem tempestate jactatus, & ad Africæ littora tandem appulsus Æneas, ibique a Didóne Carthaginensium regina hospitio perhumaniter, ac perbenigne exceptus, ipsam Trojæ vastationem, itinera omnia a Trojæ littoribus in Siciliam usque terra marique confecta duobus libris, secundo inquam, & tertio commemorat. Quamobrem si ad rerum gestarum ordinem, tempusque respicimus, liber secundus erit primus, tertius secundus, primus tertius: quia prius utique capi, & solo æquari Troja oportuit, quam Æneas diversa exilia, & desertas terras quæreret. Homerus in Odyssea post deletum funditus Jlium. Ulyssem in insula Ogygia, apud Calypsonem Atlantis filiam constituit: Deinde per gravissima pericula, ad Alcinoum Phæacū regem in Corcyram insulam deducit: ibi (sicut

Æneas

Æneas Carthagine apud Didonem inter epulas) suos errores, pugnas, & casus antegressos lib. 9. & reliquis tribus usque ad 13. exponit. Hanc ordiendi rationem illis versibus præcepisse Horatium eruditi contendunt.

Ordinis hæc virtus erit, & Venus, aut ego fallor.
Ut jam nunc dicat, jam nunc debentia dici
Pleraque differat, & præsens in tempus omittat.

Volunt (jam nunc debentia dici) esse media, vel postrema: pleraque) esse antecedentia, quæ omitti debent præsens in tempus, hoc est, in ipso ingressu narrationis, vel in aliud tempus, quod cõmodius illis narrandis videbitur. Ovidius contra, Historicos imitatus, Metamorphoseon libros à primis causis exorditur in hunc modum.

In nova fert animus mutatas dicere formas
Corpora, Dii cœptis (nam vos mutastis & illas)
Adspirate meis, primaque ab origine mundi
Ad mea perpetuum deducite tempora carmen.
Ante mare, & terras, & quod tegit omnia, cœlum,
Unus erat toto naturæ vultus in orbe,
Quem dixere Chaos, rudis, indigestaque moles,
Nec quidquam nisi pondus iners, congestaque eodem
Non bene junctarum discordia semina rerum.
Nullus adhuc mundo præbebat lumina Titan,
Nec nova crescendo reparabat cornua Phœbe,
Nec circumfuso pendebat in aëre tellus
Ponderibus librata suis: nec brachia longo
Margine terrarum porrexerat Amphitrite, &c.

Leges aliquot pro Hexametri elegantia.
CAP. XXII.

1 ELegantissimi censentur Hexametri, qui numeris sive pedibus ipsarum rerum, actionumque celeritati, tarditati, difficultati, gravitati, amplitudini argumentorum, ac personarum respondent, & rem ipsam oculis quodammodo aspectandam subjiciunt. Tales exempli causa, sunt hi celeres quidem Æneidos. 5.

Inde ubi clara dedit sonitum tuba, finibus omnes
Haud mora, prosiluere suis, ferit æthera clamor.

Nau-

Nauticas, adductis spumant freta versa laocertis.

Tibullus.

Quisquis amore tenetur, eat tutusque sacerque.

Idem.

Namque agor ut per plana citus sola verbere turbo.

Virgil. 3. Georgicorum, pedes adhibuit tardos & σπονδείζοντας, loquens de Cyclopibus fulmina Jovi fabricantibus: præterea 1 & 12 Æneid.

Illi inter sese multa vi brachia jactant.
Luctantes ventos, tempestatesque sonoras.
Olli sedato respondet corde Latinus.

In his versibus regnat Spondeus, & unicus Dactylus adhibetur, qui prætermitti non potuit.

De Versu Spondaico.

2. Spondaicum vocant, in quo loco Quinto, quæ Dactyli propria sedes est, collocatur Spondeus: quod variis de causis fieri consuevit: Propter emphasim, propter auctoritatem, dignitatem, majestatem, item propter affectus magnitudinem exprimendam: necnon ad rem inopinatam, & magnam significandam: quæ ex appositis exemplis facilè cognosci poterunt, 1, 2, 3. Æneid. Ecloga quarta.

Tun' ille Æneas quem Dardanio Anchisæ?
Constitit, atque oculis Phrygia agmina circumspexit.
Cum sociis, natoque, penatibus, & magnis Diis.
Chara Deûm soboles, magnum Jovis incrementum.

Catullus de nupt.

Æquorea monstrum Nereides admirantes.

Propertius.

Sunt apud infernos tot millia formosarum.

Inculcant illud Præceptores carminum, ut si quinta regione Spondeum collocare, ob ante dictas causas velimus, quarto loco ponatur Dactylus, alioqui versum insuaviorem futurum: quales sunt isti, 7. Æneid. 3. Georg.

Aut leves ocreas lento ducunt argento.
Saxa per & scopulos, & depressas convalles.

3. Non aspernandum præterea, immo insigne Hexametri carminis ornamentum creditur, quoties sententia

suspenditur,

ſuſpenditur, nec niſi poſt quartum, quintum, ſextum, ſeptimum, octavum, quandoque verſum completur. Exempla ſub manu ſunt, 3. Æneid.

Ille ego qui quondam gracili modulatus avena
Carmen & egreſſus ſilvis, vicina coegi,
Vt quamvis avido parerent arva colono:
Gratum opus agricolis: At nunc horrentia Martis
Arma, virumque cano, Trojæ qui primus ab oris
Italiam fato profugus, Lavinaque venit
Littora: multum ille & terris jactatus, & alto,
Vi superûm, ſæva memorem Junonis ob iram:
Multa quoque & bello paſſus, dum conderet urbem,
Inferretq; Deos Latio, genus unde Latinum,
Albanique patres, atq; altæ mœnia Romæ.

Item 3. Æneid. habes ſeptem verſus, quaſi quandam catenam efficientes, cum unus ab altero, ſequens ab antecedente, & ille ab hoc pendeat; ob quam cauſam, præter alias, hoc carminis genus ἔπος appellatum putatur.

Poſtquam res Aſiæ, Priamiq; evertere gentem
Immeritam viſum ſuperis, ceciditq; ſuperbum
Ilium, & omnis humo fumat Neptunia Troja:
Diverſa exilia, & diverſas quærere terras
Auguriis agimur Divûm, claſſemq; ſub ipſa
Antandro, & Phrygiæ molimur montibus *Idæ*,
Incerti quò fata ferant, ubi ſiſtere detur.

4. Non caret res venuſtate, cum unico verſu ſententia tota perficitur, 1, 2, 3. Æneid.

Durate, & voſmet rebus ſervate ſecundis.
Heu nihil invitis fas quenquam fidere Divis.
Tantum ævi longinqua valet mutare vetuſtas.

5. Illud etiam haud indecorum, quoties Dactyli, & Spondei alternatim ponuntur, 2. 4. Æneid.

Obſtupuit, retroque pedem cum voce repreſſit,
Multa viri virtus animo, multuſq; recurſat
Gentis honos.

6. Admonent inſuper feſtivum atque elegans videri carmen, quod initium capit à Spondeo, qui partem orationis

tionis non obsolvat, seu qui non est integra vox, cui deinde adhæreant duo Dactyli, 1. 12. Æneid.

Desertosque videre locos, littusque relictum
Defecisse videt, sua nunc promissa reposci.

7. Item, si plane nullus pes complectatur integrum vocabulum. 1, 2, 3. Æneid.

Justitiaque dedit gentes frenare superbas.
Infandum regina jubes renovare dolorem.
Infœlix Priamus furtim mandaret alendum.

Ovidius.

Vulgus amicitias utilitate probat.
Si qua venit serò magna ruina venit.

Tibullus.

Intonsi crines longa cervice fluebant.

8. Afferunt non mediocrem delectationem etiam illa 10. 2. 1. Æneid.

———sequitur pulcherrimus Astur,
Astur equo fidens:
Ad cœlum tendens ardentia lumina frustra,
Lumina; nam teneras arcebant vincula palmas.
Tu mihi quodcunque hoc regni, tu sceptra, Jovemq;
Concilias, tu das epulis accumbere divûm.

Clauditur eleganter Dissyllaba, & Trisyllaba dictione: durius & minus concinne Tetrasyllaba, Pentasyllaba, duabus disyllabis, Monasyllaba; nisi altera præcedat Monosyllabæ; vel sit nomen animantis, vel nomen alicujus rei magnæ.

Versus cum rerum natura, Numero, Verbis, & Sono congruere oportere.

CAP. XXIII.

Optimi versus judicantur, qui legitimos pedes habent, & vocibus conduntur latinis. Usitati, ac propriis, quique rei subjectæ, seu læta, seu tristis, seu blanda, seu atrox, seu tarda, seu celeris, seu gravis, seu levis illa fuerit, temperamento Numerorum, Verbis ipsis, atque sono penitus quadrant, eamque imitantur. De quo pulchre Horatius in arte.

———Tristia mæstum

Vultum

Vultum verba decent iratum plena minarum,
Ludentem lasciva, severum seria dicta.

Numerus est hoc loco, suavis quædam versus modulatio, ex apta pedum tum collocatione, tum varietate proveniens: & hinc versus Numerosus, qui longis brevibusque syllabis jucunde progreditur, & apte cadit: quo fit, ut aures blanda quadam voluptate capiat ac demulceat.

Quid illo versu Maronis numerosius, sonantius, verbis aptius, 8. Æneid.

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

Et 1. Georg. perleganter grandinis salientis crepitus exprimitur.

Tum multa in tectis crepitans salit horrida grando.

Numerus alius celerior, alius tardior, alius ex utroq; mistus & conflatus est. Celeritas quidem ex iis nascitur pedibus, quorum aut omnes, aut plures, aut priores syllabæ breves sunt, ut ex Trochæis (sic enim cum Cicerone Tribrachim appello à cursu) ex dactylis, ex Anapæstis, ex Iambis. Tarditas ex his, quorum aut omnes aut plures, aut priores longæ: ut ex Molossis, Creticis, Choreis. Mistum numerum procreant pedes utriusque generis confusi. In prima Æneid. postquam Juno Æolum ventos, & tempestatem proposcit, depingitur illorum eruptio velocissima, signo ab Rege dato, idque numeris rapidissimis.

Hæc ubi dicta, cavum conversa cuspide montem
Impulit in latus: ast venti velut agmine facto
Qua data porta ruunt, & terras turbine perflant.
Incubuere mari, totumque à sedibus imis
Una Eurusq; Notusque ruunt, creberque procellis
Africus.

Dehinc duobus verbis fluctuum vastitas, ventorumque in eisdem concitandis, & convolvendis quasi nixus, & molimen divinitus exprimitur.

———*Et vastos volvunt ad littora fluctus.*

In 2. Aggrediuntur Trojani turrim cœlo eductam demoliri. Perpendamus qua mirifica celeritate verborum

celerem

celerem prolapsum Maro demonstrarit?

——— *Convellimus altis*
Sedibus, impulimusque, ea lapsa repente ruinam
Cum sonitu trahit, & Danaum super agmina latè
Incidit.

Quid incitatius? quid volubilius fieri poterat? Iratorum sermo est præceps, & frequentius interruptus propter impetus vehementiam, quæ hoc ipso quod nimium urget, linguam remoratur. Sic igitur Dido ad suos Carthaginenses in 4. Æneid. jam altum tenente Ænea, quem ut apud se maneret, nullis precibus misera mulier emollire quiverat.

Ferte citi flammas, date vela, impellite remos.

Similis trepidorum est oratio. Caicus in 9. cum Rutulorum exercitum. Turno ductore adventantem tumulo prospicit.

Quis globus, ô cives, caligine volvitur atra?
Ferte citi ferrum, date tela, ascendite muros,
Hostis adest.

Sic cum nocte ruere pariter ille videtur 2.

Vertitur interea cælum, & ruit Oceano nox.

Et ille una cum Bove in 5.

Sternitur exanimisq; tremens procumbit humi bos.

Remigantium nautarumque labores, tardioribus numeris æmulatus est in 3.

Adnixi torquent spumas, & cærula verrunt.

Et ibidem.

Cornua velatarum obvertimus antennarum.

Ille versus de Polyphemo est sanè horrendus in 3.

Monstrum horrendū, informe, ingens, cui lumen ademptum.

Mezentium vide quomodo consistere faciat hoc carmine.

Hostem magnanimum opperiens & mole sua stat.

Porro in 12. de Latino sene, qui furentem audacia, & iracundia Turnum juvenem placare conatur.

Olli sedato respondet corde Latinus.

Sonus quoque non oscitanter est querendus, & pro rerum occasione variandus, ut fit in magnis & grandibus

bus grandis: in tenuibus exilis: in hilaribus lætus: in tristibus mœstus: in atrocibus asper: in quietis sedatus. Et quia sonus ex verbis gignitur, conquirenda verba, ac in promptu habenda sunt verba consonantiora, sciendumque non minus verborum delectum esse originem præstabilis, & festivi poematis, quam eloquentiæ. Verum ex Rhetorum præceptis verborum discrimina cognoscentur; satis esto monuisse. Egregiè sonantes versus legimus Geor. I. Inter prognostica videlicet tẽpestatis.

Continuo ventis surgentibus, aut freta ponti
Incipiunt agitata tumescere, & aridus altis
Montibus audiri fragor: aut resonantia longè
Littora misceri, & nemorum increbescere murmur.

Est & hic locus insignis ex 1. Æneid.

Illi indignantes magno cum murmure montis
Circum claustra fremunt.

Consonantes, l, r vocales a, o, sonum cieant, ut in illo:

Ut pelagi rupes magno veniente fragore,
Quæ sese multis circum latrantibus undis
Mole tenet, scopuli nequidquam, & spumea circum
Saxa fremunt, laterique illisa refunditur alga.

Imo initium Æneidos exemplum illustre suppeditas soni respondentis rebus: in quo verba ipsa, Horrentia Martis, Virum, horrido ipso sono aspera bella indicant, rerumque dicendarum & gravitatem, & magnitudinem, ut superiores. *Ille ego*, &c. lenitatem, & tenuitatem vitæ pastoritiæ. Nisus in 9. carissimum sibi Euryalũ hostiũ corona cinctum, & in medio versantem turbine lethi, ut ait Catullus, aspiciens, inquit:

Me, me, adsum qui feci, in me convertite ferrum.

Mollis est versiculus propter vocalem e, soni tenuioris. Denique ne longus sim potest in his tribus multum natura, unumque cum altero ferè implicitum est, seseque mutuò efficiunt, & cum unum quæritur, inveniuntur omnia. Teneamus igitur hoc, rerum diversitati, versuum dissimilitudinem quasi alio alioque vultu respondere oportere.

De

De cavendis quibusdam vitiis.

CAP. XXIV.

VItiosum & ridiculum est cum in fine & exitu carminis iterantur eædem syllabæ, quæ prius dimidiatum versum absolvebant; Leoninos vocát. Exempla sunt obvia. Ovidio quidem nobili Poëtæ, Leonini per imprudentiam exciderunt. In orat. Vlyssis.

Si Trojæ fatis aliquid restare putatis.

Et in epistola Hermiones ad Orestem.

Vir precor uxori, Frater succurre sorori.

Et 3. Fast.

Quærebant flavos per nemus omne favos.

Apud Horatium inventus est qui terminaretur verbo syllabarum sex Sat. 3. lib. 2.

Quisquis luxuria, tristisve superstitione.

Deformitatem parit, cum ad finem continenter tres dissyllabæ voces ponuntur, quia culpa non vacat Tibullus, Eleg. 6. lib. 1.

Semper ut inducar, blandos offers mihi vultus.

Imo hic versus habet quatuor dissyllabas continenter. Vitanda est item ejusdem litteræ vel syllabæ crebræ iteratio. Notum Ennii carmen.

O Tite, tute Tati tibi tanta tyranne tulisti.

Et aliud Ciceronis.

O fortunatam natam me Consule Romam.

Monosyllabæ dictiones multæ si unum in locum cumulentur, deformant versum: ut,

Non ex his est, qui se sanos vivere curant.

Cavendum ne statim ab Elisione exordiamur, tum nihil temerè in fine quinti pedis elidendum. Breviter, a duris multisque Collisionibus, & Elisionibus omnino abstinendum est, nec plures duabus in eundem versum recipiendæ sunt: nisi gratiam afferre videantur.

DE COMOEDIA.

Definitio Comœdiæ, & Tragicomœdiæ.

CAP. XXV.

C*Omœdia est poësis dramatica, qua ob docendum vitæ consuetudinem, civiles, & privatas actiones, non si-*

ne

ne leporibus, *&* *facetijs imitatur.* Ab Epopœia, & Tragœdia, quæ publicas res, & heroum acta complectuntur, Comœdiā separant actiones civiles & privatæ. Præterea Epopœia non est dramatica: & Tragœdia sales, atque jocos nescit, qui risus pariunt: cum illa ad terrorem potius incutiendum, & commiserationem excitandam conferatur, quæ quidem dolorem & mœstitiam habent. Comœdiam Cicero scriptam reliquit, esse imitationem vitæ, speculum consuetudinis, imaginem veritatis. Quæ verba non tam ad Comœdiæ notionem evolvendam, quam ad eam commendandam pertinent. *Tragico comœdia est confusum quiddam ex Comœdia, & Tragœdia: quando nimirum contra legem Comicam illustriores, augustioresque personæ admiscentur.* Hoc verum esse in Amphit, apud Plautum Mercurius significat, in qua Comœdiæ partes dantur Jovi.

Faciam ut commista sit Tragicomœdia:
Nam me perpetuo facere ut sit Comœdia
Reges quo veniant, & dij, non par arbitror.
Quid agitur? quoniam hic servus quoque partes habet.
Faciam proinde, ut dixit, Tragicocomœdiam.

Finis Tragicocomœdiæ semper erit lætus.

Comœdiæ Etymon, origo, ætates, genera.

CAP. XXVI.

COmœdia dicitur ἀπὸ τῶν κώμων, hoc est, à vicis: vel ἀπὸ τȣ͂ κώμȣ, hoc est, comessationum, & lasciviæ dijs: κωομῳδὸς, Comœdus, & κωμῳδοποιητὴς, sive κωμῳδοποιὸς, Poëta Comicus, Comœdiarum scriptor, & factor; fiunt enim a ποιῶ, facio. A rusticanis ad urbanos hoc modo profluxit Comœdia. Cum Apollini Nomio, seu pastorali ob frugis agrestes, primum quidem circum ipsam aram, tum circum vicos, pagosque chorum cum cantibus lætabundi ducebant, seseque mutuis convitiis, aliosque similiter, a quibus essent læsi onerabant. Postmodum noctu civitates ingressi, plateas obambulantes, eodem modo cives ditiores, ac potentiores accipiebant, a quib' aliquid iniqui pertulissent, nominatim eos exagitantes, eorumque

que mala facinora, & quas accepissent injurias memorantes. Animadversum est, hoc ad homines à maleficiis propter insaniæ metum deterrendos proficere: inde potestas facta idem interdiu impunè committendi, & compositis ad eam rem carminibus, si qui præstarent ingenio. Crevit paulatim negotium, nactique summam occasionem Poëtæ, Comœdias scripserunt, in quibus haud dissimulanter, & nominatim improborum civium mores, vitamque omni genere dictorum, contumeliarumque quàm liberrime proscinderent. Sed ætas Comœdiæ haud una fuit. Alia enim nominata est vetus, quam sub Susarione indigestam, rudem, inconcinnam Cratinus partibus, & actibus distinxit, ac disposuit: Aristophanes eidem quasi manum extremam addicit. Horat. hunc, item Eupolin, & Cratinum veteris Comœdiæ tanquam præcipuos auctores profert, simulque solemne illius in carpendis hominum vitiis narrat, & ejus deinde locum Satyram tenuisse confirmat. Nec tantum reprehensione dignos, sed indignos, & insontes, ut Periclem, Socratem, Aristidem æque vellicabant. Versus Horatiani sunt hi è Sat. 4. lib. 1.

Eupolis, atq; Cratinus, Aristophanesq; Poëtæ,
Atque alij, quorum Comœdia prisca virorum est:
Si quis erat dignus describi quod malus, aut fur,
Quod mœchus foret, aut sicarius, aut alioqui
Famosus, multa cum libertate notabant.

Hæc maledicentia, in qua potissimum chorus regnabat, cohibita & compressa dicitur, cum attritis populi opibus, Resp. Atheniensis triginta tyrannorum jugo cervices coacta est supponere. Lata enim lege integrum erat effectis per scenam injuria afficientes vocare in judicium. Hac ratione Poetas in officio potentiorum metus continuit, sublatusque est chorus, cujus supra dicebamus fuisse munus, ut in quocunque libere reprehensionum velut *spicula contorqueret. Horat.

Successit vetus Comœdia non sine multa
Laude, sed in vitium libertas excidit, & vim
Dignam lege regi: lex est accepta, chorusque

Tur-

Turpiter obticuit sublato jure nocendi.

Quamobrem comœdia, in qua nullum aperte, & cum nomine fas erat lædere, quæque in eo quandam verecundiam, & modestiam adhibebat, nuncupata est media: sed non ante quam Nova inducta est appellatio. Ergo Comœdia, quæ neutrius faciem ostenderet, veteri similior fuit, jus quoddam reprehendendi retinens, quãdo chori loco parabases, quibus scripta, & dicta Poëtarum nullo maleficii crimine, aut pœnæ suspicione cavillabatur, non omittebat, civiumque peccata tectius coarguebat, donec ipsa quoque in suspicionem odiorum, & simultatum veniens, potestatem reprehensionis omnem amisit. Post id Alexandro Philippo imperante, argumentis ac personis plane confictis, & facetiis ad delectandum interpositis vitam communem ac mores imitari cœperunt. Prisca illa frequenter vera tractabat argumenta: hæc nunquam. Jlla ansam opprobrandi, & insectandi undelibet arripiebat: hæc citra amarulentiam jucunda, raro quosdam criminationum aculeos, nulla cum contumelia immiscebat, eratque populari, ac de medio sumpto sermoni similior, Iambicis, Trochaicis contenta versibus: cum in antiqua pluribus carminum formis utarentur. Menandrum aiunt novæ Comœdiæ principem habitum.

De partibus Comœdiæ κατὰ τὸ ποῖον, seu qualitatis.

CAP. XXVII.

SUnt quædam quibus ipsa Comœdia qualis sit: alia quibus velut extenditur. Illas partes Qualitatis: istas Quantitatis non sine exemplo vocare possumus. Prioris generis sunt omnino sex: Fabula, Mores, Sententia, Dictio, Apparatus, Melopopœia. Ac sine prioribus quatuor ne scribi quidem potest Comœdia. Etenim prius necesse est rem excogitare, quum nuncupamus Fabulam. Cum autem Fabula imitetur, convenit eam utique moratam esse, accurateque diversorum hominum mores exprimere. Additur porro sententia, quoniam animi sensus, sententiamque per verba ostendere

ostendere oportet. Et quia sententia constat verbis, additur Dictio. Fabula comœdiæ, id est, imitatio, fictione comica, vacat rebus admirabilibus ac prodigiosis, quales frequenter in Epopœia referuntur, & nonnunquam in Tragœdia ostenduntur: neque etiam illustres, graves, lugubres, terribiles, uno verbo Tragicas complectitur: verum civiles ac privatas tantum. Mores ratione personarum sese admodum dissimiliter habent: siquidem qui laudantur in aliis, & iis maxime conveniunt, in aliis laudari non solent: & quia minime conveniunt, interdum vituperari etiam: Sicuti cernimus in artibus fieri. Nam si plebeius perite canat tibiis, placet, laudem affert: At hoc ipsum artificium in Rege displicet, ac reprehenditur. Mulierem decet bene nere, bene texere; virum dedecet: non enim sunt hæc opera virilia. Ita cum sit in servo virtus, & prædicetur, non furari: viro nobili, aut alioqui honesto laudem nullam parit. Itaque alii mores cadunt in alios, & sui quemque maxime cõmendant: ut diligenter videndum sit quos mores cui affingimus. Quod ut possit Poëta, audiendus est illi Hor.

Ætatis cujusque notandi sunt tibi mores,
Mobilibusque decor naturis dandus, & annis.

Mores pueritiæ.

Reddere qui voces jam scit puer, & pede certo
Signat humum, gestit paribus colludere, & iram
Colligit, ac ponit temerè, & mutatur in horas.

Mores juventutis.

Imberbis juvenis tandem custode remoto,
Gaudet equis, canibusque & aprici gramine campi,
Cereus in vitium flecti, monitoribus asper,
Utilium tardus provisor, prodigus æris,
Sublimis, cupidusque & amata relinquere pernix.

Mores virorum.

Conversis studiis, ætas animusque virilis
Quærit opes, & amicitias: inservit honori:
Commisisse cavet, quod mox mutare laboret.

Mores

Mores senum.

Multa senem circumveniunt incommoda: vel quod
Quærit, & inventis miser abstinet, ac timet uti:
Vel quod res omnes timidè gelidèque ministrat!
Dilator spe longus, iners, avidusque futuri,
Difficilis, querulus, laudator temporis acti
Se puero censor, castigatorque minorum.

Sententiæ laus & virtus est, animi sensum aptè exprimere. Quia vero comicus sermo summissus est, sententias quoque non elatas, aut grandes postulat. Nullæ hic quæstionum discussiones, aut probationes exquisitiores. Dictio Comica nec ad Tragicam sublimitatem assurgit, nec ad humilitatem Mimicam descendit: sed temperamentum quoddam servat. Facilis, aperta, suavis, pura, elegans, simplici, & mediocri cum ornatu. Apparatus complectitur Scenicum habitum personarum.

De partibus Comœdiæ κατὰ τὸ πόσον, *seu quantitatis.*

CAP. XXVIII.

QUinq; partes Comœdiæ numerantur, quibus magnitudo absolvitur, Prologus, seu prologum Protasis, Epitasis, Catastasis, Catastrophe. *Prologus est oratio, quæ ante fabulã legitimã habetur ad spectatores:* Ejus quatuor sunt species: Nam vel Poëta cõmendatur, vel obtrectatorum, malevolorumque criminibus respondetur: aut etiam crimina regeruntur vel argumentum fabulæ enarratur: vel hæc omnia simul præstantur. *Protasis prima pars fabulæ, in qua summa rei proponitur, & narratur. non tamen finis ostenditur:* nempe ut ex inopinato exitu crescat fabulæ jucunditas.

Protasis actu primo, interdum secundo quoque comprehenditur. *Epitasis, definitur earum rerum, quæ continẽtur in Protasi incrementum. Seu altera pars legitima fabulæ, in qua turbæ aut excitãtur, aut intenduntur. Catastasis est vigor, ac status fabulæ, in qua major cernitur rerum perturbatio.* Epitasis & Catastasis secundo & tertio, aliquando etiam quarto actu concluduntur. Quintum Catastasis rarò attingit. *Catastrophe ultima pars qua fabula*

 clauditur,

clauditur, in qua res in melius commutantur: Seu ubi fit negotij in tranquillitatẽ non expectatam conversio. Hæc partem actus quarti, nonnunquam totum quartum: Quintum semper occupat.

De Actibus, Scenis, & Actoribus, seu personis.

CAP. XXIX.

A*Ctus est pars fabulæ, cõtinens diversas actiones pro diversitate partium.* Non plures autem nec pauciores. Quinque actus sive in Tragœdia, sive in Comœdia esse convenit, quod Horatius etiam docuit.

Neve minor Quinto, nec sit productior actu
Fabula, quæ posci vult, & spectata reponi.

Primus quidam materiam, seu argumentum fabulæ comprehendit: Alter res in Actum deducit: Tertius impedimenta & turbationes affert: Quartus viam demonstrat, qua res implicitæ solvantur. Postremus res implicitas artificiosè dissolvit. Actus in Scenas dividitur, quem perrarò totum una Scena absolvit, nisi aliquando in Tragœdia. *Est autem scena pars actus, in qua duo pluresque personæ colloquuntur.*

Initium capit nonnunquam ab omnium ingressu in Scenam: nonnunquam ab unius tantum, qui deinde alium invenit è Scena superiore. Finitur abitu interdum omnium, aliquando unius tantum: Et si tres fuerint, duo reliqui senam sequentem constituant. Est cum unus solus ad futuram Scenam relinquitur. Scenarum numerum quidam censent majorem Denario esse non oportere: nec Actores plus quatuordecim: Nomen invenit ex eo, quod alia atque alia facies subinde appareret et ex ædiculis, quæ olim cum ramis & frondib' conficerentur, ita sunt ab umbris & tabernaculis appellata. Actores qui & Histriones, & Scenici, & Ludiones, & Ludij, & Comœdi, Græcis a simulanda per imitationem veritate dicuntur ὑποκριταὶ, Personæ in Comœdiis distinguuntur conditione, professione, officio, ætate, sexu. Protatica, sive prostatica, quæ primo actu introducitur, neque amplius unquam comparet: qualis Sosia in Andria: quod quidem in Plauto nusquam factum cernas.

Aliæ

Aliæ non prodeunt, verùm intus loquuntur, aut clamant quippiam: Aliæ neutrum faciunt, ut est servulus Storax in Adelphis. Nam ibi Mitio exiens, non exeuntem appellat, & ille tacet. Aliæ apparent in Proscenio, mutæ tamen, seu nihil loquentes, *ut sunt satellites in Milite, & Famuli in Adria.*

DE TRAGOEDIA.

Notatio & definitio Tragœdiæ: item qui fiat ut delectet.

CAP. XXX.

TRagœdiam nominatam, παρὰ τοῦ τράγου, ut sit quasi τράγου ᾠδή, inter plures constat Causa nominis incertior. Potest enim videri datam hanc ei appellationem inde, quod agricolæ prisci (qui ortus est Tragœdiæ) cum Baccho pro annuis frugibus sacrificarent, ardente jam victima, hirco scilicet (quæ huic Deo propria erat, quoniam vineas læderat) loco precum quippiam cantarent, quo illo benevolentiore uterentur, magisque propitio, res ejusdem gestas, ac triumphos, devictasque gentes, & debellatos reges, eorumque calamitates, ac postmodum non suppeditante materia, aliorum præterea regum infortunia ærumnasque concinerent, victorique in hujuscemodi cantilenis hircum in præmium darent. Ex quo illud Horatij: Carmine qui Tragico vilem certavit ob hircum. Item, quod fortasse uter hirci musto plenus donabatur. Nonnullis placet vocatam à principio non τραγῳδίαν, sed τραχῳδίαν, quasi τραχεῖαν ᾠδὴν, ab asperitate cantus videlicet: insuavis enim cantus, cujus materia res tristes, asperæ, atroces, ac miserabiles. Deinde usu loquentium, ut alia mille, corruptum hoc nomen, & pro τραχῳδία, τραγῳδία, cœptum dici, & inde natam opinionem de hirco, qui huic generi fabulæ nomen attulerit. Definitur hoc modo: *Tragœdia est Poësis, virorum illustrium per agentes personas exprimens calamitates, ut misericordia & terrore animos ab ijs perturbationibus liberet, à quibus hujusmodi facinora Tragica proficiscuntur.* Atque hic quidem finis est Tragœdiæ. Quod autē diximus

mus esse virorum illustrium, in eo à Comœdia, ut per agentes personas ab Epopœia secluditur.

Tragœdiæ, & Comœdiæ discrimina.

CAP. XXXI.

QUinque rebus potissimũ Tragœdia & Comœdia differunt: Materia, Personis, Dictione, Affectibus, Exitu. In Tragœdia Actiones sunt grandiores. Quid enim aliud legis ibi, quid audis, nisi luctus, exilia, cædes: atque ut paucis comprehendam, valde horribilia, & ad memoriam sequentium seculorum admodum insignia. Quas quidem res interdum ex se comminiscitur, ut Comœdia semper: sæpius ab alijs mutuatur, ut Comœdia nunquam. Comœdia res humiles, plebeias, ac civiles habet. Atque illa quidem magnatum fugiendam, hæc civilem, privatorumque vitam expetendam exprimit. Quinetiam dum miserias & stultitias amantium imitatur, honestatem turpitudini præferendam monet. Quod ad Personas attinet, Comicæ sunt ignobiles, obscuræ, civiles tantum, Chremes paterfamilias, Pamphilus adolescens, Davus servus, Phronesium meretrix, Ergasilus parasitus. Tragicæ illustres viri, illustres feminæ, Principes, Reges, Imperatores. Illæ è pagis, & oppidis; istæ, ex amplissimis urbibus, & regionibus accersitæ. Quod erat tertium. Dictio Comica verbis constat tritis, usitatis, quotidianis, figura infirma. In Tragœdia oratio conficitur verbis electis, sublimibus, sonantibus, plenis, à communi consuetudine abhorrentibus. Omne genus scripti gravitate Tragœdia vincit. Hinc Tragicè loqui, Comœdiæ sermo est attenuatus. Interdum tamen & vocem Comœdia tollit, ut est apud Horatium.

Iratusque Chremes tumido delitigat ore.
Et Tragicus plerumque dolet sermone pedestri.

Sequuntur affectus, qui in Comœdia sedatiores sunt ἔθη vocant Græci; in Tragœdia vehementiores, qui πάθη appellantur. Quod postremo loco posueramus, Exitus Comœdiæ lætior est, cum ejus initium plerumque sit paulo turbulentius, ac tristius; Tragœdiæ mœstus,

stus, ac funestus plane. Hoc perpetuò verum non est: Nam in Comœdia nonnunquam infelicem exitum invenias, quamvis non sine festivitate, & in Tragœdia felicem. Restant adhuc notanda Duo. Vtraque in agendo, non in narrando versatur, habetque eundem imitandi modum, & eodem spatio temporis finitur, totidemque, & iisdem partibus constat. Studiosis eloquentiæ plus multò prodest Tragœdia quam Comœdia: quanquam hæc quoque non modicè prodest. Hauriunt inde verborum delectum, splendorem, gravitatem maximam, sententiarum pondera, amplificationum rationes, affectuum varietatem, & magnitudinem, omnis denique generis præclara, & ad docendum, delectandum, promovendum summè idonea ornamenta.

De appellationibus Fabularum seu Dramatum.

CAP. XXXI.

FAbulis, seu Dramatis, sive illa Comœdiæ sive Tragœdiæ fuerint, nomina imponuntur vel a loco, vel a re, vel a persona primarum partium: sic enim non male nominabimus, quæ est præcipua inter omnes. Nomine Rei plura complector, nempe casum, eventum, fortunam, conditionem, & similia. Aliquando cum sint plures Fabulæ de eodem ad differentiam significandam conjunguntur Personæ, & res seu locus, & fiunt inscriptiones mistæ: ut, Hercules furens Senecæ; quoniam alia est Tragœdia ejusdem, Hercules Oetæus.

De Bucolica Poësi.

CAP. XXXII.

BUcolica Poësis personas humiles illas quidem ut Comœdia, veruntamen rusticas, & agrestes, non urbanas, quæ sunt paulo elegantiores, commiscitur, & est umbra quædam, seu quoddam simulacrum rusticanæ Comœdiæ: quando nimirum in duobus illis Poëmatum modis versatur; quorum alter μιμητικὸς dicitur, alter μικτὸς, de quibus egimus. Prioris generis exemplum esto Eclog. 1. Titere tu patulæ. Posterioris Ecloga 8. Pastorum Musam. Atque istis imitandi modis

dis ei cum reliquis Poëseos generibus Epopœia, Come-
dia, Tragœdia societas est. Argumenta, & personas su-
mit ab agris, & silvis, pastores, vinitores, aratores, oli-
tores, accipitque nomen potissimum à pastoribus, & ijs
quidem nobilioribus, bubulcis videlicet. Tractantur
Bucolicis vota, gratulationes, laudationes, obtrectatio-
nes, altercationes, cohortationes, pollicitationes, con-
questiones, gaudia, pompæ, cantus, hilaritates, joci. Ve-
rùm omnia agrum olêre debent. Ideò regnat in Buco-
licis Hexameter, & præterea nullum genus carminis,
propterea quod narrationibus videtur accommodatis-
simus, & cantilenis rusticis idoneus, nec ineptus actioni;
modò ne adsit granditas, neve longiore ambitu circum-
ducatur. Laudatur autem si primus & quartus pes inte-
gra voce terminetur, præsertim Dactylica.

Tytere pascentes à flumine rejice capellas.

Quod diligenter custodivit Theocrit'. Definitur Bu-
colica Poësis: *rusticarum actionum imitatio.* Fabula erit
una & simplex, non tamen digressionem non admittet.
Nec necesse erit semper esse Allegoricam. Nomina re-
bus apta fingemus: aut jam ficta à bonis auctoribus mu-
tuabimur. Oratio vocabit splendore & ornamentis, gra-
vitate, sententiarum acumine, ijsque omnibus, quæ re-
rum humilitati adversantur. Erit autem pura ac demissa:
in quo Theocritus antestat Virgilio. Partes constituunt
duas, Principium & Narrationem. Interdum aliquid
loco Epilogi adjungitur.

Bucolicorum Etymon. Origo, Partes, & Pastorum genera.

CAP. XXXIV.

Dicta sunt Bucolica ἀπὸ τῶν βυκόλων, id est, à custodia boum, seu bubulcis: βοῦς enim bos est, κόλον pabulum. Non quod de bobus & bubulcis in his tantum agatur, rerum κατ' ἐξοχὴν, hoc est, per excellentiam, quod præcipua animalia apud rusticos sint boves; & præcipui pastores bubulci. Pastorum alij dicti sunt βυκόλοι, id est bubulci à bobus, alij αἰπόλοι, id est, caprarij a capris; alij ποιμένες, id est, opilio-

nes

nes ab ovibus,quasi oviliones,quos Virgilius ultima Ecloga Upiliones vocat. Alii Opiliones, quasi ovipiliones, à pellendis ovibus dici volunt. His alij addunt συβῶτας, id est, subulcos. Quorum Bucolici Poëtæ fere non meminerunt,nisi quod quidam 10.Ecloga Bucolicorum Virgilij, Tardi venere subulci legunt,ubi alij bubulci malunt,& rectius: nam subulcorum neque Virgilius neque Theocritus meminit. Hinc poëmata βουκολικὰ, αἰπολικὰ ποιμενικὰ, nominata sunt, quæ tamen non semper sunt unius generis. Quod ad originem attinet,referunt Daphnim,cui nomen natalia dedere,in laureto enim edit' legitur,a Nympha,cũ in Sicilia vaccas, quæ Sorores Solis erant, pasceret, perditissime adamatum: quæ ei cæcitatis prædixit calamitatem, si amorẽ suum alterius pollueret consuetudine. Aliquanto post tẽpore filia Regis, eum, quod omnium pulcherrimus esset, quum deperiret,neque alio commento potiundi spes foret, vino obrutum corrupit. Hinc Bucolicæ cantiones primùm cantari cœptæ sunt, quibus hoc oculorum Daphnidis incommodum materiam dedit. Aiunt a Stesichoro poëta Himeræo ejusmodi argumentũ tractatũ primùm. Utebantur autẽ musico instrumento, quam Græci a sibilo σύριγγα. Latini ab hiatu Fistula nominant: Singulares primũ tubuli, mox bini cohærentes lino aut cera. Postremò ad septenos usque Magnitudine omnes inter se impares, sed proportione certa ad alæ figura. Jn summo qua inflabantur æquales, inæquales qua exit spiritus. Descripsit & materiam,& modum & numerum Virg. illo versu.

Est mihi disparibus septem compacta cicutis
Fistula.

Bucolica dividuntur a Virgilio in Eclogas, a Theocrito in Jdyllia. Visum est quibusdam in Bucolico carmine esse Eclogas, & Jdyllia, quod in Comœdia sunt Scenæ. Constat enim actum fuisse olim atque exhibitũ in Scena hoc quoque poëmatis genus. Quamobrem & Comicorum more præposita putantur singulis Eclogis sua nomina. Dicitur Ecloga ab ἐκλέγειν, id est, a deligendo

ligendo personas, res & sententias ex aliis, quæ lectis que verbis exponantur. Sunt qui pronuntiationem vel narrationem qualemcunque, rerum negotia exponentem hac voce seu inscriptione significari velint. Idque probare nituntur ex Ausonio, qui Eclogas scripserit, & nominaverit etiam non Bucolicas, de vita humana, & cruciatu Cupidinis. Errant qui volunt Eclogam dictam ἀπὸ τῆς αἰγὸς καὶ λόγου, quod sint de capris, seu caprearum sermones, & repugnat huic rationi scriptura, foret enim scribendum Ægloga, non Ecloga.

DE ELEGIACA POESI.

Usus, Notatio, Inventor Elegiæ.

CAP. XXXV.

Pentameter solitarius non reperitur; quanquam Virgilius uni Hexametro, quatuor continuos subjecit.

Hos ego versiculos feci, tulit alter honores.
Sic vos non vobis nidificatis aves:
Sic vos non vobis vellera fertis oves:
Sic vos non vobis mellificatis apes:
Sic vos non vobis fertis aratra boves.

Ausonius item in sententiis septem sapientum, Thaletis Milesii dicta Pentametris inclusit, quos ob elegantiam, & utilitatem ad mores formandos adolescentibus ediscendos propono.

Turpe quid ausurus, te, sine teste time,
Vita perit, mortis gloria non moritur.
Quod facturus eris, dicere distuleris.
Crux est si metuas, vincere quod nequeas.
Nil nimium, satis hoc, ut sit & hoc nimium.
Cum vero objurgas, sic inimice, juvas.
Cum falsò laudas, sic, & amice noces.

Pentameter Hexametro subditus genus quoddam gignit, quod Elegiacum vocatur, Tibullus.

Somnia fallaces ludunt temeraria nocte,
Et pavidas mentes falsa timere jubent.

Elegiaco primum res tristes, & luctuosæ mandabantur. Terentianus.

Hos elegos dixere, solet quòd clausula talis
Tristibus ut tradunt, aptior esse modis.

Hoc ipsum nomen declarat: dictum est enim ἀπὸ τοῦ ἔλεον λέγειν, vel ab ἒ, λέγειν, quod idem est ac, αἰ αἰ, λέγειν, & utraq; interjectio usitata est omnibus Tragicis. Funebribus lamentationibus potissimum inventam Elegia insinuat Ovidius in mortem Tibulli.

Flebilis indignos Elegeia solve capillos,
Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit.

Progressu temporis res secundæ, optatæ, & quidquid animus ferret, Elegis scribi cœptum est: ut querelæ, expostulationes, preces, amores, vota, laudes, gratulationes, admonitiones, convitia. Horat. ad Pisones.

Versibus impariter junctis querimonia primum,
Post etiam inclusa est voti sententia compos.

Epicedia quoque, Epigrāmata, & Epistolæ hac forma carminū conficiuntur. Jovianus Pontanus ad hymnos Elegiam convertit. Præcipiunt nonnulli in Elegiaco observandum esse, ut uno disticho sententia finiatur: Ovidius.

Gentibus est aliȷs tellus data limite certo,
Romanæ spatium est urbis, & orbis idem.
Jam seges est ubi Troja fuit, resecandaq; falce,
Luxuriat Phrygio sanguine pingis humus.

Est tamen ubi sententia suspenditur, ut vel disticho sequenti, vel etiam tertio absolvatur. Ovidius in querela Nucis.

At postquam Platanis sterilem præbentibus umbram,
Uberior quævis arbore venit honor:
Nos quoque fructifera, si nux modo ponor in illis:
Cœpimus in patulas luxuriare comas.

Idem.

Sive malum potui tamen hac vitare cavendo:
Seu ratio fatum vincere nulla potest:
Tu tamen ô nobis usu junctissime longo,
Pars desiderȷ maxima pœne mei.
Sis memor, & si quas fecit tibi gratia vires,
Illas pro nobis experiare, rogo.

Sed

Sed illud maximè cavendum est, ne post duos versus ita pendeat sententia, ut verbum in tertium usque versum reservetur.

Virtutes, & Artificium Elegorum.

CAP. XXXVI.

ORatio Elegiaca tersa sit oportet, lenis, ingenua, perspicua, morata, tenera, affectibus referta Pathetica, & sententiis exquisitis minime obfuscata atque impedita. Mirificè eam ornant frequentes commiserationes, conquestiones, exclamationes, apostrophæ, prosopopœiæ, seu fictæ personæ, excursus, παρεκβάσεις, seu breves & cum re aptè cohærentes digressiones: non modicum eidem decus accedit per allusiones ad Apothegmata. Ornatur etiam inductionibus & exemplis: exemplis, inquam, non modo à simili, verùm etiam a dissimili, & contrario interdum ad comparationem adhibentur. Interjiciuntur item sententiæ, tum breves, tum acutæ, quibus id, quod est propositum, confirmatur. Magnum imprimis Elegiæ decus est, antiquitatis aliqua significatio. Quo brevius, paucioribusque verbis antiquitates hujusmodi, sive ad fabulam, sive ad historiam, sive ad aliquem priscum ritum, moremve pertineant, efferuntur, eo venustius carmen redditur. Synalephæ, si usquam alibi, hic vitandæ sunt: frequentes item Eclipses: multum quippe fluentes illas hujus carminis delicias remorantur, atque imminuunt quodammodo, & sunt tanquam vortices ac scopuli quidam, ut in hoc Hexametro videre est.

Aut abeuntis adhuc supremum animæ halitum in auras.

Præterea & Tibullus, ut Muretus animadvertit, elegantiam quandam judicavit esse in ejusdē syllabæ continuatione: lib. 1. *Eleg.* 1.

Me mea paupertas vitæ traducat inerti.
Ipse seram teneras maturo tempore vites
Rusticus, & facili grandia poma manu.

Eleg. 3.

——*Nam posse mederi,*
Multa docet templis picta tabella tuis.

Eleg.

Eleg. 4.

Nudus & aesti tempora sicca canis.

Fit porro suavior, si Monosyllabum praecedat:

Me mea paupertas.

Idem Poeta Penthemimerim crebro negligit in Hexametro, & ex tarditate quandam jucunditatem aucupatur. Subjungemus aliquot testimonia. lib. 1. Eleg. 2. 3.

Neu strepitu terrete pedum, neu quaerite nomen.

Illic est cuicumque rapax mors venit amanti.

Tisiphoneque impexa feros pro crinibus angues.

Et Propertius id saepe facit. lib. 1. Eleg. 2.

Aspice quos submittit humus formosa colore.

Eleg.

Quid tibi vis, insane, meos sentire furores?

Lib. 2. Eclog. 8.

Sed vobis facile est verba & componere fraudes.

Ovidius interdum Caesurae subdit encliticam, & non injucundum carmen efficit. Jucundus autem quando idem sit post Enneemimmerim, ut in versu hoc qui sequitur.

3. Fastorum.

Sole tamen vinoque calent, annasque precantur.

OBSERVATIONES ALIQVOT DE Pentametro.

1. Prius Hemistichium absolvitur syllaba longa, quae dictionem finiat. Nam Caesura Penthemimeri hic necessaria est, & vitiosum est hoc carmen a Diomede positum.

Haec quoque nostrae sententia mentis erat.

2. Elisio & Collisio in omni Caesura Penthemimeri sunt durausculae, ut in hoc versu Catulliano.

Troia virum, & virtutum omnium acerba cinis.

Item.

Non desistere amare, omnia si facias.

3. Neutrum Hemistichium apte definit in dictionem Monosyllabam. Catullus.

O dii reddite mi hoc pro pietate mea.

Item

Idem.

Aut facere, hæc à te dictaque, factaque sunt.

Hinc duæ sunt exceptiones.

Cum eam altera Monosyllaba antecedit. Ovid.

Præmia si studio consequar ista, sat est.

2. Aut cum in dimensione coalescit cum dictione præcedente, idque per collisionem, ut.

Nomina mutarunt, hic Deus, illa Dea est.

Et solum constans in levitate sua est.

3. Addunt nonnulli cum Monosyllabam vocem antecedit Dissyllaba. Martialis.

Sunt hæc tria quidem Zoile, sed mea sunt.

Ovidius.

Omnis, at in magnos, culpa, Deos, scelus est.

DE FINE VERSUS PENTAMETRI.

4. Pentameter versus clauditur dictione Dissyllaba elegantissime. Propertius.

Non datur ad Musas currere lata via.

Rarius, sed non vitiose, Tetrasyllaba, Pentasyllaba, Hexasyllaba.

Tetrasyllaba. Mart.

Dantur opes nullis, nunc nisi divitibus.

Pentasyllaba. Ovid.

Lis est cum forma magna pudicitiæ.

Hexasyllaba. Propert.

Protinus ingentes sunt inimicitiæ.

Trisyllaba duriuscule, nisi impetus quidam, aut affectus, vel sententia exprimatur. Propert.

Et caput impositis pressit amor pedibus.

Tibullus.

Hæsura in nostro tela gerit latere.

vel nisi præcedat Monosyllaba. Propert.

Absueram vestris conscius in lachrymis.

Martialis.

Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit.

Vel in Epigrammatis, ubi sensus argutia magis spectatur. Martialis.

Deliciæ populi qui fuerant domini.

De-

De Lyrica Poësi.

CAP. XXXVII.

CUm olim uno genere formaque decurreret Lyricum, ob majorem voluptatem, dissimilibus numeris, & vario pedum discrimine ita temperatum est postea, ut innumerabiles Lyricorum carminum species extent. Commendatur, & ab aliis partib⁹ Poëseos quasi secernitur suavitate. Nam ut in carmine Heroico dominatur, & eminet gravitas, in Bucolico simplicitas, in Elegiaco teneritas & mollities, in Iambico, & Satyrico, acrimonia, & acerbitas, in Comœdia joci, in Tragœdia πάθος, in Epigrammatis acumen, sic in hoc carminis genere Poëta se totum ad deliniendas hominum mentes varietate, & brevitate versiculorum, ac totius cãtilenæ exquisita vocum elegantia, nitore, sono, concinnitudine numerorum, descriptione rerum suapte natura maxime delectabilium fingere, & accommodare consuevit.

De Nominibus Lyricorum versuum.

CAP. XXXVIII.

QUod hæc carmina cum cantu, & ad Lyram pronuntiari solerent, a canendo, ᾠδαὶ (& forma diminutionis ᾠδάρια, parvæ odæ, seu odulæ) ut latinè carmen eadem ratione, κατ᾽ ἐξοχὴν ab instrumento musico, Lyrica, & vates Lyrici cognominati sunt. Dicuntur præterea Græcis appellationibus μέλη, μολπαὶ ἄσματα, quarum eadem est potestas quæ primis; illius cantus enim iis signatur. A Melos fit Melicum, quod pro Lyrico usurpatur. Lyricum a laudatione, atque votis appellatur Hymnus. Pindari Odas inscriptas videmus εἴδη, quasi Poëmata sint rerum imagines quædam, ut vox Latinè sonat, Formæ, Species, hinc εἰδύλλια, formulæ: fortassis Formulæ poëmatis, seu parva poëmata: qualia de Græcis fecit Theocritus Syracusanus, de Latinis Ausonius.

De partibus Odarum.
CAP. XXXIX.

CArmen Lyricum, quod scholiastæ Pindari tradiderunt, antiquitas tantum erat Monostrophon, posterius tribus partibus constare cœpit: Strophe, Antistrophe, & Epodo. Laudes quippe Deorum Dearumque carminibus comprehensas, aram circumiens chorus decantabat. Primum ambitum, quo sinistrorsum ingrediebantur, στροφὴν, Conversionem: alterũ quem dextrorsum redeuntes conficiebant, ἀντιστροφὴν, reversionem: ipsa cantica Oden, & Antoden vocabant: quæ quidem ab illis itionibus, & reditionibus etiam Strophæ & Antistrophæ. Tandem in medio, & velut in conspectu Deorum quiescentes quod reliquum erat cantus persolvebant: id ἐκ τοῦ ἐπάδεσθαι τῇ στροφῇ, καὶ ἀντιστροφῇ, quod accineretur cæteris partibus, sive διὰ τὸ μετὰ τὴν στροφὴν ᾄδεσθαι, quod post Strophon canebatur, ἐπῳδὸς dicebatur. Strophæ & Antistrophæ totidem, ac eisdem versibus, pari ferè numero syllabarum componebantur. Epodus alios, vel plures, vel pauciores, quam ille recipiebat. Si quando Oda plures Strophas, & Epodos haberet, in sequentibus præcedentium ratio custodiebatur. Et hic quidem mos Græcis fuit. Quod verò præscriptum est Odis Horatianis: Ode dicôlos, tricôlos, distrophos, tetrastrophos, &c. declarat ex duobus, tribus, aut quatuor diversis generibus conflatas esse: & aliquando post Secundum, interdum post Tertium, aut Quartum carmen Reversionem fieri ad primum genus.

A compositione carmen dicitur.

Monocôlon, latinè uniforme seu unimembre, quod constat ex uno genere carminis: ut cum omnia Hexametra, Iambica, vel Asclepiadea sunt.

Dicolon, quando duo carminum genera miscentur: ut Hexametrum cum Pentametro: Glyconium cum Asclepiadeo.

Tricôlon, cum tria miscentur genera. Sic Tetracôlon cum quatuor.

A Ka-

A Reversione carmen dicitur.

Distrophon, cum post secundum versum, ad prius genus revertimur: ut in Elegiacis.

Tristrophon, cum post tertium versum fit ad primum reditus.

Tetrastrophon, ubi post quartum versum fit reditus ad primum. Exempla sunt apud Horatium, qui ultra hunc numerum non excedit.

Pentastrophon, cum post quartum versum fit regressio ad primum. Exempla apud Prudentium in Romano, & Eulalia reperiuntur.

A numero syllabarum dicitur.

Adonium carmen Pentasyllabum. Glyconicum Heptasyllabum, Phalæcium Hendecasyllabum, quod nomen etiam Sapphico convenit.

Ab inventore carmen dicitur.

Adonium. Sapphicum. Glyconicum. Phalæcium. Asclepiadeum. Pherecratium. Pindaricum. Aristophanicum. Almanicum. Alcaicum. Hipponacticum. Archilochium.

A numero versuum carmen dicitur.

Distichon. Tetrastichon. Hexastichon. Ogdoastichon. Decastichon. Dodecastichon, &c.

A materia carmen dicitur.

Heroicum. Elegiacum. Satyricum. Comicum. Tragicum. Bucolicum. Georgicum. Epitaphium. Epicedium. Epinicium. Epithalamium. Genethliacum, &c.

A Pede crebriore carmen dicitur.

Dactylichum. Iambicum. Trochaicum. Anapæsticum. Choriambicum. Ionicum. Pæonicum. Antispasticum.

A depositione carmen dicitur.

Catalecticum. Acatalectum. Brachicatalectum. Hypercatalectum, de quibus in Prosodia.

A mensura carmen dicitur.

Catalectum. Iambicum. Trochaicum. Tetrametrum. Pentrametrum. Hexametrum.

Eteostichon carmen dicitur, quod annorum numerum continet.

Heme-

Hemerostichon, quod dierum numerum habet.

Acrostichis, cujus initiales versuum litteræ ordine collectæ certum sensum præbent. In Acrostichide Servatoris nostri eulogium inclusit Sibylla, quam legerat Cicero, meminitque tam celebris carminis in libris de Divinatione. Idem nonnunquam in medio & fine versuum fit.

DE HYMNO.

Definitio Hymni.

CAP. XL.

HYmnus, proprie si loquamur, *nihil est aliud quam ἡ εἰς Θεὸν ᾠδή, Dei laus per carmen, sive cantus in Deum*, Sicut Scholiastes Sophoclis definivit. In qua quidem Poësi vates Christianus cupide, & cum lætitia versari debet: est enim tum propter rem subjectã, tum propter quandam divinam delectationem nobilissima. Etsi Hymnus proprie Dei Opt. Max. laus est, licet tamen nobis etiam Divos hoc est eos, qui ex hac ærumnosa hominum vita demigrantes, in cœlum recto itinere pervenerunt, & ab Ecclesia Catholica præcipua veneratione, templis ædificatis, diebus festis, & precibus & ceremoniis anniversariis coluntur, Hymnis celebrare, pro illis commentitiis, ac detestandis Ethnicorum numinibus, Jove, Mercurio, Baccho, Junone, Pallade, Venere. Ita videmus quotidie sacris in ædibus, Hymnos de gloria & virtute cœlestium à piis, sanctisque viris conscriptos decantari. In quibus quanquam verborum pigmenta & sermonis puritatem non cernimus, pietatem reveremur ac suscipimus.

De Hymnis in Deum Opt. Max.

CAP. XLI.

DEum esse unum in essentia, trinum in personis, omnes qui sumus Christiana disciplina imbuti credimus. Licebit ergo Poëtis Deum modò ut Unum canere, eique bonorum omnium summam perfectionem & copiam tribuere, modò singulas Personas seorsum celebrare, & religiose ac timide proprietates earum, quibus distingui solent, explicare.

Visum

Visum hic perlegantem M. Antonii Mureti Hymnum, quibus apponere in S. Trinitatem.

O nullis hominum pervia sensibus,
Naturæ penitus sola capax tuæ,
Cujus condita sunt omnia numine,
Æterna & monas & trias.
Nato æquæve Pater, Nateque par Patri,
Et manans ab utroque inclyte Spiritus,
Circumfusa tuo nubila lumine,
Nostro discute pectore.
Da mens per speculum cernere te queat
Nostra, & posthabitis te petat omnibus,
Ejussisque tuis pendeat, & tibi
Soli dedita serviat.
Tu clemens miseris da veniam Pater:
Tu Fili miseris sterne viam ad Patrem:
Tu sanctum miseris Pneuma vagantibus
Præfer conspicuam facem.
Simplex ætherei numinis Unitas,
Quæ distincta eadem est, veraque Trinitas,
Æternis vigeat semper honoribus,
Et terra simul & polo.

De Hymnis in Divos.

CAP. XLII.

IN Hymnis Divorum eligemus unum aliquod factũ, unam aliquam præclarissimam virtutem, seu plures, prout longi esse in animum induxerimus, & illam illasve, quam poterimus suavissimè elegantissimeque prosequemur. Licebit autem vel simpliciter extollere, & admirari Sanctum: vel tum hoc facere, tum ipsis laudibus brevem precationem annectere: qua id ab illo petamus, quod ipsum in primis Deo annuente, nobis concedere velle existimabimus: Interdum tantummodo aliquid rogare Divum toto Hymno possumus, quamvis ejusdem laudes nunquam non intercurrent, & usitatum esse omnes nôrunt laudare eum, à quo quid petas. Non indigent Cœlites nostris laudibus: at nos eorum beneficiis indigemus. Initium Hymni venustum est, quando

quando cæteros mortales invitamus ad Sanctorum nobiscum concordibus votis modulanda præconia : cum salutamus eosdem, ut prudentius Bethlehemitas pueros.

Salvete flores Martyrum,
Quos lucis ipso in limine,
Christi insecutor sustulit.

Item cum exordimur ab Exclamatione. Exclamationibus autem & admirationibus totos interdum Hymnos complere licitum est. Jam vero Hymnis Ecclesiasticis perpetuo eam clausulam adjungi animadvertimus, qua Patri, Filio, & Spiritui sancto gloria, honorque attribuitur his aut similibus rationibus.

Deo Patri sit gloria
Ejusq; soli filio,
Cum Spiritu paracleto
Et nunc, & in perpetuum :

Hoc servavit Hieronymus Vide Hymno in D. Homobonum.

Regi tamen sit gloria
Horum datori munerum.
Qui trinus, unus, omnia
Regnat Deus per secula.

Et Sannazarius in divum Gaudiosum.

Laus tibi cœli Pater, atque princeps,
Omnium rector simul & creator,
Quem fides veri studiosa trinum,
credit & unum.

Et Muretus omnes hymnos suos ita concludit.

Simplex ætherij numinis unitas,
Quæ distincta eadem est, veraq; trinitas,
Æternis vigeat semper honoribus,
Et terra simul & polo.

Idem, Hymnum in D. Sylvestrum Pontificem Max. festivè admodum inchoavit ab Apostrophe ad urbem Roman. Scimus autem hæc esse insigne orationis ornamentum apud Rhetores : imo etiam apud Poëtas.

Priscos Roma duces desine laudibus
Efferre immodicis, qui valida manu

Fines

Fines imperii protulerunt tui
Quocunque Oceanus patet.
Hic solus tibi plus contulit omnibus,&c.

Præterea Hymnus in die Epiphaniæ, est colloquium elegans & pium inter Poëtam, & Magos: interrogat Poëta, quæ ipsos caussa è patrio solo huc adduxerit, quem quæsitum venerint, cui munera apportent. Respondent illi ad singula. Tum rursus percunctatur, quid singula dona sibi velint: Id Magi explicant. Hymnus ita distinctus sequitur.

Poeta.

Quæ vos caussa Magi, dicite, perpulit
E vestris iter huc carpere finibus?
Quem tanto studio quæritis anxii?
Quove hæc munera pertinent?

Magi.

Nos stella insoliti luminis huc trahit.
Et dux certa viam perpetuo præit,
Judææ populis quæ cupientibus
Regem, significet datum.

Poëta.

Auri isthæc, sed enim quid sibi pondera,
Myrrhæ mirificus quid sibi vult odor,
Aut quæ, cum populus sacra Deo fecit,
Aris Thura solent dari?

Magi.

Rex auro colitur, Thura Deum decent.
Nostri Myrrha homines post obitum linunt:
Huic ergo hæc pariter munera congruunt.
Qui Rex est, & Homo, & Deus.

Cavenda sunt ὁμοιοτέλευτα in Demetris Iambicis, quæ in Ecclesiasticis Hymnis perpetuo solent anxieque servari. Nec mirum, quandoquidem leporem similiter quæsitum studiosè videmus in alijs plurimis, quæ leguntur, & canuntur in templis. Si inciderint cum aliqua festivitate, non erunt rejicienda, tanquam absolutè semperque vitiosa. Iuvestiganda autem, & continenter usurpanda nequaquam.

Metra,

Metra, & longitudo Hymnorum.
CAP. XLIII.

HOmerus, & illo major natu Orpheus, & Callimachus, carmine Hexametro hymnos permultos in Deos, Deasque longis versibus condiderunt, qui ad Cytharã canebantur. Hos fœliciter imitati sunt eodem carminis genere recentiores nõnulli. Vidi præterea, sicut ante eum Jovianus Pontanus, Elegiacum carmen adhibuit, cum in Christum e cruce pendentem Hymnum faceret. In Hymnis Ecclesiasticis ferme Lyrica tantum metra frequentantur, & ex horum generibus, ut plurimum Iambica Dimetra Acatalecta, itemque Sapphica. Hymni, qui Hexametris versibus fiunt, ut plurimum sunt longissimi. Aliorum generum plerumque contracti sunt, & non ita multorum carminum. Quanquam Aurelius Prudentius pæne semper conficiat longissimos. Certa mensura constitui non potest. Ex una Strophe (sic quippe licet appellare qualiumcunque versuum quaternionem) non fit Lyricum, nec Hymnus. Ex duabus apud Horatium legimus Sapphica lib. 1. Ode 30.

O Venus Regina Cnidi, Paphiq́;
Sperne dilectam Cypron, & vocantis
Thure te multo Glyceræ decoram
Transfer in ædem,
Fervidus tecum puer, & solutis
Gratiæ zonis, properentq́; Nymphæ,
Et parum comis sine te juventas,
Mercuriusque.

Et ejusdem libri Ode ultima,

Persicos odi puer apparatus:
Displicent nexæ philyræ coronæ,
Mitte sectari rosa quo locorum
Sera moretur.
Simplici myrto nihil allabores
Sedulus curo, neq́; te ministrum
Dedecet myrtus, neque me sub arcta
Vite bibentem.

Et

Et lib. 3. Ode 22.

Montium custos nemorumq; virgo,
Quæ laborantes utero puellas
Ter vocata audis, adimisq; leto
Diva triformis:
Imminens villæ tua pinus esto:
Quam per exactos ego letus annos,
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.

De Iambico carmine.
CAP. XLIV.

IAmbicum carmen ἡ ἀπὸ τῷ ἰαμβίζειν, id est, convitiari, probra jacere nominatū esse contendit Aristoteles. Iambea poësis potissimum exercetur in objurgationibus, reprehensionibus, vituperationibus, detestationibus, quorum omniū materia sunt vitia, scelera, flagitia, mali mores denique: item quæcunque non decēt, aut aliena sunt virtutis, gravitatis, honēstatis. Usurpant etiam Iambū, etiamsi id minus proprie, in laudatione, in gratulationibus Catullus, & Flaccus. Ille Phaselum suam prædicat, & peninsulam Sirmionem. Hic vitam rusticam.

Beatus ille qui procul negotiis,
Ut prisca gens mortalium,
Paterna rura bobus exercet suis,
Solutus omni fœnore.
Nec excitatur classico miles truci,
Nec horret iratum mare,
Forumque vitat, & superba civium
Potentiorum limina.

Nomine Iambi seu Iamborū eruditis tum pes, tum versus sæpenumero appellatur. Hac eadem voce intelligitur & illud genus Senarij, quod ultimum pedē Spondeum postulat, loco Iambi, quem tamen spondeū præcedat Iambus. Quod idcirco fieri oportet, ut versus nimia tarditate non languescat. Quanquam Græci quibus est nihil negatum, & Severinus Boëtius lib. de consolat.

consolat. Philosophiæ spondeum Quinta sede collocare non verentur.

Quisquis profunda mente vestigat verum,
In se revolvat intimi lumen visus.

Hujusmodi versus Scazontes, seu choliambi, quasi dicas claudicantes seu claudi, aut mutilati Iambi vocantur: (priores enim qui Iambo finiuntur, Recti dicuntur) quibus persæpe utitur Martialis. Etenim cum versus Jambicus ad maledicendum reperiatur aptissimus, tum in hoc uno negotio supra cæteros isti Scazontes excellunt, de utroque, Ovid. 1. remed.

Liber in adversos hostes stringatur Iambus,
Seu celer, extremum seu trahat ille pedem.

De Iambicis, & Trochaicis, Comicis, seu mixtis.

Cap. XLV.

Poëtæ Comici ut quotidianum sermonem imitarentur, & populi plausum captarent, orationemque prosæ simillimā redderent, locis omnibus in utroque carminis genere præter Jambum, & Trochæum pedes proprios, usurpant promiscue improprios pedes quatuor, Tribrachim, Spondeum, Anapæstū, Dactylū, excepta ultima regione, quam in Jambicis Jambus, in Trochaicis Trochæus semper occupat. Exemplum Jābici Trimetri Acatalecti habes, Scen. 1. Act. 1 Andriæ.

Quod plerīq; omnes faciunt adolescentuli.

Et quæ sequuntur. Trochaici vero Tetrametri Catalecti Scen. 4 Act. 1. ejusdem Comœdiæ.

Audivi Achillis jamdudum: Lesbiam adduci jubes, &c.

Sed hæc Comicorum & Tragicorum veterum licentia est, quam Græci Tragici, & Latin' Seneca, non putarunt sibi concedendam. Comici ut populo similiores fierent, nec ab ejus sermone multum recederent, pro personarum & temporis ratione & respectu, miscent Jambicis Trochaicos, Octonariis Senarios, Catalectis Acatalectos.

De Satyrica Poësi Nomen, & Origo.

CAP. XLVI.

SAtyra poëma est urbanum, jocosum, salsum, ad reprehendendos mores corruptos, & accusandum vitæ improbitatem comparatum. Satyræ appellatio undenam facta sit necdũ pro certo affirmari potest. A lancis genere inditam esse quibusdam placet: Jllo nempe quo sacris cerealibus primitiæ inferebantur fructuum dissimilium. Sic in Satyra, inquiunt, variæ ac diversæ res tractari solent, quibus illa velut expletur & satiatur. Hinc itaque à satietate Satyram, quasi Saturã appellari visum est. A saliendo quoque dictam, crediderunt aliqui ob argumentorum varietatem. Per quam fit, ut more Satyri animantis illius sine modo atque ordine huc illuc ferri, rapi, & volitare videatur. Quid si ab ipsismet Satyris? quando in hoc poëmate videmus. Diis illis petulcis, lascivis, dicacibus digna proferri? Primus Satyrographus fuit Lucillius, major avunculus Pompeij Magni, hic in civium vitiis liberrimè, ac falsissimè accusandis, primo Jambis usus est: Deinde Senarios in Hexametros mutavit, quia hic versus narrationi congruebat magis. Post Lucillium nnmerantur, Terentius, Varro, Horatius, Persius, Juvenalis.

Argumenta, finis, utilitas Satyræ.

CAP. XLVII.

QUemadmodum priscæ illius Comœdiæ, item Jamborum, & quorundam Epigrammatum, ita Satyræ quoque materia dici potest turpitudo vel risu digna, vel odio. Quocirca si quid ridiculum, aut odiosum non est, habet autem luctum, terrorem, cõmiserationem, ut res Tragœdiarum, in Satyram minime cadit. Jrridet & exagitat Satyra inertes, parasitos, deformes, loquaces, ingratos, libidinosos, potatores avaros, fœneratores, sicarios, fures, adulteros, &c. Recte fecerit, qui morbos animi Satyræ subjecerit, quod in his non secus occupata est, quam Medicorum ars in doloribus, vulneribus, & ægrotationibus corporum. Proponit utraque sibi sanitatem, sed ista oratione, illa potionibus &

herbis. Medicinas ambæ ægrotis faciunt amaras, insuaves, & ingratas, secant, urunt, non parcunt. Satyra utimur ad homines absterrendos à vitiis, & ad virtutem objurgationẽ, irrisioneque impellendos. Ex quo patet, quanta sit ejus utilitas: Corriguntur nimirum perversi, & reliqui aculeos Poëtarum istorum metuentes, à nequitia, & scelere longius refugiunt. Et quoniam amore virtutis abstinere se à pravis actionibus nolunt, formidine hujus pœnæ, & infamiæ, quod nolunt, id facere compelluntur. Veruntamen joci, & sales Satyrici, carere obscœnitate rerũ, verborumque debent, & crimina libidinesque ita reprehendi, ut nedum animos reorũ purgare volumus, alios interim sinceros, & innocentes collutulemus, & ad morum turpitudinem quasi invitemus. Diligentior hac in re Persius, & severior quam Horatius & Juvenalis.

Artificium Satyræ.

CAP. XLVIII.

DOcuimus Satyram quandã esse Medicinam: quapropter ne ea ob amaritudinem ab ægroto statim respuatur, imitandi erunt medici nobis, de quibus ita Lucretius.

Nam veluti pueris absinthia tetra medentes
Cum dare conantur, prius oras pocula circum
Contingunt mellis dulci flavoq; liquore,
Vt puerorum ætas improvida ludificetur
Labrorum tenus, interea perpotet amarum
Absinthi laticem, deceptaque non capiatur
Sed potius tali tactu recreata valescat.

Eodem prorsus modo illinendæ sunt quibusdam suavitatibus objurgationes Satyricæ, ut æquiore animo excipiantur; jocis nempe & facetiis, quibus quodammodo animi ad hanc alloqui amaram potionem exhaurendam præparantur, & inducuntur. Sed oræ poculi, nimirum urbanitate ista condiuntur, & tum demum sentitur medicamenti amarities, cum est in ipsa viscera demissum. Et quamvis ad virtutem cohortari, a vitiis autem avocare magna contentione debeat Satyra, non

ideo

ideo tamen eam de ipsis disputare convenit: quod munus Philosophiæ relinquendum est, quæ & magistra virtutum, & vitiorum sola explicatrix habetur. Versutum, sagax, callidum, disertum, acutum ingenium hic requiritur, & à leporibus minimè abhorrens, atque alienum. Partes certas nullas habet: aliquando insinuatione, sæpius abrupto, & incitato principio utitur. Et licet abrupta principia sint, ad totius tamen corporis compositionem pertinere debent: semperque loco Exordii aliquid esse necesse, quod ad ea, quæ sequuntur facilem comparat benevolumque auditorem. Horatius principio Satyræ primæ id proponit, quod ubi longa exemplorum enumeratione probavit, apte concludit: Satyram integram in Poeseos studiosorum gratiam libuit ascribere.

Qui fit, Mæcenas, ut nemo quam sibi sortem,
Seu ratio dederit, seu sors objecerit, illa
Contentus vivat, laudet diversa sequentes?
O fortunati mercatores, gravis annis
Miles ait, multo jam fractus membra labore.
Contra mercator, navim jactantibus Austris,
Militia est potior. Quid enim? Concurritur: horæ
Momento, aut cita mors venit, aut victoria læta.
Agricolam laudat juris, legumque peritus,
Sub galli cantum Consultor, ubi ostia pulsat.
Ille datis vadibus, qui rure extractus in urbem est,
Solos fœlices viventes clamat in urbe.
Cætera de genere hoc (adeo sunt multa) loquacem
Delassare valent Fabium; ne te morer, audi,
Quo rem deducam: Si quis Deus, en ego, dicat,
Jam faciam quod vultis: eris tu, qui modo miles,
Mercator; tu consultus modo, rusticus: hinc vos,
Vos hinc, mutatis discedite partibus, eia
Quid statis? Nolunt. Atqui licet esse beatis.
Quid caussæ est merito quin illis Jupiter ambas
Iratus buccas inflet? neque se fore post hac
Tam facilem dicat, votis ut præbeat aurem?
Præterea, ne sic, ut qui jocularia, ridens

Percurram (Quanquam ridentem dicere verum
Quid vetat ?) ut pueris olim dant crustula blandi
Doctores, elementa velint ut discere prima :
Sed tamen amoto quæramus seria ludo
Ille gravem duro terram qui vertit aratro,
Perfidus hic caupo, miles, nautæque per omne
Audaces mare qui currunt hac mente laborem
Sese ferre, senes ut in otia tuta recedant,
Aiunt : quum sibi sint congesta cibaria, sicut
Parvula nam exemplo est magni formica laboris :
Ore trahit quodcunque potest atque addit acervo
Quem struit, haud ignare, ac non incauta futuri.
Quæ simul inversum contristat Aquarius annum,
Non usquam prorepit, & illis utitur ante
Quæsitis patiens, quum te neque fervidus æstus
Dimoveat lucro, neque hyems, ignis, mare, ferrum ;
Nil obstet tibi, dum ne sit te ditior alter,
Quid iuvat immensum te argenti pondus & auri,
Furtim defossa timidum deponere terra,
Quod si comminuas, vilem redigatur ad assem.
At ni id fit quid habeat pulchri constructus acervus ?
Millia frumenti tua triverit area centum,
Non tuus hoc capiet venter plus quam meus, ut si
Reticulum panis venales inter onusto,
Forte vehas humero, nihil solus accipias, quam
Qui nil portarit. Vel dic, quid referat intra
Naturæ fineis viventi, iugera centum, an
Mille aret ? At suave est ex magno tollere acervo.
Dum ex parvo nobis tantundem haurire relinquas,
Cur tuus plus laudes cumeris granaria nostris ?
Ut tibi si sit opus liquidi non amplius urna,
Vel cyatho, & dicas magno de flumine mallem
Quam ex hoc fonticulo tantundem sumere, eo fit
Plenior ut si quos delectat copia iusto,
Cum ripa simul avulsos ferat Aufidus acer.
Atqui tantulo eget, quanto est opus, is neque limo
Turbatam haurit aquam, neque vitam amittit in undis.
At bona pars hominum decepta cupidine falsa,

Nil

Nil satis est, inquit, quia tanti, quantum habeas, sis.
Quid facias illi? jubeas miserum esse libenter,
Quatenus id facit ut quidam memoratur, Athenis
Sordidus ac dives, populi contemnere voces
Sic solitus: populus me sibilat, at mihi plaudo
Ipse domi simul ac nummos contemplor in arca,
Tantalus à labris sitiens fugientia, captat
Flumina. Quid rides? mutato nomine de te
Fabula narratur: congestis undique saxis
Indormis inhians, & tanquam parcere saccis
Cogeris, aut pictis tanquam gaudere tabellis.
Nescis quid valeat nummus, quem præbeat usum.
Panis ematur, olus, vini sextarius, adde
Queis humana sibi doleat natura negatis.
An vigilare metu exanimem, noctesque diesque
Formidare malos fures, incendia, servos,
Ne te compilent fugientes: hoc juvat? horum
Semper ego optarim pauperrimus esse bonorum.
At si condoluit tentatum frigore corpus,
Aut alius casus lecto te adfixit, habes qui
Adsideat, fomenta paret, medicum roget, ut te
Suscitet, ac reddat natis, charisq; propinquis.
Non uxor salvum te vult, non filius, omnes
Vicini oderunt, nati, pueri, atque puellæ.
Miraris, quum tu argento post omnia ponas,
Si nemo præstet, quem non merearis amorem?
At si cognatos, nullo natura labore
Quos tibi dat, retinere velis servareque amicos,
Infœlix operam perdas: ut si quis asellum
In campum doceat parentem currere frenis.
Denique sit finis quærendi: quumque habeas plus,
Pauperiem metuas minus, & finire laborem
Incipias, parto quod avebas: nec facias quod
Vvidius quidam (non longa est fabula) dives,
Ut metiretur nummos: ita sordidus ut se
Non unquam servo melius vestiret, adusquè
Supremum tempus, ne se penuria victus
Opprimeret, metuebat, at hunc liberta securi

 Divisit

Divisit medium fortissima Tyndaridarum:
Quid mi igitur suades, ut vivam Mævius; aut sic
Ut Nomentanus; pergis pugnantia secum
Frontibus adversis componere. Non ego avarum
Quum veto te fieri, vappam jubeo, ac nebulonem.
Est inter Tanaim quiddam, socerumque Viselli.
Est modus in rebus, sunt certi denique fines:
Quos ultra, citraque, nequit consistere rectum.
Illuc unde abii redeo: nemon ut avarus
Se probet, ac potius laudet diversa sequentes:
Quodque aliena capella gerat distentius uber,
Tabescat: neque se majori pauperiorum
Turbæ comparet? hunc, atque hunc superare labores.
Sic festinanti semper locupletior obstat:
Ut quum carceribus missos rapit ungula currus,
Instat equis auriga suos vincentibus illum
Præteritum temnens extremos inter euntem.
Inde fit, ut raro, qui se vixisse beatum
Dicat, & exacto contentus tempore vitæ
Cedat, uti conviva satur reperire queamus.
Jam satis est, ne me Crispini scrinia Lippi
Compilasse putes, verbum non amplius addam.

Notatio, & usus Epigrammatis.
CAP. XLIX.

EPigrammata παρὰ τὸ ἐπιγράφειν, superscribere, seu inscribere, principio erat tantum, ἐπιγραφὴ, superscriptio seu inscriptio, & quidem ἄμετρος, seu numeris libera pro elogiis inscripta, aut in ista statuis, trophæis, imaginibus, clypeis, navibus, sepulchris, monumentis, delubris, ædificiis, magnificis demũ operibus. Postea quidquid de re tum animata, tum inanimata eleganter, acute, urbane, breviter ἐμμέτρως, seu versu dictum esset, seu laudationem, seu vituperationem, seu triste, seu lætum, seu aliud quippiam contineret, Epigrammatis ambitu, ac terminus includebatur, nullo ad inscriptionem respectu.

Defi-

Definitio Epigrammatis, ejusque Divisiones.
CAP. I.

E*Pigramma*, id est, proprium Poëtarum, *est quoddam breve poëma cum simplici cujuspiam rei, vel personæ, vel facti indicatione: aut ex propositis aliquid deducens.* Hæc definitio ex divisione conficitur, quemadmodum Cicero in Tropicis definire docet, & duo summa Epigrammatis Genera, spectata eorum forma comprehendit. Simplex nimirum & Compositum. *Simplex est in quo res aliqua, persona, seu factum exprimitur, nullaque inest comparatio*: quemadmodum in his duobus exemplis. Æn. 3. Æneas dedicans clypeum Abantis rem carmine signat, nempe hoc.

Æneas hæc de Danais victoribus arma.

Plura de se Virgilius illo disticho, quod sibimet moriens fecit.

Mantua me genuit, Calabri rapuere, tenet nunc
Parthenope, cecini pascua, rura, duces.

Indicat patriam, locum mortis, sepulturæ, genera scriptorum suorum, in quibus duobus exemplis nihil nisi indicatio, nulla compositio. *Compositum quod ex propositis quiddam, idq; aut Majus, aut Minus, aut Æquale, aut Diversum, aut Contrarium deducit.* In omnibus his collationes sive relationes perspicis, quibus & tollitur simplicitas, & gignitur comparatio, vel compositio. Exemplum ubi Majus aliquid ex propositis deducitur, hoc sit Mart. lib. 1. de Carpophoro.

Sæcula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent.
Jam nullum monstris orbe fuisset opus
Non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,
Arcas Mænalium non timuisset aprum.
Hæc armata manus Hydræ mors una fuisset,
Hinc percussa foret tota Chimæra semel.
Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros,
Solvere & Hesionem solus, & Andromeden.
Herculeæ laudis numeretur gloria, plus est
Bis denas pariter perdomuisse feras.

Et lib. 11. laudatur Nerva Trajanus:

Tanta est tibi recti reverentia, Cæsar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat, sed Numa pauper erat.
Ardua res hæc est, opibus non tradere mores,
Et cum tot Crœsos viceris, esse Numam, &c.

Quando Minus.

De C. Julio Cæsare.

Spectat Alexandri picta ut certamina Cæsar?
Ast ego nondum aliquid gessi, ait illacrymans,
Quod si & Alexander spectâsset Cæsaris acta,
Dixisset: Persas vincere pigritia est.

Quando par aut simile.

Catullus ad Quintum.

Quinti si tibi vis oculos debere Catullum.
Aut aliud si quid carius est oculis:
Eripere ei noli multo quod carius illi
Est oculis, si quid carius est oculis.

Martialis lib. de Leone Cæsaris, in cujus ore ludebant lepores illæsi.

Æthereas aquila puerum portante per auras,
Illa sum timidis unguibus hæsit onus:
Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
Quæ majora putes miracula? summus utrique
Auctor adest: hæc sunt Cæsaris, illa Jovis.

Quando dispar, seu diversum, Martialis de leone & lepore. lib. 1.

Rictibus his tauros non eripuere Magistri,
Per quos præda fugax itque, reditque lupus.
Quodque magis mirum, velociter exit ab hoste,
Cum nil à tanta nobilitate refert.
Tutior in sola non est cum currit arena,
Nec cavea tanta conditur illa fide,
Si vitare canum morsus, lepus improbe quæris,
Ad quæ confugias, ora leonis habes.

Quando contrarium seu repugnans Catullus.

Odi & amo, quare id faciam, fortasse requiris,
Nescio, sed fieri sentio, & excrucior.

Marti-

Martialis ad Dindimum. lib. 5.

Insequeris, fugio, fugis, insequor; hæc mihi mors est:
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

In habentem varios mores, lib. 14.

Difficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem,
Non possum tecum vivere, nec sine te.

Sunt qui tres tanquam classes Epigrāmatum constituere. Vnam eorum, quibus ad rerum inscriptiones utimur, unde nomen ipsum est natum, quæque prima origo Epigrammatis fuit. Alteram quibus laudes alicujus, aut vitia explicamus, sive, quibus laudamus, aut vituperamus. Tertiam, quibus fortuitum quippiam, vel novum, vel admirabile, quod acciderit, argutè exponim⁹, vel ipsi aliquid excogitamus, & comminiscimur. Fortuiti, & rari seu inopinati eventus est illud Carpyllidæ in eum, qui piscaturus, reti caput naufragio mortui attraxit: quod cum manu scalpendo sepulchrum parans terræ mandaret, improviso thesaurum invenit. Conclusio est: Justos viros pietatis mercedem haud amittere.

Capturo pisces humata in littore seta,
Naufraga sorte hominis calva prehensa fuit.
Qui caput avulsum membris miseratus, inermi
Prosubiens fecit vilia busta manu.
Pondus ubi infossi terræ grave reperit auri,
Gratia sic justis nulla bonisque perit.

Et illud Germanici Cæsaris ex Græco.

Thrax puer astricto glacie dum ludet in Hebro,
Frigore concretas pondere rupit aquas.
Dumque imæ partes rapido traherentur ab amne,
Abscidit heu tenerum lubrica testa caput.
Orba quod inventum materdum conderet urna,
Hoc peperi flammis, cætera, dixit, aquis.

Admirabile seu magnum sit hoc, de matre Lacæna: quanquam etiam fortuita sæpe magna sunt, & contra item magna fortuita.

Matullus.

Mater Lacæna conspicata filium,
Relicta inermem parmula,

Progressa contra trajiit ferro latus,
Super necatum his increpans:
Abi hinc, morere, non digna me proles, abi,
Mentite patriam, & genus.

DIVISIO EPIGRAMMATUM *secundum tria anteposita Poëmatis genera.*

POtest Epigramma revocari partim ad Tragœdiam, partim ad Comœdiam, partim denique ad Epopœiam. Quare cum hæc tria Genera Poëseos materia discrepent, Epigrammatis item materia non erit una, sibique similis: ideo nec ipsa Epigrammata. Et Epopœia sumit Epigramma, laudationis imprimis excellentium virorũ, urbium, fluviorum, portuum, locorum, fontium, monumentorum, &c. Fabulosa quoque haud aliundè sumuntur. Hinc igitur fit, ut in Epigrammate loquatur mira cum venustate Deus, aut Nympha, Satyrus, &c. quin aliquando amnis, fons, arbor, statua, urbs, tumulus, locus, animal, cum aliis, aut cum ipsomet Poëta. Tragœdiæ propriè est rerum gravium, illustriumque tractatio, quæ multum doloris, & cõmiserationis, multum pariant admirationis. Dolorem afferunt atrocia, commiserationem eadem ipsa, si aut immerenti eveniunt, aut accidant inter consanguineos, inter parentes & liberos, inter fratres & sorores. Fortuita commovent admirationem. Sunt autem admirabiliora, quando præter opinionem aliud ex alio dependet, ut in vita Oedipi, de quo habemus Tragœdiam Senecæ. Hæc omnia aptissima sunt conficiendis Epigrammatis. Ad Tragœdiam quoque rejiciantur, quæ in mortem, interitumque alicujus scribuntur: est enim per se res Tragica mors. In Comœdia prisca, Poetæ homines impune nominatim accusabant, irridebant, contemnebant. Quæ materies, probrosa & ridicula scilicet, convenit etiam Epigrammatis, quorum auctores aliena peccata patefaciunt, insectantur, atque rident. Nec nominibus abstinent, quod reprehendit præfatione lib. 2. Mart. quamvis ea sæpius commu-

sint, aut pro veris ficta supponant : rem enim ipsam intelligi ab omnibus nihil vetat, pudori autem & famæ hominum consulendum est, si consuli adhuc potest. Vetus quoque Comœdiæ lascivis vocibus, & sententiis abundabat, quæ consuetudo in Epigrammata irrepsit, quorum plurima, potissimum Martialis, videmus esse plena turpitudine & nequitiæ. Ab Epigrãmatis ejusmodi temperare nos oportet. Ex Comœdia item antiqua, joci, & sales ad Epigrãmata profluxerunt. Illis quæ habent spem, metum, suspicionem, amorem, desiderium, dissimulationem, subitam lætitiam, insperatũ incommodum, misericordiam, fortunæ cõmutationem, & alia hujus generis, Novum Comœdiam præbuisse materiam sit credibile.

DIVISIO EPIGRAMMATIS SECUNDUM *dum tria genera causarum.*

VT civilis eloquentia in tripartita causarum varietate exercetur : sic Epigramma non incõmodè ad totidem, eademque genera ferme redigi potest. Itaque ad Judicium revocabuntur omnia, quibus aliorum vitia, scelera, & mala facinora accusamus, quibus expostulamus, exprobramus, minamur, insimulamus, invehimur, &c. Ad deliberationem, quibus suademus, dissuademus, hortamur, dehortamur, petimus, deprecamur, invitamus, consolamur. Ad exornationem pertinebunt, quibus laudamus, vituperamus, sive homines, sive res alias quascunque, idque sive in ipso homine, sive extra hominem. Item quibus cõmendamus, gratulamur, gratias agimus, aliquid dedicamus, & jocosa, quorum materia est turpitudo sine dolore, quæ potius risum excitet, quam indignationem.

EXEMPLA JUDICIALIUM.

ASinium Catullus de furto postulat. Nam secundũ cœnam, quando convivæ urbanitati indulgere, & poculis capacioribus poscere consueverunt, ipse mappas illorum, sive sudaria surripiebat, ut & apud Martialem Hermogenes. Et cum hæc valde facetum, & nimis lepidum putaret ; eundem leporem Catullum exercuerat.

Mar-

Marrucine Asini, manu sinistra
Non belle uteris in joco, atque vino:
Tollis lintea negligentiorum.
Hoc falsum esse putas? fugit te inepte.
Quamvis sordida res, & invenusta est:
Non credis mihi? crede Pollioni
Fratri, qui tua furta, vel talento
Mutari velit: est enim leporum
Desertus pater, ac facetiarum.
Quare aut hendecasyllabos trecentos
Expecta, aut mihi linteum remitte:
Quod me non movet æstimatione,
Verum est μνημόσυνον mei sodalis.
Nam sudaria in Setaba ex uberis,
Miserunt mihi muneri Fabullus,
Et Verannius. Hæc amem necesse est,
Ut Veranniolus meum, & Fabullum.

Martialis de Hermogene fure ad Ponticum, lib. 12.

Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur est,
Quantum nummorum vix, puto, Massa fuit.
Tu licet observes dextram, teneasque sinistram,
Inveniet mappam qua ratione trahat.
Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem,
Casuras altè sic rapit iris aquas.
Nuper cum Myrino peteretur missio læso,
Subduxit mappas quatuor Hermogenes.
Cretatam Prætor cum vellet mittere mappam,
Prætori mappam surripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantile è mensa surripit Hermogenes.
Hoc quoque si deerit: medios distringere lectos,
Mensarumque pedes non timet Hermogenes.
Quamvis non modico caleant spectacula sole,
Vela reducuntur, cum venit Hermogenes.
Festinant trepidi substringere carbasa nautæ,
Ad portum quoties paruit Hermogenes.
Linigeri fugiunt calvi, sistrataque turba,
Inter adorantes cum stetit Hermogenes.

Ad

Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit unquam
A cœna semper retulit Hermogenes.

Simile fecit Martialis in Luscum furem, lib. 8.

Aspicis hoc uno contentum lumine, cujus
Lippa subatrita fronte lacuna patet?
Ne contemne caput, nihil est furacius illo,
Non fuit Autolyci tam piceata manus:
Hunc tu convivam cautus vitare memento:
Tunc furit atque oculo Luscus utroque videt.
Pocula solliciti perdunt, ligulasque ministri,
Et latet in repido plurima mappa sinu.
Lapsa nec a cubito subducere pallia nescit,
Et tectus lenis sæpe duabus abit:
Nec dormitantem vernam fraudare lucerna
Erubuit fallax, ardeat illa licet.
Si nihil invasit, puerum tunc a te dolosa
Circuit, & soleas surripit ipse suas.

EXEMPLA DELIBERATIONIS.

Notum est illud Martialis ad Julium, quem ætate gravem ad otium, voluptatemque hortatur. lib. 1.

O mihi post nullos, Juli, memorande sodales,
Si quid longa fides, canaque jura valent:
Bis jam pene tibi consul trigessimus instat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.
Non bene distuleris, videas, quæ posse negari,
Et solum hoc ducas, quod fuit esse tuum.
Expectant curæ, catenatique labores,
Grandia non remeant, sed fugitiva volant.
Hæc utraque manu, complexuq; assere toto:
Sæpe fluent immò sic quoque lapsa sinu:
Non est, crede mihi, sapientis dicere, vivam:
Sera nimis vita est crastina, vive hodiè.

CONSOLATORIUM HOC EST LEOdegarii à Quercu tomo. 1. florum Epigrammatum ex variis Poëtis.

Quid noctes miser ejulans, diesq;
Nil convitia profitura fundis?
Irato Lachesin lacessis ore,

Quod

Quod natam illa tibi abstulit quadrimam
Argutam, docilem, venustulamque,
Et quam præsidium subinde firmum
Sperabas senio tuo futuram.
An hoc lædere? an hoc vocas nocere,
Pro terris Mariæ dedisse cœlum?
Quin gaudes potius Beralde, cum, quam
Mortalem genuisse credidisti,
Hanc factam videas repentè divam?

EXEMPLA EXORNATIONIS.

Catullus in Ciceronem.

Disertissime Romuli nepotum
Quot sunt, quotque fuere, Marce Tulli,
Quotquot post alii erunt in annis,
Gratias tibi maximas, Catullus
Agit, pessimus omnium Poëta.
Tanto pessimus omnium Poëta,
Quanto tu optimus omnium patronus.

Martialis in Decianum lib. 1.

Si quis erit raros inter numerandus amicos,
Quales prisca fides famaque novit anus:
Si quis Cecropiæ madidus Latiæq; Minervæ
Artibus, & vera simplicitate bonus:
Si quis erit recti custos, imitator honesti,
Et nihil arcanè qui roget ore deos:
Si quis erit magnæ subnixus robore mentis,
Dispeream, si non hic Decianus erit.

Concinnum, & longe festivissimum est hoc ejusdem.

Martial. de Catella Publii lib. 1.

Issa est passere nequior Catulli,
Issa est purior osculo columbæ,
Issa est blandior omnibus puellis,
Issa est carior Indicis lapillis,
Issa est deliciæ catella Publi,
Hanc tu, si queritur, loqui putabis,
Sentit tristitiamque gaudiumque,
Collo nixa cubat capitque somnos,
Ut suspiria nulla sentiantur,

Et desiderio coacta ventris,
Gutta pallia non fefellit ulla:
Sed blando pede suscitat, toroque
Deponi rogat, & monet levari.
Castæ tantus inest pudor catellæ.
Ignorat Venerem, nec invenimus
Dignum tam tenera virum puella:
Hanc ne lux rapiat suprema totam,
Picta Publius exprimit tabella,
In qua tam similem videbis issam,
Ut sit tam similis sibi nec ipsa.
Issam denique pone cum tabella,
Aut utramque putabis esse veram,
Aut utramque putabis esse pictam.

Nullum datur Epigramma, quod non aliqua parte tot, quot attulimus divisionum comprehendetur. Nec absurdum existimes velim, unum atque idem tam hujus, quam illius generis efficere speciem: id quippe fit ratione diversa.

DE EPIGRAMMATE IN QVO Paria paribus, & contraria contrarijs referuntur.

CIcero in Orat. Perfect. cum de numero oratorio disputat, scribit esse quoddam genus verborum, in quibus ipsis concinnitas insit, & quæ suapte natura numerosa sit, etiamsi nihil est factũ de industria. Cœterũ genus illud esse triplex. Aut enim casus in exitu similes, ut pro Cælio: *Non modo nihil ignoscendũ, sed etiam acriter resistendum.* Aut paria paribus reddi: ut in Sextiana: *Qui authoritate, qui fide, qui constantia, qui magnitudine animi, consilijs audaciam restiterunt, ii principes, ii graves, ii auctores, ii duces hujus dignitatis, atq; imperii semper habiti sunt.* Aut apponi cõtraria, quæ exornatio, Græce ἀντίθετο, Latine contentio, & contra positum. Fit autem diversis modis. Nam & Singula singulis opponuntur; ut, *Vicit pudorem libido, timorem audacia, rationem amentia.* Bina binis, ut, *Nostri ingenii, vestri auxilij.* Pluribus plura pro Milone: *Est enim, judices, hæc*

non

non scripta, sed nata lex: quã non didicimus, accepimus, legimus, verũ ex natura ipsa arripuimus, hausimus, expressimus. Omissa primo genere hujus concinnitatis, quæ hic nullum locũ habet, nisi in Ethicis, videamus quam pulchre secundum, & tertium in Epigrammata conveniant. Quæ proinde concinna fieri & dici certissimum est. Paria paribus referuntur in his, quæ in Appendice Virgiliana leguntur de morte trium.

Sus, juvenis, serpens casum venêre sub unum,
Sus jacet ex ictu, pede serpens, ille veneno.
Anguis, aper, juvenis pereunt vi, vulnere, morsu,
Hic fremit, ille gemit, sibilat hic moriens.
Sus, serpens, juvenis pariter periere vicissim:
Dente perit juvenis, serpens pede, porcus ab ictu.

Ejusdem classis est hoc in Virgil.

Pastor, arator, eques, pavi, colui, superavi,
Capras, rus, hostes, fronde, ligone, manu.

Fœlici conatu hoc imitatus est Matthæus Toscanus in suis Poëmatis, loquens de Petro Bembo.

Historicus, vates, rhetor, celebrat, canit, implet,
Gesta, ignes, aures, ore, lyra, eloquio.

Exemplum ubi singula singulis opponuntur. Tosc. tom. 1. in Christum crucifixum.

Pro servis Dominus moritur, pro sontibus insons,
Pro ægroto medicus, pro grege pastor obit.
Pro populo rex mactatur, pro milite ductor,
Proque opere ipse opifex, proq; homine ipse Deus:
Quid servus, quid sons, ægrotus, grex, populusque,
Quid miles, quid opus, quidve homo solvet? amet.

Conclusio hujus pulcherrimi, & religiosissimi Epigrãmatis habet repetitionẽ ἀπόζευγμα, συναθροισμὸν, *subjectionem.*

De Epigrammate Dialogico.

CAP. LI.

Dialogum conficere, tum propter alia, tum propter decorum personarum loquentium est laboriosum: propterea quod nisi prudentissimus & experientissimus videre potest, quando, quantum, quibus-

bus verbis, quomodo unumquemque loqui, & quibus moribus præditum esse oporteat. In omnibus & singulis separatim τὸ πρέπον cernitur.

EXEMPLA EPIGRAMMATIS Dialogici.

Ausonii dialogus in simulacrum Occasionis & Pœnitentiæ.

Cujus opus? Phidiæ, qui signum Pallados, ejus,
Quique Jovem fecit, tertia palma ego sum,
Sum Dea, quæ rara, & paucis, Occasio, nota.
Quid rotulæ insistis? stare loco nequeo.
Quid talaria habes? volucris sum: Mercurius quæ
Fortunare solet, tardo ego, cum volui.
Crine tegis faciem, Cognosci nolo: sed heus tu,
Occipiti calvo es. Ne te tenear fugiens.
Quæ tibi juncta comes? dicat tibi, dic rogo quæ sis?
Sum Dea, cui nomen nec Cicero ipse dedit.
Sum Dea, quæ facti, non factique exigo pœnas:
Nempe ut pœniteat, sic Metanœa vocor.
Tu modo dic, quid agat tecum? Si quando volavi,
Hæc manet: hanc retinent, quos ego præterii.
Tu quoque dum rogitas, dum percunctando moraris,
Elapsum dices me tibi de manibus.

DIALOGUS IN JUSTITIAM.

Quæ Dea? Justitia. Quid torvo lumine? flecti
Nescia sum & lachrymis & pretio, & precibus.
Quod genus? à Superis. Ex quo genitore? Modo. Ex qua
Matre? Fide. Nutrix quæ tua? Pauperies.
Quis Deus infantem fovit? Prudentia. Quonam
Freta duce agnoscis crimina? Judicio.
Cur gladium tua dextra gerit? cur læva bilancem?
Ponderat hæc causas, percutit illa reos.
Quid rari assistunt? Quod copia rara bonorum est.
Quæ comes assidua est? candida simplicitas.
Aurium aperta tibi cur altera, & altera clausa est?
Hæc surda injustis, panditur illa bonis.
Paupere cur semper cultu? justissimus esse
Qui cupit, exiguas semper habebit opes.

De Echone.

Cap. LII.

PErjucundum, argutum, & lepidum est Epigrāma, attentumque retinet lectorē, cum in Fine, aut medio versus ejusmodi vocula ponitur, quæ vel toti verbo præcedenti, vel ejus similis caudæ, aut eandem sententia illustrat, aut diversum aliquid, & nonnunquā contrarium, ut prorsus inexpectatum, aut par, aut majus, aut minus deniq; complectitur. Hæc Echo dicitur. Multæ interrogationes in Echisis usurpantur quamvis etiam sine interrogatione suam venustatem retineant. Nec opus est, omnes & singulos versiculos Echonem suam habere: sed tum illa respondebit cum sensus absolvitur, & sententia finitur, sive id in medio, sive in extremo versus utrobique simul fiat. Non oportet autem diu differre istam repercussionem vocis, qui deformitatem generat dilatio, sicut frequentia ornamentum. Præterea non adeo semper numerosi esse possunt Echici: possuntque evadere Leonini sine ullo vitio: quia ingenium, & lepos qui est in rebus, qua concinnitas, quæ est in verbis, aut aliud quippiam, magis hic spectatur. Melius etiam Echo fit in dissyllabis, quàm in trisyllabis, aut monosyllabis: Quoniam ad naturam rei illa imitatione quam ista propius accedimus.

Litteræ Aventinus primæ privetur honore:
Servabit reliquum quid sibi Cacus? Acus.

COLLOQUIUM BETHLEHEMITÆ
Pastoris & Echus, cui Poëta sua verba interponit.

Hæc Bethlehemitæ Pastoris verba referre,
Audita est Echo, quæ iuga montis habet.
Quis natus? dixit, NATUS: patrisne Judæi?
Illa, DEI. Verusne homo? dixit, HOMO.
Atque hic idem, nonne Deus remanet? MANET. Estne
Ut Pater omnipotens? retulit illa, POTENS.
Hunc quid de cœlis duxit? LIS DUXIT. at istam,
Dic utrum vincet? VINCET, & ipsa refert.

Citis erat radix longæva? EVA. an mala? MALA.
Anne gula hoc potuit? illa refert, POTVIT.
An puer hic fiet magnus? quæ reddidit, AGNVS.
Ipse, ait hoc? AIT HOC: cur ita clamat? AMAT.
Is majus nostro nunquid dare possit amori?
Reddidit illa nihil, quam gemebunda. MORI.
Hoc faciet? FACIET, moriens? ORIENS, Deus ille?
Hæc, ILLE. Est forsan causa tua? AVSA TVA.
Diligere hunc ergo par est, super omnia Christum?
ISTVM nonne Deum? Dixit, EVM, & tacuit:

VIATORIS ET ECHVS.

V. Quæ solos nemorum colis recessus,
Convallesque cavis jocosa imago,
Nunquid suaviculis dicata Musis
Modis omnibus expetenda vita est?
E. ITA EST. V. Si comitetur alma virtus,
Illis an pretium satis sit ullum?
E. NVLLVM. V. Sed quid obest eis frequenter?
E. VENTER. V. O utinam greges inertum
Ad corvos abeant? E. EANT. V. honori
Doctorum foveamus ac proborum,
E. HORVM. V. Isti imperium rogant & orbem.
At vos improbi & artium imperiti,
Humanæ scabies pudorque gentis
Plorate, assidueque dicite heu E. HEV.

ECHO DE PACE.

Dic mihi quæ gelidis habitas convallibus ECHO,
Cur populus pacem sic modo clamat? AMAT.
Ad divum pacem precibus concurritur? ITVR.
Ut damnum fugiat triste colonus? ONVS.
Rusticus ergo iterum campos reparabit? ARABIT.
Et tuto curret remige navita? ITA.
Omniaque evenient in mundo prospera? SPERA.
Largaq; nec rerum copia deerit? ERIT.
Si retulisti Echo mihi vera relata, VALETO.
Donec nostra iterum verba noveris. ABIS.

Licet interdum mutare literam, aut syllabam initio, aut medio verbi: nam Finis in Echone semper similis requi-

requiritur. Item addere, aut tollere aspirationem, ut si pro Sacer, dicas, Lacer; pro Senex, Remex, pro Mœst', Festus; pro abeat, Habeat. Quamobrem male reprehenderentur hæ imagines. Albertusne jacet? tacet. Quæ causa obitus? Pus. Religio amisit Patronum? Bonum. Hæreticos oderat? Poterat. An ne hui- par ullus? Null'. In simili sono vocalium extremarum posita est Echo, illæ enim solæ sonant, & Echo son' est, non in similitudine consonantium quoque, quæ tantum consonant, non soni naturam, substantiamque mutant.

De Emblemate.

CAP. LIII.

EMblema dicitur παρὰ τὸ ἐμβάλλειν, quod valet immittere, injicere, interponere, inserere. Vocantur autem Emblemata lapilli colorati, & minute sectis gemmæ, claviculi, parvæ ex auro, argentove rerum diversarum effigies, & similia, quæ pavimento, parieti, vasculis, vestibus, poculis, pileis, clypeis, gladiis, in more torulorum, pro ornamento affiguntur, inciduntur, insculpuntur. Sciendum porro, talia opera in pariete Vermiculata in pavimento Tessellata, in lignis Segmentata dici. Hoc autem loco carmina, seu Epigrammata ipsa hujusmodi ἀγάλματα, sombola, simulacra, & imagines rerum aliquid significantes interpretantia, Emblemata vocamus, μετωνυμικῶς, ut nobis *nihil aliud sit Emblema, quã Epigramma, quod Emblema complectitur.* Jam verò Emblemata tria continet; Epigraphen, veluti rei totius animã, picturã, & Poësin, artes germanas, quæ se ita explicent, ut altera alteri sit interpres. Et pictura quidem, tanquam corpus, Poësis tanquam animus est: sitque ut Emblema non possit non esse gratum, in quo & aures dulci carminum numero delectantur, animi pascuntur, & oculi pictura recreantur. Tria maxime statuenda Emblematum genera. Namque rerum naturas, & caussas aperiunt, Physica sunt. Quæ rem olim gestam, aut quasi gestam ut fabulam includunt, Historica, seu Mythologica. Demùm quæ ad mores pertinent, quæ innumera sunt, in Ethicis habentur.

Dua

Duæ primariæ virtutes Epigrammatis, Argutia, & Brevitas.

CAP. LIV.

DUo præcipue lumina flagitat Epigramma, quibus ornatur, commendaturque mirificè; ea sunt brevitas, & argutia: quarum posterior jure optimo anima, vita, & tanquam spiritus ejus, nervi, succus, sanguis vocare potest: qua destitutum, velut ægrum, languet, friget, & quasi intermoritur. Quod si vel sola affuerit, ut alia desiderentur, probabitur tamen. Generatur autem acumen istud cum aliis modis, tum hoc frequenter, si Conclusio aut non expectata, (quod Græci dicunt, παρὰ προσδοκίαν.) aut expectationi planè contraria sequitur: Catullus Furii paupertatem urgens, sicut ante urserat, ait villulam, quæ ei, ut verisimile est, unica remanserat, non eo incommodam esse, quod ad hujus aut illius venti flatum opponeretur: sed (quod vento omni deterius) quod opposita esset pignori pro tanta pecunia, ut nihil jam sit, cur eam Furius suam dicere debeat. Ludit autem in ambiguitate vocabuli, opposita. Hoc modo.

Furi, villula vestra non ad Austri
Flatus opposita est, nec ad Favoni,
Nec sævi Boreæ aut Apeliotæ:
Verum ad millia quindecim ducenta.
O ventum horribilem atque pestilentem?

Facetum illud Martialis, de Selio Cœnipœta. ad Rufum.

Quod fronte Selium nubila vides Rufe,
Quod ambulator porticum terit serus,
Lugubre quiddam quod tacet piger vultus,
Quod pœne terram tangit indecens nasus,
Et dextra pectus pulsat, & comam vellit:
Non ille amici fata, luget aut fratris,
Uterque natus vivit, & precor vivat:
Salva est & uxor, sarcinaque servique.
Nihil colonus, villicusque decoxit
Mœroris igitur caussa quæ? domi cœnat.

Lib.

Lib. 3. Interrogat Musam compluscculis versibus, quid agat Canius Rufus. Enumerat plurima, quæ agere ille potest. Musa ad extremum respondet, illum nihil agere aliud, quam ridere.

Dic Musa quid agat Canius meus Rufus:
Utrumne chartis tradit ille victuris,
Legenda temporum acta Claudianorum?
An quæ Neroni falsus adstruit scriptor?
An æmulatur improbi jocos Phædri?
Lascivus elegis, an severus herois?
An in cothurnis horridus Sophocleis?
An otiosus in schola Poëtarum?
Lepore tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit, porticum terit templi,
An spatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatè sole rursus Europæ
Inter tepentes post meridiem buxos
Sedet, ambulatve liber acribus curis?
Stertitve, thermis an lavatur Agrippæ?
An impudici balneo Tigillini?
An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
An Pollionis dulce currit ad Quartum?
An æstuantes jam profectus ad Baias,
Piger Lucrino naviculatur in stagno?
Vis scire quid agat Canius tuus? ridet.

Et unicum carmen, sive Monostichon, Epigrãma est: ut apud Martialem in Cinnam lib. 8.

Pauper videri Cinna vult, & est pauper.

Et plurima Disticha, quibus aliqua sententia perfecta explicatur, Epigramma dicuntur. Veruntamen illud fugiendum, ne currente rotæ pro urceo exeat amphora: ne, inquam, fiat Elegia, aut promissum carmen. Et quoniam vox ipsa Inscriptionem Latinis sonat, Jnscriptiones autem paucis plerumque verbis finiuntur, credamus id optimum fore quod brevissimum.

De

De suavitate, & alijs Epigram. Ornamentis.
CAP. LV.

INter quosdam eruditos de carminum suavitate contentionem subortam cõmemorat A. Gellius lib. 19. cap. 9. Cum ibi Græcos nonnulli extollerent, & Latinos tam fluentes Carminum delicias fecisse negarent, Antonius Julianus Rhetor florentis facundiæ & rerum literarumque veterum peritus docuit, Latinos nihil Græcis concedere, & extemplo quatuor Epigrammata ex memoria recitavit, Valerij Æditui, Porcii Licinij, Q. Catuli, quibus ut sentit Gellius, mundius, venustius, limatius, pressius, Græcum Latinumve nihil quiddam reperitur. Fatendum est tamen vel invitò, sæpius licere Græcis, quam nobis esse ducibus. Principio, quæ res sua natura vim aliquam ad sensus demulcendos, oblectandasque mentes obtinent, ex ijs suavitas in oratione existit. Tales exempli causa sunt amœnitas hortorum, species arborum virentium, flores, leni murmure labentes rivuli, stellæ, lux, cantus musici, citharæ, tibiarum chori, & tripudia, amplexus, oscula honesta, inquam, & legitima. Reddunt jucundam orationem Epigrãmatis Allocutiones illæ, quibus Poëtæ seipsos compellant. Catullus semet de adventu veris.

Jam ver egelidos refert tepores,
Jam cœli furor æquinoctialis,
Jucundus Zephyri silescit auris:
Linquantur Phrygii, Catulle, campi,
Niceæque ager uber æstuosæ,
Ad claras Asiæ volemus urbes.
Jam mens prætrepidans avet vagari,
Jam læti studio pedes vigescunt.
O dulces comitum valete cœtus,
Longe quos simul á domo profectos,
Diversos variæ viæ reportant.

Idem ad seipsum.

Miser Catulle, desinas ineptire,
Et quod vides perisse perditum ducas.

Fulsere

Fulsere quondam candidi tibi soles.

Martialis lib. 10 ad seipsum.

Vitam quæ faciunt beatiorem,
Jucundissime Martialis, hæc sunt:
Res non parta labore, sed relicta:
Non ingratus ager, focus perennis:
Lis nunquam, toga rara, mens quieta:
Vires ingenuæ, salubre corpus:
Prudens simplicitas, pares amici:
Convictus facilis, sine arte mensa:
Nox non ebria, sed soluta curis:
Non tristis torus, attamen pudicus:
Somnus, quin faciat breves tenebras:
Quod sis esse velis, nihilque malis:
Summum nec metuas diem, nec optes.

Dulcis est Apostrophe, sive ad Divum aliquem, sive ad hominem, idque aut in medio, aut in extremo: Jn extremo, ut Epigram. Catulli.

O dulces comitum valete cœtus, &c.

Jn medio ut illo, quod scripsit in annales Volusij.

Nunc, ô, cæruleo creata ponto,
Quæ sanctum Idalium, Uriusque apertos,
Quæque Ancona, Cnidumque arundinosam
Colis, quæque Amathunta, quæque Colchos,
Quæque Dyrrachium, Hadriæ tabernam,
Acceptum face redditurumque votum,
Si non inlepidum, neque invenustum est.
At vos interea venite in ignem,
Pleni ruris, & inficetiarum,
Annales Volusi, cacata charta.

Suavitatis gratia, sermo & sensus affingitur brutis animantibus, silvis, fontibus, montibus, insulis, aliisque rebus animo vacantibus, quas etiam blande affari concessum est. Lucilli' cum avaro murem loquentem facit, & negantem sese cibum apud illum, sed hospitium tantùm quærere.

Murem Asclepiades ut apud se vidit avarus,
Mus, quid in æde facis, dixit amice, mea?

Dulc

Mus blandè arridens, tolle inquit, amice, timorem.
Hic ego non victum quæro, sed hospitium.

Pervenustum judicatur Epigramma, in quo est aliquid eruditionis non vulgaris: seu in quo aliquid antiqui moris, ac ritus attingitur, ut in illo Catullij ad puerum suum, in quo duas consuetudines aperit: Unam poscendi majoribus, & meratioribus poculis vetustioris vini, in quo amarius quidam sapor sentitur: quæ consuetudo à Græcis procedente convivio tenebatur, & ab illis orta fuerat: Alteram creandi in conviviis talorum jactu unum aliquem, qui præscriberet, quantum quisque, & quomodo temperatum biberet Græci συμποσίαρχον, βασιλέα. Horatius bibendi arbitrum, Varro Modiperatorem, Cicer. de senect. Magistrum, Macrob. Regem Mensæ; rem & potestatem ipsam Magisterium, Horatius regnum vini. Græci ἀρχιποσίαν appellant.

Minister vetuli puer Falerni,
Infirmi calices amariores
Ut lex Posthumiæ iubet magistræ
Ebriosa aciro ebriosioris.
At vos quo lubet hinc abite lymphæ
Vini pernicies & ad severos
Migrate hic merus est Thyonianus.

Primum versum Catullus sæpe postremo loco iterat, ut ad seipsum, de Struma, & Vatinio.

Quid est Catulle, quod moraris emori?
Sella in curuli Struma Nonius solet:
Per consulatum peierat Vatinius.
Quid est Catulle, quod moraris emori?

Libenter etiam Catullus, ac sæpe claudit exclamatione ô, ut in luctu passeris.

Lugete, ô Veneres, Cupidinesque
Et quantum est hominum venustiorum.
Passer mortuus est meæ puellæ
Quem plus illa oculis suis amabat:
Nam mellitus erat, suamque norat
Ipsam tam bene quàm puella matrem:
Nec sese a gremio illius movebat.

Sed circumsiliens modo huc, modo illuc,
Ad solam dominam usque pippiebat,
Qui nunc it per iter tenebricosum,
Illuc unde negant redire quemquam:
At vobis malè sit malæ tenebræ
Orci quæ omnia bella devoratis:
Tam bellum mihi passerem abstulistis.
O factum malè, ô miselle passer.
Tua nunc opera meæ puellæ
Flendo turgiduli rubent ocelli.

Gaudet etiam ab eadem particula, O, exordiri.

O Colonia, quem cupis ponte ludere longo.
O qui flosculus es juventiorum.
O furum optime balneariorum.
O funde noster, seu Sabine, seu Tibur.
O rem ridiculam, Cato, & jocosam.

Ut omnes versus ab eadem voce inchoari, sic in eandem aut easdem pulchrè possunt definire, aut omnes aut alterni, figura quæ Conversio dicitur. Pulchrum sanè & illud, in quo magnus animi motus, magnave & vehemens affectio cernitur, exprimiturque, nempe aut mœror, aut dolor, aut pietas, aut amor, aut commiseratio.

Quale est illud Ausonij in Didonem.

Infœlix Dido, nulli bene nupta marito,
Hoc pereunte fugis, hoc fugiente peris.

Superest Energia, Cicero Evidentiam nominat, quæ rem subjicit sub oculos, & ejus formam quasi pingit. Ea partim sita est in verbis, partim in rebus. Exemplum esse poterit Martialis in Mutium Scævolam lib. I. Providendum tamen, ne cum hanc virtutem consectamur, nimio sonitu verborum turgescat oratio.

Dum peteret regem decepta satellite dextra,
Injecit sacris se peritura focis.
Sed tam sæva pius miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis jussit abire virum.
Urere quam potuit contempto Mutius igne,
Hanc spectare manum Porsena non potuit.

Major deceptæ fama est & gloria dextræ,
Si non errasset, fecerat illa minus.

De scita Conclusione Epigrammatis.

ETsi totum Epigramma compositum, festivum, artificio quodam, & expolitione distinctum, & ingeniosum esse debet, tamen ipse terminus ejus præcipuo quodam artificio illuminatus sit, oportet, talisque prorsus qui vel acumine, vel pondere, vel lepore, vel novitate, vel alia quapiam illecebra legentium mentes, sensusque commoveat. Adjuvant hic plurimum Exclamationes, Interrogationes Rhetoricæ, Epiphonemata, amaræ Concessiones, quæ à quibusdam dicuntur Ironiæ, cum formis sibi subjectis, inexpectatò, & sententiose dictæ, Apostrophæ, & similes festivitates, quas subjecta exempla partem aliquam docebunt: Mart. de Gellia. lib. 1.

Amissum non flet cum sola est Gellia patrem:
Si quis adest, jussæ prosiliunt lacrymæ:
Non luget quisquis laudari, Gellia, quærit:
Ille dolet vere, qui sine teste dolet.

Ausonij quoddam est de uxore Zelotypa, veneno argentum vivum miscente, aut citius virum tolleret: quæ tamen hominem purgarunt potius.

Toxica Zelotypo dedit uxor mœcha marito,
Nec satis ad mortem credidit esse datum.
Miscuit argenti letalia pondera vivi,
Cogeret ut celerem vis geminata necem.
Dividat hæc si quis, faciunt discreta venenum:
Antidotum sumet qui sociata bibet.
Ergo inter sese dum noxia pocula certant,
Cessit lætalis noxa salutiferæ:
Protinus & vacuos alvi petiêre recessus,
Lubrica dejectis qua via nota cibis.
Quam pia cura Deûm! prodest crudelior uxor,
Et cum fata volunt, bina venena juvant.

De Epithalamio.
CAP. LVI.

EPithalamium carmen eſt, quo nuptiæ celebrantur: à Thalamo dictum. Eſt autem Θάλαμος, cubiculum nuptiale primo ſub ſignificatu, παρὰ τὸ θάλειν ἅμα, quod eſt ſimul genialem vitam agere. Hoc Poematis genus eſt, à Græcis etiã γαμήλιον appellatur, hoceſt, nuptiale; γάμον enim nuptias dicunt. Ejus carminis argumentum conſiſtit è ſponſi ſponſæque deſideriis. Verum illius aperte dices ſtudia, curas, celebritates cantionum, ludorum, armorum: virginis gratia facta omnia. Hujus autem animum tectis judiciis conditis ſuſpicionibus innues potius quam profitcberis. Expugnatum caſtiſſimum pectus pietate erga juvenem tabeſcentem: cujus virtutes commemorando excitabis excuſationem. Aliquando finges a Venere aut Cupidine vi coactum: quæ pridem eorum regnum contemptui habuiſſet. Secundo loco explicabuntur laudes utriuſque; a patria, genere, animi ſtudiis, corporis præſtantia. Terti' bene ominabitur. Quarti totius illecebræ, luſus, & oſcula ſunt, alterutrum aut utrumque blandè appellando: modeſtius virginem, haud modeſtiſſimè tamen objiciendo quædam: puta prælii futuri metum, victoriam, e lacrymis riſum, e ſpe lætitiam certam. Quintus locus ſobolem pollicetur, vota facit, vaticinatur. Poſtrema pars exhortationem continet ad ſomnum aliis illis verò vigiliam. Thalamus ipſe interea laudatur, aut ſine laude pingitur, aut nuptæ veſtis, aut παστὸς. id eſt, velum tori maritalis, cujus obtentu ſacra illa pudentius peraguntur. Quodſi in ipſa adhortatione laudare velis nuptias, tum exemplis ages ab hiſtoriis, tum naturalium rerum principia poteris aſpergere. Alloquemur etiam per Epiphonemata Hymenæum: quem tanquam nuptiarum Deum per intercalares verſus invocant aliquando: nonnunquam in ipſo ſtatim carminis aditu.

Epi-

Epithalamium in Nuptias Christi & Ecclesiæ, Auctore Jacobo Pontano.

IAm nunc puniceos aurora induta colores,
Per supera invehitur roseo placidissima curru,
Quam Thetidis vada salsa relinquens ore nitenti,
Et rutilo sequitur radiorum fulgure Titan
Æquora strata silent, abierunt nubila, venti
Murmura compressere, & spirant leniter auræ,
Ac tota insolitum mundi natura renidet.
Nos pariter, quicunque humana stirpe creati,
Lætitijs incedamus simul omnibus omnes,
Evinctique caput nitidum bene olentibus herbis,
Ad cytharam in numerum quatiamus ter pede terram, &c.

De Genethliaco seu Natalitio.
CAP. LVII.

GEnethliaci duo sunt primaria capita: alterum à majoribus, alterum à spe ipsius infantis. Multæ utriusque πείσαεις. Neque enim stemmata aut res gestæ sine locis, in quibus amœnissima Poëseos diverticula sæpe reperiuntur neque res sine comparatione virtutum præteritarum cum futuris. Etiam ab oraculis & auguriis, & somniis parentum. Loci communes dies, tempus, temporis partes, licet Auroram, Solem, Noctem astra alloqui. Omnino verò Genium celebrabis: quippe nascentibus nobis suus cuique datur: Unde dies Natalicius idem qui Genialis. Plurima in ore Lucina & Parcæ.

Genethliacum Francisco D. Octaviani Fuggere, Auctore Jacobo Pontano.

QVos ego vagitus, quas hic exaudio voces?
Quem puerum intueor? aut quæ cunabula cerno?
Quis cubat hic infans? quem lactat sedula nutrix?
Aut tuus, Octavi generoso è sanguine sanguis,
Quem sociata tibi felici sidere quondam
Edidit optato conjux lectissima partis?
Fortunati ambo, quibus hæc indulta voluptas,

 Com-

Complecti teneros dulcissima pignora, natos,
Caraque blandidulis interserere oscula dictis.

De Panegyrico & aliis quibusdam. CAP. LVIII.

PAnegyricum, est carmen laudatorium, quod dici consuevit apud multitudinem congregatam.

Eucharisticon gratiarum actiones continet.

Pædenterion dicitur, quo præceptoribus nostris gratias, institutionis nomine agimus.

Encomiasticon & Epænetticon recensent laudes.

Apobaterion est carmen, quo discedentes alicunde utuntur.

Epibaterion est carmen, quo reditus longum post peregrinationem, aut diuturno postliminio in patriam celebratur.

Symbuleuticon, in deliberatione consistit, ut si bellum suscipiendum sit, dubiteturque faciendum sit.

Protrepticon, est adhortativum, sub quo statuentur hæc tria.

Parænеticon, seu Parangelmaticon, quod præcepta continet sapientiæ.

Nutheticon, quod cujuscunque modi complectitur præceptiones.

Paramytheticon, quo aliquem consolamur, hoc est, ad animi compositionem, & tranquillitatem hortamur.

Proseucticon dicitur, quo petimus aliquid fieri aut esse.

Apeucticon est, quo aliquid non fieri, aut non esse petimus.

Soteria recepto duce aut exercitu incolumi sacrificabant: sicut & amico, aut patre, aut filio, aut marito isti tuta sanitate.

Eroticon, est amatorium, & animum propensum declarans.

Propempticum, poëma est, quo prosequimur abeuntes vel votis, vel omnibus bonis. Sumemus autem argumentum tempore, loco, officio, comitatu.

Apo-

Apopempticon, peregrinationem cujuſpiam tractat.

Hodæporicon, id eſt, itinerarium, iter deſcribit.

Amœbeum, per vices reſpondens alternis pari numero, & ſimilibus verſibus. Reciprocum ſeu alternum dici poteſt.

Jonicum ſeu Cinædicum, Sotadicum, Peſcenninum, ſunt poemata impudica, mollia, nefandæque turpitudinis.

Dira, carmen quo alii ſiniſtra imprecamur, diraſque ultrices in hoſtium caput evocamus. Hujus votum omne in malis, monſtris, morbis, ſuppliciis, exiliis, interitu.

Mimus, eſt poëma, quodvis genus actionis imitans ita, ut ridiculum faciat. Cicero tamen Ethologus cum vocat à moribus, quos exprimerent, ridiculi rationem non admiſcuit. Sunto igitur duo genera, Morale, & ridiculum. Mimicæ perſonæ dicuntur, *P*lanipedes, ob eam cauſam quod cothurno Tragici, ſocco autem Comœdi pedes induebant, ipſæ autem nudis pedibus agebant.

*P*alinodia, carmen quo probra prius congeſta encomiis commutamus, & quaſi retractamus. Argumentum totum in laude pro congeſtis probris verſatur. Ejus ferunt Steſichorum inventorem: qui cum Helenam verſibus laceraſſet, captus idcirco oculis, revocavit ſententiam, editis contrario carmine laudibus: quapropter oculorum uſum ei aiunt teſtitutum. Negat in eo poëmatio verum eſſe, quod & ipſe & alii ſcripſerint, Helenam cum *P*aride Trojam adnavigaſſe.

Dithyrambus, in Liberi patris honorem fieri ſolebat, quippe bis natus, his exivit è naturæ principiis, tanquam binas fores tranſmiſerit δὶς θύρας ἀμείβων.

DE EPITAPHIO, SEU Funebri *P*oëſi.

Quid ſit ἐπιτάφιος λόγος, *Epitaphium, Epicedium, Nænia.*

CAP. LIX.

ORatio quæ initio ad tumulos eorum, quos laudabant, pronuntiabatur, ἐπιτάφιος λόγος, nomen

adepta est. Constabat hæc Epitaphica oratio aliquando versibus: Poëtæ enim in defuncti laudibus prædicandis concertabant. *Epitaphium est metricum quoddam Epigramma, quod videlicet inscribi posset defunctorum sepulchro sive tumulo, illorum plerumque nomen, ætatem, merita, statum, dignitates, laudes tum animi, tum corporis, mortis genus, aliaque hujusmodi graviter, & sæpius cum quadam commiseratione, ac interdum ingentis doloris significatione breviter indicans.* Plato brevitatem amavit in Epitaphio, & in sepulchra fieri sumptuosa vetuit. Apud Virgilium Daphnide, cum Mopsus ita dixisset,

Spargite humum foliis, inducite fontibus umbras
Pastores, mandat fieri sibi talia Daphnis:
Et tumulum facito, & tumulo superaddite carmen:

Mox sequitur Epitaphium duobus versibus comprehensum,

Daphnis ego in silvis, &c.

Epitaphia ad exornationem maximè referuntur. Epicedium, Græce ἐπικήδειον, a κηδεύω, ut Eustathius deducit, recitabatur, dum justa mortuo solvebantur, seu ante humationem cadaveris: quasi dicas, ad exequias, in ipso funere, dum curatur funus. Exemplum extat Ecloga 5. ubi Mopsus Daphnidi canit Epicedium.

Daphnis ego in silvis, hinc usque ad sidera notus,
Formosi pecoris custos formosior ipse.

Et Æneidos 9. ubi mater Euryalum, a Rutilis vita spoliatum plorat.

Hunc ego te, Euryale, aspicio? tune ille senectæ
Sera meæ requies. potuisti linquere solam
Crudelis? nec te sub tanta pericula missum,
Affari extremum miseræ data copia matri? &c.

Et quidem Epicedium non repetebatur: Epitaphia sive metris constarent, sive soluta essent, in annos singulos ad extincti monumentum iterabantur. Consuetudo tamen, quæ ut aliarum rerum, sic verborum domitia est, Epicedii nomen ad carmen funebre quodcunque indicandum transtulit. Nænia carmen erat, quod ad rogum, seu in funebre concinebatur ad tibiam, in quo ex prode-

prodebantur, quæ ad mortui laudem declarandam, luctumque æstantibus commovendum faciebant. Hujusmodi cantionem sibi Dido Regina Carthaginis apud Maronem constructa jam pyra in gladium incubitura effundit.

Dulces exuviæ, cum fata Deusq́; sinebant,
Accipite hanc animam, meque his exolvite curis.
Vixi, & quem dederat cursum fortuna, peregi:
Et nunc magna mei sub terras ibit imago.
Vrbem præclaram statui, mea mœnia vidi,
Vlta virum pœnas inimico à fratre recepi:
Fœlix, heu nimium fœlix si littora tantum
Nunquam Dardaniæ tetigissent nostra carinæ.
Dixit: & os impressa toro moriemur inultæ?
Sed moriamur, ait: sic sic juvat ire sub umbras.
Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto
Dardanius, & nostræ secum ferat omnia mortis.

Materia funebrium.

CAP. LX.

QUanquam Epitaphio cæterisq; Poëmatum funebrium generib⁹ lugubria ferme explicantur, non sunt tamen omnia unius ejusdemque rationis: sicuti nec ipsæ Personæ, de quib⁹ scribuntur. Alia quippe est persona Cæsarum, Regum, Principũ, alia mediocriter nobilium, alia sapientum, alia stultorum, alia magistratum, alia privatorum. Rursum alia puerorum, alia adolescentum, alia mulierum nuptarũ, innuptarum, alia opificum. Reliqua discrimina, ne longus sim, prætereibo. Generatim autem hæc & similia Epitaphio, seu genere aliquo funebrium Poëmatum prosequemur. Significabimus nostrum aliorumque dolorem ex obitu hominis acceptum. Invehemur in mortem, quæ non tam constantibus amicis, tam jucundis sodalibus, tam charis fratribus, tam dilectis sororibus, dulcissimis parentibus, consanguineis, amnibus nostram patriam, tam bonis civibus, Remp. tam sapiente gubernatore, regnum tam bono Principe spoliarit. Detestabimur ipsam causam, quæ interim in-

vexit bellum, pestilentiam, famem, morbum, tempestatem, subitos & improvisos casus, qui hic enarrari non possunt, quippe innumerabiles: & nunquam homini satis provisum est, quid vesper serus apportet. Fas item deflere miseram humanæ vitæ conditionem, quæ nunquam longe abest à termino. Hic vero incredibilem optimarum sententiarum ubertatem utriusque linguæ scriptores suppeditabunt. Hortamur quoque ad luctum, non homines solùm, sed res inanimas, & eas ipsas sicuti bestias quoque, squallere, afflictari, lugere dicimus. Ut Virgil. Eclog. 5.

Non ulli pastos illis egere diebus
Frigida, Daphni, boves ad flumina, nulla nec amnem
Libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam.

Comparamus nos cum iis, qui ob patrum, filiorum, conjugum, necessariorum, interitum in luctu & mœrore non vulgari jacuerunt, nostrumque mœrorem, & incommoda exaggeramus. Est quando consolamur propinquos & familiares defunctorum, dicentes, cum illis bene actum, & multis malis ereptos, pro excellentibus eorum moribus ævum securũ agere in cœlis: quin apud superstites quoque celebre nomen, & illustrem famam adeptos. Ita Mart. lib. 6. Priscum de patre Salonino in Hispania mortuo consolans, fama & gloria virtutis eum vivere affirmat. Defunctis placidam quietem & gaudia sempiterna precamur. Pium præterea, & catholicum foret, si viatorem Poëta hortaretur ad preces Deo exhibendas pro animi demortui expianda: idque etiam ipsum è tumulo defunctum flagitantem poterit inducere. Sicut item pro nostræ religionis mysterio sæpius resurrectionis corporum meminisse poterimus, & illius vitæ beatissimæ, quam nobis divinæ litteræ pollicentur. Quod ad laudes attinet; efferemus eos, modicè tamen: in Epitaphio inquam: nam in Epicediis, Næniis, &c. licebit esse longiores, & cum pondere animi atque corporis ornamento, egregia facinora, auctoritatem, genus, & alia demum, quæ deinceps omnia distinctè, distributeque exponentur, commendare.

De

De Epitaphio Imperatorum, Regum, Principum, Nobilium, & Illustrium.

Cap. LXI.

GEnus hoc, quoniam id ipsarum personarum auctoritas, amplitudo, majestas, & nobilitatis reverentia postulat, tum Verborum, tum Sententiarum luminibus debet esse gravissimum, lectorumq; animis multam admirationem parere: siquidem ut nullorum hominum potentia major, vita splendidior, fama pervagatior: ita nullorum occasus vulgatior, addo etiam mirabilior, inseperatior, & sæpenumero calamitosior. Nec vero silebitur eorum fœlicitas in propagandis imperijs; sapientia, justitia in administrandis regnis, provincijs; Clementia in ignoscendis subjectorum peccatis; Comitas in congressu; Fortitudo & prudentia militaris; hæc enim sunt decora principum. Maximè autem proferetur Pietas in benefactis erga homines, in templis conditis erga Deum, in tuenda & propaganda religione orthodoxa.

TVMVLVS CAROLI V. Ex
Hippolito Capilupo.

Europæ domuit tollentes cornua Reges
Carolus, atque Asiæ terror & horror erat.
Et pedibus Libyam calcavit victor, & illi
Innumeras victus præbuit Indus opes.
Deinde sibi frænum injecit, Fratrique regendum
Imperium, & Nato cætera regna dedit.
Atque ait, è nobis, & honores temnere, & unum hoc
Discite mortales, pulvis & umbra sumus.

In nobilitate consideratur antiquitas familiæ: quò enim quæque vetustior, hoc nobilior. Plerumque opes cum nobilitate conjunctæ sunt: nobilium quippe sunt sylvæ, pagi, arces, oppida. Hinc altera laus nascitur à divitijs. Illustres viros appello, rebus in magistratu, ut in ædilitate, Prætura, consulatu, gestis, nobilitate, virtute, auctoritate, meritis claros, & honoratos, toto civitati notissimos. Inspicienda hic ea, quibus gloriosum in rep. nomen concilietur, quæ strictim attingenda. Libandi item

item loci communes, & si quid in morte novum, admirabile, triste acciderit: siqua virtus eximia, & egregia Christiana in homine eluxerit, qualis inprimis est beneficentia in egentes: si à multis nepotibus & neptibus, ut ille Metellus Romanus, in sepulchrum elatus sit: si ut Maximus, & L. Paulus filios claros habuerit: si vel in negotio sine periculo, vel in otio cum dignitate vixerit.

De Epitaphio Ducum atq; Militum.
CAP. LXII.

DUæ sunt artes bellicæ, Prudentia, & Fortitudo, de quibus Cic. in offic. earum utraque Duci seu Imperatori est necessaria, amplius tamen Prudentia: Militem potius commendat Fortitudo, qui ad alienum arbitrium gubernatur, & Ducis imperium, seu prudenter ille, seu stolidè imperaverit, capessere necesse habet. Itaque nunquam magnopere commendatus est miles à prudentia, sed à fortitudine. Prudentia quidem Imperatorem cum Ulysse, Nestore, Q. Fabio Maximo: Fortitudine cum Achille Ajace, Scipione, Hannibale, Epimanonda, Eonida contendemus. Ipsum aut æqualem aut majorem statuemus. Enumerabimus erecta trophæa adversus hæreticos, & Turcas potissimum, concisos, ac funditus deletos exercitus, captas, defensas, obsidione liberatas urbes, & illa quæ in summo Imperatore inesse oportere scripsit M. T. Scientiam rei militaris, Virtutem, Auctoritatem, Fœlicitatem. De his omnibus universè, si volemus, aut de uno aliquo speciatim agemus. Dicemus quam generosè occubuerit: præclare enim mortes Imperatoriæ. Affabimur Remp. Patriam, regna, provincias, ditiones, urbes. Earum vicem deplorabimus: quantæ calamitates præstantissimo Imperatore occiso ante fores sint, ostendemus. Fletum civium, propinquorum, omnis generis hominum, crudelitatem hostis in mortuum exponemus. Ipsum etiam sua decora prædicantem, & indignitatem necis, si per insidias aut proditionem oblata sit, conquerentem introducemus. Nec desunt generosi bellatores,

tores, quibuscum miles rectissime conferatur. Habemus nempe Coclites, Horatios, Curiatos, Scaevolas, Torquatos, Euryalos, Nisos, Patroclos, & alios apud Virgilium, & Homerum. Laudatur in Milite Obedientia erga ducem, Vigilia, Tolerantia aestus, frigoris, itinerū, famis, sitis, Continentia voluptatum, & super omnia Caritas patriae pro qua suum caput devoverit. Memorantur ejusdem victoriae: efferuntur: cicatricos maxime si omnes adversae, nulla aversa fuerit. Non omittitur si nunquam fugam dederit: si eum sicut exemplum caeteri spectarint: si ab imperatore aut congiarium frequenter, aut coronam obtinuerit civicam, muralem, castrensem, navalem. Fas interim detestari bellum, quod parentes dulcissimis liberis, Rempubl. optimis civibus, provincias & regna hominibus orbare, sursum ac deorsum miscere, & confundere omnia soleat.

Tumulus Hectoris.

Defensor patriae, juvenum fortissimus Hector,
Qui murus miseris civibus alter erat:
Occubuit telo violenti victus Achillis,
Occubuere simul spesq́ue salusq́ue Phrygum.
Hunc ferus Aeacides circum sua moenia traxit,
Quae juvenis manibus texerat ante suis.
Heu quantos Priamo lux attulit illa dolores!
Quos fletus Hecubae, quos dedit Andromachae!
Sed raptum Pater infoelix auroque repensum
Condidit, & maerens hac tumulavit humo.

De Epitaphio eruditorum, ac sapientum.

CAP. LXIII.

VArii sunt ordines doctorum, & sua cujusque propria laus, Theologorum, Philosophorum, Jureconsultorum, Medicorum, Mathematicorū, Astrologorum, Oratorum, Poëtarum, Grāmaticorum, in Poëtarū tumulis mentio Musarū, Phoebi, lyrae, citharae, plectri, fontium, fluminum, montiū Musis dedicatorum, camporum item Elysiorum: quae omnia cum merra figmenta sint, ut alia innumerabilia in studio Poëtico,

tico, nota omnibus, & credibilia nemini, propter quendam leporem tamen, & suavitatis gratia videmus à plerisque non negligi.

In Cottam Veronensem Sanazarij lib. 2. Epigrammat.

Sperabas tibi docta novum Verona Catullum:
Experta es duros bis viduata Deos.
Nulla animum posthæc res erigat, optima quando
Prima rapit celeri Parca inimica manu.
Quæ tamen ut vidit morientis frigida Cottæ
Ora, suum fassa est crimen & erubuit.

Multum in Epitaphijs eruditorum & sapientum valebunt comparationes. Vt si in Poëtam scribas, eum conferas Ovidio, Propertio, Tibullo, Catullo, Virgilio, Homero, Orpheo, ipsi Apollini. Si in Oratorem, Ciceroni, Demostheni: nam hi duo cæterorum gloriæ obscuritatem attulerunt. Si in Mathematicum, Euclidi, Ptolomæo, Archimedi. Si in Medicum, Podalirio, Pæoni, Machaoni, Esculapio. Si in Philosophum, Aristoteli, Platoni, Zenoni. Si in Theologum, Augustino, Thomæ Aquinati. Adhæc deploranda conditio literarum, amissis earum interpretibus, antistitibus. Exaggeranda uniuscujusque in suo genere eruditio. Prædicanda in Theologo pietas, & cœlestis sapientiæ in Philosopho acumen; in Medico diligentia: in Jure consulto integritas; in Oratore facundia: in Poëtis maxime suavitas: in Grammaticis linguarum Græcæ & Latinæ perfecta cognitio, multaque lectio. Si quis libros ediderit, commendandus labor, laudanda scriptoris bene merendi de posteritate voluntas.

Tumulus Medici ex Fracastorio.

Dum medica Montane doces ope vincere fata,
Et Lachesi invita vivere posse diu,
Lethæo indignans pressit te Parca sopore,
Et secuit vitæ grandia fila tuæ.
Sic animas & tu, Asclepi, dum subtrahis orco,
Te quoque sævorum perdidit ira Deûm.

Tum-

Tumulus Andreæ Vesalii Medici.

Quo non arte prior fuit medendi,
Aut Asclepius, aut senex Machaon,
Aut magnus Padalirius, medentum
Princeps Vesalius celebriorum,
Dum morbi bonus artifex medetur.
Cunctis, tam sibi nec madetur ipse
Summus Pæoniæ magister artis,
Fato mortuus heu nimis maligno.

De Epitaphio consanguinearum, item Virginum, & Matrum familias.

CAP. LXIV.

QUæcunque in isto genere fient Epitaphia, abundabunt lachrymis, lamentis, suspiriis. Virginum tumulos aspergimus narcisso, hyacintho, lilijs, rosis, violis, atque istum honorem integritati corporis feminei etiam post obitum habemus. Non stulte est enim nitidissimus, & fragrantissimus quidam flos virginitatis, & ad ejus elegantiam exprimendam nihil aptius. Jn tumulis matrum familias nullæ detestationes, exclamationes, gemitus, &c. argutæ autem sententiæ non excluduntur. Ergo nihil aliud præter sobriam quandam laudationem postulabunt hæc Epitaphia. Laudes earum hæc concorditer & amanter egisse annos plurimos cum marito, sine jurgio, sine querela, sine rixis. Conservasse fidem, & jura thalami castissime. Semper fuisse viro morigeram. Jn adversis casibus nunquam eum deseruisse. Præstitisse Penelopen, Alcestidem. Edisse formosos, multosque liberos, qui est conjugii finis & fructus. Vidisse nepotes suos, & natos natorum, & qui nascuntur ab illis. Bene & Christiane educasse filios. Maribus diligentia, & sollicitudine servasse, & auxisse patrimoniū. Filiarum vigilanter custodivisse pudicitiam. Prudenter gubernasse familiam Cum ancillulis non fuisse deditam otio, sed lanificio, ut Lucretiam. Coluisse etiam summopere pietatem & silentium. Non luxuriosam in vestibus nec superbam extitisse.

Epitaphium

Epitaphium nobilis matronæ. Mart. 10.

Marmora parva quidem, sed non cessura, viator,
Mausoli saxis Pyramidumque leges.
Bis mea Romano spectata est vitta Terento,
Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi Juno puellas,
Clauserunt omnes lumina nostra manus.
Contigit, & thalami mihi gloria rara, fuitque
Una pudicitiæ copula nota meæ.

De Epitaphio Patris, fratris, filiorum.
CAP. LXV.

NOn ita tenerè patrum quam matrum obitus lugemus. Quocirca, quamvis Epitaphium patris oporteat esse mœstum, ac lugubre, admiscenda est tamen gravitas, ejusque laudes, ac merita non tacendo: quo non solum nos optimum parentem, sed etiam Resp. bonum egregiumque civem amisisse videatur: ac proinde suum illa mœrore cum nostro mœrore conjungat, & communibus lacrymis integerrimi viri memoriam prosequatur. Fraterni amoris flammas norunt, qui fratres aut habent aut habuerunt. Oratio igitur querelarum & dulcium affectuum plena huic generi Epitaphiorum idonea existimatur. Catullus quidem adeo fratrem suum ardenter dilexit, ut ex illius obitu dolorem vix consolabilem susceperit, quem non uno in loco multis iisdemque ut tristissimis, ita suavissimis carminibus testificatur. Quæ ob eam causam inserta his præceptionibus maxime, ut eam materiam argumentumque fraternis Epitaphiis, seu Næniis, seu Epicediis ministrent, illorumque lectione quilibet ad germani sure vita discessum pio luctu prosequendum excitetur. Cum igitur promisisset Ortalo Catullus se Callimachi elogiam de coma Beronice, Latinis versibus a se interpretatam illi missurum, id se quamvis ingenti mœrore ex interitu fratris præditum, præstitisse confirmat.

Et si me assiduo confectum cura dolore,
Sevocat a doctis, Ortale, virginibus;

Nec

Nec potis est dulces, Musarum expromere fœtus,
Mens animi, tantis fluctuat ipsa malis:
Namque mei nuper lethæo gurgite fratris:
Pallidulum manans abluit unda pedem,
Troia Retheo quem subter littore tellus
Ereptum nostris obterit ex oculis
Alloquar? audieram unquam tua verba loquentem?
Qualia sub densis ramorum concinit umbris
Daulias absumpti fata gemens Ityli, &c.

In Filii Epitaphio convenit lugere patrem, ut qui magnum solatium perdiderit, quia spem suæ posteritatis amiserit; plorare minus: Narrare item hæc poterit; liberalem, indulgentem educationem, curas pro eo noctes atque dies agitatas, delectam nuptiis præstanti corpore puellam, speratos nepotes, honores, opes, auctoritatem, gratiam civium, quæ omnia cum ad nihilum ceciderint, sibi dolorem & luctum immensum parere. Locus communis in vanitatem spei. Pollicibitur se quia diu superesse non possit ejus funeri, brevi ad eum in beata loca venturum. Si filius obierit parvus, blandum & ludicrum magis sit Epitaphium, habeat illecebras, lusus, & oscula, quibus se cum parvulo vivente, pater materve sæpenumero oblectaverit. Sanazarius nomine parentum.

Nate patris, matrisq; amor, & suprema voluptas,
Accipe quæ nobis te dare par fuerat.
Busta eheu tristesque notas damus: invida quando
Mors immaturo funere te rapuit.

Filii grandioris L. Q. tom. 2.

Non lacrymis indigne meis, nec honore sepulchri
Rapte mihi ante diem dulcis alumne iaces.
Intra bis denos te ostendit, & abstulit annos
Parca ferox, votis inficiata meis.
Nec potuit probitas, nec amœni gratia vultus
Flectere, non aras, nec pia turba Deam.

Spes

Spes hominum stolidas! tumulavi mœstus ephœbum,
Qui me debuerat lætus humâsse senem.

De Epitaphio infantum, puerorum, adolescentum.

CAP. LXVI.

ERit in hoc Epitaphio primus, & frequentissimus locus querimoniæ de incerta vitæ longitudine, de inclementia atque invidia diræ mortis: quæ ab utero materno videtur homines insequi, & alium tardius insertis unguibus apprehendere. Sunt item loci laudationis à genere ab indole animi, à pudore, à suavitate morum, à forma liberali, ab artibus, ad quas illa ætas incumbit, a charitate dominorum, patronorum, fratrum, parentum consanguineorum erga eos. Ad commiserationem juvabunt dolores & lacrymæ matrum ac sororum: nec non jucundæ collationes a flosculis nobilioribus, æstu, vento, imbre, grandine marcidis, prostratis, evulsis. Pythagoras quatuor ætatis gradus constituebat, pueritiam, adolescentiam, corroboratam seu virilem ætatem, senectutem. Primam veri, secundam æstati, tertiam autumno, postremam hyemi similem autumabat. Vere germina frugesque nascuntur, a state crescunt, autumno ad maturitatem perveniunt, hyemi cocti & victi, cum arbores nudantur foliis, decidunt, & moriuntur. Quamobrem haud inepte pueros & adolescentes cũ flosculis, rosisque languentibus ac marcescentibus componimus, siquidem illorum anni florentes, & ætas florida dicitur. Unde factum, ut in eorundem Epitaphiis Poëtæ invitarent, hortarenturque viatores ad tumulum aspergendum violis, rosis, & floribus. Sic Virg. 9. Æneid. quo loco cædem adolescentis Euriali, & cervicem in humeros collapsam describit:

Purpureus veluti cum flos succisus aratro
Languescit moriens, lassove papavera collo
Demisore caput, pluvia cum forte gravantur.

Jnterdum tamen gratulamur potius obitum infirmiori ætati, quod non a bonis, verum a multis malis, quibus hominum vita referta, discesserunt. Luciani in Callimachum

chum quinquennem puerum παῖδα πενταέτηρον, &c. sic Latinè sonat.

Nil me sollicitum post quintam barbara messem
Mors puerum è vivis Callimachum rapuit:
Tu cave me plores: pauco qui tempore vixi,
Pauca etiam vidi, sust inuiq; mala.

Martialis in Glauciam libertum Melioris lib. 6.

Libertus Melioris ille notus,
Toto qui cecidit dolente Roma,
Cari deliciæ breves patroni,
Sub hoc marmore Glaucias humatus,
Juncto Flaminiæ iacet sepulchro:
Castus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decore fœlix.
Bis senis modo messibus peractis
Vix unum puer applicabat annum.
Ni fles talia, nil fleas Viator.

In præmaturum Infantis primogeniti obitum.

Primitias frugum superis quis debita nescit
Dono, quibus nullum gratius esse potest?
Has capiunt læti, & largo mox fœnore pensant,
Jacturæque suæ commoda sentit ager.
Sic ego crediderim hunc superos voluisse puellum,
Spes generis tanti qui modo prima fuit.
Tanquam primitias, quibus & sua dona rependant,
Florentem hanc natis mox cumulentque domum.
Atque, quod orbatos possit recreare parentes,
Hoc faustum infausti funeris omen erit.

De Epitaphio amici.

Continebit tumulus amici, piam & lachrymabilem querelam hujus acerbissimi dissidij. Amisisse nos fati atrocitate partem corporis nostri, dimidium animæ, decus & præsidium, nos ipsos. Nullos unquam fratres amâsse inter se ardentius: summam fuisse consensionem studiorum, sententiarum, voluntatum. Contemnemus præ amicitia nostra, Pyliadem & Orestem, Theseum, & Perithoum. Denique dolorem ex illius decessu, præsentiæ desiderium, quanta maxima poterimus energia,

&

& efficacitate declarabimus. Exemplum nullum melius hoc ipso: Supra alia de causa positum fuit.

Ablatus mihi Crispus est, amici:
Pro quo si pretium dare liceret,
Nostros dividerem libenter annos.
Nunc pars optima me mei reliquit
Crispus, præsidium meum, voluptas,
Pectus deliciæ: nihil sine illo
Lætum mens mea jam putabit esse.
Plusquam dimidium mei recessit.

De jocosis & falsis Epitaphijs.

CAP. LXVII.

ACulei, risus, & facetiæ non videntur incidere in Epitaphiis: at reliquæ virtutes Epigrammatum omnes. Sunt tamen nonnulla tempora, quibus Poëtæ in sepultos jocantur, liberiusque ludunt. Si fuerint agresti, & inhumano ingenio, monstrosi, scurræ: si aliquo malo & omnibus noto facinore astricti: si scortatores, avari, ebriosi, maledici, superbi, decoctores, usurarii, tyranni, hæresiarchæ, proditores. In quo genere videndum est, quam Christianismus noster facultatem nobis largiatur: imitandumque interdum exemplum Martialis, ut parcamus personis, dicamus de vitiis. Nonnunquam ex nomine mortuorum, pusilla statura, ingenio, moribus, eventu aliquo ridendi ansam arripiunt.

In Vesbiam, iracundam fæminam L. Q. tom. 1.

Tres habuit furias quondam, sed Vesbia manes
Vt petiit, furias quatuor orcus habet.

Doctrinæ Epitaphicæ Appendix.

CAP. LXVIII.

QUi dicti sunt modi tres Poëmatum, cadunt omnes in Epitaphia: nam & solus Poëta loquitur, & simul sermonem aliis effingit, & ipse tacens. δραμματικῶς loquentes alios facit. Loquitur autem Poëta cum musa, cum mortuo, cum viatore, cum genio defuncti, cum virtute simpliciter, aut cum ea virtute, qua mortuus fuit conspicuus, justitia, pietate, constantia, &c. Musa, seu virtus, & ipse etiam extinct', & in Græcis sæpe tumuli

tumuli loquuntur cum viatore. Jucundus est ille modus, cum ipsum mortuum suos consolantem inducimus. Interdum viator solus, tumulus solus, mortuus solus, sacerdos solus, Musa sola. Ad maternum tumulum loquuntur filij, ad filiorum sepulchra mater, ad uxorē mariti, & vicissim ad maritorum uxores. Inveniuntur apud Ovidium in Epistolis Heroidū brevia & elegantia Epitaphia, quibus Heroinas illa suos casus exponentes facit Poëta. Tale est Didonis, quod etiam 3. Fastor reperitur.

Præbuit Æneas & causam mortis, & ensem,
Ipsa sua Dido concidit usa manu.

Hypermnestræ.

Exul Hypermnestra, pretium pietatis iniquum,
Quam fratri mortem depulit, ipsa tulit.

Solent adhuc Poëtæ illi antiqui, levem terram optare mortuis, & quietem ossibus, quasi in iis resideret sensus aliquis.

Virgil. Eclog. 10.

O mihi tum quam molliter ossa quiescent!

Tibullus.

Et bene discedens dixit, placideq; quiescas,
Terraque securæ sit super ossa levis.

Illud item magnæ voluptati est Poëtis mansuetioribus, animantes quasdam Epitaphiis prosequi, in quibus illi sua ingenia experiuntur, suosque mirificos illos lepores ostentant. Luctus passeris apud Catullum: Lugere ô Veneres, &c. vide supra, Psittaci Epitaphium apud Ovidium.

Colliget ex ipso Dominæ placuisse sepulchro,
Ora fuere mihi plus ave docta loqui.

Veruntamen canibus & catellis potissimum hic defertur honos, propter insignem fidelitatem, & amorem erga dominos.

De varijs versuum affectibus.

Cap. LXIX.

Affectus partim sunt virtutes, partim vitia: iique aut probati lege, aut permissi usu, aut usurpati

licentia:

licentia: sunt vero vel communes, vel proprii. Constituunturque aut in partibus, aut in qualitatibus, aut in ordine sive dispositione. In partibus vel tanquam in dictionibus, vel tanquam in pedibus. Non enim semper æquales sunt pedibus dictiones. Itaque in quantitate versabitur res, vel continua, veluti cum eas numeramus. In qualitatibus contemplabimur rhythmum sive concinnitatem. In ordine, cum disponentur aliter atque aliter vel dictiones, vel pedes. De propriis Iambici, Anapæstici, Trochaici, Hendecasyllabi, Dactylici versus affectionibus copiosè in Prosodia, & paucis supra, dictum est.

Heroicus, Hexameter, Pythius Victorino, quod interfecto Pythio dracone compositus esse dicatur, Longus, Epicus, ἔπος, ἡρωικὸς, στίχος, ἑξάμετρος, πύθιος, &c, vide supra, & Prosodiam.

Bellici Latinè, κατενόπλιοι Græcè Grammaticis dicuntur, qui binos habent Dactylos, ac in medio fineque singulos Spondeos. Insurgunt enim cum Dactylis ad pugnam, & pedem figunt *in* Spondeo, ut manum conferant, deinde duobus Dactylis præliantur, & quiescunt in victoria cum Spondeo.

Eruerint Danai, quæque ipse miserrima vidi.
Rursus agam pelago, & ventis dare vela jubebo?

Periodici seu Commutati, in quibus Dactylus & Spondeus progrediuntur alternatim.

Troja per undosum peteretur fluctibus æquor.

Bucolici, in quibus pes quartus finitur dictione integra, & pede Dactylo.

Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva,
Namque erit ille mihi semper Deus: illius aram.

Vel pede Spondeo.

Tytire tu patulæ recubans sub tegmine fagi.

Sapphici qui in prima & ultima regione Spondeum habent, in reliquis verò Dactylum.

Pars in frusta secant, verubusque trementia figunt.

Sapphici alios Dactylos quatuor duobus claudunt Spondeis.

Claudere

Claudere dactylicas acies geminis spondeis.

Paripedes, seu ἰσόχρονοι, τ' αὐτόποδες, qui pedes eosdem usque ad finem habent, sunt duplices:

Spondaici qui ex meris Spondeis constant.

Olli respondet Rex albai longai.

Dactylici, qui ex solis Dactylis.

Sidera pallida diffugiunt face territa luminis.

Perfecti, illibati, integri Græcis τέλειοι, sunt quibus nihil deest, neque oratio, neque concinnitas: qui non sunt coacti, numerus tamen.

Infandum Regina jubes renovare dolorem.

παμμερὴς versus dicitur, quo omnes orationis partes continentur.

Hei, si tunc flentem hunc rapuisset in æthera Mavors,
Ad me continuo, licet, ab sera verte precantem,
Ad quem tum Juno supplex his vocibus usa est.

In hoc conjunctio solum, & interjectio desunt.

Παγγράμματος dicitur, qui omnes litteras continet.

Duc Zephyre exurgens purum cum flatibus æquor.

Fistularis ab aliquibus Scalaris seu ascendens, cui paulatim increscunt, & ab una ad plures augescunt syllabæ ut in fistulis cicutarum ac cannarum altitudo. Rhophalicus Servio dicitur, παρὰ τὸ ῥόπαλον, συειγγοειδὴς, κλιμακωτὴς, ἀναβαίνω.

Si cupis ornari virtutibus Heliodore.

Spes Deus, æternæ stationis conciliator.

Tibicines nonnulli nominârunt, cum à quinque syllabis devenitur ad unam.

Vectigalibus armenta referre jubet Rex.

Tibicinem alii versum illum vocavêre, in quo aliquid infarcitur, quod metri legem hiulcam sustentet.

Aspectans sylvam immensam, & sic forte profatur.

Fortè, est pro tibicine in versu, non autem ipse versus Tibicen est.

Nodosos nominant, in quibus verba sequentia syllabis priora superant, & instar nodorum gradatim dupliciter assurgunt.

Sit de vel gutta meis aspersa medullis.

Æqui-

Æquivoci, quos majores nostri à leonis præstantia Leoninos dixerunt, adeo iisdem probati, ut sine illis quidquid scriberent, ineptum putaretur, sunt qui æquali modo in cæsura, & fine terminantur.

Si Trojæ fatis aliquid restare putatis.
Vir precor uxoris frater succurre sorori.

Echici, Echoici Servio, in quibus sonus ultimæ syllabæ congruit penultimæ.

Exercet mentes fraternas grata malis lis.
Fœmina dira viri nex est, & terribilis lis.
Quæ res, ede, gravis sunt in amore? Moræ.

Vel in quibus arte elaboratur extremæ vocis repetitio vel tota, vel fracta, ab inexpectato plerumque responsans, aut materiæ novæ ansam ministram, semper tamen præcedentis vocis imaginem repræsentans: unde & Echo ipsa ab Horatio Imago dicitur, quasi Imitago, ut Porphyrioni placuit.

Garrula dic Echo quod sit tibi nomen, amœno
Tristia concentu funera solor? OLOR.
Quid precor ignavus tandem narrscisetur? ITVR.
Hic ne ad pauperiem post modo vadit? ADIT
Quid mihi propositum est propter quod mania curant
Qualiacunque nihil non bene conor? HONOR.
Et quid præcipue fucatos inter amicos
Consuevit, mentes consolidare? DARE.
Quid facit ut tutos præstet mihi janua somnos
Post cœnam, subiit nox ubi sera? SERA.
Eva tibi qualis visa est, quæ induxit Adamum,
Ut vetita auderet tangere mala? MALA.
Quam pulvis quid homo est aliud, quam solis in æstu
Flosculus, aut potius quid nisi fumus? HVMVS.
Pro calamis, librisque p gro quæ digna supellex,
Os rudis, insedit cui stribiligo? LIGO.
Cædendusne tiger ferulis virgisque magistro,
Is licet admoto verbere steterit? ERIT.
Quid Laurentius est Christi pro nomine passus?
ASSVS. Quæ vox est facta per ora? VORA.

Quis

Quis sævis Uriam telis occidier ipsum
Mandavit? DAVID. Siccine fas? SINE FAS.
Ite procul curæ, procul simul ite querelæ.

In Echicis cauda respondet caudæ, in Leoninis cauda ventri.

Macroculus versus dicitur, qui vocibus paucissimis, nimisque longis absolvitur. Tardigradum sunt qui vocent.

Innumerabilibus Constantinopolitani
Conturbabantur sollicitudinibus.
Hart inhonorificabilitudinitatibus obstat.

Æque vitiosus qui ex dictionibus brevissimis constat:
Similis, nex est trux, pax quid sit subit, aut quo?
Non ex his est qui sic ut fas vivere curant.
Est in illis excessus, in his defectus.

Mutilus, seu (ut *Diomedes*) Truncus, cui ab initio littera vel syllaba desecta est, aut a brevi incipit, ἀκέφαλος, βραχυκέφαλος, κολοβός.
Arboris è trunco serpentis sancia morsu
Subiit ipsa feris transfigens unguibus anguem.
Fluviorum Rex Eridanus.

Hiulcus, Laxus, seu (ut Diomedes) exilis, & quasi Elumbis ut victorinus, parte media lassus, dicitur ille cujus medium brevis syllaba contra legem obsidet. σφηκώδης, σφηκοειδὴς, λαγαρὸς, quasi inanis, etiam strigosus posset dici.
Emicat Euryalus & munere lætus amici.

Delumbis, Victorino, μείουρος Græce, quasi excaudatus, aut caudâ minutus, cujus finem deformat Jambus, τελειαμβὸς, Victorino.
Mortem contemnunt laudato vulnere Getæ.
Me quam amo virgo ferox fugit avia, nulla redamans.

Ad μείουρος referre possis versus quosvis, quorum fini syllaba vel pes integer desit. Huc pertinent & illi versus imperfecti, quos vocabulo architectorum Donatus appellat Tigilla, Servius Tibicines, qui in opere nondum absoluto, alios quasi sustentant. Ut; Cui Liger. Stant circum. Turnus ad hæc. Abluero, &c.

Procephalus, cui versus in capite, hoc est, in principio tempus superat.

Capitibus nutantes platanos, rectasq; cupressos.

Interdum syllaba redundans ad præcedentis finem, quia mutilus sit, transfertur, ut apud Horatium ex Adonio auferimus ad integrandum Saphicum antecedentem.

Grosphe non gemmis, neque purpura:
Venale nec auro.

Procœlius, Προκοίλος, προγάστωρ, ventricosus, qui in ventre extumescit; hoc est, cujus in medio aliquid exuberat.

Inter se coiisse viros & decernere ferro.

Dolichurus versus est, cujus cauda, hoc est extremum habet aliquid prominens, vel abundans.

Δολί[illegible], μακροτελὴς ἔστιχος.

Et dulcem musti Vulcano decoquit humorem.

Interdum duæ syllabæ, tam in principio, quam medio & fine in unam concrescunt.

Eosdem habuit secum quibus est elata capillos.

Seu lento fuerint alvearia vimine texta.

Atque hinc bullato spoliavit Amazona baltheo.

Simplex & illaboratus, cujus dictio, dimensio, & concinnitas, inelaboratæ ac solutæ orationi similis. ἁπλολόγος, ἁπλοχίμων, λογοειδὴς.

Regia Solis erat sublimibus alta columnis.

Dic mihi Damœta cujum pecus? an Melibœi?

Troia virûm ac virtutum omnium acerba cinis.

Teres, volubili & coherente dictione continuus. κυκλοτερὴς, κυκλοτελὴς. Exempla infinita apud Virgilium invenias.

Semper honos, nomenq; tuum, laudesque manebunt.

Confragosus Fabio, Fragosus Diomedi, qui syllabis aspere coëuntibus catenatus est, χαλεπὸς, τραχὺς.

Belliferratos postes Saturnia fregit.

Fraternas strages, perstrictaque strata cruore.

Streperus est fragoso aliquanto in sono mollior. Hunc Ravulum à raucitate Latini quoque dixere. [illegible]

Scaligero,

Scaligero, quasi querulus dicitur:
Ac taba terribili sonitu procul ære canoro
Increpuit.

Enervis, qui & Fluidus, est fragoso contrarius, hic vim suam lenitate & fluxu quodam amittit.
Qui modo Nasonis fueramus quinque libelli,
Tres sumus, hoc illi prætulit auctor opus.

Sonorus dicitur, qui Majestatem habet heroicam, ἠχητικός.
Postquam res Asiæ, Priamiq; evertere gentem
Immeritam visum est superis, &c.

Sonori proprium est implere aures sine offensa. Vocales, quos Græci vocant φωνητικούς, Sonoris proximi sunt: ijdem cum illis, nisi sonus esset remissior.
———Furor impius intus,
Sæva sedens super arma, & centum vinctus ahenis
Post tergum nodis, fremit horridus ore cruento.

Tumidi contrarij sunt sonores, constantque ijsdem & crassioribus vocalibus. In tumiditatis vitium assurgunt qui plus nimio conantur.
Magnanimum Æaciden, formidatamq; Tenantis
Progeniem, & patrio vetitam succedere cælo,
Diva refer.

Ubique major quàm par est sonus Vocalis, a, sextum repetita in primo versu. Tres continuæ voces. Tetrasyllabæ, quarum postrema dimidiatum videtur continere versum.

Injugis versus dicitur, cujus pedes nullam vicini syllabam subeundo finiuntur ἀσύνδετος.
Nobis dulcia carmina, nobis dulcia vina.
Doctus nobilis atro semper rarior ovo.

In hujusmodi versu non raro vitium est dispositionis, dum nimirum Monosyllaba intercedunt. Exempli gratiâ.
Nos præceptor doctos iussit scribere versus.
Nobis rex sit talis, qualis jam fuit ante.

Cacophonus, est ridiculus, incomptus, insuavis, in quo nullus decor, aut elegantia.

Sanguine fraterno primi muri maduerunt.
O Tite tute Tati tibi tanta Tyranne tulisti.

Æquidicos nonnulli vocant versus, quorum dictiones omnes ab una incipiunt littera.

Æuidicus alijs dicitur, qui singulis præpositionibus antithetas subdit dictiones. At hic orationis, non dimensionis est affectus.

Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur.

Hic ab alijs Contrarius appellatur, quod in eo nominum, & verborum oppositio sit.

Politicos appellant, in quibus numerus syllabarum, non quantitas, rhythmus, non metrum consideratur. Horum in Hymnis Ecclesiasticis frequentissimus usus est.

Reciprocus, vel Retrogradus, qui à fine orsus, retrogrado ordine fertur: idque aut eodem carminis genere, aut diverso, ἀντίςροφ@.

Aurea sublimi tecta nitore micant.

Ex hoc recurrit Jambicus.

Quorundam ingenio factum est, ut relegendo eadem species referetur, idque vel eodem sensu, aut etiam contrario.

Idem sensus.

Præcipiti modo quod decurrit tramite flumen,
Tempore consumptum iam cito deficiet.

Contrarius sensus.

Laus tua, non tua fraus: virtus, non copia rerum
Scandere te fecit hoc decus eximium.

Fit etiam recursus per eadem elementa.

Signa te signa temere me tangis & angis,
Roma tibi subito motibus ibit amor.
Si bene te tua laus taxat sua lente tenebis.
O ut ares animo nomina sera tuo.

Mobilem & Proteum vocitant, cujus dictiones sedem mutare possunt, sed raro sine elegantiæ jactura.

Mobile mutatur semper cum Principe vulgus.
Perfide sperâsti divos te fallere Proteis.

Cor relativi Grammaticis sunt dicti, in quibus ad verba singula, casus singuli referuntur,

Pastor, Arator, Eques, pavi, colui, superavi,
Capras, rus, hostes, fronde, ligone, manu
Tharsus, Media Arabs, placat, veneratur, honorat,
Thure, auro, myrrha, numina, sceptra, regum.

Concordantes vocant, in quibus voces quædam ita sunt communes duobus, ut serviant contrarijs.

Et canis in silvis venatur, & omnia servat:
Et lupus in silvis nutritur, & omnia vastat.

Serpentinus, ὀφιώδης, ἐπανωπὶς, κύκλ☉, cum Hermogene vocari potest, quod in se recurrat initio consentiente fine.

Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit.

Hoc non tantum fit in uno verbo, verum etiam in hemistichio, hoc est, dimidiato versu.

Graia iuvenca venit, quæ te, patriosque penates
Perdat, io prohibe, Graia iuvenca venit.
Militat omnis amans, & habet sua castra Cupido,
Attice crede mihi, militat omnis amans.

Intercalaris, qui inter versus inseritur, & post versus aliquot repetitur. Apud Virgilium.

Incipe Mænalios mecum mea tibia versus.

Apud Ovidium.

Impia quid dubitas Deianneira mori?

Græcis dicitur ἐμβόλιμον ἔπος, ἐπιμελῴδημα, ἐπῳδὴ, πρόασμα. Theocrit. scholast.

Interpositus, qui salvo sensu tolli potest; ut sunt omnia epiphonemata, Græci παρεμβιβλημένον vocant, cujus species est intercalaris, & Nothus.

Tantæ molis erat Romanam condere gentem.

Nothus versus dicitur, qui temere insertus, neque elegantiam habet, nec auctoribus eruditis est dignus. Hunc Ausonius Spurium appellat, quasi non γνήσιον, id est, genuinum, sive germanum, eo versu:

Quique notas spurijs versibus apposuit.

Repetitur qui eodem opere semel atque iterum ponitur, auctoris ipsius singulari judicio, qualis ille Virgilij.

Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras.

De exitu Didonis & Turni.

Et iste Horatij.

Lævo suspensi loculos, tabulamque lacerto.

Quo ad Mæcenatem bis utitur, primo Sermonum, & Epistolarum libro.

Distinctus, qui ad id quod propositum, ordine respondet Virg.

Iphitus & Pelias mecum: quorum Iphitus ævo
Iam gravior, Pelias at vulnere tardus Vlyssi.

Neque in his, neque in cujusquam alius præceptionibus magnum operæ pretium erit, sine scriptione: restat itaque adolescens optime, ut ingenij tui vires explores, atque aliquam antiquæ elegantiæ, ex præstantissimorum Poëtarum tabulis imaginem depingas.

Omnes ante alios animo venerare Maronem,
Atque unum sequere, utque potes vestigia serva:
Quod si fortè tibi minus hic sufficerit unus,
Adde illi natos sub eodem tempore vates,
Parce dehinc puer, atque alios ne quære doceri,
Ne te discendi capiat tam dira cupido,
Tempus erit, tibi mox cum firma advenerit ætas,
Spectatum ut cunctos impunè accedere detur.

INDEX

INDEX CAPITUM REFORMATÆ POESEOS Institutionis, priore numero ipsum caput, posteriore paginam denotante.

Argu-

FINIS.